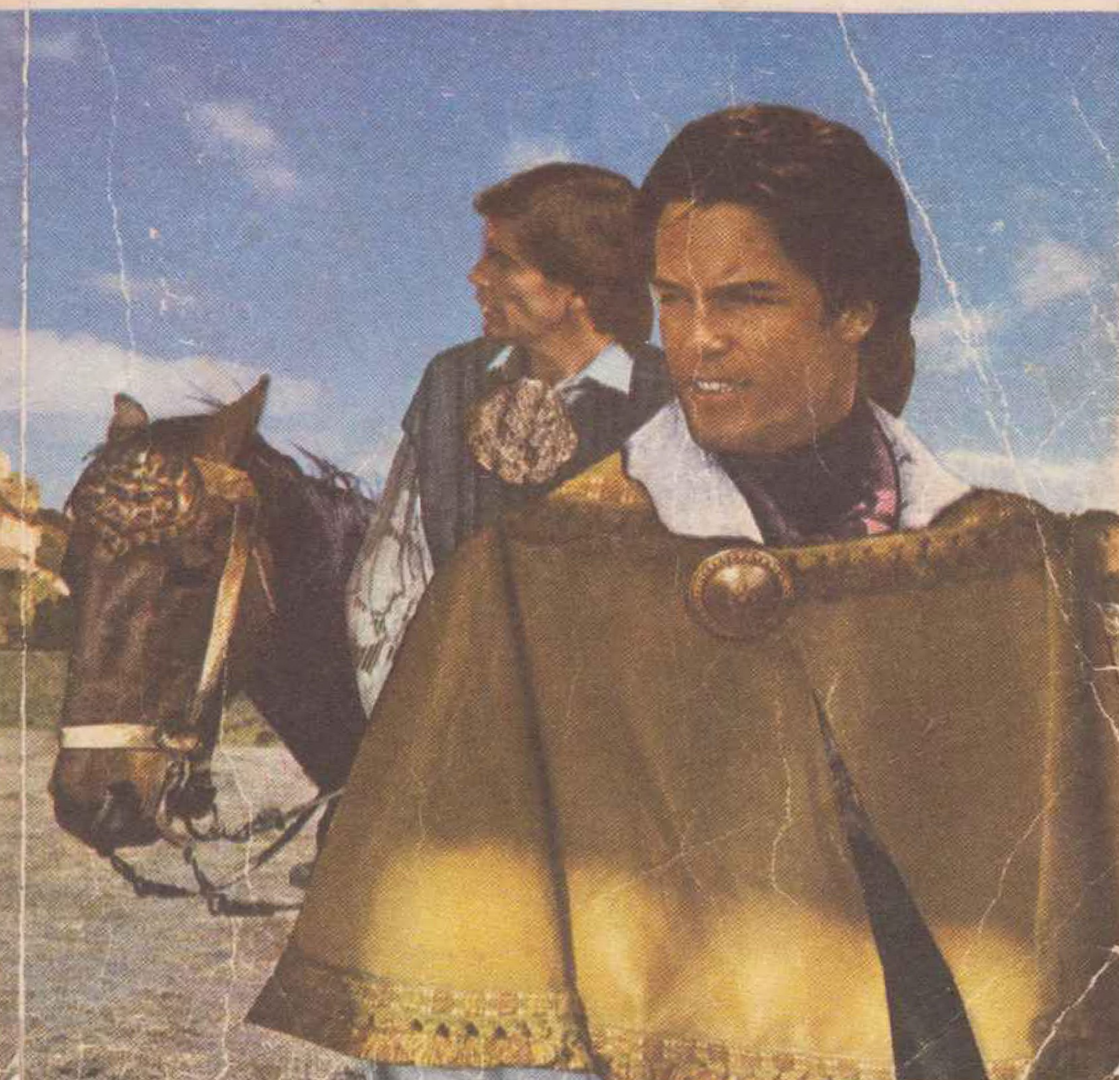
Michel Zévaco

CAVALERUL REGELUI

Michel Zévaco

Cavalerul regelui

Capitolul I Giselle de Angoulême

Umbra terorii apăsa asupra Parisului. Zvonuri sinistre se răspândeau în tot locul asemănător tunetelor cereşti, care prevesteau furtuna. În iureşul lor ameţitor, bandiţii străbăteau străzile semănând spaima în sufletele oamenilor. Ei urlau îngrozitor şi aveau chipuri de răsculaţi.

Burghezii îşi lustruiau armele pe care nu le mai folosiseră de pe vremurile Ligii. Nobilii se frământau pentru că nădăjduiau în reîntoarcerea vechilor privilegii feudale.

Guise conspira, Condé conspira. Luynes voia să guverneze. Richelieu voia să guverneze. Tronul Burbonilor se clatină şi poate că se va prăbuşi.

Iar în faţa acestor răbufneli de ambiţie, care se ciocneau dezlănţuite, se afla un copil de cincisprezece ani. Trist şi părăsit, micul rege al Franţei privea nedumerit, din fundul Luvrului tăcut şi întunecat, această urzeală de intrigi. Poporul era trist şi se cutremura. Şi, împreună cu el, Ludovic al XIII-lea[1] tremura şi se întreba:

— Cine va fi stăpânul?... Guise?... Condé... Angoulême?... Cine va porunci?... Cine va pune piciorul pe capul meu?...

* * *

[1] Conform ediţiei franceze, regele Ludovic al XIII-lea, este de fapt regele Louis al XIII-lea. După cum bine ştim traducătorii/editorii noştri nu prea păstrează numele proprii franceze, mai ales la personajele istorice reale. Ei preferă să le boteze, să mutileze numele istorice şi să-şi permită să aducă modificări majore în creaţia lui Michel Zévaco, astfel: pe regele Henri îl botează regele Henrik sau Henric, deşi istoriceşte nu există nici un rege francez cu acest nume; există regi cu numele Henric, dar în Anglia şi nicidecum în Franţa! Pe regele Louis al XIII-lea (şi nu numai) îl botează ca fiind regele Ludovic al XIII-lea; Marie de Médicis devine Maria de Médicis sau, mai rău, Măria de Médicis; Marie Touchet devine Maria Touchet, Léonora Galigaï devine Léonora Galigai sau Leonora Galigai şi multe altele. Asemenea "colaje", în care unele nume franceze sunt păstrate intacte iar altele "botezate" – în aceeaşi carte! – găsim şi la numele franceze cu accente pe litere.

Astfel de "fasoleli" cu pretenţii de "profesionalism", veţi mai găsi în aproape toate traducerile de pe la noi, mă refer la Alexandre Dumas, Michel Zévaco, Paul Féval şi alţii.

Popor, rege, conspiratori! Cine ar crede că aceeaşi ură nimicitoare îi unea pe toţi. Toţi fremătau de aceeaşi spaimă. Erau gata să se sfâşie unii pe alţii. Şi toţi îşi ridicau privirile îngrozitoare spre strălucitoarea figură ce plana asupra Luvrului, asupra Parisului, asupra regatului.

Şi atunci acelaşi blestem flutura pe toate buzele, de la rege până la cel din urmă tiran.

Numai Marie de Médicis, regina, era singura mulţumită şi buzele ei nu rosteau blesteme. Figura aceea blestemată era aceea a unui om care comandă, hotărăşte, porunceşte, domneşte, era figura unui om care sfărâma şi teroriza. Omul acesta reprezenta desfrâul, puterea neîngrădită, mândria neînfrântă, luxul cel mai orbitor. El înfăţişa orgia nesăbuită, crima. El trecea întocmai unui meteor care străbate spaţiile istorice, lăsând în urma lui o dâră de sânge şi foc... Şi, la fel ca năpasta căzută din cer, se va sfărâma şi se va stinge, terminându-şi blestemata existenţă într-o supremă catastrofă zguduitoare...

Şi acest om este Concino Concini…

Amantul reginei!...

Suntem în dimineaţa zilei de 5 August a acelui an 1616. În strada Tournon se află un palat care părea o adevărata fortăreaţă. Curtea lui era plină de soldaţi. Scările de marmoră erau străjuite de valeţi înzorzonaţi iar anticamerele pline de curtezani. Acesta era palatul lui Concino Concini, guvernatorul Normandiei, marchiz de Ancre, mareşalul Franţei şi prim-ministrul regelui Ludovic al XIII-lea.

Camera de audienţe?!... O odaie mare şi spaţioasă în care arta Italiei şi aceea a Franţei se înfrăţiseră într-o fermecătoare bogăţie. Tablouri, marmore, mobile, bronzuri…

Dar iată-l pe Concini! Un om de statură mijlocie, foarte puternic şi nerăbdător. Îmbrăcat cu mult gust şi cu mai multă eleganţă. Frumuseţea obrazului său era luminată de privirile a doi ochi focoşi, când înfricoşători de blânzi, când înspăimântător de ameninţători. Şi sub această înfăţişare îndrăzneaţă a marilor aventurieri se ascundea sufletul unui mare Neron sau a unei Lucrezia Borgia. Iar acest suflet palpita în toate faptele sale autoritare, în toate gândurile tale orgolioase ca şi în atitudinile sale studiate.

Ei se aplecă spre cineva care-l ascultă cu mare atenţie. Iar în timp ce mulţimea solicitatorilor se întreba cu grijă ce hotărâre va lua stăpânul, cu ce serbare o va minuna sau cu ce noi impozite o va sugruma, iată ce şoptea Concini cu voce înnăbuşită:

— Aşa e, Rinaldo...! Ura îmi stăpâneşte întreaga fibră. Mi-a intrat în sânge! Da! Îl urăsc de moarte pe acest duce de Angoulême. Ceilalţi, Guise, Condé, nu sunt decât nişte netrebnici, o adunătură de curtezani lacomi de bani şi de onoruri. Numai el, Angoulême este singurul duşman de temut. Se dă între noi o luptă pe viaţă şi pe moarte. Sau îl nimicesc eu, sau mă doboară el... Mi-aş da zece ani de viaţă să pot pune mâna pe el şi cu ghiarele mele să-i smulg inima din piept...

— Dă-i drumul mai departe, monseniore! rânji Rinaldo la auzul acelor cuvinte, iar tonul lui avea o familiaritate insolentă şi servilă.

— Dar aceasta ură, care mă terorizează, continuă Concini cu o voce plină de ardoare, această înfiorătoare ură pe care o am împotriva ducelui de Angoulême, dispare ca un nor de fum atunci când dragostea îmi cuprinde sufletul. Fata ceea, vezi tu, o doresc cu toată puterea fiinţei mele. Avere, onoare, putere, ură, totul, absolut totul dispare atunci când imaginea Gisellei îmi trece prin minte. Dragostea, Rinaldo, dragostea îmi sfâşie pieptul, îmi clocoteşte sângele, îmi cotropeşte minţile.

— Răbdare, stăpâne... O vom găsi noi pe Giselle!...

— Oh! Dacă aş putea fi sigur!... Dacă aş putea nădăjdui măcar!... Dacă o găseşti, Rinaldo, îmi poţi cere orice pofteşti... bani, slujbe, onoruri, tot ce-ţi trece prin minte... Oare cine este această Giselle?... Desigur că se trage dintr-o familie nobilă!... Din care însă?...

— Vom afla noi, stăpâne!... Fiţi fără grijă!... Doar puţină răbdare!...

— Ah, exclamă Concini, bătând cu pumnul în masă. Ce chin s-o vezi, s-o simţi lângă tine şi să nu te poţi apropia de ea! Ce chin să nu ştii nimic despre ea, decât numele ei... Giselle!... Giselle!... Numele ei îmi pârjoleşte buzele în nopţile mele de nesomn. Îl şoptesc plângând. Vreau să ştiu, mă auzi, vreau să ştiu cine e, vreau să mi-o găseşti numaidecât!... Caut-o peste tot, cheltuieşte fără măsură, foloseşte-te de oricâţi spioni pofteşti şi nu te reîntoarce, dragul meu Rinaldo, decât pentru a-

mi striga: "bucură-te, nădăjduieşte, iubeşte, am găsit-o pe Giselle"...

— Foarte bine, stăpâne!... Aşadar, mai pe scurt: mai întâi trebuie să mă asigur dacă, aşa precum se spune, ducele de Angoulême a avut îndrăzneala să se reîntoarcă la Paris; dacă într-adevăr lucrurile s-au petrecut astfel, să-i vin de hac, pregătindu-i o frumoasă capcană; apoi să cutreier ţara pentru a găsi pe această necunoscută, neavând totuşi decât un singur indiciu: numele ei.

— Găseşte-mi-o, Rinaldo, găseşte-mi-o şi te voi face conte...

Rinaldo se înclină până la pământ.

— Stăpâne, răspunse el cu îngâmfare, Giselle va fi regăsită. Jur pe titlul meu de nobleţe, pe care mi l-aţi acordat.

Concini păli. Îşi duse mâna la piept şi fremăta zguduit de un tremur lăuntric. Rinaldo înclinându-se, ieşi din cabinet. În curtea palatului, încălecă frumosul armăsar ce-l aştepta,

— M-aş prinde pe noul meu titlu de nobleţe că cea pe care am văzut-o ieri în împrejurimile Meudonu-lui este Giselle. Trebuie să fiu însă absolut sigur. Îmi cunosc destul de bine stăpânul... Dacă i-aş pricinui o bucurie neîntemeiată, m-ar face conte de Bastilia şi... m-ar lăsa să putrezesc în comitatul meu. Trebuie să mă duc neapărat la Meudon!...

* * *

Meudon... În spatele ultimei case a oraşului se afla o grădină părăsită, năpădită de ierburi mari, iar lângă gard un roib înşeuat pe care un servitor îl ţinea de căpăstru. Şi, înaintând spre cal, o tânără fată, care se sprijinea la braţul unui mândru cavaler, cu obrazul palid — acea paloare specifică oamenilor care au stat mult timp ascunşi — cu tâmplele cenuşii, dar plin de viaţă, foarte energic, tânăr încă, părând să aibă cel mult patruzeci de ani.

Tânăra fată, atât de graţioasă purta un costum de călărie.

Frumuseţea ei uimea, înfierbânta, robea... Dar ceea ce fermeca mai mult decât albastrul ochilor săi era mândria mişcărilor sale, sinceritatea privirilor, energia sufletului său.

— Bună ziua, tata!, spuse tânăra oprindu-se lângă grilaj.

— La revedere!, copilă iubită, răspunse nobilul, strângând

braţul fiicei sale. Ce m-aş face fără de tine, fără de ajutorul tău preţios? Dacă soarta îmi va înapoia tronul pe care Bourbonii l-au luat familiei mele, asta ţi-o voi datora numai ţie, scumpa mea!... Tu, dragă Giselle, tu eşti o adevărată Valonă!!!... Eşti întotdeauna gata să înfrunţi orice primejdie!... Chiar ieri te-ai întors călare din Orléans, de unde mi-ai adus nişte acte însemnate, iar acum erai pregătit să pleci din nou.

— Tată, tată, nu mă mai lăuda atât. Astăzi călătoriile nu mai sunt primejdioase... Spre seară mă voi reîntoarce de la Versailles... Şi apoi, tată, am cu cine semăna... nu uita că sunt nepoata lui Carol al IX-lea[2] şi fiica lui Carol, duce de Angoulême!

— Astă seară!!!... exclamă ducele cu privirile sclipitoare. Astă seară!!! Astă seară, în acest oraş frumos are loc întrunirea şefilor! Astă seară se va hotărî şi soarta mea! Astă seară, împuterniciţii poporului francez vor alege între Guise, Condé şi mine. Oare pe cine vor alege?... Rege, să fii rege!... Ce mândrie!... Ce fericire!... Dar dacă nu mă vor alege?... Dacă-l vor prefera pe intrigantul de Guise, dacă-l vor alege pe zgârcitul de Condé?... Ah, aş muri de ruşine!...

Un nor de tristeţe întunecă privirile fetei. Cu o voce şovăielnică murmură:

— Doamne! Doamne! Cine ar putea prevede până unde te poate conduce această ambiţie, tată? Ah, dacă ai putea renunţa la ea!...

---

[2] Conform ediţiei franceze, regele Carol al IX-lea, este de fapt regele Charles al IX-lea. După cum bine ştim traducătorii/editorii noştri nu prea păstrează numele proprii franceze, mai ales la personajele istorice reale. Ei preferă să le boteze, să mutileze numele istorice şi să-şi permită să aducă modificări majore în creaţia lui Michel Zévaco, astfel: pe regele Henri îl botează regele Henrik sau Henric, deşi istoriceşte nu există nici un rege francez cu acest nume; există regi cu numele Henric, dar în Anglia şi nicidecum în Franţa! Pe regele Louis al XIII-lea (şi nu numai) îl botează ca fiind regele Ludovic al XIII-lea; Marie de Médicis devine Maria de Médicis sau, mai rău, Măria de Médicis; Marie Touchet devine Maria Touchet, Léonora Galigaï devine Léonora Galigai sau Leonora Galigai şi multe altele. Asemenea "colaje", în care unele nume franceze sunt păstrate intacte iar altele "botezate" – în aceeaşi carte! – găsim şi la numele franceze cu accente pe litere.

Astfel de "fasoleli" cu pretenţii de "profesionalism", veţi mai găsi în aproape toate traducerile de pe la noi, mă refer la Alexandre Dumas, Michel Zévaco, Paul Féval şi alţii. (nota lui BlankCd).

— Niciodată! o întrerupse brusc ducele de Angoulême.

— Pentru numele lui Dumnezeu, fii prevăzător, tată! Te-ai arătat în mijlocul Parisului... Tremur pentru viaţa ta... Căci la marginea Parisului se află un palat care te atrage întocmai unui magnet şi căruia-i zice Luvru. Iar în mijlocul acestei cetăţi se ridică o fortăreaţă care ar fi putut — Doamne fereşte! — să fie mormântul tău...

— Bastilia! scrâşni printre dinţi ducele.

Şi buzele lui se încreţiră de amărăciune.

— Bastilia! Fii liniştită, nu mă voi reîntoarce niciodată acolo. Am suferit prea mult. Dacă voi fi prins, mă omor!... Dar... linişteşte-te, copila mea!... am luat toate măsurile de prevedere... Voi triumfa. Iar prima mea hotărâre de rege va fi un act de necruţătoare dreptate... Şi ştii împotriva cui se va îndrepta acest act, căci tu singură îl urăşti...

Giselle tresări. Păli. Păru însufleţită de o putere neîngrădita. Iar în acele clipe se asemăna cu războinicele din timpurile străvechi, pentru care portul securii ucigătoare era o onoare,

— Da, zise ea, îl urase din toată fiinţa mea pe acest om, care a provocat nenorocirea mamei! Da! Mama trebuie răzbunată! Căci nu ar mai fi dreptate pe acest pământ, dacă Concini nu ar fi pedepsit pentru mârşăviile lui.

— Fii liniştită, răspunse ducele cu glas tunător.

Chiar în clipa aceea, în afara grilajului, târându-se pe pântece, un om luneca încet... se apropie... îşi ţinti privirile lacome asupra Gisellei... Bucuria îl făcu să tresară.

"Ea este, se gândi el. Nici o îndoială!... Este frumoasa noastră necunoscută... De astădată, nu-mi mai scapă!..."

Acest om era Rinaldo, blestematul locotenent al lui Concini.

— Fii liniştita, continuă ducele, momentul răzbunării se apropie! Iar dacă tu mă vei ajuta din tot sufletul, poate mâine sau chiar în astă seară, voi fi ajutat şi de altcineva pe care-l aştept cu nerăbdare... Un băiat tânăr, Giselle, frumos ca un Apollo, viteaz ca un Ajax, mărinimos ca un Vallois... Tatăl mi-a vestit sosirea fiului său. Probabil că a trecut prin Orléans şi — ca şi tine, de altfel — prin Étampes şi prin Longjumeau.

— Longjumeau! bâigui tânăra fată.

Tatăl observă cum obrajii ei se împurpurează, îşi dădu seama de gândurile ce o frământau. El îşi simţi fiica tremurând în braţele sale... Şi căpătă noi speranţe...

— Doamne! Doamne! zise el cu glasul tremurând de emoţie. I-ai întâlnit? Mai că mi se cuvine mie această fericire că tu să fi dat ochii cu el!! Spune-mi... spune-mi tot, scumpa mea Giselle. Dacă ai şti…

— Da, tată, răspunse curajoasa fată, la Longjumeau am întâlnit un tânăr…

— …Cam de douăzeci de ani, adăugă tatăl, nu-i aşa? Mândru la înfăţişare, nu?

— Da… da, murmură Giselle.

— Încă un singur amănunt, scumpa mea fiică, cel pe care-l aştept poartă un costum cenuşiu deschis…

Tânăra fată scoase un ţipăt ascuţit şi, încă sub impresia primei emoţii, răspunse singură de ea însăşi:

— Da, tată!

— Suntem salvaţi! exclamă ducele bucuros. Domnul fie lăudat! Te-ai întâlnit cu marchizul Cinq-Mars! Este omul pe care ţi l-am hărăzit ţie, draga mea. Acum suntem salvaţi! Ultima piedică a fost înfrântă. Nu mă întreba nimic mai mult! Mai târziu abia, vei afla pentru ce unirea ta cu marchizul Cinq-Mars mă salvează şi îmi asigură reuşita... Căci, de bună seamă că vei accepta această unire, nu?… Tu îl iubeşti, nu?…

— Nu l-am văzut pe acest tânăr decât câteva secunde, spuse Giselle. Nici nu ştiam cum îl cheamă.

— Cinq-Mars! Marchizul Henri de Cinq-Mars!

— Henri!!! murmură fata ca pentru sine. Tot ce-ţi pot mărturisi, tată, este că-mi doresc ca bărbatul al cărui nume îl voi purta să se asemene cu marchizul.

Ducele de Angoulême scoase un strigăt de bucurie. Giselle se desprinse din braţele sale, sări în spinarea calului şi dând pinteni roibului strigă din depărtare:

— Peste o oră sunt la Versailles. Ştii cu cine trebuie să mă întâlnesc. Mă voi reîntoarce spre asfinţit. Pe diseară, tată...

— Astă seară! oftă pătimaşul conspirator. Dacă se va întâlni la Versailles, cu Guise sau cu Condé şi dacă va reuşi să-i aducă până aici, astă seară voi fi ales rege!… Căci acum mă pot folosi de toată puterea lui Cinq-Mars... Pe diseară!…

Şi, înfumurat de aceste gânduri, pătrunse în casă. Iar în acest timp, Giselle străbătea în galop pădurea cea întunecoasă murmurând:

— Costumul cenuşiu deschis… în vârstă de douăzeci de

ani... frumos un Adonis, energic ca Ajax... nu poate fi decât el! Nu poate fi decât acela a cărui privire, pe când mă aflam la banul din Longjumeau, m-a fermecat într-atât!... îl cheamă Henri... marchiz de Cinq-Mars!...

Capitolul II Léonora Galigaï

Rinaldo ieşi din vizuina lui.

"Oare cu cine a vorbit? se gândea omul de încredere al primului-ministru. Şi ce-şi spuneau? Nu cumva o fi fost vreun adversar? Hm!... nu voi pomeni nimic despre această întâlnire. Un singur lucru este sigur: fata aceea este Giselle. S-a îndreptat spre Versailles. Apoi, spre asfinţit se va reîntoarce. Foarte bine!... Restul... este cât se poate de simplu!"

Rinaldo se duse până într-un luminiş unde-şi lăsase calul, sări în şa şi porni ca săgeata spre Paris. Iar când orologiul sună orele douăsprezece, Rinaldo pătrunse în oraşul Majestăţii sale Ludovic al XIII-lea.

Întocmai unei furtuni clocotitoare, fără a se nelinişti câtuşi de puţin de strigătele ameninţătoare sau de ţipetele pe care le stârnea trecerea lui, se îndreptă de-a dreptul spre castelul marelui său stăpân. Dar — s-o mărturisim — dacă strigătele de spaimă erau provocate de goana primejdioasă a calului, care spumega sub usturimea cravaşelor vajnicului Rinaldo, ameninţările erau adresate mai mult insignelor călăreţului şi nicidecum lui însuşi. Iar insignele pe care le purta el, hainele cu care era îmbrăcat trebuie să fi fost tare urâte de parizieni, trebuie să fi amintit multe dorinţe de răzbunare. Căci peste tot pe unde trecea, Rinaldo era urmărit de privirile întunecate ale mulţimii, de pumnii încleştaţi ai bărbaţilor sau de blestemele înăbuşite ale femeilor...

În sfârşit, roibul se opri pe strada Tournon, în faţa palatului lui Concini. Impunătorul castel era aşezat în mijlocul cartierului Saint-Germain, aproape de strada Vaugirard, unde se aflau grădinile ducelui de Luxemburg, pe care acum Marie de Médicis clădea un strălucitor palat.

Rinaldo, gâfâind, plin de praf, străbătu ca un bolid

mulţimea de curtezani şi de solicitatori, care se grăbeau să facă loc, şi deschise uşa camerei în care Mareşalul de Ancre, aşezat în faţa unei mese încrustată cu flori de aur, îşi punea nobila-i semnătură pe nişte pergamente.

La vederea credinciosului său servitor, Concini se ridică grăbit de pe scaunul său, se apropie de Rinaldo şi cu un glas arzător de curiozitate îl întreabă:

— Ai şi venit, Rinaldo? Spune, îmi aduci dragostea sau disperarea, viaţă sau moarte? Ai regăsit-o? Dar vorbeşte odată...

— Am regăsit-o, strigă Rinaldo.

Concini păli, îşi duse mâna la inimă, se clătină şi murmură:

— Lăudat fie îngerul care m-a făcut să trăiesc o zi atât de fericită! Rinaldo, cere-mi tot ce vrei! Vrei să fii conte, duce sau guvernator? Ai regăsit-o?... Nu mă minţi?... Oare nu visez?... Când? Unde?... Cum?...

— Doamne! Stăpâne, dar nici nu-mi dai timp să răsuflu!!! Eşti prea grăbit!... Ai să mori repede!...

Concini păli. Căci teama de moarte îl sugruma.

— Vei fi omorât de săgeţile lui Cupidon. Mărturisesc că un simplu titlu de baron m-ar mulţumi... Mi-aţi întins o mână darnică. Mă plec şi culeg firimiturile bunăvoinţei dumneavoastră.

— N-ai de gând să taci odată!

— Am şi tăcut, Excelenţă.

— Vorbeşte! strigă Concini scos din fire. Unde este?...

— La Meudon!... Ultima casă din sat... pe dreapta... în faţa hanului "La cele două clopote". Stăpâne, acum trebuie să dăm lovitura... Şi... vom reuşi... vom prinde pasărea chiar în cuibul ei.

— Să plecăm, urlă Concini.

— Ei comedie, puţină răbdare, stăpâne! V-am spus că avem tot timpul. Deocamdată a plecat spre un sătuleţ... îi zice Versailles... unde o mai fi şi Versailles-ul ăsta?...

— Las' că ştiu eu! strigă Concini. Mai departe... Mai departe!...

— Mai departe?! Foarte bine!... Astă seară se va reîntoarce la Meudon. Nu avem, deci, decât să ne aşezăm în mijlocul drumului şi să...

— Foarte bine! întări Concini. Ia cu tine câţiva oameni bine înarmaţi, pe Bazorges, pe Chalabre, pe Pontraille, pe Louvignac şi pe Montreval. Să fie pregătiţi! Într-o oră plecăm!...

— Foarte bine! zise Rinaldo. Dar ce va spune oare soţia dumitale legitimă?!

— Léonora! exclamă înspăimântat Concini... Ce femeie, dragul meu Rinaldo!... Gelozia ei m-a prins ca într-un laţ între ochiurile căruia mă zbat neputincios!... Să nu afle niciodată nimic!... nici măcar numele celei pe care o iubesc... Ar omorî-o, ar otrăvi-o aşa cum a otrăvit-o pe... ştii tu pe cine... pe aceea şi pe altele. Iar dacă de astădată otrava ar ocoli-o pe Giselle, îi va străpunge inima cu un pumnal de oţel...

În momentul acela, cineva bătu la uşa din faţa lor. Era o uşă care răspundea într-un gang prin care se ajungea de la apartamentul marelui ministru la cel al Marchizei de Ancre.

Uşa se deschise... O femeie apăru în pragul ei... Iar aceasta era soţia lui Concini, Marchiza de Ancre, Léonora Galigaï.

Cel care, cu două ore mai înainte, ar fi pătruns în iatacul Marchizei, ar fi văzut-o pe aceasta în faţa unei mescioare plină cu sticluţe, cu cutiuţe, perii şi alte atribute absolut necesare frumuseţii. S-ar fi părut că nobila marchiză este o pasionată adeptă a luxului feminin. Cei ce ar fi crezut aceasta s-ar fi înşelat, căci Léonora dispreţuia orice lux, orice extravaganţă. Gândurile ei, în falnicul lor zbor, se ridicau pe deasupra grijilor altor femei.

Marchiza era o femeie tare urâtă. Diformă, schiloadă, cu un umăr mai jos şi cu altul mai sus, cu o gură mare şi cu un bust prea dezvoltat faţă de picioarele ei subţiri. Léonora avea doar un singur farmec: ochii ei negri, strălucitori de inteligenţă, ce păreau că două stele rătăcite pe un cer întunecat. Iar Léonora se silea să ascundă această urâţenie. De aceea, în fiecare dimineaţă îşi pierdea mai bine de o oră în faţa acestei măsuţe.

Pe lumea aceasta există multe femei urâte. Dar ele ştiu să se schimbe astfel încât prezenţa lor să fie plăcută bărbatului iubit.

Iar în cazul de faţă, silinţa Léonorei era chiar impresionantă. Ea, o femeie extrem de urâtă, datorită unei nestăvilite voinţe, se prefăcea într-o fiinţă atrăgătoare.

Sub puterea acestei voinţe, cei doi umeri se egalizau, diformităţile dispăreau, gura se micşora, trupul îşi recăpăta proporţiile normale, iar cei doi ochi străluceau şi mai puternic, Léonora se transforma astfel într-o femeie aproape frumoasă.

Privindu-se — mai bine zis cercetându-şi reuşita artei sale

în oglinda din perete — cadoul şi omagiul Genovei. Léonora se întoarse spre cealaltă favorită, şi ea o desăvârşită măiastră în arta înfrumuseţării.

— Marcela, i se adresă ei Marchiza de Ancre, eşti sigură că Rinaldo este pe urmele Gisellei de Angoulême?

— Da, coniţă! Mai mult, chiar, vă pot afirma că ducele şi fiica lui vor fi găsiţi în ultima casă din Meudon, despre care v-am mai vorbit. Deocamdată, însă, stăpână, primejdia nu este prea mare! Desigur că soţul d-voastră nu ştie, încă, că cea pe care o iubeşte este fiica ducelui de Angoulême.

Dar Léonora nu o asculta. Cele două stele ale ochilor săi se întunecară de o lacrimă, ce se prelinse de-a lungul obrajilor. Strânse pumnii.

— O iubeşte. Pe aceasta o iubeşte cu adevărat! Nu este numai un capriciu! Iar pentru mine nici măcar un surâs, nici măcar o vorbă duioasă. Blestemat fie numele ei!...

...Cu paşi mărunţi se îndreptă spre camera lui, ascultă câteva minute la uşă, apoi o deschise. Concini păli! Iar Rinaldo dispăru!

— Concini, începu Léonora, privindu-şi bărbatul cu ochi drăgăstoşi, înainte de a pleca la Luvru, pentru a-mi relua serviciul pe lângă regină, am ţinut să vorbesc cu tine. Domnul Richelieu a fost tocmai acum la mine. Mi-a spus lucruri foarte grave...

— Ce se amestecă şi acest preot blestemat în lucrurile care nu-l privesc? strigă înfuriat Concini.

— Nu te supăra, dragul meu Concinette... Domnul de Luçon ne este credincios şi ne aduce mari servicii.

— Dar ce oare ţi-a putut spune?! Că sunt blestemat? Ca poporul se revoltă?... Că nu mai vrea să plătească dările?... Că lucrurile iau o întorsătură proastă pentru noi?... Poate că-ţi este frică, draga mea?...

— Nu mi-e teamă de nimic! Dar află că este vorba de o adevărată conspiraţie! Se plănuieşte răpirea şi uciderea regelui. Ba, s-a hotărât chiar că şi noi să cădem sub acelaşi cuţit. Iar în fruntea acestei conspiraţii se află un om pe care-l cunoşti foarte bine, un adversar de temut...

— Şi cine este acesta?

— Carol, Conte de Auvergne, Duce de Angoulême, fiul lui Carol al IX-lea.

Concini tresări. Presimţea că se apropie o mare nenorocire.

— Ducele acesta, zise Léonora, scăpărând din priviri, este un mare ambiţios. Toată viaţa nu a avut decât o singură dorinţă: să domnească! Fiul Mariei Touchet, urmaşul acelui sărman rege care a murit înecat într-o baie de sânge, ducele de Angoulême se numără printre acei oameni care ştiu să vrea şi să... îndrăznească. Dacă ar fi în locul tău, Concino...

— Ce-ar face atunci? tună prim ministrul.

Léonora îşi privi ţintă soţul.

— Ar fi demult rege!

Concini se cutremură.

— Iată adevăratul duşman! continuă ea. Un om încercat!... Mândru şi aventuros!... Vrea să urce cele mai înalte culmi ale gloriei!... Iar pentru a ajunge acolo se va folosi de orice mijloc: chiar şi de cadavrele noastre!...

— Ce trebuie să fac? întrebă Concini cu glas stins.

Léonora oftă din adâncul inimii, apoi hotărâtă spuse încet:

— Am descoperit punctul vulnerabil al ducelui...

— Şi care ar fi acest punct vulnerabil?...

— Ducele de Angoulême este tată!... Ambiţiosul acesta, care pare atât de nepăsător, nu a uitat totuşi un singur lucru: că are un suflet. Dragostea lui de tată ne va îngădui să-l stăpânim. Căci ducele ar îndura orice chin pentru a-şi feri copila. Ar fi în stare, pentru a-şi salva urmaşa, să renunţe la orice, la tron, la fericire, la onoruri, chiar şi la viaţă.

— Înţeleg foarte bine, zise Concini surâzând.

— Ce înţelegi?

— Să răpim copila! Şi atunci, Carol de Angoulême se va târî la picioarele noastre. Atunci îl vom avea în mână!!!...

— Întocmai! afirmă Léonora. Dar dacă tatăl se împotriveşte totuşi dorinţei noastre?...

O tăcere apăsătoare urmă acestor cuvinte. Soţia şi bărbatul — aceste fiinţe atât de deosebite, unite numai prin rău — se priveau nedumeriţi.

Concini se duse până la uşă, spre a se asigura că nu erau spionaţi de nimeni. Apoi veni spre Léonora, şi plecându-se spre ea îi şopti:

— Dacă tatăl se împotriveşte?... Dacă nu ni se predă cu totul?...

— Atunci? murmură Léonora.

— Ei bine, în acest, caz Lorenzo, negustorul de prafuri albe, îmi va mai vinde câteva picături din acea licoare care nu iartă. O voi rezerva copilei!

— De data aceasta, adăugă Léonora cu un glas liniştit, ai înţeles.

Se priviră. Obrajii lor se apropiară unul de altul. Iar minţile lor erau apăsate de greutatea aceloraşi gânduri ucigătoare. Şi deodată, Léonora îl îmbrăţiş[pe Concini şi îl sărută cu pasiune pe gură.

— Ce vârstă are copila? întrebă Concini.

— Cei mult şaptesprezece sau optsprezece!

Concini rămase uimit. Poate că se gândea şi el la urâţenia crimei lui: să ucidă un copil de şaptesprezece ani!

— Dar ce însemnătate are faptul acesta, Concini, spuse Marchiza. Trebuie să te hotărăşti repede. Mâine dimineaţă, chiar, faţa ducelui de Angoulême trebuie să fie în mâinile noastre. Şi apoi... chiar tu însuţi ai spus: "dacă tatăl se împotriveşte, cu atât mai rău pentru copilă"...

— Voi proceda repede, promise Concini. Chiar de astă seară. Unde poate fi găsită această copilă?

— La Meudon! Ultima casă a orăşelului, pe dreapta şoselei, peste drum de hanul "La două Clopote".

Concini se clătină. Un fior rece îi străbătu tot corpul.

— Numele ei! strigă el. Numele fiicei ducelui de Angoulême!...

— Giselle! răspunse nepăsătoare Marchiza.

Concini rămase înmărmurit. Înspăimântat! Nu mai putea face nici o mişcare! Nu mai putea avea nici un gând! Un surâs de ghiaţă înflori pe buzele Léonorei. Apoi, încet, căutând să facă cât mai puţin zgomot, se sculă de pe scaun şi plecă spre apartamentele ei. Părea întocmai unei stafii care reintră în umbră...

Capitolul III Capestang

În aceeaşi dimineaţă în care se aprindeau primele scântei ale dramei care ne va conduce din nou la palatul ducelui de

Ancre, un tânăr cavaler, cam de vreo douăzeci de ani, galopa nepăsător în apropiere de Longjumeau.

Subţire, înalt, mlădios ca o trestie! — dar o trestie de oţel — avea o înfăţişare plăcută de o îndrăzneală nemaiîntâlnită. Privirile lui exprimau toată încrederea pe care o avea în soartă sa. Purta cu multă eleganţă un costum cenuşiu deschis. Peste tunică scurtă avea o haină lungă. Avea cizme înalte, iar pe cap purta o pălărie de pâslă împodobită cu o pană mlădioasă. La brâu era încins cu o spadă ascuţită, al cărei mâner era de argint. Arma fusese călită de către Miranda din Toledo. Deodată, calul se opri în faţa unei ape. Era încântătorul râu Bièvre, ale cărui unde străluceau în bătaia soarelui. Râul mergea de-a lungul marginii unei păduri. Cărarea care traversa cursul de apă pe un podeţ, se pierdea în întunecimea pădurii.

O trăsură elegantă se oprise în apropierea izvorului. Tânărul cavaler nu putea zări caleaşca, ascunsă privirilor lui de perdeaua deasă a ulmilor. Din fundul trăsurii, prin ochiurile frunzişului, o tânără femeie pândea pe cavaler care, neavând cu cine schimba un cuvânt, vorbea cu roibul său:

— Astfel te vei obişnui, dragul meu tovarăş, să fii strigat "Săgeată". Ce rost ar mai avea să fii poreclit astfel, dacă ai trece şi tu podeţul ca toată lumea? Dacă vom cădea, ne vom ridica întocmai ca şi străbunul Anteu sau ca vechii Centauri. Iar dacă vom nărui povârnişul, înfrângerea noastră nu va avea drept martor decât pe mândrul soare şi câteva flori. Hai, Săgeată! Hop... hop...

Cavalerul îşi luă avânt. Calul înainta în galop spre obstacol. Făcea paşi mici şi fremăta de strânsoare, din tot corpul. Deodată, călăreţul slobozi frâul. Calul îşi umflă pieptul. Potcoavele scânteiară în bătaia razelor de soare. Un salt uimitor prin aer şi iată-i pe malul celălalt. Un nechezat triumfător. "Săgeata" porni ca vântul spre cărăruia din pădure şi nu se opri decât în apropierea caleştii nevăzute.

— Minunat, "Săgeato"! strigă cavalerul bătând voiniceşte pe coama bidiviului. Straşnic!

— Minunat! răspunse un glas din spatele frunzişului.

Cavalerul se ridică în scări, mirat:

— Dar ce! exclamă el, oare aici este domeniul boierului Ecoul?

— Într-adevăr, minunat! repetă femeia din trăsură,

arătându-se printre frunze. Dar ascultă, cavalere, dacă întotdeauna ai să ocoleşti calea cea obişnuită, ai să-ţi frângi, într-o bună zi, grumazul.

— Micuţa din Longjumeau! se gândea cavalerul. Nu era nevoie să ocolesc cărăruia pentru a mă feri din calea ei!... pentru a visa liniştit după frumoasa mea cu ochii de smarald... O voi mai vedea vreodată?! Privirile ei m-au pătruns până în suflet şi...

— Nu vrei să-mi răspunzi, cavalere? întrebă femeia întrerupându-i şirul gândurilor.

— Blestemată fie, oricât ar fi de frumoasă!... Iartă-mă, doamnă... Şi tot blestemând-o, cavalerul salută respectuos pe cea pe care o numise "micuţa". Era aproape o copilă. Cu greu i s-ar fi dat mai mult de cincisprezece ani. Era tare frumoasă. Trăsăturile ei trădau mult curaj. Privirile ei erau perverse dar şi timide totodată.

— Aşadar, continuă ea, după cum mi-ai spus la Longjumeau, mergi la întâmplare, fără nici o ţintă?

— Fie şi aşa, doamnă! se grăbi să răspundă cavalerul. Dar de data aceasta, întâmplarea mă conduce undeva. Şi dacă trebuie să vă spun totul... ei bine, mă duc la Paris.

— Şi eu! strigă tânăra fată izbucnind într-un râs zglobiu şi cristalin. Dar, spune-mi, drag tovarăş de drum, ce ai de gând să faci la Paris?

— Vreau să fac avere, răspunse cavalerul cu multă simplitate.

— Ei, dar ştii că asta-i bună! Pentru asta mă duc şi eu! Hai, atunci, să ne continuăm drumul împreună. Îţi pot fi foarte folositoare. Cunosc multă lume la Paris. Chiar şi pe episcopul de Luçon, care este foarte puternic la Curte. Am mai multe recomandaţii pentru el. Îi voi vorbi şi de dumneata.

— Îţi sunt recunoscător, doamnă, dar şi eu sunt recomandat... Şi ai idee cui? Chiar ducelui de Ancre! Iar în ceea ce priveşte ideea de a călători împreună, m-aş simţi tare cinstit dacă mi-aţi îngădui să escortez caleaşca dumneavoastră, dar după cum v-am spus...

Zâmbetul ei dădu la iveală un şir de dinţi strălucitori. Iar roşeaţa şi frăgezimea buzelor ci era minunată.

— Atunci, la revedere, spuse ea salutându-l din cap. În orice caz, vreau să-ţi spun că voi trage la hanul "La cei trei Regi", de

pe strada Tournon. Dacă din întâmplare vrei să mă mai vezi vreodată, vino să mă cauţi acolo, să întrebi de domnişoara Marion Delorme.

Tânărul rămase pe loc, în timp ce caleaşca care o ducea pe Marion Delorme se depărta tot mai mult. Se gândea cu duioşie la frumuseţea acelei copile. Deodată, un glas străin îl trezi din reveria sa. Cavalerul întoarse capul şi dădu cu ochii de un mândru gentilom, călare pe un armăsar focos. Şi el purta un costum tot de culoare cenuşie-deschisă.

— Domnule, se adresă el cavalerului, sunt mai mult de trei minute de când mă învârtesc în jurul dumneavoastră.

— Trei minute! Foarte mult sau foarte puţin... cum vrei s-o iei!

— Cele ce vreau să-ţi spun vor dura şi mai puţin, răspunse necunoscutul, mânios,

— Atunci grăieşte cele ce ai de spus. Te previn însă: oricât de scurte vor fi cuvintele dumitale, răbdarea mea va fi şi mai grăbită. Ce vrei să-mi spui?

— Numai acestea: că la hanul din Longjumeau ai vorbit tinerei fete care tocmai a trecut pe aici,

— Vrei să spui, poate, că ea mi-a vorbit mie?

— Oricum ar fi, lucrul acesta nu mi-a plăcut deloc. Şi m-a supărat şi mai mult faptul că te-ai oprit în acest loc, pentru a o ţine de vorbă.

— Aceasta-i totul? întrebă stăpânul "Săgeţii", înălţându-se în scări.

— Nu, vreau să-ţi mai spun că ifosele dumitale sunt potrivite în comedia italiană, dar între doi cavaleri sunt tare neplăcute.

— Domnule, răspunse din nou cavalerul. Caraghioşii din comedia *dell'arte* nu au decât săbii din lemn, pe când spada mea este din cel mai fin oţel. Iar pe deasupra, atât de ascuţită încât foarte uşor străpunge gâtlejul îndrăgostiţilor prea cutezători şi obraznici,

— În sfârşit, iată-ne de aceeaşi părere, spuse necunoscutul, reluându-şi tonul său politicos. Totuşi, voi îndrăzni să te rog un singur lucru: sunt tare grăbit să ajung caleaşca dinaintea noastră.

— Bine, aşadar, vrei o amânare?... Fie!

— Sunteţi într-adevăr foarte curtenitor. Fiţi astfel până la

sfârşit. Atunci, peste trei zile veniţi să mă luaţi la masă. Apoi vom merge să ne tăiem gâtlejurile.

— Minunat! Şi unde trebuie să te caut pentru a-ţi da o lecţie de scrimă?

— Ultima dumitale lecţie!... La hanul "La cei trei Regi", pe strada Tournon, la Paris. Acolo vom hotărî unde să ne întâlnim pentru îndeplinirea micii noastre răfuieli.

— Foarte bine! Numele meu este Adhémar de Trémazenc, cavaler de Capestang. Dar al dumitale?

— Domnule, răspunse necunoscutul, eu sunt Henri de Ruzé de Effiat, marchiz de Cinq-Mars.

Cei doi tineri se descoperiră şi se salutară cu mult respect.

Apoi, dând pinteni cailor, fiecare o porni înainte. Marchizul de Cinq-Mars pe calea pe care o luase caleaşca, Capestang pe cărăruia din stânga.

"Iată-mă, murmură ca pentru sine, cel care purta răsunătorul nume. Adhémar de Trémazenc, amestecat într-un duel. Desigur că el nu-mi va fi de mare ajutor pentru carieră pe care vreau s-o încep".

Tot mergând aşa îngândurat, se rătăci în desişul pădurii. După o oră, se opri la prima cârciumă pe care o întâlni în cale şi se aşeză la o masă pe care se aflau pregătite de acum o omletă de ouă şi o sticlă de vin.

Soarele scăpătase spre asfinţit. Cavalerul se sui în şa. Hangiul venind lângă el, îi arătă drumul pe care să se îndrepte. Avea să străbată pădurea pentru a ajunge la Meudon, iar de acolo şoseaua ducea drept la Paris.

Cavalerul de Capestang porni în galop. Şi nu visa decât la duelul care-l va împotrivi marchizului Cinq-Mars, la frumoasa Marion Delorme, la fermecătoarea fată cu rochie albastră, care-l robise, cu o seară mai înainte, la Longjumeau, la faimosul Concini, dar mai ales la mareşalul de Ancre, pentru care avea o scrisoare de recomandaţie.

Dar cavalerul îşi dădu curând seama că soarele asfinţise demult şi că vălurile nopţii începeau să învăluiască pământul. Calul său apucase pe o cărăruie care se îndepărta din ce în ce mai mult de şosea.

Strângând căpăstrul şi imobilizându-şi armăsarul, se îndreptă de-a dreptul pe calea ce ducea la Paris.

Se apropia tocmai de şosea, îl mai despărţeau doar câţiva

arbuşti. Se opri brusc. Acolo, pe drum, la câţiva paşi depărtare de el un bărbat şi o fată vorbeau în şoaptă. Nu putea auzi cuvintele ce şi le rosteau... Dar, la vederea tinerei fete, Adhémar de Trémazenc de Capestang rămase ţintit locului. Inima începu să-i bată cu putere, iar cuvintele i se înecară în gâtlej:

— Ea! Doamne, Doamne, este ea!

Bărbatul şi tânăra fată, amândoi călări, se opriseră În mijlocul drumului, înfăţişările lor trădau repede, pe nerăsuflate, violenţă, pasiuni, ameninţare; acestea păreau să fie însuşirile lui. Teroare, dispreţ, ură, iată expresia şoaptelor ei.

— Giselle, ia seama! strigă bărbatul ameninţător. Ia seama, înainte de a fi prea târziu! Chiar mâine dimineaţă, ba nu, astă seară, va fi prea târziu. Te pot scăpa dintr-o mare primejdie, pe tine şi pe tatăl tău. Iar în schimbul credinţei mele...

— Credinţa ta mi-este nesuferită.

— În schimbul dragostei unui bărbat care te adoră, care ţi-a închinat toată viaţa lui...

— Fiecare cuvânt de-ai tău mă jigneşte!

— Scumpă Giselle, în schimbul acestei credinţe şi a iubirii mele, nu îţi pretind decât o privire mai puţin răutăcioasă, un singur cuvânt... o singură vorbă de nădejde.

— Tot ce-ţi pot promite este să nu te mai privesc cu dispreţul pe care mi-l inspiri. Iar singurele cuvinte pe care ţi le pot adresa sunt acestea: vezi-ţi de drum, domnule!

— Aceasta este ultima ta hotărâre? mârâi bărbatul, cu o voce răguşită.

— Pleacă, domnule, răspunse tânăra fată cu multă mândrie.

— Foarte bine! tună bărbatul roşu de mânie şi înfierbântat de patimă. Dar să nu te învinovăţeşti decât pe tine dacă nenorocirea se va năpusti peste tine. Să nu te învinovăţeşti decât pe tine dacă tatăl tău va muri ca cel din urmă tâlhar. Să nu te învinovăţeşti decât pe tine dacă tu însăţi vei sfârşi în nefericire. Căci... eu jur pe Dumnezeul meu...

La aceste cuvinte bărbatul acela, ca şi cum nu s-ar mai fi putut stăpâni, se repezi cu armăsarul lui împotriva calului tinerei fete. Şi Concino Concini îşi ridică mâna lui criminală, spre a tăbărî asupra fiicei ducelui Angoulême. Fata se dădu pe spate scoţând un ţipăt de spaimă.

Frunzele fremătară. Calul lui Concini, înnebunit de spaimă, se dădu înapoi. O spadă lungă şi ascuţit lucea în bătaia ultimelor

raze de soare. Cavalerul de Capestang ieşise din ascunzişul său şi strigă cu o voce tunătoare:

— Înapoi, caraghiosule! Înapoi, insultătorule! înapoi, nemernicule! Căci, de nu... pe Dumnezeul meu, ţi-a sosit ultimul ceas.

Giselle tresări de bucurie. Un strigăt de nădejde şi de mândrie ieşi de pe buzele ei.

Iar acest strigăt de bucurie răsună până în cele mai adânci ascunzişuri ale sufletului său:

— El! Marchizul Cinq-Mars!

Îngrozit, Concini văzu spada oprindu-se la doi centimetri de pieptul său. Privirile îi rătăceau. Bolborosi câteva cuvinte neînţelese. Picături de sudoare îi îmbrobonîră fruntea.

Mânios, se dădu înapoi.

— Cine mai e şi acest nătăfleţ? se bâlbâi el. Piei din faţa mea, nemernicule!...

— Pleacă tu! tună Capestang.

— Îţi dai seama cu cine vorbeşti, nătărăule? Spânzurătoarea, eşafodul, iadul te mănâncă dacă...

— Pleacă! tună Capestang.

Şi de astădată, un fulger atât de ameninţător ţâşni din ochi, o hotărâre atât de energică apăru pe chipul lui, încât în faţa unui cavaler atât de cutezător, a unui cal gata să sară şi a unei săbii atât de tăioase, Concini simţi răceala morţii pătrunzându-i până la oase.

— Bine, bine!, mârâi el spumegând de mânie.

Buzele lui erau vinete de furie. Se dădu înapoi câţiva paşi.

Capestang păşi înaintea fetei. O clipă, se priviră unul pe altul. Amândoi erau cuprinşi de aceeaşi emoţie, a cărei cauză nu şi-o puteau explica. El se înclină în faţa fetei, nemişcată, palidă, întocmai unei statui care căpătase viaţă la auzul şoaptelor de iubire.

— Domnişoară, zise Capestang cu glas duios, atât timp cât am cinstea să mă aflu în apropierea dumneavoastră, să nu vă mai temeţi de nimic...

Ea clătină din cap. Un nor de mândrie îi întunecă fruntea.

— Nu mă tem de nimic, domnule. Îţi mulţumesc din tot sufletul...

În acest moment, Concini smulgându-şi fluierul ce-i atârna de gât, îl duse la buze. Şuieratul fluierului spintecă liniştea

pădurii. Şi atunci se auzi tropotul unui galop.

— Prindeţi-l pe acest tânăr, urlă Concini,

Opt sau zece cavaleri se năpustiră asupra lui Capestang. Iar Concini rânjind de ispravă lui se apropie de Giselle!... Şi triumfător ridică braţul asupra fetei.

Capestang lovi cu pintenii lui ascuţiţi în coastele bidiviului său. Calul, furios se ridică în două picioare. Din toate părţile răsunară ţipete şi blesteme furioase. "Săgeata" făcu o spărtură în zidul viu al atacatorilor şi trecu prin rândurile lor. Tânărul cavaler sări la pământ şi scoase de la brâu un pumnal. Şi chiar în momentul în care Concini voia s-o lovească pe Giselle, calul lui, lovit în piept, se prăbuşi nechezând de durere.

Capestang, cu sabia în mână, înainta spre Concini.

— Feriţi-vă, stăpâne!, strigară într-un singur glas tovarăşii lui Concini, care, după primul moment de uimire, se aruncară toţi deodată asupra tânărului cavaler.

— În gardă!

— Fugi, domnişoară!, strigă Capestang, care şi împunsese pe unul din duşmanii lui ce se apropiase prea mult.

— Nu, răspunse Giselle.

— La moarte!, urlară cavalerii, înnebuniţi de ură.

— Mă veţi omorî, domnilor!, strigă în batjocură Capestang ferindu-se de o lovitură menită să-i spintece capul.

— Prindeţi-l de viu!, îi îndemnă Concini.

— Sunt singurul care mă pot feri de mânia dumneavoastră, zise tânărul cavaler. Fereşte-te, domnule... Eşti ca şi mort!

Atacatorul căruia Capestang i se adresase, căzu străpuns. Alţi doi erau răniţi. Concini spumega de furie. Şi în mijlocul acestei zarve în zăpăceala produsă de lovitura şi străfulgerarea săbiilor, printre blestemele şi strigătele acestor înfierbântaţi, convorbirea dintre Capestang şi Giselle era fermecătoare, demnă de lumea epopeei homerice.

Palidă la faţă, Giselle se plecă asupra tânărului cavaler chiar în clipa în care acesta, sângerând de lovituri, reuşi să-şi capete echilibrul după o lovitură bine ţintită.

— La dracu! Pe Dumnezeul nostru! Pe cinstea noastră! Parcă-i diavolul împeliţat! Moarte Satanei! Să-l spânzurăm! Îi vom arăta noi lui!...

— Domnişoară, horcăi tânărul, dacă mai rămâneţi un singur minut aici, mă vor omorî!

— Adio!, murmură Giselle. Adio! Poate că nu ne vom mai vedea niciodată. Dar, fii sigur că vei trăi aici, atât timp cât voi trăi.

Şi fata îşi duse mâna la piept. Capestang fremăta de fericire. În aceeaşi clipă, Concini scoase un urlet înfiorător. Giselle, dând pinteni calului său, porni într-un galop vijelios.

— Luaţi seama! Luaţi seama! Rinaldo! O mie de galbeni dacă o ajungi!

— Să te vedem şi acum, "Săgeato"! îşi îndemnă Capestang roibul.

O singură săritură! Şi iată-l călare pe armăsar. Încă o săritură! Şi iată-l în mijlocul drumului. Rinaldo şi ceilalţi luptători, mulţumiţi de a fi scăpat de un adversar atât de primejdios, se năpustiră pe urmele tinerei fete.

— Pe aici nu se trece! tună Capestang.

Nu-i mai rămăsese decât un capăt de sabie în mână. Sângele îi curgea şiroaie din umăr, din braţ şi de la gât. Era numai zdrenţe, iar privirile lui erau rătăcite, dar strălucitoare de mânie. Razele soarelui îi înconjurau faţa cu un nimb auriu. Şi în reflexul acestei lumini, faţa lui părea un simbol, trupul lui bine sprijinit de mlădiosul său cal lua o înfăţişare de erou legendar. Ar fi putut să moară şi tot nu ar fi simţit nimic. Căci el nu simţea nici durerea rănilor, nici clocotitul sângelui. Trăia un vis fantastic şi înspăimântător în acelaşi timp.

— Loc!, Loc!, strigară cavalerii.

Şi atunci urmă una din acele viziuni care numai în delir se întâlnesc! "Săgeata", nestăpânita "Săgeata" apocaliptica "Săgeată", cuprinsă de vârtejul luptei, bară drumul prin salturile-i înfricoşătoare. Era aici, era acolo, era peste tot locul. Zvârlea cu picioarele, se cabră, se lăsa în jos, apoi iar se ridica, pornea înainte, se întorcea, spumegă, necheza... Cu neputinţă... imposibil să treci pe acolo. Un cal căzu cu pieptul zdrobit de împroşcătură picioarelor "Săgeţii"... Pe aici nu se trece! Un altul se prăvăli cu genunchiul fărâmiţat... Pe aici nu se trece! Soarele scapără la orizont. Blestemele cele mai înfricoşătoare făceau să răsune văzduhul. Şi toată această scenă apocaliptică era stăpânită de glasul puternic al lui Capestang: Pe aici nu se trece!

Bătălia nu dură decât trei minute. Cei mai mulţi dintre credincioşii lui Concini fuseseră scoşi din luptă. Ceilalţi se

retraseră... Capestang triumfase. Giselle dispăruse demult din văzul lor. Era acum departe. Concini îşi cuprinse capul între mâini şi începu să plângă.

Privirea sălbatică a ministrului urmări câtva timp pe tânărul cavaler care se îndepărtă în galop intens.

— Aş da zece ani din viaţă, murmură Concini, să te pot prinde, să te chinuiesc, să te pârjolesc în focul iadului şi să-ţi arunc oasele la câini.

— Las' pe mine, stăpâne!, zise Rinaldo. Am să ţi-l găsesc eu pe acest nebun furios. În ceea ce priveşte fata... nu-i totul încă pierdut. Nu uita de Meudon.

Capitolul IV Castelul vrăjit

Noaptea, liniştită şi senină, se lăsa peste această atmosferă înfierbântată, întunericul era din ce în ce mai des. Pădurea era învăluită într-o negură de nepătruns. Pe şosea, "Săgeata" înainta în trap uşor. Mândru de ispravă lui, trufaş pentru că îşi salvase stăpânul, sălta în ritm vioi. Iar cavalerul Capestang, cu cămaşa sfâşiată, sângerând, cu sufletul învrăjbit, neputincios să pună ordine în ideile care-l frământau, chinuit încă de visul pe care-l trăise, zăpăcit de bătălia care se desfăşurase, îşi lăsa calul în voie. Căci el nu se gândea decât la un singur lucru: să se prezinte a doua zi dis-de-dimineaţă celui căruia îi fusese recomandat. Avea să-l povestească toată lupta lui Concini Concino, marele prim-ministru. Se va pune în serviciul lui şi-şi va face din el un protector puternic.

"Căci, gândea el, cel pe care l-am înfrânt este fără doar şi poate un puternic al zilei, poate chiar un princepe. Tovarăşii lui îl numeau «Stăpâne», «Măria Voastră». Sărmane Capestang, dacă Mareşalul nu te va scăpa din acest bucluc, atunci nimeni altul nu

te-ar mai putea salva de la moarte. Spre Paris. Repede, spre Paris".

Când ajunse în dreptul primelor case din Meudon, noaptea se lăsase de acum. Se simţea atât de slăbit de pe urma rănilor primite, încât o ceaţă deasă i se puse în faţa ochilor, îşi dădu seama că nu poate merge mai departe. Zări un han. Se îndreptă către el. În faţa grajdului era o iesle, îşi duse calul acolo. Îi scoase căpăstrul şi îi dădu să mănânce. Apoi intră în han şi ceru o cameră. După ce îi lăudă odaia şi găzduirea, hangioaica îl măsură din priviri. Văzând hainele lui, rupte şi zdrenţuite, îi spuse fără ocol:

— Iartă-mă, cavalere, dar la hanul meu clienţii plătesc, de obicei, înainte.

Capestang îşi caută portofelul... sărăcăcioasa lui punguţă, care nu conţinea mai mult de douăzeci de galbeni. Dar, oricât de mică ar fi fost ea, tot ar fi trebuit s-o găsească. Cavalerul însă nu dădu de ea... o pierduse în iureşul luptei. Se îngălbeni la faţă de ruşine, apoi roşi, în urmă îngălbeni din nou...

— Frumoaso, se adresă el hangioaicei, căpăstrul calului meu îţi va fi chezăşie dacă până mâine dimineaţă nu-mi găsesc punga, pe care am pus-o în buzunarul acesta, dar peste care nu dau acum.

Femeia ieşi fără să răspundă ceva, dar şi fără să-şi întrebe musafirul dacă vrea să mănânce sau să bea.

Iar Capestang ar fi preferat să moară pe loc, decât să ceară o cană de apă sau o bucată de pâine. Îşi trase singurul fotoliu din cameră lângă fereastră şi se aşeză în faţa geamului deschis. În acest moment, stăpâna hanului, care probabil se uita prin gaura cheii, deschise din nou uşa şi din prag se adresă cavalerului:

— Am uitat să vă spun să nu staţi prea mult în faţa ferestrei. Aceasta din pricina casei din faţă, care este vrăjită. O femeie în rochie albă se plimbă prin camerele ei. Se aud mereu gemete, deşi casa nu este locuită de nimeni de vreo cincizeci de ani. Cine o priveşte în timpul nopţii, este lovit de nenorocire. Şi cu toate că nu ai bani, mă socotesc obligată să-ţi spun aceasta. Bună seara!

Hangioaica dispăru. Capestang ridică din umeri şi, apropiindu-se şi mai mult de fereastră, murmură:

— Gâtlejul îmi arde şi stomacul mi-e gol. Doamne, Doamne,

ce, sete mi-este. Şi ce foame! Cine să fi fost oare prinţul acela?... Ah, ce sete mi-este.

Clătină din cap şi îşi ridică privirile spre stele, care-l priveau duios. Apoi, ochii lui se plecară din nou asupra pământului şi se ţintiră asupra misteriosului palat pe care, după spusele hangioaicei, nu trebuia să-l privească noaptea…

Zgomotele hanului încetară pe rând. Luminile satului se stinseră. Natura adormită era învăluita într-o linişte adâncă. Capestang era chinuit de foame şi de sote. Capul îi ardea. Imagini şterse treceau repede prin faţa ochilor săi; prinţul pe care-l învinsese, tânăra fată pe care o apărase, tânărul marchiz Cinq-Mars, Marion Delorme şi chiar viziunea tinerei femei îmbrăcată în alb din palatul vrăjit. Frământat de aceste vedenii, Capestang adormi în fotoliul din faţa ferestrei.

Deodată, un ţipăt ascuţit străbătu liniştea şi trezi pe cavaler, care se ridică şi ascultă cu atenţie. Orologiul clopotniţei din Meudon începu să bată şi Capestang numără loviturile.

— Miezul nopţii! Mi s-a părut că aud un ţipăt!... Dar este timpul să...

Un suspin înnăbuşit îl întrerupse... mai multe gemete… o chemare surdă... zgomotul unei lupte... şi iar gemete...

Cu capul înfierbântat, cu privirile rătăcite, cu fruntea îmbrobonită de sudoare, Capestang asculta aceste murmure.

— Oh! zise cavalerul nu care cumva palatul de peste drum este vrăjit? S-ar spune că cineva este omorât acolo. Planşetele acestea îmi sfâşie sufletul.

Vorbind astfel, cavalerul măsură înălţimea ferestrei. Aprecia distanţa care îl despărţea de pământ... În întunecimea nopţii se auzea zgomotul unei umbre care cade, apoi un sunet înnăbuşit: Capestang sărise. Într-o secundă fu în faţa porţii misteriosului castel şi începu să bată cu mânerul spadei.

Încă un geamăt. Mai îndepărtat, mai încet decât celelalte. Apoi, tăcerea puse din nou stăpânire pe liniştea nopţii. Capestang nu mai auzi nici un zgomot, în afară de răsunetul sinistru al bătăilor sale.

— Voi afla! Trebuie să ştiu ce se petrece înăuntru. Poate mă înşel... din pricina foamei... sau a setei... poate că delirez... dar înnebunesc de curiozitate.

Capestang ocoli faţada palatului. Apoi, ţinând bucata de spadă care-i mai rămăsese în mână, fugi de-a lungul unui zid al

cărui capăt se pierdea în întinderea câmpurilor. După vreo cinci minute ajunse într-un loc unde se surpase, formând o spărtură. Capestang trecu de partea cealaltă.

Luna arginta vârfurile copacilor. Razele ei trimiteau o lumină palidă. Capestang observă că se află într-un parc. Mai în fund, în apropierea drumului, zări spatele palatului vrăjit.

Casa avea o înfăţişare seniorială. Era un palat construit în stilul Renaşterii. Un parc întins îl înconjura din toate părţile. Clădirea era ruinată, roasă de vremuri, iar parcul neîngrijit.

Capestang se simţea atras, ca de o forţă magnetică, de această casă, înlătură cu o mână spinii care-l loveau în faţă şi, ţinând spada în cealaltă mână, urcă treptele palatului. Inima îi bătea cu putere. Uimit, pătrunse într-un vestibul luminat doar de o lampă atârnată de tavan.

— Oare unde mă aflu? se întrebă el. Oare delirul s-a transformat într-o iluzie de vis? Să fie acesta castelul vreunei prinţese vrăjite? Poate al femeii în alb, despre care vorbea gazda mea?

În fundul vestibulului, o scară ducea în sus, Capestang o urcă. Când ajunse sus, se opri într-o cameră mare şi frumoasă. Ascultă cu atenţia încordată. Nici un zgomot! Atunci, cu glas puternic, el strigă:

— Nu-i, oare, nimeni aici? Cine a strigat? Cine a cerut ajutor? Iată ajutorul!

Dar nimeni nu-i răspunse. Tăcerea rămase tot profundă. Cu paşi grăbiţi, tânărul colindă toate camerele, ale căror uşi erau deschise. Dar, în scurt timp, îşi dădu seama că se află singur în tot acest castel misterios.

— Mi se pare că am venit prea târziu! exclamă el ca pentru sine. Sau... poate că ţipetele şi gemetele pe care le-am auzit adineauri nu au fost decât închipuiri... Am visat! Am adormit şi am visat că se comite o crimă... Ce coşmar!...

Capestang pătrunse într-o odaie destul de mare în care nu se afla nici o mobilă. Un singur lucru, doar: pe cei patru pereţi erau atârnate mai multe costume complete. Se găsea acolo tot ce ar fi trebuit pentru îmbrăcarea a vreo cincizeci de oameni, de la pălăriile mari de pâslă — toate aveau pene roşii — până la cizme, toate din piele de animal sălbatic.

"Dar, ce-i aici? Prăvălie de haine? Ce costume frumoase!... Pentru ce, oare, nu am şi eu rangul acelora pentru care sunt

făcute?"

Capestang se apropie de zid şi luă o manta:

"Ce manta frumoasă!... este din catifea... căptuşită cu mătase... Sărmana mea haină... nu eşti căptuşită decât cu satin... dar mi-eşti mult mai dragă... preţioasă tovarăşă în zilele de ploaie sau de vânt... Cât despre această tunică (şi puse mâna pe ea), este în stare foarte bună... ba e chiar nouă... Iar a mea este tot atât de zdrenţuită ca şi a legendarului Roland, când acest erou a murit în lupta de la Roncevaux. Îmi pare rău că această tunică nu este a mea."

Capestang oftă. Agăţă haina în cui apoi o luă din nou de acolo şi căzu într-o adâncă meditaţie:

— Nu-mi amintesc să fi avut vreodată o tunică nouă. Cele pe care mi le făcea mama mea erau croite din vechile haine ale demnului meu tată. Ce ciudat! Toate aceste tunici seamănă între ele. Dar, dacă aş încerca una? Ce rău aş comite? Trebuie să simţi o mare emoţie, atunci când îmbraci o haină nouă. Senzaţie plăcută, pe care nu o cunosc încă!...

Cinci minute mai târziu, după ce o încercase de mai multe ori, tânărul cavaler era îmbrăcat cu una din tunici: îl prindea de minune. Respectuos, îşi agăţă hainele sale vechi şi zdrenţuite în locul celor pe care le luase.

— Ce bine mă simt în ele!, exclamă el. Am impresia că valorez cu douăzeci de galbeni mai mult. Emoţia este destul de plăcută… dacă aş continua!...

Tot încercând mereu, tot minunându-se mereu, având în fiecare moment alte emoţii plăcute. Capestang se îmbracă cu haine noi din cap până în picioare, de la pălăria de pâslă cu pană roşie, până la cizmele de piele.

— Când voi pleca, se gândi el, voi pune toaie lucrurile la locul lor. Deocamdată, vreau să privesc în oglinda propria mea înfăţişare astfel gătită. Nu, Capestang... tu nu mai eşti cel dinainte. Te vei crede un prinţ. Un prinţ? Nu ai un ban la tine, cu care să-ţi potoleşti foamea şi setea; şi îndrăzneşti să mai vorbeşti de prinţi!…

Şi tot gândindu-se astfel, Capestang deschise o uşă. Rămase înmărmurit. Ochii i se măriră de admiraţie. Nu putu decât să murmure:

— Dar, ce înseamnă aceasta?

Aceasta? Dar, aceasta nu era decât o masă pregătită

pentru patru persoane.

Cele patru scaune erau aşezate în jurul unei plăcinte a cărei coajă aurită îl îmbia. Cocoşul şi sitarii, porumbeii şi sticlele de vin de pe masă îl chinuiau prin aromele lor.

— Cu siguranţă, zise Capestang, aici se aşteaptă sosirea unui prinţ. Totul este să ştiu dacă eu, chiar în ochii mei, pot trece drept prinţul aşteptat. De bună seamă... de îndată ce stomacul meu se aseamănă cu cel al unui rege... bineînţeles, dacă şi regilor le este vreodată foame. Probabil că scaunul acesta nu este pentru mine... dar dacă nu este ocupat! Şi apoi, unde mai pui că eu nu ocup decât un singur loc din patru...

Vorbind astfel, se aşeză pe fotoliul din faţa mesei. Înfipse cuţitul în plăcinta de pe masă pe care o împărţi în patru părţi egale. Nu mâncă decât un sfert de cocoş şi nu bău decât două sticle de vin din opt, câte erau acolo. Spre orele două de dimineaţă, după ce se terminase acest bun ospăţ — putem spune, căzut din cer — Capestang începu să vadă viaţa sub un aspect mai vesel. Meseria de prinţ într-un castel fermecat i se părea foarte plăcută. Apoi, intonând o arie, se apropie de căminul camerei, lângă care era sprijinită o spadă strălucitoare. Capestang — îmboldit de vinul pe care-l băuse — avea impresia că trăieşte într-o lume de vis. Surâse şi se încinse cu spadă.

"Desigur, era aici numai pentru mine", gândi el foarte natural.

După ce găsise în acel castel un costum nou-nouţ şi un ospăţ bun, nu se mai putea mira de o simplă sabie. Pentru a treia oară rămase uimit de admiraţie. Deschise ochii mari. Nu-i venea, să-şi creadă privirilor.

— Ce să însemne, oare, aceasta? se miră el.

Era o pungă cu pântecele rotunjit. Îi deşertă conţinutul pe marmora căminului. Numără vreo două sute de galbeni. Iar lângă pungă, o foaie de pergament şi un toc.

Capestang rămase tăcut. O clipă, nu spuse nimic. Atât de neaşteptat era tot ce vedea acolo. Apoi, trecându-şi mâna peste frunte, ca şi când ar fi vrut să alunge gânduri neplăcute, numără cincizeci de galbeni şi-i vârî în buzunar. Apoi, luând tocul în mână, sprijinindu-se de marmoră, scrise pe pergament:

"*Eu, Adhémar de Trémazenc, cavaler de Capestang, aduc cele mai vii mulţumiri stăpânei acestui castel şi recunosc că am*

împrumutat de la ea un costum întreg de cavaler, un ospăţ minunat şi cincizeci de galbeni. Pentru costum, atunci când voi fi bogat, îi voi înapoia zece costume, pentru ospăţ îi voi oferi un buchet de flori, pentru fermecătoarea ei primire îi închin toată viaţa".

Capestang semnă această scrisoare ciudată, dar atât de sinceră. Despovărat de orice grijă — din moment ce se obliga să înapoieze tot ce luase de la gazda lui necunoscută — Capestang se duse spre oglindă şi se privi cu plăcere.

Deodată, un fior rece îi trecu prin tot corpul şi păli. Avea o privire palidă de spaimă. Se uita ţintă în oglindă. Căci zărise imaginea unei... femei. Era îmbrăcată în alb, avea obrazul palid. Pieptul îi era înroşit de o pată de sânge.

Năluca îl pironea cu privirile ei ciudate, rătăcite, lipsite de viaţă. Putea foarte bine să fie o moartă revenită din mormântul ei. Putea, foarte bine, să fie o fantomă... Spectacolul era înspăimântător. Cavalerului i se părea că delirează.

O vedea prin oglindă... nemişcată, albă, dreaptă ca o fantomă. O vedea oprită în pragul uşii, cu acea pată roşie pe piept, probabil sânge. O vedea şi rămânea înmărmurit. Părul i se zburli în cap. Abia avu putere să murmure:

"Aceasta este femeia în alb despre care mi-a vorbit hangioaica. Mă aflu într-o casă de stafii. Desigur! Frumos îmi şade!... Dar, ia să văd dacă îmi amintesc de vreo rugăciune din câte m-a învăţat mama".

Şi cu toată sinceritatea sufletului său, Capestang începu să bolborosească:

"Tatăl nostru... care eşti... în... Ah, am uitat... Ba nu... în ceruri."

Izbucnirea unui râs strident îi făcu să se cutremure. Şi atunci, spaima lui dispăru. Atât de dureros, de omeneşte dureros era râsul castelanei. Capestang se întoarse. Femeia aceea rănită la piept, probabil de loviturile vreunui pumnal, se rezemă de perete, pentru a nu se prăbuşi. Poate că va muri! Şi totuşi râdea.

— Doamnă, zise Capestang înaintând spre ea, iertaţi-mi slăbiciunea care m-a cuprins la apariţia dumneavoastră. În loc să mă grăbesc a vă susţine, a vă ajuta, eu...

Şi, în acelaşi timp, o luă pe necunoscută în braţe şi o duse

de o aşeză un fotoliu.

— Sunteţi grav rănită? o întrebă el. Dumneavoastră aţi cerut adineauri ajutor? Din păcate, văd că am sosit prea târziu... Spuneţi-mi... pot...

— Carol a plecat, murmură necunoscută. S-a isprăvit cu dragostea... cu tinereţea mea...

Tânărul cavaler rămase uimit. Abia atunci observă că ochii albaştri ai femeii în alb aveau o privire rătăcită. Părul ei era de culoarea argintului. Şi cu toate acestea nu părea să aibă mai mult de treizeci de ani. Era încă tare frumoasă.

— Şi ea... continuă necunoscuta frământându-şi mâinile cu disperare. Mi-au răpit-o! Fugi repede! Fugi repede! Oricine ai fi! Salveaz-o!

— Care ea? întrebă Capestang. Pe cine trebuie să salvez? Fie-vă milă, doamnă! Spuneţi-mi, cine sunteţi dumneavoastră? Ce s-a întâmplat?

Femeia în alb păru să uite deodată toată amărăciunea care o apăsa,

— Cine sunt? repetă ea cu o voce stinsă, încărcată de o tristă melancolie. Cine sunt? Port acelaşi nume cu o umilă floricică din pădure... mă numesc Violetta... Nu cunoşti, oare, povestea Violetei, a sărmanei Violete atât de iubite odinioară?... Iubită de cel pe care-l adora... Nu ştii că acesta era fiu de rege? Ce dragoste fugară!... Lucrurile pe care ţi le povestesc s-au întâmplat pe timpul regelui Henric al III-lea, unchiul iubitului meu. Ce depărtate îmi par aceste timpuri de cavalerism, de dragoste senină, asemănătoare cu aurora purpurie care se ridică dimineaţa spre cerul senin... Dar, totul s-a sfârşit! Carol nu mă mai iubeşte... Cerul s-a întunecat, iar mica violetă a fost strivită. Sărmană floricică!

Spunea toate aceste lucruri cu atâta tristeţe în glas şi cu o voce atât de duioasă, încât Capestang era gata să plângă.

— Doamnă, se adresă el nefericitei femei, înclinându-se respectuos, îmi dau seama de durerea dumneavoastră. Ştiu că mângâierile unui necunoscut, aşa cum sunt eu, nu v-ar ajuta la nimic. Dar...

— Tăcere! şopti Violetta.

— Fie-vă milă, doamnă...

— Cine? Cine deschise fereastra? murmură ea tremurând. Piticul? Înspăimântătorul pitic, vrăjitorul din Orléans? Nu, nu, de

astădată nu este el! Dar, atunci, cine-i?

Se ridică, îşi aţinti urechile. Obrazul i se întunecă de suferinţă. Şi îngână:

— Taci, copila mea! Nu vor îndrăzni să vină până aici ca să te smulgă din braţele mamei tale. Nemernicii. Iată-i că vin?! Carol, Carol, ajută-mă. Ne vor omorî copila!

— Doamnă, doamnă… nu vă temeţi de nimic!

Castelana dădu un ţipăt ascuţit, un strigăt de agonie, asemănător cu vaietele pe care Capestang le auzise de la fereastra hanului. Deodată începu să fugă. Cavalerul se luă pe urmele ei. O ajunse la capătul unei scări. Dar rămase împietrit, căci auzi din nou acel râs care-l înfricase şi adineauri. Necunoscuta, Violetta, pentru că ea spunea că se numeşte astfel, se oprise. Întinse braţele, încruntând sprâncenele, şi strigă:

— Ce cauţi aici?... Îţi interzic să mă urmăreşti! Nimeni nu are dreptul să pătrundă în singurătatea mea! Nimeni, mă auzi?! Dacă ai fi într-adevăr ceea ce pari a fi, dacă eşti într-adevăr un cavaler, atunci pleacă...

— Dar sunteţi rănită! Cel puţin, lăsaţi-mă să...

— Dă-ţi cuvântul de onoare, îl întrerupse Violetta. Vreau să-mi juri pe cuvântul dumitale de onoare că nu mă vei urmări. Dă-mi cuvântul dumitale de onoare că nu vei mai pătrunde aici până ce nu te voi chema...

— Doamnă... fie-vă milă de dumneavoastră însevă…

— Cuvântul dumitale!, răspunse femeia în alb cu o febrilă nerăbdare. Eşti un om de onoare? Porţi o spadă la brâu? Oare tinerii de azi au uitat de orice cavalerism? Cuvântul dumitale de onoare, te rog!

Trémazenc se înclină respectuos şi spuse:

— Vi-l dau, doamnă. Oricine aţi fi, oricât de ciudate ar fi fost împrejurările în care mi-aţi apărut, cu toată gravitatea vanii dumneavoastră, vă dau cuvântul meu. Nimeni nu a fost dezamăgit vreodată de onoarea Capestangilor. Sărmană femeie, deşi niciodată nu aş fi îndrăznit să vorbesc astfel unei femei, dacă nu aş fi sigur că nu mă înţelegi, în ciuda tuturor faptelor, nu se va spune că o doamnă a apelat zadarnic la onoarea unui Capestang.

— Foarte bine, răspunse Violetta. Te voi chema atunci când voi avea nevoie de dumneata.

Capestang voia tocmai s-o întrebe cum îl va chema, de vreme ce ea nu ştia cum îl cheamă şi nici încotro se duce, dar femeia în alb începuse de acum să urce scara. Şi nici nu se uita înapoi. Curând, ea dispăru în întunecimea unui coridor, liniştit ca şi apariţiile unui vis. Zăpăcit de cele se văzuse, Capestang se repezi afară, străbătu parcul, ajunse la spărtura iadului şi fugi spre han. Bătu cu putere la poartă.

Capitolul V Adunarea conspiratorilor

Spre marea uimire a lui Capestang, poarta hanului se deschise numaidecât. De astădată, însă, nu-l întâmpină un servitor adormit, ci un cavaler vioi. Iar uimirea lui se transformă în senzaţie de coşmar atunci observă că cel ce-i deschise era chiar marchizul de Cinq-Mars, cel cu care pe malurile înflorite ale râului Bièvre, avusese un schimb de cuvinte din pricina d-rei Marion Delorme. Fără să vrea, înainte de a intra, îşi lăsă pălăria pe ochi şi cu pulpana hainei îşi ascunse faţa.

Da, fapt într-adevăr ciudat, cel pe care-l avea în faţa lui era chiar marchizul de Cinq-Mars. Cinq-Mars era îmbrăcat într-o mantă de aceeaşi formă şi culoare cu a lui. Ca şi el, marchizul purta pantaloni şi tunică cenuşii. Trémazenc observă pălăria de pâslă a Marchizului, împodobită o pană roşie.

— Piei din faţa mea, nălucă! se gândi Capestang intrând. Visez! Sunt pradă unor vise fantastice…

— Soseşti cam târziu! îi întrerupse gândurile Cinq-Mars.

— Da? se mulţumi a răspunde Adhémar.

— Dar cunoşti drumul, nu-i aşa?

— La stânga! În fundul culoarului. Du-te repede, eşti aşteptat. Mai sunt încă doi care întârzie.

— ?

— Şedinţa a început acum o oră. Un moment, domnule, ai semnul la spadă, nu?

— Se înţelege!

Capestang îşi scoase, la întâmplare spada de sub manta. Cinq-Mars aruncă o privire fugară asupra mânerului.

— Foarte bine! mai spuse marchizul. Du-te repede!

— La dracu! se vede treaba că astă-noapte trebuie să fiu martor la toate ciudăţeniile, zise Capestang angajându-se pe gangul ce-i fusese indicat.

La capătul coridorului, Capestang deschise o uşă şi pătrunse într-o cameră deşartă. Dar, din fundul sălii, dinspre cealaltă parte a uşii din fund, un zgomot nelămurit de glasuri îi ajunse până la ureche.

Inima îi bătea cu putere. Se apropie de uşă. Se opri în faţa ei.

— Să ascult la uşă? murmură el, ca pentru sine. Numai servitorii fac astfel de lucruri. Să intru? Risc să fiu omorât, căci, de bună seamă, bărbaţii din camera aceasta sunt legaţi între ei printr-un mare secret. Să mă reîntorc? Aş trezi curiozitatea tuturor. Şi pe mine m-ar înfuria aceasta... mă cunosc, doar, destul de bine. Servitor? Omorât? Curios? Ce este mai puţin primejdios?... Intru! Fie ce o fi!...

Şi pătrunse în cameră. Se aflau acolo vreo douăzeci de bărbaţi. Toţi erau îmbrăcaţi la fel: tunică şi pantaloni cenuşii, mantale vişinii, pălării de pâslă cu pene roşii. Trei din aceşti bărbaţi, ale căror fotolii erau aşezate pe o platformă joasă păreau să prezideze întrunirea.

În momentul în care cavalerul pătrunse în cameră, toate privirile se ţintiră asupra lui. Apoi, ca şi cum sosirea lui nu ar fi provocat nici o surpriză, adunarea continuă să asculte pe unul din cei trei bărbaţi care dovedea multă emfază în cuvânt, atitudine şi gest.

Capestang observă că cea mai mare parte din cei de faţă era mascată. Nimeni însă nu se miră de sosirea lui. Nici nu fu întrebat măcar cum îl cheamă. Atunci, el deduse că bărbaţii aceia nu se cunoşteau între ei. Numai costumul şi semnul misterios de pe mânerul sabiei îi lega unul de altul. Imitând pe ceilalţi, Capestang se aşeză şi începu să asculte, sau mai bine zis vru să asculte. Chiar în acel moment, necunoscutul de pe platformă îşi termină discursul. Un ropot de aplauze sublinia

sfârşitul cuvântării, pe care Capestang n-o auzise. În schimb, el fu asurzit de strigătele celor de faţă:

— Trăiască contele de Auvergne! Trăiască ducele de Angoulême! Trăiască Carol al X-lea.

Şi în acelaşi timp glasurile acelor bărbaţi repetară acest strigăt care-l făcu să tremure pe Capestang:

— Trăiască regele nostru Carol al X-lea!

— Carol al X-lea? se miră Capestang. Dar regele nostru Ludovic al XIII-lea? Cum rămâne cu el? Nu ştiu să fi murit!

Carol de Angoulême, conte de Auvergne triumfa. Capestang îl cercetă cu luare aminte. Să tot fi avut vreo patruzeci şi şase de ani. Tâmplele îi erau cărunte. Avea o faţă frumoasă şi o privire ageră. Un zâmbet cuceritor îi stătea pe buze. Era înalt şi părea foarte distins. Faţa lui avea paloarea pe care o au acei oameni care au stat timp de mai mulţi ani în închisoare. Căci, într-adevăr, de-abia trecuse anul de când fiul lui Carol al IX-lea evadase de la Bastilia, unde fusese închis de Henric al IV-lea, care vroia astfel să scape de conspiraţiile lui.

În timp ce ducele de Angoulême jubila astfel, cei doi tovarăşi din dreapta şi din stânga lui surâdeau cu multă amărăciune.

Şi ca şi cum ar fi răspuns întrebării lui neexprimate, cel din dreapta contelui de Auvergne se ridică şi zise:

— Oare cine sunt aceşti doi? Cavaleri ai Tristei Figuri?

— Eu, prinţ de Joinville, duce de Guise, în pofida drepturilor incontestabile ale Casei de Lorena la tronul Franţei, drepturi stabilite de ilustrul meu înaintaş Henric, mă înclin în faţa alegerii cavalerilor de faţă şi la rândul meu strig: Trăiască Carol al X-lea.

— Ducele de Guise! murmură Capestang. — Doamne!... Doamne! Ce tovărăşie strălucită... dar şi netrebnică... amândouă la un loc... Doar dacă cele ce văd nu sunt un vis urât!...

Cel care era aşezat la stânga contelui se ridică şi strângând buzele de invidie, se pregăti să vorbească.

— El, el, murmură Capestang ca pentru sine, s-ar spune că fiecare cuvânt îl sugrumă... Îşi va înghiţi limba.

Şi vorbitorul începu:

— Eu, Henric al II-lea de Bourbon, prinţ de Condé, cu toate că sunt din familie regală şi cu toate că spada mea poartă ca semn trei flori de crin mă înclin în faţa alegerii făcute şi recunosc în persoana ducelui de Angoulême pe regele nostru

legitim.

— Prinţul de Condé? se miră Capestang. Dar mă aflu într-o societate regală. Dacă vor continua astfel mult timp, voi avea impresia că îmi va creşte şi mie o coroană pe cap.

Furtuna de aplauze care urmă cuvintelor ducelui de Guise şi prinţului de Condé se potoli deodată. Căci contele de Auvergne, făcând un semn cu mâna se ridică de pe scaun şi înaintă cu un pas. Într-adevăr, el avea o înfăţişare şi o alură regeşti:

— Domnilor, începu Carol, conte de Auvergne şi duce de Angoulême, cuvintele rostite de iluştrii mei veri, ducele de Guise şi prinţul de Condé, simbolizează ultima lovitură adusă acestui regişor, pe care cu toţii îl socotim nedemn să domnească asupra primei nobilimi din lume. Sufletul meu, plin de recunoştinţă, mulţumeşte nobilului fiu al Lorenei. Spada de *generalissim*, atunci când voi fi pe tron, nu va fi purtată mai bine de nimeni altcineva. Iar lângă acest titlu de *generalissim* al armatelor noastre va trebui să-l creăm şi pe acela de locotenent-general al regatului.

Un murmur măgulitor sublinie această numire, căci de fapt era una. Guise salută cu răceală. De bună seamă că el se aşteptase la mai mult de la această adunare.

— Cât despre ilustrul meu competitor, prinţul de Condé, cred că nimic nu-i va răsplăti mai bine dezinteresarea lui (cei de faţă începură să zâmbească pe furiş, căci fiecare cunoştea zgârcenia prinţului) decât Guvernământul General al Gasconiei, al Guyenei şi al Navarei, având depline puteri civile, militare şi financiare.

La auzul acestui ultim cuvânt, obrazul prinţului fu străbătut de un zâmbet palid. Salută şi căzu pe gânduri. Cântarea rentabilitatea darului regesc pe care-l primise şi socotea suma aproximativă pe care i-o vor raporta, impozitele provinciilor pe care le va guverna,

— Iar vouă, duci, conţi, cavaleri care, că şi mine, nu urmăriţi decât să ridicaţi prestigiul nobilimii franceze, nu vă promit nimic, căci vot aveţi dreptul la tot. Eu nu vreau să fiu decât primul cavaler al regatului meu şi cel dintâi executor al dorinţelor voastre. Aşadar, fiecare dintre dumneavoastră (se făcu o linişte profundă. Se auzea până şi respiraţia acestor piepturi care aşteptau lacome sfârşitul discursului) să-mi prezinte la viitoarea adunare lista dorinţelor sale şi alor săi. Să

fim înţeleşi, promit dinainte că le voi încuviinţa pe toate.

Toţi cei de faţă aplaudară furtunos aceste cuvinte.

— Se vede treaba că aici plouă cu sutele de coroane, spuse Capestang în sinea lui. Probabil că pe aici se întâlnesc la tot pasul spectre, saci cu bani, săbii de *generalissim*, guvernământuri. Dacă aş cere şi eu ceva... din moment ce nu am decât de cerut... Dar ce să cer, Doamne?

— Domnilor, continuă contele de Auvergne, iată aşadar terminată, datorită hotărârii dumneavoastră, cearta care mă despărţea de verii mei, ducele de Guise şi prinţul de Condé. Mă oblig, aici în faţa dumneavoastră, să respect întocmai drepturile nobilimii. Contele de Auvergne, domnilor, a suferit prea mult din pricina semeţiei regelui, pentru a nu şti că puterea tronului s-ar prăbuşi fără ajutorul dumneavoastră. Aţi strigat mai adineauri: "Trăiască Carol al X-lea", iar eu, la rândul meu, strig: "Trăiască nobilimea". Acesta va fi singurul gând al domniei mele: puterea ei. Acum să ne despărţim. La viitoarea adunare, care va avea loc la Paris, în 22 August, la locuinţa mea, vă voi înfăţişa măsurile luate de Consiliul secret, menite să ducă la triumful planurilor noastre. Luaţi bine seama că ne mai ameninţă mari primejdii. Trebuie mai întâi să ne scăpăm de intriganta Marie de Médicis, apoi de caraghiosul acela de Concino Concini; în sfârşit, de Albert de Luynes, nemernicul acela care şi-ar însuşi toată averea regatului, dacă noi nu am fi aici: iar în urmă de tot, de ducele de Richelieu, episcopul cu priviri de stăpânitor. Este cu neputinţă ca un Rohan, un Bouillon, un Montmorency şi alţi nobili să mai trăiască mult timp sub ameninţarea acestui preot care nu este înarmat decât cu o simplă nuia.

Şi rostind aceste ultime cuvinte, glasul contelui de Auvergne deveni mai înăbuşit. Mâinile lui începură să tremure. Fruntea i se întunecă. Privirile îi străluceau. Deodată, liniştea care pusese stăpânire pe întreaga adunare fu întreruptă de cuvintele lui.

— Vă voi arăta, de asemenea, prin ce mijloace trebuie să reuşim să eliberăm tronul Franţei... Domnilor, l-au condamnat pe adolescentul Ludovic al XIII-lea. Hotărârea dumneavoastră va fi dusă la îndeplinire.

Un freamăt înfricoşător străbătu pe conjuraţi. Şi atunci, ducele de Angoulême îşi termină discursul prin aceste cuvinte rostite cu multă gravitate.

— Cum? Vă voi spune. Dar, chiar din acest moment aş putea — descoperindu-mi capul (şi contele se descoperi, fiind imitat şi de ceilalţi asistenţi şi îngenunchiind întocmai ca şi crainicul care anunţa moartea regilor; şi ducele puse un genunchi la pământ) — să vă spun, domnilor: regele a murit!...

— Trăiască regele! strigă conjuraţii întinzând mâinile în formă de jurământ şi ţintind privirile spre Carol, duce de Angoulême.

Hanul era cufundat în tăcere. Tatăl Gisellei îl întâlni la poarta hanului pe cel care era numit de obicei marchizul de Cinq-Mars, dar care de fapt era conte, căci tată-său mai trăia încă. Carol de Angoulême îl îmbrăţişă cu căldură pe fiul bătrânului marchiz. Numai lui îi datora alegerea sa ca rege al Franţei.

— Dragul meu, îi şopti el la ureche, poţi trimite un cavaler la nobilul dumitale tată ca să-i vestească nunta cu fiica mea. Vino la mine peste o oră şi ţi-o voi prezenta pe logodnica dumitale, pe Giselle.

Cinq-Mars păli şi suspină. El rosti un nume care nu era însă cel al Gisellei. Contele de Auvergne, ducele de Guise şi prinţul de Condé ieşiră poarta hanului. Se îndreptă spre casa pe care hangioaica i-o recomandase lui Capestang drept vrăjită. Deschise poarta, intră împreună cu cei tovarăşi, urcă scara şi din capătul ei strigă:

— Bourgogne, Raimbaud, unde sunteţi?

Nu primi nici un răspuns. O tăcere de mormânt apăsa întreaga atmosferă.

— Giselle! strigă contele cu o voce neliniştită. Domnilor... iertaţi-mă... tremur de îngrijorare... Cum? Nimeni nu-i aici?... Dar fiica mea?... Copila mea?... Giselle...

Ducele de Angoulême încetase de a mai fi Carol al X-lea... Nu era un tată nenorocit... Uitase totul, tron, conspiraţie, mărire... Începu să străbătu toată casa, deschise toate uşile, strigă, imploră, iar apoi, convins că Giselle, fiica lui iubită nu se afla acolo, pătrunse în odaia în care se pregătise cina... Îşi aruncă ochii rătăcitori asupra mesei în dezordine. Cu paşi şovăitori, ca şi când fatalitatea l-ar fi împins, se apropie de cămin. Luă pergamentul pe care-l pregătise special şi îl citi pe nerăsuflate. Dădu un ţipăt ascuţit:

— Un nemernic a reuşit să pătrundă aici, domnilor!... El

este... Fără nici o îndoială că cel care a semnat cu numele de Capestang mi-a răpit-o pe Giselle!...

Celelalte cuvinte se transformară într-un geamăt lugubru. Căci ducele de Angoulême, cel pe care conjuraţii lui îl numeau Carol al X-lea, căzu pe spate, ca trăsnit...

Ducele de Guise şi prinţul de Condé se apropiară în grabă de el. Se plecară asupra lui şi timp de câteva minute îl priviră în tăcere. Plânseră amândoi. Cine ar fi putut bănui gândurile acestor doi bărbaţi care visau la tronul Franţei? Amândoi se ridicară în acelaşi timp. Se priveau ţintă. Trupul celui leşinat zăcea la picioarele lor.

Şi pe măsură ce se priveau astfel, poate că fiecare citea în sufletul celuilalt. Iar ceea ce vedeau, ceea ce citeau unul la altul era înspăimântător... Numai astfel s-ar fi putut explica paloarea lor. Erau mai albi decât însuşi contele de Auvergne. Condé vorbi mai întâi. Cu glas şovăielnic şi răguşit murmură:

— Într-adevăr, tu primeşti hotărârea luată adineauri?

— Nu, spuse Guise printre buze. Dar tu?

— Nu, răspunse Condé.

Se dădu înapoi cu doi paşi şi mârâi:

— Dacă nu s-ar mai trezi deloc!? Dacă am putea şi noi rosti cuvintele pe care le-a spus el adineauri: regele a murit?!

Guise se plecă din nou asupra leşinatului. Fruntea i se întunecă. Un nor negru îi acoperi faţa... Mâna lui tremurătoare începu să caute un obiect strălucitor pe care-l ţinea la brâu. Dar, chiar în acea clipă, contele de Auvergne deschise ochii.

— Prea târziu! mârâi Condé.

Guise vârî în teacă pumnalul pe care-l purta la brâu şi... la rândul lui se dădu înapoi. Contele de Auvergne se ridică cu greutate.

— Domnilor, bâigui el, iertaţi-mi slăbiciunea.

— Durerea unui tată!, exclamă Guise cu glas tremurător. O fiică atât de fermecătoare...

— Ar fi fost o podoabă la Curtea dumneavoastră, Sire, adăugă Condé.

— Pentru mine nu mai există nici o Curte, nu mai sunt Sire, murmură contele de Auvergne, înăbuşindu-şi un suspin. Până ce nu-mi regăsesc fiica, nu sunt decât propria mea umbră. Până ce nu pun mâna pe nemernicul acesta care a îndrăznit să semneze pe pergamentul care trebuia să consfinţească înţelegerea

noastră, nu mai pot trăi în linişte. Domnilor... domnilor... m-au doborât... Nădăjduiam să vă pot oferi ospitalitatea acestei case, dar...

Suspinele întrerupseră pe nenorocitul tată.

— Nu vă neliniştiţi, căută să-l mângâie Guise. Caii şi servitorii noştri sunt la han.

"Iar până atunci, gândi Condé, mulţumit, nu vom semna nimic".

Iar Guise, din partea lui, gândea:

"Adineauri, braţul meu a şovăit... probabil că am pierdut o coroană. Atunci când l-am lovit pe Saint-Pol nu am tremurat... iar acum..."

— Să amânăm pentru mai târziu suprema consfătuire pe care trebuia s-o avem acum, propuse ducele de Angoulême, înfrângându-şi durerea. Domnilor, voi încăleca chiar riscând arestarea, închiderea la Bastilia şi viaţa mea, mă voi duce la Paris. Voi răscoli stradă cu stradă, dar acest Capestang, fie el nobil sau ţăran, om sau demon, va muri de mâna mea. Trebuie să-mi regăsesc fiica şi... voi reuşi.

Zece minute mai târziu, Guise şi Condé reveniră la han. Încălecară imediat şi porniră în galop urmaţi de servitorii lor înarmaţi până în dinţi.

Capitolul VI   Aventurierul

În acest timp, Cavalerul de Capestang dormea pe un pat prost. Dar oricât de ture ar fi fost salteaua. Capestang, tare ostenit, nu simţea nimic, caci dormea dus. Profitase de plecarea conjuraţilor şi se strecurase în camera lui. Gândurile i se ciocneau în minte, imaginaţia îi era încă înflăcărată de cele ce auzise. Se aruncase pe pat murmurând:

— Regele a murit!… Trăiască regele!… Aşadar, l-au osândit pe regişorul nostru... Îl vor omorî... Sărman copil despre care se spune că este atât de trist, atât de părăsit în singurătatea palatului, său... Dar, ce? Oare eu am să las, aşa, nepăsător, să

se împlinească această crimă? Ce să fac? Să denunţ complotul pe care l-am surprins? Să denunţ… mai repetă el odată. Adică, să vând pe aceşti oameni călăilor?... Eu nu sunt un denunţător!... Mai bine îmi smulg limba şi o arunc la câini... Dar, cum aş face pentru a-l împiedica pe contele de Auvergne să… Îl urăsc din tot sufletul... Cum să-l împiedic să ucidă pe micul nostru rege... pe rege?...

Şi totul se înnoră sub aripile unui somn profund, care urmează neapărat unei mari oboseli a minţii.

Capestang se sculă a doua zi dis-de-dimineaţă sau ca să fim şi mai exacţi, patru-cinci ore după petrecerea scenelor la care fusese martor. Cercetă cu atenţie cele trei sau patru răni pe care le primise în ajun în timpul luptei cu tovarăşii nobilului necunoscut, ai ilustrului nătăfleţ... căci aşa îl numea el pe Concini. Îşi spălă şi îşi legă rănile care-l dureau, e drept, dar care nu-l împiedicau să încalece.

Fericit de acest lucru, îşi îmbrăcă hainele pe care le dobândise în acea noapte într-un mod ciudat. O chemă pe hangioaică, care văzându-l atât de mândru şi semeţ, nu se putu împiedica să nu scoată un strigăt de uimire, îndoindu-se la început că sub aceste haine luxoase s-ar ascunde aceeaşi persoană. În cele din urmă, însă, trebui să admită realitatea.

— Văd cât eşti de mirată, îi spuse cavalerul. Un singur cuvânt îţi va explica totul. Azi-noapte am văzut-o pe femeia în alb, despre care mi-ai vorbit atât de înfricoşător ieri. Castelana în alb este o zână. Numai dintr-un singur semn m-a transformat aşa acum mă vezi acum. Cât îţi datorez?, întrebă el scoţând din buzunar, cu multă nepăsare, un pumn de monede.

Hangioaica rămase înmărmurită.

— Cavalere, se bâlbâi ea, iertaţi-mi purtarea de ieri seară…

Capestang privi uimit în jurul lui.

— Eu sunt cavalerul?!, murmură el. Ei drăcie, dar este de-ajuns să arăţi un pumn de galbeni, pentru a fi înălţat în grad? Probabil că dacă am să-i arăt toţi banii pe care îi am, mă va numi *Alteţă*...

— Dar, continuă hangioaica, nu aveam de unde să ştiu, cum să ghicesc… Mărirea Voastră rămâne la noi câteva zile, nu? Acesta este cel mai bun han din împrejurime. Puteţi întreba oriunde de hanul meu şi despre Nicoleta... eu sunt Nicoleta.

— Un nume foarte frumos, răspunse Capestang, un han

foarte curat, dar eu trebuie să plec, totuşi.

— Cum? Fără să gustaţi măcar din vinul nostru spumos?

— Ei, dar ştii că-mi faci sete?! Am să beau, însă, în altă parte în sănătatea dumitale.

— Cum? Fără să gustaţi măcar din peştele nostru, mândria hanului meu? Avem nişte zvârlugi proaspăt pescuite, cum nu aţi mai mâncat niciodată.

— Mă ispiteşti! Zvârluga este mâncarea mea preferată, râse Adhémar.

Toată supărarea lui pierise privind faţa neliniştită a Nicoletei.

Hangioaica, sigură că fusese iertată, se înclină cu respect şi se grăbi spre bucătărie. Şi înainte de a încăleca, cavalerul se aşeză la o masă din sala de la parter. Şi, într-adevăr, peştele şi vinul erau minunate. Capestang nu se gândise însă decât la evenimentele pe care le trăise cu puţin mai înainte.

Pentru moment, cel mai însemnat lucru era să se grăbească de a se pune sub protecţia lui Concini, Mareşal de Ancre.

Gândurile lui zburau de la femeia în alb, la Carol de Angoulême. Bănuia că între aceste două fiinţe exista o legătură misterioasă. Dar, în ce consta ea?

Spre oarele nouă dimineaţa, Capestang încălecă şi, în pasul legănat al "Săgeţii" se îndreptă spre Paris. Străbătu pădurile umbroase şi se lasă îmbătat de parfumul pomilor. Nu era nici trist şi nici necăjit. Căci el nu reţinea din amintirea zilei precedente decât farmecul ei. Şi de aceea el nu îl văzu pe cavalerul care îl urmărea, pe cel care mergea pitindu-se la umbra copacilor, în spatele lui şi care-l pironea cu o privire răutăcioasă. El nu îl zărea pe Rinaldo, executorul planurilor lui Concino Concini.

— Înainte!, murmură Rinaldo. Înainte, demone! Te urmăresc şi nu îmi vei mai scăpa! Ce răzbunare! Aşteaptă numai puţin! Ce răzbunare!

Nu. Capestang nu-l vedea. Şi chiar dacă l-ar fi zărit, tot nu l-ar fi recunoscut. Căci în lupta din ajun, Rinaldo de-abia se arătase. Cavalerul nici nu se gândea că ar fi putut fi urmărit. Avusese copilăria cea mai fericită pe care o poate visa nu numai un copil, dar chiar şi un om matur, atunci când priveşte înapoi la timpurile care au trecut. Acolo, în bătrânul castel de pietre, nu

avusese decât o singură grijă: să trăiască. E adevărat că mamă-sa îl silise să fie atent la lecţiile pe care căuta să i le facă cât mai plăcute, şi astfel Capestang învăţase să citească şi să scrie. Apoi se iniţiase în studiul istoriei. În urmă, deveni un cititor pasionat al cărţilor care povesteau minunatele aventuri ale cavalerilor de altădată.

Doamna de Trémazenc poseda vreo douăzeci de volume, cu scoarţă de lemn, împodobite cu înflorituri de argint. Ele povesteau viaţa falnică a foştilor cavaleri, întotdeauna plecaţi spre ajutorarea celor slabi împotriva celor puternici. Eroii preamăriţi de trubadurii vremurilor erau înfăţişaţi în acele cărţi. Ei formau acum idealul lui Capestang. Din aceste cărţi, se obişnuise cu gustul epopeei.

La cincisprezece ani, Capestang rămase orfan de mamă. Tată-său, un nobil bătrân, care se retrăsese la castelul său încă din anul 1608, acoperit de laurii izbânzilor, fusese uitat de regele Henric al IV-lea, pe care îl ajutase să se urce pe tron. Bătrân şi sărac — nu stăpânea decât fâşia de pământ din jurul proprietăţii sale — tatăl lui Capestang nu vroise să-l înveţe pe fiu-său decât cum să se folosească de spadă şi cum să călărească. Şi reuşi să facă din singurul lui moştenitor un adevărat cavaler şi un redutabil spadasin.

Aceasta era toată educaţia pe care o primise tânărul cavaler. Om de principii largi, bătrânul soldat îl învăţase pe fiu-său că un cavaler tânăr trebuie să-şi croiască singur drum, prin curajul său.

Educat astfel de un tată cu idei vechi, dezamăgit în foarte multe sentimente, tânărul cavaler devenise un pasionat hoinar, întreprinzător, curajos, certăreţ, bun luptător, dar păstrase totdeauna un aer de eleganţă şi de demnitate care impresionau pe cei ce îl cunoşteau.

Putea fi învinuit cel mult de exageratul entuziasm, sau de largheţea gesturilor sale. Dar şi acestea chiar îl prindeau de minune. Avea un fel propriu al lui de a se bate, iar când trăgea sabia — şi o scotea deseori — ar fi provocat râsul unui cavaler mai bine-crescut ca el. Vrând neapărat să-i copieze pe eroii din cărţile mamei sale, ajunsese la o oarecare semeţie care ar fi putut să provoace râsul, la o exagerare a gesturilor şi a ideilor sale care făcea pe cel ce se afla în tovărăşia lui să-l privească pieziş.

Trebuie să mai spunem că se împotrivea oricărei discipline, dar că era lacom de fapte eroice. Toată forţa muşchilor lui era pusă în slujba celor slabi. Astfel cum era el atunci când domnul Trémazenc muri din pricina unei "febre păcătoase" — aşa se numea pe atunci boala de care suferea el — putea trece drept un prostănac cu suflet bun. Dar, oricât de repede fu agonia tatălui său, totuşi acesta găsi timp, între două crize, să-i spună:

— Cavalere, vei găsi în acest cufăr — şi îi arătă un geamantan mare — lista datoriilor noastre. Voi muri liniştit dacă îmi promiţi că le vei plăti de îndată ce vei face avere.

Plângând cu lacrimi amare, tânărul jură bătrânului să-i împlinească voia, iar bătrânul Trémazenc muri surâzând. De atunci se petrecu o schimbare în mintea şi în obiceiurile tânărului Capestang. Se simţea tare mândru de noul său rol de şef al casei de Trémazenc şi începea să aibă pornirile eroilor cărţilor citite. După ce-şi plânse îndeajuns vrednicul tată deschise într-o zi cufărul amintit şi descoperi nu fără uimire că moşteni datorii în valoare de douăzeci şi opt de mii cinci sute de livre, bani pe care se obligase să-i înapoieze creditorilor de îndată ce va avea avere.

Timp de aproape o lună, Capestang nu se gândi decât la trista lui situaţie şi la viitorul pe care-l putea nădăjdui într-un ţinut sărac, departe de orice centru de activitate. Şi atunci, luă o mare hotărâre: să facă avere.

Dar, cum? Prin ce mijloace? Nu ştia. Îşi da seama însă că Parisul era singurul loc din lume unde putea strânge ceva bani. Renunţând, aşadar, la traiul puţin dezmăţat pe care-l dusese până acum, începu, chiar în castelul părintesc, să facă exerciţii de scrimă şi de călărie, să recitească toate cărţile mamei sale şi să-şi întărească mintea şi trupul.

După un an de zile, strânse tot personalul palatului — care, de altfel, nu se mărginea decât la un servitor bătrân — şi îi împărtăşi gândul lui de a-l concedia.

— Îngăduiţi-mi să mor aici, îi răspunse servitorul.

— Sărman de tine, cum vei putea trăi singur? Cine-ţi va plăti leafa?

— Leafa? Dar sunt de acum şaisprezece ani de când nu o mai primesc. Vreţi să plecaţi, domnule? Voi păzi castelul în lipsa dumneavoastră. În câmpia ce ne înconjoară se găsesc destui iepuri şi numeroase potârnichi, în curte avem destule păsări, iar

în staul se adăposteşte o vacă frumoasă: iată toată leafa pe care v-o cer.

Cavalerul, încântat că lasă castelul în paza unui prieten credincios, îl îmbrăţişă pe servitor care, la acest semn de dragoste, începu să plângă de fericire.

— Domnule, aceasta-i o onoare care întrece cea mai bună leafă.

Capestang strânse cele mai frumoase mobile din casă, cele mai scumpe tapiţerii pe care le găsise acolo, precum şi câteva bijuterii pe care le purtase doamna de Trémazenc. Chemă un negustor şi îl puse să preţuiască totul. Valoarea lucrurilor se ridica la vreo cincizeci de mii de livre. Negustorul numără pe masă treizeci şi două de mii, iar Capestang se declară foarte mulţumit. Trei zile mai târziu, toate datoriile contractate de tată-său, precum şi restanţa lefii servitorului erau plătite până la ultima centimă. Lui Capestang îi rămase doar o mie patru sute de livre.

— Am achitat toate datoriile, deşi nu am făcut încă avere. Dormi în pace, tată!

Capestang mai cheltui opt sute de livre pentru a-şi cumpăra un cal, pe care-l boteză "Săgeata". Calul îşi merita această poreclă. Atunci când cavalerul îl încercă, silindu-l să treacă numeroase obstacole — peste care altul şi-ar fi rupt grumazul — murmură:

— Este drept că-i lipsesc aripile, dar nici nu are nevoie de ele.

Apoi se echipă din cap până în picioare. Două luni de zile nu făcu altceva decât să observe calităţile şi defectele bidiviului său. Iar într-o bună dimineaţă se depărtă de castel. Inima îi bătea cu putere. Întorcându-se pentru ultima oară, ca să-şi ia rămas bun de la turnul castelului, o lacrimă i se prelinse pe obraz.

Primul popas îl conduse la castelul unui vechi prieten al tatălui său, care îl reţinu câteva zile şi-i dădu şi o scrisoare de recomandaţie pentru Mareşalul de Ancre, căruia avusese prilejul să-i facă câteva servicii.

Capestang îşi continuă, aşadar, drumul spre Paris. Călare pe roibul său, încins cu sabia care atingea pulpa stângă a calului, cu pumnalul pe şold, mândru ca Artaban sau ca Galaor. Capestang parcurse ţinuturile Franţei şi ajunse la Longjumeau

fără alt incident decât un duel pe care-l avusese cu un cavaler, de două-trei certuri de mai mică însemnătate care se terminaseră cu câteva lovituri de sabie, şi de cinci sau şase atacuri ale bandiţilor pe care le respinse. În afară de aceste "mici întâmplări". Capestang ajunse acolo unde l-am găsit noi în acea zi în care începe adevărata viaţă a acestui erou, a cărui existenţă plină de miracol şi de fantastic ne-am propus s-o povestim.

În sfârşit, după acea zi ciudată şi după acea noapte şi mai uimitoare, Capestang ajunse la Paris. Cavalerul care-l urmărea pas cu pas, încă de la Meudon pătrunse în oraş în acelaşi moment cu el. Dar Capestang nu-l observase.

Primul său gând, după ce traversă bariera, fu să se intereseze de adresa Mareşalului de Ancre. Voia să locuiască cât mai aproape de cel pe care şi-l alesese drept protector.

Curând, lumea se adună cerc în jurul acestui mândru cavaler. Căci, din toate timpurile, Parisul a dat cel mai mare procent de gură-cască. Capestang obţinu vreo douăzeci de răspunsuri în locul unuia singur şi nu mai ştia cui să-i dea ascultare. Atunci, un cavaler se apropie de el şi îi spuse:

— Dacă îmi îngăduiţi, vă voi conduce la locuinţa Mareşalului de Ancre.

Acest cavaler era Rinaldo.

Capestang aruncă o privire necunoscutului: zâmbetul fals şi privirea piezişă îi displăcură. Şi chiar dacă propunerea lui era cinstită, ea fusese făcută cu atâta ironie, în purtarea lui Rinaldo era atâta obrăznicie, încât sângele i se urcă la cap.

— Mulţumesc! răspunse el cu glas tăios. Există onoruri care-ţi fac cinste. Dar numai privindu-vă, domnule, cred că ar fi curată extravaganţă să mă las condus de dumneavoastră.

— Ei drăcie! strigă Rinaldo.

— La dracu! exclamă Capestang.

Cele două exclamaţii răsunară ca două săbii care se întretaie. Dar, în acel moment, Rinaldo se îmblânzi:

— O luptă! gândi el. Dar ce, mi-am pierdut minţile? Învins sau învingător, nemernicul acesta îmi va scăpa. Puţină diplomaţie, dragul meu Rinaldo!

— Domnule, se adresă din nou Rinaldo cavalerului, onoarea va fi pentru mine. Vă jur aceasta. Nu vă voi părăsi până ce nu vă voi şti în loc sigur. Atât de mult mi-aţi plăcut de la prima vedere!

— Mă copleşiţi, domnule, spuse Capestang, pe un ton de admiraţie prostească.

— Noi, parizienii, suntem foarte binevoitori cu provincialii.

— Şi ce noroc, răspunse Capestang (ţinându-şi pălăria în mână), pentru un provincial, de a întâlni un parizian din Sicilia sau Calabria, care să fie atât de amabil.

— Haide odată! spuse Rinaldo. Uită cuvintele pe care ţi le-am spus şi urmează-mă, chiar cu tot accentul meu străin.

— Domnule, răspunse Capestang, mulţumit că găsise o călăuză, să ne păstrăm mai bine fiecare accentul nostru. Căci accentul înfăţişează cuvântul. Dumneata ai felul dumitale de a spune "Ei drăcie!"; eu am felul meu de a striga "La dracu!". Căci, ce-ar însemna o limbă fără accent? Ar fi ca un obraz fără nas. Eu am să rămân provincial, aşa cum sunt. Iar dumneata nu ai decât să rămâi parizian, etrusc sau lucan din cap până în picioare, de la vorbă până la faptă, de la minte până la suflet.

— Ei drăcie! murmură Rinaldo, zăpăcit de atâta vorbărie.

Rinaldo îl îndemnă pentru ultima oară pe Capestang să meargă cu el. Cei doi cavaleri, călărind alături unul de altul, începură să galopeze, urmaţi de strigătele mulţimii, pe care Capestang nu le înţelegea, dar pe care sluga lui Concini le pricepea foarte bine. Străbătură repede tot Parisul. Rinaldo fremăta de bucurie. Surâdea. Acest zâmbet ar fi părut sinistru lui Capestang, dacă n-ar fi fost preocupat să-şi păstreze pe cal o poziţie care să impresioneze pe aceşti gură-cască ai Parisului. Căci eroul nostru, tânăr, curajos şi bine făcut, nu râvnea decât la un singur lucru: gloria. Exagera puţin în semeaţă lui atitudine. Pana de la pălărie îi flutura în bătaia vântului, îşi rezemase pumnul pe pulpa dreaptă şi privea Parisul ca un om care mai văzuse multe altele şi care îşi zice:

"Iată, Capestang, Parisul te priveşte!"

Şi astfel, Adhémar de Trémazenc, cavaler de Capestang îşi făcu intrarea în Paris.

Când ajunseră în colţul străzii Tournon, văzură un grup de oameni din popor înaintând ameninţător spre ei. Murmurul lor nemulţumit prevestea apropierea furtunii. La vederea lui Rinaldo, bombănitul mulţimii încetă pentru o clipă. Deodată, se auziră strigăte din toate părţile:

— Moarte celor care ne înfometează! Moarte lor!...

— Să trecem! strigă Rinaldo, pălind.

— Uşor de spus, dar greu de făcut! zise Capestang. Am putea trece, dar cu o singură condiţie: fiecare dintre noi să zdrobească cel puţin vreo şase oameni, împotriva cui se îndreaptă această mulţime?

— Pe Dumnezeul meu! exclamă Rinaldo furios. Îi zdrobim, în schimb vom trece nevătămaţi. Loc! Loc!

În faţa mâniei lui, oamenii şovăiră. Făcură un pas înapoi. Cercul lor se desfăcu pentru un moment, apoi se strânse din nou, cu şi mai mare putere. Aceasta nu durase decât câteva secunde. Destul, Capestang îşi ajunse tovarăşul.

Rinaldo îşi ştergea fruntea de sudoare. Spaima îl pironise locului.

— La dracu! zise Capestang. După cum văd, se îndreptau împotriva dumitale!

Rinaldo nu răspunse. Dintr-un singur salt fu în mijlocul şoselei. Se apropie de un om şi-l apucă de gât.

— Iar dau de tine, mizerabile?! Aşadar, tu i-ai aţâţat? Desigur! De îndată ce tu ai rămas în urmă, înseamnă că i-ai plătit pe toţi.

— Vă înşelaţi! strigă omul sufocându-se. Aveţi milă de mine! Ajutor!...

Nenorocitul, pe jumătate strangulat, nu mai avu putere să rostească ceva. Ridică privirile spre cer, fie pentru a mai protesta încă odată împotriva învinuirii ce i se aducea, fie pentru a-şi încredinţa sufletul în mâinile Domnului. Înnebunit de furie, Rinaldo trase pumnalul...

Dar, tocmai în acest moment, un vânt puternic îl împinse în lături. Capestang se apropie de el şi-i strigă:

— Ei, domnule, cum îndrăzneşti să ridici cuţitul asupra unui om fără apărare?...

— Trăiască nobilul cavaler! Trăiască!... striga mulţimea de gură-cască.

Rinaldo se întoarse spre ei. Era furios. Apoi aruncă o privire plină de furie mărinimosului Capestang. Numaidecât, însă, expresia feţei lui se schimbă, se însenină.

— Ar fi o neghiobie din partea mea, murmură el, să-l scap tocmai acum… la o sută de paşi de locuinţa stăpânului. Niciodată nu va ieşi viu din cursa pe care i-am întins-o!... Vreau să mă răzbun pe toată suferinţa mea… să-l pălmuiesc... să-l insult... să-l batjocoresc, şi apoi să-l înjunghii cu mâna mea...

Răbdare, dar...

Iar în timp ce se gândea astfel, Rinaldo surâdea din ce în ce mai vesel.

— Ei drăcie! dar ştii că ai dreptate, cavalere!? Sunt puţin cam iute. Nu-mi pot înăbuşi nici simpatia, dar nici furia!

Şi apoi, întorcându-se spre omul pe care vroise să-l stranguleze:

— Pleacă, ticălosule! Să nu te mai prind odată!...

— Cum te numeşti? îl întrebă Capestang apropiindu-se de omul care-şi recăpăta cu greu respiraţia.

— Ufff! respiră omul adânc.

— Cum "Ufff!" acesta-i numele tău?

— Da, răspunse cel întrebat uitându-se speriat la Rinaldo. Adică, nu, numele meu este Ghinion... Sunt la dispoziţia dumneavoastră...

— Mulţumesc, râse Capestang. Cel puţin, dacă te-ai numi şi Providenţă...

— Cum, ştiţi şi celălalt nume al meu?

— Dar ce, ai mai multe nume?

— Da, câteodată mă numesc Ghinion, altădată Providenţă... Dar, astăzi mă numesc Ghinion...

— Fie şi aşa! Ascultă, dragul meu Ghinion, dacă vrei un sfat bun, fugi cât mai repede!...

Şi îi dădu o monedă de argint.

— Mulţumesc, stăpâne! strigă omul îndepărtându-se în grabă. De acum înainte, sunt servitorul dumneavoastră prea plecat.

Dar nici nu făcu bine douăzeci de paşi şi se opri în loc. Se întoarse şi privi lung pe cel care vroise să-l gâtuie şi pe cel care-l salvase. Chiar în aceeaşi clipă, cavalerul de Trémazenc se gândea că ar fi bine să-şi părăsească călăuza care, la drept vorbind, nu-i inspira prea mare încredere. Ca şi când i-ar fi ghicit gândul Rinaldo i se adresă astfel:

— Domnule, iată-ne în faţa locuinţei Mareşalului de Ancre. Îţi voi explica totul prin câteva cuvinte: sunt în serviciul Mareşalului, iar dacă ţi-am propus să te conduc la el, este pentru că din cuvintele şi înfăţişarea dumitale am ghicit că eşti în căutarea unui protector puternic. Dacă a trebuit să îndur strigătele unor parizieni împovăraţi de nişte mici impozite, este pentru că toată lumea aici cunoaşte conştiinciozitatea mea. În

sfârşit, dacă am primit cu zâmbetul pe buze glumele dumitale, este pentru că şi Mareşalului îi plac oamenii de spirit, şi fiindcă ai produs o bună impresie asupra mea; şi pentru că... vreau să te prezint imediat stăpânului meu.

— Cum? întrebă Capestang tresărind de bucurie. Aşa, prăfuit, cum sunt acum?

— Dar ce însemnătate au toate acestea, tinere!? Norocul trece pe lângă dumneata... Nu-l lăsa să-ţi scape! Peste o oră va fi prea târziu, căci Mareşalul pleacă într-o călătorie lungă. Te previn de un singur lucru, doar: dacă eşti o fire liniştită, ar fi mai bine să nu te mai duci la el. Dar dacă îţi place primejdia, dacă ai gustul de aventură, dacă te simţi ispitit de luptele la capătul cărora se găsesc onorurile, atunci vino cu mine în această locuinţă mai elegantă chiar decât Luvrul, unde vin toţi prinţii, diplomaţii, cardinalii şi unde te vei lovi la fiecare pas de cei mai iluştri oameni.

Un minut mai târziu, cei doi cavaleri descălecau în curtea palatului. Doi servitori în livrea strălucitoare se apropiară în grabă de ei, pentru a le ţine caii. Capestang, îmbătat de fericire, înflăcărat, dus pe aripile dulcii iluzii, urcă alături de Rinaldo măreaţa scară a castelului.

Să mai spunem doar un singur lucru: Rinaldo făcuse semn cu mâna. Iar la acest semn, greaua poartă a palatului se închisese.

Capestang nu văzu această manevră care-l făcea prizonier, şi nici strălucirea privirilor lui Rinaldo. El urca înapoia călăuzei sale monumentala scară de marmoră, străbătu alături de Rinaldo anticamerele palatului care fremătau de mulţimea de curtezani, de petiţionari, de valeţi, de vistiernici şi de cavaleri. Trecură printr-o sală deşartă, apoi se opriră într-o cameră unde nu mai ajungea nici un fel de zgomot.

— Acum, întrebă Rinaldo, spune-mi, te rog, numele dumitale.

Capestang îşi declină identitatea şi titlurile. Rinaldo se plecă respectuos şi îi zâmbi curtenitor. Un minut mai târziu, cavalerul rămase singur în acea cameră goală, neprietenoasă, cu pereţii lucioşi şi cu podeaua construită din pietre mari, pătrate. Privind mai bine pereţii, i se păru că vede zgârieturi pricinuite de vârful ascuţit al săbiilor. Pe podea i se părea că deosebeşte mari pete roşietice.

— Cum? murmură el, fremătând. Dar, ce sunt acestea? Pete de sânge! Desigur, pete de sânge! Dar ce, aici se înjunghie oameni?

Fugi spre uşa prin care intrase: închisă! Se repezi spre uşa pe care dispăruse Rinaldo: închisă! Se grăbi spre o a treia uşă, din fundul încăperii: închisă!

Capestang păli. Gânduri ciudate i se ciocneau în minte. Cu repeziciunea unei imaginaţii creatoare de fantome, după ce-şi analiză simţirile, strigă:

— Mi-e frică? Pentru ce să mă tem? N-au decât să vină!... Cine?... Îmi arde capul!... Şi totuşi, această singurătate, această linişte, această...

În acest moment, a doua din cele trei uşi despre care am vorbit se deschise. Un uşier apăru în pragul ei şi spuse:

— Domnul Mareşal de Ancre aşteaptă pe dl. Adhémar de Trémazenc cavaler de Capestang.

Capitolul VII Un palat înfricoşător

Aventurierul tresări. Gândurile lui, bănuielile lui se spulberară într-o clipă. Respiră adânc. Cu paşi semeţi se îndreptă spre biroul Mareşalului de Ancre.

Concini era singur. Aşezat în faţa unei mese de scris, stătea cu spatele la cavaler. Capestang, mândru, cu mâna sprijinită de mânerul spadei, cu pălăria în mâna dreaptă, cu ochi strălucitori de nădejde, se gândea:

"Fii cu băgare de seamă, măi băiete! Norocul ţi-a ieşit în cale. Nu-l mai lăsa să-ţi scape! Iată-te lângă omul care este mai puternic decât însuşi regele. Acum trebuie să pui temelia viitoarei tale averi. Şi mai întâi de toate, trebuie să-ţi asiguri iertarea pentru lupta pe care ai avut-o în apropierea pădurii Meudon, să-ţi faci un protector împotriva acelui cavaler care răpeşte fetele frumoase, împotriva acelui laş, împotriva acelui neghiob..."

Deodată, cavalerul rămase înmărmurit. Cu ochii ieşiţi din orbite, cu gura întredeschisă. Capestang părea ca o stană de piatră. Căci Mareşalul de Ancre se întorsese spre el. Dar acesta

nu era decât laşul, neghiobul, răpitorul pe care îl insultase, îl combătuse, îl învinsese:

"Sunt pierdut! se gândi cavalerul de îndată ce reuşi să-şi orânduiască ideile. De bună seamă, la poarta palatului nu m-am întâlnit cu "Providenţa", ci mai degrabă cu "Ghinionul". Dar, oricât de puternic ar fi acest Concini, să-i arăt că un Capestang nu-şi pleacă grumazul decât în faţa călăului nemilos".

Şi cavalerul, palid încă de spaimă, îşi ridică privirile şi-şi puse pălăria în cap. Gest de curaj, subliniat şi de atitudinea unui lăudăros impertinent, gestul unui om care e pregătit să moară, dar care vrea să-şi sfârşească viaţa printr-o ultimă sfidare.

Concini se arătă foarte nepăsător.

— Mă recunoşti? îl întrebă el pe Trémazenc.

— Da, domnule, răspunse curajosul aventurier. Înfăţişarea dumitale nu poate fi uitată atât de uşor. Însăşi împrejurarea în care am avut cinstea să te cunosc nu poate fi uitată...

Apoi murmurând că pentru sine:

— Aşadar, acesta este Concino Concini, Mareşal de Ancre? La dracu! Ce stăpân era să-mi aleg!

Concini rămase gânditor. Cerceta înfăţişarea naivă şi îndrăzneaţă a cavalerului, atitudinea lui obraznică şi curajoasă în acelaşi timp, plină de semeţie şi de neînfricare.

"Un tânăr foarte cutezător! gândea el. Şi dacă este şi îndemânatic — mărire mie — iată omul de care am nevoie. Rinaldo va înnebuni de mânie, dar ce-mi pasă!... Dacă voi uita obrăznicia acestui drumeţ, şi el trebuie să uite. Cerul soartei mele, până acum fără nori, se întuneca. Furtuna se apropie. Nu mai pot ieşi pe stradă fără să aud strigăte din toate părţile şi fără ca oamenii să nu se revolte la vederea mea. Luynes îl măguleşte pe rege. Guise conspiră. Condé unelteşte, Angoulême lucrează în umbră. Nobilimea mă dispreţuieşte. În curând — poate chiar mâine — voi avea nevoie de credincioşi, de oameni întreprinzători!... Oameni de teapa acestuia care stă în faţa mea sunt foarte rari... îmi trebuie oameni! Chiar dacă mă voi răzbuna mai târziu, să încep prin a-l cumpăra pe acesta"...

Concini îşi regăsise agerimea minţii sale cu adevărat uimitoare. Căci tot secretul norocului său se sprijinea pe socoteli de felul acestora. Concini, care ura de moarte pe tânărul care-l batjocorise şi-l lovise, Concini, care ar fi poruncit cu cea mai mare mulţumire decapitarea cavalerului. Concini îşi înăbuşea

acum ura şi, vrând să-şi facă un prieten din insultător, uita insulta... sau amâna pentru mai târziu răzbunarea ei.

— Domnule, îi zise el lui Capestang, lupta pe care ai susţinut-o împotriva oamenilor mei a însemnat un mare succes. Nimeni nu ar fi în stare să călărească atât de magistral ca dumneata... Nimeni nu ar putea visa să facă ceea ce ai făcut dumneata...

— Eu sunt cel care visez, se gândi Capestang, stupefiat.

Şi se înclină cu respect.

— Am recunoscut în d-ta pe un om foarte curajos, continuă Concini. De aceea am vrut să te mai văd o dată, înainte de a te trimite la eşafod.

— Ei... iată norocul meu. De altfel, nici nu mă prea îndoiam de soarta care mă aştepta...

— Tăcere! porunci Concini mândru. Aventura dumitale din pădurea Meudon — oricât de glorioasă ar fi — nu trebuie să-ţi lase nici o bănuială asupra soartei care te aşteaptă. Nu se insultă atât de uşor un ministru al regelui, mai ales când acest ministru se numeşte Mareşalul le Ancre. Nu se pătrunde fără mari primejdii în afacerile statului. Este foarte frumos să scapi o tânără fată atunci când este atacată în mijlocul drumului, dar când această fată este o conspiratoare, când te împotriveşti astfel arestării fiicei unui conspirator temut (Capestang ciuli urechile) când zădărniceşti o acţiune de care depindea salvarea regelui ("E salvată!" gândi Adhémar), atunci, domnule — îmi pare foarte rău, dar trebuie te gândeşti la pedeapsă ce o meriţi.

— Sunt pregătit! spuse Trémazenc.

— Ştiu! răspunse Concini. Te-am văzut la lucru!... Domnule, insultându-mă, ai insultat Cesarul. Şi că însuşi Cesar, am vrut să-l văd îndeaproape pe gladiator.

— Ca şi gladiatorii eu vă răspund: "*Ave Cesar*, *morituri te salutant*!"

Capestang se descoperi, se înclină cu respect. Apoi îşi puse din nou pălăria pe cap şi rămase neclintit. Era tare mândru. Nici o cută a figurii sale nu trăda emoţia de care era cuprins.

— Bine, domnule, mai spuse Concini, iată ordinul pe care tocmai l-am semnat. Citeşte-l...

— Vă mulţumesc pentru mărinimia dumneavoastră! spuse Capestang pergamentul. Voi şti, aşadar înainte, unde, când şi cum voi muri.

Citi. Faţa lui se împurpură. Mâinile începură să-i tremure. Ridică spre Concini privirile sale uimite, dar şi pline de admiraţie. Căci pergamentul conţinea aceste rânduri:

"*Ordon domnului Lafare*, *vistiernicul regelui*, *să numere la prezentarea acestui act suma de cincizeci de mii de livre domnului Adhémar de Trémazenc*, *cavaler de Capestang*".

— Domnule, bolborosi aventurierul, care nu-şi mai încăpea în piele de bucurie şi de trufie, sunt învins.

— Aşadar, eşti omul meu? tună Concini, ale cărui priviri se înflăcărară.

— Dispuneţi după bunul dumneavoastră plac de viaţa mea! strigă Capestang, înclinându-se cu recunoştinţă.

— Bine! Atunci, ascultă! spuse Concini cu glas mieros, dar energic. Cavalere, te iau sub protecţia mea. Îmi oferi viaţa ta, pe care aş putea-o călăului... O primesc! Fii credincios! Eu mă voi îngriji de soarta dumitale, de averea dumitale. Eşti pregătit la orice chiar din acest moment? Eşti gala să înfrunţi primejdia cu acelaşi curaj cu care voiai să mergi pe eşafod?

Zăpăcit, înfrigurat de imaginea gloriei şi de promisiunea bogăţiei, cu capul înfierbântat. Capestang răspunse:

— Porunciţi, stăpâne!

— Bine... îţi voi spune... fata aceea frumoasă... o cunoşti?... Fii vrednic de numele pe care îl porţi, fii sincer, spune adevărul!

— Nu, stăpâne, murmură cavalerul. Nici nu ştiu cum o cheamă.

— Atunci, nimic nu te leagă de ea, nu? întrebă Concini cu glas încet.

— Nimic! răspunse Capestang înăbuşindu-şi un suspin.

Inima îi bătea cu putere.

— Foarte bine! Atunci iată prima ta însărcinare: te vei duce pe strada Dauphine, la colţul malului Senei. Vei vedea de acolo un palat care pare nelocuit, îl vei supraveghea necontenit. Vei cheltui fără socoteală. Peste o lună, peste o săptămână, mâine poate, mai mulţi bărbaţi vor veni acolo. Îi vei înconjura şi îi vei aresta (Capestang tresări. Concini vorbi şi mai încet). Se va produce o învălmăşeală... În toiul luptei, unul din acei bărbaţi trebuie să primească de la tine o lovitură de spadă, după care să nu mai poată spune decât "Amin". Omul acesta este

duşmanul meu de moarte, este tatăl conspiratoarei, este ducele de Angoulême, conte de Auvergne.

— Iar ea, se gândi Capestang, este fiica ducelui de Angoulême. Mi se porunceşte, deci, să-l omor pe tatăl celei pe care o iubesc!

Concini privi ţintă pe tânărul cavaler. Şi adăugă:

— Îţi dai seama, nu? Îţi împărtăşesc secrete de stat. Capestang, din primul moment, ai câştigat întreaga mea încredere!

— Vreţi să spuneţi: dispreţul dumneavoastră, domnule, răspunse cavalerul ridicând fruntea.

Capestang se înălţă, rupse pergamentul şi îl arunca la picioarele lui Concini: încrucişându-şi braţele pe piept i se adresă astfel:

— Domnule, unde sunt călăii dumitale? Unde este eşafodul?

Concini, pălind, murmură cu o voce şovăitoare:

— Nu, înţeleg! Pentru numele lui Dumnezeu, explică-te, domnule!

— Da, încuviinţă Capestang. Mai bine, decât să explic prin sângele Judei. Voi fi foarte scurt, de altfel!!! Tot aşa de scurt ca şi pocnetul unei palme! Vreţi să faceţi din mine un spion, nu? Dacă tatăl meu ar fi aici, m-ar întreba cu asprime pentru ce mai las să trăiască un om care a avut neobrăzarea să încerce să cumpere cinstea şi onoarea unui Trémazenc. Iar eu i-aş răspunde: "Tată, acorzi prea multă onoare unui şef de zbiri."

— Mizerabile! exclamă Concini cu un glas atât de tremurător încât de-abia se auzea.

— Domnule ministru, continuă Capestang, dumneata vrei să faci din mine un asasin. Aceasta — fie că înţelegi, fie că nu — cere un răspuns. Iată-l!

În acelaşi moment, arunca la picioarele Mareşalului de Ancre mănuşa pe care începuse să şi-o scoată încă din clipa în cam spusese că explicaţia lui va fi scurtă ca şi pocnetul unei palme.

Concini rânji sălbatic. Îl ţinti pe cavaler cu privirea lui înspăimântătoare. Ridică mâna în semn de ameninţare. Vru să strige, vru să-l insulte pe acest tânăr obraznic, dar nu reuşi să scoată decât un răget înăbuşit.

Atunci începu să râdă. Un râs care-l făcu să tremure pe Capestang. Dar un râs care îngădui cavalerului să-şi recapete

tot sângele rece. Capestang plecă capul. Şi se gândi:

"Ce-am făcut, Doamne? Ce-am spus? Ah, afurisită asta de limbă prea ascuţită! Nu ar fi fost mai bine să scap de aici, mai întâi, şi apoi să-i scriu lui Concini? Sunt un imbecil!..."

Şi nu se ştie unde ar fii putut ajunge cu exprimarea părerilor sale de rău, dacă gândurile lui n-ar fi fost întrerupte de răsunetul unei voci răguşite:

— Audienţa demnului Adhémar de Trémazenc, cavaler de Capestang, s-a terminat.

— Audienţa? se întrebă Capestang uimit.

Se credea din ce în ce mai mult pradă unui vis urât.

Privi în jurul lui. Mareşalul de Ancre dispăruse. În pragul uşii pe care intrase zări pe acelaşi uşier care îl anunţase Mareşalului cu puţin înainte.

— Ce? se miră Capestang. Audienţa mea e terminată? Pot pleca?

— Da, domnule, răspunse valetul înclinându-se respectuos.

— Foarte bine, iată o mică atenţie din parte-mi, dragul meu.

Şi Adhémar îi întinse două monede de argint. Trémazenc respiră adânc.

— Voi fi atât de binevoitor să-mi arăţi drumul? mai spuse el servitorului.

— Foarte simplu! Intraţi pe acolo, deschideţi uşa aceea din faţa dumneavoastră, străbateţi tot culoarul. Coborâţi scăricica din capătul lui. Veţi ajunge în curte.

Cavalerul făcu întocmai. Trecu prin camera cea goală, cu podeaua din plăci mari de piatră, în care aşteptase puţin mai înainte. Dar, când se reîntoarse pentru a mai întreba ceva pe uşier, nu-l mai zări. Uşa se închise în urma lui. Capestang simţi broboane de sudoare rece pe frunte. Privirile lui căutau zgârieturile pe care le văzuse pe pereţi, petele de sânge pe care le deosebise pe podea. Apoi, clătinând din cap, se îndreptă spre uşa arătată de uşier, despre care îşi amintea că încercase zadarnic să o deschidă.

Capestang capătă noi speranţe. De astădată, uşa era deschisă. Dar, în acelaşi moment, înspăimântat, se dădu înapoi. Căci în pragul uşii îl zări pe Rinaldo.

— De-abia acum încep să înţeleg, murmură Capestang.

Rinaldo se apropia de el. Rânjea. Privirile lui trădau toată ura de care era stăpânit. Înfăţişarea lui avea ceva insultător şi

obraznic în ea.

— Intraţi, domnilor, spuse el, intraţi. Îngăduiţi-mi să vi-i prezint pe domnul Adhémar Trémazenc, cavaler de Capestang, cu care aţi avut o gâlceavă în pădurea Meudon.

Cinci bărbaţi intrară. Ultimul din ei închise uşa. Erau cinci oameni vânjoşi. Mergeau nepăsători. Îşi mângâiau mustăţile.

Capestang se grăbi spre un colţ al odăii. Cu privirile aţintite, cu nervii încordaţi, cu mâna pe mânerul spadei, gata oricând s-o tragă din teacă, nemişcat surâzând ironic părea o adevărată statuie a dispreţului. Spadasinii se aşezaseră în faţa lui sprijinindu-se de perete. Păreau tare liniştiţi… unul din ei îşi înnoda un şnur, altul intona cu voce scăzută o melodie de dragoste, al treilea se privea într-o oglindă de buzunar şi-şi pieptăn mustaţa. Din cauza indiferenţei lor scena era şi mai îngrozitoare.

— Domnule de Capestang, spuse Rinaldo, dă-mi voie să-ţi prezint: pe mine, mai întâi. Eu sunt Rinaldo. Atât, şi nimic mai mult. Dumneata ai prea multe nume. Eu am prea puţine. Legea compensaţiei este respectată şi de astădată. Apoi, pe domnii de Bazorges, de Montreval, de Louvignac, de Chalabre şi de Pontraille, care vor avea cinstea să te omoare în linişte, fără scandal.

Capestang salută şi spuse:

— Sunt încântat să fac cunoştinţă cu prea cinstitele feţe ale acestor domni, căci în pădurea Meudon nu am putut zări decât pintenii domniilor lor. Aşadar, domnilor, aici este locul de execuţie al lui Concini? Nu vă aduc domnilor, decât o singură învinuire: când asasinaţi pe cineva, aveţi cel puţin grijă să spălaţi podeaua.

— Am impresia că domnul este cam vorbăreţ, spuse Louvignac. Aş avea poftă să-l "fituiesc" numaidecât.

— Ei drăcie! exclamă Montreval, dă-i cel puţin timpul să-şi facă rugăciunea. Doar nu suntem păgâni!

Capestang îşi trase sabia şi o îndreptă ameninţător spre cei cinci bărbaţi:

— Oricând doriţi, domnilor călăi ai ministrului zbirilor!…

— Ce? tună Chalabre, îmi pare că îl insultă pe stăpânul nostru.

— Trebuie, oare, să vă pălmuiesc şi pe dumneavoastră, după cum l-am pălmuit şi pe Concini? întrebă Capestang.

Era nerăbdător să se bată. Urechile îi ţiuiau. Buzele îi tremurau de mânie. Capul îi era înfierbântat. Privirile îi erau provocatoare. Nu vedea decât sânge în faţa lui. Primejdia îl scotea din fire. Uita situaţia în care se afla: închis în această colivie, în faţa a şase spadasini lacomi de sângele lui. Să se bată! Să lovească în dreapta şi în stânga! Să omoare sau să fie omorât! Nu era stăpânit decât de dorinţa de luptă. Mlădios, nervos, prin cuvinte aspre îşi provoca duşmanii, îi ameninţa, ii înfrica cu privirea.

— Ei băieţi! strigă Pontraille, secătura asta mă va orbi. Rinaldo, cum ai spus că se numeşte acest nemernic?

— Trémazenc de Capestang, răspunse Rinaldo umflându-şi pieptul şi izbucnind în râs.

— Capestang? Ai-da, de! Ia priviţi-l, băieţi! Să-i spunem, mai bine "Fanfaronul"! Ştiţi, Fanfaronul acela din comedie. Ăla care este mereu tras de urechi!

— Atunci, strigă Capestang, eu mă aflu în faţa unor saltimbanci!

— Linişteşte-te, domnule Fanfaron! spuse Rinaldo, râzând mereu. Domnilor, o mică zgârietură Fanfaronului înainte de a-l duce la eşafod.

Şi toţi şase îşi traseră săbiile.

— Fanfaron? repetă Capestang. Fie! Primesc acest nume! Dar îl ridic la înălţimea mea. Iar voi, marţafoilor, luaţi bine seama la Fanfaron!

Sări. Sabia vâjii deasupra capului lui Capestang. Deodată, spada care străfulgera prin aer se plecă la înălţimea celor şase capete. Trei urlete înfiorătoare răsunară în liniştea înconjurătoare. Rinaldo, Chalabre şi Bazorges îşi acoperiră feţele cu palmele. Toţi trei fuseseră răniţi la obraz, dintr-o singură lovitură.

— La dracu! Afurisitul de el!

— Blestematul!

Cele trei exclamaţii izbucniră în acelaşi timp. Duşmanii se dădură câţiva paşi înapoi. Urmă un moment de tăcere. Apoi, cei şase bărbaţi se repeziră înainte. Atingerea săbiilor producea un zăngănit lugubru. Glasurile lor sălbatice proferau insulte. Îşi promiteau să-l sfâşie pe tânărul cutezător, să-i zboare creierii, să-i străpungă inima. Şi zgomotul vocilor tar era acoperit de strigătul lui Capestang:

— Fanfaronul?, apără-te! Ţine, Bazorges! Iată, Chalabre! Ţine, Rinaldo! Milă mie, Doamne! Blestematul! Ei, drăcie! Afurisitul! Fanfaron?! Ei bine, feriţi-vă de Fanfaron!

Capestang — întocmai ca şi furiosul erou Rolland — sărea prin toată odaia. Când într-un colţ al camerei, de unde îşi arăta spada lui strălucitoare, când la colţul opus, când întins pe podea, plecându-se, ridicându-se, dând când o lovitură de pumnal, când una de sabie, cavalerul îşi uimea duşmanii prin agerimea sa. Rinaldo avea o coapsă străpunsă de lama pumnalului. Pontraille urla de durere: vârful sabiei îi atinsese ochiul. Sângele picura pe pereţi. Podeaua era pătată de sânge.

Feţele şi mâinile vrăşmaşilor erau însângerate. Şi atunci, cei şase oameni care crezuseră că-l vor "fitui" pe Capestang dintr-o singură lovitură, care nădăjduiseră să-l împingă pe cavaler într-un colţ şi să-l omoare, care jinduiseră să-l chinuiască pe îndrăzneţul Capestang, înspăimântaţi de tactica viteazului, surprinşi de mlădierea şi agerimea mişcărilor sale, strigau, urlau de durere şi de mânie căutându-l pe cuceritorul acela care se afla peste tot şi nicăieri.

— Îndrăzneşte să ni se împotrivească! Cutează să ne înfrunte! strigă Rinaldo mânios.

Da! Cuteza să li se împotrivească. Era rănit la amândouă mâinile. Avea umărul drept zdrelit. O tăietură mare sângera pe pieptul lui. Braţele erau zgâriate. Hainele lui erau ferfeniţă. Deodată, genunchii începură să-i tremure. Glasul îi scădea. Spada îi scăpă din mână. O ceaţă deasă îi întunecă privirile. Capestang zări totuşi strălucirea a patru pumnale.

— Omorâţi! Ucideţi! urlă Rinaldo, care încerca să se ridice pentru a mai lovi şi el.

— Omorâţi! Omorâţi! strigă Pontraille.

— Să isprăvim o dată cu el! urlară Montreval, Bazorges, Louvignac şi Chalabre.

Capestang, la capătul puterilor, lăsă spada să-i cadă din mână. Cei patru spadasini, încă în picioare, cu pumnalele întinse, se repeziră asupra lui. Şi atunci, în acel moment, toată dorinţa lui de a trăi, toată puterea tinereţii sale entuziaste, toată energia sufletului şi trupului său se răsculară. Împins de furia nebuniei, Capestang apucă o mână ce se îndrepta ameninţătoare asupra lui, smulse pumnalul şi ţinând câte o armă în fiecare mână începu, cu o putere supraomenească, să

lovească în dreapta şi în stânga. Zidul celor patru bărbaţi se sparse, Capestang, cu capul plecat, trecu, printre ei. Însângerat şi gâfâind ajunse la uşa culoarului. Se năpusti într-acolo…

— Mai repede! Mai repede! urla Rinaldo. Ne scapă!

Reuşise să se ridice. Era palid, mai mult de mânie decât din pricina sângelui pierdut. Chalabre, Louvignac, Bazorges şi Montreval se năpustiră în culoar.

În acest moment apăru şi Concini. Privi îngândurat această scenă înspăimântătoare. Îl zări pe Capestang în capătul gangului. Cavalerul se mai ţinea încă pe picioare. Era înfricoşător la vedere. Ministrul rămase înmărmurit, plin de admiraţie dar şi de ură împotriva nobilului cavaler. El murmură:

— Pentru ce oare nu a vrut să mi se supună!? Sprijinit de un asemenea om, aş fi înfruntat tot Parisul. Păcat — pe Dumnezeul meu! — tare păcat că trebuie să omor un asemenea erou. Dar, dacă nu l-aş omorî, într-o bună zi, dintr-o singură lovitură mi-ar sfărâma creierii.

— Înainte băieţi! strigă el. Omorâţi-l!

Dar Capestang ajunsese la scăriţa despre care îi vorbise uşierul. Porni pe ea. I se spusese că ea coboară în curte. Acum îşi dădea însă seama că fusese păcălit. Scăriţa urca spre pod.

Capestang urca câte două-trei trepte deodată. Nu mai putea vorbi. Respira greoi. Nu-şi mai dădea seama dacă trăieşte sau dacă este pradă unui coşmar. Sărea treptele, împins de forţa instinctului de conservare. Era urmărit îndeaproape. Din când în când se mai întorcea. Apoi îşi relua cursa. Străbătu un gang lung, la capătul căruia zări o uşiţă deschisă.

— Isprăviţi odată cu el! strigară împreună Concini şi Rinaldo.

Louvignac şi Bazorges, care erau în frunte, săriră.

— Blestemăţiile! urlă Louvignac.

Capestang trecuse de cealaltă parte a uşii: o împinse în urma lui. Salvarea lui atârna de această uşă. Mâinile lui tremurătoare se agăţară de clanţă. Şi cu o ultimă sforţare, Trémazenc întoarse cheia în broască.

Cavalerul căzu în genunchi. Nu vroia să moară şi totuşi simţea că se sfârşeşte. Se lăsă pe spate... De cealaltă parte a uşii, banda călăilor urla furioasă.

— S-o forţăm, propuseră deodată Montreval, Bazorges şi Louvignac izbind în ea cu pumnalele.

— De prisos! exclamă Concini cu un rânjet teribil.

În anticameră, curtezanii, diplomaţii, episcopii şi petiţionarii îşi aşteptau rândul să fie primiţi de Mareşalul de Ancre.

Într-o parte a anticamerei, în mijlocul grupului de petiţionari, aşezată pe un fotoliu de piele, stătea o fată, o fată de o frumuseţe rară: tânără, drăgălaşă, de o naivitate fermecătoare. Iar în spatele ei un tânăr foarte distins şi elegant nu numai la îmbrăcăminte, dar şi la înfăţişare, părea că o soarbe din ochi. Din când în când se pleca deasupra spătarului fotoliului.

— Marchize Cinq-Mars, zise deodată fata, pentru că ai vrut să fii cavalerul meu şi să mă introduci în această lume minunată, te rog să-mi explici obiceiurile ei, să-mi povesteşti tot ce ştii despre ea, să mi-o faci cunoscută...

— Marion! suspină marchizul. Răutăcioasă Marion Delorme!, dacă cel puţin ai vrea să mă încurajezi cu un surâs!... Dar spune-mi cu cine sau cu ce vrei să încep?...

— Iată, îl vezi pe acest episcop? Culoarea vişinie a mantiei lui se potriveşte foarte bine cu tristeţea frunţii sale. Pare în acelaşi timp foarte delicat, dar şi foarte mândru.

— Este mai semeţ ca un tigru, glumi Cinq-Mars.

— Nu-şi mai ia privirile de la mine, continuă Marion. Cât farmec, dar şi câtă gingăşie în căutătura lui. Pentru ce mă priveşte astfel? Domnule Cinq-Mars, cine este acest episcop?

— Este domnul de Luçon, duce de Richelieu, îi şopti Cinq-Mars.

— Episcopul de Luçon! exclamă tânăra fată. Te rog, du-mă la el!...

— Crudo! Îmi ceri tocmai mie să te prezint acestui om, care-şi trădează pasiunea prin privirile lui? Niciodată! Auzi, niciodată!

— Şi totuşi, pretinzi că mă iubeşti. Astfel vrei să mă cucereşti? Aşa înţelegi să mă serveşti? Trebuie, oare, mai spuse ea, să-mi caut alt cavaler?

— Nu! nu! spuse marchizul, mă supun... cu sufletul sângerat, mă supun...

Marchizul oferi braţul său tinerei fete. Ce pereche potrivită! Câtă graţie în mişcările lor! Richelieu îi privea venind spre el. Privirile lui arzătoare o fixau pe Marion. Căutătura lui se încrucişa cu cea a marchizului. Şi atunci, cei doi oameni

pricepură că se urau de moarte. Iar Marion Delorme gândea:

"Episcop, bogat gentilom, nădejdea unei soarte fericite, aş renunţa la totul pentru a vedea încă o dată pe marginea înflorită a Bièvrei, în amurgul soarelui, pe cavalerul acela mândru şi semeţ. Să-l văd numai... să-l iubesc... să fiu iubită de el..! Capestang, mândrul meu cavaler, unde eşti?"

Iar în momentul în care Marion se gândea astfel la Capestang, Concini printr-un semn al mâinii, îşi oprea zbirii care voiau să forţeze uşa în dosul căreia se refugiase cavalerul. Mareşalul surâse. Iar gândul lui era într-adevăr înspăimântător. Concini cunoştea în amănunţime această parte a castelului. Ştia bine că ascunzişul acela n-avea nici o ieşire. Capestang se închisese singur într-un pod din care nu putea să iasă decât pe uşă.

Concini, cu glasul scăzut, dădu un ordin lui Montreval, singurul care mai putea ţine pe picioare. Montreval tresări. Îşi ridică privirea îngrozită asupra ministrului. Şi oricât de criminal ar fi fost, nu se putu împiedica să nu tremure din tot corpul. Totuşi se supuse poruncii. Porni ca o furtună. Ceilalţi aşteptau curioşi. Când Montreval se întoarse, era întovărăşit de mai mulţi oameni care lăsaseră diferite lucruri de-a lungul culoarului. Chalabre, Louvignac. Pontraille şi Bazorges, care se târâseră până ai, îl priveau uimiţi şi înspăimântaţi pe Concini. Înţeleseseră gândurile stăpânului. Numai Rinaldo surâdea.

— Domnilor, li se adresă Concini, aţi omorât un om. Săpaţi-i groapa!

— Groapa! murmură spadasinii înfricoşaţi.

— Dar nu a murit încă! murmură Chalabre.

— Ei bine! exclamă Rinaldo, să-l îngropăm de viu.

Căci, într-adevăr, Montreval adusese un sac de ciment, câteva mistrii şi mai multe cărămizi. Spadasinii aveau să se transforme în zidari. Începură lucrul. Un ceas mai târziu, uşa era astupată de trei rânduri de cărămizi, legate prin ciment între ele. Cât despre culoar, el nu mai avea niciodată să fie întrebuinţat. Căci uşa din capătul scării fu ferecată.

— Ce spui de ideea mea? îl întrebă el pe Rinaldo întorcându-se în birou.

— Minunat, stăpâne!

— Da, adăugă Concini. Am furat acest plan de la Caterina de Médicis, de la Caterina cea Mare. În anumite împrejurări este

primejdios să omori un om. Câteodată pumnalul face prea mult zgomot, iar otrava lasă urme. Caterina de Médicis obişnuia să poftească la ea pe cel sau pe cea care o stingherea. Îl silea să pătrundă într-un loc bine închis — o pivniţă sau un pod — şi apoi îl uita acolo. Era o diplomată foarte dibace.

— Aceasta înseamnă o închisoare subpământeana, râse Rinaldo. Stăpâne, îngăduiţi-mi să mă duc să-mi pansez piciorul, care a suferit o zgârietură adâncă în timpul luptei.

— Adresează-te lui Hérouard!

— Medicul regelui? Nu, mă tem de el! Mă voi adresa mai bine lui Lorenzo, neguţătorul de buruieni de la Pont-au-Change.

— Du-te! Şi eu, Rinaldo, mă duc să văd pe cineva care mă înfricoşează de zece ori mai mult decât Capestang.

— Cine e? Episcopul de Luçon, poate? Luynes? Sau Ornano?

— Nu, tună Concini. Mă duc s-o văd pe fiica ducelui de Angoulême, pe Giselle.

— Şi ea vă înspăimântă într-atât? întrebă Rinaldo privindu-şi ţintă stăpânul. Spuneţi-mi, vreţi s-o fac mai blândă ca un miel, mai mlădioasă ca o leoaică domesticită, mai duioasă ca o turturea?

— Dacă ar fi posibil... dar este cu neputinţă! oftă Concini. Giselle mă urăşte.

— Orice îmi este cu putinţă, spuse Rinaldo, încrezător în sine. Căci, stăpâne, voi cere toate acestea neguţătorului de buruieni de la Pont-au-Change,

Câteva minute mai târziu, Concini, fără să se sinchisească de vizitatorii care îşi aşteptau rândul în speranţa unei audienţe, înfăşurându-se într-o mantie largă, ieşea pe o uşă dosnică. Străbătu toată strada Tournon şi se îndreptă spre o mânăstire.

În colţul grădinii Sfintei Aşezări se deschidea o stradă puţin umblată, cu foarte puţine case. Era strada Casset.

Ceva mai departe, pe stânga, se ridica un mic castel, clădit în stilul Renaşterii. Concini pătrunse în acea casă a cărei poartă se deschise ca prin farmec la apropierea lui.

Dar nu dispăruse bine, că la colţul dintre strada Casset şi Mănăstire se ivi o femeie. La rândul ei, pătrunse în casă despre care vorbim. Iar această femeie era Léonora Galigaï, marchiză de Ancre.

După ce Giselle de Angoulême, ascultând de stăruinţele acelui necunoscut care primise lupta pentru onoarea ei, se îndepărtase, se opri la o oarecare distanţă şi putu să privească sfârşitul luptei. Îl zări pe Capestang îndreptându-se. Învinsese! Scăpase teafăr şi era şi învingător! Capestang? Pentru ea, Henri de Cinq-Mars. Fremătând de admiraţie, ea porni în galop pe drumuri lăturalnice, ajunse, la căderea serii, la misterioasa casă din Meudon, unde ducele de Angoulême o aştepta cu nerăbdare.

— Pentru ce eşti atât de palidă, draga mea? o întrebă ducele. Pentru ce pari atât de neliniştită? Nu cumva, Guise…

— Linişteşte-te, tată, răspunse Giselle înfrângându-şi slăbiciunea, m-am văzut şi cu Guise şi cu prinţul de Condé: vor fi amândoi aici la ora fixată.

Conspiratorul dădu un strigăt de bucurie.

— Iar în ceea ce priveşte neliniştea mea, nu-ţi pot spune, deocamdată. Astă-seară trebuie să fim preocupaţi de lucruri mai însemnate. Dar mâine… sau poate chiar acum, după întrunire, îţi voi povesti ce întâmplare ciudată m-a adus în faţa lui Concini şi a marchizului de Cinq-Mars.

— Slavă Domnului! răspunse ducele, plin de bucurie. Aşadar, l-ai revăzut? Poate că ai şi vorbit cu el?… Îl iubeşti! Îmi dau seama de aceasta! Nici un obstacol de acum înainte în calea mea! Sunt rege de îndată ce pot vesti trimisului bătrânului Cinq-Mars că fiu-său devine copilul meu! Giselle, întreaga mea existenţă depinde de un singur cuvânt de-al tău. Răspunde-mi! Am făcut bine atunci când am promis că tânărul acesta va fi soţul tău?

Giselle fremăta. Cu ochii pierduţi în zare, ea răspunse:

— Ai făcut foarte bine, tată!

— Prin urmare, reluă ducele, tremurând din tot corpul, întăreşti cuvântul pe care l-am dat, în numele tău şi al meu, bătrânului marchiz Effiat de Cinq-Mars.

— Desigur, tată!

Şi rostind aceste cuvinte. Giselle se retrase cu paşi uşori şi mândri, semeţi şi mlădioşi. Mersul ei semăna cu cel pe care străvechii poeţi antici îl atribuiau zeiţelor din Olimp. Se îndreptă

spre un apartament îndepărtat, ale cărui ferestre dădeau spre stradă. Dădu în lături o uşă.

Acolo, într-o odaie cu mobile vechi, cu tapiţerii roase de vremuri, cu mătăsuri decolorate, cu mobile de pe timpul lui Henric al III-lea, în această cameră, luminată doar de un slab opaiţ, o tânără femeie îmbrăcată în alb era aplecată asupra unei tapiţerii, în timp ce mintea ei — şi îţi dădeai seama de aceasta după privirile rătăcite — plutea în necunoscut.

Am spus o femeie tânără. Căci, deşi timpul îşi lăsase urmele pe obrazul ei, deşi părul despletit forma o aureolă de argint, totuşi frumuseţea şi prospeţimea ei îndreptăţea să crezi în frăgezimea vârstei ei.

Părea că, pentru ea, mersul anilor se oprise în plină tinereţe. Era întocmai unei zeiţe care, la o sulă de ani, farmecă prin frumuseţea ei. Lucra la tapiţerie cu degetele ei subţiri şi îndemânatice şi intonă o melodie populară.

Giselle o privea cu admiraţie. Apoi se apropie de ea şi o îmbrăţişa cu duioşie. Cea care purta gingaşul nume de Violetta îşi ridică privirile materne asupra tinerei fete. Faţa i se lumină. Giselle îşi luă un scăunel şi se aşeză la picioarele mamei sale.

— Ce-ai făcut de nu te-am văzut toată ziua? o întrebă maică-sa. Toată ziua te-am aşteptat în zadar. O zi întreagă fără tine… este cam mult... îţi dai seama?

Şi vorbind astfel, Violetta mângâia părul copilei sale. S-ar fi zis că ochii ei se luminau cu o flacără de inteligenţă şi înţelepciune.

— Mamă, răspunse Giselle cu glas voios, a trebuit să cutreier toată ziua drumurile... ca o adevărată amazoană... Dar nu-mi pare rău... am făcut aceasta spre binele tatii, ducele de Angoulême.

— Ai cutreierat drumurile? se miră Violetta. Scumpa mea, ia bine cearnă la tâlhari... Mai există mulţi nemernici care pândesc fetele tinere la ieşirea din pădure... Ba, uneori, chiar pătrund până în casele oamenilor...

— Sunt destul de mare, mamă, pentru a putea să mă apăr, răspunse Giselle tresărind. Fii fără grijă! Alungă-ţi din minte aceste gânduri îngrijorătoare.

Dar flacăra de înţelepciune — mai bine spus, de conştiinţă — care apăruse în ochii sărmanei femei, cu mintea rătăcită, se stinse deodată. Şi din nou Giselle observă acea privire rătăcită.

Poate că mamă-sa nu o mai recunoştea nici pe ea…

Femeia se ridică… Şi plecându-se înainte părea că ascultă un zgomot imaginar.

— Nu, murmură ea, nu este el, Mulţumescu-ţi ţie, Doamne! Dar, adăugă ea întorcându-se spre Giselle, cine mi-a pomenit mai adineaori de ducele de Angoulême? Unde se află el? A ieşit de la Bastilia? Oh, dacă aceasta ar fi adevărat!… Te implor, tânăra fată, condu-mă până la el!…

— Mamă, mamă, nu mă mai recunoşti? Nu ştii că tata s-a întors? Vrei să mă duc să-l caut?

— Nu, nu, se rugă Violetta. Nu mă părăsi! Mi-e tare frică noaptea. Mă sperii când văd acele umbre pătrunzând încet în cameră.

— Mă duc să aduc o lumânare, spuse Giselle, încercând să se depărteze.

Dar Violetta o reţinu şi îi spuse cu glas tulburat:

— Nu, te rog, nu. Lumina mă înspăimântă mai rău decât întunericul.

— Doamne Doamne! murmură Giselle. Din nou una din acele crize înfricoşătoare! Oare ce cuvânt rostit aşa, la întâmplare, a provocat-o? Mamă, mamă, te rog, ascultă-mă… Glasul meu te potoleşte întotdeauna… Nu te teme de nimic… Sunt aici pentru a te apăra…

— Pleacă! strigă femeia, cuprinsă de o mare nelinişte. Pleacă! Îl aud cum se apropie…

Violetta îşi împinse cu putere fiica şi, grăbită, se retrase într-un colţ al odăii… în cel mai întunecat ungher. Căzu în genunchi, îşi acoperi faţa cu mâinile şi izbucni în lacrimi. Giselle, sfâşiată de durere, se apropie de ea şi încercă s-o mângâie. Şi într-adevăr, încetul cu încetul, cuvintele gingaşe ale tinerei fete potoliră neliniştea mamei. Violetta se lăsă condusă în dormitor, unde răpusă de criza prin care trecuse, se culcă, aşa îmbrăcată cum era.

— Mamă, spuse Giselle, cu glasul ei blând, trebuie să dormi. Cel puţin câteva ore. Ai aţâţa nevoie de odihnă!…

Violetta se sprijini în cot, apucă mâna fetei şi murmură:

— Să dorm? Cum mă poţi sfătui una ca asta, draga mea?! Dar dacă vine în timpul somnului, aşa cum a mai venit odată?… Ascultă… nu ţi-am spus încă niciodată… trebuie să ştii şi tu…

— Nu, mamă, nu vreau să aflu nimic, strigă Giselle

fremătând.

— Era noapte... începu Violetta, ca şi când n-ar fi auzit cuvintele Gisellei. De mai multe luni, omul acela mă urmărea cu dragostea lui respingătoare. Carol, iubitul meu Carol nu era acolo. Unde se afla atunci? Nu-mi mai amintesc! Zilele acelea nu fost o adevărată teroare pentru mine. O suferinţă cumplită... Căci scumpul meu Carol nu mă mai iubea...

— Mamă! Mamă!! strigă Giselle, era în închisoare... la Bastilia.

Femeia îşi şterse lacrimile şi continuă:

— La Bastilia? Da! Dar pe timpul meu fii de regi locuiau la Luvru şi nu la Bastilia. Eu, eu mă aflam la Orléans. Îţi mai aminteşti de palatul nostru din Orléans? Acolo te-ai născut... Acolo am fost cu adevărat fericită. Şi tot acolo mi-am petrecut trista mea existenţă, când nu te mai aveam în preajma mea...

— Dar, mamă... nu ştii câte intervenţii a trebuit să fac la Paris pentru a obţine eliberarea fiului lui Carol al IX-lea?

— Palatul nostru din Orléans... Într-o zi auzii strigătele mulţimii. Priveam pe fereastră. Un om era urmărit de gloată furioasă. Vroiau să-l omoare. Omul a îngenunchiat în faţa porţii castelului, ca şi cum mi-ar fi implorat mila... Am poruncit să i se deschidă. L-am lăsat să intre... şi totuşi, acest om mă înfricoşa. Era un vrăjitor, un pitic, o fiinţă diformă... Dar milă a triumfat asupra groazei. L-am primit în castel pe acel pitic, l-am îngrijit.

— Un pitic? se miră Giselle.

— Da. Vrăjitorul. Piticul. Acela care trebuia să fie omorât din pricina vrăjitoriilor sale... Şi tocmai piticul acela m-a trădat, în acea noapte îngrozitoare, în care am simţit că ceaţa învăluie pentru totdeauna gândurile mele, l-am văzut pe acel pitic. Râdea. Mă privea şi râdea. El este cel care a deschis fereastra... sunt sigură!

Sărmana Violetta! Privirile ei păreau aţintite asupra unei scene îndepărtate de care îşi amintea cu greu.

— Mamă, o îndemnă Giselle, să nu mai vorbeşti niciodată despre acest lucru. Aici... eşti în perfectă siguranţă.

— Piticul era înţeles cu Concini, continuă femeia cu glas tremurător. L-am zărit în dormitor în momentul în care m-am trezit. Ţi-am spus că râdea. Îmi venea să plâng. Dar deodată, fără să vreau, începui să râd, un râs care-mi producea multă durere. Şi de atunci, în clipa în care îmi dau seama că voi fi din

nou stăpânită de acel râs nefiresc, simt că îmi pierd şi raţiunea.

Violetta oftă prelung. Apoi, cu glas înăbuşit continuă:

— Într-o noapte, totuşi, am plâns foarte mult. Aveam impresia că îmi va seca până şi izvorul lacrimilor... Adormisem. Omul acela îngrozitor intrase în cameră. Pătrunsese prin fereastră. Zgomotul cioburilor mă trezi. Se apropia de mine. Râdea. Nu puteam nici să strig şi nici să mă mişc în acel moment chiar. Concini mă apucă de amândouă mâinile... Iar piticul, înspăimântătorul pitic privea ciudat şi râdea.

— Nemernicul! strigă înspăimântata Giselle. Mamă, te rog, taci! Pentru numele lui Dumnezeu, taci!

— Iată-l, strigă Violetta îngrozită, iată-l! Carol, ajută-mă!

Nenorocita se aruncă la picioarele patului cu un strigăt înfiorător. Lupta unei rătăcite împotriva unui duşman imaginar. Gâfâind, cu părul în dezordine, cu ochii holbaţi, Violetta, în prada unei crize violente, se zbătea, se târa pe podea, striga, implora, ameninţa. Şi apoi răpusă de oboseală, rămase nemişcată. Răsuflarea de-abia i se mai auzea. Cu o putere supraomenească, pe care numai dragostea ei de fiică i-o dădea, Giselle reuşi s-o aşeze pe bolnavă în pat. Apoi, cu glasul ei duios, cu mâinile ei gingaşe începu s-o mângâie ca pe un copil.

Timpul se scurgea încet. Odaia era cufundată în întuneric. Domnea o linişte profundă. Pieptul Violettei — într-o mişcare uniformă — se înălţa şi se cobora. Respiraţia redevenise normală, înfăţişarea bolnavei căpătă o expresie de mulţumire. Violetta adormise liniştită în braţele fiicei sale. Giselle o sărută pe maică-sa pe frunte şi plecă în vârful picioarelor.

...Ducele de Angoulême plecase la reuniunea conjuraţilor. Giselle, cu multă băgare de seamă, pregătea cele necesare întoarcerii lor. Dădu ordinele trebuitoare celor doi servitori şi coborî la parter spre a aştepta acolo sosirea ducelui şi a musafirilor săi, ducele de Guise şi Prinţul de Condé. Aşezată într-un fotoliu, încerca să-şi amintească întâmplările din acea zi, dar mai ales să-şi aducă în minte imaginea celui care o salvase. Încetul cu încetul, ochii ei se închiseră şi adormi.

Deodată auzi zgomotul unui geam făcut ţăndări. Apoi, o fereastră se deschise larg. Giselle se trezi brusc. Şi atunci zări, venind spre ea, un bărbat înalt, cu surâsul pe buze, cu privirile scăpărătoare. Acest bărbat era Concini! În spatele lui, doi slujitori credincioşi. Iar din anticameră, îi parveni zgomotul unei

lupte, strigătele unor valeţi.

Giselle, înmărmurită de spaimă, văzu cum acel bărbat se apropie de ea. Înspăimântată — ca şi arunci când ascultase povestirea mamei sale — ea nu putu face nici o mişcare de apărare. Groaza o paraliza, gândurile ei păreau a se fi oprit în loc... Dădu un ţipăt prelung... singurul semn de viaţă. Dar, în acelaşi timp, servitorii lui Concini se năpustită asupra ei. O legară şi o transportară în trăsura care aştepta în faţa palatului. Caii porniră în galop.

Capitolul IX "Providenţă" şi "Ghinion"

Când cavalerul de Capestang îşi reveni din leşin, care durase destui de mult, primul său gând fu acesta:

"Patul acesta este tot atât de tare ca şi piatra unei stânci, tot atât de neîndurător ca şi sufletul hangioaicei de la Meudon. La dracu! Mi-a zdrobit toate oasele, mi-a fărâmiţat toate coastele".

Îşi întinse mâinile în jurul lui şi de-abia atunci îşi dădu seama de realitate: nu era culcat în nici un pat.

— Ei drăcie! Am căzut pe podea. Da, iată-mă trântit pe scândurile acestea noduroase! Nici nu mă mir că am avut un coşmar. Ce vis! La dracu! Ce lovitură! M-au tăiat cu vârful săbiilor! Hai să mă duc la pat! E tare ciudat! Capul mi se învârteşte! Oare ce dracu am băut la cină?!...

Capestang se ridică, sau, mai bine zis, încercă să se ridice. Dar, în vreo opt-zece părţi ale corpului, simţi nişte dureri atât de mari, încât căzu din nou cu faţa la pământ.

— Ei drăcie!, exclamă el furios. Dar ştii că nu am visat deloc?!

Memoria începu să-i funcţioneze din nou, întocmai unui ceasornic care, din pricina unui firicel de praf, s-a oprit din mers.

Îşi reaminti atunci de intrarea lui în Paris, de întâlnirea cu Rinaldo, de sosirea la castel, de nenorocitul pe care-l scăpase din ghiarele servitorului lui Concini, ba chiar şi de primirea pe care i-o făcuse Mareşalul de Ancre. Revăzu în minte camera aceea, cu podeaua de pietre, petele de sânge, intrarea liniştită a

spadasinilor, lupta furioasă, fuga pe scară şi uşa în spatele căreia se adăpostise şi pe care o închisese cu cheia. Toate aceste imagini se perindau cu o iuţeală ameţitoare şi cu o limpezime surprinzătoare.

"Desigur, gândi Capestang, cel pe care l-am întâlnit se numea "Ghinion" şi nu "Providenţă". Pentru ce nu l-am lăsat oare pe Rinaldo să-l sugrume? Mi-e sete! Mi-a fost sete adeseori, dar niciodată ca acum! Dar, strigă el deodată îngrijorat, ce s-o fi făcut, oare, cu calul meu? Ce sete mi-e! Unde sunt? Într-un cuptor sau într-un mormânt? Ce întuneric este aici! Oare m-au condamnat la moarte? Cât timp voi mai suferi de sete, Doamne?!"

Sărmanul Capestang! Nu-i ardea deloc să glumească. Fremăta de spaimă. Accepta toate gândurile, mai mult sau mai puţin conştiente, pe care i le dădea febra ce-l ardea. Totuşi, judeca sau, mai bine zis, încerca să judece.

"Am impresia că sunt mort, gândi el. Dar, dacă aş fi mort, nu mi-aş mai auzi vorbele şi nu aş mai simţi durerile ce mă apasă. Eu aud însă foarte bine... Hai să strig ceva... numai aşa, ca să mă conving." Şi strigă: «Ghinion!»...

Pentru ce rostise tocmai acest nume şi nu un altul? Fără îndoială că frigurile prin care trecea făceau să-i răsune în urechi acest nume.

— Ce?, întrebă un glas stins şi depănat, pe care Capestang nici nu-l auzi.

În schimb, însă, se auzise pe el însuşi. Şi, deocamdată, se mulţumi cu atât.

— Prin urmare, nu sunt mort, murmură el. Urechile mele trăiesc încă. Atunci, probabil că şi eu mai trăiesc. Aud chiar răsunetul unei tobe.

Era un răpăit neîntrerupt şi monoton deasupra acoperişului. Rănitul nu-şi putea da iasă seama ce putea fi aceasta.

— Dar ce caut eu aici?, se întrebă nedumerit Capestang. Îmi amintesc că am învârtit o cheie în broască uşii. Aşadar, m-am încuiat singur. Ei drăcie!

Un strigăt înăbuşit de durere întrerupse şirul cuvintelor lui. Totuşi, printr-o mare sforţare, Capestang reuşi să-şi deschidă pleoapele care-i atârnau ca două bucăţi de plumb pe ochi. Şi văzu atunci că se afla într-un ungher strâmt. O lumină slabă se răsfrângea din tavan. Povârnişul tavanului era foarte abrupt.

Capestang, în picioare, putea pătrunde peste tot în unghere, în afară de un singur colţ, unde nu ajungea decât târându-se. Acolo, tavanul se unea cu podeaua.

Capestang încercă din nou să se ridice. Energia care-l caracteriza triumfă şi de astădată. Gâfâind, sprijinindu-se de minorul uşii, ştergându-şi sudoarea care-i şiroia pe frunte, Capestang reuşi să se menţină în picioare. Şi atunci strigă bucuros:

— Afurisiţilor!... De-abia acum am întâlnit "Providenţa".

— Ce?, repetă vocea stinsă şi depărtată.

Dar nici de-astă dată cavalerul nu o auzi. Se întoarse cu faţa spre uşă. Se prinse de cheie... şi reuşi să învârtă în broască această cheie. Uşa se deschise!...

Clipa următoare fu pentru Capestang mai îngrozitoare decât toate celelalte. Clipă de spaimă, în care sufletul şovăie, mintea rătăceşte, ochii refuză să creadă ceea ce văd, iar teama te furnică prin tot corpul. Capestang se înfricoşă, închise ochii şi strigă cât putu mai tare:

— M-au zidit! M-au înmormântat de viu! Am să mor de foame şi de sete! Voi simţi, ceas de ceas şi clipă de clipă, cum mor! Nu m-am înşelat deloc: sunt chiar într-un mormânt! M-au zidit de viu! Şi ce sete mi-e! Doar o picătura de apă!...

Şi tot vorbind astfel, se depărta de zidul cimentat care fereca uşa. Se dădea înapoi din faţa lui, tot aşa cum un condamnat la moarte se dă înapoi din faţa eşafodului. Era înnebunit de furie împotriva călăilor care-i hărăziseră o astfel de agonie. Se dădu înapoi. Deodată se clătină. Se împiedicase. Căzu în genunchi. În acelaşi moment, o lumină vie pătrunse în ungher. Se auzi zgomotul cuiva care fuge şi sare. Apoi, tăcere! Răsunetul cioburilor unui vas care se sparge de pavajul străzii, ajunse până la el.

Piedica de care se poticnise Capestang era o bârnă a tavanului. Răsunetul cioburilor provenea de la un olan, desprins din tavan. Capestang formase astfel o crăpătură, pe unde pătrundea acum ceva mai multă lumină.

Deodată simţi o răcoare binefăcătoare care-i mângâia fruntea. Gândurile începură a i se limpezi. Auzi din nou răpăitul tobei pe acoperiş. Era din ce în ce mai des. Şi atunci, îndreptându-şi privirile spre deschizătură văzu că plouă... Apa şiroia de-a lungul olanelor. Apa Cerului... apa binefăcătoare. Se

simţea mai înviorat. Apoi întinse capul în dreptul deschizăturii. Apa, acest dar al Domnului, îl răcorea. Îl împrospăta, o sorbea cu lăcomie, prin toţi porii fiinţei sale. Şi murmură:

— Ce binefacere! Ce bună e! Apă binecuvântată a Cerului.

Apoi îşi aruncă privirile spre pământ. Tremură din tot corpul. Din pricina acestui acoperiş abrupt, orice încercare de fugă era zadarnică. Căci nicăieri nu observa vreo ridicătură de care să se poată propti. Capestang îşi dădu seama că se afla la o înălţime de aproape treizeci de metri deasupra unei curţi din spatele palatului lui Concini. Nu exista decât un singur mijloc de a curma această agonie chinuitoare: să lărgească despicătura şi să se arunce în gol. Îşi va sfărâma creierii de pietrele curţii, dar...

— Fie! exclamă el. Să nu se spună că un Capestang a murit că vulpea cea din poveste, care nu îndrăznea să iasă din vizuină. De îndată ce, slavă Domnului, îmi mai pot alege moartea care inii place, să nu dau prilejul să se spună că am murit ca un laş. Nu, nemernicilor, nu vă voi da această bucurie, să-mi purtaţi pe umeri cadavrul! Un Capestang ştie să moară cum şi când vrea el. Şi chiar murind, el îşi râde de soarta potrivnică de ghinion...

— Ce?, spuse pentru a treia oară glasul acela misterios.

De astădată, mândrul cavaler auzi vocea. Era o voce ciudată şi guturală care umplea atmosfera de o exclamaţie întrebătoare şi mirată. Un minut numai, lui Capestang i se păru că zăreşte prin crăpătură un cap golaş.

"Este îngerul ploii", se gândi el.

Observă un lucru care-l umplu de groază: curticica despre care am vorbit mai sus era împrejmuită cu un zid înalt. Peretele nu avea nici o fereastră. Zidul era acoperit de un acoperiş ascuţit. În mijlocul acestui acoperit Capestang zări o ferestruică. Şi privirea lui se îndreptă spre ea...

— Ce?, exclamă el la rândul său.

Iar prin această ferestruică se zărea un cap împodobit cu mult păr. Doi ochi curioşi priveau spre Capestang. Dar cavalerul, care uitase trista situaţie în care se afla, începu să strige:

— Ia spune-mi domnule, nu ţi se pare că eşti cam obraznic…

— Mai încet!, îl întrerupse vocea.

— Cum mai încet?, se miră Capestang. Ce înseamnă toate

acestea, nemernicule!?

— Vorbeşte mai încet, cavalere! Ce dracu, nu mă recunoşti?

— Mă întrebi dacă te recunosc? Cum? Te cunosc? Da, îmi pare că am mai văzut cândva acest nas turtit, această gură dusă până la urechi, aceşti ochi rotunzi şi acest păr abundent. Da, te recunosc acum! Ei drăcie, dar...! Afurisit să fie numele tău! Mi-ai adus multă nenorocire. Te numeşti "Ghinion", nu-i aşa?!

— Iertare, domnul meu, răspunse figura din ferestruică. Azi mă numesc "Providenţa".

— Cu toate acestea, azi dimineaţă te numeai "Ghinion", nu?

— Nu, domnule, vă înşelaţi. Ieri, şi nu azi dimineaţă, am purtat acel nume. Ieri dimineaţă, când era să fiu strangulat de semeţul Rinaldo şi când am avut marea cinste să fiu salvat de Domnia Voastră.

— Aşadar, ieri te-am întâlnit în faţa acestui palat drăcesc? Ieri m-am bătut cu cei şase demoni? Cum? Am dormit tot restul timpului? Ce faci acolo?

— Dar, aici sânt la minte acasă, răspunse "Providenţa".

— La tine acasă? Cum, locuieşti în palatul "Caraghiosului"?

— "Caraghiosul"? repetă "Providenţa".

— Sau Concini, dacă vrei. Din porunca stăpânului lor, zbirii lui m-au numit "Fanfaronul". Dacă el mi-a dat numele artistului din comedie, atunci l-am numit şi eu "Caraghiosul".

— Nu mai înţeleg nimic! Dar, de fapt, eu nu mă aflu în palatul Mareşalului de Ancre, ci în locuinţa mea. Mansarda acestei case, ultima din fundătura Madre, răspunde în strada Garanciére, care... Dar, spune-mi, cavalere, ce cauţi dumneata aici, cu capul trecut prin deschizătură, biciuit de ploaie?

— Ce fac aici? repeta Capestang, devenind din ce în ce mai vorbăreţ şi mai încrezător în necunoscutul acela. Sunt pe cale să mor!

— Să muriţi? Ce înspăimântător? Spuneţi adevărul?

— Înspăimântător, dar adevărat. Nemernicii aceia m-au rănit cu săbiile lor în vreo cinci-şase locuri. Apoi m-au zidit de viu în acest ungher. Dacă nu mă omor singur, voi sfârşi de foame. Sau de nu, voi pieri din pricina rănilor mele.

— Şi spuneţi că oamenii din acest palat v-au adus în această jalnică stare?

— Desigur! Dar cine altcineva?

— Ce noroc! exclamă necunoscutul.

— Caraghiosule! spuse Capestang, îţi baţi joc de mine?

— Nicidecum! Până acum, însă, v-am crezut vreun tovarăş de al Concini... ieri păreaţi foarte bun prieten cu Rinaldo. Mă bucur aflând că, dimpotrivă, sunteţi duşmanul lui. Cât despre rest, lăsaţi-vă pe mine. Sunt din Périgord, şi oamenii de pe acolo sunt tare deştepţi. Mai mult, chiar, am făcut războiul pe timpul lui Henric al IV-lea. Şi-apoi, astăzi sunt "Providenţa"... Dumneata nu poţi decât să te bucuri de aceasta!

Şi, rostind aceste cuvinte, capul dispăru. Ferestruica se închise. Capestang, răcorit acum, căci ploaia nu încetase să cadă, îşi trase şi el capul. Era încă tare mirat de această întâlnire, dacă ea se poate numi astfel. Dar, oricum ar fi fost, căpăta noi speranţe şi, o dată cu ele, dorinţa neînfrânată de a trăi.

Prima grijă a cavalerului fu să se dezbrace şi să-şi cerceteze rănile. Apoi, îşi tăie cămaşa în fâşii, le înmuie punându-le pe acoperiş şi-şi pansă rănile.

— Şapte, socoti Capestang, Să nu uit că am de înapoiat şapte lovituri: prima lui Concini, a doua lui Rinaldo, iar celelalte celor cinci călăi. Apoi, mă voi odihni. Întocmai ca şi Părintele Ceresc! Este drept că Atotputernicul a îndeplinit şase lucruri pentru a se odihni în a şaptea zi. Dar cu ce sunt eu vinovat dacă ei sunt şapte. Eu am primit exact şapte lovituri de sabie sau de pumnal.

Capestang — de altfel că şi ceilalţi aventurieri ai timpului său — ştia se descurce singur mai pentru toate lucrurile. Aşa se explica faptul că avea oarecare cunoştinţă în domeniul chirurgiei. De aceea constată cu bucurie că rănile lui nu prezentau prea mare gravitate. Avea dureri mari. Simţea totuşi cum, sub compresele pe care şi le pusese şi a căror umiditate avea grijă să o întreţină, carnea se reface.

— Îmi este din ce în ce mai bine! exclamă el bucuros. Acum pot mişca capul, braţele, picioarele. Mi-e tare sete şi foame. Nu-mi lipseşte nimic... bineînţeles, în afară de o masă şi de un pat bun. O pulpă de miel şi o sticlă de vin, apoi un somn de vreo cincisprezece ore; iată ce mi-ar ordona un medic. Şi fiindcă doctorul lipseşte, îmi comand eu singur acestea.

Dar vrerea nu-i fu împlinită. De o sută de ori în ziua aceea scoase capul prin despicătură, dar ferestruica rămânea mereu

închisă. Ploaia încetase. Setea îi revenise. Foamea îl chinuia din ce în ce mai rău. Mintea i se întuneca. Avea ameţeli. Gâtul i se uscase. Şi fu cuprins de o mare nelinişte.

Noaptea îmbrăca în mantia ei cenuşie Parisul. Capestang se culcă într-un colţ al ungherului, căutând în somn o alinare a suferinţelor sale. Dar nu putea adormi. Gânduri ciudate îi treceau prin minte. Murmura cuvinte fără şir, lipsite de orice legătură cu situaţia în care se afla.

— Ei drăcie! strigă el deodată. Iată acum muştele care mă necăjesc. Asta mare, în special, mă pişcă mereu de nas. Dacă aş putea-o prinde. Am prins-o! O ţin în mână.

Se ridică sprijinindu-se în coate. Într-adevăr, prinsese nu o muscă, ci o funie subţire, care-i atingea nasul.

— "Providenţa", exclamă el, ghicind că funia nu putea fi trimisă decât de prietenul de la ferestruica din faţă.

Îşi trecu capul prin deschizătură şi văzu că celălalt capăt al funiei era legat de tavanul căsuţei alăturate. În întunecimea nopţii zări totuşi, prin ferestruică, chipul prietenului său.

— "Providenţa"! exclamă bucuros Capestang.

— Nu, astă-seară sunt iarăşi "Ghinion". Totuşi, trageţi de frânghie. Trageţi încet. Luaţi seama, să nu scăpaţi capătul. Mi-a fost tare greu s-o trec la d-voastră. Mai bine de o oră de când mi-am pus la grea încercare îndemânarea. Da, da, trageţi întruna...

Capestang trăgea de frânghie. Mâinile sale apucară un pachet legat de funie. Inima cavalerului începu să bată cu putere. Desfăcu în graba pachetul. Trase un chiot de bucurie, căci găsi acolo o sticlă de vin, o pâine rumenită şi o plăcintă cu carne.

Capestang goli, dintr-o singură sorbitură, o jumătate de sticlă, apoi începu să mănânce cu lăcomie pâinea şi plăcinta. Când în sticlă nu mai rămase nici o picătură de vin, când din pâine şi din plăcintă nu mai rămase nici o firimitură, cavalerul nostru se simţi mai puternic ca un Hercule.

— Ce faci acolo, "Providenţă"? îşi întrebă el binefăcătorul. Am impresia că aud zgomotul unor maxilare.

— Şi aveţi dreptate, domnule... Mănânc şi eu... Iertaţi-mi curiozitatea: plăcinta a fost bună?

— Excelentă, răspunse Capestang. A fost o cină minunată. Îţi mulţumesc, "Providenţă"!

— "Ghinion"... Cel puţin astă-seară... Închipuiţi-vă că de trei luni de zile trec în fiecare seară prin faţa prăvăliei celui care face aceste plăcinte. De trei luni de zile îmi propun mereu ca primul ban care-mi va cădea pe mână să-l cheltuiesc pe plăcinte. Şi ieri mi-aţi dat un ban. Aşadar astăzi avea să fie ziua fericită, în care să mi se împlinească dorinţa. Dar, fiindcă m-am legat pe viaţă şi pe moarte de dumneavoastră şi pentru că m-am gândit că vi-i tare foame, v-am trimis dumneavoastră plăcinta. Eu mănânc o bucăţică de pâine înmuiată, închipuindu-mi că este plăcintă. Şi pentru că nu reuşesc să fac această transformare în stomac, cred că astă-seară mă numesc "Ghinion".

Capestang fu înduioşat.

— "Ghinion"!, strigă el, eşti un om de ispravă. Oricine altcineva mi-ar fi trimis doar o jumătate de plăcintă.

— Cuvintele dumneavoastră mă mângâie mult, domnule. Dar, continuaţi să trageţi mai departe.

— Încă o plăcintă? întrebă Capestang.

— Nu, domnule. O simplă scândură. Dar foarte tare. Am încercat-o azi-dimineaţă. Trageţi, trageţi mereu!

Cavalerul făcu întocmai. Prin deschizătura ferestruicii văzu ieşind o scândură lată, pe care "Ghinion" o împingea şi pe care o trăgea el. În curând, unul din capetele scândurii, ajunse până la marginea acoperişului ungherului, pe când celălalt capăt se sprijinea de pervazul ferestruicii.

— Iată calea dumneavoastră, domnule, zise "Ghinion".

Capestang avu o clipă de şovăială. Nu cuteza să se încreadă prea mult în această punte suspendată la o atât de mare înălţime. O clipă de ameţeală, un pas greşit cea mai mică nebăgare de seamă şi... totul era sfârşit. Se hotărî, totuşi. Înlătură încă câteva olane, mărind astfel deschizătura. Apoi se urcă pe scândură şi coborî cu pas sigur. Peste câteva clipe, aluneca prin ferestruica prietenului său. Apoi, se aşeză pe un scaun şi-şi şterse sudoarea care-i şiroia pe frunte.

"Ghinion" deschise uşa mansardei care răspundea într-un gang lung. Capestang zări acolo multe scânduri, jgheaburi, frânghii. Erau materialele zidarilor care reparau casa. Recunoscătorul necunoscut găsise chiar lângă camera lui lucrurile ce contribuiseră la salvarea cavalerului. După ce ochise uşa "Ghinion" se reîntoarse la ferestruică şi trase înapoi

scândura, pe care o aşeză la locui ei împreună cu frânghia.

"Ghinion" aprinse o mică luminiţă, care aruncă raze palide. Capestang văzu, la lumina acestui opaiţ, că se afla într-o cameră mică, sărăcăcios mobilată: doar un cufăr şi o laviţă. Se aşeză pe unicul scaun pe care îl găsi acolo. Numai cufărul îl înciuda.

— Ce este acesta? întrebă Capestang, ridicând capacul cufărului.

— Dormitorul şi sufrageria mea, Când vreau să mă culc, ridic capacul şi mă culc pe fânul dinăuntru; când mi-e foame, trag capacul şi-mi pun tacâmul pe el. Azi-dimineaţă, când am intrat în cameră, primul lucru pe care l-am făcut a fost să mă urc pe scaun pentru a cerceta cerul. Voiam să ştiu dacă mă voi numi "Ghinion" sau "Providenţă". Am uitat să vă spun că sunt puţin astrolog. Tot uitându-mă la cer, am auzit gemete venind dinspre casa falnicului meu vecin, Mareşalul de Ancre. Am ascultat, cu toată atenţia, dar nu am auzit decât nişte văicăreli monotone. Văzând cerul înnorat, m-am hotărât să mă numesc "Ghinion". Am plecat de la fereastră, însă chiar în acea clipă cineva mi-a strigat numele. Ce?! strigai eu atunci. Şi m-am înapoiat la fereastră. Am văzut tavanul despicându-se şi un cap ieşind afară. Era capul dumneavoastră. Mi-aţi povestit toate nenorocirile prin care aţi trecut. M-am hotărât atunci să vă scot din închisoarea dumneavoastră. Am aşteptat noaptea pentru a face aceasta. Restul îl ştiţi...!

— Şi ai reuşit să mă salvezi! zise Capestang. Îţi mulţumesc, dragul meu prieten. Dar, ce păr frumos ai!? Măi "Ghinion", tu eşti un om tare cumsecade...

— S-avem iertare, cavalere: acum după ce am avut cinstea să vă salvez, nu mai sunt "Ghinion", acum sunt "Providenţa"...

Iar după un moment de gândire adăugă:

— Domnule, am să vă spun adevăratul meu nume: Cogolin.

— Alt nume, acum? Pentru ce tocmai Cogolin?

— Nu este vina mea, domnule, toţi băieţii din familia mea ne numim astfel.

— Ai cam prea multe nume dragul meu.

— Dar, nu am decât un singur suflet, răspunse cu simplitate Cogolin, şi el vă este închinat pe viaţă!

Capestang fu înduioşat. Dar el era tare mânios. Sunt oameni pe care febra îi moleşeşte, pe alţii îi înfurie. Iar Capestang era printre aceştia din urmă.

— Şi cu ce te ocupi tu, Cogolin?

— Caut şi eu o soartă mai bună, cavalere. Vreau să fac avere. De asta mă numesc câteodată "Ghinion", şi altă dată "Providenţă". Depinde de soarta pe care o întâlnesc, mai bună sau mai rea. În aşteptarea unui destin mai fericit, nu mă îngrijesc decât să-mi asigur o bucată de pâine, cel puţin o zi din două. Să fugi după mingile jucătorilor, să deschizi uşile teatrelor la nobilii cavaleri, să ajuţi vizitiilor să scoată caleaşca din şanţ, să duci bileţele de dragoste amanţilor — sunt ocupaţiuni bănoase, domnul meu. Iată ce fac toată ziua. Asta înseamnă a căuta o soartă mai bună, cavalere.

— Dacă e aşa, atunci află, Cogolin, că şi eu am venit să caut o soartă mai bună, că şi eu vreau să fac avere.

— Şi o veţi găsi, cavalere. Văd aceasta din întreaga d-voastră înfăţişare. Odinioară am fost servitorul unui astrolog. Tot ştergând lunetele stăpânului, am învăţat să mă servesc de ele.

Cogolin începu să panseze rănile cavalerului. Găsise o alifie pe o măsuţă. Capestang se minună de îndemânarea lui.

— Domnule, îi explică Cogolin, plecând de la astrolog am intrat în serviciul unui farmacist, care m-a gonit după puţin timp şi el, pentru că nevastă-sa îmi făcea ochi dulci. Dar, pentru a nu pleca cu mâinile goale, după ce mi-am luat rămas bun de la farmacist şi de la nevastă-sa, am luai cu mine câteva borcănaşe de alifie şi câteva flacoane de siropuri, pe care le-am băut într-o zi când nu aveam ce să mănânc. Am fost bolnav opt zile după aceea. Am încercat să mănânc alifiile, dur nu am reuşit. Cu atât mai bine! Căci, altfel, cum aş fi putut să vă pansez acum? Gata, domnule! Dacă vreţi, vă dau camera mea ca să vă odihniţi noaptea asta.

Capestang, slăbit de pierderea de sânge, ameţit de tăria vinului, se strecură în cufăr. Fânul acela i se părea cea mai moale saltea. Adormi repede.

Când se trezi, a doua zi, febra îi dispăruse şi putea să se mişte şi să meargă fără să se strâmbe prea tare. Mai avea, în plus, şi o foame de leu.

— Cogolin, spuse el, te iau în serviciul meu. Îmi placi foarte mult. Primeşti?

— Dacă primesc? Dar ăsta e un adevărat noroc, domnule. Mai ales după ce am fost în serviciul unui astrolog şi unui farmacist.

— Bine! Îţi voi spune ce ai de făcut. Deocamdată, ia-ţi vreo cinci-şase monezi.

— Cinci-şase monezi?! strigă Cogolin în culmea bucuriei. Într-adevăr, azi mă numesc "Providenţă".

— Ia-ţi bani din pungă şi hainele mele drept model şi du-te de-mi cumpără un costum la fel. În schimbul hainelor tale îţi vei procura o îmbrăcăminte care să se potrivească cu demnitatea valetului cavalerului Capestang. Pleacă acum; şi când te întorci, adu şi ceva bun de mâncare.

Capitolul X Duelul lui Capestang cu Cinq-Mars

A doua zi, pe la orele opt şi jumătate dimineaţa. Capestang, îmbrăcat un costum nou, şi Cogolin, completamente transformat, părăsiră mansarda.

După o gustare frugală, pe care servitorul o servi cavalerului pe racul cufărului, Capestang se adresă astfel lui Cogolin:

— Acum, strânge tot ce ai mai preţios, ia-ţi rămas bun de la casă şi urmează-mă.

— Singurul obiect preţios pe care l-aş putea lua de aici, glumi Cogolin, sunt eu.

— Atunci, să pornim şi aminteşte-ţi de aceasta: dacă merg pe jos, mă vei urma la o depărtare de trei paşi; iar dacă sunt călare, te vei ţine urma mea la şase paşi distanţă. Aşa fac toţi valeţii cavalerilor. Vei avea grijă ca toată lumea să ştie că eşti servitorul meu. Nu vei răspunde decât atunci când vei fi întrebat. Pentru rest... vom vedea mai târziu.

Capestang, fericit, că are un valet numai al lui — am spus că era mândru — mulţumit că rănile primite nu-l mai dureau aproape deloc, bucuros că mai trăia după ce fusese atât de aproape de moarte, porni semeţ, cu pasul sigur, cu mâna sprijinită de mânerul sabiei, în căutarea unui han unde să se poată adăposti el şi oamenii lui; mai pe scurt, el şi Cogolin.

Ajuns la colţul străzii Vaugirard, o apucă la dreapta, adică spre acea parte a străzii care, după Mânăstirea despre care am vorbit mai sus, devine o simplă şosea. Acolo, casele erau din ce

în ce mai rare. Iar Capestang se îndreptase în partea aceea, fie pentru că se gândea la sărăcimea pungii sale, fie pentru că voia să tragă la un han mai singuratic.

Înaintând astfel, urmat de Cogolin, care respecta cu sfinţenie depărtarea de trei paşi, Capestang auzi în spatele lui galopul unui cal.

Întorcându-se, zări un cavaler. Acesta galopa, apoi mergea la trap, se întorcea, iar galopa, iar mergea la trap, făcea diferite figuri. Cavalerul încerca desigur un cal nou.

— Dar acesta e "Săgeata"! exclamă Capestang, bucuros şi mânios în acelaşi timp. Bidiviul meu încălecat — mai bine spus, dezonorat de din acei nemernici care au încercat să mă omoare. Căci m-au ucis, şi m-au şi înmormântat chiar... Iar ei nu sunt vinovaţi cu nimic că eu mai sunt şi acum în viaţă, deşi ar fi trebuit să fiu demult pe lumea cealaltă.

Nu încăpea nici o îndoială: armăsarul acela era "Săgeata". Iar cel care-l încăleca era unul din spadasinii lui Concini, Montreval care se fălea pe spinarea mândrului animal. Capestang aruncă o privire în jurul lui. Observă atunci că depăşise Mânăstirea Carmilor şi că se afla într-un loc pustiu.

— Foarte bine! spuse el reluându-şi mersul. Să facem puţin haz!

Cu o seară mai înainte, cei şase credincioşi al Mareşalului de Ancre trăseseră la sorţi calul rămas în grajdul palatului. Astfel procedau după fiecare expediţie; îşi împărţeau prada duşmanului învins sau ucis, iar dacă nu aveau decât un singur lucru să-şi împartă, atunci trăgeau la sorţi. Montreval, favorizat de soartă, care-i dăruise un cal atât de viteaz, îl încerca. Şi tocmai se gândea că de acum înainte avea un bidiviu regesc, când deodată auzi răsunetul unui fluierat ciudat.

"Săgeata" se opri pe loc. Călăreţul îl îmboldi lovindu-l cu pintenii. Atunci calul îşi lărgi nările tremurătoare şi îşi scutură capul. Montreval repetă lovitura. "Săgeata" se cabră, îşi strânse picioarele dinapoi şi se ţintui locului. Ai fi zis că este o statuie de bronz.

— Dar ce? spuse Montreval oare şi tu eşti tot atât de îndărătnic ca şi stăpânu-tău?

Răsunetul fluierului se auzi din nou. De dala aceasta, însă, reda un alt şuierat. Şi atunci "Săgeata" cu toate dojenile, linguşirile sau loviturile de pinteni ale cavalerului său, începu să

dea înapoi. Fluierul răsună pentru a treia oară. Cu totul altfel, acum. Atunci, "Săgeata" începu să înainteze în salturi sprintene.

Montreval scotea ţipete prelungi, "Săgeata" se învârtea, zvârlea cu picioarele, apoi se îndrepta din nou, se cobora şi iar se învârtea pe loc într-un vârtej fantastic. Calul se transformase într-o volbură. Părea că înnebunise. Aceasta nu dură mai mult de două-trei secunde. Deodată, dintr-o singură încordare, care ar fi aruncat din şa şi pe cel mai falnic călăreţ, armăsarul zvârli pe Montreval în aer, la o înălţime de cel puţin zece picioare.

Cavalerul căzu la marginea şoselei, unde rămase în nesimţire, iar "Săgeata" porni în goană şi se opri lângă Capestang, zburdând şi nechezând vesel. Aventurierul cuprinse în mâinile sale tremurătoare capul nobilului animal şi-l îmbrăţişă. Apoi, liniştit, încălecă fără a se îngriji să afle dacă Montreval murise sau nu.

— Stăpâne! Stăpâne!, strigă Cogolin, trebuie să rămân la trei paşi în urma dumneavoastră, sau la şase? Căci dumneavoastră sunteţi călare, iar eu merg pe jos şi dumneavoastră mi-aţi poruncit...

— Urmează-mă necontenit! îl întrerupse cavalerul.

Trei sute de paşi mai departe, Capestang se opri în faţa unui han, foarte sărăcăcios la înfăţişare, vizitat de obicei de cărăuşii din Vaugirard.

"«La Regele Henric»! exclamă Capestang ridicându-şi ochii spre o pictură care avea pretenţia să-l înfăţişeze pe Henric al IV-lea, sau cel puţin barba lui. Firma este destul de măgulitoare. Trebuie să fie o ospătărie nobilă; şi chiar dacă nu este astfel, prezenţa mea o va înnobila".

Şi rostind aceste cuvinte, descălecă, pătrunse în curte. Un om mic, gras şi chel se apropie, ţinând în mână o bonetă de bucătar.

— Cine eşti dumneata?, îl întrebă cavalerul.

— Lureau, domnule. Maestrul Lureau în persoană, inventatorul unui pateu de ciocârlie, despre care se vorbeşte tot timpul la Curte.

— Prea bine! Şi eu am auzit vorbindu-se. Şi tocmai de aceea m-am hotărât să trag aici. Ascultă, maestre Lureau, vreau o odaie pentru mine, o cămăruţă pentru servitorul meu şi cel mai bun loc din grajd pentru cal. Şi acum, ia bine seama, maestre: dacă te surprind vreodată ascultând la uşa

apartamentului meu, îţi rup urechile. Iar dacă aflu că ai pomenit cuiva despre cinstea pe care ţi-o fac locuind aici, să şti că îţi smulg limba.

Stăpânul hanului "La Regele Henric" promise că va fi tot atât de tăcut ca şi un mormânt şi-şi conduse oaspetele într-o odăiţă mică, lângă care se afla o cămăruţă şi mai mică.

"De bună seamă că acesta este un prinţ tare bogat", gândi hangiul.

Şi apoi adaugă tare:

— Stăpâne, aceasta este camera prinţilor.

— Lureau, eşti gascon?, întrebă Capestang, mirându-se să vadă pe cineva mai mândru decât el, căci odaia i se părea foarte puţin princiară.

— Nu, stăpâne, sunt din Normandia, răspunse Lureau, naiv. La dispoziţia dvs.

— Foarte bine! Şi cât mă va costa pe lună camera aceasta de "prinţ"? întrebă Capestang oarecum neliniştit.

— Pentru odaia Măriei Voastre, pentru camera valetului şi pentru îngrijirea calului nu vă voi cere mai mult de şase pistoli.

Când închiria această cameră, care era, fără doar şi poate, cea mai frumoasă din tot hanul maestrului Lureau, obţinea pe ea cel mult cincisprezece-douăzeci de livre. Iar acum se credea îndreptăţit să ceară "Măriei-Sale" — numai pentru că îl măgulea cu acest nume — vreo patruzeci de livre.

— Plăteşte! porunci mândru cavalerul de Trémazenc, înmânând punga sa lui Cogolin.

Acesta făcu întocmai şi privi curios ţeasta lui Lureau.

— Este chel, murmură el cu un fel de simpatie.

Gazda plecă încântată, Cogolin, care observase că pe fundul pungii mai rămăseseră câţiva pistoli, era de asemenea tare încântat. Dar şi Capestang era încântat: îşi asigurase locuinţa pentru o lună de zile. Căci, la un moment dat, fusese îngrijorat ca nu cumva preţul locuinţei să întreacă suma pe care o mai avea.

— Domnule, îl rugă Cogolin, vă rog, îngăduiţi-mi să mă duc să stau la marginea şoselei vreun sfert de ceas.

— Cogolin, vorbeşti fără să fii întrebat. Nu sunt decât câteva ore de când mi-ai salvat viaţa. De aceea te iert de data asta. Dar, dacă această greşeală se mai repetă o dată, te voi chelfăni. Acum, spune-mi, pentru ce vrei să te duci la marginea

drumului.

— Iată, stăpâne; voi aştepta şi eu pe primul cavaler care trece. Când îl voi zări, voi începe şi eu să fluier, aşa cum v-am văzut şi pe dumneavoastră făcând adineaori. Atunci, cavalerul va fi aruncat din şa, şi astfel voi avea şi eu un cal.

— Foarte bine, măi Cogolin! Atunci du-te şi încearcă-ţi norocul!...

Cogolin îşi puse picioarele în mişcare şi plecă. Vârful nasului îi strălucea. Cavalerul începu să se gândească la întâmplările petrecute şi fu destul de uimit constatând că, printre toate aceste evenimente în care riscase pe rând, fie să facă avere, fie să fie ucis, nu exista decât unul singur care să-l intereseze într-adevăr. Era întâlnirea pe care o avusese în pădurea Meudon cu acea fată tânără pe care o scăpase din ghiarele lui Concini.

— Este fiica ducelui de Angoulême, gândi el. Acesta este un conspirator. Concini nu avea nevoie să-mi spună aceasta. Eu însumi am văzut pe duce la lucru la hanul din Meudon. Concini vrea să-l omoare. Oare, pentru ce nu l-aş vesti pe acest mândru duce să se ferească? Mă voi duce la palatul din strada Dauphine, unde neghiobul acela vroia să mă trimită să-l ucid pe duce... îi voi spune... ce îi voi spune? Dar, dacă ea se află acolo?...

Bucuria lui Capestang la gândul că-l va scăpa — fără pic de îndoială — pe ducele de Angoulême de la o primejdie sigură era cu atât mai mare cu cât el singur nu îndrăznea să-şi mărturisească adevăratul imbold al acestui gest. Dar, deodată, această bucurie dispăru, se fărâmiţa.

— Ea este fiica ducelui de Angoulême mai spuse el, de astădată cu multă amărăciune. Este, deci, nepoată de rege, fiica celui mai semeţ duce al regatului, poate el însuşi rege, mâine! Iar eu, eu cine sunt?

În mintea lui Capestang, gândurile acestea erau destul de neclare. Totuşi, se hotărî — atât cât îi va fi cu putinţă — să-l prevină pe duce, fără să se gândească la cea mai mică răsplată.

Şi astfel trecură desigur mai multe ore, căci Cogolin se întoarse tocmai atunci şi îi spuse:

— Stăpâne, este amiază şi am comandat maestrului Lureau un pateu de ciocârlie. Stăpâne, aţi observat că maestrul Lureau nu are un fir de păr pe…

— Amiază!, îl întrerupse cavalerul. Amiază!, repetă el

bătându-se pe frunte. Dar azi la amiază sunt aşteptat la hanul "Cei trei regi" de secătura care se numeşte marchizul de Cinq-Mars. Va crede că mă feresc din calea lui! Va crede că sunt laş! Ei, drăcie! Doamne Sfinte! Repede, Cogolin — sabia şi calul meu!

— Stăpâne, spuse Cogolin, până atunci mai aveţi cel puţin o jumătate de oră. Atunci când este vorba de dejun sau de cină, stomacul meu merge întotdeauna înainte. Iar acum sunt în atâta întârziere, încât se sileşte să recâştige timpul pierdut. Aşadar, puteţi mânca pateul fără să vă temeţi că veţi întârzia la întâlnire, măi ales că hanul "Cei trei regi" se află la cinci minute depărtare de aici, pe strada Tournon.

Drept orice răspuns, Capestang porunci valetului sau să-l urmeze. Cogolin suspină din tot sufletul, dar se supuse. La ordinele stăpânului său, puse hamurile calului. Apoi, cavalerul observă cu plăcere că el mai înşeuează un alt cal, mic, dar tare vânjos.

— Dar ce faci acolo?, îl întrebă el.

— Deoarece dumneavoastră plecaţi fără să gustaţi măcar din plăcinta lui Lureau; trebuie să vă urmez, răspunse Cogolin surâzând prosteşte. Puteţi fi liniştit, voi respecta distanţa de şase picioare.

— Acesta-i calul tău? Aşadar, ai un cal? Şi de când, mă rog?

— De vreo oră, domnule. După ce mi-aţi îngăduit să plec, m-am dus şi m-am aşezat în pragul porţii. Fluieram de câte ori vedeam trecând un cavaler. Dar, credeţi-mă, dacă vreţi, fluieram mereu zadarnic, îmi umflam obrajii pe degeaba, intonam toate ariile. De prisos, căci nici un cal care a trecut nu s-a lăsat impresionat de şuieratul meu, nici unul nu şi-a trântit cavalerul pentru a veni lângă mine. Destul de uimit, era tocmai să mă întorc la ospătărie, când zării venind acest căluţ. Făcui o ultimă încercare. Şi, atunci, văzui cu plăcere cum căluţul se opri brusc la auzul şuierăturilor mele. Din nefericire, calul nu se oprise pentru mine, el fusese înfrânat chiar de stăpânu-său. Călăreţul, în loc să fie aruncat la pământ, descălecă liniştit şi luând un băţ care se afla pe acolo se apropie de mine, începu să mă lovească spunându-mi că astfel mă voi învăţa minte să-mi mai bat joc de el şi să fluier. Apoi, m-a întrebat cine m-a sfătuit să-i adresez această insultă. I-am povestit care era motivul şuieratului meu. Cavalerul acela, care este un cinstit geambaş

din Vaugirard, aşa după cum mi-a spus maestrul Lureau, începu să râdă, mă mângâie şi-mi spuse că dacă vreau să fluier aşa cum îmi va arăta el, căluţul va veni singur la mine. Şi mai adăugă că "roibul" îmi va aparţine fără ca să mă coste un singur bănuţ. Plin de bucurie îl rugai să mă înveţe să fluier, ceea ce primi numaidecât. Aşadar, şuierai aşa după cum îmi arătă el. Căluţul veni spre mine; şi-l condusei, fără caznă, în grajd, în timp ce geambaşul îşi continuă drumul pe jos. Numai că, datorită unei încăpăţânări care sluţea frumosul lui gest, cavalerul n-a vrut să mă înveţe să fluier până ce nu-i numărai câţiva pistoli, pe care i-am luat din punguţa dumneavoastră,

— Şi câţi pistoli i-ai dat? întrebă cavalerul curios,

— Cincisprezece, stăpâne! Cincisprezece! Pentru a cunoaşte un secret atât de frumos, suma aceasta nu reprezintă aproape nimic,

Capestang, care se pricepea la cai, cercetă cu atenţie "roibul" obţinut şi murmură:

— O sută cincizeci de livre! Nu, nu prea scump! Ai dreptate, Cogolin! Îţi trebuia un cal. Geambaşul nu te-a speculat. Dar câţi bani au mai rămas în pungă?

— Nouă pistoli, domnule. Sunteţi încă bogat!

— Le vom numi cele nouă muze, spuse cavalerul, încălecând, bucuros că mai era încă bogat.

Porni în trap, îndreptându-se spre strada Tournon, fără să ia altă măsură de prevedere decât de a-şi trage pălăria pe ochi. Curajul lui atinsese marginile obrăzniciei. Dar Capestang, deşi îşi împrumutase aceste aere de om grozav, judeca cu temei, căci el socotea că cel mai bun mijloc de a nu fi văzut este să nu te ascunzi. Şi apoi, se credea că Trémazenc murise iar cavalerul ştia aceasta. Şi-apoi, la urma urmei, sfidarea era o trăsătură caracteristică a temperamentului său. Putea să-i fie frică, dar nu-şi îngăduia să lase pe alţii să vadă că se teme. Fără prea mare osteneală ajunse la hanul "Cei trei Regi", porunci să fie condus la apartamentul marchizului de Cinq-Mars şi pătrunse înăuntru tocmai în momentul în care orologiul suna amiaza.

— Bravo! exclamă tânărul marchiz. Cavalere, eşti într-adevăr de o politeţe regească, adică de o exactitate care...

— Oare v-aţi îndoit vreodată de aceasta? îl întrerupse Capestang, înălţându-se şi ducându-şi mâna la sabie.

— Doamne, fereşte! Să hotărâm numaidecât condiţiunile

luptei noastre. Căci, adăugă mândru marchizul, observ că te-ai putea dezice de această politeţe regeasca pe care ţi-am lăudat-o adineauri.

— La dracu! tună Capestang, ale cărui urechi se înfierbântau. În ceea ce priveşte duelul, politeţea constă în a trage sabia din teacă fără prea multă vorbărie.

— Bine — Bine! Care sunt armele dumitale?

— Dar ale dumitale?

— Atunci, să fie spada şi pumnalul!

— Fie! Orice armă este bună atunci când pătrunde adânc în carne.

— Acum, ora! Azi după-amiază, la ceasurile trei?

— Minunat! strigă Capestang.

— În spatele grădinii ducelui de Luxemburg?

— Foarte bine!

Atunci, marchizul salută respectuos şi spuse:

— Domnule cavaler de Capestang, voi avea cinstea să vă aştept, împreună cu martorii mei, azi, la orele trei, în spatele grădinii ducelui de Luxemburg, pentru a lupta împotriva dumneavoastră cu spada şi pumnalul.

La rândul său, Capestang salută ceremonios şi spuse:

— Domnule marchiz de Cinq-Mars, la ora şi la locul hotărât, cu armele pe care le-aţi pomenit, voi avea cinstea să mă întâlnesc cu dumneavoastră.

Cei doi tineri se înclinară din nou, apoi se îndreptară iar, fără să se poată împiedica de a se admira unul pe altul.

— Acest marchiz este tare drăguţ, gândi Capestang.

— Acest fanfaron mi se pare minunat! exclamă în sinea lui marchizul.

Cavalerul se îndreptă spre uşă. Deodată, marchizul îi strigă:

— Deoarece nu ne vom spinteca decât la orele trei, nu vrei, oare, să mă socoteşti prieten până atunci? Nu vrei să-mi faci cinstea de a primi sărăcăciosul dejun pe care l-am pregătit în aşteptarea vizitei dumitale?

La acestea, Capestang răspunse că, într-adevăr îi e tare foame. Cei doi adversari, trecând într-o cameră lăturalnică, unde se afla pregătită o masă minunată, se aşezară unul în faţa celuilalt aşteptând minutul în care îşi vor tăia beregăţile.

Prânzul era cât se poate de gustos, vinurile de viţă nobilă, comesenii vrednici unul de altul: astfel, dejunul lor fu cu

adevărat fermecător. Cinq-Mars îşi povesti aventurile galante, iar Capestang luptele pe care le susţinuse. Dar, se feri să mărturisească că luase parte la adunarea conjuraţilor de la hanul din Meudon şi că Cinq-Mars însuşi îl introdusese acolo. Se mulţumi să-i spună, doar, că venise la Paris cu gândul să facă avere. Iar Cinq-Mars îi promise atunci că dacă vor scăpa amândoi cu bine din duelul lor, îl va sprijini cu toată influenţa pe care o va avea în curând, mai ales după ce se va însura.

— Căci, adăugă el suspinând, din ordinul tatălui meu şi în vederea unor oarecare combinaţii politice, trebuie să mă însor... sunt logodit cu o fată despre care se spune că este tare frumoasă, dar pe care eu nu o cunosc. Nădăjduiesc, însă, s-o cunosc cât mai târziu posibil.

Capestang, observând fruntea gazdei sale întunecându-se, nu mai stărui şi se grăbi să schimbe subiectul discuţiei. Pe scurt, spre orele două, cei doi adversari se priveau cu multă simpatie. Căci nimic altceva nu atrage mai bine simpatia decât aceste irezistibile forţe care sunt tinereţea, cavalerismul curajul...

"Şi el conspiră împreună cu ducele de Angoulême, se gândi Capestang. Păstrând pentru mine meritul de a-l preveni pe duce de secretele pe care le-am aflat din gura mareşalului, i-aş putea povesti lupta pe care am avut-o cu banda aceea de nemernici..."

"Ce păcat, gândea la rândul său Cinq-Mars, că acest tânăr cavaler se luptă cu mine pentru singura fată pe care aş putea-o iubi... Marion, draga mea Marion!"

— Pe legea mea, dragă marchize, spuse Capestang, deodată, era cât pe-aci să întârzii la întâlnire, ba chiar să nu vin deloc; ceea ce, crede-mă, te rog, ar fi fost pentru mine cel mai mare necaz. La ora aceasta ar fi trebuit să fiu mort demult, ceea ce ţi-ar fi economisit osteneala de a mă omorî.

Şi Capestang, cu capul plin de nimburile gloriei, ameţit de vin, cu glas puternic, cu multă risipă de gesturi, începu o poveste, mimând-o în aceiaşi timp, jucând-o, sculându-se, revenind, fandându-se, apărându-se, întocmai ca într-un duel, o poveste epică cu o acţiune înflăcărată pe care Cinq-Mars o asculta cu entuziasm şi admiraţie.

— Minunat! exclamă el în sfârşit, atunci când Trémazenc, cu un ultim gest, îşi termină istorisirea, apucându-şi paharul, rotindu-l prin aer cu semeţie şi golindu-l dintr-o singură sorbitură. Minunat! Minunat!...

— Nu-i aşa? întrebă, naiv, cavalerul — care, de fapt, aplica aceste calificative, nu curajului, ci norocului său.

— Cavalere! Cavalere! Pentru ce ne duşmănim noi? Pentru ce suntem siliţi să ne spintecăm unul pe altul?

— De fapt, marchize, pentru ce ne batem? Pe Dumnezeul meu că habar nu am! Dar dumneata?

Cinq-Mars îşi privi ţintă adversarul şi îi spuse:

— Cavalere, eu regret cu atât mai mult că trebuie să mă bat azi, cu cât am diseară o întâlnire la care aş fi foarte nenorocit dacă nu m-aş putea duce... în caz că voi fi rănit. Vei înţelege totul, spuse el apăsând cuvintele: această întâlnire mi-a fost acordată de domnişoara Marion Delorme.

Cinq-Mars minţea: nu voia decât să-i imboldească pe Capestang să-i smulgă adevărul cu orice preţ, să afle nenorocirea lui şi să-l audă spunându-i că este în foarte bune raporturi cu Marion. Într-un cuvânt, el se aştepta să-l vadă pe Capestang sărind în sus de furie. Dar, foarte liniştit, cavalerul îi răspunse:

— Cu fata aceea frumoasă pe care am întâlnit-o la Longjumeau?

— Chiar cu ea, răspunse Cinq-Mars pe un ton ameninţător.

— Ascultă, dragul meu, spuse Capestang, nu există decât o singură cale pentru a împăca toate lucrurile: du-te astă-seară la întâlnirea dumitale şi ne vom bate mâine.

— Cum? strigă Cinq-Mars bucuros. Nu te supără faptul că mă întâlnesc cu Marion Delorme şi că ea mă iubeşte… căci mă adoră într-adevăr?!...

— Pe mine?! Dar, pentru ce să mă supere?... Ce-mi pasă mie?... Dimpotrivă, îţi urez mult noroc!

— Iubitul meu prieten! Mi-ai luat o piatră de pe inimă. Sunt cel mai fericit om din Paris, din Franţa, din Navarra! Închipuieşte-ţi că eu credeam... Mai bine, însă, să nu-ţi închipui nimic... Foloseşte-te de mine... de punga mea… de influenţele mele... vreau să împart totul cu tine…

— Marchize! strigă Capestang uimit… iată că sunt orele trei, şi…

— La dracul cu duelul! exclamă marchizul. Lanterne! Lanterne! îşi chemă el valetul care apăru grăbit, dă-ne vin! Din cel mai bun! Xeres, Chypre! Nu vezi ca domnul cavaler, prietenul meu, este tare însetat şi că vrea să ne luăm la

întrecere: cine goleşte cele mai multe sticle?

— Marchize! Marchize, aceasta nu este frumos din partea dumitale! Vrei să mă provoci la un duel cu vinurile din Spania şi din insule, în timp ce eu nu sunt puternic decât cu cele din Franţa!?...

— Lanterne! strigă din nou Cinq-Mars. Dă-ne vin de Anjou, de Bordeaux, de Bourgogne, de Champagne! Din toate provinciile! Vreau ca întreaga Franţă să fie pe masa aceasta!

Lanterne, un valet uriaş, umflat de trufie, apăru cu mai multe sticle pe care Cogolin îl ajuta să le aducă.

— Ah, domnule Lanterne, îi spuse servitorul lui Capestang, ce de funduri de sticle pentru noi!

Valetul, jignit în demnitatea lui, se uită prelung la Cogolin.

Iar cei doi prieteni izbucniră în râs şi începură să destupe sticlele. Totuşi, pentru că nu există sete sau bucurie, chiar fericire de dragoste care să nu isprăvească prin a se potoli, pentru că nu există roman care să nu aibă un "*sfârşit*" pentru că un dejun, cât de gustos ar fi el, nu este altceva decât un "*roman gastronomic*", cei doi adversari, deveniţi prieteni intimi se despărţiră pe la orele cinci, jurându-şi prietenie veşnică şi făcându-şi promisiuni de a se revedea.

Capestang, urmat la şase paşi distanţă de Cogolin, care dintr-un singur cuvânt îi arătase calea, se îndreptă spre strada Dauphine, iar la colţul cheiului Senei, aşa după cum îi spusese şi Concini, zări un palat cu înfăţişare seniorială, care nu putea fi decât cel pe care-l căuta el. Dar, casa avea un aspect tare trist. Jaluzelele trase, iederele de pe ziduri, poarta, al cărui ciocănaş de lemn nu mai fusese ridicat de atâta timp, pustietatea locului, tăcerea profundă din interior — toate acestea dădeau o notă de mister şi de doliu castelului. Cavalerul tresări. Zadarnic ridică el ciocanul porţii, care, lucru uimitor, reprezenta un leu din a cărui gură ieşea un fel de bandă, pe care erau înscrise aceste cuvinte mâncate de rugină: "Eu farmec totul". Lovitura ciocanului trezi în interior lungi răsunete care se continuau prin camerele goale, prin sălile deşarte...

— "Eu farmec totul!" murmură Capestang. Dar aceasta este deviza Mariei Touchet, amanta lui Carol al IX-lea, mama ducelui de Angoulême.

Capestang se simţi sugrumat de o mare nelinişte. Şi o durere misterioasă îi cuprinse inima.

Pentru ce? Cum de simţise el tocmai acum această senzaţie pe care sufletul său — deşi inima-i bătea atât de mândru în piept — prea plin de năzuinţi încerca să le stăpânească? Pentru ce înţelese el tocmai în acest moment, şi nu în altul, depărtarea careul despărţea de nepoata lui Carol al IX-lea, regele Franţei? Sufletul său se dedubla numaidecât. Se văzu el însuşi ca şi cum ar fi privit un necunoscut care-i apăruse deodată în cale. Se văzu atât de şovăitor, atât de sărman, atât de umil, atât de singur pe lume, şi un surâs de amărăciune se cuibări pe buzele sale. Clătină puternic din cap şi se întoarse din drum îndreptându-se spre strada Vaugirard.

Capestang şi Cogolin ajunseră la hanul "La Regele Henric" odată cu căderea nopţii. Cogolin conduse caii în grajd, le bandajă picioarele, le dădu apă şi mâncare, lucruri care trebuiau să dureze cam un ceas, dar pe care le întârzia într-adins supraveghind mereu cu coada ochiului intrarea în curte. De-abia târziu, în noapte, Cogolin îşi termină lucrul, iar acel moment coincise cu apariţia unei umbre care pătrunse în curte şi care făcu un semn valetului. Acesta răspunse printr-o încuviinţare a capului.

Cogolin pătrunse în camera stăpânului său, pe care-l găsi aşezat pe marginea patului, cu bărbia sprijinită în lipim şi cu cofiţele pe genunchi. Privirile îi erau rătăcite. Părea tare necăjit.

Capestang îşi simţea capul greu. Vinurile tari pe care le băuse din belşug şi gândurile de amărăciune care-l frământaseră îi întunecaseră mintea. Capestang se credea tare nenorocit. Avea nevoie să fie mângâiat. Şi pentru că avea o imaginaţie bogată, cavalerul năzuia că va apare un înger consolator. Chiar în acel moment, valetul pătrunse în odaia lui.

— Cum de ţi-ai îngăduit să intri aici fără să te fi chemat? se răsti la el Capestang. Vezi biciul aceia? Acolo, în cui?...

— Îl văd, răspunse Cogolin tremurând. El dovedeşte că această cameră a fost locuită de un novice, dornic de a deveni judecător. Ar fi fost mai bine să-l ia cu el, plecând.

— Da, dar l-a uitat aici, ceea ce dovedeşte că există totuşi o Providenţă. Ia biciul. Cogolin, şi aplică-ţi trei lovituri zdravene pe umeri...

— Cum? Cum, domnule, vreţi ca eu însumi să mă...?, spuse Cogolin aproape plângând.

Suspină. Totuşi, se duse să ia biciul. Dar se uită la el cu

atâta durere, încât Capestang nu-şi putu împiedica un zâmbet.

— Opreşte-te! îi strigă el, te iert de astădată! Acum, du-te! Ţi s-a zburlit şi părul din cap!...

— Nu, stăpâne, spuse Cogolin, îndreptându-şi părul, nu voi pleca de aici până ce nu vă voi spune că se petrec lucruri ciudate.

— Şi ce se petrece aici? întrebă Cavalerul,

— Aici... adică în punga mea; mai bine spus, în a dumitale. Îngăduiţi-mi o întrebare, stăpâne: cele nouă muze erau măritate? Caliope, Euterpe, Clio, Terpsichore şi celelalte aveau bărbaţi?...

— Cum, Cogolin, ştii numele muzelor?

— Vă voi explica totul, stăpâne: înainte de a intra în serviciul farmacistului şi al astrologului, am fost angajat de un profesor de colegiu. Atunci când îi scuturam prost haina sau atunci când făceam vreo greşeală, profesorul mă pedepsea în felul lui. Dumneavoastră vreţi să mă siliţi să mă biciuiesc singur. Farmacistul mă forţa să înghit purgative. Astrologul mă punea la dietă. Profesorul mă obliga să învăţ lecţiile pe care trebuia să le explice elevilor săi. Astfel am învăţat mitologia şi chiar puţină latină. Dar... mă reîntorc la întrebarea mea: muzele erau măritate?

— Pentru ce mă întrebi aceasta?...

— Cu puţin înainte, nu mai rămăseseră în pungă decât nouă pistoli, iar dumneavoastră aţi spus că sunt cele nouă muze. Iar acum, în acea pungă se găsesc nouăsprezece pistoli. Priviţi, domnule, spuse Cogolin întinzând punga sub ochii cavalerului; am pus pe cele nouă muze la stânga şi pe copiii lor la dreapta.

— De unde ai luat aceşti zece pistoli? întrebă Capestang neliniştit.

— Vă jur, stăpâne...

— Neghiobule! strigă Capestang apucând biciul. Nemernicule! Dacă m-ai trădat, îţi smulg tot părul din cap!

— Să nu faceţi aceasta! strigă Cogolin. Vă voi spune totul. Astăzi, pe când îl cinsteaţi pe marchizul de Cinq-Mars, luând parte la masa lui, fui invitat de domnul Lanterne să împart cu el rămăşiţele de la masa dumneavoastră. Valetul acela este un om tare simpatic care m-a îmbrăţişat numai pentru că l-am strigat "domnule de Lanterne". Stăteam în anticameră şi goleam

câteva sticle, când domnul Lanterne fu chemat de stăpânul său. Deodată, uşa se deschise şi văzui intrând o sirenă...

— O sirenă?

— Sau cel puţin o femeie tânără care mi s-a părut, datorită frumuseţii sale şi armoniei glasului său, a fi o sirenă. "Ia aceasta!" îmi spuse ea. Iar "*aceasta*", domnule, erau zece pistoli pe care mi-i puse în mână. Şi a mai adăugat: "Cel care stă la masa marchizului este cavalerul de Capestang, nu?"

— Chiar el însuşi, îi răspunsei.

— Mizerabile, aşadar, m-ai trădat?!...

— Dimpotrivă, domnule. Atunci când am ajuns la "Cei trei Regi" şi când domnul Lanterne v-a ieşit înainte i-aţi spus: "Du-te şi spune stăpânului tău că Adhémar de Trémazenc, Cavaler de Capestang îl aşteaptă aici!" Aţi rostit atât de tare aceste cuvinte, încât toată lumea care se afla la han v-a auzit. Căci atunci când vreţi, stăpâne, strigaţi foarte tare.

— Aşa este! Şi, mai apoi?...

— Apoi?... repetă Cogolin cu glas scăzut, puţin ironic. Apoi? Vă voi spune şi celelalte, domnule cavaler.

Capestang se întoarse. Fu înspăimântat de cele ce văzu, uimit, speriat. Tremura din tot corpul. Căci prin uşa care se deschise pătrunse o tânără fată cu privirea cutezătoare, dar duioasă, cu surâsul provocator, dar fermecător, o tânără fată de o frumuseţe răpitoare. În acelaşi timp, trupul subţire al valetului se strecură prin uşa întredeschisă.

— Domnişoara Marion Delorme! murmură cavalerul, împietrit de uimire.

Ea veni spre el. Şi cu acea fermecătoare neruşinare a fecioarelor virgine care se dăruiesc bărbatului iubit, cu acea dezmierdare care robeşte, cu inima palpitând, cu ochii înecaţi de lacrimi, stăpânită de o emoţie sinceră şi adoptând de acum o atitudine meşteşugită, sigură pe acea ştiinţă a dragostei care va face din ea una din cele mai glorioase, din cele mai uimitoare cuceritoare ale dragostei. Marion Delorme îl cuprinse de gât. Pentru prima oară în viaţa ei, Marion Delorme căuta cu buzele ei, neştiutoare încă, dar arzătoare, sărutul bărbatului. Pentru prima oară în viaţa ei, Marion Delorme rostea acest cuvânt pe care îi va repeta atât de des:

— Te iubesc!...

— Dar cum, bâlbâi cavalerul, ostenindu-se să nu se lase

robit, nu trebuie, oare, să te întâlneşti în astă-seară cu marchizul de Cinq-Mars?

Tânăra fată clătină din cap şi izbucni în râs. Se înlănţui şi mai tare de gâtul lui Capestang şi repetă:

— Te iubesc!...

Un gând străbătu mintea lui Capestang: că trebuia să-şi astupe urechile pentru a nu auzi glasul sirenei, că trebuia să închidă ochii pentru a nu vedea aceste buze tremurânde şi arzătoare, care se dăruiau buzelor lui. Dar gândul acesta nu fu decât o licărire de lumină. Se stinse repede, Numai Marion rămânea acolo!...

Dar ce pretenţii poţi avea, oare, tu, aspru cititor? Cavalerul nu avea decât douăzeci de ani, iar vinurile lui Cinq-Mars... şi apoi era atât de nenorocit, se simţea atât de slab, atât de singur, atât de mic, atât de dornic de mângâiere... Dar, la urma urmei, noi am primit numai însărcinarea de a povesti faptele şi gesturile acestui erou şi nicidecum de a le discuta sau de a le scuza.

Da, drag cititor, Marion rămase. Şi astfel se termina duelul dintre marchizul de Cinq-Mars şi cavalerul de Capestang.

Capitolul XI   Domnul de Laffemas

În momentul în care Marion Delorme, fremătând de emoţie, pătrunse în curtea hanului "La Regele Henric" şi îi făcuse semn lui Cogolin, doi oameni care o urmăriseră din depărtare se opriră în fata ospătăriei. Unul purta o elegantă mantie de culoare vişinie, celălalt era îmbrăcat într-o mantie neagră, care-i dădea înfăţişarea unei pasări de noapte. Cel cu mantia vişinie avea o atitudine mândră, poruncitoare, cel cu mantia neagră era slugarnic. Primul avea înfăţişarea unui leu, cel de-al doilea, a unui tigru.

— Ce vă spuneam, Monseniore? exclamă deodată cel cu mantia neagră. Se ducea la o întâlnire.

Cel care fusese numit "Monsenior" rămase câteva minute nemişcat. Tremura din tot corpul, iar mâna îi era încleştată de

mânerul sabiei. Cea mai mare suferinţă pentru un om care iubeşte este să-şi ştie iubită în braţele altui bărbat. Căci atunci mândria sângerează, trupul strigă, sufletul se răzvrăteşte. Aşadar, acest om scoase un suspin înăbuşit de deznădejde, iar privirile lui străfulgerară de ameninţare. Cel cu mantia neagră se puse în faţa lui.

— Ce faceţi, Monseniore?! Ce va spune mâine Curtea, oraşul când se va afla că domnul Episcop de Luçon, duce de Richelieu, primul sfetnic al Reginei-Mame s-a bătut într-un han pentru ochii unei frumoase fetişcane?...

Richelieu, întunecat şi gânditor, se opri. Un freamăt de furie îl neliniştea.

— Să intru numai eu, continuă cel cu mantia neagră. Voi intra numaidecât şi voi şti pe cine a venit să caute aici Marion Delorme.

— Cum? Primeşti această însărcinare, dragul meu Beausemblant? Numai numele bărbatului pe care ea a venit să-l întâlnească! Să ştiu numai acest nume! Şi atunci, nenorocire pe omul acesta!

Cel cu mantia neagră se îndoi din mijloc Şi atunci, cu glas sec şi insinuant totodată, răspunse:

— Să spionez, să ascult, să întreb... asta-i treaba mea. Simt o plăcere ciudată, împărtăşesc o bucurie neţărmurită atunci când pătrund în secretele altora. Este timpul ca să iau o hotărâre. Şi mă dăruiesc dumneavoastră. Sunt urât, sunt mic de stat, am o burtă mare sprijinită pe două picioare subţiri, îmi dau seama că trăiesc într-o atmosferă de dispreţ, încep să urăsc omenirea. Aceasta va fi întreaga mea carieră: să spionez, să ascult, să întreb, să denunţ... da, iată ce îmi trebuie. Mă dăruiesc dumneavoastră. Vă voi servi atât în slăbiciunile, cât şi în măririle dumneavoastră. Dragostea sau politica dumitale... tot una. Să o fur pe Marion sau să vă ajut să decapitaţi, aşa cum visaţi, nobilimea... acelaşi lucru. Aveţi nevoie de un devotament care să nu se dea înapoi de la nimic; iar eu reprezint acest devotament. Să nu-mi mulţumiţi. Eu am nevoie de dumneavoastră şi dumneavoastră aveţi nevoie de mine. Dumneavoastră aveţi priceperea marilor combinaţii, eu am priceperea şiretlicurilor. Eu, îndrăznesc s-o spun, vă completez. Dar eu nu vreau să mă numesc Beausemblant, aşa precum se numea tatăl meu, care nu avea nume. Nu vreau să rănim doar

un mic avocat, aşa cum sunt acum. Vreau să înfrunt, să mă înalţ, să mă caţăr pe înălţimile din vârful cărora poţi sfărâma pe ceilalţi. Şi atunci, Monseniore, eu mă leg de dumneavoastră pentru că dumneavoastră sunteţi cel care urcă, pentru că la această Curte, pradă atâtor intrigi, pentru că în acest Paris unde se dezlănţuie cele mai mârşave ambiţii, am recunoscut profunzimea intrigii dumneavoastră, întinderea ambiţiei care vă animă. Iar eu, eu, Monseniore, vreau ca numele meu să devină ilustru sau groaznic. Vreau ca, într-o zi, cei care vor pronunţa numele de "domnul de Laffemas" să tremure!...

Bărbatul cel scund cu mantia neagră se îndreptă, apoi se plecă iar, mai jos încă, şi spuse:

— Monseniore, în această seară Laffemas vi se dăruie cu trup şi suflet. Ce hotărâţi?

— Bine, răspunse Richelieu. Te iau!

O răbufnire de sinistră bucurie apăru pe faţa lui Laffemas.

— Foarte bine! spuse şi el. Stăpâne, vă puteţi reîntoarce la castel, intru aici. M-am dăruit dumneavoastră. M-aţi luat. Slujba mea începe astă-seară. Mâine de dimineaţă veţi şti numele amantului domnişoarei Marion.

Richelieu scrâşni din dinţi.

— Îl voi omorî pe acest om! tună el.

— Nu, Monseniore, spuse Laffemas. Aceasta este treaba mea. Este ajuns ca dumneavoastră să-l condamnaţi la moarte. Îl condamnaţi?

Episcopul de Luçon avu o mică şovăială, repede îndepărtată de ghimpele geloziei.

— Să moară! rosti, el cu o voce tremurătoare de furie şi de dragoste.

— Foarte bine! spuse Laffemas. Îl voi ucide pe amantul domnişoarei Marion Delorme... sau îl voi sili pe el să se ucidă.

Şi pătrunse în han, în timp ce Richelieu se îndepărta în noapte mantia ridicată de sabie, cu pintenii răsunători, cu mersul mlădios şi cu privirea înfricoşătoare. Laffemas rămase timp de două ore la hanul "Regele Henric", apoi se reîntoarse la locuinţa lui de pe strada Dauphine, la colţul cheiului, chiar în faţa palatului ducelui de Angoulême.

În dimineaţa următoare, Laffemas, care îşi petrecuse toată noaptea gândindu-se, se duse pe strada Tournon, la hanul "Cei trei Regi" şi ceru să fie condus la apartamentul Marchizului de

Cinq-Mars. Întrevederea dintre marchiz şi spion nu dură decât câteva minute. La sfârşitul acestei întrevederi, Cinq-Mars, înnebunit de furie, coborî spre grajduri, sări pe cal şi cu faţa frământată de mânie se repezi spre strada Vaugirard, adică spre ospătăria "La Regele Henric", adică spre Capestang; cu alte cuvinte, spre răzbunare, spre crimă. Iar Laffemas porni de-a dreptul spre domnul episcop de Luçon care se pregătea tocmai să se ducă la Regina-Mamă pentru şedinţa Consiliului. Richelieu era încă palid, din pricina nopţii nedormite. Episcopul, cu privirea arzătoare, îl ascultă cu atenţie de spion.

— Monseniore, îi spuse Laffemas, trebuie să condamnaţi la moarte pe toţi cei care îşi omoară adversarii în duel.

— Pentru ce?

— Pentru că de azi în trei zile, cel mai târziu, poate astăzi încă, marchizul de Cinq-Mars îl va ucide pe cavalerul de Capestang. Astfel, ne vom scăpa şi de micul Cinq-Mars care stânjeneşte plivirile noastre asupra domnişoarei Delorme.

Richelieu tună:

— Dar nu este vorba de Cinq-Mars, nemernicule, este vorba de cei care azi noapte...

— Ei bine, Monseniore, cel care a fost vizitat azi-noapte de Marion Delorme este un aventurier înnăscut care a sosit de puţin timp la Paris. Acest aventurier se numeşte cavalerul de Capestang!...

Richelieu tresări. Laffemas, plecat din mijloc, cu faţa iluminată de un surâs înfricoşător, adăugă nepăsător:

— Cinq-Mars şi Capestang se luptă pentru Marion Delorme. Eu mă îngrijesc să-l omor pe Capestang, prin Cinq-Mars. Dumneata, Monseniore, ucide-l pe Cinq-Mars prin edictul împotriva duelurilor.

— Să mai aşteptăm, întâi, să-l vedem pe Cinq-Mars ucigându-l pe Capestang, spuse Richelieu.

Capitolul XII Conspiratoarea

Să revenim asupra unor lucruri şi să-l conducem pe cititor la acea fermecătoare locuinţă din strada Casset, unde l-am

văzut pătrunzând pe Mareşalul de Ancre, tocmai în momentul în care cavalerul de Capestang cădea leşinat în ungherul în care mai apoi avea să fie zidit de viu. În aceeaşi clipă, marchiza de Ancre apărea la colţul grădinii Carmilor şi se îndrepta în grabă pe mica străduţă pustie. Trecu pe lângă ceva fără să se oprească. Dar, în apropierea uşii prin care trecuse bărbatu-său, ea fremăta neliniştită, iar faţa ei reflectă o ură sălbatică.

— A adus-o aici, murmură ea suspinând. O iubeşte. Aveam acest groaznic presentiment. Acum, sunt sigură. O iubeşte pe Giselle. Concino, Concino, dar eu? Nu vezi că sufăr şi că te ador? Nu vezi că, pentru a suporta-o pe Marie, trebuie să-mi înăbuş tânguirile sufletului sub strigătele mele de ambiţie? Dar ce altceva este ambiţia mea decât gloria ta, mărirea ta, soarta ta pe care o visez atât de strălucitoare, încât lumea uimită să se întrebe ce mână puternică a putut să facă să te urci, de atât de jos, până acolo unde ajung numai aleşii Domnului!?

Şi astfel ajunse la o întretăiere unde se opri, uitându-se cu priviri lacome pe toate străzile care răzbeau până acolo. Léonora Galigaï aştepta pe cineva. Fără îndoială, în capul ei se ciocneau gânduri înfricoşătoare. Tremura din tot corpul şi murmură:

— Va veni, oare? Sfântă Madonă, fă ca ea să vină, şi-ţi promit o statuie turnată numai din aur!

Concino Concini se afla în micul palat din strada Casset. În vestibul, veghea un magnific nubian, cu picioarele şi braţele goale, cu capul negru ca de abanos şi îmbrăcat cu o tunică de mătase albă. Lama ascuţită a iataganului său îi atârna la brâu.

— Nu a venit încă nimeni? întrebă Concini.

Negrul clătină din cap.

— Dar dacă cineva ar fi încercat să intre?

Negrul rânji. Surâsul dădu la iveală dinţii săi strălucitori. Îşi duse mâna la iatagan.

— Foarte bine! spuse Concini. Eşti un servitor desăvârşit.

Negrul se plecă, apucă mâna stăpânului său şi o sărută.

— Mi-eşti credincios?

Negrul îngenunchie.

— Da, stăpâne, spuse el. Dar în sinea sa adăugă: aproape tot atât cât şi stăpânei mele Léonora...

Concini urcă o scară acoperită de covoare groase. În aceste camere ciudate domnea luxul deşănţat al mărilor curtezane.

Concini risipise comori de imaginaţie pentru a crea iubitelor sale un cadru de voluptate măiastră. Să adăugăm doar atât: cheltuise toţi banii ce reprezentau impozitele pe un an întreg pentru aranjamentul acestui mic paradis. După cum în holul de la parter veghea nubianul, tot astfel în anticamera de la primul etaj veghea o femeie. Fără a scoate un singur cuvânt, Concini se îndreptă spre această femeie. Tremura. Deodată, deschise o uşă şi pătrunse într-o odaie. Acolo o văzu pe Giselle în picioare, atât de calmă, atât de asemănătoare cu acele virgine războinice care nu aveau nimic pentru ce să se teamă, cu atâta seninătate în privirile ei, în care nu deosebea nici frică şi nici dispreţ, încât marele Concini se opri palid ca un mort.

El înainta. Ea nu se mişcă defel. Îl ţintuia numai cu privirea. Concini înainta spre ea, şovăind, gâfâind, frământat de patimă. Iar din privirea ei, încetul cu încetul scânteia o flacără care se ascuţea mereu, strălucea, se răspândea în fascicole luminoase şi puternice. Şi atunci Giselle păru o cutezătoare îmblânzitoare în faţa fiarei sălbatice. El se opri scoţând un răget înăbuşit. Apoi, deodată, cu capul plecat, cu braţele întinse spre ea, cu glasul şovăitor, spuse:

— Ascultă, trebuie să ştii cât de mult te iubesc. Nici nu-ţi cer iertare că te-am furat prin vicleşug şi violentă. Dacă mi-ai scăpa, aş fi în stare de viclenii şi mai laşe şi de violenţe şi mai nemernice pentru a te fura din nou. Iată ce îţi ofer. Sunt extraordinar de bogat. Aş putea cumpăra un întreg principat în Italia. L-aş putea sili pe Papa să sfărâme legăturile de căsătorie care mă unesc cu Léonora. Liber şi princepe, un princepe puternic, ţi-o jur, despre care se va vorbi mult… un princepe care, dacă va fi susţinut în viaţă de o femeie ca tine, poate realiza visul lui Machiavelli, poate relua cuceririle lui Cesar Borgia de acolo de unde le-a lăsat el şi deveni Stăpânul Italiei. Princepe, printre prinţii cei mai temuţi, bogat printre cei mai avuţi, liber, îţi ofer să devii soţia mea. Un singur cuvânt de-al tău îmi ajunge. Dacă primeşti, poţi pleca de aici chiar în acest moment, iar eu, îmbătat de fericirea promisă, în stare să ridic o lume întreagă, voi pleca pentru a-ţi înălţa tronul. Iar când totul va fi gata, peste trei sau şase luni, vei veni să-ţi întâmpini logodnicul Concino Concini, duce şi prinţ de Ferrara, care se aşteaptă şi la mai mult şi vei primi din mâinile lui, în afară de inelul nupţial, coroana ducală, curând înlocuită prin coroană

regească. Iată ce am vrut să-ţi spun! Dar tu, tu ce îmi răspunzi?

Giselle, nepoata lui Carol al IX-lea, păstră atitudinea semeaţă pe care şi-o însuşeau acele mândre prinţese de odinioară, atunci când ele primeau hotărârea condamnării sau cererea de graţiere:

— Răspund atât: îmi oferi o bogăţie furată, principatul va fi cumpărat cu bani furaţi, coroana va fi turnată din aur furat, îmi oferi aşadar să-mi unesc viaţa cu existenţa unui hoţ. Domnule, atunci când vrei să seduci o fată ca mine, ai nevoie de invenţii mai importante decât furtul, răpirea sau jaful.

Giselle tăcu. Concini scrâşni din dinţi şi se plecă, zdrobit. Dar, aproape imediat se ridică.

— Să nu mai vorbim, spuse el, respirând greoi. Sunt un hoţ. Fie şi aşa! Asta-i meseria mea! Te fur! Te iau tot aşa după cum voi lua şi aurul cu care plătesc principatul meu. Dar înainte de a pune mâna pe tine, mai am să-ţi spun ceva: tatăl tău este în mâinile mele. A mărturisit că a conspirat împotriva vieţii regelui. Mâine începe procesul. În cincisprezece zile, capul tatălui tău va cădea. Spune doar un singur cuvânt şi te voi conduce la Bastilia, unde chiar tu însăţi vei deschide poarta celulei ducelui de Angoulême, de unde altfel el nu va ieşi decât pentru a se duce în piaţa Grève.

Giselle fremăta de spaimă. Trupul îi fu străbătut de un tremur de groază. Dar glasul ei, mai scăzut şi mai îndepărtat, îşi păstră acea seninătate tragică. Ea spuse:

— Aşadar, tatăl meu va muri. Dar ducele de Angoulême nu-şi va pleca capul decât sub securea călăului şi nicidecum sub apăsarea infamiei...

Concini îşi ridică privirea, cotropit de mânie. Cum? Oare era chiar atât de mârşav încât această fată prefera să-l condamne pe tată-său la moarte, mai degrabă decât să dăruiască pomana unui sărut bărbatului care implora şi ameninţa în zadar? Se năpusti spre uşă, o deschise. La semnul său, femeia din anticameră se grăbi spre el. Şi atunci Concini zbieră:

— Cine a fost adusă aici azi-dimineaţă?

— O femeie, Monseniore. O nebună care se numea Violetta…

— Mamă mea! strigă în sinea ei Giselle, tremurând de spaimă.

— Unde a fost dusă? mai întrebă Concini cu acelaşi glas

răguşit, de fiară înjunghiată.

— Acolo, sus, Monseniore. Deasupra acestei camere.

— Marna mea! horcăi Giselle gâfâind.

— Belphégor!! urlă Concini.

Ca într-un vis, Giselle auzi tropăitul unor paşi repezi, iar în clipa următoare zări postându-se în pragul uşii statura uriaşă a nubianului, asemănător unui diavol al cărui nume îl purta.

— Belphégor! tună Concini, supraveghind-o mereu pe Giselle, te vei urca sus...

Giselle simţea că-şi pierde minţile. Avu o fulgerătoare intuiţie că ceva care va depăşi marginile grozăviei se va petrece în curând.

— Bine, stăpâne, spuse Belphégor,

— Te vei opri în faţa uşii, continuă Concini cu glas întretăiat, şi vei aştepta până ce voi striga: "Du-te!"

— Bine, stăpâne!

— Şi când voi striga: "Du-te", vei intra...

Se auzi un geamăt funebru, sfâşietor de trist. Şi Concini o văzu pe Giselle căzând în genunchi, cu privirile rătăcite, cu trăsăturile schimbate, de spaimă. Surâse şi continuă:

— Atunci, vei pune mâna pe acea femeie... mă asculţi? O vei apuca de păr... şi dintr-o singură lovitură a iataganului tău — aşa cum se face te condamnaţi în ţara ta — îi vei zbura capul... mă asculţi? Iar apoi capul acela... ei bine, capul acela... îl vei aduce aici şi îl vei înmâna fetei pe care o vezi.

Un strigăt de groază izbucni de pe buzele Gisellei.

Printr-o ultimă sforţare a întregii sale fiinţe se ridică şi se repezi, sau cel puţin vru să se repeadă, crezu că se repede asupra lui Concini şi lui Belphégor. De fapt, ea rămase ţintuită pe loc, cu ochii holbaţi, cu creierii frământaţi de groază, neputincioasă să înainteze, neputincioasă să-şi înfrâneze suspinul care-i ieşea de pe buze, Belphégor dispăruse! Nubianul se urca spre etajul de sus. Concini îşi şterse sudoarea de ghiaţă care-i îmbrobonea fruntea; înaintă spre Giselle. Fără a o atinge, se plecă asupra ei.

— Ei, spune, ce hotărăşti? Vorbeşte! Sau, cel puţin, schiţează un gest! Eşti a mea? Tatăl tău trăieşte, mama ta trăieşte, eşti prinţesă! Cum? Ce spui? Mă respingi? Îi ucizi, aşadar, pe tatăl şi pe mama ta? Tu, numai tu îi loveşti! Peste un minut, vei putea implora iertare în faţa capului sângerând al

mamei tale!

Ea simţea cum se sfârşeşte. Nici nu mai ştia unde se afla, nici nu-şi mai dădea seama cine este acel bărbat, nici nu mai pricepea ce doreşte el. În vârtejul spaimei sale supraomeneşti, lupta împotriva unei abominabile, înfiorătoare viziuni însângerate. Deodată se prăbuşi, rămase ţeapănă, vedea pe nubian aruncându-i la picioare un cap cu ochii închişi, fără cunoştinţă. Şi, lucru ciudat, din ochii ei închişi, din ochii ei de muribundă, lipsiţi de orice sentimente, începură să curgă lacrimi, lacrimi liniştite care şiroiau pe obrajii fără viaţă. Concini îngenunchie, o apucă de umeri, o zgâlţâi cu putere şi urlă:

— Vorbeşte! Vorbeşte odată! Spune! Trebuie, oare, să-i poruncesc lui Belphégor să intre sus?

Uitase că, de fapt, jucase o înspăimântătoare comedie. Ducele de Angoulême era liber! În camera de sus nu exista nici o Violetta. Uitase cu desăvârşire. Se repezi spre uşă pentru a striga: "Du-te!". Şi rămase încremenit.

În pragul uşii se aflau două femei. Prima, Léonora Galigaï, Marchiza de Ancre! Nevasta lui!... Cealaltă, Marie de Médicis, Regina-Mamă! Amanta lui!

Marie de Médicis, mama lui Ludovic al XIII-lea, regina pe care Marchiza de Ancre o chema doar Marie, tocmai împlinise patruzeci de ani. Era o femeie tare frumoasă, a cărei vârsta începea de-abia acum să învârtoşeze trăsăturile feţei sale şi liniile trupului său.

Odinioară, acest trup avusese mlădioasa tărie a statuilor antice, acest obraz avusese regularitatea puţin nepăsătoare a frumuseţilor florentine. Dar faţa şi trupul îşi păstrau, fie printr-un dar al naturii, fie prin silinţele artei, un fel de strălucire care se îndepărta din ce în ce mai mult de graţia feminină, pentru a se apropia în fiecare zi mai mult de majestuozitate.

Iubea artele. Avea simţul lucrurilor frumoase. Nu avea un spirit creator. Nu cunoştea deloc pictura, dar era neîntrecută în copierea modelelor. De un egoism rece, hotărâtă să ia din viaţă toate bunătăţile pe care i le putea oferi, cumpătată chiar şi în pasiunile sale, era totuşi stăpânită de un sentiment care o uimea şi pe ea însăşi. Într-adevăr, ea ajunsese la acea vârstă la care natura, îndeplinind o ultimă evoluţie, face pe unele dintre femei capabile de orice nebunie. Iar nebunia Mariei de Médicis, la patruzeci de ani, era Concini...

În picioare, în pragul uşii, Léonora Galigaï o străfulgera cu privirile pe Giselle. Iar această privire urâcioasă, de o profunzime sinistră, această privire rece însemna o condamnare la moarte. Léonora o privea pe Giselle. Marie de Médicis îl privea pe Concini.

Concini, cu acea admirabilă mlădiere care făcea din el egalul celor mai destoinici diplomaţi, regele celor mai mari comedieni, îşi reveni în câteva secunde. Se înclină în faţa reginei şi murmură:

— Cum? Chiar Majestatea Voastră a venit aici?

— Cum! Oare n-am mai venit şi altădată? zise regina fără să aibă grijă să-şi micşoreze glasul, pentru a nu fi auzită de Léonora.

Cu toate acestea, ar fi putut vorbi cât de tare: Léonora părea că uitase şi de regină şi de Concini; şi poate că îi uitase chiar în realitate. Ea înainta cu paşi mici spre Giselle. Începu s-o îngrijească, să-i dea să respire esenţe de parfumuri, să-i umezească tâmplele...

— Frumoasă! Ce frumoasă e! Iar eu, atât de urâtă! Urâtă? Sunt urâtă. Aceasta este otravă vieţii mele! Dar ea, ea este frumoasă! Iar Concini o iubeşte pentru frumuseţea ei... Dar eu urăsc frumuseţea! Vreau şi eu partea mea de dragoste. Şi aceasta este Concini! Nenorocire pe cea care mi-l va fura!... Şi ea va muri tot aşa cum a sfârşit şi domnişoara de Ponce, cum a murit şi doamna de Givernoy, cum a murit şi acea burgheză din strada Saint-Martin... cum mor, unele după altele, cele care au cunoscut farmecul sărutului lui Concini, astfel că săruturile lui transmit otravă, aduc moarte!

Iată la ce se gândea Léonora Galigaï, în timp ce Giselle îşi revenea în fire şi deschidea ochii. Iar primul cuvânt al Léonorei fu acesta:

— Fii liniştită, domnişoară: tatăl dumitale nu este arestat, mama dumitale nu se află în această casă. Domnul Concini a minţit.

Dintr-o singură săritură, Giselle fu în picioare. Viaţa renăştea în ea. Cuprinse mâinile Léonorei şi le strânse cu putere în ale sale. Transfigurată, strălucitoare, fermecătoare prin frumuseţe, ea murmură cu un glas arzător:

— Numele dumneavoastră, doamnă! Numele dumneavoastră, care mă salvaţi din cea mai groaznică

disperare! Spuneţi-mi numele dumneavoastră, ca să nu treacă o singură zi în care să nu-l binecuvântez din fundul sufletului meu!

— Sunt Marchiza de Ancre, răspunse Léonora cu o surprinzătoare simplitate.

Giselle fremăta. Un fior de gheaţă o străpunse până în măduva oaselor. Instinctiv se dădu înapoi. Atunci, privirile ei se încrucişară cu cele ale Léonorei. Şi atunci îşi dădu seama că era condamnată... Se întoarse. Şi o zări pe regină pe care o recunoscu numaidecât. Din doi paşi fu în fata Mariei de Médicis. Era din nou tare, întreprinzătoare, căci nu mai avea să se teamă decât pentru ea.

— Doamnă, spuse ea cu multă demnitate în glas, dumneata eşti mama regelui care reprezintă dreptatea. Apelez la dumneavoastră să judecaţi constrângerea la care am fost supusă.

— Se va face dreptate!, răspunse Marie de Médicis cu un ton pe care chiar şi Caterina de Médicis l-ar fi admirat ca un model de ucigătoare ironie. Domnul Mareşal mă asigură că a fost nevoit să vă prindă şi să vă aducă aici pentru a vă interoga asupra unei oarecare conspiraţii. Aşa este, Mareşale?

Concini se înclină. Şovăia. Ar fi urlat de mânie şi de durere. Era palid din pricina efortului pe care-l făcea să rămână calm şi surâzător, aşa cum era de obicei. Şi, într-adevăr, Mareşalul surâdea,

— Eu însămi voi interoga această copilă, spuse Marie de Médicis. Şi dacă va fi cazul, judecătorii vor continua cercetarea afacerii. Domnişoară, trebuie să mă urmaţi la Luvru.

Concini se clătină. Un suspin dureros îi umflă pieptul. Privirile îi rătăceau. O clipă, doar, se întrebă cu groază, dacă nu-şi va înjunghia soţia.

— Doamnă, strigă Giselle, la Luvru, la Bastilia, unde va vrea Majestatea Voastră! Numai să fie departe da acest palat şi de acest om!

— Veniţi cu mine!, spuse regina care, fără să-l privească măcar pe Concini, înmărmurit, plecă îndată.

Giselle înaintă. Atunci, Léonora o cuprinse de braţ şi îi şopti:

— Îmi datorezi mai mult decât viaţa! În schimb, nu-ţi cer decât un singur lucru: de îndată ce vei fi liberă, înlesneşte-mi o întrevedere cu ducele de Angoulême. Îmi promiţi?

— Vă jur, Doamnă!, şopti cu glas duios Giselle.

Şi trecu prin faţa lui Concini care, la apropierea ei, murmură:

— Adio!

Giselle avea sufletul unui războinic. În momentul acela, sufletul ei se revoltă.

— Vă lăudaţi, spuse ea. Este cu neputinţă ca noi să ne spunem adio. Am jurat mamei mele, răpusă de dumneata, care voiai s-o pângăreşti, că te voi ucide. Şi te voi ucide, dacă nu cu mâna mea, cu braţul aceluia al cărui nume îl voi purta... al bărbatului pe care îl iubesc!

Şi trecu. Concini simţi cum furia se dezlănţuie în el, cum toţi demonii geloziei îi frământa capul. Făcu o mişcare furioasă de a tăbărî asupra fetei, pentru a o strânge de gât. Dar se opri, şovăitor, rătăcit, străfulgerat de o privire a Mariei de Médicis care se reîntoarse tocmai în acel moment şi îi spuse:

— Domnule Mareşal, fii te rog atât de bun şi adu-mi la Luvru un raport asupra conspiraţiei pe care o denunţi, şi vom ţine sfat.

Un minut mai târziu, regina şi fiica ducelui de Angoulême dispăruseră.

Léonora, tăcută, asemănătoare unei stafii, se retrase în colţul cel mai întunecat al odăii. Privirile îi erau aţintite asupra bărbatului său. Gândurile ei rătăcite căutau un mijloc de a-l recuceri... sau de a-l cuceri. Căci până acum el nu o iubise niciodată. Iar ea, ea îl iubea cu toată puterea fiinţei sale. Suferea cumplit. Şi nici măcar nu avea dreptul să se plângă! Nu exista un singur om căruia să i se fi destăinuit, căci Léonora era tare mândră. Se zbătea singură cu viaţa. Această luptă ciudată, fantastică şi teribilă o sfârşea: cucerirea bărbatului sau! Tot ce spunea, tot ce gândea, tot ce făcea, avea la bază această ţintă. Toate faptele vieţii sale, apriga sa ambiţie, lăcomia ei după aur, toate acestea erau un mijloc şi nu un scop. Adevăratul scop era, de a fi, în sfârşit, iubită o dată de Concini.

Concini, cu pas mlădios şi energic, se plimba prin cameră. La început, păru destul de liniştit. Bolborosea fel de fel de insulte. Mânia, însă, îl stăpânea din ce în ce mai mult. Apoi, durerea pricinuită de dragoste şi de gelozie fu mai puternică. Un suspin îi izbucni din piept, întocmai ca o lovitură de trăsnet îndepărtat, care înseamnă începutul unei furtuni. Apoi, durerea izbucni cu furie. Deodată, căzu în genunchi, îşi înfundă capul în

pernele de mătase de pe canapea şi, scuturându-şi umerii, îşi plânse durerea.

Lacrimi liniştite şi tăcute şiroiau pe obrajii nemişcatei Léonora. Iar ea gândea astfel:

— Dragul meu Concini, sărmanul meu iubit, cât suferi!... Totuşi, nu vei plânge niciodată atât cât plânge sufletul meu...

Duioasă, cuprinse umerii soţului ei. El tresări, ridică capul, o zări. Atunci îşi aminti... ar fi învins-o pe Giselle... o avea în mâna lui... învinsă sau nu, ea ar fi fost a lui... dat tocmai atunci apăruse nevastă-sa. Concini se ridică. Se clătină. Faţa lui exprima o formidabilă expresie de ameninţare. Răsuflă puternic şi strigă:

— Tu ai înştiinţat-o pe Marie?

— Da, eu, răspunse Léonora, pe ai cărei obraji lacrimile şiroiau necontenit fără ca ea să se gândească şi să şi le usuce. Eu am înştiinţat-o că o vei trăda. Eu am trimis-o pe Marcella la ea. Eu am adus-o aici. Eu am condus-o până în faţa acestei uşi, în spatele căreia am ascultat totul... Da, eu sunt aceea care am făcut toate acestea! Concini, omoară-mă dacă vrei... cel puţin, nu voi mai suferi.

Vorbea pe şoptite, iar în glasul ei era o caldă rugăminte. Atunci, Concini mârâi:

— Da, într-adevăr, te voi ucide!

Ea ridică privirile spre el şi atunci văzu cum mânia pusese stăpânire pe toată fiinţa lui; în ochii lui străbătuţi de firişoare roşii strălucea demenţa crimei; văzu mâna lui încleştându-se de mânerul pumnalului pe care-l purta la brâu; zări cum lama ieşea din teacă. Şi atunci, ea surâse... Cu un gest grăbit îşi smulse dantelele care-i învăluiau gâtul şi, mereu surâzătoare, lacrimile dragostei şiroind mereu pe obrajii ei, surâs şi lacrimi amestecându-se mereu, zise:

— Loveşte, Concini! Omoară-mă, pentru că am făcut atâta rău sufletului tău, pentru că dacă aş trăi l-aş face să sufere şi mai mult! Omoară-mă dintr-o singură lovitură. Léonora ta îţi spune adio!... ea moare în culmea disperării, dragul meu Concini. Ea moare frământată de înspăimântătoarea gândire că niciodată nu ai avut nici cea mai mică vibrare de dragoste pentru femeia care te-a iubit atât de mult!... Loveşte! Eu mor şi te plâng, scumpul meu Concino. După moartea mea, ce se va întâmpla cu tine? Cum vei scăpa de răzbunarea Mariei? Cine te

va împăca cu ea? Şi cât de aprig se va năpusti haita aceea de câini sălbatici asupra ta, când vor şti că Regina te-a părăsit?! Concino! Concino! Loveşte-mă! Cel puţin, nu voi vedea nici prăbuşirea şi nici moartea ta!...

Léonora Galigaï era sinceră. Dar, dacă ea nu şi-ar fi dezvăluit astfel sufletul, dacă nu ar fi fost sinceră, cuvintele pe care le rostise ar fi fost minunăţie a capodoperelor.

Şi, într-adevăr, la evocarea bruscă a prăbuşirii sale, regina părăsindu-l, duşmanii năpustindu-se asupra lui. Concini dădu înapoi. O schimbare uimitoare se produse în el. Furia, durerea, mânia, dragostea, pasiunea — totul se nărui în el. Léonora observă această schimbare. O licărire de nădejde străluci în ochii ei negri. Cu un glas şi mai arzător continuu:

— Dar aceasta nu este totul, Concini! Ştii — sau mi se pare că ştii — că de mai mult timp studiez, împreună cu Lorenzo, ştiinţa astrelor? Din porunca mea, de o sută de ori până acum, Lorenzo ţi-a făcut horoscopul. Tu, de altfel că şi mine, ai o încredere nemărginită în ştiinţa acestui om, atât de pipernicit la trup, dar atât de mare prin mintea lui. Ei bine, Concini, răspunsurile magice sunt întotdeauna aceleaşi: vei muri în clipa în care regina Marie nu te va mai iubi… vei muri de o moarte violentă! Şi de aceea eu... eu, care te ador, îngădui accept să fii iubit de Marie!

De astădată Concini, palid, simţind spectrul fricii punând stăpânire pe el, dădu înapoi. Cu un gest violent, aruncă pumnalul, îşi muşcă pumnul şi strigă:

— Sunt prea laş!

Într-o pornire de pasiune neţărmurită, Léonora îl cuprinse în braţe, îl înlănţui, îl strânse cu putere uriaşă, forţă pe care ţi-o dă numai disperarea dragostei şi, cu buzele lipite de buzele lui, îi şopti:

— Nu, nu eşti un laş! Dă-ţi seama de tine însuti şi de puterea ta, Concino, să nu mai vorbim despre fata aceea! Voi suporta toate capriciile tale! Sunt soţia şi amanta ta, servitoarea şi sclava ta! Dar nu vreau ca sufletul tău să vorbească alteia. Ascultă-mă, înţelege-mă. Capricii de o oră sau de o zi... da, tu eşti Stăpânul. Dar dragoste, nu! Fata aceea va muri, Concino! Iubitul meu, nu tremura şi nu plânge, nu te răzvrăti! Omorând-o, te salvez pe tine! Te-ar fi condus la cea mai mare nenorocire. Mă înţelegi? Eu şi numai eu pot avea destulă dragoste curată

pentru a asigura bogăţia şi mărirea ta!

— Bogăţia mea! murmură cu amărăciune Mareşalul. Ai năruit-o! Mărirea mea! Ai nimicit-o! Tu însăţi mi-ai spus-o: răzbunarea Mariei înseamnă prăbuşirea, poate moartea mea!

Ea se înlănţui de ei şi mai strâns. Glasul său răsuna mai încet:

— Marie! Astă-seară sau mâine te voi împăca cu ea... vei deveni şi mai puternic... ascultă...

— Dar ea?! exclamă Concini.

— Ea! Acea fată! În astă-seară va fi liberă.

— Liberă! murmură Concini împurpurat de bucurie.

— Liberă... până în momentul în care o voi ucide! Liberă, pentru că prin ajutorul ei mă voi afla în apropierea ducelui de Angoulême, de Guise, de Condé... pentru că prin ajutorul ei voi deveni sufletul întregii conspiraţii. Şi din clipa aceea... Regele... Regele care domneşte acum...

— Regele! bolborosi Concini.

— Ei bine, Regele... Regele... peste câteva zile va muri...

Léonora desprinse braţele cu care înlănţuise gâtul soţului său. Se îndreptă. O licărire de dragoste înfricoşătoare şi de mândrie neţărmurită lumina obrazul ei. Concini o privea cu teamă.

— Regele va muri? murmură el deodată.

— Şi pentru că acestui regat îi trebuie un Rege, continua Léonora, pentru că Marie de Médicis este de partea noastră, pentru că ducele de Condé se va îndepărta când îl vom împăna cu aur, pentru că ducele de Guise va putrezi într-o închisoare, pentru că ducele de Angoulême, cel mai de temut, nu va mai fi deloc primejdios, de îndată ce capul lui va cădea sub securea călăului, atunci Concino Concini nu este decât un singur rege posibil!

Iar în timp ce Concini rămase înmărmurit, prostit de spaimă şi de lăcomie, uimit, fascinat, doborât sub povara onorurilor pe care le întrevedea, plecat sub privirea pătrunzătoare a Léonorei, ea adăugă:

— Acest rege, Concini, vei fi tu!

Capitolul XIII Majestatea Sa Ludovic al XIII-lea

În dimineaţa următoare nopţii în care Marion Delorme pătrunsese până în fundul hanului "La Regele Henric" şi în care Laffemas se mulţumise să intre doar în salonul comun ai sus-zisului han; aşadar, în acea dimineaţă în care ducele de Richelieu se pregătea să-l ucidă pe Cinq-Mars, în timp ce Marchizul fugea după Capestang pentru a-l spinteca, în acea dimineaţă Ludovic al XIII-lea, regele Franţei, foarte devreme încă, se pregătea să plece la vânătoare. Căci mai mulţi bâtlani fuseseră semnalaţi străbătând în goană pădurea Meudon.

Tânărul rege porunci valetului său să-l ajute să-şi îmbrace costumul de vânătoare: pantaloni de catifea neagră, tunică din aceeaşi stofă, peste care se răsfrângea albeaţa gulerului, centiron de piele, închis cu o cataramă de aur, de care atârna un pumnal, cizme de box negru, ale căror manşoane înfăşuraţi pulpele până la marginea pantalonilor, pălărie de pâslă împodobită cu o pană albă, întoarsă cavalereşte pe spate; în sfârşit, mănuşi de piele care acopereau încheietura mâinilor şi mânecile tunicii.

Astfel îmbrăcat, Ludovic al XIII-lea străbătu o galerie lungă, ale cărei ferestre dădeau în curtea interioară a Luvrului. În spatele lui veneau doi aghiotanţi de serviciu şi câţiva paji. În galerie nu se afla nimeni altcineva decât garda de onoare comandată de Sirele de Vitry, căpitanul gărzii regale. Cu un glas răsunător, Vitry prezentă armele. Ludovic îşi duse mânerul cravaşei la marginea pălăriei şi-şi continuă drumul prin galeria singuratică. În anticamere nu se afla nici un curtezan, nici un şef militar cu costum strălucitor, în calea regelui nu se înclină nici un preot. Ludovic mergea singur, trist, dar mândru, ascunzându-şi umilirea sub masca unei nepăsări dispreţuitoare. Pe atunci avea nu mai mult de cincisprezece ani.

Tocmai pe când se pregătea să iasă din galerie, deodată Ludovic al XIII-lea tresări, îşi înălţă capul şi se plecă deasupra unei ferestre deschise; dinspre curte, auzeau zgomote vesele, murmure de glasuri zglobii, zăngănit de epoleţi şi de săbii. Vreo cincizeci de cavaleri vorbind tare, râzând, strigând, în hainele lor strălucitoare veniseră la Curte — superbă escortă a unui rege de o sută de ori mai bogat şi mai puternic decât el! Erau cu toţii tineri, frumoşi, cutezători, se roteau în jurul stăpânului lor care înainta calm, rece, mândru, abia salutând ca şi cum el ar fi fost omul căruia i se datora totul, căruia îi aparţinea totul... Iar acesta era Concini!

La sosirea lui, întregul Luvru păru că se deşteaptă. Valeţii se grăbeau, fugeau s-o înştiinţeze pe Regină. Garda prezenta armele. Uşile din interior se deschideau repede.

— Adevăratul rege al Franţei! murmură Ludovic al XIII-lea, pălind.

Se întoarse. Şi atunci, văzu lângă el un bărbat înalt, cu mustaţa cenuşie, cu părul negru şi aspru, cu ochii strălucitori şi cu sprâncenele groase. Iar acest bărbat îl privea pe rege cu o compătimire duioasă, aproape părintească.

— Bună ziua, Mareşale, spuse Ludovic al XIII-lea,

Era Mareşalul Ornano, comandantul batalioanelor de corsicani.

— Dumnezeu să vă aibă în paza Lui, Maiestate! spuse el înclinându-se. Am impresia că Regele a rostit nişte cuvinte ciudate!

— Ce cuvinte, Mareşale?

— Dumnezeu să mă ierte, Sire, dar aţi spus despre acest valet, despre acest nătărău pomădat şi frezat, despre acest saltimbanc: "Iată pe adevăratul Rege al Franţei!"

— Mareşale!

— Un cuvânt, Sire! Doar un singur cuvânt, şi-l prind pe acest Concini chiar în mijlocul bandei sale de netrebnici şi-l străpung cu suliţa de la Sainte Chapelle!

Tânărul rege păli. Un minut, privirea lui se plimbă de la Concini (care se grăbea cu banda lui strălucitoare spre apartamentele reginei) la Ornano, care, întocmai unei statui a Forţei, aştepta. O clipă, doar, buzele lui Ludovic al XIII-lea se arcuiră ca şi cum ar fi vrut să ordone arestarea lui Concini. Dar, deodată, el îşi plecă umerii, întoarse capul şi murmură:

— Adio, Mareşale, mă duc să vânez în pădurea Meudon, împreună cu şoimii mei.

Mareşalul Ornano se roti pe călcâie şi se îndepărtă, mângâindu-şi pintenii de pardoseală galeriei. Ludovic al XIII-lea coborî fugind pe o scară ascunsă, în timp ce Concini urca ca un vârtej monumentala scară de marmoră, prea îngustă pentru el şi banda lui. Ochii tânărului rege străluceau. Buzele lui se strânseră. O cută verticală îi brazda fruntea. Se opri la capătul scării şi îşi cuprinse în mâini fruntea împurpurată de ruşine.

— Sunt prea tânăr! murmură el. Prea mic, prea slab! Răbdare... puterea va veni... şi atunci...

Un gest ameninţător puse capăt gândului său. Aşteptă acolo, un moment, pentru a-şi reface trăsăturile feţei. Căci prima grijă, prima datorie a regilor sau a celor care vor să guverneze oamenii este de a-şi întocmii o mască de nepătruns. Apoi, se îndreptă spre o mică curte retrasă unde se aflau cârdurile de şoimi.

Acolo, un om cu un glas metalic dădea ordine. Ţinea în mâna stângă un pui de şoim, iar cu mâna dreaptă arăta spre o strachină în care se aflau mici bucăţele de carne. Acest om cu privirile pătrunzătoare cu gesturile bruşte şi elocvente, cu nasul coroiat, acest om era maestrul vânătorilor cu păsări al Curţii. Era Carol de Albert, care se numea pe scurt Albert, duce de Luynes, pentru că moştenise de la o rudă îndepărtată o moşioară cu acest nume. O clipă, Ludovic al XIII-lea, ca un bun cunoscător, admiră lucrul pe care-l îndeplinea maestrul său de vânătoare. Apoi se apropie.

— Ce îi dai? întrebă el. Carne crudă?

— Sire, vă prezint omagiile mele, spuse Luynes întorcându-se şi înclinându-se. Carne crudă? Nu, Sire! Pasărea aceasta nu se caţără încă. Carnea crudă ar îmbolnăvi-o. Ea e bună doar pentru şoimi... Când Majestatea Voastră va dori, adăugă el înmânând pasărea unui valet, totul este gata pentru vânătoare.

— Vânătoare! Mereu vânătoare! Iată singura plăcere care mi-este îngăduită, exclamă regele suspinând.

— Dar, Sire, oare profesorul dumneavoastră nu v-a dat să citiţi cartea lui Platon, în care filosoful spune că vânătoarea este şcoala virtuţilor războinice? strigă Albert de Luynes, pe un ton foarte intim. Eu, însă, spun chiar şi mai mult decât acest ilustru autor şi susţin că vânătoarea este şcoala virtuţilor regeşti.

Henric al IV-lea era un rege vânător. Şi era un vânător de seamă. Sire! Ce turnee prin toată Franţa! Cât lovea de bine cu vârful şi tăişul sabiei! Nu se auzea decât detunătura împuşcăturilor. Vânatul, zăpăcit, fugea, revenea, dar el îl urmărea, îi înfigea sabia până în gâtlej şi apoi se ducea la Notre-Dame pentru a săra animalul doborât; în urmă, se întorcea la Luvru pentru a mânca vânatul preparat cu sosul care se potrivea mai bine.

Ludovic al XIII-lea, sprijinit de perete, palpita. Ochii săi străluceau. Arzător, murmură:

— Oh! Ce epopee frumoasă!

— Vreţi să spuneţi: ce vânătoare frumoasă, îl îndreptă Luynes, ale cărui nări tremurau şi care părea minunat în acest moment. Sunt vânători printre vânători. Veţi vedea păsări zburând drept spre cer, la înălţimi ameţitoare, pierzându-se în neţărmurirea azurului. Cine le poate ajunge până acolo? Care săgeată? Care glonţ? Şoimule, prietene, aşteaptă puţin şi îţi voi arăta că un rege, vreau să spun un vânător, se poate urca mai sus decât tine. Şi iată-l pe şoim luându-şi zborul! Şoimul este ciocul regelui! Şoimul se înalţă. Scoate un ţipăt ascuţit, ţipătul său de război. Trăiască regele! Bâtlanul îl aşteaptă. Şi atunci el se ştie pierdut, căci îşi spune: "Iată-l pe trimisul regelui!" Şoimul se repede spre el şi-l atacă cu putere. Trăiască regele! Curând, aripile bâtlanului se închid şi pasărea cade. Se învârte prin aer, alunecă din înălţimi, cu şoimul prins de el. Iar când ajunge pe pământ, moare spunând: "S-a făcut dreptate! Asta mă va învăţa minte să nu mai zbor prea sus". Trăiască regele!, răspunde şoimul. Sire, priviţi în jurul Mariei Voastre. Nu veţi vedea decât şoimi gata să se ridice în aer. Unde sunt bâtlanii? Spuneţi-mi, Sire!

— Taci! Taci!, îi strigă Ludovic acoperindu-şi ochii cu mâna, ca şi când ar fi fost înspăimântat de spectacolul pe care Luynes îl făcea să-l întrevadă.

Cuvintele mareşalului Ornano răsunau încă în urechile lui:

"Un singur cuvânt, Sire, şi îl prind pe Concini pentru a-l străpunge cu suliţa de la Saint Chapelle".

— Există vânătoare şi vânătoare, continuă Luynes înfricoşător. Poate că Majestatea Voastră preferă vânătoarea cu câini? Şi eu de asemeni! Descoperim animalul, fugărim ogarii pe urmele lui şi haita urmează. Da, da, poţi fi oricât de viclean, te

poţi învârti, poţi pleca, reveni, iată cornul care sună. Bine! Luaţi seama, Sire. Cu săgeata în mână, drept spre animal. O lovitură în piept şi... gata. Iar dacă nu vreţi să săgetaţi Dumneavoastră înşivă, iată săgetătorii. Unde este animalul, Sire? Când trebuie să slobozim ogarii? Spuneţi, Sire!

În acest moment, o cioară zbură deasupra capetelor scoţând ţipete ascuţite. Ca şi cum ar fi fost fericit că a găsit cel mai bun prilej pentru a nu răspunde, Ludovic al XIII-lea ridică capul şi privi zborul păsării care se îndrepta pe deasupra acoperişului Luvrului.

— Poftiţi, Sire, spuse Luynes, ridicând din umeri şi prezentând regelui o puşcă gata încărcată.

Tânărul rege ochi numaidecât. Se auzi o detunătură. Cioara fu atinsă şi căzu la picioarele lui Luynes care, minunat, exclamă:

— Sire, istoria vă va numi Ludovic cel drept!

Un surâs de mândrie ilumina fruntea tânărului rege. Îl apucă pe Luynes de braţ şi-i spuse pe un ton aspru:

— Vezi bine că atunci când m-am hotărât să omor pasărea, nu am avut nevoie nici de ogari şi nici de săgetători. Acum pe cai! La vânătoare!

Capitolul XIV Salvatorul

În momentul în care regele, urmat de Luynes, de câţiva cavaleri şi paji care duceau şoimii, părăsea palatul Luvru îndreptându-se spre pădurea Meudon. Cinq-Mars, plin de mânie, descălecă în faţa hanului "La Regele Henric" şi pătrunse în curte. Acolo nu se afla nimeni, în afară de un singur om care pansa un cal. Cinq-Mars tresări.

— Cunosc faţa acestui nemernic, gândi el. Desigur, este valetul netrebnicului, trădătorului, mizerabilului căruia îi voi rupe urechile înainte de a-l spinteca.

Dar şi Cogolin îl recunoscu numaidecât pe marchiz şi începu atunci să ţesăle grumazul calului său cu mai multă vigoare.

— Netrebnicule, mă recunoşti?, îl întrebă Cinq-Mars apropiindu-se de el şi rotindu-şi cravaşa prin aer.

— De unde să vă recunosc, Monseniore, căci vă văd pentru prima oară. Ei, ei, astâmpăraţi-vă o dată cu cravaşa aceea, căci altfel mă înmoi, leşin, dispar.

Cogolin schiţă o mişcare de fugă.

— Nu mă recunoaşte, gândi tânărul marchiz. Cu atât mai bine! Ascultă, adăugă el, îţi dau zece pistoli...

— Cum!, exclamă Cogolin apropiindu-se cu mâna întinsă şi cu gura căscată. Vorbiţi de bani?

— Da, chiar de monede de aur. Prinde! (Cogolin puse în buzunar punga dăruită de marchiz). Dar, dacă din nenorocire eşti viclean, mă înşeli sau nu-mi răspunzi, te leg de acest stâlp, îţi descopăr umerii şi-ţi jupoi pielea cu lovituri de cravaşa. Acum, condu-mă, fără pic de zgomot, la camera Cavalerului de Capestang.

— Monseniore, lucrul acesta este cu neputinţă...

— Cum? strigă Cinq-Mars ridicând cravaşa.

— Pentru că domnul de Capestang nu mai are nici o odaie aici, continuă Cogolin. Domnul de Capestang a plecat de aici acum vreo oră. Şi era atât de grăbit, ca şi cum ar fi avut toţi demonii pe urmele lui. Dar, iată-l pe maestrul Lureau, patronul acestei ospătării, care n-are pereche în pregătirea pateului de ciocârlie şi care vă va spune acelaşi lucru.

Maestrul Lureau, care se apropiase, încuviinţă printr-un semn al papului.

— Acest om a spus adevărul afirmă el pe un ton melancolic, care-i era caracteristic şi care se datora durerii pricinuite de chelia sa.

Cinq-Mars rămase înmărmurit. Plecă capul. Fremăta de furie.

— Dacă-l căutaţi pe Cavalerul de Capestang, mai spuse Lureau, îl veţi găsi la Meudon. S-a dus acolo. M-a întrebat unele informaţiuni care...

Cogolin străfulgera cu privirea pe bietul hangiu, care, prevăzător, porni înapoi spre bucătăria lui.

— Ascultă, zise Cinq-Mars, o fată foarte tânără a venit ieri seară la stăpânul tău. Ştiu că şi-a petrecut toată noaptea aici. Spune-mi adevărul! plecat împreună cu domnul cavaler?

— Ştiu unde vă doare, Monseniore! Şi vă spun aceasta fără să vreau să fac vreo comparaţie. Doamne fereşte! Voi fi cu atât mai sincer cât domnul cavaler după ce m-a insultat, după ce m-

a bătut ca pe un neghiob, după ce mi-a dăruit nu ştiu câte palme, acest nesincer Cavaler, aşadar...

— Iată, prietene, mai ia doi pistoli...

— Mulţumesc, Monseniore, spuse Cogolin ştergându-şi ochii. Aşadar, netrebnicul acela, căci este un adevărat netrebnic, a plecat fără să-mi plătească. Şi mi-a mai spus că nu se va mai întoarce niciodată la Paris. Eu am rămas, prin urmare, fără nici un angajament. Vă spun cinstit că tânăra fată a plecat înaintea Cavalerului. Mă îndoiesc că ar mai vrea să plece cu el.

— Aşadar, domnul Capestang a plecat spunând că nu se mai întoarce?

— Da, domnule! Iată-mă fără stăpân.

— Vino mâine dimineaţă şi caută-mă la hanul "Cei trei Regi", şi te voi angaja în serviciul meu (Cogolin se plecă până la genunchii marchizului). Şi pretinzi că tânăra fată a plecat în altă direcţie?

— Pe aici! adăugă Cogolin ară tind cu mâna în direcţia străzii Tournon.

În acest moment, privirile-i căzură asupra a doi cavaleri care se opriseră în apropierea porţii şi care, cocoţaţi pe caii lor, păreau că ascultă această discuţie. Cinq-Mars se întoarse cu spatele şi se îndreptă spre calul său. Cogolin se repezi să-i ţină scările şi îi zări pe cei doi cavaleri îndreptându-se în galop spre drumul ce ducea în pădurea Meudon. Aceşti doi cavaleri erau Richelieu şi Laffemas.

După ce încălecă, marchizul rămase un moment şovăitor. Nu ştia încotro s-o apuce: sau pe strada Tournon, pe urmele Mariei Delorme, sau pe şoseaua ce ducea spre pădurea Meudon — pentru a încerca să-l ajungă pe Capestang şi să-l străpungă cu pumnalul. Ultimul gând fu mai puternic. Marchizul, îmboldindu-şi calul se grăbi în direcţia Meudon.

Cogolin, furios, intră în ospătărie şi se adresă maestrului Lureau pe un ton aspru:

— De data asta ai făcut-o de oaie, jupâne. Cu toate promisiunile pe care mi le-ai făcut, ai spus totuşi că domnul cavaler de Capestang locuieşte în maghernița asta. Îţi poţi lua rămas bun de la urechile dumitale, căci stăpânul meu obişnuieşte să-şi respecte cuvântul. Iar prima lui grijă când se va reîntoarce va fi să-ţi smulgă urechile.

Lureau scoase un ţipăt de disperare şi fugi în odaia lui,

unde îşi înfăşură capul cu un fular gros, care-i ascundea urechile.

* * *

Cogolin minţise spunând marchizului că stăpânul său, după ce-l bătuse, plecase pentru totdeauna. Cu toate acestea, era adevărat că el plecase de la han foarte devreme. În acest moment, călărea liniştit pe şoseaua ce ducea spre Meudon. În ajun, neputând să pătrundă în palatul ducelui de Angoulême pentru a-l preveni de intrigile lui Concini, cavalerul se hotărâse să se repeadă până la locul în care avusese fericirea s-o scape pe Giselle din ghearele lui Concini.

Tot înaintând, Capestang îşi aducea aspre învinuiri:

— Pentru ce oare am cedat diavoliţei care a venit aseară la mine? Dacă-mi amintesc bine, mintea îmi rătăcea, iar sufletul şovăia. În sfârşit, a plecat. Drum bun! Sărmană Marion. Bună, spirituală, strălucitoare, ameţitoare... poate chiar cam prea ameţitoare! Oare va putea găsi aici, la Paris, o soartă mai bună? Căci, ca şi mine, acesta e scopul pentru care a venit în Capitală. De fapt, pentru ce îmi rătăceau minţile? Pentru ce aveam poftă să plâng, ca un copil mic? Vinul! Vinul domnului de Cinq-Mars! Şi pentru ce eram trist? Pentru ce mai sunt trist şi acum! Pentru ce sufletul meu mai şovăie şi acum?

Suspină cu durere.

— Fiică de prinţ, nepoată de rege, ce poate să însemne ea pentru mine? Haida de, Capestang!, oare tu îndrăzneşti să-ţi fixezi privirile asupra fiicei ducelui de Angoulême, care ar putea, şi mâine chiar, să fit rege? Tot ce ai putea face atunci când s-ar prezenta prilejul, ar fi să mori pentru ea!

În acest moment, calul lui Capestang îşi ciuli urechile şi începu să necheze.

— Ce este, dragul meu, "Săgeată"? Despre ce vrei, oare, să mă previi?

De-abia rosti aceste cuvinte, că auzi în urma lui galopul furios, întrerupt, dezordonat al unui cal. Nu avu decât timp să se dea la o parte: calul trecu ca o săgeată, într-o viteză nebunească.

— Ajutor! Ajutor! strigă tânărul cavaler, îmbrăcat într-o tunică neagră, care îşi dădea toată osteneala să-şi oprească

calul.

— Sărmanul de el! exclamă Capestang. La prima cotitură îşi va sfărâma capul de un pom! Hop, Săgeată!, Hop! Hop!

Cu un avânt furtunos, Săgeata porni în salturi uriaşe. Apocalipticul armăsar, alarmat de strigătele stăpânului său, spinteca aerul într-un vârtej cu neputinţă de înfrânat. Distanţa care-i separa de calul ambalat se micşora văzând cu ochii. Îl atinse, aproape. Hop! Hop!, un salt minunat şi Capestang se găsi alături de tânărul necunoscut.

— Curaj! Curaj! Ţineţi-vă bine în şa!

Necunoscutul aruncă o privire fugară asupra celui care, cu faţa înflăcărată de vitejie galopa cu disperare alături de el. Deodată, nu-l mai văzu. Dispăruse! Cel cu privirile străfulgerătoare nu se mai afla lângă el. Iar minunatul animal pe care-l călărea se oprise brusc, rămase înapoi. Şi, în acelaşi moment, îşi văzu propriul său cal scuturându-şi capul cu putere, nechezând de durere. Simţea cum mersul lui se încetineşte, iar o clipă mai târziu bidiviul, domesticit, plin de spumă, tremurând din tot corpul, se opri...

— Sunteţi salvat, domnule! se auzi un glas.

Călăreţul cu tunica neagră îl zări atunci pe cavaler care, în picioare pe şosea, îl salută. Printr-o manevră cutezătoare în toată istoria călăriei nu sunt decât două-trei exemple de acest, fel — Capestang reuşise să se alăture tânărului necunoscut, se aplecase înainte, apucase coama calului, se săltase de pe şaua lui, iar pe când "Săgeata" se oprea se agăţă cu o mână, în timp ce cu cealaltă strângea nările calului ambalat. Necunoscutul descălecă şi spuse:

— Mulţumesc, domnule! Vă datorez viaţa. Nu voi uita aceasta!

Dar Capestang nu-l asculta. Cu amândouă mâinile deschise botul calului pe care-l oprise cu atâta vitejie. Mirosi, aspiră mireasma acră care ieşea din botul lui şi care se amesteca cu vapori calzi.

— Dar, domnule, spuse Capestang, calul dumneavoastră era beat. Se vede treaba că azi-dimineaţă i-aţi amestecat prea mult lichior în fân... Este tare primejdios să ameţeşti un cal cu lichioruri tari. Vroiaţi să mergeţi la o moarte sigură?

Tânărul călăreţ cu tunica de catifea, păli. Îşi privi calul trist. Iar în ochii lui se citea o spaimă de nedescris.

— Mizerabilii! Mizerabilii! îşi şopti el în sine.

— Acum îl puteţi încăleca din nou, continuă Capestang. Va fi blând ca un miel. Beţia i-a trecut!

"Oh! Ornano, se gândi necunoscutul. Oh! Luynes! Oare tot voi aveţi dreptate? Este adevărat că dacă nu lovesc eu, voi fi lovit? Moartea pândeşte, oare, în jurul meu? Da! Da! Pumnalele se ascund în umbra conspiraţiilor! Otrava este pregătită! Vor întrebuinţa orice mijloc pentru a mă omorî. Au început de acum. Calul pe care trebuia să-l încalec a fost îmbătat, pentru ca un "accident" să lase liber tronul Franţei. Da, da, este timpul să reacţionez!"

— Domnule, adăugă el încălecând, locuiesc la Luvru. Vino când vrei şi întreabă de domnul de Vitry, o rudă de-a mea. Spune-i doar atât: Meudon! Va şti ce are de făcut.

Îşi îmboldi calul şi se îndepărtă şovăitor. Curând dispăru din privirile lui Capestang, înmărmurit de uimire.

— Ei drăcie! exclamă el, iată un gentilom care, îmi pare că abuzează fără ruşine de titlul lui. Mi-am riscat viaţa pentru ei, iar el când colo: "să-l cauţi pe domnul Vitry!" Dacă domnul despre care este vorba aşteaptă vizita mea, nu are decât să rabde mult şi bine. Mulţumesc! Aş avea aerul că mă duc să cerşesc de la tatăl său de la unchiul o mulţumire, de care mă neliniştesc ca de aceasta!!!

Şi pocni din degete. Apoi îl fluieră pe "Săgeată", care se apropie în grabă. Încălecă şi îşi continuă drumul.

Tocmai în acest moment, vreo şase-şapte cavaleri părăseau Parisul şi zoreau spre drumul care ducea în pădurea Meudon. Erau oamenii pe care i-am cunoscut în palatul lui Concini: domnul de Bazorges, de Montreval, de Louvignac, de Chalabre şi de Pontraille. În fruntea lor galopa Concini, iar alături de el se ţinea Rinaldo. Feţele lor aveau un aspect sinistru. Concini, cu ochii lui înfricoşători, parcă întreba orizontul.

— Mai repede! Mai repede! Vreau să ajung la timp pentru a-l prinde pe Luynes. Mă auziţi, dragii mei? Mai iute! Şi vom fi noi stăpâni! Mai iute! Şi vom fi noi stăpâni! Mai iute! Mai iute!

Şi spadasinii, porniţi într-un galop fantastic, se asigurară de ascuţişul pumnalelor lor. Iar galopul lor nu lăsa în urmă decât vârtejuri de praf şi murmure de afuriseli.

Ce se întâmplase, oare?

Aceasta: Léonora Galigaï, care ajunsese la Luvru cu o oră

mai târziu decât bărbatul ei, avusese o convorbire misterioasă cu cineva. Apoi, îl căutase pe Concini, reuşise să-l împace cu regina şi îi şopti la ureche aceste cuvinte:

— Cred că Majestatea Sa va avea un accident de călărie. Ar fi bine ca "păsărarul" să nu profite în locul tău. Du-te, aşadar, şi vezi ce se întâmplă pe şoseaua Meudon.

* * *

Orele unsprezece dimineaţa. Soarele aruncă văpăi de foc asupra câmpiei şi pădurii. Valuri de căldură sufocantă ieşeau din pământul crăpat de secetă. Totul tăcea, întreaga natură lâncezea, în acel moment, o trupă de cavaleri părăsi casa din Meudon, aflată în faţa hanului. Erau trei. Se îndreptau la pas, chiar spre Paris. Unul din cei trei cavaleri părea doborât de durere. Erau mascaţi. Dar, aceasta nu trebuie să ne mire într-o epocă în care oamenii se mascau pentru a-şi feri obrazul, tot aşa de uşor cum s-ar purta mănuşi astăzi.

Ducele de Angoulême! Prinţul de Condé! Ducele de Guise! Părăseau casa unde se sfătuiseră asupra viitoarei adunări a conspiratorilor, care trebuia să aibă loc trei zile mai târziu, la Paris, la 22 August. Dar Angoulême nu venise la Meudon numai pentru a conspira. Sosise acolo în nădejdea de a-şi regăsi fiica... sufletul lui, adoraţia vieţii sale!

Nu o găsise decât pe Violetta, sărmana nebună, căreia de-abia îi adresă câteva cuvinte. Iar acum, escortat de ducele de Guise şi de prinţul de Condé, se întorcea la Paris, cu capul plecat, tresărind uneori, gândindu-se la acel necunoscut, la cavalerul de Capestang, care îi lăsase un bilet atât de ciudat şi care, cu siguranţă, îi răpise fata. Şi atunci, buzele sale rostiră un blestem înfricoşător, un jurământ de răzbunare.

* * *

Unsprezece. Înfocatul marchiz de Cinq-Mars galopa prin pădure în căutarea rivalului dispreţuit. Străbătea luminişurile. Pătrunse chiar şi în desişuri. Sudoarea îi curgea şiroaie pe frunte. Cinq-Mars ajunsese chiar han, vrând să se răcorească. Şi acolo, ce află?

Cel pe care-l căuta plecase cu un minut înainte. Nicoletta,

care o cunoştea şi căreia îi povesti păţania lui cu acest tânăr aventuros, îl asigură că-l văzuse pe cavalerul de Capestang îndreptându-se prin pădure spre Paris. Dintr-o săritură, marchizul fu călare. Se depărtă în galop. Şi nu observă că era urmărit de doi cavaleri care îl urmau peste tot unde mergea şi el, care fugeau atunci când fugea şi el, care se opreau atunci când se oprea şi el... Iar aceştia doi se numeau: ducele de Richelieu şi Laffemas.

Orele unsprezece. Regele Ludovic al XIII-lea ne odihnea de mai mult timp la umbra unui fag stufos. Acolo, mintea tânărului rege de cincisprezece ani, care nu era iubit de nimeni, în afară poate de "maestrul vânătorilor de păsări", mintea acestui adolescent care nu avea cui să-şi împărtăşească gândurile, mintea lui se lăsa în voia gândurilor, într-o neîngrădită visare. O visare înfricoşătoare! Încet, foarte încet, coborî în văgăuna groazei, întovărăşit de spectre cu trupul rănit şi cu obrazul desfigurat de otravă. Iar acestea erau fantomele regilor dinaintea lui. Imaginaţia lui cuprinsă de groază caută, găsi, ghici crima care a provocat moartea acestor regi. O sudoare rece îi brăzda fruntea. Iar atunci când reveni la sentimentul realităţii, faţa lui împrumuta o expresie de hotărâre sălbatică. Trăsăturile i se îngroşară. În privirea lui, limpede până atunci, flacăra bănuielii s-a aprins pentru a nu se mai stinge niciodată... de acum înainte; Ludovic al XIII-lea a pătruns în istorie.

Aşadar, cam pe la această oră, regele porni în căutarea lui Albert de Luynes. Îl găsi în fine. Ducele de Luynes venea spre el în fugă şi strigând, Luynes scoase un chiot de bucurie.

— Da, dragul meu Luynes, sunt salvat, răspunse Ludovic, emoţionat de exclamaţia maestrului.

— Salvat!, repetă Luynes, iar în gând adăugă: "Eu sunt salvat!..."

Şi, într-adevăr, strigând "Salvat!", Luynes nu se gândea decât la el, la el singur. Ştia la ce se putea aştepta dacă regele ar muri. Regele era însăşi raţiunea lui de a exista. Era nădejdea lui. Era un vis, nemărturisit încă, de mărire. Era împlinirea dorinţei lui de răzbunare, împotriva lui Concini, pe care-l ura.

— Sire, spuse Luynes cu un glas tremurător de emoţie, trebuie să ne întoarcem la Luvru. Ce frică mi-a fost. Niciodată în viaţa mea nu am fost atât de înfricoşat!

Regele surâse. Luynes sună din corn pentru a aduna pajii şi

cavalerii de gardă. Regele porni. Deodată, se opri, se lovi pe frunte şi murmură:

— Cum? De-abia i-am mulţumit! Era cât p-aci să moară pentru mine, fără să mă cunoască, iar eu, laş de spaimă, am plecat... cum? Fără să-i adresez vreun cuvânt de recunoştinţa! Nici nu l-am întrebat cum îl cheamă!

— Sire, să ne întoarcem la Luvru!

— Nu, Luynes, vânătoarea continuă!

* * *

Orele unsprezece. Capestang, după îndrăzneaţa salvare a tânărului necunoscut cu tunică de catifea neagră, ajunse la Meudon. Cu sufletul pustiu, cu mintea rătăcită, cuprins de o toropeală copleşitoare, cavalerul stătea rezemat de un stâlp al hanului. Se gândea la Giselle.

Orologiul târgului sună orele unsprezece. Capestang încălecă pentru a pleca spre Paris. Deodată, privirile lui căzură asupra misteriosului castel unde găsise masa aşternută, îmbrăcăminte completă şi bani.

Îl cuprinse o neţărmurită curiozitate, un neîngrădit gust de mister! Se hotărî prompt! Înconjură zidurile, străbătu tufişurile şi ierburile luminate de soare, iar pe scara castelului o figură palidă îi apăru în faţă. Femeia cu minţile rătăcite.

Capestang se apropie. O salută respectuos. Ea părea că nu-l vede. Privea în depărtare la cineva care se depărta şi murmură:

— Duce de Angoulême?! Oare nu mai sunt ducesa ta iubită?

— Duce de Angoulême?! repetă Capestang sărind la pământ. Doamnă!... Vă rog, Doamnă, ascultaţi-mă!...

— Cine eşti dumneata? îl întrebă Violetta ţintindu-şi privirile spre cavaler. A, eşti dumneata! Te recunosc de acum! Ţi-am spus să te întorci atunci când te voi striga...

— Doamnă, doar un singur cuvânt... este vorba despre omul pe care vreau să-l salvez chiar cu preţul vieţii mele!

Şi femeia surâse:

— Te-am strigat, ai venit, foarte bine!

— Doamnă! Aţi rostit un nume. Acel al ducelui de Angoulême. Fie-vă milă de mine. Doamnă! Spuneţi-mi! Îl

cunoaşteţi? Ştiţi unde l-aş putea găsi? Vorbiţi! Fie-vă milă!...

Violetta îşi trecu uşor mâna peste frunte.

— Am auzit, îngână ea, am auzit data de 22 August. Da, am auzit foarte bine. Spune-mi, într-adevăr vrei să-l vezi?

— Pentru a-l salva, doamnă, strigă Capestang cu glas atât de puternic încât Violetta fremătă.

— Pentru a-l salva? Fie! Să-l salvăm! Vino de mă ia de aici în seara zilei de 22, la asfinţitul soarelui, mă asculţi, şi atunci... da... mă asculţi... Dar cine eşti dumneata ? Ce faci aici? Taci... ascultă... cineva plânge...

Deodată, Violetta izbucni într-un râs strident. Plecă şi pătrunse în interiorul castelului. Capestang voi s-o urmeze. Dar ea se întoarse... Şi era atât de majestuoasă în atitudinea ei, gestul pe care-l făcu era atât de poruncitor, încât cavalerul se dădu înapoi. Capestang sări în şa şi părăsi castelul în galopul calului. Străbătu în goana toată pădurea. El se gândea:

— Nu este decât o dementă. Mi-a spus 22 August, la asfinţitul soarelui. Pentru ce tocmai această zi, mai curând decât o alta? Cuvinte de dementă, fără îndoială!

Galopa prin luminişurile care-i ieşeau în cale. Glodurile, imaginile, amintirile, bănuielile îi frământau minţile. Iar capul i se îngreuna din ce în ce mai mult. Deodată, îşi dădu seama că "Săgeata" se oprise în apropierea şoselei. Iar el, nemişcat şi gânditor, rămăsese în şa, tot având impresia că galopează.

— Oare cărui fapt i se datorează această toropeală? se întrebă el zgâlţâindu-se. Foarte bine! Deoarece ochii mi se închid, deoarece totul mi se împăienjeneşte în minte, deoarece "Săgeata" s-a oprit aici, aceasta înseamnă că trebuie să dorm sub acest stejar. Hai să dorm, atunci!

Şi rostind aceste cuvinte, Capestang descălecă; se trânti la umbra stejarului, în iarba deasă, şi închise ochii.

Capitolul XV Bătălia lui Capestang

Să revenim la neliniştitul marchiz de Cinq-Mars. Aşadar, după ce părăsise hanul din Meudon, el reîncepu sălbatica urmărire. Dar, de data asta, se îndreptă, în galopul calului, pe

şoseaua ce ducea la Paris. Ocupai numai de gândurile sale de răzbunare, el nu dădu nici o atenţie celor trei cavaleri mascaţi pe care-i depăşise. Deodată, dinspre partea dreaptă a drumului, auzi un nechezat ciudat. Îşi îndreptă privirile într-acolo. Şi atunci zări un cal, cu gâtul întins, care-l privea uimit. Nu departe de animal, întins pe iarbă, la poalele unui stejar, un cavaler dormea profund. Cinq-Mars dădu un ţipăt ascuţit şi descălecă în grabă. Strigă cât îl ţinu gura:

— Pe Dumnezeul meu! Doamne Sfinte! Dar acesta-i netrebnicul acela! Este Fanfaronul în persoană!

Se părea că, într-adevăr, cavalerul era cufundat într-un somn adânc, căci la acest tumult de exclamaţii cu care se obişnuia, în epoca homerică, să ataci un duşman, la această risipă de interjecţii, Capestang nu răspunse decât printr-un suspin liniştit, suspinul omului transportat în lumea viselor. Cinq-Mars îşi scoase sabia şi bătu, nerăbdător, pământul cu picioarele.

— Ei, domnule! Scoală-te, te rog! Scoală-te, că te în junghii! Mă asculţi, trădătorule, făţarnicule, scoală-te, domnule de Capestang!

— A, se auzi un glas apropiat. Iată-l pe Capestang despre care am vorbit! Priviţi, Monseniore, profilul frumos al acestui nelegiuit!...

Şi Laffemas arătându-i lui Richelieu cavalerul adormit şi pe furiosul Cinq-Mars ducându-şi mâna la spadă, murmură ironie cu buzele lui subţiri:

— Cred că vom asista la un scandal în toată regula. Vedeţi. Monseniore, că aveam dreptate şi că am făcut bine urmărindu-l pe acest descreierat!

În acest moment, Capestang deschise un ochi. Privirea lui căzu pe faţa buhăită a lui Laffemas şi pe obrazul întunecat al lui Richelieu. Amândoi se retrăseseră într-un desiş. Cavalerul fremătă.

— În picioare, trădătorule! urlă Cinq-Mars. Fereşte-ţi urechile!

Capestang deschise al doilea ochi. Privirile lui căzură asupra sabiei lui Cinq-Mars. Lama ei ascuţită îl orbea prin strălucire. Cavalerul surâse. În acelaşi moment se ridică în picioare, se sgâlţâi, îşi luă pălăria în mână şi strigă:

— Dar ce, marchize, tocmai dumneata faci atâta gălăgie? Ei

drăcie, nu-ţi voi ierta niciodată aceasta! M-ai trezit tocmai când visam mai frumos!

— În gardă! strigă Cinq-Mars. Apără-te, căci de nu, pe Dumnezeul meu, îţi sfărâm coastele printr-o singură lovitură de sabie!

— Cum! exclamă Capestang, vrei să-ţi dau lecţia pe care venisem să ţi-o ofer ieri şi pe care ai avut marea prevedere să o refuzi?

În acelaşi timp, cu un gest violent îşi trase spada din teacă şi se puse în gardă. Lamele armelor se încrucişară, zăngăniră, scăpărară... tic-tac... dar toate acestea nu durară mai mult de două secunde. Sabia lui Cinq-Mars vâjâi prin aer şi căzu la o depărare de zece paşi. Iar în timp ce adversarul său, scoţând un ţipăt ascuţit, se duce să-şi ridice spada. Capestang sprijinindu-se cu sabia de vârful cizmelor, se întoarce spre Laffemas şi Richelieu.

— Nătărăule, strigă cavalerul; şi dumneata, cavalere, cel cu ochiul de pisică care pândeşte şoricelul; dumneavoastră, domnilor, sunteţi fără doar şi poate martorii marchizului. Nu vă ruşinaţi, domnilor! Scoateţi sabia şi atacaţi-mă, dacă îndrăzniţi!

— Lăudărosule, urlă Cinq-Mars, năpustindu-se asupra lui Capestang. Îngâmfatule! Fanfaron de comedie! Ţi-a venit rândul! Apără-te şi acum!

— Mă apăr! strigă Capestang cu glasul lui răsunător. (Devenise roşu de mânie. Îşi reluase poziţia de luptător). Mă apăr! Ei drăcie! (Părea tare puternic). Fanfaron! Da! Fanfaron! Ţi-am mai spus-o şi pe malurile Bièvrei! Dar pentru a te convinge, pipernicitule, mi-ar ajunge şi o sabie de lemn.

— Nu îndrăzneşti să mă ataci! răcni marchizul.

— Mi-e frică să nu-ţi ostenesc braţul! strigă Capestang. Iată, micuţule! Odihneşte-te acum! (Pentru a doua oară sabia lui Cinq-Mars zbură prin aer). Haideţi domnilor! Pentru a ataca un Capestang, nici trei vrăjmaşi nu sunt prea mulţi!

— Capestang! se auzi un glas. În sfârşit! Iată-l!

În acelaşi moment, se ivi un cavaler mascat, urmat de doi tovarăşi, mascaţi şi ei. Primul descălecă, se îndrepta spre Cinq-Mars şi se repezi la el cu acea furie a disperării, mărită de ruşine. Îl cuprinse de braţ şi îi şopti câteva cuvinte.

— Monseniore! se rugă Cinq-Mars împotrivindu-se.

— Aşa vreau eu! Dacă mă omoară, vei interveni atunci,

fiule, şi astfel îl vei răzbuna pe ducele de Angoulême.

— Fie, Monseniore. Haideţi, deoarece îmi porunciţi să vă cedez locul meu.

— Haideţi! Haideţi!, strigă cavalerul, înaintaţi, domnilor! Trei şi cu trei fac şase? Numai trei pentru un Capestang, nu erau de ajuns. Şase... tocmai bine.

— Eu singur! spuse cavalerul mascat apropiindu-se. Domnule, dumneata eşti cavalerul de Capestang?

— Adhémar de Trémazenc, cavaler de Capestang... da, domnule... Dar dumneata?

— Numele meu poate fi rostit cu glas tare, strigă ducele. Domnule, dumneata ai lăsat un bilet într-o casă din Meudon?

— Ei drăcie! exclamă Capestang, stăpânul castelului vrăjit... Da, domnule, adăugă el cu voce puternică. Trebuie să vă spun însă...

— Domnule, îl întrerupse deodată ducele de Angoulême, dumneata ai comis o faptă tare vicleană, o răpire.

Cuvintele i se înecau în gâtlej.

— Mă învinovăţeşte că am luat cei câţiva pistoli! se gândi Capestang. Cuvântul este prea aspru domnule! Vei da socoteală de el!

— Mizerabile! strigă furios ducele, năpustindu-se asupra cavalerului. Te voi omorî! Dar mai înainte trebuie să-mi spui unde ai dus ceea ce mi-ai furat?

— Doamne! Doamne! strigă Capestang pălind, dumneata ai să mori aici.

Şi la rândul său se repezi asupra ducelui. Deodată, un gând ciudat, repede ca scânteierea unui fulger care brăzdează cerul întunecat, îi străbătu mintea:

— Nu-l pot ucide pe acest om, până ce nu-i voi înapoia tot ce i-am luat!

Lupta nu dură mai mult de două minute, tăcută, aprigă de o parte şi de alta. Totuşi se vedea destul de limpede că tânărul se apăra numai.

— Nenorocire mie! mârâia el în sinea lui, apărându-se mereu. Pentru ce nu am o sută, o mie de pistoli... să-i arunc în obraz şi apoi să-l omor! Răbdare! Va veni şi timpul acesta!

Deodată, în momentul în care ducele de Angoulême, nimeri o lovitură măiastră pe care cavalerul o zădărnici cu greu, mai mulţi cai, acoperiţi cu sudoare, se opriră în apropiere. Călăreţii îl

zăriră pe Capestang, se priviră uimiţi între ei, cuprinşi de spaimă, descălecară în grabă şi înaintară.

— Concini! murmură în acelaşi timp ducele de Guise şi prinţul de Condé. Îl apucară pe ducele de Angoulême de umeri şi-l duseră câţiva paşi înapoi.

Capestang sa rezemă de un copac şi izbucni în râs.

— Iată-l! zise el cu glasul său ironic. Iată-l pe saltimbancul numit Concino Concini! Iată-l şi pe ilustrul Rinaldo, parizian de ocazie! Iată-i şi pe copoii haitei sângeroase! Bună ziua, domnilor!

Atunci şovăiala, surpriza, uimirea lui Concini şi a bandei sale dispăru.

— El este! El este! strigă Concini. Trăieşte!

— Ei, asta-i bună! se miră Capestang. Dar ce, dumneavoastră nu trăiţi?

— Trăieşte! urlă Concini. Nemernicul!

— Moarte lui! Moarte nemernicului! Pe ei, fraţilor! Săriţi! strigară în cor Chalabre, Louvignac, Montreval şi ceilalţi spadasini ai lui Concini,

Timp de câteva minute domni o tăcere apăsătoare, asemănătoare cu liniştea care precede bubuiturile tunetului. Cavalerul de Capestang, sprijinit de copacul său, privea în jur.

La dreapta lui, cavalerul mascat pe care prietenii săi mascaţi şi ei, trăsese înapoi şi care acum se întorceau spre el; iar din cele două găuri ale măştii răzbătea flacăra unei ameninţări de moarte. Capestang îşi dădu seama că el întruchipa un duşman necruţător. La stânga lui Laffemas — Richelieu care, mândru şi trufaş nu-l pierdea din vedere şi care-l privea cu multă răutate. Ce mai voia şi acesta? Nici nu-l cunoştea. Dar pricepea că şi el îl urăşte de moarte. Dar ceilalţi trei? În faţa lui stătea Concini. Şi ceilalţi patru! Ceilalţi, Rinaldo, Laffemas şi atâţia alţii pe care nici nu-i mai punea la socoteală... Erau şi ei acolo... colac peste pupăză!

Angoulême, Cinq-Mars, Richelieu, Concini! Ce înspăimântătoare împreunare de ură! Iar în spate, ceilalţi, stăpâniţi de aceeaşi ură, cu mâna pumnal sau pe sabie.

— S-a isprăvit, gândi Capestang. Nu mai ies eu viu de aici! Sunt prea mulţi!

Apoi, recăpătându-şi curajul datorită firii sale arzătoare, îşi aruncă pălăria la picioare, o atinse cu vârful sabiei şi ironic,

batjocoritor, cu privirile strălucitoare şi cu glasul insultător, zise:

— Cine dintre dumneavoastră va sări primul peste pana Fanfaronului? Cine dintre dumneavoastră va porni să fie străpuns primul de această sabie?

Şi teribil la mânie, mai puternic decât Samson şi mai curajos decât Ahile, se puse în gardă. Văzduhul vui de insulte, de înjurături, de blesteme, de răcnete şi de ţipete. Şi cu toţii deodată, Concino Concini şi Rinaldo, cu săbiile. Pontraille, Montreval, Louvignac, Bazorges şi Chalabre, pumnalele, chiar şi Cinq-Mars, care se năpusti înaintea celorlalţi strigând: "Îl vreau numai pentru mine!"; chiar şi Laffemas care pitulându-se în spatele copacului se pregătea să-i sară în spate, toţi, absolut toţi se năpustiră asupra lui.

— Jos armele! se auzi un glas puternic, înapoi!

Toate capetele vrăjmaşilor se întoarseră în direcţia din care venea glasul. Toate feţele laşilor păliră, Guise, Condé, Angoulême încălecară în grabă şi dispărură. Cinq-Mars se îndepărtă bombănind. Richelieu se ascunse şi mai afund în umbra desişului, Laffemas se târî ca un şarpe prin ierburile înalte.

— Cum? se întrebă nedumerit Capestang, Micul cavaler de adineauri? Cel pe care era să-l omoare propriul său armăsar?

Concini, artist minunat, se descoperi, cu un gest larg. În acelaşi timp, cu un glas solemn striga:

— Regele! Descoperiţi-vă domnilor!

— Trăiască regele! strigă banda de ucigaşi, atât de tare încât exclamaţia lor răsună până departe.

Ludovic al XIII-lea înaintă câţiva paşi, în timp ce Luynes şi ceilalţi cavaleri de serviciu rămaseră nemişcaţi. Concini surâdea şi salută. Şi scrâşnea din dinţi! Accidentul de cal prevăzut de Léonora nu se întâmplase, prin urmare.

— Ce se petrece pe aici? întrebă regele.

— Sire, spuse Capestang, domnii aceştia pretindeau că în ţara lor sportul scrimei este neîntrecut. Mă pregăteam tocmai să le demonstrez frumuseţea scrimei franceze.

În acelaşi timp salută cu sabia, îşi strânse călcâiele şi vârî lama ascuţită în teaca ei. Regele admiră o clipă această figură, ce părea dăltuită în bronz, pe care se jucau umbrele unei mari puteri de iniţiativă.

— Domnule, continuă Ludovic după un moment de tăcere,

în care se auzea freamătul vrăjmaşilor, tot atât de puternic cum se aude şi freamătul frunzelor învolburate de vârtejul furtunii, domnule, adineauri, cu primejdia vieţii dumitale, m-ai salvat. Ai oprit calul meu care, înţepat, fără îndoială, de vreo viespe pornise într-un galop neînfrânat. Eram atât de emoţionat, încât am uitat să întreb cui îi datorează fiul lui Henric al IV-lea cinstea de a mai domni încă. Am venit să repar această greşeală. Numele dumitale, cavalere?

— Accidentul! Accidentul! mârâi Concini în sine. Totuşi accidentul s-ar fi produs, fără de Capestang. Şi mâine aş fi fost rege! Nenorocire ţie! Te voi sfărâmiţa, Fanfaron nemernic! Trăieşte!

— Sire, răspunse cavalerul cu acea mândrie cu care-şi rostea întotdeauna numele, cel care are acum onoarea să stea de vorbă cu Maiestatea Sa Regele Franţei se numeşte Adhémar de Trémazenc, Cavaler de Capestang.

Regele îşi înclină uşor capul şi strânse frâiele calului său.

— Sire, se amestecă Concini, cavalerii mei şi eu vom avea cinstea să vă escortăm până la Luvru.

Ludovic al XIII-lea aruncă o privire plină de dispreţ amantului Mariei de Médicis.

— De prisos! spuse el. Domnul cavaler de Capestang îmi va fi singura escortă. Vino, cavalere.

Concini ridică din umeri şi păli.

— Decăderea! murmură el. Aceasta înseamnă decăderea! Numai dacă...

Capestang îşi simţi sufletul tresărind de bucurie. Şi el păli, Şi atunci murmură ca pentru sine:

— Fii cu luare aminte, Capestang, iată Norocul care trece pe lângă tine!

Sări pe roibul său şi se pregăti să-l urmeze pe rege. Ludovic al XIII-lea se uită prelung la banda aceea de bicisnici şi zise:

— Domnilor, vă înştiinţez că domnul de Capestang se numără printre prietenii mei. Duşmanii prietenilor mei sunt şi duşmanii mei,... să ştiţi.

Capelele se plecară; apoi, ca la un semnal, se ridicară toate deodată şi din nou răsunetul strigătului cutremură pădurea.

— Trăiască regele!

Ludovic al XIII-lea se îndepărtă. Ascultând de porunca lui Capestang călărea pe lângă el, Luynes şi ceilalţi paji îl urmau

îndeaproape. Concini atât timp cât Capestang mai putea fi văzut îşi ţinti privirile pline de ură asupra lui. Iar când dispăru, spuse:

— Domnilor, ofer o sută de mii de livre aceluia care îmi va preda pe acest om. Am spus bine: o sută de mii de livre în orice zi prin orice mijloc: pumnal, sabie sau otravă...

Un freamăt zgomotos străbătu mulurile asasinilor, iar Rinaldo scrâşni printre dinţi:

— O sută de mii de livre! O răsplată deosebit de frumoasă. Pe Dumnezeul meu, dacă le-aş avea şi eu le-aş dărui bucuros, numai să-l pot străpunge cu sabia... Domnilor, vă rog un singur minut, există două feluri de a lichida afacerea aceasta de o sută de mii de livre.

Pontraille, Louvignac, Chalabre, Montreval şi Bazorges îl înconjurară. Ochii lor străluceau, căci suma aceasta merita orice sacrificiu...

— Vorbeşte! îl îndemnară ei, în timp ce Concini rămase cufundat în gândurile lui înfricoşătoare.

— Primul mijloc! Vom trage la sorţi pielea şi măruntaiele Fanfaronului. Acela care le va câştiga va avea cinstea să-l săgeteze. Deci, toţi banii i se vor cuveni lui.

— Da, zise Montreval, dar prin această metodă riscăm să fim ucişi cu toţi unul după altul, de nenorocitul acela.

— Atunci să întrebuinţăm al doilea mijloc, continuă Rinaldo. Lucrăm împreună şi împărţim banii. După ce netrebnicul va fi doborât, ne vom împărţi cele o sută de mii de livre. Suntem şase. Ne va reveni deci la fiecare ci te şaisprezece mii şase sute şi şaptezeci de livre şi câţiva soli.

— Socoteşti tot aşa de bine ca şi Arhimede, zise Pontraille.

— Primiţi?

— Primim!, răspunse banda în cor.

— Bine, atunci ascultaţi aceasta, domnilor. Îl vom fugări pe nemernicul acela, ne vom uni viclenia, inteligenţa, puterile, pentru a-l prinde pe Fanfaron acolo de unde nu va mai putea să scape. Este limpede că unul dintre noi va ajunge primul şi va putea da lovitura de moarte. Dacă voi fi eu acela, totul va merge strună! Dacă nu voi fi eu acela promit să dăruiesc celui care-mi va ceda locul său, şi partea mea. Va lua atunci treizeci şi trei de mii o sută treizeci şi două de livre şi câţiva soli.

Spadasinii se priveau unii pe alţii, strângând din buze.

— Eu, zise Bazorges, deşi sunt tot atât de sărac ca şi Iov,

despre care vorbeşte Sfânta scriptură, nu aş ceda locul meu nici pentru aur, nici pentru arginţi.

— Eu, zise Pontraille, care-şi astupase ochiul scos, cu o bucată de mătase neagră, mi-aş da mai curând celălalt ochi, decât să-mi cedez locul altuia.

— Eu mai zise şi Louvignac, aş străpunge cu suliţa pe acela dintre dumneavoastră, domnilor, care îndrăzneşte să-mi fure locul... în cazul în care ajung primul.

— Bine, strigă Rinaldo, atunci să-l lovim toţi deodată.

* * *

În timp ce, sub răcoarea ramurilor, se ţinea această consfătuire funebră, cavalerul de Capestang călărea alături de regele Ludovic.

Regele înainta tăcut şi cu capul plecat.

Aventurierul, cu faţa strălucitoare, trufaş în atitudinea lui, gândea că soarta îi e de acum pecetluită şi că bogăţia îl aşteptă cu braţele deschise. Se vedea de acum la Luvru... Se vedea copleşit de aur şi de onoruri şi... surâzând triumfător îşi zicea:

— Nu aş fi crezut niciodată că este atât de uşor să faci avere!

Când ajunseră la porţile Parisului, Ludovic al XIII-lea se opri şi spuse:

— Îţi mulţumesc că m-ai escortat, cavalere.

— Sire, eu trebuie să fiu recunoscător Majestăţii Sale că mi-a dăruit amintirea unei atari onoare.

Regele clătină din cap şi continuă:

— Aminteşte-ţi de cuvântul pe care ţi l-am spus. Când vei avea nevoie de mine, ziua sau noaptea, să vii la Luvru să-l cauţi pe Vitry şi să-i spui acel cuvânt.

Ludovic al XIII-lea strânse frâul şi porni la trap. Capestang rămase ţintuit locului, tare uimit.

— Va să zică, murmură el ca pentru sine, este mult mai greu să faci avere decât mi-am închipuit eu. Îmi pare că o văd îndepărtându-se repede pe această zeiţă. Pentru ce oare zeiţa norocului nu are decât un singur fir de păr!? Pentru mine, ar putea să aibă şi o perucă!

Nemulţumit, dădu pinteni calului gândindu-se mereu la situaţia lui, care i se părea plină de primejdii.

— Bine mai stau! zise el. De unde porneşte această ură? O înţeleg foarte bine pe cea a lui Cinq-Mars care a aflat, fără nici o îndoială, de necredinţa lui Marion Delorme. Ducă-se pe pustii!, cu toate că era tare frumoasă. Îl pricep şi pe Concini care mă duşmăneşte pentru că nu murii în podul lui, ca şi cum un asemenea ungher ar fi fost un mormânt vrednic pentru un Capestang. Dar pe ceilalţi doi nu-i înţeleg deloc! Cel cu mască mai întâi! Cum? Pentru câţiva pistoli? Nu, desigur că nu, omul acesta are un aer de distincţie înnăscută. Cu siguranţă că banii nu au nici o însemnătate la el. Ce i-am făcut atunci? Cine este el oare? Dar celălalt, cavalerul acela cu privirile pătrunzătoare, cu surâsul diafan ca şi străfulgerarea securii călăului? Ce i-am mai făcut şi acestuia? Toţi patru la un loc sunt foarte puternici! Numai unul dintre ei, şi ar putea să mă doboare. Sărman de tine, Capestang, în curând vei fi ucis.

Deodată se înălţă în scări. Îşi însuşi atitudinea eroică a unui Fanfaron de teatru. Trecătorii îl priveau uimiţi pe acest tânăr subţire, strălucitor, călare pe fantasticul "Săgeata", înălţat în scări, cu pumnul întins, dar nici unul din ei nu izbucni în râs la vederea lui.

— Să fug? Să dispar? mârâi el în sine. Nici gând! Puteţi veni, domnilor Cinq-Mars, Concini, dumneata, omul cu mască, şi chiar tu Rinaldo, Veniţi cu toţii şi mai aduceţi şi pe alţii! Conspiraţi, ascuţiţi-vă pumnalele, întindeţi-vă ghiarele asupra micului regişor! Dar luaţi seama, domnilor! Micul regişor a salvat viaţa lui Capestang, iar Capestang vă dispreţuieşte pe toţi! Capestang îl va salva pe regele Franţei.

Porni din nou la drum, cu imaginaţia aprinsă, frământat de aureola luptelor şi a gloriei. Deodată păli. Simţi că-i fuseseră fărâmiţate aripile visului său. Pentru a salva tronul şi pe rege va trebui să se lupte împotriva ducelui de Angoulême! Iar ducele de Angoulême era tatăl fetei pe care o iubea!

Capitolul XVI Neguţătorul de otrăvuri

Trecură câteva zile. Sosise 22 August, ziua pe care Violetta, dementa din palatul de la Meudon, i-o indicase lui Capestang.

Probabil, o simplă închipuire a unei femei cu minţile rătăcite! Sau poate că această dată se lega, în mintea ei, de un anumit gând confuz care lucea vag în tenebrele minţii ei.

În acea zi, pe la orele şase, Concini se afla în camera sa, întunecat la privire, cu sprâncenele încruntate, cu buzele strânse, ministrul se lăsa pradă gândurilor, în timp ce Fiorello, valetul său, îl tundea, îi pieptăna barba şi mustăţile, îl farda cu roşu, cu alb şi chiar cu alte culori pe care le obişnuia; îl parfuma, îl îmbrăca, în sfârşit, într-un costum de satin roşu, cu fundă purpurie şi şnur auriu, cu o pălărie de pâslă, împodobită cu o pană ce se termină printr-un pămătuf plecat înainte, şi cu o mantie de satin cărămiziu, al cărei guler îi acoperea umerii.

Concini se aşezase în faţa unei imense oglinzi. Se admiră câtva timp în tăcere, apoi întorcându-se spre un om care, încălecat pe un scaun, asistase la toaleta lui, zise:

— Ce spui, Rinaldo? Vorbeşte fără teamă...

Rinaldo, drept orice răspuns, fluieră admirativ.

— Da, mai zise Concini. Foarte mulţi seniori mă gelozesc. Femeile mă socotesc frumos. Şi într-adevăr sunt tare frumos! Am dreptul să vorbesc astfel, fără să mă tem de ridicol, deoarece consider frumuseţea mea drept o armă şi nicidecum că un merit. Dar la ce-mi servesc toate acestea? Ce folos că semăn cu Antineus, pe care l-am văzut la Florenţa? Ce folos că sunt mai bogat decât o corabie spaniolă venită din Peru? Ce folos că am o influenţă faţă de care puterea regală nu este decât un opaiţ fumegător? La ce folosesc toate acestea, din moment ce ea mă urăşte?

— Vă va iubi! îl asigură Rinaldo.

— Mă urăşte, dragul meu! Mă dispreţuieşte! În privirile ei am deosebit atâta scârbă, încât am fremătat de spaimă! Atâta dispreţ, încât m-am simţit sfărâmat.

— Răzbunaţi-vă!

— Să mă răzbun! Să mă răzbun! Dar nu mă gândesc decât la omul pe care-l iubeşte, la afurisitul Fanfaron, omul acesta care mi-a aruncat mănuşa în faţă pe când îl iertăm, oferindu-i bogăţie şi onoruri, acest om pe care mai deunăzi l-am întâlnit în drumul meu.

Rinaldo scrâşni.

— Aşadar, nici o veste? întrebă Concini după o mică tăcere.

— Nici una încă! Suntem literalmente spetiţi de oboseală.

Chalabre şi Pontraille cutreieră toate cabaretele şi tavernele de la cele mai luxoase la cele mai umile. Bazorges şi Louvignac s-au însărcinat cu sălile de joc, cu tripourile şi cu arenele de luptă. Montreval şi eu, cercetăm pieţele publice şi străzile,

— Şi care este rezultatul?

— Până acum mi-au murit doi cai, iar Montreval nici nu se mai poate ţine pe picioare. Louvignac şi Bazorges au fost nevoiţi să se lupte de nenumărate ori cu netrebnicii care strigau: "Moarte zbirilor lui Concini!" Iar Pontraille şi Chalabre sunt beţi ziua şi noaptea. Cât despre Fanfaron... nici umbră măcar!... nici cea mai mică urmă! Monseniore, laşul acela a fugit din Paris.

— Voi răscoli toată Franţa. Îl voi găsi, viu sau mort... Să plece, să fugă, să se refugieze chiar şi într-un mormânt, să se ascundă chiar şi la capătul lumii şi tot voi pune mâna pe el! Adio, Rinaldo, mă duc la Luvru. Iar în timp ce-i voi face curte Mariei — oh! nenorocitul de mine — voi încerca — ca o fericire supremă — s-o zăresc pe prizoniera ei.

— Un moment, Monseniore! Îmi pare că aveaţi să-mi vorbiţi despre un lucru foarte serios. Ajutorul pe care l-a dat Capestang regelui pe şoseaua ce duce la Meudon a schimbat, poate, cursul istoriei Franţei. El va muri după cum am stabilit. Dar nu este numai Capestang...

— Ce vrei să spui? întrebă Concini nerăbdător.

— Vreau să vă spun, Monseniore, că dacă v-aţi numi Sire, fiica ducelui de Angoulême nu vi s-ar mai împotrivi.

— Eşti sigur de aceasta?

Rinaldo tăcu un moment, apoi continuă:

— Monseniore, mi-aţi spus prea multe ca să ne mai putem opri aici. Nu se cade să-i faci pe oameni să întrevadă, o bogăţie nemaipomenită, ca apoi să-i opreşti în loc. Mi-aţi promis că dacă vă ajut în această întreprindere care va uimi lumea secole la rând, mă veţi numi duce şi guvernator în Île de France, îmi risc viaţa, Monseniore! Nu mai sunt simplul Rinaldo, acum sunt complicele dumneavoastră!

— Ce vrei? bâigui Concini speriat.

— Să mă puneţi şi pe mine la curent. Să-mi spuneţi ziua şi ora în care va trebui să reacţionăm, în care va fi necesar să ne îndreptăm împotriva Luvrului! Dar mai întâi de toate, stăpâna Léonora a putut sta de vorbă cu ducele de Angoulême?

Concini îşi recăpăta sângele rece. Îşi mângâia teaca

pumnalului.

— Vei afla toiul la timp, dragul meu Rinaldo. Fii liniştit! Da, Léonora a stat de vorbă cu ducele. Chiar Giselle însăşi i-a înlesnii această întrevedere. Ducele de Angoulême este convins acum că lucrez pentru el. Prin urmare, el nu mai este primejdios. Odihneşte-te deocamdată. La momentul potrivit îţi vei câştiga ducatul şi guvernământul.

— Ce voi avea de făcut? întreba Rinaldo.

— Să-l răpeşti pe ducele de Angoulême în momentul în care el va fi convins că nu trebuie decât să vină la Luvru pentru a primi coroana regală din mâna mea. Primeşti? Crezi că însărcinarea asta ţi se potriveşte?

— Dacă mi se potriveşte? strigă Rinaldo rânjind. Doamne, Doamne, mi-aş da cinci ani din viaţă, ca aceasta să se întâmple în astă seară!

Concini îl admiră o secundă pe caraghiosul său servitor apoi, bătându-l pe umeri:

— Răbdare! Eşti tot atât de trufaş ca şi un cal nerăbdător. Bătălia va începe curând, viteazul meu duce!

— Sire, răspunse Rinaldo, faceţi astfel încât crainicii să sune cât mai curând.

Concini deschise uşa lângă care se afla şi ieşi. Vroia să-şi ascundă profunda emoţie pricinuită de acest cuvânt care-i era adresat pentru prima oară: Sire!...

— Un moment! N-am isprăvit încă, strigă Rinaldo.

— Ce mai vrei?

— Monseniore, când mi-aţi spus cu atâta sinceritate, care vă cinsteşte până în cel mai înalt grad, că fiica ducelui de Angoulême vă urăşte, v-am răspuns: vă va iubi...

— Ei? murmură Concini tresărind de speranţă.

— Când mi-aţi spus că vă dispreţuieşte, v-am răspuns: răzbunaţi-vă! Monseniore, acum vă aduc ceea ce v-am promis: răzbunarea şi dragostea, iată ce-am putut obţine de la Lorenzo, neguţătorul de ierburi.

Concini, cu o mână tremurătoare, apucă sticluţa pe care i-o întindea Rinaldo şi o privi cu acea curiozitate cu care muribundul cercetează licoarea care-l va salva.

— Trei picături în fiecare seară, continuă Rinaldo. În apă, în vin, sau în ceai. Trei picături în fiecare seară, timp de opt zile... şi vă va iubi, Lorenzo a spus aceasta şi el nu se înşeală

niciodată. Lorenzo este moştenitorul lui Ruggieri. Lorenzo cunoaşte minunatele formule ale cabalei. Monseniore; vă asigur că o să vă iubească.

— Opt zile! murmură Concini, cu fruntea înfierbântată, cu inima bătând să-i sară din piept. Opt zile! Opt secole! Dar nu va fi greu! An; reuşit s-o cumpăr pe paznica pusă de regină... Voi începe chiar din astă seară!

Şi Concini, strângând cu putere sticluţa în mâini, se grăbi să iasă în curte unde-l aştepta trăsura.

— La Luvru! spuse el vizitiului.

Trăsura porni, urmată de vreo doisprezece cavaleri înarmaţi până în dinţi. În acest moment, în care crepusculul începea să coboare asupra Parisului, un cupeu se opri în apropierea podului de peste Sena. O femeie îmbrăcată în negru, cu faţa acoperită de un văl gros coborî, făcu câţiva paşi şi se opri în faţa unei case, situată la mijlocul podului. Casa părea foarte tristă. Avea o înfăţişare întunecată, iar zidurile erau roase de trecerea anilor. Cele două ferestruici erau închise cu jaluzele. Ferecată, de asemeni, era şi poarta de stejar, barata cu un drug de fier.

Femeia bătu într-un anumit fel. Curând se auzi zăngănitul unui lanţ care cade, zgomotul unor zăvoare trase şi scârţâitul unei chei care se învârteşte în broască. Poarta se întredeschise atât doar pentru a îngădui trecerea unei persoane, apoi se închise din nou. Femeia îşi ridică vălul. Şi atunci, se zări faţa palidă a Léonorei Galigaï, luminată de cele două diamante negre ale ochilor săi.

În faţa ei stătea un bărbat mic de stat, foarte mic, aproape un pitic firav, cu privirile pătrunzătoare, cu înfăţişarea ironică, cu o barbă lungă şi unsuroasă care-i ajungea până la brâu. Iar acest vraci era un savant cu o fire excepţionala, era un geniu al răului pentru care fiinţa vie nu reprezintă decât un câmp de experienţă, era un toxicolog, un otrăvitor, un creator al morţii, tot aşa după cum alţii sunt creatori ai vieţii; îl chema Lorenzo. Venea din Florenţa, strălucitoarea, totodată, patrie a genii lor râului. Vindea ierburi. Mai bine spus vindea viaţă şi moarte, dragoste şi ură. Ştiinţa afrodisiacă nu avea nici un secret pentru el. Toate tainele Parisului se destăinuiau în umila lui prăvălioară plină de ierburi uscate. Deasupra prăvăliei se afla laboratorul său în care nu intrase niciodată o fiinţă vie.

Léonora Galigaï şi Lorenzo se priviră ţintă unul pe altul, o

clipă: femeia, palidă şi mândră; piticul, trandafiriu şi surâzător.

— A venit, spuse Lorenzo frecându-şi mâinile, chiar astăzi. A venit! Ei, nobilă doamnă, îmi pare că strălucitul dumneavoastră soţ vrea să termine odată!

Léonora fremăta. Unghiile degetelor sale i se înfipseră în carne. Timp de câteva secunde suferi îngrozitor. Apoi biruindu-şi slăbiciunea:

— Aşadar, Rinaldo a venit? Şi i-ai dat... ceea ce dorea Concini?

— Da, doamnă, o sticluţă. O sticluţă care conţine vreo cincizeci de picături — nu mai mult — dintr-o licoare preţioasă... numai dacă... Sfinte Iisuse! exclamă piticul bătându-se peste piept, numai dacă nu m-am înşelat. Nenorocire mie! Da! M-am înşelat! Iată doamnă... vedeţi... pe acest raft se aflau două sticluţe. Nenorocire mie! Îmi pare că i-am dat-o pe cea greşită!

Léonora palpita. Piticul se urcă pe un scăunel, privi pe raft, luă sticluţa care mai rămăsese acolo şi strigă:

— Fugiţi, doamnă! Fugiţi! M-am înşelat! Am greşit! Nenorocire mie! Sărmana fată!...

— Astâmpără-te, Lorenzo! îi porunci Léonora. Ai jucat destul teatru. Spune-mi ce efect va produce otrava.

Lorenzo, cu multă precauţie, puse pe masă sticluţa pe care o ţinea în mână şi care era şi mai mică decât cea pe care i-o dăduse lui Rinaldo.

— Iată, spuse el fremătând. Tânăra fată va trebui să bea câte trei picături în fiecare seară, timp de opt zile. De altfel, i-am şi dat lămuririle necesare lui Rinaldo. După opt zile, otrava va începe să-şi producă efectul: va pătrunde în circulaţia sângelui, iar tânăra fată nu va mai simţi nici un fel de rău. Doar atât: într-o bună dimineaţă, după vreo unsprezece sau douăsprezece zile, privindu-se în oglindă, fata va observa că are pe frunte sau pe obraz un mic coş de culoare trandafirie. Dar ea nu-i va da nici e atenţie. Acesta este primul efect vizibil al otravei. După câteva zile se va produce însă o adevărată erupţie de asemenea coşuri. Ele se vor umfla, se vor sparge şi vor deveni nişte bubuliţe cu puroi, care-i vor acoperi fruntea, nasul, obrajii într-un cuvânt, toată faţa. Îi vor cădea genele, sprâncenele, chiar şi părul, gingiile, nu vor mai avea tăria să susţină dinţii aceia strălucitori din gura ei fermecătoare... şi totuşi ea nu va suferi deloc, sau cel mult foarte puţin. Doar puţină febră, atâta tot. Dar şi aceasta

va dispare curând. Apoi şi bubuliţele se vor usca. Aceasta este totul. Atunci fata va fi vindecată. Va fi tot atât de puternică şi de sănătoasă ca şi înainte. Numai că, în locul fiecărei bubuliţe, pe faţă, pe gât, pe sâni, pe braţe şi pe mâini va avea o găurică, o cicatrice care nu va dispare niciodată. Şi atunci, doamnă, această fată tânără cu gura fără dinţi, cu ochii pe jumătate roşi, fără păr pe cap, cu faţa găurită ca şi cum ar fi fost mâncată de mii de larve otrăvite, va avea înfăţişarea unei femei bătrâne, foarte bătrâne care trebuie să moară... numai în afară de cazul în care va căpăta aspectul unui cadavru care s-a sculat din mormântul său pentru a înspăimânta pe cei în viaţă!

Léonora Galigaï ascultase cu curiozitate această macabră descriere. Când piticul isprăvi de vorbit, oftă profund.

— Lorenzo, zise în sfârşit Léonora, otrava ta este minunată. Vei fi foarte bine răsplătit.

Neguţătorul de ierburi surâse şi ridică din umeri.

— Otrava pe care i-am dat-o lui Rinaldo, zise el, se prepară cât se poate de simplu. În Egipt, nu există nici o ţigancă care să nu o cunoască... D-voastră mi-aţi vorbit de o licoare miraculoasă... Am şi fabricat-o... o adevărată minunăţie... Chiar eu am descoperit-o!

Léonora tresări. O străfulgerare ciudată scapără din ochii ei negri.

— Iată "minunăţia" mea, spuse Lorenzo, luând sticluţa din faţa lui în mâini şi rotind-o în jurul unei lămpi.

Se deosebea în privirea lui un fel de admiraţie. Continuă să şoptească, ca şi cum şi-ar fi vorbit lui însuşi:

— Da, "Aqua Tofana", pe care am reuşit s-o reconstitui şi de care v-aţi servit, de acum, scumpă doamnă, era foarte bună. "Aqua Tofana" ucide fără a lăsa vreo urmă. Da, există otrăvuri cu adevărat miraculoase. Unele te doboară într-o clipită, doar. Altele te omoară într-o lună, în şase luni, după cum doreşte operatorul. Toate acestea sunt foarte bune. Dar ele sunt simple copilării faţă de această otravă, regina toxicelor, stăpâna lichidelor omorâtoare, singura formulă definitivă pe care am găsit-o eu însumi şi al cărei secret va muri împreună cu mine.

Lorenzo puse sticluţa pe masă şi adăugă nepăsător:

— Exact, secretul va muri odată cu mine. Nu-mi trebuie nici bani, nici glorie. Mizerabilă lepădătură a creaţiunii, aş fi putut urî omenirea, aş fi putut, datorită formidabilei inteligenţe cu care

m-a dăruit natura, să cuceresc după bunul meu plac bogăţia sau puterea. Dar, nimic din toate acestea nu m-au ispitit. Atunci, însă, când în cutele creierului meu se realizează visul pe care cifrele m-au lăsat să-l întrevăd, simt, doar o clipă, o mare mândrie. Atunci, mă simt mai puternic, mai mare decât toată omenirea chiar. Acest secret va muri, şi nimeni nu se va folosi de această otravă care m-a costat zece ani de caznă. După ce voi face o singură experienţă cu această sticluţă, o voi arunca în foc. Aflaţi, de altfel, că-mi va trebui mai mult de un an pentru a obţine o cantitate egală cu cea pe care o am aici.

Tăcu. Léonora fremăta. Privirile ei străluceau. Îşi puse mâna pe umărul piticului:

— Lorenzo, spuse că în şoaptă, ai spus că vrei să faci o singură experienţă cu această otravă?...

— Una singură! repetă Lorenzo ridicându-şi ochii strălucitori de limpezi asupra Léonorei. Cu o singură condiţie: ca experienţa să merite osteneala. Mă înţelegeţi? Ascultaţi, am şi eu o singură plăcere în această viaţă. Îmi place să mă aplec asupra omenirii aşa cum te apleci peste un cuib de furnici. Aceste insecte care vin, se duc, aleargă, se războiesc, reprezintă oamenii. Câteodată, îmi place să schimb destinul unei astfel de insecte, pentru a vedea care e rezultatul. Într-o zi, un cavaler vrea să-şi ucidă soţia, altădată un tânăr vrea să-şi omoare fratele, deseori o femeie vrea să-şi doboare rivală. Eu ascult şi, fără să mă obosesc, mereu cu aceeaşi bunăvoinţă, dăruiesc moartea... şi apoi privesc. De astădată, însă, datorită aceste minunăţii, vreau să nelinişteșc întreg furnicarul, vreau să lovesc tot cuibul, vreau să văd zăpăceala insectelor şi fuga lor, ca apoi să-mi spun: "Tu eşti cauza acestei catastrofe"! Să aţâţ războiul civil într-un regat că Franţa, să grăbesc vreo doisprezece pretendenţi spre tron, să privesc sforţările lor disperate, să văd lupte, arme care se ciocnesc să aud detunătura împuşcăturii şi să-mi spun: "Eu sunt pricina acestei tulburări a furnicarului!". Pentru aceasta nu mi-au trebuit decât câteva picături din această minunăţie, amestecate în supă pe care regele Franţei o bea în fiecare seară.

Léonora scoase un strigăt ascuţit şi îl privi înspăimântată pe Lorenzo. Piticul se ridică. Părea să crească mereu. În imaginaţia Léonorei Galigaï luă înfăţişarea acelor îngeri ai întunericului, care îşi fâlfâie aripile asupra omenirii.

— Demone! strigă ea, Mi-ai citit gândurile! Ştii până şi ce visez!

— V-am ghicit încă demult gândurile, doamnă, spuse Lorenzo,

— Da? întrebă ea bâlbâindu-se.

Şi privirile ei rătăcite se rotiră în jur. Vroia să ştie dacă această scenă ciudată nu era privită de vreun oarecare martor care ar fi putut s-o denunţe.

— Liniştiţi-vă! spuse Lorenzo. Altfel nu voi mai recunoaşte în dumneavoastră pe Léonora, pe marea Léonora pentru care am inventat această formulă. Ţineţi-o! Luaţi-o, doamnă!

Léonora, fie că avea o încredere neţărmurită în acest pitic, fie că energia ei dispreţuia orice pericol, se linişti numaidecât şi-şi reluă înfăţişarea nepăsătoare şi rece ca aceea a fatalităţii antice.

— Atunci... explică-mi darurile acestei otrăvi.

Lorenzo surâse... Cu capul plecat, cu privirile pierdute în neant, păru că se gândeşte. În fine, spuse:

— Darurile? Însuşirile? Mai bine aţi fi vorbit despre moarte! S-ar fi potrivit mai bine, Doamnă; când aţi dat cuiva o otravă puternică, dacă în clipa aceea socotiţi necesar să-l mai faceţi să trăiască o oră şi dacă de aceasta depinde reuşita planului dumneavoastră, atunci sunteţi pierdută. Căci bărbatul acela sau femeia aceea a murit de-acum... Dar dacă i-aţi dat o otravă mai slabă, care nu-şi va produce efectul decât peste… să hotărâm o limită... două luni, şi dacă după o lună vă daţi seama că v-aţi greşit socotelile şi că nu mai puteţi aştepta încă o lună moartea acestei fiinţe, sunteţi iar pierdută. Pe scurt, de îndată ce-i daţi otrava, fiinţa aceea nu vă mai aparţine: ea aparţine morţii.

— Ai dreptate! recunoscu Léonora. Şi tocmai acesta este unul din marile neajunsuri ale otrăvii.

— Acum, după ce v-am prezentat această înfăţişare a prăpastiei, doamnă, îngăduiţi-mi o întrebare: este adevărat că modul cel mai sigur şi mat puţin primejdios de a ucide un om este de a-l face să miroasă o floare otrăvită? Un trandafir, spre exemplu. Omul acela miroase un trandafir: a respirat moartea şi cade...

— Da, spuse Léonora cu seninătatea unei şcolăriţe care răspunde profesorului ei; da, s-au văzut oameni mirosind trandafirul; floarea ucigaşă a fost apoi analizată, şi otrăvitoarea

a mers de-a dreptul pe eşafod. Mai este şi o altă primejdie, încă şi mai mare: ca otrăvitoarea însăşi să miroasă floarea. Aceasta s-a întâmplat de multe ori.

Lorenzo surâse. Iar de astădată, în oglinda ochilor săi se deosebea o văpaie lugubră.

— Doamnă, zise el semeţ, pe un ton care o făcu chiar şi pe Léonora să se înfioare, veţi otrăvi trandafirul aşa după cum vă voi explica. Îl veţi putea respira. Toată lumea va putea să-l respire fără nici o primejdie. Trandafirul va putea fi analizat. Nu se vor găsi decât sucurile naturale ale florii. Dar, acest trandafir, doamnă, acest trandafir nevătămător pentru dumneavoastră, acest trandafir pe care îl vor respira douăzeci de persoane în faţa celui condamnat ta moarte, acest trandafir, doamnă, va fi ucigător pentru el, numai pentru el.

— Iluzie! şopti Léonora trecându-şi mâna peste fruntea-i palidă. Vis irealizabil!

Pentru a treia oară. Lorenzo surâse.

— Să ne reîntoarcem, doamnă, acolo de unde am plecat, spuse el cu răceală. Spuneam, dar, că după ce dăm otrava celui care trebuie să moară, mai rămâne totuşi o primejdie; să nu cunoaştem exact clipa în care-şi va da sfârşitul. Şi chiar dacă am cunoaşte această clipă, primejdia mai persistă încă: nu putem schimba cu nimic această clipă, nici întârzia-o şi nici înainta-o. Inevitabilul a fost comis! Ei bine, doamnă, dumneavoastră, după ce veţi fi otrăvit pe rege, deci pe Ludovic al XIII-lea, va continua să trăiască. Mă ascultaţi? Ascultaţi, căci aceasta este o adevărată minunăţie! Aceasta, doamnă, depăşeşte marginile puterii omeneşti! Şi totuşi, este o realitate strălucitoare şi formidabilă, care mă umple de mândrie. Regele, doamnă, regele otrăvit va mai trăi zece, douăzeci de ani, până la sfârşitul vieţii sale, chiar dacă dumneavoastră îi veţi spune: "Acum este timpul să mori!". Luaţi bine seama: otrava nu va lucra decât la porunca dumneavoastră. Otravă pe care i-o veţi vărsa astă seară în pahar îl va ucide atunci când veţi dori dumneavoastră, şi chiar în acel moment, mai degrabă decât în altul! Dar aceasta, fără să fi hotărât anticipat clipa morţii sale.

— Iluzie!, murmură Léonora gâfâind. Vis zadarnic!

Şi mai adăugă:

— Dacă ar fi cu putinţă! Ar însemna asigurarea reuşitei lui Concino al meu fără riscuri, fără primejdii.

— Orice este cu putinţă!, spuse Lorenzo cu siguranţa savantului priceput... Veţi înţelege lesne mecanismul foarte simplu al operaţiei care vă apare drept o iluzie. Am descoperit o otravă ucigătoare pe care am transformat-o în două otrăvuri nevătămătoare. Iată tot secretul meu! Fiecare din ele este nevătămătoare. Mă înţelegeţi? Iar când cineva vine să completeze una prin cealaltă, apare şi puterea distrugătoare.

Şovăitoare, privind cu atenţie buzele celui care-i destăinuise aceste secrete înfricoşătoare, Léonora tremura.

— Voi porni de la sinteză spre analiză, spre a reveni la sinteză. Iată o otravă. Am despărţit-o în două otrăvuri pe care le-am botezat: "pozitiv" şi "negativ". Negativul, singur, nu poate ucide. Pozitivul, singur, nu poate ucide. Priviţi, doamnă, această sticluţă: conţine otravă mea negativă. Dacă cineva ar sorbi-o în astă-seară, acest cineva ar înghiţi o otravă nevătămătoare, pe care cincizeci de ani de viaţă nu o vor putea elimina din stomacul lui. Acest om va trăi, aşadar, fără să simtă nici o durere. Dacă nu vine deloc în atingere cu otrava mea pozitivă, îşi va trăi existenţa normală. Acum, presupuneţi că peste zece ani aţi otrăvi un trandafir cu otrava pozitivă. Dumneavoastră, eu, soţul dumneavoastră, mii de persoane îl pot respira. Trandafirul este nevătămător, pentru că nimeni dintre noi nu poartă otrava negativă. Dar dacă trandafirul este mirosit de cel care a absorbit conţinutul aceşti sticluţe... atunci, doamnă, se produce sinteza. Atunci, doamnă, cele două otrăvuri, cea negativă şi cea pozitivă, vin în legătură una cu alta. Atunci, doamnă, se produce o combinaţie chimică: otrava de la început este reconstituită şi omul cade ca trăsnit... Cade chiar la momentul potrivit! Cade fără ca să se poată învinovăţi trandafirul pe care l-aţi respirat în faţa întregii Curţi, tot timpul serii, şi pe care l-au mai mirosit şi alţii,

Lorenzo surâdea. Léonora Galigaï tremura spasmodic. Cuprinse cu mâinile sticluţa şi şi-o ascunse în sân. Gâfâia. Şi totuşi murmură:

— Când îmi vei da... cealaltă otravă... cea care completează pe aceasta... cea care trăsneşte?

— Cea pozitivă, doamnă? Trandafirul? Când veţi vroi! Vă voi trimite un buchet!

Léonora se ridica şi se îndreptă spre uşa pe care i-o deschise Lorenzo. Când să iasă, se întoarse, luă mâna

neguţătorului de ierburi şi privindu-l ţintă îi spuse în şoaptă:

— Tăcere! Rogu-te, tăcere! Partea ta va fi aşa precum ţi-am spus, vei fi uimit... Dar, tăcere!

Lorenzo dădu din umeri. Iar ea dispăru, se pierdu în umbră. Piticul ferecă poarta. Surâdea fericit.

— Tăcere? repetă el. Dar, atunci nu aş lucra decât pentru Concini? În cazul acesta, nu aş vedea nimic, sau aproape nimic Nu, nu, vreau să se bată, să se omoare, să se sfâşie, vreau ca sângele să curgă în şiroaie roşii. Vreau... vreau, bâlbâi el mânios, vreau să mă răzbun pe întreaga omenire, eu, avortonul omenirii.

Se aşeză la o masă şi începu să scrie:

"*Monseniore*, *astă-seară*, *Léonora Galigaï îl va otrăvi pe regele Franţei*; *care*, *după toate probabilităţile*, *vă muri în opt zile*. *Dacă nu vreţi să lăsaţi coroana să treacă pe un cap nedemn*, *vegheaţi cu atenţie! Vegheaţi chiar începând de mâine!*"

Şi apoi, cu un băţ lung, bătu în tavan. Un uriaş apăru la capătul unei scări de lemn, care începea din fundul prăvăliei. Uriaşul coborî, se apropie de pitic şi rămase nemişcat, Lorenzo îi întinse scrisoarea spunându-i:

— Pentru Ducele de Angoulême! Dacă te întreabă cumva cine te-a trimis, îi spui că vii din partea piticului care, în casa de la Meudon, i-a prezis că va fi rege.

Capitolul XVII 22 august 1616

După întâlnirea sa cu regele, cu Concini, Richelieu, Angoulême şi Cinq-Mars, Capestang se întoarse la hanul "La Regele Henric", unde Cogolin îi spuse că marchizul îl caută pentru a-l săgeta.

— Ştiu, răspunse cavalerul. M-am întâlnit cu el.

— Da? Şi domnul cavaler nu a fost săgetat? Atunci, domnul marchiz e mort, nu-i aşa?

— Deloc! Trăieşte! Te previn, însă, că este mai mânios că oricând. De altfel, cred că toată lumea din Paris a fost cuprinsă

de furie şi că toţi vor să se răzbune pe mine. Şi apoi, închipuie-ţi că am dormit sub un stejar şi că am visat sânge şi omoruri. Semn prost, măi Cogolin!

— Dimpotrivă, domnule! Aceasta-i semn de noroc. Omoruri, înseamnă, prosperitate, iar sângele, bani.

— Şi eu aş dori să fie aşa! Dar, oare n-a venit timpul să mâncăm?

— Ba da, se grăbi să răspundă Cogolin, arătând cavalerului o masă gata pregătită.

Capestang mâncă cu mare poftă bunătăţile aşternute pe faţa de masa strălucitor de albă. Şi în primul rând, un minunat pateu de ciocârlie. După ce cavalerul îşi sătură foamea, pe care nici emoţiile şi nici dragostea nu o puteau micşora, veni şi rândul lui Cogolin. Numai că acesta, respectând cu sfinţenie ierarhia, mâncă în picioare ce mai rămăsese din pateu (nu rămăsese decât coaja) şi goli numai fundurile sticlelor.

— Dacă domnul cavaler ar vrea să-mi povestească cum şi-a petrecut ziua... acesta ar fi cel mai bun deşert pentru mine.

Capestang nu se lăsă rugat de două ori. Începu să povestească valetului nenumăratele întâmplări ale zilei. Iar la sfârşit, Cogolin nu se putu împiedica să nu se tânguie cam astfel.

— Ce va deveni stăpânul meu, cu atâţia duşmani împotriva lui? Desigur că va isprăvi prin a fi tocat ca şi ciocârliile maestrului Lureau. Iar eu, care sunt valetul dumnealui, voi fi tăiat în bucăţele mici, ca şi slănina care acoperă acest pateu. Căci, de bună seamă, eu nu pot pretinde să împărtăşesc aceeaşi soartă ca şi cavalerul Trémazenc de Capestang. Aşa este, domnule, dumneavoastră veţi fi ciocârlia, iar eu slănina.

— Cu neputinţă, răspunse Capestang. Eşti prea slab pentru aceasta. Poţi fi liniştit! Şi-apoi, chiar dacă duşmanii mei vor să amestece trupurile noastre în pateul pe care — aşa cum crezi tu — au de gând să-l pregătească, tu ar trebui să socoteşti aceasta drept cea mai mare cinste care ţi se poate întâmpla. Şi la urma urmei, dacă mai îmi baţi capul şi dacă nu mă laşi să-mi fac digestia în linişte... iau biciul.

Cogolin, luând o înfăţişare mândră, strigă:

— Cum, domnule? Este adevărat? Este o cinste? Nici nu mă gândeam la asta!

— Vezi bine!

Cogolin se grăbi să cureţe masa. Apoi, se duse la stăpânul hanului:

— Maestre Lureau, îi spuse el, stăpânul meu te iartă că ai îndrăznit să divulgi că-ţi face onoarea de a locui la dumneata. Poţi, dar, să-şi scoţi şalul cu care ţi-ai înconjurat capul, pentru a-ţi salva urechile.

— Ah, Cogolin!, exclamă Lureau, mă faci foarte fericit. Şi dacă nu păhărel de vin de Spania ar putea...

— Ai un suflet foarte bun, îl întrerupse Cogolin. Stăpânul meu va fi foarte mâhnit că va fi nevoit să-ţi smulgă limba...

— Să-mi smulgă limba? Dar, atunci, stăpânul tău este tare mâniat pe mine!

— Şi să-ţi scoată ochii!

— Să-mi scoată ochii? Dar, ştii că la Paris mai există şi judecători?

— Desigur. Dar, judecătorii vor spune că stăpânul meu a procedat foarte drept atunci când te-a făcut orb şi mut. Căci el este însărcinat de rege — chiar de rege în persoană — cu o misiune secretă. Şi vei strica totul dacă, prin vina dumitale, duşmanii regelui află că domnul cavaler locuieşte aici.

Lureau deveni gânditor. Apoi, deodată, se bătu pe frunte:

— Am înţeles, strigă el cu glas misterios.

— Dar ce-ai înţeles, maestre Lureau?, îl întrebă Cogolin destul de uimit.

Hangiul se aplecă la urechea lui Cogolin.

— Am înţeles pentru ce domnul Episcop de Luçon a venit să dea târcoale pe aici...

— Da?... Desigur! Misiunea aceasta este în legătură cu interesele episcopale.

— Episcopale!, repetă hangiul pe un ton cu atât mai respectuos, cu cât nu prea înţelegea bine rostul acestui adjectiv cabalistic. Atunci, nu mă mai miră nimic! Fiecare ştie că domnul Richelieu este un personaj foarte puternic.

— Foarte bine, trebuie să descoperi pe orice episcop, călugăr, diacon sau cardinal care va veni să-l spioneze pe stăpânul meu. Chiar dacă acesta ar fi stăpânul părinte, înţelegi? Dacă nu...

Cogolin îşi sublinie cuvintele cu gesturi înfricoşătoare, încât hangiul jură că trebuie să fie tare îndemânatic acela care va descoperi, în casa lui, pe cavalerul de Capestang.

Iar în urma acestei convorbiri rezultă că eroul nostru era tot aşa de bine păzit ca şi o comoară. În zilele următoare, marchizul Cinq-Mars se reîntoarse spre a se asigura că potrivnicul lui nu locuieşte la "Regele Henric". Marchizul era sigur că Trémazenc nu-i va scăpa printre degete. Laffemas veni într-o seară să bea o sticlă de vin cu maestrul Lureau, îşi puse în joc tot talentul său diplomatic. Dar, în cele din urmă, fu convins că Capestang îşi schimbase locuinţa. Ceea ce i se părea foarte normal... În răstimpul acestor zile, însuşi cavalerul îşi luă toate măsurile de prevedere necesare. Nu vroia cu nici un preţ să cadă într-o cursă, căci atunci ar fi fost omorât fără milă.

Aceasta era situaţia în decursul zilelor ce urmară. Până în ziua de 22 august nu se încercă nimic împotriva hanului "La Regele Henric", în afară de cele două recunoaşteri făcute de Laffemas şi Cinq-Mars. Capestang aştepta cu mare nerăbdare această zi de 22 august, amânându-şi orice hotărâre până în clipa în care va vedea pe femeia aceea din palatul de la Meudon. Avea foarte puţine speranţe să dea de urmele ducelui de Angoulême şi s-o revadă pe fiică-sa... Dar, nimeni nu se prinde mai puternic de lanţul speranţei decât un îndrăgostit.

Capestang aşteptă ca ora să fie destul de înaintată, pentru a ajunge la castel. La timpul hotărât, porni la drum, urmat de Cogolin călare pe căluţul lui. Sosi la castel în momentul în care soarele se culcă în spatele coroanei copacilor. În timp ce străbătea parcul şi se îndrepta spre scara castelului, inima îi bătea cu putere.

Privi curios treptele năruite. Deodată, fremătă din tot corpul. Credincioasă promisiunii sale, Violetta apăruse pe trepte, albă ca o arătare şi puţin aurită de ultimele raze ale soarelui.

— Oare, murmură cavalerul, ce-mi va spune această gură care surâde atât de misterios? Îmi va deschide porţile fericirii? Sau îmi va aduce îndoiala care este mai rea decât toate nenorocirile la un loc?

Descălecă şi se apropie de trepte. Cu un gest larg, Capestang salută suava apariţie.

Se părea că dementa nici nu-l zărise. Ochii ei albaştri priveau în depărtare şi întrebau parcă nemărginita zare. Ea murmura vorbe neînţelese, pe care Capestang nu le pricepea. Deodată, îl zări pe cavaler şi trecând de la un gând la altul, cu repeziciunea minţilor care şi-au pierdut orice cârmuire, începu

să surâdă.

— Doamnă, începu Capestang, când am avut cinstea să vă văd pentru ultima oară, aţi binevoit să-mi fixaţi o întâlnire. Mi-aţi spus atunci: "22 august, în momentul în care soarele apune în spatele copacilor". Suntem azi în 22 august, soarele apune... iată-mă. Dar, aici!

— 22 august! murmură femeia. Oare unde am auzit aceste, cuvinte? Cine le-a rostit? Carol, oare tu erai cel care vorbeai în spatele acestei uşi? Ce-am mai auzit, oare?

Capestang o asculta cu atenţia încordată. Violetta se opri deodată. Se plecă puţin din mijloc, ca şi când ar fi ascultat. Îşi muncea creierii cu mare trudă. Se vedea că depunea o mare sforţare pentru a-şi deştepta memoria aproape stinsă. Şi cavalerul fu cuprins de milă văzând încordarea trăsăturilor ei.

— Oare ce am auzit?, continuă Violetta. Da, Carol vorbea. Şi acum iată un alt glas: "Duce de Angoulême, a sosit timpul să intervenim!"

— Ducele de Angoulême?, se miră Capestang.

— Carol le răspunde! Le spune... ce le spune oare? 22 august… da, acestea sunt cuvintele pe care le-am auzit şi atunci… casa de pe marginea fluviului… castelul meu…

— Chiar palatul ducelui?, murmură Capestang stăpânindu-se cu greu.

— Şi apoi?… şi apoi… cuvintele scrise pe tăbliţa de bronz... cuvintele pe care trebuie să le atingi cu degetele... nu mi le mai amintesc… ba da, mi le amintesc... Eu farmec, eu farmec…

— Eu farmec totul! Deviza Mariei Touchet, săpată pe o plăcuţa de bronz, fixată la poarta castelului ducelui de Angoulême. Acum, cunosc în sfârşit secretul acestei porţi! Acum îl voi salva pe tată, aşa după cum am salvat-o şi pe fiică.

Cu pasul ei majestuos — pe care-l au numai zeiţele cântate de Homer sau de Pindar — dementa coborî scările palatului. Se apropie de cavaler şi-i cuprinse mâna.

— Îmi eşti tare drag!, spuse ea surâzând. Vrei să-ţi citesc soarta în liniile mâinii? Altădată mă pricepeam foarte bine la aceasta. Şi apoi, cântam. Ce văd? Primejdii şi sânge… foarte mult sânge. Mulţi duşmani în jurul dumitale. Fugi, copile, fugi! Ascultă glasul profetului. Ia seama! Fereşte-te de fructul pe care-l mănânci, căci este otrăvit… de cerşetorul care-ţi cere pomană, căci are un pumnal ascuns sub haină! Fereşte-te de

orice, de aerul pe care-l respiri, de fata care-ţi surâde şi-ţi înlănţuie gâtul cu braţele... fugi, fugi, sări pe frumosul dumitale armăsar şi, peste munţi, peste câmpii, fugi! Cât mai repede! Fugi până ce te desparte neţărmurirea de cei care te pândesc.

Dădu drumul mâinii lui Capestang şi începu să râdă, înainte ca acesta să poată face vreun gest, ea urcă din nou treptele. Acolo, sus, se întoarse, ridică braţele şi cu un glas care-l făcu pe Capestang să tresară, spuse:

— Fugi! Mâine va fi prea târziu! Fugi!!!

Dispăru. Capestang rămase un moment înmărmurit. Apoi, sărind în spinarea "Săgeţii", se îndreptă în galop spre Paris. Era de-acum noapte neagră când ajunse la hanul său. După ce îşi duseră caii în grajd, cavalerul ieşi în grabă de acolo, urmat de Cogolin, care se înarmase cu două pumnale şi un cuţit, fără a mai pune la socoteală sabia cu care se încinsese.

Când ajunse în faţa castelului ducelui de Angoulême, orologiul de la Saint-Germaîn bătea orele două. Cogolin fu pus de pază la colţul podului. Capestang îşi aruncă privirile spre faţada castelului. Era întunecată şi tristă, tot astfel că în acea seară în care venise pentru a încerca să-l revadă pe ducele de Angoulême. Se apropie de poartă, dar de astă-dată, în loc de a ridica ciocănaşul, începu să-şi plimbe degetele de-a lungul literelor care compuneau deviza Mariei Touchet, mama ducelui: "Eu farmec totul".

Poarta nu se deschise. Capestang îşi retrase mâna, descurajat.

— Nebun! Am fost nebun atunci când m-am încrezut în cuvintele unei demente...

"Da, îşi aminti el, dar ea nu mi-a spus să ating literele... m-a sfătuit să încondeiez cu mâna cuvintele. Să încerc! Gest de înţelepciune sau de nebunie? Voi vedea!"

Îşi apăsă degetul cel mare pe tot cuvântul "Eu". Dar poarta nu se mişcă. Venea rândul cuvântului "farmec". De-abia apăsă pe el, că placa de bronz se afundă. Scoase un ţipăt ascuţit.

Auzi zgomotul unei broaşte care se descuie. Poarta se deschise. Dintr-o săritură, Capestang fu înăuntru.

— În sfârşit!, murmură el ca pentru sine.

Dar fu cuprins de o ciudată senzaţie de slăbiciune. Fără să vrea îşi duse mâna la sabie, pe care o trase pe jumătate din teacă... I se părea că intrase într-un mormânt... În spatele lui,

poarta se închise singură, fără cel mai mic zgomot. Avu atunci presimţirea că nu va mai ieşi niciodată de acolo. În jurul lui domnea o negură deasă, întunericul îl înconjura din toate părţile. Iar peste această atmosferă neprietenoasă, pe care cavalerul o respira cu greu, plutea o tăcere sinistră.

Încetul cu încetul, obişnuindu-se cu întunericul, deosebi în depărtare o slabă licărire ce părea să-i spună: "Vino, vino spre mine!". Se îndreptă într-acolo. Pe când se apropia de acea flacără pâlpâindă, zări mai bine ceea ce îl înconjura. Îşi dădea seama că străbătea un fel de culoar cu pereţii găuriţi... parcă ar fi fost mâncaţi de lepră, strălucitori din pricina cristalelor de salpetru. Curând, ajuns în mijlocul unui luminiş de formă rotundă şi atunci văzu că lumina care ŞI călăuzise era produsă de o lampă aşezata pe un scaun. De lângă scaun pornea o scară care cobora, în formă de spirală, în pământ. Capestang înţelese că trebuie să coboare.

— Voi fi martor, se gândea el, la repetarea scenei pe care am mai văzut-o la hanul "Cele trei Clopote". Toată lumea unelteşte! Ducele de Angoulême vrea să fie rege. Ducele de Guise vrea să domnească. Prinţul de Condé năzuieşte la tron. Câţi regi pentru un singur regat!? Dar ce va deveni oare fiul ilustrului meu compatriot Henric al IV-lea? Chiar aşa, ce se va întâmpla cu Majestatea Sa Regele Ludovic al XIII-lea? Va fi arestat? Sărmanul de el! Eu îl iubesc mult pe acest regişor, pentru că este slab, singuratic, înconjurat de duşmani. Şi apoi, pe când ne aflam pe şoseaua Meudon, a spus un lucru care m-a impresionat până în adâncul sufletului: "Domnul cavaler de Capestang este prietenul meu!"

Monologul pe care-l rostea ar fi durat mult timp încă, dacă nu ar fi observat că se afla într-un fel de hrubă destul de spaţioasă, unde auzea un murmur de voci. Aruncă o privire în jurul lui şi îşi dădu seama că pivniţa avea o formă dreptunghiulară. Într-o parte, exact în faţa primei, se afla o a doua scară. Pe partea dreaptă se afla o uşă, pe cea stângă trei, dintre care numai cea din mijloc era închisă. Din dosul ei veneau murmurele de voci pe care le auzise Capestang. Se îndreptă spre această uşă, cu gândul s-o forţeze. În acelaşi moment, se auzi o voce puternică.

— Nimeni nu cunoaşte secretul uşii. Aşadar, domnilor, putem vorbi fără teamă. Totuşi, pentru că Măria Sa Prinţul

doreşte astfel, marchize Cinq-Mars, du-te în pivniţă, pentru orice eventualitate.

— Bine, Monseniore, se auzi glasul marchizului, pe care Capestang îl recunoscu numaidecât.

Dar şi cealaltă voce i se părea cunoscută. Păli! Şi, fără să-şi dea seama de ceea ce face, îmboldit de un fel de instinct, se aruncă dintr-un salt în spatele uneia din cele două uşi întredeschise. Era şi timpul! Cinq-Mars, pătrunzând în pivniţă, se duse să străjuiască capătul de sus al scării pe care coborâse cavalerul. Tot mai îndepărtat se auzea glasul lui:

— Sunt la postul meu, Monseniore!

— Bine, fiule! strigă vocea care i se părea cunoscută lui Capestang.

— Această voce! Acest glas!, murmură Capestang, cuprins de o mare nelinişte. Dar... dar este el... este glasul bărbatului mascat de pe şoseaua Meudon. Cel care vorbeşte acum ca un adevărat stăpân... ei bine, acesta nu poate fi decât ducele de Angoulême!... Dar el vrea să mă omoare pe mine. Mă învinovăţeşte de răpire. M-a numit "mizerabil"! El este tatăl celei pe care o iubesc! Cel pe care vreau să-i salvez!... Ar fi bine să ştiu când trebuie să mor!...

Pradă unor emoţii ciudate, frământat de gânduri stranii, cavalerul pătrunse în hrubă. Deodată se opri, lovit ca de trăsnet. Uşa misterioasei încăperi în care se adunaseră toţi conspiratorii, tocmai această uşă rămase deschisă şi după plecarea lui Cinq-Mars. Capestang, cu privirile rătăcite, recunoscu, după felul costumului său, pe cel care îl insultase pe şoseaua Meudon. Şi apoi, ridicându-şi ochii spre faţa lui, îl recunoscu pe ducele de Angoulême, pe care îl mai văzuse o dată la "Cele trei clopote".

Cavalerul vru să înainteze, să meargă să-l înfrunte pe duce. Dar, deodată, rămase pironit pe loc. Părul i se zburli în cap. Picături de sudoare rece îi îmbrobonâră fruntea. Căci ducele de Angoulême, ca şi atunci, vorbea şi de astădată. Iar acum el spunea:

— Domnilor, cu toţii, noi, capii mişcării, ne-am strâns aici. Vestea pe care am aflat-o este de o însemnătate covârşitoare. Trebuie, începând chiar de mâine de dimineaţa, să fim pregătiţi la orice. Căci, în astă-noapte, Regele Franţei va fi otrăvit!

Ultimele cuvinte răsunară ca bubuitura unui tunet în urechile lui Capestang.

Fără să vrea, scoase un ţipăt ascuţit. La auzul acestui strigat, hruba întreaga fremătă de un zgomot îngrijorător. Uşa în pragul căreia se oprise cavalerul nostru, fu puternic luminată. Toate lămpile care luminau curiosul adăpost fură îndreptate înspre deschizătură. Opt bărbaţi puternici se repeziră spre uşă strigând:

— Trădare! Trădare!...

— Capestang! exclamă ducele de Angoulême, recunoscându-l pe cavaler. Mizerabile! Trădătorule! Răpitor de fete şi hoţ de secrete? De astădată... ia-ţi adio de la viaţă!...

— Capestang!, se auzi din spate glasul marchizului de Cinq-Mars. Omorâţi-l, domnilor. Ucideţi-l!

Aceşti opt bărbaţi erau oameni de seamă: duci, prinţi, conţi, floarea nobilimii franceze. În orice altă împrejurare, ei s-ar fi simţit dezonoraţi să atace toţi deodată un singur duşman. Dar, acum lucrurile stăteau cu totul altfel... Vrăjmaşul auzise înfricoşătorul secret. Un singur cuvânt al acestui trădător ar fi făcut să cadă toate capetele lor. Căci acest tânăr era un spion!

Şi atunci, în această clipă îngrozitoare, un gând înspăimântător străbătu mintea ducelui de Angoulême: vizita Léonorei Galigaï fusese doar o cursă!... Asigurarea ei că nu va stingheri conspiraţia fusese o cursă! Şi tot o cursă era şi scrisoarea lui Lorenzo, pe care o primise cu două ore mai înainte.

— Este spionul lui Concini! strigă el.

Ceilalţi, de-acum, se şi năpustiseră spre el strigând: Moarte lui! Moarte lui!

Chiar din primul moment, chiar din clipa în care văzu uşa deschizându-se larg, chiar din secunda în care fu orbit de strălucirea săbiilor şi în care zări feţele înfrigurate ale conspiratorilor şi privirile lor străfulgerătoare, cavalerul îşi recapătă tot sângele său rece. Sări într-o parte. Îşi scoase sabia învârtind-o repede în faţa lui. Zid de oţel! Chiar în acea clipă, se deosebi zgomotul sec, metalic, al unei lame care se frângea. Capestang observă că nu mai ţinea în mână decât o bucată de sabie.

Bolţile pivniţei răsunară de strigătul de bucurie, de triumf, dar şi de ură a celor opt luptători. Capestang simţi vârfurile de oţel apăsau pe pieptul său. Îşi încrucişă braţele pentru a muri semeţ şi murmură:

— Şi eu care am venit să mă îmbogăţesc la Paris!... Moarte... bogăţie... dragoste... să-mi iau rămas bun de la viaţă!

Lacrimi şi sânge

Capitolul I O seară la Luvru

După cum am mai spus, Concini pornise spre Luvru. Tot timpul drumului, în fundul trăsurii sale, ministrul ţinuse strâns în mână sticluţa pe care i-o dăduse Rinaldo.

— Încă opt zile, murmură ei, doar opt zile, şi apoi, datorită acestei licori pe care Lorenzo a preparat-o pentru mine, semeaţă fiică a lui Angoulême se va recunoaşte învinsă şi va pleca capul.

La acest gând se cutremură din creştet până în vârful picioarelor.

— Bunul meu Lorenzo, gândi el, dacă totul se va întâmpla

întocmai, te voi acoperi cu aur. Şi pentru ce oare nu s-ar întâmpla astfel? Pentru ce, oare, marele savant să nu fi descoperit elixirul dragostei, tot aşa cum a găsit şi *Aqua Tofana?* Până azi, ştiu că nu s-a înşelat niciodată!

Aceasta era răzbunarea Léonorei Galigaï! Concini îi va da singur Gisellei blestemata licoare care-i va distruge frumuseţea... iată născocirea Léonorei şi iată ce avea să se întâmple!

Concini ajunse la Luvru cam pe la ora când Léonora Galigaï, în prăvălioara de sub pod, avea acea convorbire înfricoşătoare cu Lorenzo, discuţie la care am luat şi noi parte. Era tocmai clipa în care piticul îi dădea licoarea care avea să-l otrăvească pe regele Ludovic al XIII-lea.

Concini, urmat de cavalerii lui care făceau mare zgomot, ca şi cum s-ar fi găsit într-o ţară cucerită, urcă scara ce conducea la apartamentul reginei-mame, Marie de Médicis. Concini ajunse în lunga galerie pe care regele o străbătea în fiecare seară. Era tăcută şi deşartă. Se aflau acolo doar câteva gărzi şi unii curtezani credincioşi. Dar în acea seară, deodată, Concini tresări, păli, încruntă sprâncenele. Ce se întâmplase? Pentru ce oare gărzile nu-i dădeau onorul? Şi pentru ce oare căpitanul Vitry îi întoarse spatele pentru a vorbi pe şoptite cu Saint-Simon, primul aghiotant?

Concini fu străbătut de un fior de groază şi de spaimă mortală. Oare regele se răzvrătise împotriva lui?... Dar această răzvrătire... asta înseamnă moartea lui Concini. Mareşalul tremură. Fu cuprins de o presimţire înspăimântătoare. Sosise decăderea?

Concini se apropie de Vitry şi îi bătu pe umăr; acesta se întoarse:

— Monseniore!

— Ei bine, dragul meu Vitry!...

Şi cu mâinile lui respingătoare, Concini continuă să-l bată pe căpitan pe umăr. Furios, Vitry se dădu înapoi cu doi paşi. Dar ministrul se apropie din nou de el şi ţintindu-l drept în ochi îi spuse:

— Dar, ce, nu se mai dau onoruri?

— Aşa e ordinul! Doar regele, din astă-seară…

— Bine, Vitry, îl întrerupse brusc Concini. Dar cine te-a înălţat la gradul de căpitan? Cine ţi-a dat acest post? Regele,

sau eu? Ţi-e frică să-l onorezi pe binefăcătorul tău? Hai, strigă şi tu: "Moarte celui care ne înfometează!" Cum ai numi tu aceasta? Eu, i-aş spune laşitate!

Căpitanul păli. O clipă, mâna lui tremurătoare se coborî spre mânerul sabiei. Dar, clătinând din cap, se mulţumi doar să repete:

— Aşa e ordinul!

— Şi cine ţi-a dat acest ordin?, tună Concini.

— Eu! se auzi o voce aspră.

Nişte perdele se dădură în lături. Din dosul catifelelor apăru statura înaltă a mareşalului Ornano. Concini aruncă o privire străfulgerătoare în jurul lui şi observă pe cavalerii săi gata să scoată săbiile.

— Pentru numele lui Dumnezeu!, murmură Ornano ca pentru sine. La cea mai mică mişcare a lor scot şi eu floreta mea.

Concini se potoli numaidecât. Dintr-o singură privire îşi linişti oamenii. Cu acea repeziciune care făcea din masca lui cea mai perfectă figură de comedie, luă un aer surâzător.

— Bună seara, mareşale, spuse el cu o voce armonioasă şi peltică, bună seara, iubitul meu mareşal. Tocmai vă căutam. Ştiţi că trebuie să găsim un perceptor pentru Monsieur Gaston, fratele regelui.

— Ei şi!, exclamă Ornano încruntând din sprâncene.

— Iar eu, mai spuse Concini, m-am gândit că nimeni nu ar fi mai potrivit să ocupe acest post de încredere, decât fiul dumitale, Jean Baptiste. Este drept ca pacificatorul Dauphine-ului să fie răsplătit chiar şi prin copiii lui. Gândeşte-te la aceasta, dragul meu mareşal şi dă-mi, te rog, în două zile răspunsul: dacă primeşti sau dacă refuzi.

De astădată, Ornano fusese ţintit tocmai în punctul lui cel mai slab. A-şi vedea fiul într-un post care ar fi făcut din el primul personaj al Curţii... aceasta întrecea aşteptările lui. Rămase înmărmurit, iar înainte de a-şi reveni din emoţia ce-l cuprinse, îl văzu pe Concini făcându-i semn cu mâna şi îndepărtându-se, urmat îndeaproape de escorta lui scânteietoare, zgomotoasă, răsunătoare... viziune de măreţie şi de forţă, în momentul în care acest grup sclipitor dispărea, la celălalt capăt al galeriei se deschise o uşă. O voce strigă:

— Regele!

Îmbrăcat într-un costum negru, cu paşii degajaţi şi timizi, cu privirile bănuitoare, Ludovic al XIII-lea pătrunse în coridor. Se sprijinea de braţul lui Albert de Luynes. Gărzile îşi plecară vârfurile săbiilor. Cei câţiva curtezani rămaşi în galerie se aşezară toţi pe un rând şi se înclinară respectuos. Tăcut, palid, regele trecu prin mijlocul acestei tăceri. Atunci, numai mareşalul Ornano, după emoţia pricinuită de cuvintele lui Concini, îşi reveni în fire. Se întoarse spre Vitry şi, surâzând, zise:

— Îmi pare că domnul de Ancre ţi-a adresat un cuvânt pentru care merita să te gândeşti la răzbunare…

— Da, domnule, răspunse Vitry cu răceală: a spus: *laşitate*.

— Da? Doamne! Doamne! Sărmanul meu Vitry, cum vei mai putea trăi acum cu această ruşine în spate?…

— Foarte simplu, mareşale! O voi spăla imediat.

— Cum aşa?

— Prin sânge!

Aceste câteva întrebări şi răspunsuri, rostite cu o voce înceată şi repede, cuprindea în marginile lor o întreagă tragedie. La ultimul cuvânt al lui Vitry, Ornano se dădu puţin înapoi, rămase o clipă gânditor, apoi scuturându-şi capul său de bătrân soldat spuse:

— Mă duc să câştig câţiva pistoli la jocul regelui. Cel puţin, voi primi astfel un mic aconto asupra soldei mele neplătite încă.

Concini, lăsându-şi gardă în salonul de la capătul galeriei, străbătu un culoar, urcă o scară şi ajunse într-o anticameră unde se aflau opt vlăjgani puternici din garda reginei-mame. Fără să le dea vreo atenţie, Concini deschise o uşiţă şi trecu într-o cameră deşartă unde, cu sufletul palpitând, cu ochii şi privirile la pândă, aşteptă câteva clipe.

Perdelele din fundul camerei se mişcară. Dar Concini nu observă aceasta. Cu paşi grăbiţi, el se îndreptă spre uşa din faţa perdelelor şi bătu uşor. Uşa se deschise. O femeie tânără apăru în prag. Concini, fără să rostească un singur cuvânt, scoase din buzunar o pungă plină cu bani. Femeia o luă repede.

— Mai îmi eşti credincioasă?, murmură Concini.

— Deoarece mă plătiţi, Monseniore…

— Ea este aici? mai întrebă el cu o voce tremurătoare.

— Da, Monseniore!

Concini suspină. În celălalt capăt al odăii, perdelele fremătară din nou.

— Ce face? Ce spune? Plânge?

— Este prea mândră pentru aceasta! Ce face? Nimic. Ce spune? Nu ştiu. Căci ea nu catadicseşte să vorbească decât reginei.

Şi femeia aruncă o privire spre perdelele care stăteau nemişcate acum. Deodată, Concini scoase din vestonul său sticluţa pe care i-o dăduse Rinaldo şi i-o întinse servitoarei, care o cerceta curioasă.

— Ascultă, spuse el cu voce scăzută, trebuie să ia trei picături în fiecare seară, timp de opt zile.

— Otravă, monseniore!, exclamă femeia ridicând glasul.

— Taci, nebuno!, tună el. Nu este otravă. Este... mă înţelegi... ea mă urăşte... şi, atunci când va goli sticluţa, mă va iubi!

— Un elixir de dragoste!

— Chiar aşa!

Perdelele se mişcară din nou. Apoi rămaseră iarăşi nemişcate.

— Dacă e aşa, Monseniore, atunci vă puteţi bizui pe mine, mai spuse femeia.

— O va bea?, întrebă Concini palpitând.

— Îmi asum această sarcină.

— Iar eu mă voi îngriji atunci de bogăţia ta, mă înţelegi? murmură Concini îmbătat de fericire.

Femeia făcu o plecăciune. Concini, în vârful picioarelor, trecu prin uşa pe care intrase, străbătu anticameră, coborî repede scările şi, semeţ, se îndreptă spre odaia unde avea loc jocul regelui. De îndată ce ieşi, perdelele se ridicară şi Marie de Médicis, palidă şi neliniştită, se ivi de după ele. Servitoarea fugi spre ea, se plecă aproape până la pământ şi îi întinse sticluţa.

— Doamnă, spuse ea, vrea ca...

— Foarte bine! Am auzit totul, o întrerupse regina. Du-te la locul tău.

Regina luă sticluţa şi în timp ce servitoarea pleca, ea însăşi dispărea îndărătul perdelelor. Se îndreptă spre o cameră mare, un fel de atelier plin de scaune pe care se înghesuiau o mulţime de perne de mătase, cu mese pe care erau răspândite planuri şi schiţe de gravuri; şi, în sfârşit, într-un colţ, o presă mare pe care strălucea o placă de aramă roşie, la care Marie de Médicis mai lucra încă.

Cu paşi înceţi, regina străbătu odaia, care era camera ei de lucru şi de odihnă. Se opri lângă presă, se uită o clipă la sticluţa pe care o ţinea în mână şi murmură:

— Elixir de dragoste!

Tremură din tot corpul. Ochii ei aruncară văpăi de foc. Deodată, puse sticluţa în rama de fier, luă un ciocan şi lovi o singură dată. Cristalul se sparse. Lichidul se răspândi... Atunci, Marie de Médicis îşi duse mâinile la ochi. Plângea!

— Patruzeci de ani! Am patruzeci de ani... Iată răul!, murmură ea. Dar nu înseamnă că-s învinsă. Mă voi apăra! Nu vreau să îmbătrânesc. Nu vreau să fiu părăsită. Concino este al meu. Va rămâne al meu... Şi pentru că mi-am dat viaţa acestui om, trebuie ca şi viaţa lui să-mi aparţină. Vreau... oare nu sunt eu regina? Vreau... Giuseppa!

Femeia despre care am vorbit mai sus, veni în grabă şi se apropie de Marie de Médicis.

— Giuseppa, spuse regina, contenindu-şi cu greu tremurul glasului, această domnişoară...

— Giselle de Angoulême, Maiestate!

— Ei bine, ar trebui... ascultă: este cu neputinţă, ca ea să mai continue a sta la Luvru. Şi, la urma urmei, Luvrul nu este o închisoare!...

— Aveţi dreptate, doamnă, răspunse Giuseppa silabisind — dacă ne putem exprima astfel — cuvintele, unul după altul. Luvrul este un palat. Dar, coborând în pivniţe, sub ele se află închisorile subpământene.

Marie de Médicis tresări. Faţa i se împurpură.

— Închisorile subpământene, repetă ea cu o voce stinsă. De la Catherina, nimeni nu a mai luat drumul lor. Această, tânăra fată nu mi-a făcut nici un rău. Şi totuşi, mă stinghereşte adăugă ea cu o nepăsare sinistră. Nu mai vreau s-o văd aici. Aşteaptă ca totul să fie adormit în palat, apoi dă-i drumul, mă înţelegi?

— Da, doamnă. Şi după ce-i dau drumul?

— Ei bine, să se ducă unde doreşte! adăugă Marie de Médicis, care, din roşie, cum era, deveni lividă. În acest fel, mă voi scăpa de ea. Căci este cu neputinţă ca o fată tânără să fie singură pe stradă la orele 11 seara, fără ca să i se întâmple vreun accident... nu, aceasta este cu neputinţă!

Şi Marie o privi pe servitoare: privirea ei era îngrozitoare.

— Cu neputinţă, repetă Giuseppa.

— Du-te şi încearcă să mă asculţi întocmai.

Orele 11 şi jumătate. Regele se retrase în camera lui. Curtezanii plecau, în timp ce valeţii stingeau lămpile. În sala de jocuri a regelui nu se mai aflau decât câţiva cavaleri care, rând pe rând, se înfăşurau în mantiile lor, pregătindu-se să părăsească Luvrul. Ornano tocmai plecase, furios că pierduse pistolii pe care năzuise să-i câştige. Concini, dimpotrivă, îşi numără — parcă într-adins — câştigul.

Şi Concini se pregăti să plece. În acea clipă, Léonora Galigaï intră în sală şi se îndreptă spre bărbatul său. Concini o zări apropiindu-se. Cutele frunţii ei arătau multă îngrijorare.

— Concini, murmură Léonora, regina vrea să-ţi vorbească.

Glasul ei trăda multă disperare, multă amărăciune, dar şi o voinţă sălbatică. Concini încruntă din sprâncene.

— Trebuie să te duci, adăugă Léonora. Trebuie! Mă auzi?

— Foarte bine! Mă duc. Dar, oare, ce are ca să-mi spună? Bine, Léonora, peste o oră sunt şi eu la palat.

Concini făcu o mişcare pentru a se retrage. Léonora, strângându-l cu putere, îl luă de braţ. Atunci el o privi… şi văzu că ea era lividă.

— Ce mai este?

Ea respiră greoi. Pieptul i se ridica. Buzele îi erau albe. Ochii ei negri scăpărau. Urâtă, diformă, ea avea în aceste momente acea frumuseţe pe care dragostea dezlănţuită sub semnul frământărilor de gelozie o împrumută până şi feţelor cei mai puţin expresive.

— M-am săturat, dragul meu Concino! Iată ce este! Sufăr cumplit şi nu vreau ca sufletul meu să se sfâşie sub apăsarea durerii! Iată ce mai este! Concino trebuie să termini o dată! O urăsc pe regina Marie. O urăsc! O urăsc din toată fiinţa mea.

— Şi totuşi, draga mea, tu însăţi mă trimiţi la ea.

— Da, zise Léonora. Trebuie! Astă-seară, mai mult ca oricând. Căci astă-seară este începutul sfârşitului!

Un val de spaimă cuprinse sufletul lui Concini. Îşi cunoştea prea bine tovarăşa de viaţă, şi era sigur că vorbele ei nu fuseseră rostite în vânt.

— Începutul sfârşitului! repetă el fără să vrea.

— Concini, adăugă Léonora privindu-l ţintă, vei veni la mine când vei ajunge la castel?

— Îţi jur aceasta!

— Ei bine, nu mă vei găsi acolo. Astă-seară rămân la Luvru.

Mareşalul tăcu. Clipa fatală se apropia. Presimţea aceasta, în sala în care se aflau, toate lămpile, afară de una, fuseseră stinse. În fund, departe de ei, un valet aştepta neclintit. Ei rămaseră nemişcaţi în bătaia acestei lumini difuze, mai înspăimântătoare chiar decât întunericul. Tăcerea îi apăsa. Şi în mijlocul acestei tăceri, glasul Léonorei murmură:

— Eşti gata, Concino? Angoulême, Guise, Condé sunt la Paris şi împreună cu partizanii lor sunt gata să intervină în orice moment. Tronul va fi al celui mai tare. Lasă-i să-şi facă de cap şi profită de pe urma faptelor lor. Cel mai tare vei fi tu! Concino, pregăteşte-ţi braţul momentul este foarte aproape!

— Dar... el... regele, se bâlbâi Concini, cuprins de ameţeală,

— Peste două zile, peste patru, cel mult. Franţa nu va mai avea rege, spuse Léonora dintr-o singură suflare… Căci, în astă-seară, Concino, în această seară, mă înţelegi, în timp ce tu vei fi împreună cu mama regelui, eu voi fi la căpătâiul lui Ludovic al XIII-lea… Du-te acum!

Şi înainte că bărbatul ei să-şi fi revenit din marea uimire ce-l ţintuia locului, ea se depărta cu paşi înceţi. Iar el o văzu, asemănătoare unei stafii, dispărând spre interiorul Luvrului. Atunci, şovăitor, plecă şi el. Valetul stinse ultima lampă. Întunericul se lăsă de nepătruns.

Concini admitea asasinarea regelui, dar o socotea că pe o întâmplare care nu depăşeşte domeniul visului. Înaintea evidenţei realităţii, fu cuprins de groază. Totuşi, pe măsură ce se apropia de apartamentele reginei-mame, se silea să-şi stăpânească spaima. Cu fulgerătoarea rapiditate a imaginaţiei care urmează fricii, se gândi la ceea ce trebuie să facă: Dacă minunea s-ar împlini, dacă nu ar avea decât să urce treptele tronului, se va înălţa până la puterea supremă. Dimpotrivă, dacă se vor ivi obstacole, îşi va pregăti fuga.

Îşi dădea seama că, în amândouă, cazurile, avea nevoie de Marie de Médicis. Acum mai mult ca oricând, trebuia s-o ţină sub stăpânirea lui. Iar mâine, va sfărâma acest instrument; bineînţeles, dacă va aduce lumii acel eveniment care deocamdată plutea numai în imaginaţia lui: Concino Concini — regele Franţei!

Se sili să-şi mărească puterea de seducere, îşi potrivi trăsăturile feţei, îşi îndreptă surâsul, se căzni să pară gingaş, să

flateze, căci acestea erau însuşirile care-l făceau în ochii reginei un fel de zeu. Pătrunzând în anticameră, Concini o zări pe Giuseppa, care îl aştepta. Gândirea lui făcu atunci o mişcare de rotaţie. Imaginea Gisellei, o clipă depărtată din mintea lui, reapăru triumfătoare. Se îndreptă cu paşi repezi spre Giuseppa, o cuprinse de mână şi îi şopti la ureche:

— S-a făcut? Ai început să-i dai elixirul?

Giuseppa se smulse din strânsoarea lui. Făcu un gest pe care Concini nu-l înţelese şi răspunse:

— Regina vă aşteaptă!

În acelaşi timp ridică perdelele de catifea şi Concini o văzu pe Marie de Médicis aşezată într-un fotoliu, surâzând ciudat. Ministrul îşi recapătă imediat tot sângele rece, deveni foarte gingaş şi înainta surâzător. De altfel toată atitudinea sa era un surâs,

— Majestate, scumpă Maiestate, iată-mă la ordinele dumneavoastră, murmură Concini.

— Aşează-te, Concini, spuse regina, înlăturând astfel orice eticheta şi arătând în mod clar că femeia şi nu regina îl chemase pe marchizul de Ancre.

Concini se supuse fără împotrivire.

— Aşadar, scumpa Marie, nu mă mai duşmăneşti nu-i aşa? o întrebă el cu glas duios.

— Cum te-aş putea duşmăni, Concini?, răspunse ea pe un ton grav împovărată de necazuri, înconjurată de duşmani, cu nu te am decât pe tine pentru a mă mângâia. Şi-apoi, pentru ce să te duşmănesc? Din pricina neînsemnatei întâmplări din ziua aceea! Da, am fost un moment tare geloasă, dar mi-a trecut...

— Scumpo! Adorato!

— Şi-apoi, continuă Marie de Médicis pe acelaşi ton, acum nu mai pot fi geloasă pe fiica ducelui de Angoulême...

Concini tresări. O cunoştea pe Marie de Médicis tot aşa de bine ca şi pe Léonora Galigaï. La auzul acestor ciudate cuvinte, îşi dădu numaidecât seama, presimţi că va afla ceva înfricoşător. Şi se pregătea să primească lovitura cu toată energia de care era capabil, rămânând mereu surâzător; Marie de Médicis continua să se joace cu ciucurul de mătase al pernei pe care stătea. Cu privirile pierdute în zare, reluă:

— Planul tău politic, dragul meu, era minunat. S-o ţii pe tânăra fată prizonieră şi să-i spui tatălui ei, care-o adoră: "sau

încetezi să conspiri, sau nu-ţi vei mai vedea niciodată copila!!" Da, da, o imaginaţie subtilă şi foarte prielnică. Este o adevărată nenorocire că acest plan nu mai poate fi executat tocmai acum, când ducele de Angoulême devine primejdios.

— Îl vom face neputincios, îţi jur, spuse Concini cu glasul schimbat. Dar, pentru ce, oare, acest plan, pe care-l socoteşti foarte prielnic, nu mai poate fi pus în aplicare?

— Pentru că Giselle de Angoulême nu mai este în stăpânirea noastră.

Concini îşi înăbuşi un strigăt.

— Evadată?!, tună el.

— Da, răspunse Marie cu un calm înspăimântător.

— O vom regăsi! O vom regăsi!, bâlbâi Concini care, în această clipă, uită de orice prevedere. Trebuie! Înţelege! Dacă fiica ne scapă, tatăl devine... Dar, cum de s-a întâmplat această nenorocire?

— Vino-ţi în fire, drag prieten, spuse regina cu o gingăşie tot atât de înspăimântătoare ca şi calmul despre care am vorbit.

Concini se bătu pe frunte. Datorită unei energice sforţări de voinţa, reuşi să-şi potolească mânia.

— Iartă-mă, Marie, bâigui el, şi te rog să nu vezi în emoţia mea decât ceea ce este în realitate. Credinţa mea se nelinişteşte la gândul nenorocirilor care ar putea rezulta din această evadare. Dar o vom regăsi pe această fiică de răzvrătit — ea însăşi răzvrătită — şi de astădată Bastilia va şti să ne-o păzească.

— Cu neputinţă!, spuse Marie de Médicis, cu o nepăsare sinistră. Nu o vom mai putea găsi pe Giselle de Angoulême.

— Şi pentru ce?, întrebă furios Concini.

Marie de Médicis continuă cu glas scăzut:

— Pentru că Giselle de Angoulême şi-a aflat scăparea în moarte. S-a sinucis!

Rostind aceste cuvinte, regina se ridică. Doborât, trăsnit, cu gâtlejul sugrumat de o nelinişte înfricoşătoare, palid, cu privirile rătăcite, fără să poată rosti un singur cuvânt, fără să se poată gândi la ceva, Concini rămase ţintuit pe scaunul său. Îngrozit, totul învârtindu-se în jurul lui, el nu auzea decât acest cuvânt care-i răsuna chinuitor în cap: Moartă! Moartă! De pe buzele întredeschise îi scăpă un blestem. Marie de Médicis îl privea cu o bucurie sălbatică.

— Moartă!, bâlbâi Concini. Moartă!

— Moartă!, repetă regina.

Concini nu plânse deloc. Poate că era stăpânit mai mult de mârâie decât de durere. Giselle îi scăpa o dată pentru totdeauna. Îşi găsise libertatea în moarte! Concini nu mai puse nici o întrebare. Suferea cumplit. Nu avea decât un singur gând: să fugă, să se refugieze în singurătate, pentru a striga, pentru, a-şi plânge suferinţa. Vru să se ridice... Marie de Médicis, printr-un gest, îl reţinu şi striga:

— Giuseppa!

Servitoarea favorită, servitoarea treburilor misterioase, intră.

— Giuseppa, porunci regina, povesteşte domnului ministru, ce s-a întâmplat în astă-seară acelei fete...

— Lucruri toarte triste, doamnă, spuse liniştită Giuseppa. Pentru a asculta de porunca Majestăţii Voastre, i-am propus domnişoarei să iasă din Luvru, respectând două condiţii bine înţeles: să fie noapte şi să nu se îndepărteze de mine. De altfel, doi cavaleri din garda reginei ne însoţeau. Domnişoara primi cu bucurie şi mă însărcină să transmit mulţumirile ei Majestăţii Sale. Spre orele 10 părăsirăm Luvrul. O întrebai în spre ce parte vrea să se îndrepte, îmi răspunse că ar vrea să respire răcoarea fluviului. Bine! Aşadar, merserăm în susul fluviului. Domnişoara părea foarte liniştită şi fericită de această plimbare. Ajunserăm astfel deasupra podului din faţa camerei. Deodată, domnişoara îmi spuse: "Nu mai pot trăi astfel, sunt prea nenorocită". Şi începu să fugă spre fluviu. Dădui un ţipăt. Domnii de Lux şi de Brain, care ne escortau de la distanţă, se apropiară în fugă. Prea târziu! Domnişoara se aruncase în valuri. Nici un vaporaş. Nici un om. Domnul de Brain se aruncă în apă şi făcu sforţări zadarnice. Curentul o târâse pe sărmana fată sub bolţile podului... acolo, fu înghiţită de vârtejuri. Un moment, încă, o mai zărirăm prin noapte. Apoi... nimic altceva, în afară de faptul că domnul Brain s-a dus să se culce cu mare febră. Sărmanul de el!

— Bine, Giuseppa, poţi pleca, spuse regina.

Servitoarea se înclină şi dispăru. Concini rămase înmărmurit, de spaimă. Pentru prima oară în viaţa lui vedea spectrul durerii, care încurcă minţile, nimiceşte însuşirile, întunecă inteligenţele, tot aşa după cum uraganul potopeşte natura. Încetişor, Marie de Médicis îşi trecu mâna peste fruntea

lui şi murmură:

— Suferi, nu-i aşa?

O dezlănţuire de ură cutremură până în adâncuri sufletul lui Concini. Trebuia cu orice preţ să tăgăduiască această durere pe care o constituia pasiunea lui pentru Giselle. Aceasta însemna ruptura imediată cu regeasca sa amantă. Aceasta însemna sfârşitul, chiar dacă Léonora Galigaï vărsa otravă în paharul fiului reginei...

— Suferi!, repetă Marie de Médicis.

Şi totul se prăbuşi în sufletul lui Concini. Léonora, otrava, crima, uciderea regelui, lupta pentru putere, tronul, sceptrul — totul dispăru în faţa acestei unice imagini: valurile Senei ducând spre neant trupul iubitei! Ochii i se dilatară, gura i se crispă, pieptul i se ridică, suspinele i se rostogoliră în gâtlej, izbucniră printre strigăte, plânsete, gemete înspăimântătoare... Mărturisirea! Ruptura! Marie îl va goni! Totul era pierdut!

Şi deodată fu cuprins de o uimire nestăvilită.

Gingaşă, Marie îşi înlănţui braţele de gâtul lui. Duioasă, îi cuprinse capul şi îi apăsă pe pieptul ei. Şi apoi îi şopti:

— Plângi, plângi, drag prieten... cine altcineva te-ar putea mângâia decât cea care te iubeşte? Plângi, fără teamă! Spune-mi suferinţa şi dragostea ta!... Te voi mângâia eu, te voi vindeca, nu mai sunt şi nici nu mai pot fi geloasă... EA A MURIT!

Povestea Guisepei era cât se poate de precisă, în afară de câteva amănunte doar. Într-adevăr Giuseppa propuse musafirei, sau, mai bine spus, prizonierei reginei, o plimbare nocturnă, pe care Giselle, uimită, o acceptase imediat, nutrind în ascuns speranţa că astfel va putea scăpa. Cele două femei plecară de la palat. Giuseppa, pentru a-şi zăpăci tovarăşa, vorbea câte în lună şi în stele, pe când Giselle era tăcută, cu mintea atentă, cu voinţa încordată. Se ştia supravegheată, de la depărtare, de doi bărbaţi; sau, cel puţin, Giuseppa îi spusese aceasta.

Dar, Giselle nu cunoştea frica. Se asigură că avea la brâu micul pumnal pe care îl purta întotdeauna la ea şi, hotărâtă să-şi recapete libertatea, era gata pentru orice eventualitate, în timp ce, nepăsătoare în aparenţă, se lăsa condusă de servitoare care, respectuoasă, îi oferise braţul său.

Străzile erau pustii şi întunecate. Din când în când zăreau grupuri ciudate: hoţi prinşi sau patrule de pază. Atunci, Giuseppa tremura din tot corpul şi invocă pe Sfânta Fecioară şi

toţi sfinţii din cer. Deodată, Giselle privi în jurul ei şi-şi dădu seama că sosise momentul potrivit.

Se găseau aproape de Pont-au-Change, ale cărui case cu acoperişuri ascuţite şi cu grinzi de lemn erau clădite deasupra Senei.

— Aici, zise Giselle cu hotărâre, trebuie să ne despărţim! Nu te împotrivi! Totul ar fi de prisos! Probabil că ai să fii dată afară. Dar, dacă vei veni mâine aici, în acest loc, vei găsi pe cineva care îţi va da cinci mii de livre. Adio!

Cu o mişcare repede, ea se despărţi de Giuseppa şi se apropie de pod. Giuseppa nu scoase nici un cuvânt, dar dădu un ţipăt. Un surâs sinistru lumină ca un trăsnet chipul ei. Nu făcu nici o mişcare pentru a vedea ce avea să se întâmple în acel colţ întunecat al crimei. Şi văzu! Două-trei umbre, ivite deodată, tăiau drumul fugarei...

Totul fu mai rapid decât o viziune. Nici o luptă, nici un strigăt! Umbrele o înconjurară pe Giselle, formând un grup sinistru care se agită şi cobora spre fluviu, spre apa neagră care se afunda sub bolţile deschise ca şi boturile negre ale monştrilor, de unde ieşeau suspine dureroase. Aceasta cu fruntea umedă de sudoare, cu ochii holbaţi, se îndepărtă încet. Umbrele se apropiară de ea, iar una din ele murmură:

— S-a făcut!...

Capitolul II Otrăvitoarea

Luvrul era tăcut şi misterios. Léonora Galigaï, retrasă în apartamentul care-i era rezervat alături de cel al reginei — căci adeseori funcţia ei de primă doamnă de onoare a Mariei de Médicis o silea să înnopteze la palat — aşezată într-un fotoliu, scruta tăcerea şi privea misterul. Stinsese lampa care ardea lângă ea pe placa de marmoră a unei mici măsuţe, şi în mijlocul întunericului care o înfăşură în giulgiul lui şi-i înconjura mintea, se gândea.

Léonora Galigaï şovăia. Acest rege, această piedică, acest duşman era un adolescent. De-abia împlinise cincisprezece ani. Era frumos, puţin cam trist, pentru că se simţea atât de singur,

tânjea la viaţă, îţi inspiră milă — şi totuşi, trebuia să-l omoare! Acest ultim cuvânt răsună ca şi bubuitura unui tunet în mintea Léonorei. În aceeaşi clipă, fu în picioare. Aproape imediat, cu paşi înceţi, mândră, cu fruntea semeaţă, otrăvitoarea se îndreptă spre camera regelui, spre crimă.

Léonora Galigaï cunoştea foarte bine Luvrul, cu toate colţurile şi galeriile sale. De bună seamă, de multă vreme studiase drumul pe care trebuia să-l străbată. Căci, nu numai că ea nu se înşela deloc la desele încrucişări de coridoare pe care le întâlnea, dar mersul ei avea aceeaşi siguranţă că în plină zi.

Ludovic al XIII-lea dormea într-o cameră foarte mare, aşezată, deasupra cabinetului de arme al lui Carol al IX-lea. În anticameră dormea valetul preferat al regelui. Înaintea anticamerei se afla o încăpere destul de mare, în care străjuia garda personală a Majestăţii Sale. Aşadar, era cu neputinţă să ajungi în timpul nopţii în camera regelui, fără să treci pe sub nasul a doisprezece oameni bine înarmaţi şi fără să-l omori pe valet. Iar acum, dacă pătrundem în camera regelui, iată ce vedem: Două ferestre înalte care se deschideau înspre Sena şi ale căror perdele de brocard erau bine închise. Pereţii erau căptuşiţi cu mătase albastră spicuită cu fire de argint. O masă din lemn de abanos, în mijloc. Şapte sau opt fotolii mari, de pe timpul lui Henric al III-lea. În sfârşit, un pat mare, ale cărui cuverturi erau făcute din aceeaşi stofă ca şi perdelele de la ferestre, lângă capătul patului, o mescioară. Iar pe această mescioară, într-o amforă de cristal cu marginile de aur, o băutură răcoritoare din care regele obişnuia să bea când se trezea în timpul nopţii. Alături, o cupă de aur.

La căpătâiul patului, o uşiţă se ascundea în mătasea pereţilor... dar, această uşiţă era zăvorâtă. Căci, dacă tânărul rege de cincisprezece ani ar fi putut s-o deschidă, ar fi ajuns direct la apartamentele tinerei regine Ana. Un gang strâmt în care nimeni nu poale pătrunde!... Regele se căsătorise de vreo zece luni cu Ana de Austria. Amândoi erau atât de tineri! Era, de fapt, o căsătorie politică; mai târziu, când regina-mamă va socoti momentul potrivit, mica uşiţă se va deschide: uşiţa care ducea spre dragoste! Până atunci, uşa continua să rămână zăvorâtă.

În patul cel mare, slab luminat de lampa aliniată de tavan prin trei lanţuri de aur, regele dormea liniştit, surâzând la nu se

ştie ce vis.

Regele dormea... În jurul lui, departe, în Luvru, tăcerea era profundă... Nimic, nici un zgomot, nici un scârţâit nu tulbura aceasta tăcere, nici chiar uşiţa care se deschise aproape de căpătâiul patului. Iar aceasta era uşiţa zăvorâtă, cea care dă în gangul în care nimeni nu putea pătrunde… era uşiţa dragostei, în pragul căreia apăru deodată figura unei stafii.

Dar nu dragostea se apropia, ci moartea...

* * *

Léonora Galigaï, ajunsă în acest punct al drumului său tăcut şi întunecos, se opri un moment; sufocată, şovăitoare, cu mâna dusă la piept pentru a-şi încetini bătăile inimii. Cum de era acolo? Pe unde ajunsese? Pentru ce nu întâlnise în drumul ei nici un suflet omenesc? Se clătina. Se sprijini de tocul uşiţei. În rochia ei neagră, părea şi mai palidă decât era.

Dar aceasta nu dură decât un minut sau două. Atât timp ajunse otrăvitoarei pentru a se obişnui cu vârtejul. Făcu o mişcare, se plecă şi-l privi pe rege dormind.

Atunci, cu gesturi precise, hotărâte de mai înainte, dar atât de tăcute încât deveneau gesturi de fantomă, deschise sticluţa pe care o ţinea în mână. Braţul ei se întinse. Cu ochii ţintiţi asupra figurii regelui, ea vărsă otrava în amfora de cristal.

Apoi închise uşiţa... Şi, în strâmtul gang, aşteptă. Cu urechea lipită de uşă. Léonora aştepta... Ce? Aşadar, nu isprăvise? Ce mai aştepta? Nu, nu isprăvise! Léonora socotea că nu ajunsese la capătul misiunii sale. Léonora nu voia să plece înainte de a fi sigură că totul s-a isprăvit.

Ea voia să-l audă pe rege ridicându-se din patul său, atunci când se va deştepta. Căci micul rege se trezea de mai multe ori pe noapte. Ea va culege zgomotele, oricât de imperceptibile ar fi ele, pe care le va face luând cupa de aur. Ea vroia să plece numai atunci când şi-ar fi putut spune:

"Acum... a băut! Acum... s-a otrăvit! Acum să mă duc la Lorenzo şi să-i cer floarea care ucide pe cei care au băut!"

Nemişcată, Léonora aştepta cu răbdare. Toată viaţa ei se mărginea acum la simţul auzului. Pendula sună orele două... apoi două şi jumătate... Orele trei. Deodată, se auzi scârţiitul unei mobile. Léonora percepu suspinul regelui adormit. Dar,

toate aceste zgomote o lăsau nepăsătoare. Voinţa ei sălbatică înlătura orice alt zgomot în afară de cel pe care aştepta să-l audă... şi îl auzi, în sfârşit.

Percepu în mod limpede, cu o claritate uimitoare (căci în unele momente de isterie cerebrală, simţul auzului se confundă cu cel al văzului), ea auzi... ea văzu... da, ea "văzu" prin urechile sale… ea îl văzu pe rege trezindu-se, ridicându-se şi luând cupă cu otravă. Se isprăvise! Ludovic al XIII-lea va bea! Concini va fi regele Franţei.

În acest moment, din depărtare veniră zgomotele unei învălmăşeli. Nu era o învălmăşeală imaginară, ci una reală! Zgomot de voci care sporovăiau, paşi cari fugeau, oameni cari strigau:

— Opreşte-te! Opreşte-te!…

Regele sări din pat şi strigă:

— Ei, dar ce înseamnă aceasta?

Léonora Galigaï, disperată, roşind de mânie, spumegând de furie, se ridică. Uşa oficială, uşa păzită de garda regelui se deschise brusc. Camera de culcare a lui Ludovic al XIII-lea se umplu de lume. Léonora avu impresia că pământul se deschise sub picioarele ei şi că cerul i se prăbuşeşte în cap.

Capitolul III Fiica Ducelui de Angoulême

Simţindu-se trasă spre fundul apei, Giselle fu stăpânită — o clipă, numai — de acea disperare fără margini, după care nu urmează decât moartea. Pierdu cunoştinţa vieţii şi asupra întâmplării petrecute; avea doar senzaţia că se coboară într-o prăpastie. Vârtejurile apei o târau. Fu luată de un curent şi dusă sub a doua boltă. O clipă, o vâltoare o readuse la suprafaţă. O altă viitoare o trase cu putere în jos. Toate acestea se petrecură într-un timp de care ea nu-şi putea da seama… câteva secunde, probabil.

Se ducea spre fund. Şi se afla, aşa după cum am spus, sub boltă a doua. În acest moment, pentru a doua oară, un val de apă o readuse la suprafaţă. Deschise ochii. Privirile i se pironiră spre ceva negru şi monstruos, care i se părea uriaş de mare şi

care se bălăbănea la suprafaţa undelor. O sforţare disperată a braţelor... şi mâinile ei se agăţară deodată de acel lucru hidos... Atunci, instinctul de viaţă îndepărtă de pe fruntea sa cutele spaimei. Atunci, gândirea ei sprintenă, străluci din nou şi limpezi întreaga situaţie. Atunci, Giselle observă că acel lucru, de care mâinile ei, într-o sforţare supraomenească se prinseseră îmboldite de instinctul de conservare era o barcă legată de un inel mare de fier, aproape de strâmtoarea pe care o făcea bolta. Într-o ultimă sforţare, ea se înălţă şi căzu gâfâind în fundul bărcii.

Cât timp rămase astfel? Poate zece minute, poate două ore. Prospeţimea aerului o însufleţea. Căci era o vitează, o războinică. Ea nu-şi pierduse nici o clipă timpul să se întrebe cine o atacase. Fără îndoială că i se întinsese o cursă, ca să fie omorâtă. Se întrebuinţase apa şi nu fierul, pentru că inspiratoarea asasinatului vroia să dea impresia unui accident. Inspiratoarea? Marie de Médicis. Giselle era convinsă de aceste lucruri.

Nu se gândea decât cum ar putea să ajungă până la mal. Nu exista decât un singur mijloc: barca. Îi era foarte uşor s-o desprindă şi s-o ducă până la un mal sau altul. Giselle îşi trase cuţitul, ca să taie frânghia care ţinea barca. Se cutremură toată. Căci coarda aceea era, de fapt, un lanţ de fier. Ar fi avut nevoie de un ciocan mare pentru a fărâmiţa lacătul. Ce-i mai rămânea de făcut? Să se arunce în apă. Dar Giselle, amazoană perfectă, nu ştia să înoate.

Se refugie în fundul bărcii care depăşea numai cu puţin bolta podului. Se opri uimită. Din înălţimea podului atârna o scară de frânghie. Cine, oare, aruncase această coardă? Aşadar, cineva asistase la cursa ce-i fusese întinsă! Aşadar, acest cineva o văzuse când se refugiase în barcă! Şi în timp ce Giselle se gândea la aceste lucruri, apucă scara şi se urcă pe ea. Mlădioasa, sprintenă, îmboldită de acea încredere care triplează forţele, Giselle se urcă până sus.

Capătul scării ajungea până la casele ce se aflau aproape de Pont-au-Change. Era strâns fixată cu cârlige de marginile unei ferestre. Şi ajungând acolo, Giselle observă că nimeni nu aruncase frânghia. Nimeni nu o aştepta. Fereastră era închisă. Încercă să privească prin geam, căci fereastră era luminată dinspre înăuntru. Dar, prin geamurile de culoare întunecată, nu

se zărea nimic. Atunci, bătu.

Fereastra se deschise cu repeziciunea pe care numai uimirea ţi-o poate da. Căci, cel care locuia acolo se putea aştepta la orice, numai la auzul acelor bătăi nu. Fereastra se pleca abrupt peste fluviu. Fereastra odată deschisă, Giselle se află în prezenţa unui pitic căţărat pe un scăunel, care o privea cu ochii lui strălucitori. Piticul ţinea un pumnal în mână. După ce o cercetă, o clipă doar, cu căutătura lui sfredelitoare, impresionat de această fată frumoasă, aruncă pumnalul. Ochii lui se îmblânziră,

— Intră! zise el. Oricine ai fi — cu toate că felul dumitale de a pătrunde aici m-a înspăimântat la început — fii binevenită în casa sărmanului Lorenzo.

— Neguţătorul de ierburi? întrebă Giselle cutremurându-se.

— Da, răspunse piticul. Văd pe faţa dumitale groaza pe care ţi-o inspiră numele meu. Fii fără teamă, tânăra fată!

— Nu mi-e frică, zise Giselle.

Şi sări peste fereastra pe care Lorenzo, după ce aruncă o privire pe fluviu, o închise în grabă. Dintr-o singură privire, Giselle se uită prin toată camera: o maşină mare de gătit, mai multe mescioare pline cu vase de distilat... era laboratorul neguţătorului de ierburi, neguţător de dragoste, neguţător de moarte.

Lorenzo aruncă o privire întrebătoare fetei:

— Am căzut în apă, spuse ea. Curentul m-a adus până sub boltă. Am zărit o barcă. M-am agăţat de ea. Apoi, am văzut scara. M-am suit pe ea. Asta-i tot.

— Ai căzut în apă? Ai căzut?...

— Da. Şi la urma urmei, ce însemnătate are?... Dar această barcă? Dar această scară?

Lorenzo surâse.

— Sinceritatea se citeşte pe faţa dumitale. O fată ca dumneata nu va lăsa pe un sărman neguţător pradă calomniei celor răi, şi a urii oarbe a celor neştiutori. Într-o zi sau alta, voi fi asaltat de oameni. Într-o noapte oarecare, vor voi să-l omoare pe vrăjitor. Pentru momentul acela păstrez barca aceasta sub pod. În fiecare seară desfăşor scara. În fiecare dimineaţă o strâng. Astfel, am găsit un mijloc de a fugi şi pot dormi liniştit. Acum, bea din băutura aceasta... Linişteşte-te, nu este otravă.

Giselle luă păhărelul de argint, în care piticul, tot vorbind,

vărsase câteva picături de licoare întăritoare, şi îl bău surâzând. Lorenzo o admira.

— Eşti foarte vitează, îi spuse el. Ai băut fără să tremuri. Dacă aş avea o fată, aş vrea să-ţi semene. Iată, obrajii dumitale îşi capătă din nou culoarea lor. Acest întăritor îşi va face efectul, nu avea teamă, şi te va scăpa de o eventuală febră primejdioasă. Acum, vino cu mine. Nu am rochii femeieşti să-ţi ofer. Trebuie, însă, să-ţi usuci hainele. Intră, mai spuse el, deschizând o uşă.

Giselle, fără să şovăie, îl urmă pe pitic. Se afla într-o cameră spaţioasă, mobilată cu oarecare îngrijire. Apoi, Lorenzo se îndepărtă. Reveni în curând cu o legătură de lemne uscate, le aruncă în cămin şi le dădu foc.

— Aici eşti ca la dumneata acasă, spuse el cu glas majestuos.

Piticul ieşi. Giselle, aşezată în faţa flăcării, începu să-şi usuce hainele.

— Sărman infirm! gândea ea. Atunci când auzeam rostindu-se numele de Lorenzo şi când mă cutremuram de spaimă şi de dispreţ, nu bănuiam că într-o bună zi mă va salva. Cum să-l mulţumesc?

În acest timp, Lorenzo, în laboratorul lui, gândea şi el. Şi iată ceea ce gândea,

— În astă-noapte, la această oră, sau cel mult în orele ce vor urma, două fiinţe vor primi moartea pe care le-am pregătit-o. *În astă-noapte*, *regele va fi otrăvit de Léonora*. *Şi tot în această noapte*, *Giselle de Angoulême va fi otrăvită de Concini*. Eu îl ucid pe rege. Eu omor pe această fată pe care nu o cunosc şi care nu mi-a făcut nici un rău. În pofida acestor două morţi, soarta răutăcioasă vrea ca eu să salvez viaţa unei fiinţe omeneşti. Căci pe această necunoscută eu o salvez. Îmi pare că simt o uşurare! Dar, ce, nu am ajuns oare în vârfui acelei uri la care credeam că mă sui? Oare eu nu urăsc întreg universul? Viaţă acestei necunoscute răsplăteşte viaţa Gisellei de Angoulême. Şi apoi, la urma urmei?... Dar, iat-o că revine.

Trecuse o jumătate de oră. Giselle, cu hainele aproape uscate, tocmai deschisese uşa.

— Ce mai doreşti? o întrebă piticul ridicându-se. Taci! Citesc în ochii tăi luminoşi. Vrei să pleci numaidecât!

— Iartă-mă, domnule. Sunt aşteptată. Lipsa mea

pricinuieşte mari îngrijorări unor fiinţe care-mi sunt foarte dragi...

Piticul cobora scara de lemn clătinând din cap.

— Vreo tânără, îşi zice el, care a voit să se plimbe la ore când se stă acasă şi pe care hoţii au atacat-o, aruncând-o în apă, mai apoi... sau vreun amant gelos. Du-te, adăugă el cu voce tare, deschizând larg uşa prăvăliei care dădea spre pod. Du-te, iar drept mulţumire nu-ţi cer decât atât: să nu mai tremuri de spaimă — aşa că mai adineauri — când ţi se va vorbi de blestematul Lorenzo.

Ea îi întinse mâna... El i-o sărută. Ea trecu pragul uşii. El se plecă în faţa ei.

— Ascultă, spuse ea, niciodată nu voi uita ceea ce îţi datorez. Dacă vei fi ameninţat vreodată, dacă te vei teme de o nenorocire, dacă vei fi fugar, vino la mine la orice oră...

— Bine! spuse el cu oarecare ironie în glas. Dar cui să mă adresez pentru a te găsi?

Tânăra fată răspunse:

— Va fi de ajuns să baţi de cinci ori în poarta castelului de la capătul străzii Dauphine. Este castelul tatălui meu. Vei fi ascuns şi adăpostit într-un loc sigur. Eu, domnule, eu mă numesc Giselle, iar tatăl meu este contele de Auvergne, duce de Angoulême.

Şi plecă cu paşi uşori, dispărând în bezna nopţii. Piticul rămase în prag. Era uimit, îndobitocit de uimire. Apoi izbucni într-un râs strident, sinistru şi spuse cu o voce tunătoare:

— Şi când te gândeşti că nu aveam decât să o împing atunci când a deschis fereastra!

Apoi, gânditor, închise uşa, o ferecă, o baricadă şi se urcă în laboratorul său. Se aşeză pe un scăunel şi începu să viseze. Când reveni la realitate, îşi dădu seama că se făcuse ziuă.

* * *

Giselle se îndreptă în grabă spre strada Dauphine. Cam în acelaşi moment, la Luvru, Léonora Galigaï se pregătea să se ducă spre camera regelui. Ţinând pumnalul în mănă, Giselle străbătu toată strada. Ajunse, fără nici o piedică, în faţa porţii, apăsă pe cuvântul care declanşa deschizătura şi, cu inima palpitând, pătrunse înăuntru.

Şi ea aflase despre data de 22 august. Ştia că prietenii ducelui de Angoulême trebuiau să fie adunaţi în acea noapte în subteranele castelului! Fugi, aşadar, spre lungul coridor la capătul căruia pâlpâia lumina indicatoare. Pe măsură ce înainta, i se părea că aude un murmur înăbuşit care venea din adâncimile pământului... murmurul devenea din ce în ce mai limpede... percepu zgomot de voci furioase, clinchet de săbii... se dă o luptă!

— Tatăl meu a fost descoperit! gâfâi ea. Şi atunci, locul meu în această luptă este alături de el!

Se năpusti spre scară şi coborî în pivniţă. Şi deodată se afla în capătul de sus al scărilor de unde vedea toată lupta. Luptă? Nu! Crimă! Cineva era omorât! Zece contra unul! Iar acest cineva cu sabia frântă, cu haina zdrenţuită, îşi încrucişase braţele, într-o atitudine de dispreţ şi numai dintr-o singură privire părea să contenească întreaga haită.

Giselle dădu un ţipăt, un ţipăt sfâşietor care făcu să freamăte pe luptători şi care opri săbiile lor. Tânărul acesta care avea să moară! Giselle, dintr-o singură privire, îl văzu cum i se prezentase totdeauna în imaginaţia sa, după cum îl văzuse pe şoseaua Meudon! Curajos, semeţ, dar minunat în înfăţişarea lui, înfricoşător, strălucitor. Angoulême se întoarse, aruncă sabia şi strigă:

— Giselle, fiica mea! Scumpa mea!

Din câteva sărituri, Giselle coborî scara.

— EA, îşi spuse în sinea lui Capestang, îmbătat de fericire, extaziat. Să mori pradă unei asemenea viziuni!

Giselle, cu o mişcare repede, într-o sforţare a întregii sale fiinţe, îndepărtă săbiile. O picătură de sânge i se prelinse din mână... se înţepase într-un vârf de spadă. Palpitând, tremurând se aşeză în faţa lui Capestang. O tăcere de mormânt cuprinse Întreaga adunare. Iar în mijlocul acestei tăceri, Giselle spuse:

— Tată, ucizi pe omul care m-a salvat din mâinile lui Concini!

Condé, Guise, toţi ceilalţi salutară, toţi deodată, cu săbiile şi apoi le vârâră în teacă. Cinq-Mars îşi frânse spada pe genunchi. Palid, ducele de Angoulême bâigui:

— Cine te-a salvat? Cavalerul de Capestang? Salvată din ghiarele lui Concini! Dar... tu mi-ai vorbit de Cinq-Mars. Atunci, Capestang nu te-a răpit la Meudon? Vorbeşte, Cinq-Mars!

Vorbeşte, Giselle!

Şi fata rosti cu un glas duios:

— Nu ştiam că era cavalerul de Capestang. Prea generos pentru a mi se face cunoscut în momentul în care mă salva; era, de altfel, mult prea ocupat să înfrunte cu spada sa pe oamenii lui Concini, în număr de vreo zece.

— Vreo zece! strigă Guise. Ei drăcie! Aş fi vrut să fiu acolo să văd şi eu asta! Zece contra unu! Tot atâţia câţi au fost trimişi împotriva tatălui meu la castelul din Blois! Şi erau chiar spadasinii lui Concini? Se spune că sini nişte oameni groaznici!

— Şi eu, adăugă Condé, aş fi vrut să fiu acolo pentru a vedea şi a crede.

— Domnilor, spuse Capestang, cu glasul său ironic, dar aveţi cel mai bun prilej spre a vă convinge. Număraţi, domnilor! Îmi pare că sunteţi aproape doisprezece contra unu... Domnişoară, se adresă el Gisellei înclinându-se în faţa ei, aţi rostit cuvinte care vor rămâne adânc săpată în sufletul meu. Aici, ca şi pe şoseaua Meudon, ca şi în oricare altă împrejurare, viaţa mea vă aparţine. Faceţi-mi onoarea şi dispuneţi de ea după bunul dumneavoastră plac.

— Îţi mulţumesc, domnule cavaler, murmura Giselle cu o voce reţinută. Văzându-vă pe şoseaua Meudon, auzindu-vă aici în faţa acestor nobili, floarea aristocraţiei franceze, îmi pare că văd, îmi pare că aud pe unul din cavalerii de odinioară, ale căror fapte le-am citit în vechile noastre legende.

Cavalerul, palid, fremătând de mândrie şi de bucurie, asculta aceste cuvinte ca şi cum ar fi ascultat cuvintele unei zeiţe. Conspiratorii se priveau uimiţi între ei. Ducele de Angoulême îl privea cu coada ochiului pe marchizul de Cinq-Mars şi-l vedea pradă unei mari nelinişti pe care o atribuia geloziei. Angoulême fu zguduit de groază.

Căsătoria dintre Cinq-Mars şi Giselle era cheia întregului eşafodaj pe care ambiţia sa o construise cu atâta greutate. Cinq-Mars, trimis de taică-său, venise la Paris pentru a se logodi cu Giselle. Dacă Cinq-Mars s-ar fi întors fără că promisiunile sfinte să fi fost realizate, aceasta ar fi însemnat prăbuşirea soartei sale.

Cu iuţeala fulgerului, ducele judecă întreaga situaţie. Şi socoti că ar fi fost pierdut dacă nu ar fi luat una din acele hotărâri de ultim moment care poate aduce tot atât de repede

victoria ca şi înfrângerea, care în orice caz hotărăşte mersul lucrurilor. Îşi înăbuşi, deci, bucuria foarte profundă şi foarte sinceră pe care o simţea revăzându-şi fiica salvată, amâna pentru mai târziu dorinţa de a şti cine o răpise la Meudon şi luându-l pe Cinq-Mars de braţ:

— Scumpa mea fiică, zise el cu glas solemn, sunt foarte mâhnit să aflu că pe şoseaua Meudon ai fost salvată de un aventurier şi nu de logodnicul tău, aşa cum ai bănuit tu, aşa cum am crezut eu. Dar orice s-ar fi întâmplat, eu am cuvântul tău de onoare şi mi l-am dat pe al meu. Iată-l pe logodnicul tău. Domnilor, dragi prieteni, îngăduiţi-mi să vă vestesc din acest moment — căci cu toţii trăim împrejurări anormale, care dărâma convenţiunile obişnuite — şi de asemeni să vă rog să luaţi notă de apropiata căsătorie dintre iubita mea fiică Giselle, aici de faţă, cu domnul Henric de Ruzé d'Effiat, marchiz de Cinq-Mars, aici de faţă.

Neprevederea acestei scene, paloarea Gisellei, ciudăţenia acestei logodne în fundul subteranelor, într-un moment în care martorii mai palpitau de focul luptei, atitudinea provocatoare a lui Cinq-Mars, care, în loc să se îndrepte spre logodnica sa, îşi ţintuia privirile arzătoare asupra lui Capestang, toate acestea dădeau cuvintelor ducelui de Angoulême o însemnătate cumplită.

Capestang surâdea.

Tot aşa după cum scăpărarea fulgerului luminează tot cerul mintea Gisellei fu străbătută de un gând care îmbrăţişa într-o singură clipă toate ideile ce o frământau. Fata înţelese judecata înfricoşătoare a tatălui său. Îl socoti un laş. Gata să sacrifice orice, chiar şi fericirea copilei sale, pentru a-şi salva pasiunea care-l stăpânise toată viaţa: ambiţia! Mândria ei era tare rănită. Generozitatea ei se înalţă până la gradul de sacrificiu. I se părea că un vis frumos se năruie în ea, fără a putea totuşi să precizeze în ce constă acest vis pe care-l făurea — duios, liniştit — de la întâlnirea din pădurea Meudon.

Ea înaintă doi paşi, în timp ce Capestang, instinctiv se dădu înapoi, ca şi cum el, un mic nobil, pe care ducele de Angoulême, pentru a-i mulţumi că o salvase pe fiică-sa, îl numise aventurier, ar fi înţeles că trebuie să dispară. Cu un gest plin de demnitate, care ar fi părut minunat oricui ar fi putut citi în sufletul tinerei fete, cu o voce sigură. Giselle întinse încet mâna lui Cinq-Mars şi

spuse:

— Ducele de Angoulême v-a dat cuvântul său şi al meu. Am jurat să respect acest cuvânt. Iată mâna mea, domnule.

Cinq-Mars îi cuprinse mâna, se plecă şi o sărută. Apoi, ridicându-se, îşi îndreptă privirile spre Capestang voind parcă să-i spună:

— Aventurierule, ai reuşit să mi-o furi pe Marion! Dar nu poţi să-mi iei şi logodnica, care te copleşeşte cu nobleţea ei, aşa după cum eu te copleşesc cu bogăţia mea.

Capestang surâdea.

Numai că el era tare palid şi că, fără să vreo, îşi ştergea sudoarea care-i şiroia pe frunte. Iar ducele de Angoulême, imediat ce Giselle isprăvi de vorbit, o cuprinse în braţe, o strânse cu putere la piept şi-i murmură la ureche:

— M-ai salvat, fiica mea! Sângele meu! Fericirea şi gloria mea, te binecuvântez!

Nu observa că Giselle se forţa să nu izbucnească în lacrimi.

Aşa se făcu logodna dintre Henric de Cinq-Mars şi Giselle de Angoulême.

Atunci, ducele de Guise, scuturându-şi uimirea pe care i-o provocase toate aceste întâmplări, îl arătă pe Capestang cu un deget şi spuse:

— Ne mai rămâne să aflăm ce căuta domnul pe aici.

— Şi cum de a putut pătrunde aici? adăugă prinţul de Condé.

— Şi ce are de gând să facă cu tainele pe care le-a aflat ascultând la gaura cheii?, mai întrebă Cinq-Mars cu glas ironic.

Giselle se întoarse spre Capestang, în ochii ei verzi se putea citi o rugă fierbinte care voia să spună: "Am jurat! Aş muri mai curând, decât să nu-mi respect jurământul! Iartă-mă! Trebuia să-l salvez pe tatăl meu!"

Capestang întoarse capul. Nu se văzuseră decât câteva minute pe şoseaua Meudon. În scânteierea săbiilor, în ardoarea bătăliei, nu-şi schimbaseră decât o privire. Dar se înţelegeau tot aşa de bine ca şi când s-ar fi cunoscut de mulţi ani, din totdeauna. Gesturile lor, atitudinile lor, privirile lor, totul vorbea într-o limbă tainică, pe care numai dragostea o înţelege.

Capestang se îndreptă spre ducele de Angoulême şi se înclină; glasul său avea ciudate intonaţii metalice: buzele lui tremurau; şi totuşi, cuvintele lui erau liniştite, puţin ironice.

— Monseniore, spuse el, hotărâsem s-o salvez pe Alteţa Voastră. Aventurieri ca mine au câteodată gânduri de acest fel. Aşadar, ascultând la uşa cabinetului lui Concini, am aflat că se pregăteşte un complot împotriva Domniei Voastre şi a înalţilor dumneavoastră tovarăşi. (Condé păli, Guise strânse mânerul sabiei. Angoulême se cutremură). Ştiind, deci, că acest castel va fi supravegheat şi că arestarea tuturor locuitorilor lui fusese decisă (conspiratorii se uitară cu spaimă unii la alţii), hotărându-mă — după cum v-am spus — să smulg călăului capul domnului conte de Auvergne, duce de Angoulême, despre care aflu că este tatăl foarte nobilei domnişoare, căreia am avut cinstea să-i împrumut ajutorul spadei mele (Giselle îşi duse mâna la piept pentru a-şi linişti bătăile inimii), am pornit atunci la drum în căutarea Alteţei Voastre. La Meudon, în casa din faţa hanului "La cele trei clopote" am întâlnit o zeiţă... da, într-adevăr, o zeiţă care mi-a împărtăşit taina devizei înscrise pe poarta castelului. Am sosit. Am intrat. Iar în momentul în care dumneavoastră, domnilor, aţi tăbărât asupra mea, eram tocmai să strig: "Atenţiune! Atenţiune! Concini vă pândeşte. Concini este pe urmele voastre. Concini soseşte. Atenţiune, domnilor! Iată-l pe călăul care îşi înalţă eşafodul şi-şi ascute lama securii!".

Capestang se îndreptă şi termină:

— Văd că m-am înşelat. Iertaţi-mă, domnilor!

Un murmur înăbuşit străbătu rândurile martorilor acestei scene de necrezut, un murmur de groază. Era cu neputinţă să pui la îndoială adevărul cuvintelor lui Capestang. Amănuntele pe care le strecurase în discursul său, siguranţa că el o salvase pe fiica ducelui de Angoulême, sinceritatea acestui tânăr... nu, zău, nu putea exista nici o bănuială. Desigur, a doua zi dis-de-dimineaţă, dacă nu chiar în acea zi, castelul va fi înconjurat. În mod sigur, Bastilia îşi deschidea porţile, iar călăul îşi ascuţea securea.

— Domnilor, spuse Condé stăpânind rumoarea dezlănţuită de Capestang, trebuie chiar din acest moment să luăm măsurile necesare pentru a ne pune în siguranţă.

Angoulême îşi îndreptă privirile pătrunzătoare spre Capestang. Îi întinse mâna şi îi spuse:

— Tinere, numără-te printre ai noştri,

— Da! Da! Să fie dintre ai noştri! Este un viteaz. Ne-a salvat pe toţi!

Exclamaţiile se încrucişau, se ciocneau în jurul lui Capestang, care, totuşi, rămânea nepăsător. Cavalerul aşteptă ca tăcerea să fie din nou restabilită. Apoi, se înclină în faţa ducelui de Angoulême, căruia el nu-i cuprinse mâna.

— Domnilor, spuse el, este cu neputinţă ca eu să mă număr printre ai dumneavoastră. Trebuie, deci, să mă împotrivesc onoarei pe care vreţi să mi-o faceţi, tot aşa după cum m-am împotrivit adineauri faptului de a mă lăsa ucis.

— Şi pentru ce este cu neputinţă?, întrebă Guise.

— Monseniore, noi suntem potrivnici. Să ne înţelegem: am avut pretenţia să zădărnicesc planurile lui Concino, pe care îl urăsc... sau pe care credeam că am dreptul să-l urăsc. V-am prevenit de ceea ce unelteşte împotriva dumneavoastră. Foarte bine! Dar, aici, domnilor, se opresc legăturile noastre. De aici înainte devenim potrivnici. Într-adevăr, dumneavoastră năzuiţi să-l detronaţi, poate chiar să-l şi omorâţi pe sărmanul regişor, pe care nimeni nu-l iubeşte, nici măcar maică-sa. Dar, închipuiţi-vă că eu mi-am pus în cap să-l iubesc. Şi am hotărât că va rămâne pe tron!

Rostind aceste cuvinte: *Am hotărât că va rămâne pe tron!*, Capestang se înălţă în călcâie, mândru, emfatic, naiv, dar admirabil în înfăţişarea lui de Fanfaron, Giselle, nemişcată, îl privea cu un fel de admiraţie pasionată şi disperată totodată. Din nou se auzi acea rumoare. Guise, Condé, Angoulême se sfătuiră pe dată. Ducele, clătinând din cap, înaintă spre Capestang şi îi spuse:

— Tinere, ai auzit aici taine înfricoşătoare. Nu te omorâm, căci recunoaştem buna-credinţă a intenţiilor dumitale. Dar, te declari duşmanul nostru. Eu însumi, din clipa în care te-am văzut, am presimţit în dumneata un duşman. Totuşi, ai salvat-o pe fiica mea. Ne salvezi pe noi. Aşadar, impun o amânare a urii pe care o resimt. Mai târziu, când vei fi liber, ne vom întâlni. Momentan, însă, ne păzim şi pentru aceasta te păstrăm aici. Domnule, eşti prizonierul nostru!

— Domnule cavaler de Capestang, eşti liber, se auzi o voce plină de demnitate şi ciudat de poruncitoare.

Toţi cei de faţă tresăriră şi se întoarseră spre cea care vorbise astfel. Numai Capestang rămase nepăsător.

— Giselle, tună ducele de Angoulême, ce spui?

— Spun, tată, spun domnilor, răspunse vitează, spun că

nimeni dintre dumneavoastră nu se interesează mai mult decât mine de reuşita planurilor noastre. Dacă sunteţi adunaţi aici, dacă adunările dumneavoastră din pădurea Meudon s-au putut ţine nestingherite, dacă speranţele dumneavoastră sunt pe cale de a deveni realitate, acestea toate mi le datoraţi mie. Dar eu, adevăratul dumneavoastră şef până azi, nu v-am cerut încă nimic. Domnul de Guise, din partea sa, domnul de Condé, în ceea ce-l priveşte, domnul de Vendôme, dumneata, domnule de Nevers şi d-voastră toţi, domnilor, aţi cerut părţile dumneavoastră. Ele vă sunt asigurate, domnilor. Acum v-o cer şi eu pe a mea. Nu fac apel la generozitatea dumneavoastră. Vă cer numai executarea unui contract. Partea mea: libertatea domnului cavaler de Capestang. Domnule, eşti liber! Nici unul din aceşti nobili nu se va opune la plecarea dumitale!

Întinse braţul cu un gest de regină şi atunci toţi acei războinici, foţi acei conspiratori, acei bătăioşi, acei fini diplomaţi plecară capul subjugaţi şi lărgiră rândurile ca şi când ar fi vrut să dea de veste lui Capestang că este liber.

Fără a rosti un singur cuvânt, Trémazenc se plecă înaintea Gisellei. Apoi, liniştit şi mândru, trecu printre conspiratori şi înainta pe scară. Punând piciorul pe prima treaptă se întoarse. Pentru ultima oară privirea lui se încrucişa cu aceea a fetei. O secundă, doar, râmaseră astfel şi deodată îşi dădu seama că va izbucni în lacrimi... atunci, încet, urcă scara şi... dispăru.

— Ce puţin, spuse Cinq-Mars, roşu de mânie, ar fi trebuit să-i cerem cuvântul de onoare că nu va trăda nimic. Suntem pierduţi!

— Cavalerul de Capestang nu vă trăda nimic, îi asigură Giselle.

— Şi cine răspunde de aceasta?

— Eu, spuse ea. Eu. Jur pe capul meu! Răspund eu pentru el!

Ducele de Angoulême, apropiindu-se de fiică-sa, o văzu pălind... nu avu decât timpul să deschidă braţele: ea căzu leşinată.

Capitolul IV Legenda "găleţilor"

Cititorule, desigur că ştii că se dă numele de "găleată" unei oale largi şi adânci, în care se dizolvă varul pentru spoit pereţii. Şi tocmai aceste "găleţi" ne interesează acum. Şi vei vedea că, fără de aceste "găleţi" care apar în povestirea de faţă, istoria Franţei ar fi fost cu totul alta.

Plecând de la castel, Capestang avea capul înflăcărat şi pieptul plin de suspine. Simţea nevoia să ţipe, să fugă, să se războiască cu întregul univers, căci prea mare îi era durerea pricinuită de nenorocirea ce se abătuse asupra lui. Nenorocirea aceasta însemna sfârşitul dragostei sale. Nenorocire pe cel care i-ar fi căzut pe mâini în acele momente.

În nenorocirea sa, totuşi el mai păstra un admirabil sânge rece. Dacă sufletul său simţea în cel mai înalt grad durerea despărţirii de Giselle, capul îi mai ţiuia încă de cuvintele care-i smulseseră acel ţipăt de groază prin care prezenţa sa în subterană fusese trădată conspiratorilor:

— În astă-seară, astă-noapte, domnilor, regele va fi otrăvit.

Înainte de orice vroia să fugă la Luvru, să pătrundă acolo cu orice preţ, să se repeadă până la Ludovic, să-l deştepte, să-i strige: "Sire, nu beţi nimic astă-noapte!" Numai să ajungă la timp! Probabil că era prea târziu! Nu importa! Să fugă, totuşi! Să zboare până la Luvru! Să facă această sforţare supremă! Să caute să-l smulgă pe regişor groaznicei morţi care-l pândea!...

Cogolin!!! Unde era Cogolin! Unde era afurisitul acela! Nemernicul acelea de trădător! S-o fi dus să se îmbete în vreo tavernă! Calul "Săgeata", care l-ar fi dus la Luvru în două secunde! Ce s-a întâmplat cu "Săgeata"?

Capestang fugea la dreapta, fugea la stânga, înmulţea înjurăturile, blestemele, strigătele. Dar Cogolin, nicăieri, Cogolin dispăruse! Deodată, Capestang dădu un ultim strigăt şi se năpusti ca un nebun. În depărtare, la Saint-Germain, peste liniştea Parisului adormit, băteau orele două. Şi glasurile groase sau ascuţite ale clopotelor răspunseră, repetară cele două bătăi.

Cu iuţeala unei furtuni, Capestang străbătu Pont-Neuf, care pe atunci era într-adevăr nou şi pe care parizienii, printr-o ciudată încăpăţânare, îl mai numesc şi azi "Neuf", deşi acum este cel mai bătrân patriarh al podurilor din Paris. Apoi, cavalerul o apucă spre stânga pe "Cheiul Şcoalei". Cu aceeaşi iuţeală nebunească înconjură vechiul palat regal şi ajunse

gâfâind în piaţa Luvrului. Se prezentă la una din porţi pe care o păzeau două sentinele; la vederea acestui om fără răsuflare, îşi încrucişară suliţele.

— Domnilor, gâfâi Capestang, se întâmplă o nenorocire îngrozitoare dacă nu vorbesc numaidecât cu domnul Vitry, căpitanul gărzilor.

— Domnule ofiţer, o vizită!, strigă cu nepăsare unul din cei doi soldaţi.

— Totul merge bine!, exclamă cavalerul ştergându-şi fruntea de sudoare.

Se zări un felinar de cealaltă parte a şanţului. Se auzi şi o voce:

— Înaintează!

Dintr-o săritură, Capestang trecu podul şi pătrunse sub o boltă.

— Intră aici!, mai strigă omul arătând o uşă care se deschidea spre partea dreaptă a bolţii, în timp ce, în fund, marea poartă rămânea încă zăvorâtă.

— Nu voi ajunge niciodată!, mârâi ca pentru sine Capestang.

Intră totuşi acolo. Pătrunse în marea cameră de gardă. Şi numaidecât zări în fund o altă uşă cu geamuri, care se deschidea spre curtea interioară a palatului. Se aflau acolo vreo douăzeci de soldaţi aşezaţi pe scăunaşe. Ofiţerul subaltern care comanda acest post, un fel de sergent, un om foarte frumos ca şi toţi ceilalţi care îl înconjurau, îl întrebă vorbindu-i cu un puternic accent din Elveţia alemanică:

— Ce doreşti? Ce ceri?

— Să vorbesc numaidecât cu căpitanul gărzilor. Este vorba despre un ilustru personaj, pe care nu pot să-l numesc. Grăbiţi-vă! Dar, grăbiţi-vă odată! Du-te de-l caută. Sau mai bine du-mă pe mine la el! Hai să mergem! Ei drăcie!...

— La dracul!... răspunse sergentul, pentru a nu rămâne mai prejos! Cum mă luaţi, domnule? Fiţi cu luare aminte la "găleţi"... Şi spuneţi că este urgent?

— O oră de când vă strig aceasta, urlă Capestang. Veţi fi sfărâmaţi, spânzuraţi, sfâşiaţi, dacă domnul de Vitry nu este vestit la timp; ca şi ucigaşul Ravaillac! Ca nişte ucigaşi...

— La dracu!... repetă sergentul scărpinându-se de după ureche. Lafleur, du-te şi trezeşte pe căpitanul gărzilor Majestăţii

Sale (un soldat ieşi prin uşa cu geamuri). Cel puţin asiguraţi-mă, domnule — luaţi seama la "găleţi" — asiguraţi-mă că lucrul merită osteneală,

Capestang ridică din umeri şi se apropie de uşa cu geamuri. În întunericul nopţii zări umbra soldatului Lafleur, care se îndepărta cu un pas majestos şi încet spre aleea din dreapta palatului adică aleea care mergea de-a lungul Senei.

— Prea târziu, mârâi cavalerul. Va fi prea târziu! Unde locuieşte căpitanul?

— Vezi acele două ferestre din dreapta, luminate? Acolo! Iar în spatele apartamentului căpitanului încep apartamentele Majestăţii Sale. Vezi, nu va fi prea târziu. Dar, dă-te puţin înapoi, cavalere. Este oprit să te apropii de această uşă (Capestang, fără să vrea, începu să se dea înapoi spre fundul camerei de gardă). Aşa! Răbdare, cavalere. Luaţi seama la "găleţi".

— Îmi spui că nu va dura prea mult? întrebă Capestang ştergându-şi sudoarea rece care-i şiroia pe obraji.

— Zece minute pentru a ajunge la căpitan, un sfert de ceas pentru a-l trezi şi a-i explica că este vorba de un caz de viaţă şi de moarte. Într-o jumătate, de oră, cel mai târziu, căpitanul vă va trimite pe cineva pentru a vă întreba ce doriţi.

— O jumătate de oră! strigă Trémazenc.

— Aşa! Luaţi seama le "găleţi". La dracu!

— Domnule, răcni Capestang trebuie să fug la căpitan. Faceţi-mi loc!

— Ho! Eşti nebun? Sau ai turbat? Crezi că la Luvru se poate intra aşa, ca într-un grajd? Şi mai ales în plină noapte? Ho! Gardă...

Capestang îşi duse mâna la spadă. Şi atunci îşi dădu seama că sabia lui, ruptă, rămase în subteranele castelului lui Angoulême. Şi atunci se năpusti asupra sergentului, îl prinse de gât, îl scutură şi strigă:

— Mizerabile, îţi baţi joc de mine. Loc! Fă-mi loc! Sau te sugrum!

— Gărzi... La dracu! Ce mână! Săriţi asupra lui! Pe el! Pe el! Ah, "găleţile!".

Într-o clipă, Capestang fu înconjurat de vreo doisprezece soldaţi furioşi. Într-o clipită, vreo douăzeci de pumni se ridicară deasupra capului său. Într-o secundă se dezlănţui o înfricoşătoare rumoare în care se amestecau în limba germană,

înjurăturile, exclamaţiile, insultele.

— Înapoi! înapoi! La dracu! Nebunule! Înapoi! Pe numele lui Dumnezeu! Ah, ah, Doamne, Doamne!

Deodată, toţi vlăjganii aceia se dădură înapoi speriaţi, cuprinşi de uimire. Iar retragerea lor era urmată de strigătele lui Capestang întrerupte de răsunetul unei izbucniri de râs.

— Iată! Roşu pentru tine. Şi ţie, verde. Mizerabililor! Iată puţin galben. Şi ţie, roşu. La dracu! Luaţi, beţi beţivilor!

Ce? Ce se întâmplase cu aceşti soldaţi înnebuniţi? Cărui fapt se datora această zăpăceală, această groază? "Găleţile"! "Găleţile" intraseră în acţiune! Zugravii se pregăteau tocmai să vopsească din nou interiorul bolţii. De cu seară îşi puseseră, "găleţile" în camera de gardă, iar Capestang răsturnase o "găleată". Se plecase pentru a vedea ce se întâmplase, şi atunci observă cum vopseaua curgea pe podea. Neavând arme cu care să se apere, un gând năstruşnic îi veni în minte; şi imediat traduse această idee în fapt. Se plecă cu repeziciunea unui fulger şi prinse în fiecare mână câte o bidinea de care se servea pe rând, vopsind aşa, la întâmplare, cu verde, cu roşu, cu albastru, colorând nasul unuia, orbindu-l pe altul, umplând acea gură care căsca, stropind costumele, frumoasele, minunatele strălucitoarele costume ale gărzilor înspăimântate, care se dădeau înapoi, care se împingeau, care fugeau întocmai ca nişte şoareci surprinşi de un val de apă.

Căci aceasta era problema cea mai gravă! Să ferească hainele! Să se salveze curelele! Mai degrabă să mori decât să ai o pată pe tunică! Aceste gărzi care ar fi privit cu nepăsare un pumnal, care nu ar fi dat înapoi în faţa unei spade, fugeau ţipând de spaimă şi de mânie. O pată pe curele! Nu era numai o pătat era o inundaţie colorată, o dezlănţuire de coloranţi, o zugrăveală îndrăcită a feţelor şi a hainelor. Corpul de gardă devenise o adevărată menajerie de păsări, iar în această zăpăceală soldaţii zăriră o umbră repezindu-se ca o nălucă. Era cavalerul care trecea ridicând în mâini cele două bidinele. Trecea. Atinse uşa. Trecu de cealaltă parte, se năpusti în curtea interioară, se repezi spre ferestrele luminate, urmărit de banda furioasă a gărzilor.

— Pe el! Pe el! Opreşte-te! Opreşte-te!

— Săriţi pe el! Omorâţi-l! Opreşte-te! Pe el! Pe el!

Deodată, în tot Luvrul, din toate părţile se născu o rumoare

care crescu, se mări, bubui ca şi un tunet. Toate gărzile puseseră mâna pe arme.

Ofiţerii de serviciu fugeau în toate părţile. Oamenii fură aşezaţi în linie de bătaie.

— Ce? Ce s-a întâmplat? Ce catastrofă?

— Luvrul este atacat! Luaţi armele! Luaţi armele!

— Omorâţi-l! Omorâţi-l! Opriţi-l! Opriţi-l!

Din câteva salturi, Capestang străbătu toată curtea, dispăru sub o boltă, se năpusti pe o scară pe care o urcă în grabă, cu paşii lui furtunoşi...

Luvrul vuia. Dezordinea, groaza, rumoarea atinseseră culmea.

În capătul scării, o uşă se deschise cu violenţă. Capestang, urmărit de gărzi se năpusti într-acolo, ţinând mereu cele două bidinele în mână.

— Faceţi-mi loc! Loc! Vreau să vorbesc cu domnul de Vitry!

— Eu sunt acela! strigă un bărbat înmărmurit, prostit de uimire.

— Meudon! urlă Capestang.

Era parola pe care i-o dăduse regele pentru a fi lăsat să ajungă până la el, în orice moment. Totuşi, Vitry şovăi. Acesta dură câteva clipe... Vitry nu luase încă nici o hotărâre, când primi o lovitură drept în faţă. Vitry deveni verde. Poc! Poc! Poc! O lovitură aici. Un pumn acolo. Turbatul trecu. Iată-l în anticamera regelui. O uşă. Da. O deschise. Dintr-o singură lovitură, dărâmă două gărzi care voiau să-l oprească. Din două lovituri de bidinea mai vopsi două feţe şi gâfâind, cu privirile rătăcite, cu hainele sfâşiate, groaznic şi minunat în acelaşi timp, se repezi spre căpătâiul lui Ludovic al XIII-lea. Apucă amfora şi o sparse. Privi repede cupa. Văzu că-i plină. O luă şi o vărsă pe podea. Şi apoi, căzu pe spate pe covor şi murmură:

— Era s-o bea. Am sosit la timp!

Capitolul V Regele şi aventurierul

Nu! Ludovic al XIII-lea nu băuse. Rumoarea dezlănţuită în Luvru oprise mâna sa care se pregătea să cuprindă cupa de aur,

cupa otrăvitoare. La auzul acestei rumori care creştea, se mărea, vuia, tânărul rege sări din patul său şi puse mâna pe sabie. Uşa camerei sale se deschise ca împinsă de furtună. Ridică sabia gata să lovească... Dar, aproape în aceeaşi clipă, o coborî: Ludovic al XIII-lea îl recunoscuse pe Capestang.

Îl văzu repezindu-se spre măsuţă: îl văzu privind cu spaimă amfora şi cupa. Îl văzu spărgând amfora, zvârlind la pământ conţinutul cupei. Şi Ludovic al XIII-lea păli. Ludovic al XIII-lea înţelese totul.

În acelaşi moment, în spatele uşiţei, ascunsă de perdele, în întunecimea gangului, otrăvitoarea turba de mânie şi tremurând din tot corpul asculta. Regele era salvat! De către cine, oare? Dacă l-ar cunoaşte pe omul acela, atunci l-ar supraveghea, l-ar prinde şi l-ar osândi la aceleaşi chinuri pe care mintea, sufletul ei le resimţeau acum. Voia să-l cunoască cu orice preţ. Şi de aceea nu plecă. Ascultă!

Capestang căzuse leşinat pe covor. Îşi pierduse cunoştinţa. Camera se umplu de gărzi, de ofiţeri de valeţi ducând făclii aprinse. Iar în aceea clipă, oamenii furioşi, înspăimântaţi, mâniaţi se năpustiră asupra cavalerului.

— Opriţi! strigă regele. Moarte celui care se atinge de acest om!

Toţi rămaseră înmărmuriţi. Rumoarea se potoli pe dată. Domnea o tăcere apăsătoare. Ludovic al III-lea îşi îndreptă privirea tristă spre amfora spartă, apoi spre cupa răsturnată; în sfârşit, se uită şi la cavalerul leşinat. Apoi, privi mulţimea care invadase camera. Atunci, încetul cu încetul, fie pentru că voia să dea o recompensă, fie pentru că nervii lui se destinseseră, fie pentru că ceea ce vedea i se părea tot atât de caraghios, pe cât de groaznic erau cele ce ghicise, atunci, suprem, un zâmbet îi întredeschise buzele care surâdeau atât de rar. O flacără batjocoritoare scânteie în ochii lui de obicei totdeauna neliniştiţi. Şi, în sfârşit lucru nemaipomenit, pentru prima oară, soldaţii, ofiţerii, curtezanii, valeţii auziră râsul regelui. Căci Ludovic al XIII-lea izbucnise într-un râs nestăvilit.

— Ah, iată-l pe acesta cu nasul verde!... Şi pe acela roşu şi albastru!... Ah, iată-l pe acela galben din cap şi până în picioare!... Şi pe aceasta, cu barba lui violetă!...

Regele râdea. Stând pe un fotoliu, râdea din tot sufletul. Privea în dreapta, privea în stânga — şi cu cât vedea mai multe

feţe zugrăvite, cu atât râdea mai tare. Iar în spatele uşiţei, otrăvitoarea spumega de furie.

Atunci, o altă rumoare izbucni în camera regelui. O izbucnire în râs homeric care zgudui pereţii şi geamurile. Şi tocmai acest râs îl deşteptă pe Capestang. Deschise ochii. Şi văzu acele guri căscate până la urechi, acele feţe zguduite de un râs epileptic, care trebuia să reprezinte linguşeala adresată râsului regelui. Văzu acele feţe vopsite, acele costume stropite. Şi atunci, se ridică.

— Duceţi-vă, domnilor, spuse regele râzând. Duceţi-vă să vă spălaţi.

Deodată, râsul încetă. Cu un singur gest, regele îndepărtă întreaga mulţime. În câteva clipe, camera fu golită. Uşa se închise. Ludovic al XIII-lea şi cavalerul de Capestang rămaseră singuri în odaie. Figura regelui se întunecă din nou. Îşi aruncase pe umeri, peste haina de noapte, o mantie lungă şi se plimba cu paşi mărunţi. Capestang aştepta nemişcat.

— Cavalere de Capestang, aşează-te în fotoliul acesta, spuse deodată Ludovic al XII Mea.

— Cavalerul de Capestang. Bine! murmură otrăvitoarea.

— Sire, spuse aventurierul, oricât de puţin aş cunoaşte obiceiurile curţii, l-am auzit deseori pe tatăl meu, care l-a servit pe tatăl dumneavoastră, spunându-mi că un supus credincios nu ia loc niciodată în faţa regelui său.

— Aşează-te, repetă cu voce gingaşă regele.

Capestang se înclină şi se supuse. Se aşeza în fotoliul pe care i-l arătă Ludovic. Oare într-adevăr avea nevoie de puţină odihnă? Deodată, regele se aplecă şi ridică o bidinea... apoi alta.

— Ce sunt acestea? întrebă el.

— Armele mele, Sire, răspunse Capestang.

Regele izbucni din nou în râs, se aşeză în faţa cavalerului, aruncă într-un colţ cele două bidinele şi plecându-se spre aventurier:

— Explică-mi... Trebuie să fie tot atât de amuzant ca şi o poveste cu zâne.

Capestang începu povestirea curioasei învălmăşeli în care "găleţile" cu vopsele jucaseră un rol atât de însemnat. Povești despre fuga sa, despre momentul în care ajunsese în camera de gardă, despre neliniştea sa, despre hotărârea lui de a ajunge numaidecât în apropierea regelui şi despre tot ceea ce urmase.

Mirat de atât curaj, de atâta mândrie pusă în această povestire istorisită în linii generale, regele, fermecat, admira această faţă fină şi strălucitoare, acele gesturi eroice. Regele îl asculta pe acest om care înfruntase întreg Luvrul. Şi chiar atunci când Capestang termină, el tot mai asculta. Ludovic al XIII-lea rămase tăcut, gânditor. Apoi fu cutremurat de un fior. Şi numai atunci atinse problema înfricoşătoare:

— Dar, pentru ce atâta nerăbdare ca să ajungi lângă mine?

— Pentru că, Sire, trebuia să ajung la timp, să sparg această amforă. Pentru a striga Majestăţii Voastre. Sire, astă-noapte nu beţi nimic, nu mâncaţi nimic!

O tăcere apăsătoare. Pe fruntea tânărului rege trecu umbrele gândurilor sale de spaimă şi groază. Se aplecă spre cavaler şi cu un glas înăbuşit (ca şi cum i-ar fi fost frică să şi-l audă el singur) îi spuse şovăind:

— Aşadar, astă-noapte trebuia să fiu otrăvit?

— Da, Sire, răspunse limpede Trémazenc.

Ochii regelui se măriră. Nările i se umflară. Faţa lui căpătă o culoare albă ca varul. Îşi trecu mâna peste frunte şi murmură:

— Voi muri! Mai întâi au încercat să mă ucidă, smintind calul pe care călăream, Astă-noapte au încercat să mă otrăvească. Mâine vor încerca altceva. Crima pândeşte în jurul meu. Am ghicit demult aceasta. Vor moartea mea, cavalere! Sunt osândit... voi muri.

Adhémar îi privea cu mila — cu o milă frăţească, dacă putem spune aşa — pe acest adolescent care se înclina astfel pe pervazul prăpastiei, ştiind că, mai devreme sau mai târziu, această prăpastie îl va atrage, îl va nimici.

— Nu, Sire, nu veţi muri, spuse cu hotărâre cavalerul. Apăraţi-vă! Loviţi pe cei nevolnici! Otrăvitorii care plănuiesc întotdeauna crima în ascunzişuri, sunt laşi. Sunt fricoşi. Tremură. Sire, deschideţi ochii, priviţi în jurul Vostru şi atunci când vă veţi da seama unde este primejdia, atacaţi-o cu curaj. Jur că nu Dumneavoastră veţi muri...

Regele se ridică. Gânditor, făcu câţiva paşi. Apoi veni şi se aşeză în faţa lui Capestang.

— Dar, cum de ai ştiut toate acestea? Cum de le-ai aflat?

— Un cuvânt pe care l-am auzit din întâmplare, Sire. Dar, cine a rostit acest cuvânt? Nu ştiu! Era toiul nopţii. Mi-a fost cu neputinţă să-i dovedesc pe cei ce vorbeau. Cuvintele lor erau

cât se poate de limpezi. Nu încăpea nici o îndoială, nu mai exista nici o nădejde: se vorbea despre rege. Regele trebuia să fie otrăvit astă-noapte. Atunci, Sire, am fugit aici... iată totul!

— Iată totul!, repetă Ludovic al XIII-lea privindu-l pe cavaler cu multă admiraţie.

Iar Capestang îl privea pe rege cu acea caldă şi strălucitoare simpatie, care era, spre cinstea curtezanilor, ceea ce soarele de iulie era pentru o candelă de mormânt. Regele şi aventurierul îşi surâseră.

În clipa în care inimile lor băteau în acelaşi ritm, Ludovic al XIII-lea uită tot ceea ce învăţase despre măreţia regească. Şi atunci. Trémazenc îşi dădu seama că cel pe care plănuia să-l salveze, cel care îi inspira dragoste de frate mai mare nu era regele... era adolescentul atât de palid, atât de trist, atât de singur în mijlocul atâtor duşmani. O secundă, doar, fură doi egali.

Tânărul rege, care visa mereu păţanii cavalereşti, care citea cu pasiune vechile povestiri epice ale trubadurilor, era încă sub farmecul acestei aventuri. Aruncă o privire fugară şi batjocoritoare bidinelelor, despre care se va vorbi mult timp prin ungherele Luvrului, şi aşezându-se într-un fotoliu izbucni într-un hohot de râs.

— Ei drăcie! exclamă Capestang. Se gândeşte la "găleţi". A uitat de otravă. Aşadar, este curajos.

— Feţele acelea mânjite! Curelele spoite! Chiar şi Vitry, care nu înţelegea nimic din toate acestea!, exclamă regele... Aş fi dat o sută de pistoli să fi văzut şi eu scenele acelea...

— Da, Sire? Ei bine, veţi vedea multe altele!

Capestang sublinia această lăudăroşenie cu atitudine semeaţă. Privirile îi scânteiau. Făcu un gest ca şi cum ar fi vrut să pună mâna pe sabie.

— Doamne Sfinte! Numai să vină! Îi sfărâm ca şi pe acestea! Îi turtesc ca şi pe un vierme şi strig: Capestang, la luptă!

— Da, da, gâfâi palidul Ludovic, care se ridică şi el, la luptă!

Deodată, un nor de amărăciune umbri fruntea regelui. Toropeala sfărâma entuziasmul lui. Ludovic căzu în fotoliu şi murmură:

— Şi la ce folosesc toate acestea? L-au omorât pe taică-meu, mă vor ucide şi pe mine!

În acest moment, de cealaltă parte a uşiţei secrete, otrăvitoarea, umbra tăcută şi nevăzută care se confunda cu întunericul, se ridică. Ascultase destul. Ştia destule. Cu paşi mărunţi, Léonora Galigaï se îndreptă spre apartamentul ei, gândindu-se.

— Capestang? Dar cine este acest Capestang? Pentru a doua oară, de-acum, omul acesta mi se pune în cale. Cine este? Concino îl urăşte. Eu nu-l urăsc. Eu îl voi omorî.

În camera regească. Ludovic era trântit pe fotoliu. Îndoiala îl fărâmiţa orice avânt. Nu-i era frică. Mintea lui era stăpânită de resemnarea acelora care se ştiau condamnaţi.

— Mă vor ucide, tot astfel după cum l-au omorât şi pe tatăl meu.

— Sire, braţele lor vor putrezi înainte de a vă atinge! Apăraţi-vă Sire!

— Să mă apăr? Desigur! Chiar mâine voi porunci o anchetă.

— Anchetă, Sire? Dar faceţi-o dumneavoastră singur. Nimeni să nu ştie de ea. Inamicii dumneavoastră să nu bănuiască că vă feriţi de ei şi nici să nu afle că aţi pornit război împotriva lor. Ascultaţi; priviţi, vegheaţi, scotociţi sufletele celor care se apropie de dumneavoastră. Şi când veţi afla totul, loviţi ca trăsnetul, fără a spune un singur cuvânt. Până atunci, păziţi-vă!

Din nou inima lui Ludovic începu să bată cu putere. Din nou îngerul vitejiei îl atingea cu aripile lui.

— Totuşi, mai spuse el şovăitor, dacă întrezăresc în jurul meu o primejdie...?

— Atunci, chemaţi-mă pe mine, Sire. Jur pe Cruce, pe spadă, pe rănile mele că, atât timp că voi fi în viaţă, regele Franţei va fi invulnerabil!

Cuvântul rostit era ridicol şi minunat în acelaşi timp. Exprima o mare lăudăroşenie şi o mare încredere în propria-i forţă. Regele, acest adolescent care, cu două ore mai înainte sau cu două ore mai târziu ar fi râs la auzul ei, fu minunat acum. Şi atunci, Ludovic, salvat pentru a doua oară de Capestang, Ludovic care tocmai scăpase de la moarte, Ludovic care asistase la aventura acestui cavaler, care ţinuse cu orice preţ să ajungă la el, ridică privirile spre aventurier şi-l văzu strălucind de îndrăzneala, scânteind de ironie, măreţ în gesturi şi în atitudine. Un tremur îl străbătu. Iar glasul lui, atât de nepăsător, vibra, ca

şi adineauri, când strigase: "La luptă!".

— Ei bine, da, am încredere în tine! Tu mă vei salva! Tu mă vei salva! Din această clipă, îţi voi încredinţa secretele statului, care-mi provoacă atâta grijă şi care-mi fac sufletul atât de şovăitor. Îţi voi indica pe duşmanii care, din toate zările, conspiră, aleargă spre tronul meu.

— Sire, Sire, dar nu vă pretind să-mi destăinuiţi secrete.

— Taci, domnule! Trebuie să ştii. Căci din această clipă, cavalere, nu mă vei mai părăsi. Te numesc… stai să văd… cum te-aş putea numi? Eşti un om de seamă... De aceea îţi trebuie o slujbă deosebită de a celorlalţi şi un nume aparte. Dumitale, care vei fi tovarăşul meu de masă, de lucru şi de joc, doresc să-ţi dau o slujbă care să te cinstească. Concini nu este decât mareşal. Domnul de Luçon nu este decât ministru. Luynes nu este decât maestru de vânătoare. Vreau că titlul dumitale să le întunece pe toate acestea… căci dumneata vei fi mai mult decât mareşal şi decât ministru... dumneata vei fi prietenul regelui!

— Sire!!! Sire!!! Sire!!!

Copleşit de această soartă fericită, Capestang plecă capul. O soartă nemaiîntâlnită, nemaiauzită, minunată, fantastică şi totuşi reală. Rătăcit, cu capul în nori, Capestang bâjbâia; gândurile i se ciocneau năvalnic; era îmbătat de norocul soartei sale, tot aşa după cum fusese beat după prima sticlă de vin pe care o furase din pivniţa tatălui său şi pe care o băuse pe ascuns. Iată-l în faţa regelui. Şi nu cerea nimic. Nu era petiţionar, era salvatorul lui Ludovic al XIII-lea! El, care putea fi luat drept un Fanfaron de comedie, pentru că nu ştia să-şi înfrâneze nici gestul şi nici cuvântul. Era cuprins de vârtejul înfumurării. Soarta! Soarta! Da… Soarta venise să-l ia de mână!

Şi Ludovic al XIII-lea continuă:

— Titlul dumitale... îl voi căuta... îl voi găsi... Îl vreau răsunător, căci întrebuinţarea pe care ţi-o voi da vă fi grozavă. Din această clipă, cavalere, pătrunzi în vârtejul unei lupte pe viaţă şi pe moarte. Pieptul dumitale va fi hărăzit pumnalelor, vei fi o ţintă vie pentru revolvere şi carabine,

— Aşadar, luptă! Luptă! tună Capestang cu un glas care făcu să se cutremure şi geamurile ferestrelor.

— Da! Luptă! Cu armele şi cu viclenia, prin înţepături de spadă şi prin măceluri în soare şi în întuneric, în fiecare zi, în fiecare noapte, în fiecare ceas. Da, va fi groaznic, căci te arunc

asupra duşmanilor mei, pe care eu, împreună cu toţi cavalerii mei, cu toate gărzile mele, cu toţi soldaţii mei, corsicani, nu am curajul să-i atac. Şi pentru a începe prin ceva înfricoşător, ascultă, ascultă! termină regele cu glas exaltat. Iată ordinul.

— Ascult, tună Capestang cu o voce atât de puternică, încât regele, înmărmurit îşi lovi mâinile una de alta. Porunciţi, Sire!

— Ordon, Cavalere… cavalerul meu! Ei, dar iată titlul dumitale. CAVALERUL REGELUI! Reînfiinţez, pentru dumneata, numai pentru dumneata singur, titlul pe care Carol cel Mare şi regii feudali îl dădeau celor mai credincioşi, celor mai vajnici apărători ai regelui, sprijin al Maiestăţii regale, te numesc CAVALERUL REGELUI!

— Porunca, Sire, ordinul! Ordinul de bătălie, Maiestate!

— Poruncă, cavalere! Iată cel dintâi ordin şi totodată cel mai înfricoşător. Ducele de Guise, cavalere, este duşmanul meu… dar eu nici nu-l socotesc că atare. Prinţul de Condé este duşmanul meu, dar pe el îl dispreţuiesc. Rohan, Epernon, Montmorency, Bouillon, Cinq-Mars, Vendôme şi alţi o sută de seniori puternici sunt duşmanii mei… dar eu nici nu mă gândesc la ei. În palatul meu, aproape de mine, domnul de Ancre este duşmanul meu… mi se spune aceasta, cel puţin. Dar eu îl dispreţuiesc pe Concini. Cred — ba sunt sigur chiar — că însăşi mama mea mă duşmăneşte… dar nu mi-e frică de ea! Toate acestea nu au nici o însemnătate. Cavalere, te îndrept chiar spre inima bătăliei. Numaidecât, din prima lovitură te îndrept asupra omului care la un moment l-a făcut şi pe însuşi Henric al IV-lea să tremure din pricina lui. Singurul duşman care are vreo însemnătate! Căci prin vine îi curge sânge regesc! Este reprezentantul acelei familii pe care neamul meu a detronat-o! Ia seama! Este un fiu de rege, care vrea să fie rege. Este în fruntea acestei armate de conspiratori, în care Guise şi Condé, Vendôme şi Cinq-Mars, Rohan şi Montmorency nu sunt decât simpli locotenenţi! În jurul lui stau vreo zece mii de nobili, gata oricând să-l ridice în slavă. Când el va fi doborât la pământ, totul se va termina. Şi atunci voi domni eu! Cavaler al ordinului, iată ordinul, iată prima poruncă: caută-l pe acest om, găseşte-l şi, după ce l-ai găsit, provoacă-l! Iar când vei fi stăpân pe el…

Capestang, palid, cu ochii holbaţi de groază, scoase o exclamaţie pe care Ludovic al XIII-lea o socoti drept o întrebare.

— Ei bine, mai spuse regele… atunci când vei fi stăpân pe

el... ucide-l.

— Numele lui, tună Capestang prins de vârtej.

Iar acest nume îi zumzuia în ureche de-acum.

— Carol, corcitură a dinastiei Valois, conte de Auvergne, duce de Angoulême, răspunse Ludovic al XIII-lea.

— Tatăl Gisellei! murmură Capestang ca pentru sine.

Şi cavalerul oftă dureros.

În sufletul lui Adhémar de Trémazenc, cavaler de Capestang, se petrecu o prăbuşire: zgomotul asurzitor al bogăţiei sale, care se sfărâmă şi cădea în ruine.

Timp de o secundă — lui i se păru o veşnicie — Capestang încercă să lupte cu el însuşi. Ce i se cerea? Să provoace şi să omoare într-o luptă dreaptă pe duşmanul regelui. Acest om pe care trebuia să-l omoare, îl insultase, voise să-l omoare. Regele, care îi cerea să pornească la luptă, îi oferea acea bogăţie pe care venise să o caute la Paris, dar cu mult mai strălucitoare decât toate bogăţiile întrevăzute în visele cele mai miraculoase.

— Nimic mai mult! îşi spuse Capestang. Numai atât!

Dar mai era şi altceva! Omul pe care trebuia să-l omoare era tatăl Gisellei. În adâncurile profunde ale sufletului său mai dăinuia încă nădejdea. Conştient sau nu, el o mai iubea pe Giselle cu pasiune. Să-l ucidă pe ducele de Angoulême! Ar fi însemnat să sape o prăpastie de netrecut între el şi Giselle. Iar el ar fi dat orice, bogăţie, glorie, onoruri, ca să se apropie de Giselle.

Şi de aceea, fără să-şi dea seama ce face, cu un gest violent, cu un gest pe care el însuşi îl ura, ţeapăn, palid, furios, tremurând de mânie, Capestang clătină din cap. Un refuz categoric. Nu!

Ludovic al XIII-lea rămase nedumerit la acest semn. Cu toate că nu avea decât cincisprezece ani, cu toate că entuziasmul pâlpâia încă în sufletul său, tot aşa după cum şi focul pâlpâie într-un vulcan care se va atinge în curând, Regele era cuprins de-acum de ghimpele care îi va sfâşia viaţa: bănuiala!

— Refuzi? întrebă el cu o voce schimbată. Ia seama, cavalere! Cavalerul meu! Priveşte ceea ce îţi ofer. Priveşte ceea ce refuzi Nu m-ai înţeles? Nu ştii ce înseamnă — la Curtea Franţei — să fii primul după rege! Aici, la Luvru, nu am încredere în nimeni, nici măcar în Ornano, soldat bătrân şi curajos, dar

lipsit de iniţiativă, nici măcar în Luynes, care are, poate, prea multă minte. Dumneata, cavalere, îmi pari inteligenţa şi forţa întruchipate în credinţă. Dumneata îmi inspiri încredere nemărginită.

Regele se apropie de aventurier, îi cuprinse braţul şi spuse:

— Mi-ai cerut un ordin, Iată-l! Scapă-mă de Angoulême. Dar, ce... iar clatini din cap? Ia seama! Semnele nu au nici o valoare! Eu vreau cuvinte. Vorbeşte! Primeşti? Refuzi?

Aventurierul, cu un glas de parcă ar fi rostit cine ştie ce blestem, răspunse:

— Refuz…

Regele, ca şi adineauri, îşi încrucişă mâinile, de astădată, însă, cu un gest de mânie.

— Sire, spuse Capestang, porunciţi-mi să pornesc împotriva domnului de Guise, a prinţului de Condé sau a oricărui alt nobil… sau chiar împotriva tuturor. Da! Împotriva tuturor. (Se îndreptă. Buzele îi tremurau. Privirile îi străluceau). Îi atac numaidecât. Cum să procedez? Nu ştiu încă. Dar îi atac numaidecât! Îi lovesc cu capul. Unul după altuia sau pe toţi deodată.

— Pe unul singur! tună regele. Scapă-mă de Angoulême.

— Sire! Sire! strigă Trémazenc cu o voce rugătoare, pe acesta... nu pot. Nenorocire, nenorocire mie! Acesta este de neatins pentru mine. Dar ceilalţi, Sire! Oricât de puternici, oricât de viteji, oricât de înfricoşători ar fi... jur, Sire! Un singur cuvânt, şi pornesc.

— Unul singur! repetă regele cu glas ameninţător. Dă-mi-l pe Angoulême!

— Vom mai vorbi! mârâi Capestang neauzind ultimele cuvinte ale lui Ludovic al XIII-lea, care, gândindu-se la sălbatica luptă, se înfierbântă, se mânia, se aprindea. Spada mea! Calul meu! Noi trei, eu, bidiviul meu, sabia mea, da, noi trei îi vom ataca, noi…

Aventurierul îşi termină visul printr-un gest de delir. Drept, cu braţul întins, cu pumnul strâns, cu obrazul încordat, aprins cum era, cavalerul păru — o clipă, numai — adevărata statuie a Provocării, eroica figură a Bătăliei. În acest moment, şi regele îşi întinse braţul. Cu vârful degetului atinse pieptul statuiei şi surâzând dispreţuitor rosti;

— Fanfaron!

Aventurierul se clătină. Cuvântul acesta era că o lovitură de ciocan dată în tâmplă.

Trémazenc avu senzaţia că tot curajul său nestăpânit, toată îndrăzneala lui furioasă şi toată siguranţa lui de a învinge sau de a muri, nu reuşeau să-i redea decât o înfăţişare de lăudăros şi aceasta pentru că refuză să pornească împotriva acelui om pe care avea ordinul să-l doboare.

Să dea explicaţii? Să-şi trădeze dragostea? Mândria lui se răzvrăti. Se înălţă trufaş. Privirea lui plină de îndrăzneală se îndreptă spre rege, pe care îl măsură din cap până în picioare. Apoi spuse:

— Mă numiţi Fanfaron pentru că îmi datoraţi — de două ori — viaţa. Cum mă veţi numi atunci când mi-o veţi datora pentru a treia oară?

Şi fără a aştepta vreun răspuns, părăsi camera regelui, străbătu cu paşi grăbiţi anticamerele pline de gărzi şi de nobili care aşteptau curioşi sfârşitul acestei ciudate audienţe acordate unui necunoscut în plină noapte, trecu fără a se nelinişti poarta Luvrului, şi furios, bucuros, blestemându-se, felicitându-se totodată, disperat că scăpase din mâini un noroc nemaipomenit, fericit că cel puţin între el şi Giselle nu exista sânge, se îndreptă cu paşi mari spre hanul "La Regele Henric".

Capitolul VI Cogolin

Ajungând la han, prima grijă a lui Capestang fu să alerge la grajd pentru a vedea dacă calul său, "Săgeata", fusese adus acolo de Cogolin. Dar "Săgeata" nu se afla înăuntru. Nu numai atât! Deşi îl strigă de mal multe ori pe Cogolin — şi strigătele lui deşteptară toată casa — servitorul nu răspunse.

Îmbrăcat, Adhémar se aruncă pe pat, convins că nu va putea închide ochii şi hotărând să-şi aştepte, treaz, valetul, mai întâi pentru a-l trage numaidecât de urechi şi apoi pentru a face o lungă plimbare călare, care să-i mai potolească nervii.

Dar Capestang nu contase pe robusta-i tinereţe. Nu era culcat decât de vreo cinci minute, când simţi reacţia oboselii trupului şi minţii sale. Adormi profund. Iar somnul lui fu populat

de vise ciudate. Curând, însă, chiar şi aceste viziuni se şterseră. Era trecut de amiază când Trémazenc se deşteptă din această apăsătoare toropeală. Lumina zilei îi inundase camera. Cavalerul era tare uimit.

— Ei, exclamă Capestang, cam ce oră să fie?!

— Ora prânzului, domnule. Stomacul meu nu mă înşeală niciodată! Nici nu vă puteţi da seama cât de bine cunoaşte ceasul: este un orologiu pe care îmi iau îngăduinţa să-l numesc nemilos, mai ales în zilele în care...

— Cogolin! strigă Capestang bucuros, dar şi furios în acelaşi timp.

— Nu, domnule. Ghinion. Azi sunt Ghinion! Nume uricios, pe care îl reiau fără voia mea şi care totuşi este îndreptăţit de...

— Taci odată, mizerabile! îl întrerupse Capestang aşezându-se pe marginea patului.

— Iaca, tac.

— Vorbeşte! Unde ţi-ai petrecut noaptea? Şi pentru ce nu mi-am găsit calul în grajd atunci când aveam cea mai mare nevoie de el? Explică-te... sau îţi smulg tot părul!

— Cu neputinţă, monseniore, răspunse cu o voce gravă Cogolin.

— Cum? Şi pentru ce, măi drace?

— Pentru că sunt chel. Priviţi.

Cogolin, punând în aplicare ameninţarea stăpânului său, îşi smulse părul bogat care-i împodobea capul şi, trăgându-şi peruca, craniul său strălucitor rămase gol, fără nici un fir de păr. Capestang privea uimit acest craniu. Iar valetul, punându-şi din nou perucă, spuse:

— Cerul mi-este martor, domnule... niciodată nu aş fi îndrăznit să vă arăt chelia mea. Dumneavoastră m-aţi silit. Acum, spre nenorocirea mea, mă veţi da afară, poate, nu? Desigur că nu vreţi să ţineţi un servitor fără păr,

— Nu, linişteşte-te, sărmane Cogolin, răspunse Capestang râzând, deşi era tare impresionat de tonul cu care Cogolin rostise aceste ultime cuvinte. Dar spune-mi ce ţi s-a întâmplat?

— El, strigă Cogolin, iată o idee!

— Ţi s-a întâmplat o idee astă-noapte?

— Da... adică nu. Este în legătura cu chelia mea. În sfârşit... eu mă resemnez. Iar pentru că dumneavoastră îmi faceţi cinstea să mă întrebaţi, iată purul adevăr.

— Un moment, dragul meu Cogolin, îl întrerupse cavalerul cu glas blând. Nu-mi spuneai mai adineauri că este... repetă ce îţi spunea stomacul tău şi ceea ce al meu strigă cu energie.

— Da, domnule, spuneam că este ora prânzului.

— Ei bine, atunci să prânzim, dragul meu Cogolin.

— Ghinion, domnule. Dar, fie, să mâncăm!

Şi Cogolin, fără a se mişca din locul său, îşi încrucişă mâinile pe burtă şi începu să rotească degetele.

— Numai această te împiedică? se miră Capestang, oarecum neliniştit. Azi dimineaţă mă voi sătura cu foarte puţin. Cere-i maestrului Lureau doar o omletă cu slănină.

— O omletă? *Bene*, spuse Cogolin, imitând glasul unui chelner.

— De bună seamă, adăugă Capestang, reluându-şi curajul, că vei adăuga acestei omlete şi un pateu de ciocârlie, al cărui secret nu-l cunoaşte decât maestrul Lureau. De prisos să-ţi mai spun că mă gândesc şi la câţiva peştişori prăjiţi. Iar pentru că zvârluga îmi face întotdeauna pofta de mâncare, nu ar fi rău să întovărăşeşti aceste mezelicuri cu câteva mâncări, de pildă, nişte pui de potârniche gătiţi în sosul lor, sau câteva felii de curcan. Cât despre desert, mă încred în gustul tău, căci şi tu, mâncăule, vei avea partea ta din toate.

— Foarte bine! exclamă bucuros Cogolin. Omletă, peşte, plăcintă, vânat, potârniche, desert. Foarte bine, domnule! Banii, vă rog!

— Cum? Caraghiosule!

— Vreau să spun că Maestrul Lureau, prezentându-mi nota, care se ridică la opt pistoli, patru livre şi opt bănuţi, m-a înştiinţat că nu-mi va mai dă nici o coajă de pâine, nici o picătură de apă până ce nu-i plătesc datoria.

— Ei bine, netrebnicule, plăteşte! Tu ai punga mea: plăteşte şi termină o dată cu această gazdă nemernică pe care şi eu la rândul meu o voi face să plătească scump îndrăzneala să. Plăteşte, deoarece tu ai punga mea.

— Punga, domnule! Punga! strigă cu voce jalnică valetul.

— Da, punga cea cu nouă muze şi cu micuţii lor.

— Ei bine, domnule, o aveam, dar acum nu mai este la mine. Muzele au zburat. Micuţii au fugit.

Capestang rămase înmărmurit în faţa acestei crude realităţi. Când venise la Paris, deşi buzunarul lui era gol,

nădăjduise totuşi să strângă ceva bani. Iar acum, drept bogăţie nu avea decât nişte duşmani de moarte. Pierderea pungii i se părea cea mai mare catastrofă. Unde să se ducă? La cine să se adreseze în acest Paris, unde nu cunoştea decât oameni hotărâţi să-l omoare?

— Până acum, murmură el, eram ameninţat să fiu străpuns de pumnale, să fiu săgetat de o mulţime de turbaţi, pe care, de prisos să-i mai număr... tot nu voi reuşi. Iată acum, iată că sunt ameninţat să mor de foame. Iată bogăţia, iată soarta mea!

— Ghinion, domnule, ghinion!, strigă cu glas puternic Cogolin.

Furios, Capestang se ridică şi străbătu în lung şi în lat odaia, prea mică pentru a-şi potoli accesul de mânie împotriva soartei. Timp de o jumătate de oră toţi dracii, toţi afurisiţii, toate înjurăturile şi insultele se perindară pe buzele lui. Capestang ameninţa cerul şi pământul, jura să-l săgeteze pe Cinq-Mars, să-l măcelărească pe Concini şi pe Rinaldo, să-i decapiteze pe Guise, pe Condé şi pe Richelieu; şi, în sfârşit, cu o voce tunătoare îl strigă pe Cogolin, pe care nu-l mai vedea. Servitorul se ascunsese sub masă. La chemarea stăpânului său, reapăru tremurând.

— Aţi mâncat, domnule?, întrebă el.

— Ei drăcie, dar este adevărat! Nedreptatea soartei mi-a tăiat orice poftă de mâncare. Nu mi-e foame.

— Foarte bine, domnule! Şi dacă vreţi, drept desert, va voi povesti cum era să-mi pierd viaţa.

— Povesteşte, spuse Capestang, trântindu-se pe pat şi strângându-şi cu furie cureaua.

— Domnul cavaler, începu Cogolin scoţându-şi peruca tot astfel cum ţi-ai scoate o pălărie pentru a saluta, a observat, desigur, că strada Dauphine este o cale plină de ziduri, de cărămizi şi de tot felul de materiale de construcţie. Pe această stradă nu poţi număra decât vreo cinci-şase case terminate. Iar una din aceste case terminate şi locuite se află tocmai în faţa castelului în care aţi pătruns ieri. Deasupra casei, privind pe stradă, nu zăreşti decât rânduri întregi de brazi. După ce aţi intrat în palat, lăsând calul afară, am început să înconjur unul din acele garduri. Am pătruns astfel într-un teren lăsat în paragină şi am legat animalele de o scândură. Acolo, domnule l-aţi fi putut găsi pe "Săgeată", dacă l-aţi fi căutat.

— Dar punga? Vorbeşte-mi despre punga pe care ai pierdut-o! tună Capestang.

— Voi ajunge şi la ea, domnule. Şi încă foarte repede. După ce am legat caii, m-am apropiat de casa despre care vă vorbesc. Mă aciuii într-o întăritură, în dosul unei grămezi de bârne şi de pietre şi mă pregăteam să dorm. Aţipii chiar. Deodată, fui deşteptat de zgomotul unei uşi care se deschise. Privii cu atenţie spre această uşă, care era aceea a casei aşezate în faţa palatului Angoulême şi văzui ieşind de acolo doi bărbaţi, dintre care unul aprinse un opaiţ. Amândoi începură să privească castelul...

Capestang se ridică. Începuse să uite de pungă.

— Nu mă despărţea de cei doi curioşi decât mulţimea pietrelor. Îi vedeam şi îi auzeam foarte bine. Deodată, cel cu opaiţul întrebă: "Aşadar, au venit?" Şi atunci celălalt răspunse: "Sunt înăuntru! I-am văzut de la fereastră. Du-te şi spune monseniorului că, dacă vrea, lovitura va fi de mare folos!" "Ei drăcie!, reluă cel cu opaiţul, domnul de Richelieu...".

— Richelieu?, întrerupse Capestang.

— Da, domnule. "Aşadar, dl. de Richelieu îşi va alege momentul potrivit. Laffemas, eşti aici ca să supraveghezi. Atunci supraveghează!" Şi rostind acestea, bărbatul cu cuţitul se îndepărtă. Dar, repede, se întoarse şi adăugă: "Ştii ce aş face în locul dumitale?" "Spune!" "Ei bine, dragul meu Laffemas, în locul dumitale aş încerca să intru acolo. Ar fi o lovitură de maestru!" Şi de, astădată, omul se îndepărtă fără să se mai întoarcă.

— Şi ce a făcut Laffemas?, întrebă cavalerul gâfâind.

— A judecat — fără îndoială — că sfatul era bun: a intrat.

— În castel?

— Da, domnule, dar nu pe uşă. Caraghiosul trase o scândură până la chei. Acolo era zidul care înconjoară grădina. Sprijini scândura de zid şi se caţără pe ea. M-am căţărat şi eu după el şi am ajuns tocmai la timp pentru a zări umbra unui om dispărând în dosul unei uşi care se deschidea spre pavilionul din spate. Am sărit în gradină şi m-am îndepărtat spre acea uşă. Am găsit acolo o scară pe care am început s-o urc, aşa, la întâmplare. Dar Laffemas... nicăieri. Începui să rătăcesc prin întuneric, blestemând clipa în care avusesem acest gând. Deodată, auzii nişte glasuri îndepărtate... parcă veneau din fundul pământului.

— Ştiu ce erau. Treci mai departe!

— Apoi zgomotul se potoli. Mă ascunsei atunci într-un colţ al coridorului. După vreo oră, nemaiauzind nimic, mă pregăteam tocmai să ies din ascunzişul meu, când o lumină puternică se revărsă în tot gangul. M-am înapoiat repede în ascunzişul meu. Şi auzii tropot de paşi care urcau o scară. Apăru un servitor bătrân, îmbrăcat din cap până în picioare în negru, purtând în mână un sfeşnic cu trei lumânări. Urma un bărbat, un nobil semeţ, care ţinea de braţ o domnişoară tare frumoasă, dar tristă şi palidă ca o moartă.

— Giselle! Giselle! se gândi Capestang.

— Aceste trei persoane, domnule, trecură ca nişte umbre prin capătul coridorului şi pătrunseră într-un gang lung, care se încrucişa cu al meu. După ce trecură, înaintai şi eu şi îi văzui pătrunzând într-o odaie mare de la capătul gangului. Nemulţumit de rezultatul expediţiei mele, vroiam tocmai să mă retrag, când zării... pe cine credeţi? Laffemas — la zece paşi depărtare de mine, ieşind dintr-un ascunziş asemănător celui al meu — se îndrepta spre camera în care pătrunseseră nobilul şi domnişoara. Cu urechea lipită de gaura cheii, se puse să asculte la uşă. Eu, domnule, eu nu auzeam nimic. Eram tare mânios. Dar eram hotărât să-l urmăresc, pentru a-l strânge puţin de gât. Deodată, îl văd că se dă înapoi grăbit. Coboară scara. Cobor şi eu în urma lui. Trece de partea cealaltă a zidului, tocmai în locul în care îşi fixase scândură. Fac şi eu acelaşi lucru. Laffemas se opreşte la colţul dintre chei şi strada Dauphine. Mă pregăteam să sar asupra lui. În acest moment, auzii scârţiitul roţilor unei trăsuri ce pornea, îmi pare, de la poarta castelului...

— Cum?, întrebă curios Trémazenc. Şi unde fusese adăpostită această trăsură?

— Şi eu am vrut să aflu aceasta, domnule. M-am gândit că lucrul v-ar interesa. Părea că-l interesează chiar şi pe Laffemas. Căci începu să fugă în urma trăsurii. Iar eu fugeam în urmă lui. Trăsura străbătu Pont-Neuf, o luă spre dreapta şi o apucă pe strada Barrés, în apropierea lui Saint-Paul. Îl zării pe Laffemas oprindu-se la colţul străzii. Şi tocmai când îl ajunsei, Laffemas murmură: «Va să zică, aici este... Foarte bine». «Domnule, îi spusei eu oprindu-i, numai două cuvinte...». «Stai», îmi strigă el. «Te previn că nu-ţi vreau punga», adăugai eu. «Dar, atunci, ce vrei cu mine?». «Dumneata, domnule spion; dumneata,

domnule care asculţi pe la uşi; dumneata, domnule care urmăreşti trăsurile pe stradă; dumneata, domnule, ascultă-mi bine sfatul şi dacă ştii vreo rugăciune, închină-te, căci îţi voi frânge oasele. Vreau...» Domnule, continuă Cogolin, nu avui timp să isprăvesc cele ce aveam de spus. Laffemas sări înapoi şi începu să fugă. Mă luai după el. Sau mai bine spus, avui de gând să mă reped după el. Căci în acel moment, domnule, avui impresia că cerul mi se prăbuşeşte în cap şi că pământul se deschide sub picioarele mele: atunci primii în moalele capului o lovitură, — nu-mi dau seama cu ce fui lovit — care mă prăvăli la pământ. Nu avui decât timpul să văd doi netrebnici plecându-se asupra mea şi scotocindu-mă, căci leşinai. Când îmi revenii în simţiri, era aproape ziuă. Atunci observai că nu mai aveam punga la mine.

Capestang nu mai asculta. Plimbându-se neliniştit prin cameră se întreba ce rost avea acrea trăsură care, plecând de la palatul Angoulême, se îndreptase spre strada Barrés.

— În urmă, termină Cogolin, mă întorsei pe strada Dauphine, unde în spatele gardului care mă ascunsese, o găsii pe "Săgeata" şi pe tovarăşul ei. Nici ei nu înţelegeau nimic. Şi, murind de foame, domnule, am venit acasă. Dar văzând pe domnul cavaler atât de fericit în braţele lui Morfeu — după cum spunea vechiul meu stăpân — avui răbdarea să aştept deşteptarea dumneavoastră, nădăjduind că domnul de Trémazenc va da mâncare credinciosului său grăjdar.

— Strada Barrés! murmură Capestang. Oare, ce Dumnezeu poate fi acolo?

— Strada Barrés?! exclamă valetul cu un aer de dispreţ. O stradă tristă, unde nu se întâlneşte decât o singură cârciumă cu firma "Călugărul îmblânzit" şi o singură ospătărie "La Cârnatul de Aur". O stradă foarte liniştită, cu o înfăţişare religioasă, căci într-adevăr înainte acolo fusese mânăstirea călugărilor îmblăniţi. Case tăcute, ferestre întunecate... ce stradă tristă!

Desigur spunând acestea, Cogolin nu ştia că regele Carol al IX-lea cumpărase o casă foarte frumoasă în această stradă, pe care o dăruise gingaşei şi bunei Marie Touchet. În această casă se născuse actualul conte de Auvergne, duce de Angoulême. Iar casa era în stăpânirea ducelui conspirator.

— Domnule, mai spuse Cogolin, dacă doriţi vă voi conduce exact la locul unde s-a oprit Laffemas spunând: "Va să zică, aici

este. Foarte bine!". Dar îmi îngădui să vă atrag luarea aminte că, dacă pe dumneavoastră v-a săturat mânia, eu nu am mâncat nimic şi că mor de foame, îmi pare rău, chiar, că nu am fost gâtuit de cei doi netrebnici.

— Foarte bine, spuse Capestang. Mă duc să caut ceva bani. Dar adu-ţi aminte de aceasta.

Şi rostind acestea, Capestang ieşi din cameră.

Cogolin îşi smulse peruca din cap, o aruncă într-un colţ şi se îndreptă spre salonul comun al hanului însuşindu-şi acel aer triumfător pe care îl văzuse şi la stăpânu-său.

Capestang, hotărât să găsească bani, merse spre centrul Parisului, traversă Sena şi ajunse în piaţa mare. Străzile învecinate nu erau decât un fel de sucursale ale pieţii... Iar soarta îndreptă paşii cavalerului pe strada Ferronnerie. El intră într-o prăvălie de fierărie şi scoţându-şi pintenii îi puse pe masă. Aceşti pinteni erau din argint masiv. Erau şi ultima amintire pe care o mai avea de la tatăl său. Luă o pereche de pinteni de oţel şi şi-i îmbrăcă numaidecât. Negustorul, obişnuit cu orice fel de afaceri, fără să-i spună nimic, cântări pintenii de argint.

— Iată monseniore, spuse el, scăzând târguiala dumneavoastră, vi se mai cuvin patruzeci şi opt de livre.

— Patruzeci şi opt de livre. Bogăţie! gândi Capestang.

Dar în acest moment, privirile-i căzură pe o sabie lungă şi fină, o adevărată spadă milaneză, pe care o încercă îndoind-o pe genunchi. Şi fiindcă rămăsese fără sabie, lucru nu prea vrednic de un Trémazenc, dar chiar şi foarte primejdios în actuala lui situaţie, se încinse cu ea.

— Îmi mai datoraţi un franc, spuse negustorul.

Capestang îi aruncă o privire piezişă, atât de încruntată, încât bietul negustor se grăbi să adauge:

— Dar acesta, monseniore, va fi pentru cinstea de a fi câştigat un astfel de client.

— Foarte bine! murmură cavalerul, care ştia destul de bine că, la preţul de atunci al argintului masiv, negustorul mai câştiga şi aşa trei sau patru franci.

...Se întoarse până la piaţa Grève. Întrebând pe un trecător, se îndreptă spre strada Barrés. Dar, deşi avea priviri agere, nu zări decât case închise, porţi ferecate, ferestre întunecate, faţade tăcute. Ce stradă tristă! Capestang se întoarse în punctul din care plecase.

— Dar, chiar dacă trăsura aceea o dusese pe Giselle, îşi zise el, chiar dacă m-aş afla acum în faţa ei, oare ce i-aş putea spune? Hai, hai, adăugă el râzând. Aşa am să înnebunesc! Să nu mai vorbesc de ea. Nici să nu mă mai gândesc la ea. Dar ce va spune, oare, maestrul Cogolin când va vedea că mă întorc fără bani? Şi în afară de asta într-adevăr să mă las să mor de foame? Căci mi-e foame. La dracu! înnebunesc de foame şi de sete.

Cavalerul era tare înfometat. Avea ameţeli. Şi astfel ajunse la hanul "Regele Henric" spunându-şi:

— Nu-i nimic! îmi voi comanda un dejun princiar. Iar dacă maestrul Lureau mă refuză, dau foc hanului, îl săgetez pe hangiu şi-l ard la flacăra maşinii sale.

Zicându-şi acestea, deschise uşa camerei sale. Şi rămase înmărmurit, mut de uimire. Căci în această cameră unde se aştepta să-l găsească pe Cogolin pe jumătate mort de foame, văzu un spectacol vesel, miraculos, ba chiar semeţ.

Căci pe pervazul geamului stătea un coteţ cu vreo cincisprezece pui. Deasupra scrinului, legate de bârnele tavanului, atârnau două şunci, străjuite pe de lături de doi cârnaţi. Iar pe marmora scrinului, trei plăcinta, suprapuse, cea mai mare servind drept bară celorlalte, formau un fel de turn de aur. Această fortificaţie gastronomică era păzită de două "companii" de sticle prăfuite, una la dreapta, alta la stânga, fiind formată fiecare de vreo douăzeci de "soldaţi" aliniaţi ca la paradă. În sfârşit, în mijlocul camerei, masa, gata pregătită, era acoperită de tot felul de vânat de forme şi de înfăţişări diferite. Iar Cogolin, la apariţia lui Capestang rosti cu gravitate:

— Domnul cavaler este servit.

— Caraghiosul meu Ghinion! exclamă Adhémar repezindu-se la masă.

— S-avem iertare, domnule, spuse Cogolin. Providenţă!...

Când foamea cedă sub presiunea atacurilor repetate şi după ce Cogolin umpluse cu *Xerex* paharul stăpânului său, căci o masă bună — aşa spunea obiceiul — trebuia să se termine prin minunatele vinuri spaniole, cavalerul, sprijinit de spătarul fotoliului său, aruncă o privire întrebătoare genialului improvizator al acestui ospăţ. Drept orice răspuns, valetul îşi ciocăni indexul de craniul său strălucitor, rămas fără perucă.

— Aşadar, ai avut o idee bună? îl întrebă Capestang,

— Vreau să spun, domnule, că mi-am amintit de chelia mea şi de trei cuvinte.

— Trei cuvinte? Care sunt acestea? Şi la ce se referă?...

— Puţină răbdare, domnule. Iată, mai întâi, cele trei cuvinte: Parallaxis, Asclèpios, Catachrèsis. Amintiţi-vă, domnule, că am servit pe rând la un astrolog, la un farmacist şi la un savant, trei categorii de animale cu două picioare, mai mult sau mai puţin în legătură cu puterile nevăzute.

— Ei, exclamă Capestang, încruntând sprâncenele, căci începuse să bănuiască că valetul îşi cam bătea joc de el.

— Ei bine! Astrologul vorbea întotdeauna de Parallaxis... şi cu ce respect, domnule! Cuvântul Asclèpios stătea toată ziua pe buzele farmacistului. Ba adesea spunea chiar: divinul Asclèpios. În sfârşit, savantul, domnule, îşi scotea tichiuţa, pe care o purta veşnic, când vorbea despre Catachrèsis, care trebuie să fie, fără îndoială, vreo mare magiciană. Tot auzindu-le, am reţinut aceste trei nume şi am hotărât să mă folosesc într-o zi de ele, pentru vreo minunăţie oarecare. Ziua aceea a venit... Şi am realizat minunea.

— Şi ai reuşit? întrebă Capestang care, cu toate că pretindea că el nu se miră de nimic, nu prea izbutea să-şi ascundă uimirea.

— Iată, domnule! spuse Cogolin, îmbrăţişând dintr-o singură privire triumfătoare masa, scrinul, coteţul de păsări, şuncile, cârnaţii, sticlele...

— Ei drăcie! Dar ştii că este chiar aşa? Cum ai procedat? Ce ai făcut? Ia loc, Cogolin, ia loc. Aşa vreau eu, adăugă cavalerul amintindu-şi că şi pe el regele l-a poftit să stea pe scaun.

Aşează-te! Ei drăcie!

— Mulţumesc, domnule! Iată cum, răspunse Cogolin, care se aşezase, în sfârşit, în faţa paharului de vin pe care îl umpluse stăpânului lui.

— Iată — pe scurt — ceea ce povesti valetul cavalerului:

După ce Capestang se îndepărtase, plecând în căutarea acelui metal strălucitor fără de care poţi fi fericit, dar în lipsa căruia nu poţi prânzi, într-un han, Cogolin, zvârlindu-şi peruca într-un colţ, se duse de-a dreptul în salonul comun al ospătarului. Intrarea lui pricinui un hohot de râs printre consumatori şi printre cei care serveau vinul. Auzind zgomotul acestui râs, maestrul Lureau veni în grabă într-acolo. Dar el nu împărtăşi veselia acestor clienţi şi a acestor servitori. Dimpotrivă, îl privea pe Cogolin, chel, cu o simpatie, şi bunăvoinţă pe care nu i le acordase atunci când avusese păr. Vă amintiţi destul de bine: maestrul Lureau era complet chel.

— Cel puţin nu voi mai fi singur, îşi spuse el, în doi, suporţi mai uşor nenorocul şi loviturile soartei.

Şi încercă să se apropie de Cogolin, spre a vorbi cu el. Dar Cogolin, care-l urmărea cu coada ochiului, tot astfel după cum o pisică urmăreşte şoarecele, străbătu salonul cu un aer gânditor şi se îndreptă spre uşa de ieşire, unde Lureau îl ajunse tocmai în momentul în care punea piciorul pe prima treaptă a tindei.

— Domnule Cogolin, i se adresa el, luând o înfăţişare tristă, ce s-a întâmplat cu părul dumitale?

— Nimic! exclamă Cogolin nepăsător. Mi-am pierdut părul! Azi-noapte, din pricina unei emoţii puternice. Este foarte adevărat, dar...

— Cum? într-o singură noapte?, îl întrerupse hangiul.

— Da. Aşa îl pierd eu întotdeauna... Frica, visele urâte îmi pricinuiesc căderea părului într-o singură oră, dar...

— Foarte ciudat! Mie mi-au trebuit pentru aceasta mai mulţi ani, spuse Lureau trecându-şi mâna peste craniul strălucitor şi suspinând, Iar dumneata spui: "aşa îl pierd eu întotdeauna"...

— Fără îndoială... În acest fel de lucruri, dumneata eşti mai încet ca mine. Mie nu-mi trebuie decât o oră.

— Lucrul acesta vi s-a mai întâmplat şi altădată? se interesă hangiul, holbând ochii de uimire.

— Acum este pentru a cincea sau a şasea oară. Parallaxis, Asclèpios, Catachrèsis.

— Poftim?

— Am spus: Parallaxis, Asclèpios, Catachrèsis. Trebuie să repet toată ziua aceste trei cuvinte, dacă vreau ca noaptea viitoare să-mi crească din nou părul. La revedere, maestre Lureau.

— Ei! O minută, ce dracu! strigă Lureau cuprinzându-l pe Cogolin de braţ.

— Sunt grăbit domnule. Parallaxis! Ştii, nu este prea plăcut să serveşti drept ţintă glumelor proaste...

— Mie îmi spui...

— Şi nici să faci frică femeilor... Asclèpios!

— Ei, a mea nici nu mă poate suferi din pricina aceasta.

— Nici să rişti să te răceşti. Catachrèsis! Lasă-mă să mă duc acolo unde am treabă.

— Şi pretinzi, adăugă Lureau, că numai datorită acestor trei cuvinte părul îţi creşte într-o singură noapte?

— Într-o singură oră. Exact timpul cât a trebuit pentru a cădea. Dar nu mă strânge atât de tare, te rog!

— Domnule Cogolin, spuse Lureau cu o voce tremurătoare, învaţă-mă şi pe mine acele trei cuvinte, spune-mi-le.

— Cu plăcere! Căci eu am multă consideraţie pentru dumneata. Parallaxis! Asclèpios! Catachrèsis! Dar fără pomadă, cuvintele nu sunt de ajuns.

— Cum? Este şi o pomadă? întrebă Lureau reţinându-l pe Cogolin.

— O unsoare minunată. Asclèpios! Dă-mi voie, maestre Lureau, mă duc în grabă să-mi procur cele necesare. Voi cheltui douăzeci de pistoli pe care stăpânul meu mi i-a dat azi... dar eşti convins, cred, că merită osteneala.

— La dracu! Desigur că merită! Dar care sunt aceste materii necesare? întrebă curios hangiul.

— Mai întâi îmi trebuie o cană plină cu sângele a opt pui graşi şi bine făcuţi; albi, dacă e posibil. Aşadar, mă grăbesc spre negustorul de păsări, ca să...

— Dar avem aici o curte întreagă de păsări, strigă Lureau. Şi altceva ce mai trebuie?

— Parallaxis! Îmi mai trebuie o pulpă întreagă de porc, pregătită ca să fie conservată, sărată şi afumată. Aşadar, mă grăbesc spre...

— Dar, pentru numele lui Dumnezeu, avem destule şunci.

Şi am impresia că o şuncă frumoasă îţi poate fi de folos. Şi apoi, ce mai trebuie?

— Catachrèsis! Mă vei face să întârzii, maestre Lureau! Apoi îmi mai trebuie multă carne de iepure. Trebuie s-o tai mărunt, s-o amestec cu bucăţelele de cârnaţi, să acopăr totul cu un strat de slănină, să adaug *thym*, *hyzop*, laur; să înconjor tot acest amestec într-un aluat de plăcintă, pregătită de mai înainte şi s-o las să se rumenească pe cuptorul încins timp de două ore. Şi chiar dacă nu găsesc carne de iepure, mă voi mulţumi cu potârniche. Vezi, dar, că nu am timp de pierdut.

— Dar după câte îmi spui, una sau două dintre plăcintele mele ţi-ar fi de ajuns pentru alifia dumitale.

— Crezi asta? întrebă naiv Cogolin.

— Sunt sigur! Şi unde mai pui avantajul că sunt făcute dinainte. Şi apoi ce-ţi mai trebuie?

— Maestre Lureau, dar dumneata vrei să afli întreaga taină. Mă duc să caut vreo douăzeci de sticle dintr-un lichid extras dintr-o planta oarecare, care, din întâmplare, se numeşte viţă. Dar trebuie ca lichidul acela să fie vechi. Dacă este nou, toată pomăda nu mai are nici un efect. Mai trebuie că plantă din care a fost extras acel lichid să crească pe anumite costişe ale Bourgoniei sau în locuri îndepărtate: Syracuza, Malaga, Xeres. Bună ziua, lasă-mă să plec. Parallaxis!

— Domnule Cogolin, spuse hangiul cu un glas solemn, am impresia că vreo câteva sticle de vin ţi-ar fi binevenite. Şi află că din toate vinurile acestea am mai multe sticle în pivniţă. Ba chiar şi alte calităţi. Şi apoi, ce mai trebuie?

— Apoi? întrebă Cogolin. Nimic! înţelegi, spre miezul nopţii vărs conţinutul sticlelor într-un cazan mare pe care îl pun la foc. Când vinul începe să fiarbă, iau cei opt pui pentru a obţine sângele pe care îl amestec cu vinul. Las totul pe foc timp de o oră. Foarte bine! Apoi arunc în cazan pulpă de porc...

— Adică şunca.

— Numeşte-o astfel, dacă vrei. Şi pentru că alifia să fie mai bine făcută, adaugă vreo douăzeci de rotocoale de carne de la alt purcel, preparata în formă lunguiaţă şi rotundă, numită...

— Cârnaţi! strigă Lureau triumfător.

— Probabil! Las totul să fiarbă vreo două ore. Apoi adaug carnea de iepure sau de potârniche şi coaja plăcintei. Aştept ca totul să scadă bine. Apoi strecor conţinutul care a rămas pe

fundul cazanului printr-o cârpă subţire. Obţin astfel vreo jumătate pahar de alifie, îmi ung capul cu ea. Rostesc de trei ori Tatăl Nostru. Spun de trei ori Parallaxis, Asclèpios, Catachrèsis... peste o oră îmi creşte tot părul. La revedere, maestre! Mă grăbesc să cumpăr toate lucrurile de care am nevoie.

— Domnule Cogolin...! se rugă hangiul.

— Ei, maestre Lureau, cam ghicesc ce vrei de la mine. Ai de gând să-mi ceri jumătate din alifia pe care intenţionez să mi-o prepar. Dar, pentru ce nu ţi-o pregăteşti dumneata singur, de vreme ce ţi-am dat reţeta?

Ultimele cuvinte constituiau ceea ce azi s-ar numi un *bluff* nemaiauzit. Lureau nu avu nici un fel de bănuială, tot aşa după cum n-au avut nu au şi nici nu vor avea acele nenumărate oiţe care sunt sigure că îşi vor regăsi, unii pofta de mâncare, alţii părul, alţii tinereţea; în sfârşit, altele frumuseţea, cumpărând o alifie împachetată de Parallaxis, Asclèpios, Catachrèsis...

— Ascultă, maestre, fă-ţi mai bine dumneata singur alifia.

— M-am gândit şi eu la aceasta, mărturisi Lureau. Dar mai sunt afurisitele astea de cuvinte pe care niciodată nu le voi putea rosti aşa cum trebuie.

— Trei talismane, maestre! Parallaxis, Asclèpios, Catachrèsis! Zău că nu este greu! La revedere!

— Domnule Cogolin, se rugă Lureau, nu voi reuşi niciodată. Îţi dau toate cele necesare. Am nevoie de jumătate din alifia dumitale.

— Cu neputinţă. Pomăda nu se poate împărţi.

— Nu se poate împărţi...! Vezi, eu nu m-am gândit la aceasta! Nu se poate împărţi... Ce nenorocire!

— Bine! spuse Cogolin. Mi-e milă de dumneata. Trimite-mi de două ori toate lucrurile despre care ţi-am vorbit şi voi face două alifii, una pentru dumneata, una pentru mine. Dar porţii duble, ai înţeles?

— Şi încă foarte bine! strigă Lureau fericit. Şaisprezece pui, în loc de opt, pentru cele două căni de sânge; două şunci, în loc de una... şi aşa mai departe, în zece minute, toate acestea vor fi în camera dumitale, împreună cu două cazane mari. Vei putea să te pui pe lucru numaidecât. Dar cuvintele?

— Fii liniştit. Le voi rosti eu pentru dumneata. Cât despre cei trei "Tatăl Nostru", este absolut necesar ca să le reciţi dumneata însuţi. Eşti creştin, nu?

— Domnule Cogolin, mă laud că sunt un catolic foarte credincios. Iată povestirea pe care Cogolin i-o mărturisi lui Capestang, La auzul ei, cavalerul trebui să recunoască că valetul său era un om de geniu.

— Foarte bine! spuse Adhémar. Dar mâine vei fi obligat să-i dai hangiului o alifie.

— Este gata preparată, domnule, răspunse Cogolin, arătând stăpânului său un borcănaş plin cu un fel de grăsime negricioasă.

Şi acestea fiind spuse, Capestang se culcă. Visă capete de vechi regi sirieni, pentru care părul era podoaba cea mai de preţ, visă că regele îi trimise trei mii de franci, visă, în sfârşit, că ducele de Angoulême îl imploră să accepte mâna fiicei sale. Şi pentru a nu se lungi prea mult, să spunem că dacă Trémazenc visa liniştit, dacă Cogolin dormea ca un buştean, Lureau nu închise ochii toată noaptea. Dimineaţa se duse la Cogolin. Văzându-l, scoase un strigăt de uimire, dar şi de admiraţie: părul valetului i se părea acum mai bogat şi mai unduios decât înainte de cădere. După ce se minună îndeajuns în faţa lui Cogolin, îl luă şi îl duse în camera cea mai îndepărtată a hanului, ferecă uşa şi se unse — din belşug — cu alifia aceea negricioasă. În acelaşi timp repetă cu mare credinţă de trei ori Tatăl Nostru, iar Cogolin repetă mereu Parallaxis, Asclèpios, Catachrèsis... Astfel fu consumat mai mult de jumătate de borcănaş. Apoi, maestrul Lureau, într-un acces de bucurie cu o generozitate rar întâlnită la el, trecu în mâna valetului cinci sau şase pistoli, pe care Cogolin se grăbi să-i vâre în buzunar.

Lureau îşi înfăşură capul într-o broboadă şi se duse să-şi vadă de treburi. Era atât de vesel, încât chiar şi doamna Lureau fu uimită de schimbarea soţului său. Din ceas în ceas, mândrul hangiu se închidea în camera sa, îşi scotea broboada şi se privea curios în oglindă. Dar nu vedea nici cea mai mică urmă de păr. Nici a doua zi. Îşi unse capul cu restul alifiei. Doamna Lureau mirosi, pipăi, analiză unsoarea şi strigă:

— Dar asta-i grăsime de bou, amestecată cu funingine.

— Ci mai taci o dată, nepriceputo! Ce înţelegi tu din tot Catachrèsis-ul? Ai face mai bine să te duci să-ţi speli vasele.

Doamna Lureau îşi ascultă soţul şi plecă ridicând din umeri. Totuşi, după cinci-şase zile, hangiul, nevăzând nici un rezultat, se duse să se plângă lui Cogolin.

— Cum, maestre Lureau, nu ţi-am spus? Alifia face să crească părul tot în atâta timp cât a trebuit pentru a cădea. Şi este logic să fie astfel.

— Adevărat? recunoscu Lureau încrezător.

— Mie, părul mi-a căzut într-o oră. Mi-a crescut, deci, tot într-o oră. Ai dumitale a căzut în mai mulţi ani, ceea ce dovedeşte că eşti mai puţin iute decât mine. Vor trebui, aşadar, câţiva ani ca să crească... Răbdare! Şi-apoi, este de prisos să te mai ungi... o singură dată, ajunge.

— Cum de nu m-am gândit eu la asta? se miră hangiul bătându-se peste frunte.

Iar din ziua aceea, stăpânul hanului "La Regele Henric" îşi petrecea trei sferturi din existenţă privindu-şi craniul în oglindă. Din pricina aceasta mâncărurile lui începură să se ardă, iar calitatea plăcintelor sale devenea din ce în ce mai proastă... Şi, în curând, hangiul Lureau fu ruinat.

Capitolul VIII Tripoul din strada Ursins

Proviziile strânse de geniul lui Cogolin ajunseră opt zile, timp în care Trémazenc îşi hrăni trupul cu mese substanţiale şi mintea cu gânduri amarnice.

— Şi toate acestea numai pentru că am întâlnit-o pe Giselle, termină el prin a spune.

Atunci se blestemă singur, se jura să-şi smulgă din suflet această dragoste nenorocita, se hotăra să nu se mai gândească la ea; şi de câte ori îşi promitea acestea, sărea pe "Săgeată" şi se îndrepta în galop spre Meudon, în nădejdea de a o vedea, sau spre strada Dauphine, ba chiar şi spre strada Barrés, unde Cogolin îi arătase casa în faţa căreia se oprise trăsura, într-o dimineaţă, aflându-se la Meudon, cuteză să intre în castelul fermecat: era deşert. Chiar şi zâna cea frumoasă dispăruse. Într-o noapte, pătrunse în castelul Angoulême, dar şi pe acesta îi găsi părăsit. Cât despre casa din strada Barrés, niciodată Capestang nu putu zări poarta ei întredeschisă, sau ferestrele date în lături.

Cavalerul îşi dădea seama că o mânie neînfrânata punea

stăpânire pe el. Fără să ia cea mai mică măsură de prevedere, în miezul zilei, străbătea Parisul. Visa să fie arestat sau ucis, dar se părea că nu sosise încă momentul pentru astfel de lucruri. Viaţa aceasta dură vreo douăsprezece zile. Într-o seară, cuprins de disperare, abătut, stătea pe marginea patului. Un surâs amar îi strângea buzele, făcute parcă numai pentru strigăte eroice, lacrimi calde îi umpleau ochii, ochii aceştia destinaţi să scânteieze în vajnicele bătălii, braţele îi atârnau neputincioase, uitând de gesturile măreţe. Deodată, murmură:

— Mai bine să mor. Nu o voi mai vedea. Da, nu o voi mai vedea. Voi asista la triumful lui Cinq-Mars, logodnicul ei? Mai bine să mor! Totul s-a sfârşit.

În acest moment, un glas sinistru şopti alături de el:

— S-a sfârşit, domnule! Ieri am golit ultima sticlă. Acum trei zile aţi mâncat ultima rămăşiţă din piciorul de purcel, de şuncă, cum se exprimă maestrul Lureau. Şi acum, domnule, în acest moment, iată ultima noastră muză. Să murim! Aţi spus să murim! Vom muri de foame şi de sete.

Şi Cogolin rostogoli pe masă ultimul pistol pe care i-l dăduse hangiul.

— Taci, spuse Capestang, îmi sfâşii sufletul, îmi sfărâmi capul. Ce însemnătate are dacă mori pentru o cauză sau alta? De foame sau de dragoste? Este acelaşi lucru! Acum, du-te, Cogolin.

— Dar, domnule cavaler, eu nu sunt îndrăgostii!

— Ei bine, deoarece îţi mai rămâne un pistol, du-te şi comandă ultima noastră masă. De fapt, am o poftă de mâncare cum n-am mai avut demult. Şi apoi... cine ştie? Ei bine, hai, du-te, repetă Capestang nerăbdător, văzând că valetul rămase pironit în loc.

— Domnule, spuse el, dacă cheltuim azi ultimul nostru pistol, din ce vom trăi mâine? Dacă domnul cavaler îmi îngăduie, îi voi indica o casă foarte, cinstită, vizitată de toţi nobilii Parisului, lacomi de bani. Intri sărac, ieşi bogat. Cu o singură condiţie: ca intrând bogat, să nu ieşi sărac. Dar despre aceasta nu trebuie să vă temeţi, de vreme ce nu aveţi decât un pistol de riscat.

— Un tripou! strigă Capestang. Ei drăcie! Cerul ţi-a trimis acest gând. Dă-mi pistolul! Unde este tripoul?

— În centrul oraşului, domnule. Pe strada Ursins. Nu vă

puteţi înşela, căci la poarta lui veţi zări mulţime de trăsuri şi de valeţi. Veţi mai vedea mulţimea de oameni ieşind de acolo cu buzunarele pline, iar alţii îndreptându-se spre Sena, care curge în apropiere, spre a-şi îngropa necazurile în...

Dar Capestang era de-acum departe. Fugea spre strada Ursins. În mijlocul ei există o casă în care se juca. Nu-i vorbă, pe atunci se juca cam peste tot. Acolo intra oricine voia. Nu se cerea decât o înfăţişare plăcută. Cavalerul sui la primul etaj. Străbătu o anticameră plină de valeţi înzorzonaţi. Unul din ei, mai mult de formă, îi ceru numele pe care îl strigă în gura mare deschizând o uşă. Numele lui se pierdu în mijlocul unei rumori asemănătoare cu o răbufneala pofticioasă. Cavalerul trecu pragul acelei uşi şi se pomeni într-un salon mare, foarte frumos mobilat, unde vreo cincizeci de persoane, femei şi bărbaţi, nobili cu titlu şi fără titlu se înghesuiau în jurul unei maşini ciudate, lângă care era aşezată o femeie surâzătoare: stăpâna casei.

Această maşină era formată dintr-un fel de biliard străpuns de 70 de găuri. Fiecare gaură forma un fel de pâlnie de ivoriu, în fundul căreia era gravată câte o cifră, de la 1 la 70. Dar aceste cifre erau bine amestecate: 9 se află între 15 şi 18, 18 stătea alături de 3 şi 27; şi aşa mai departe. Stăpâna casei stătea în faţa unei măsuţe pe care se afla o tavă de argint şi o urnă tot de argint. Această urnă conţinea şaptezeci de bile de ivoriu, pe fiecare fiind gravată în roşu câte o cifră, de la 1 la 70. Jucătorul se apropia de măsuţă, punea un pistol, îşi băga mâna în urnă şi luă o bilă, pe care o păstra la el. Când în urnă nu se mai găsea nici o bilă, pe tava de argint erau şaptezeci de pistoli: atunci începea adevăratul joc. Stăpâna se ridica şi, apropiindu-se de biliard, dădea drumul pe masă, cu putere, unei bile de ivoriu, care fugea de la un capăt la altul, rostogolindu-se pe masă şi trecând pe lângă găuri. Când îşi pierdea forţa, cădea într-o pâlnie. Câştiga jucătorul a cărui cifră corespundea cu cifra din fundul pâlniei; stăpâna îi remitea şaizeci şi unu de pistoli şi oprea ceilalţi nouă pentru ea. Aşadar, cu un singur pistol, jucătorul putea câştiga şaizeci, pe când stăpâna, fără să rişte nimic era sigură de câştigul ei: nouă pistoli la fiecare joc.

Apropiindu-se de stăpâna tripoului, cavalerul imită gestul altui jucător: luă din urnă o bilă, punând mai întâi pe o tavă de argint – nu fără oarecare strângere de inimă – pistolul său, singurul pistol pe care îl mai avea.

Apoi, plimbându-se prin salon, aşteptă nerăbdător. Îşi privea mereu bila: avea numărul şaptesprezece.

Aşteptă vreo jumătate de oră, plănuind cum să găsească pe Giselle. Un murmur lung străbătu întreg salonul: toată lumea se grăbea spre biliard. Stăpâna tripoului lansă bila, care sări pe masă, apoi descrise câteva ocoluri, pentru a cădea, în sfârşit, într-o pâlnie.

— Domnilor, strigă patroana, vă puteţi convinge că numărul şaptesprezece a câştigat.

— Ei drăcie! exclamă cavalerul. Pentru ce oare nu m-am gândit mai demult la acest mijloc de a face avere?

În jurul lui izbucni acea rumoare care urmă, de regulă, după fiecare partidă, un murmur de invidie, ţipete de mânie sau de disperare.

— Şaptesprezece! repetă un ofiţer de gardă regală. L-am jucat de trei ori la rând, fără a câştiga, şi tocmai acum l-am schimbat. Al dracului de şaptesprezece!

— Domnule, fie-ţi milă, rosti tânguitor glasul unei femei, nu-l relua pe şaptesprezece, lasă-mi-l mie!

Într-adevăr, exista regula ca fericitul câştigător avea dreptul să-şi păstreze bila sau bilele pentru partida următoare.

— Cu plăcere, doamnă! răspunse Capestang punând bila pe tava de argint.

Femeia o luă repede şi plăti un pistol, în timp ce Capestang îşi număra cele şaizeci de monezi. Bilele fură din nou puse în urnă. Liniştea se restabili. Nu se auzea decât murmurul conversaţiilor. În acest timp, doi jucători, tot privindu-l pe cavaler, vorbeau în şoaptă. Apoi, unul din ei ieşi grăbit. Celălalt veni de luă loc lângă o tânără fată foarte frumoasă, care, la rându-i, zadarnic încerca să atragă asupra ei privirile lui Capestang. Adhémar vârî din nou mâna în urnă şi scoase altă bilă: de astă dată nimerise numărul douăzeci şi cinci. Tânăra fată care îşi dădea osteneala să fie văzută de cavaler era Marion Delorme!

Se mai scurse încă o jumătate de oră, care păru jucătorilor foarte lungă. În fine, ultima bilă a urnei fu luată de un jucător. Se lăsa o mare tăcere. Jucătorii se grăbeau spre biliard. Priviri arzătoare se ţinteau asupra bilei, care, nepăsătoare la această frământare, se rostogolea înainte, înapoi, sărea şi, în sfârşit, se auzi vocea stăpânei care strigă:

— Domnilor, vă puteţi convinge că numărul douăzeci şi cinci a câştigat.

De astădată, Capestang păli. Acest noroc care se repeta pentru a doua oară, îl înfrica. Dar, îşi reveni repede din uimirea care îl cuprinse. Vârî în buzunar cei şaizeci de pistoli pe care îi câştigase.

— Pe legea mea, spuse el râzând, nu există nici un motiv ca bila să nu mă favorizeze şi a treia oară!

Şi luă o altă bilă, plătind un pistol! De astădată, nimerise numărul trei.

— Dar, domnule, mă plictiseşti, se auzi o voce în apropierea cavalerului. Lasă-mă, te rog, în pace! Omagiile d-tale aduc foarte mult a insulte.

Capestang se întoarse brusc. O recunoscu pe Marion Delorme şi o salută cu graţie. Îl recunoscu şi pe domnul Louvignac, pe care îl salută cu un aer atât de insolent, încât spadasinul păli de mânie.

— Cavalere, spuse Marion Delorme tremurând toată şi părând şi mai frumoasă, parcă, în mânia ce-o cuprinsese, dă-mi braţul dumitale pentru a mă conduce la trăsură şi pentru a mă scăpa de domnul.

— Să nu vă fie teamă de nimic, doamnă, spuse Capestang. Acum, când un bărbat este în faţa lui, domnul va deveni mai blând decât un miel: Pulcinello în faţa Fanfaronului!

— Deoarece domnul m-a văzut, continuă Marion Delorme, de două-trei la castelul marchizului de Ancre, se crede obligat să mă iubească, ba chiar se socoteşte îndreptăţit să mi-o spună şi nu poate admite că eu refuz să-l ascult...

— La palatul Ancre, doamnă? Dar, cum dedaţi cutezat să pătrundeţi în acel alcov al crimei?

Louvignac, livid, înaintă un pas spre Capestang. O linişte apăsătoare se făcu în jurul lor. Câţiva gentilomi care auziseră ultimele cuvinte ale lui Capestang şi care nu concepeau cum de poate fi cineva atât de inconştient pentru a rosti astfel de vorbe împotriva lui Concini, se îndreptară agale spre uşă, de teamă să nu fie compromişi. Capestang făcu o plecăciune, întocmai cum făceau şi artiştii comediei italiene, şi spuse:

— Hai, Pulcinello, plânge-te Fanfaronului!

— Domnule, bâigui Louvignac beat de mânie, aţi îndrăzni să-mi repetaţi aceste cuvinte şi în altă parte decât în acest

salon?

— Oriunde veţi dori, domnule răspunse Capestang cu o răceala teribilă... în afară, bineînţeles, de saloanele palatului lui Concini, unde tabără câte opt oameni să asasineze un cavaler...

Un murmur de spaimă străbătu rândurile jucătorilor. Dar, în acest moment, stăpâna tripoului, probabil pentru a face o diversiune, vesti că va lansa bila, şi jucătorii se grăbiră spre biliard. Louvignac se apropie, de asemeni, cu un surâs sinistru pe buze.

— Domnule, spuse el, vă aştept la Pont-au-Change. Acolo, după ce vă voi străpunge cu spada mea, îmi va fi foarte uşor să arunc trupul dumneavoastră peştilor.

— La Pont-au-Change? Bine. Voi fi acolo peste o jumătate de oră. Acolo, îmi va fi uşor să vă spăl în Sena, căci faţa dumitale mai este mea pătată de sângele meu.

Fără să vrea, Louvignac îşi duse mâna la frunte. Capestang izbucni în râs. Spadasinul se îndreptă spre uşă. În acest moment, stăpâna tripoului strigă:

— Domnilor, vă puteţi convinge că numărul trei a câştigat.

— Tot domnul cavaler a câştigat! Pentru a treia oară!, spuse cineva.

Un ropot de aplauze, de felicitări, dar şi un murmur de invidie se auzi în jurul lui Capestang.

Cavalerul se apropie şi îşi puse banii în buzunar: câştigase de acum o sută optzeci de pistoli... Şi toţi aceşti bani cu una dintre monedele pe care recunoscătorul Lureau i le dăduse lui Cogolin.

— Nu mai înţeleg nimic! se miră Capestang. De ce, oare, mi-a spus Cogolin că toţi cei ce vin aici se duc apoi spre Sena. Strada Ursins nu-i o vale a plângerii, ci, mai bine zis, paradisul norocului...

Apoi se întoarse spre Marion care, tremurând, asistase la scena dintre el şi Louvignac.

— Desigur că nu vă veţi duce, nu? îi spuse ea cu voce rugătoare.

— Unde? La Pont-au-Change? Ba mă voi duce, doamnă, cu atât mai încântat dacă voi avea norocul să găsesc vreun birou de schimb că să prefac toţi aceşti pistoli în monede mai mari. Niciodată, zău, nu am avut în buzunarele mele atâtea piese de aur.

— Aşadar, te duci la moarte! Vei fi ucis pentru mine!…

— Şi chiar dacă aceasta s-ar întâmpla, spuse Capestang luând o atitudine cavalerească, menită să facă să palpite sufletul femeilor, îmi pare, doamnă, că meritaţi să mor pentru dumneavoastră! Dar, nu vă temeţi de nimic. Nu voi fi omorât.

— Nu ştii oare, că acel care v-a provocat este Louvignac? Cavalere, nu ştii, oare, că el a vorbit — cu puţin înainte, chiar aici — despre dumneata, cu Bazorges?

— Dar, cine este Bazorges?

— Unul din obişnuiţii domnului ministrul de Ancre. I-am auzit. Îşi dădeau întâlnire la Pont-au-Change. Ţi se întinde o cursă, cavalere.

— Dacă nu sunt decât doi, draga mea, totul va merge strună. Voi da lovituri duble, atâta tot. Dar mi-e ruşine că n-am alt subiect de discuţie decât tocmai aceste mizerii. Să discutăm, mai bine, despre dumneata. Dumneata, la tripou? Oare ai nevoie de bani? Am în buzunarele mele o mie opt sute de livre, care se vor simţi foarte onorate să treacă în punga dumitale. Iartă-mi propunerea, dragă Marion, dacă ea te jigneşte cumva, adăugă cavalerul cu un glas blând, fermecător.

Marion Delorme cu un gest tot atât de gingaş pe cât era şi vocea lui Capestang, îndepărtă mâna plină de pistoli a tânărului.

— Cavalere, spuse ea cu o melancolie fermecătoare, dar şi cu un curaj nemaipomenit în expresii. Eu, care am, venit la Paris să fac avere prin frumuseţea trupului meu, care am sosit aici pentru a mă vinde cât mai scump cu putinţă, te rog să-mi laşi minunata, fericita amintire de mă fi dăruit o dată pentru nimic…; iertare, pentru mulţumirea de a mă dărui. Mă întrebi pentru ce sunt aici? Pentru că trebuie să cunosc Parisul. Ieri, la slujba de la Notre Dame, astă-seară, la tripou: mâine, în altă parte; vreau să văd totul, vreau să aud totul. Până acum am văzut foarte mult şi am auzit… da, am auzit… ia seama, cavalere… nu, nu pot vorbi aici, vino la mine mâine.

— La ospătăria "La cei trei Regi"? întrebă cavalerul mirat de tremurul convulsiv care o zgudui pe Marion.

— Da, mai locuiesc acolo, aşteptând ceva mai bun. Acolo, îţi voi spune ce am auzit, adăugă ea cutremurându-se. Iar dumneata îmi vei povesti ce s-a întâmplat cu tânărul acela frumos, care îţi căuta pricina pe malurile Bièvrei. Trebuie neapărat să-i vorbesc.

— Marchizul de Cinq-Mars! strigă Capestang cu voce răguşită, în vreme ce o durere înăbuşită îi săgetă inima.

Marchizul de Cinq-Mars! Logodnicul Gisellei!

— Da, Cinq-Mars, afirmă Marion Delorme. Dacă nu ştii unde se află, caută-l, spune-i că îl aştept.

Şi, cu voce înceată, adăugă:

— Am nevoie de el. Numai el mă poate scăpa dintr-o primejdie care mă ameninţă.

— Numai el? murmură Capestang încruntând sprâncenele. Dar eu?

— Numai el, îţi spun. Îmi promiţi că mi-l vei trimite?

— Marion, spuse Capestang, nu-ţi poţi închipui cât de greu îmi este să mă aflu în faţa acestui om şi încă să-i mai vorbesc. Dar, pentru că numai el te poate salva dintr-o primejdie pe care nu o cunosc, îl voi căuta şi îl voi găsi. Îi voi spune că îl aştepţi: ai cuvântul meu de cinste.

Îi dădu mâna şi o conduse în anticameră. Începură să coboare scara. Ea continua să tremure. Din când în când, îşi ridică privirile pline de o frică misterioasă asupra cavalerului.

— Vei veni mâine la mine, nu? spuse ea. Trebuie. Trebuie să ştii… căci în astă-seară nu m-a mirat decât un lucru, cavalere: cum de mai trăieşti. Îţi voi spune, mâine, totul; îţi voi explica. Dar, chiar de-acum, chiar din clipa aceasta… ia seama, ia seama!…

Marion se plecă spre el şi îi şopti:

— Ia seama mai ales la Episcop, la ducele de Richelieu!

Şi Marion Delorme se sui în trăsură. Misterioasa şi uşuratica femeie dispăru. În acest moment, un om aplecat peste balustradă, îi văzuse coborând, îi urmărise cu un ochi lacom şi viclean; cobori şi el cu paşi mărunţi. Acest om era Laffemas.

Capitolul IX Al doilea duel între Capestang şi Cinq-Mars

Capestang mai ora încă uluit. Mai întâi, de extraordinarul noroc ce avusese. Pătrunzând pentru prima oară într-un tripou, se îmbogăţise doar cu aproape două mii de livre. Apoi, îl uimea

întâlnirea lui cu Marion Delorme care, lucru de mirare, nu-i spusese nimic despre dragostea cu care îl urmărise: în sfârşit, în egală măsură îl surprindea avertismentul pe care i-l şoptise Marion, plecând.

"Oare, ce i-am făcut acestui Episcop de Luçon?"

Tot gândindu-se astfel, eroul nostru se îndrepta spre Pont-au-Change, fără să-şi dezlipească mâna de pe mânerul sabiei, ciulind mereu urechile, fiind încontinuu la pândă, căci se aştepta să-i vadă pe Louvignac şi pe Bazorges năpustindu-se asupra lui. Era pregătit să-i primească cât mai bine.

În fine, ajunse la locul fixat. Nevăzând pe nimeni acolo, făcu câţiva paşi pe pod. Era cu şi mai mare băgare de seamă, căci fiecare din casele de pe cele două coaste ale podului putea fi un ascunziş al asasinilor. Se opri. Auzise un zgomot în spatele lui. Se întoarse şi văzu o umbră care înainta. Umbra îl întrebă:

— Dumneata eşti domnul cavaler de Capestang?

"Îl calomniam! Este singur!" gândi cavalerul.

— Da, domnule Louvignac, răspunse el cu voce tare, eu sunt: la dispoziţia dumneavoastră.

— Bine! exclamă Louvignac cu un glas care vibra în mod ciudat. Ţine-te bine. Pornesc la atac!...

Capestang deosebi străfulgerarea unei săbii În aceeaşi clipă se puse în gardă, ţinându-şi spada în mână, şi aproape imediat se dădu cu un pas înapoi, murmurând o înjurătură... căci în faţa lui nu era numai un singur om, nu strălucea numai o singură sabie! Deodată apăruseră şase bărbaţi. Şase săbii străfulgerau în întuneric! Erau spadasinii lui Concini, pe care îi adusese Bazorges!... Capestang recunoscu vocea lui Rinaldo care strigă:

— Ei, Fanfaron afurisit, de data asta socoteşte-te mort!

— Nu încă, răcni Capestang,

Şi, punând în practică o manevră cu care era obişnuit de mult timp, apucă sabia de lamă şi începu să o rotească prin aer, cu măciulia în vânt, într-un vârtej formidabil. Prin această tactică risca să-şi taie mâna, dar îşi tripla forţa. Se auzi un zăngănit, şi două săbii se sparseră ca două pahare de sticlă subţire. Unul din asasini se prăbuşi la pământ, lovit în frunte de teribilă lamă de oţel care se învârtea şi formă un fel de pavăză a cavalerului. Urlete de mânie izbucniră din piepturile spadasinilor. Unul după altul, Rinaldo, Pontraille, Montreval atacară nebuneşte, dar fură nevoiţi să dea înapoi numaidecât, blestemând furioşi.

— Pe Dumnezeul meu, strigă Rinaldo, parcă ar avea zale!!...

— La dracu! se auzi glasul lui Bazorges. Sabia mi-e ruptă!

Capestang, scrâşnind din dinţi, cu ochii holbaţi, continua furioasă morişcă. Sărea dintr-o parte într-alta a podului, îndrăznea o lovitură, apoi se dădea înapoi pentru a se pune la adăpost. Dar aceasta nu putea dura prea mult. Fusese atins la umăr şi simţea cum i se înmoaie braţul. Pumnalele erau îndreptate spre pieptul lui. Unul din ele chiar îi străpunse tunica. Gâfâia. O sudoare rece îi şiroia pe faţă.

— Pe el! Pe el! zbieră Rinaldo. Este al nostru!

— Omoară-l! Omoară-i! strigară spadasinii.

O ultimă sforţare, o ultimă săritură. Capestang, sfârşit de trudă, se lipi cu spatele de uşa uneia dintre case. Iar în acest moment, în care zărea ochii scăpărători ai asasinilor, în care simţea răbufneala suflărilor lor arzătoare, cavalerul dădu un ţipăt caracteristic omului care se vede salvat, chiar numai pentru câteva secunde.

Uşa era deschisă! O împinse în lături printr-un efort al tuturor muşchilor: intră ca o trombă în casă şi o închise în urma lui, în timp ce afară izbucneau blestemele celor şase, care unindu-şi puterile, apăsau cu toată greutatea corpului lor pentru a forţa uşa.

În apropierea lui Capestang, o voce straniu de liniştită murmură:

— Urcă-te sus pe această scară şi deschide fereastra care dă spre fluviu.

Fără să-l vadă pe cel care vorbea, fără să se întrebe de unde venea această voce, cavalerul se întoarse, văzu scara de lemn şi se repezi spre ea, tocmai în momentul în care, Rinaldo striga:

— Deschide, Lorenzo! Deschide! Sunt eu! Suntem noi!

În aceeaşi clipă, poarta se deschise şi banda ţâşni înăuntru.

— Sfânta Fecioară! exclamă piticul. Oare diavolul a intrat în casa mea? Pe aici, domnule Rinaldo! Pe această scară! Caraghiosul, după ce m-a omorât aproape, s-a urcat acolo sus. Omoară-l! Omoară-l!

Banda, furioasă, însângerată, cu Rinaldo în frunte, se repezi spre scară. În câteva secunde, Rinaldo ajunse în camera de sus. Văzu fereastra deschisă, zări o scară de frânghie. Tovarăşii lui,

scoşi din fire de mânie, cotrobăiau prin casă.

— Pe aici! urlă Rinaldo. A fugit pe aici!

Orice s-ar spune, Rinaldo era tare curajos. Îşi puse pumnalul între dinţi şi începu să coboare. Ajunse la ultima treaptă, cufundată în apă. Privi cu atenţie, dar nu văzu nimic. Ascultă cu luare aminte, dar nu auzi decât clipocitul apei care se izbea pe picioarele podului

— Blestem asupra ta! tună el.

Şi se urcă din nou. Pe deasupra ferestrei, patru capete erau aplecate. Spadasinii, văzându-l pe Rinaldo urcând scara, îşi dădură seama că şi de astă dată Capestang le scăpase printre degete. Louvignac vru să se arunce în apă pentru a încerca să-l ajungă, căci el credea că îndrăcitul cavaler se lăsase dus de curentul apei.

— Nu! îi spuse Rinaldo regăsindu-şi stăpânirea de sine. Te vei îneca, dragul meu Louvignac. Şi nici nu suntem prea mulţi. Maestre Lorenzo, ce înseamnă această scară de frânghie?

— Pentru anumite lucruri tainice am nevoie de apă proaspătă, de apă curgătoare. Atunci, mă cobor pe această scară pentru a o lua din fluviu.

Bandiţii tremurau. Într-o clipită; o teroare superstiţioasă le paraliza furia. Nu se simţeau în largul lor în această casă a diavolului. Se retraseră, deci, salutându-l cu respect pe piticul care zadarnic îi invită să bea împreuna cu el o sticlă-două de vin. După ce plecară, Lorenzo, la rândul lui, se aplecă asupra ferestrei. Privi fluviul îndelung şi murmură:

— Ei, dar pe cine am salvat? Rinaldo îmi va spune numele lui.

Se duse să continue o operaţie chimică cu care se ocupa în momentul în care zgomotul luptătorilor îl hotărâse să deschidă poartă pentru a vedea ce se întâmpla. Dar creierul lui, atât de activ altădată, era acum ca paralizat de mirare.

— Oare, pentru ce l-am salvat pe acest necunoscut? murmură el gânditor. Din pricina nervilor, fără îndoială. Era să fie strangulat! Era de ajuns să deschid uşa ca să-l scap de la moarte. Am deschis-o fără să ştiu ce fac. Da, da, din pricina nervilor. Mi-e groază de sânge. Otravă, da! Ea nu te face să zbieri. Te omoară încetul cu încetul. Bruta asta de Rinaldo nu înţelege decât pumnalul...

Rămase tăcut mult timp. Apoi, drept încheiere, adaugă:

— El şi Giselle de Angoulême, iată doi pe care i-am salvat până acum! Oare ce ursită s-a abătut asupra mea… eu! Tocmai eu... neguţătorul de moarte!

Capestang ajunse lesne la extremitatea insulei.

— Frumos animal! exclamă cavalerul acostând la un podeţ barca care-l salvase. Dar nici nu se compară cu "Săgeata" mea.

Vorbea despre barcă? Nu vom şti niciodată, şi fără îndoială că nici el nu ştia. Vorbea numai din plăcerea de a rosti câteva cuvinte, pentru a-şi da liber curs bucuriei pe care o resimţea văzându-se viu, după ce aripile morţii îl atinseseră din fugă. Era voios. Fluierând, se îndreptă spre strada Dauphine, care se deschidea în faţa lui.

Inima începu să-i bată puternic când deosebi întunecoasa siluetă a palatului Angoulême. Se opri în colţul străzii, într-o fundătură de unde de abia zărea poarta aceea al cărui secret îl divulgase zâna din Meudon şi pe care, într-o noapte, palpitând de nădejde, o deschisese. Dar acum… unde era nădejdea?

"Giselle! Iluzie pe care nu o voi atinge niciodată! Unde eşti, Giselle?"

Şi acest gând îl făcu deodată să se cutremure, să freamăte până în adâncul sufletului: poate era acolo? Totuşi, el revenise în acest palat! Pătrunsese înăuntru! Îl cutreierase de la un capăt la altul! Şi nu găsise decât singurătate,

Mult timp, cavalerul rămase pironit locului. Stătea nemişcat. Tremura. Deodată, poarta castelului se deschise. Un bărbat ieşi pe uşă şi se îndreptă spre capătul străzii Dauphine.

— De astădată, gândi Capestang, cu capul înfierbântat, cu mintea tulburată, nu mă mai înşel! Silueta aceasta, mersul acesta… l-aş recunoaşte dintr-o mie de oameni… e el, nu poate fi decât el!

Era Cinq-Mars. Dintr-o mişcare impulsivă, Capestang se luă după el. Mergea cu cincizeci de paşi în urma tânărului marchiz,

"La dracu! gândi el, deoarece tinerelul acesta ţinea atât de mult să mă omoare, atunci când era în numeroasa companie, vreau să văd dacă nu şi-a schimbat intenţiile între timp, şi mai ales acum. Să văd dacă acum, când e singur, îi mai dă mâna să facă acelaşi lucru?"

Şi iuţi pasul. Dar în momentul în care Trémazenc se pregătea să-l acosteze pe Cinq-Mars, se opri brusc: de după un zid al străzii se strecuraseră trei oameni. Îl înconjurară pe

tânărul marchiz. Capestang auzi un glas aspru, poruncitor:

— Punga dumneavoastră, monseniore sau, în lipsa ei, îţi vom lua viaţa!

— Bandiţilor! strigă Cinq-Mars cu o voce hotărâtă. Săriţi! Bandiţii! Mă...

Vocea lui devenea din ce în ce mai înăbuşită. Probabil că i se pusese un căluş în gură. Capestang zări acel grup agitându-se confuz. Am spus că Adhémar se oprise. Dar această oprire nu dură decât o secundă. Un gând ciudat străbătuse mintea cavalerului... un gând foarte ciudat! Apoi, deodată, se repezi furios, strigându-şi cât putea mai tare în gând:

"Eu să fi făcut aşa ceva! Să fi lăsat să se omoare un om fără să mă mişc! Sunt un mizerabil! Un mizerabil care merită să fie sfârtecat că a putut concepe măcar pentru o clipă o viclenie atât de îngrozitoare."

— Hei, domnule, nu vă pierdeţi curajul. Rezistaţi-le cât puteţi mai mult. Sosesc numaidecât! Sunteţi salvat!

Nici nu-şi dădu osteneala să-şi scoată sabia din teacă. Dintr-o singură săritură, se năpusti asupra celor trei bandiţi. Cu o lovitură de pumn îl ameţi pe primul care-i căzu în mână, îl împinse pe al doilea, care se prăbuşi la picioarele gardului şi îl cuprinse de gât pe celălalt care, bâlbâindu-se, nu avu decât timpul să strige: "Milă!"

— Dispari, tună Capestang. Fugiţi cu toţii! Căci de nu, pe coarnele patronului vostru Satana, vă înjunghii cu propriile voastre pumnale, ca să nu-mi murdăresc sabia.

Zăpăciţi, sângerând, înspăimântaţi, cei trei tâlhari fugiră spunându-şi:

— Era diavolul în persoană!

Capestang se şi aplecă asupra lui Cinq-Mars, îi scoase căluşul din gură care-l înăbuşea şi îl ajută să se ridice. Cinq-Mars respiră profund. Apoi, cu o voce emoţionată, zise:

— Fără de dumneata, domnule, eram ca şi mort. Te rog, spune-mi numele dumitale, ca să-l repet tuturor celor care mă iubesc, de la tatăl meu şi până la logodnica mea, pentru ca să se roage pentru d-ta, atâta timp cât vor trăi...

Capestang tresări puternic. Se dădu înapoi cu doi paşi şi, cu un glas plin de amărăciune, replică:

— Este de prisos, domnule de Cinq-Mars, că logodnica dumitale să se roage pentru mine. Aşadar, nu-ţi voi spune

numele meu. Cu atât mai bine dacă nu mă recunoşti. Eu vă jur că nu am avut nevoie să aflu numele dumitale pentru a te recunoaşte.

— Capestang! bâlbâi Cinq-Mars, plin de uimire,

— Puţin importă. Adio, domnule. Nădăjduiesc să ne mai întâlnim şi în altă zi, în care vei fi în stare să poţi suporta alt gen de conversaţie decât acesta.

— Capestang!, repetă Cinq-Mars, fără să audă această provocare, adânc emoţionat de actul de generozitate al duşmanului său, una din acele puternice emoţii care frământa sufletele şi nimicesc urile.

Şi împins de o forţa tainică vroia să se repeadă în urma cavalerului, care se pregătea să se îndepărteze, când deodată Trémazenc se reîntoarse. Un surâs ciudat îi flutura pe buze:

— Ei drăcie, era să uit că am primit un comision din partea cuiva. Am promis să vă caut şi să vă găsesc...

— O însărcinare!, bâigui tânărul marchiz, uimit mai mult de râsul straniu al cavalerului şi de accentul său furios, decât de cuvintele rostite. Din partea cui?

— Din partea domnişoarei Delorme!

Cinq-Mars se cutremură de mânie. El bănui sau crezu că poate distinge o ironie, o insultă în aceste cuvinte. O iubea pe Marion. Chiar din prima clipă în care o văzuse, pasiunea pusese stăpânire pe el. Dar, chiar din acea clipă o văzuse pe Marion înflăcărându-se după Capestang: şi de atunci îl ura pe cavaler. Apoi, cu prilejul cinei de la ospătăria "La cei trei Regi", Capestang, după toate aparenţele îşi bătuse joc de el, căci după împăcăciunea de atunci, venise ceea ce el numea trădarea lui Marion. Iar acum acest bărbat, care era amantul perfidei Marion, acest om îl insulta, îl copleşea, îndrăznind să-i aducă la cunoştinţă că legătura lui cu Marion mai dura încă.

— Domnule, zise Cinq-Mars, scrâşnind din dinţi, mai eşti încă sub scutul serviciului pe care mi l-ai făcut. Fereşte-te, însă, să mă scoţi din fire!

— Nu vă înţeleg, răspunse mândru Capestang, În orice caz, însă, obrăzniciile dumitale m-ar obliga poate să-ţi tai urechile, dar nu m-ar putea face niciodată să uit că mi-am dat cuvântul de onoare unei femei. Cu voia sau fără voia dumitale, vei afla că astă-seară am avut cinstea să o întâlnesc pe domnişoara Marion Delorme.

— S-o întâlneşti? Dar, ce? Nu o vezi în fiecare zi?

Cinq-Mars era într-adevăr convins că Trémazenc îşi petrecea tot timpul la picioarele lui Marion, ca şi Hercule la picioarele Omfalei.

— Îmi inspiri milă, spuse Capestang. Şi mă scoţi din fire cu Marion a dumitale. Ce? Eu o cunosc? Sau vreau s-o cunosc măcar? Dar, să terminăm odată, domnule, iată în câteva cuvinte ce am acceptat să vă aduc la cunoştinţă: Marion te aşteaptă la ospătăria "La cei trei Regi".

— Mă aşteaptă?, bâigui Cinq-Mars, care-l privea acum pe Capestang cu aceeaşi admiraţie cu care desigur bătrânul Iacob privise îngerul.

Cavalerul ridică din umeri.

— Vă aşteaptă pentru că este ameninţată de o primejdie de care numai dumneata o poţi scăpa. Iată ce i-am promis, pe cuvânt de onoare, să vă spun. Adio, domnule!

Cinq-Mars se aruncă înaintea cavalerului. Jubila. Era îmbătat de pasiune.

— Ai spus că este ameninţată de primejdie şi nu ţi s-a adresat dumitale? Mă cheamă pe mine?! Mă aşteaptă pe mine?! Atunci... atunci nu era adevărat? Mizerabilul de Laffemas m-a minţit, aşadar? Atunci... nu te iubeşte pe dumneata? Repetă-mi! Fie-ţi milă! Mă aşteaptă pe mine! Eu singur pot s-o salvez?!

— Ei, domnule, de o oră de când mă căznesc să-ţi spun acest lucru! Adio!

— Cavalere!, strigă Cinq-Mars, nu ne putem despărţi astfel. Cavalere, deşi ştiai cine eram, deşi ştiai ce am spus şi ce am făcut împotriva dumitale, mi-ai salvat totuşi viaţa. Este generos, este admirabil, este măreţ ceea ce ai făcut dumneata! Nu numai că mi-ai salvat viaţa, dar mi-ai redat şi nădejdea fără de care viaţa mea mi se părea un chin.

Capestang asculta aceste cuvinte cu o bucurie teribilă. Căci fiecare cuvânt era pentru el o lopată de pământ care acoperea prăpastia ce-l separa de Giselle.

— Eu te asigur de acestea, cavalere, continuă Cinq-Mars. Îţi datorez mai mult decât viaţa. Iată... te rog.

Era cât p-aci să spună: "Să fim prieteni! Iată mâna mea!" Da, era cât p-aci să-i întindă mâna lui Capestang.

În momentul acela, un nor îi întunecă fruntea. Deodată, îi apăru în minte imaginea Gisellei. Şi, lucru ciudat, Cinq-Mars,

care nu o iubea pe Giselle, ghicise că între Trémazenc şi logodnica sa există ceva foarte profund. Iar atunci, Cinq-Mars, care nu o iubea pe Giselle, care o recucerise pe Marion, Cinq-Mars îşi dădu seama că lupta dintre el şi cavaler va fi şi mai aprigă. Această luptă se va da de acum înainte pe un alt teren. Şi atunci, îşi înăbuşi strigătul de prietenie. Mâna lui, gata s-o întindă cavalerului, se retrase.

O tăcere apăsătoare, plină de aşteptare şi de nelinişte, se stabili între cei doi bărbaţi. Şi pentru că amândoi îşi dădură seama că nu mai aveau ce să-şi spună, se descoperiră simultan, se salutară şi amândoi în acelaşi timp murmurară:

— Adio!

Capitolul X Marion Delorme

Camera pe care o locuia Marion era cea mai frumoasă încăpere a ospătăriei "La cei trei Regi". Şi în acelaşi timp, această ospătărie era cea mai luxoasă şi cel mai des vizitată din tot Parisul. Erau orele două după-amiază. Marion, aşezată în faţa unei oglinzi înalte, îşi pieptăna bogată podoabă capilară cu care o înzestrase natura. Iar în timp ce mâna ei delicată îşi prindea acele şi îşi dregea buclele, murmura plină de gravitate:

— Frumuseţea fără de artă nu înseamnă nimic. Sunt frumoasă, este adevărat, dar chiar dacă aş fi fost urâtă, ajutată de voinţă, frumuseţea mea ar trece neobservată.

— Din partea domnului duce de Rohan, spuse o subretă intrând în odaie şi punând pe măsuţa toaletei un minunat şirag de perle.

— Draga mea, nu mă deranja tocmai în acest moment, spuse Marion îndepărtând şiragul şi luând în mână un ac pe care îl ţinu o clipă în mână, gânditoare. Deodată se înţepă, surâse şi îşi aruncă ochii asupra giuvaerului. Subreta dispăruse. Marion îşi continuă toaleta. Când socoti că totul era perfect, se ridică şi se îndreptă încet spre fereastra care se deschidea spre strada Tournon, chiar în faţa palatului lui Concini.

— Din partea domnului conte de Montereau, zise subreta intrând din nou.

Puse pe masă o cutiuţă, Marion o deschise: conţinea un pieptene de aur, împodobit de două şiruri de rubine, care parcă fuseseră aranjate acolo ca să dea o mai mare strălucire smaragdului din mijloc. Marion surâse. Dar, pe un ton în care se distingea o voinţă de fier, murmură:

— Eu nu vreau cadouri. Vreau altceva. Haideţi, domnilor, frumoasa Marion va aparţine aceluia care va da mai mult în licitaţia ce se va deschide. Annette, nu mai este nimic altceva?

— Am văzut un lacheu urcând scara, doamnă. Mă duc să văd de la cine e?

— Oare, Capestang va veni? se întrebă Marion. L-o fi întâlnit, oare, pe Cinq-Mars?

Subreta, care ieşise, se întoarse spunând:

— Din partea ducelui de Richelieu.

Marion, care se îndreptase din nou spre fereastră, se reîntoarse pălind şi tresărind.

De astădată, Annette pusese pe masă un simplu coş de papură, care conţinea vreo doisprezece trandafiri roşii ca sângele. Dar pe fiecare floare era o picătură de rouă. Tremurând, Marion se apropie şi atunci observă că trandafirii erau artificiali şi că fiecare picătură de rouă era un diamant. Marion Delorme privi îndelung coşul şi, răspunzând desigur unor gânduri care o frământau, atinse trandafirii şi diamantele murmurând:

— Lacrimi şi sânge!

Apoi, pentru a treia oară, se duse spre fereastră. Ridică perdeaua şi privi în stradă. De cealaltă parte a străzii, în faţa ferestrei, stătea un uriaş. Trecătorii îl priveau curioşi, alţii se uitau la el cu frică. Femeile care treceau, întorceau capul sau grăbeau pasul făcându-şi semnul crucii.

— Iată Nubianul marchizului de Ancre! spuneau primele.

— Încarnaţia diavolului!, exclamau celelalte.

Uriaşul acesta era, într-adevăr, negrul pe care l-am zărit în casa din strada Casset. Era Belphégor. Belphégor nu ar fi făcut nici cea mai mică mişcare pentru a se feri. Căci văzuse perdeaua dându-se la o parte. Marion Delorme îl zări pe nubian. O flacără de batjocură tandră îi scânteie în ochi.

— Sărmanul de tine, şopti ea. Mereu în acelaşi post, nădăjduind că vei vedea odată mişcându-se aceste perdele. De când m-a văzut în castelul stăpânului său, mă pândeşte în fiecare zi, astăzi ca şi ieri, ieri că şi în zilele trecute. Se postează în faţa ferestrei şi nu pleacă până ce nu îl milostivesc cu o privire. Nu pot face un singur pas fără să stârnesc o dragoste! Sărmanul de tine, cum mă iubeşti! Ceilalţi îmi dau perle şi diamante. Acesta, dacă aş dori, şi-ar sfâşia şi sufletul pentru a mi-l oferi. Merită să-i dăruiesc un surâs, o umbră de nădejde.

Ridică perdeaua şi ţinti privirile asupra lui Belphégor. Surâse. Nubianul rămase uimit, ca şi cum cerul s-ar fi deschis deasupra lui. Bubele lui se împurpurară. Un tremur de fericire îl străbătu din cap până în picioare... Imaginea fermecată dispăruse demult, dar el mai era tot acolo. În momentul în care Marion lăsă perdelele să cadă, Annette, pătrunzând în cameră, anunţă:

— Domnul marchiz de Cinq-Mars...

Marion Delorme tresări.

O paloare ciudată i se urcă în obraz, imediat înlocuita de o expresie plină de fermitate. Aruncă o privire de sfidare asupra coşului de trandafiri. Se aşeză. Cinq-Mars intră, se îndreptă spre ea şi se înclina ca şi cum s-ar fi îngenuncheat în fata Reginei Franţei.

— Doamnă, zise el cu glas tremurător, gonit departe de asprimile dumneavoastră, am jurat să nu vă mai văd niciodată. Şi nu aş fi venit nici acum, dacă n-aş fi aflat că sunteţi în primejdie: iată-mă, doamnă!

— Oare cine va spus că am nevoie de un devotament nelimitat, orb?, întrebă Marion cu o voce hotărâtă, lipsită de orice cochetărie.

— Domnul cavaler de Capestang, răspunse Cinq-Mars cu greutate.

— Şi eşti hotărât să...

— Să vă ofer viaţa mea, doamnă...

— Bine, spuse Marion cu acelaşi glas hotărât.

Aceste câteva cuvinte se schimbaseră cu repeziciunea zăngăniturilor a două săbii care se lovesc înainte de a începe lupta. Un moment de tăcere. Marchizul tremura. Marion era gânditoare. Probabil că-şi întrezărea viitorul. Fără îndoială că ea fu tot atât de şovăitoare pe cât a fost şi Cezar înainte de a trece Rubiconul. Deodată, continuă:

— Marchize, ia bine seama la ce te întreb: mă iubeşti?

Cinq-Mars o privi uimit. Apoi ochii îi căzură pe toate cadourile de pe masă şi răspunse cu amărăciune:

— Nu sunt singurul care vă iubeşte, doamnă. Acest pieptene, această minunată bijuterie…

— Annette!, îl întrerupse Marion cu un ton violent. (Subreta intră). Lacheul domnului de Montereau mai este aici? (Annette încuviinţă din cap). Aştepta răspunsul meu, nu? Iată-l! (închise cutiuţa şi i-o întinse feţei). Să spună domnului conte de Montereau că Marion Delorme îşi face toaleta fără pieptene. Du-te şi spune-i acestea, draga mea… (Jupâneasa ieşi). Acum, domnule marchiz, vrei să-mi răspunzi: mă iubeşti?

— Doamnă, spuse el, ştiţi bine că vă ador, că sufletul meu…

— Banalităţi! domnule marchiz. Ştiu ce vă mai supără. Annette!! Lacheul domnului de Rohan este aici, da? Aşteaptă răspunsul meu? Iată-l: (Întinse jupânesei şiragul de perle care valora cel puţin douăzeci de mii de livre). Valetul să spună domnului duce de Rohan că un şirag de perle seamănă prea mult cu un lanţ, iar Marion Delorme nu vrea să poarte lanţ. (Apoi, după ieşirea jupânesei): Marchize, pe cuvântul meu de cinste că întrebarea este foarte serioasă. De spusele dumitale depinde ultimul răspuns pe care trebuie să-l dau valetului care a adus cel de-al treilea cadou pe care l-ai văzut în camera mea.

— Cine a trimis acest coş de flori? întrebă Cinq-Mars scos din fire, incapabil să se stăpânească.

— Domnul episcop de Luçon! răspunse cu răceală Marion. Vezi, eu îţi răspund!

— Richelieu! tună Cinq-Mars.

Marion surâse:

— Da, spuse ea, Richelieu! Richelieu căruia dumneata singur ai consimţit să mă prezinţi.

— Da, Marion, izbucni Cinq-Mars, ştiu că te joci cu acest suflet care nu bate decât pentru dumneata. Mă întrebi dacă te

iubesc. Şi eu la rândul meu te întreb: care e primejdia de care numai eu te pot scăpa? Spune-mi, Marion! Şi vei vedea cât de mult te iubesc!

Marion Delorme plecă capul. O emoţie înăbuşită îi sălta pieptul. Probabil că lupta împotriva unei ultime şovăieli.

— Această primejdie iat-o, spuse ea în sfârşit. Nu mă ameninţă numai pe mine. Îl ameninţă şi pe cel pe care-l voi iubi. Dar mai întâi... ascultă, marchize, îmi vei face cinstea, nădăjduiesc, să nu mă priveşti nici ca pe o proastă şi nici ca pe o sfântă. Am venit la Paris pentru a străluci, pentru a triumfa, pentru a domni prin dreptul frumuseţii mele, aşa după cum Anna de Austria domneşte prin dreptul originii sale. Preţuiesc la o sută de mii de livre existenţa pe care vreau s-o duc... deocamdată. Dumneata îmi poţi asigura aceste o sută de mii de livre?

— Am o rentă de trei sute de mii de livre, răspunse Cinq-Mars. Iar la moartea tatălui meu voi avea de două ori mai mult. Vrei să-ţi subscriu în fiecare an cele o sută de mii de livre de care ai nevoie? adăugă el sincer. (Pe acele timpuri o sută de mii de livre era o sumă considerabilă).

Marion îl străfulgeră cu privirile. Dar nu voi să devieze subiectul discuţiei care, din anumite puncte de vedere, atingea marginile mişeliei, iar din altele, ale tragicului.

— Cuvântul dumitale îmi ajunge. Bineînţeles, nici nu mai pun la socoteală că vreau o casă frumos mobilată, cai, trăsuri, lachei şi că pretind să primesc în saloanele mele pe toţi nobilii şi artiştii Parisului. Doresc ca tot oraşul să fie la picioarele mele.

— Voi pune întreg Parisul la picioarele tale!, spuse Cinq-Mars cu glas aprins. Aş pune şi regatul, dacă aş putea.

— Bine, răspunse Marion, cu gestul unei împărătese atunci când primeşte închinăciunea vreunui ambasador. Acum, îţi voi repeta întrebarea mea: mă iubeşti? Căci tot ceea ce mi-ai spus până acum nu dovedeşte decât că mă doreşti. Există în Paris vreo zece nobili care mi-ar fi dat acelaşi răspuns. Dar eu am socotit că numai dumitale şi cavalerului de Capestang (Marchizul se cutremură de mânie) puteam pune această întrebare înfricoşătoare care luceşte, momentan, în viaţa mea, tot astfel după cum securea călăului străluceşte deasupra capului unui condamnat, îl îndepărtez pe Capestang. Este sărac şi eu nu pot fi săracă. Urăsc banul, marchize, dar fiindcă totul pe

lumea asta se plăteşte, şi pentru că vreau să trăiesc în îndestularea care mi se potriveşte, sunt forţată să-l îndepărtez de mine pe oricine n-are bani. Rămâi doar dumneata. Şi înainte de a-mi răspunde, ţin să cunoşti primejdia. Există în Paris un om a cărui forţă şi putere sunt neîntrecute. Mâine, el va uimi pe toată lumea. M-am gândit mai întâi să mă leg de acest bărbat. Dar îmi inspiră frică. Şi presimt că această teamă se va schimba curând în ură. Acest bărbat, marchize, mi-a oferit două sute de mii de livre anual. Într-o zi, mi-a vorbit chiar el însuşi. Mi-a arătat ceea ce dumneata regretai, mai adineauri, că nu îmi poţi oferi: un regat la picioarele mele! L-am refuzat, sau, mai bine spus: am ocolit răspunsul meu. Atunci, bărbatul acela s-a aplecat spre mine Iată ce mi-a spus: «Din acest moment te supraveghez. Nenorocire ţie dacă iubeşti, tu care nu vrei să mă iubeşti pe mine! Ţie îţi va fi rezervată Bastilia, adică mormântul morţilor. Vei muri oră cu oră. Îţi voi injecta moartea picătură cu picătură. Pentru tine, aşadar, mormântul, unde vei intra de vie, iar pentru cel pe care îl vei iubi, spânzurătoarea sau securea!!!»

Marion Delorme se ridică. Era palidă, dar hotărâtă. Cinq-Mars tremura din tot corpul. Era cuprins de un fel de vârtej. Privirile sale pierdute în depărtare, spre zările misterioase alo viitorului, întrezăreau poate eşafodul. Marion, gravă, se plecă asupra lui şi îi repetă:

— Acum... numai acum, poţi răspunde la întrebarea mea. Căci ştii — văd aceasta în ochii tăi — că arhanghelul care vrea să-şi întindă aripile funeste asupra dragostei noastre se numeşte Richelieu, episcop de Luçon!

— Iată răspunsul meu!, strigă Cinq-Mars ridicându-se la rândul său.

Se duse spre uşă, pe care o deschise şi făcu semn unui om care aştepta în anticameră. Era un lacheu îmbrăcat în negru, fără livrea. Îi făcu semn să se apropie. Valetul ascultă porunca. Cinq-Mars luă de pe masă coşul cu flori artificiale împodobit cu diamante.

— Eşti de la domnul de Luçon?, îl întrebă el pe valet cu glas aspru, ameninţător.

— Da, domnule, răspunse rece valetul.

Marion, cu ochii ţintă spre marchiz, palpita. Cinq-Mars puse coşul în braţele valetului şi întorcându-şi privirile spre Marion, spuse:

— Du-te şi spune domnului de Richelieu că eu, Henri de Ruzét de Effiat, marchiz de Cinq-Mars, nu-l cred în stare să pună în aplicare ameninţarea pe care a îndreptat-o împotriva mea şi a amantei mele, domnişoara Marion Delorme, aici de faţă. Şi, pentru ca să nu se îndoiască de autoritatea mea, după cum vezi, îi înapoiez cadoul pe care a îndrăznit să-l trimită aici.

— Lacrimi şi sânge!, murmură în sinea ei Marion înfiorându-se.

Cinq-Mars, după ce închise uşa, se apropie de Marion, şi căzându-i în genunchi îi spuse:

— Aşa vrei să fii iubită?

Marion îl ridică, îl cuprinse cu amândouă braţele, închise ochii, îşi lipi gura de buzele lui şi răspunse:

— Te iubesc şi sunt a ta!

Îmbătat de dragoste, şovăind, stăpânit de pasiune, Cinq-Mars îşi simţea sufletul palpitând şi toată fiinţa contopită în ardoarea acestui sărut voluptuos. Deodată, printr-o schimbare a sufletului, tot atât de greu de explicat ca şi venirea unui uragan, Cinq-Mars începu să se gândească la Giselle. Imaginea Gisellei i se perindă pe dinaintea ochilor. Şi atunci, se simţi strangulat de o apăsare de groază.

Căci Giselle era logodnica de care se legase printr-un jurământ solemn. Giselle era fiica ducelui de Angoulême de care el era legat prin înlănţuirea unei complicităţi la capătul căreia se ridica eşafodul. Giselle sau Marion! Trebuia să aleagă! Să aleagă numaidecât! Căci în acea zi chiar, peste o oră, în acelaşi moment. Cinq-Mars era aşteptat în strada Barrés pentru a semna contractul căsătoriei sale.

Capitolul XI Richelieu

Palatul lui Richelieu se afla situat la o sută de paşi de casă din colţul străzii Dauphine. De acolo, Cogolin îl văzuse ieşind pe Laffemas.

În acea dimineaţă. Monseniorul de Richelieu, după ce-şi făcu în grabă slujba, trecu în camera sa, unde valetul îi scoase podoabele preoţeşti, pentru a-l ajuta să se îmbrace într-un

costum de cavaler: timpul războaielor religioase în care cardinalii impuneau sarcini grele mercenarilor lor, de abia trecuse. Astfel fiind, nimeni nu se mira văzând pe slujitorii bisericii cu pălăria de pene pe cap şi cu spada la cingătoare.

— Secretarul meu!, strigă episcopul cu un ton aspru.

Valetul, întocmai unei umbre înspăimântate, dispăru. Peste un minut apăru Laffemas. Şi el amintea de o umbră, mai unduioasă: mai căţărătoare.

— Te ascult!, spuse Richelieu,

Cu glas scăzut. Laffemas îşi începu raportul, pe care Richelieu îl ascultă, fără ca măcar o singură cută a feţei sale să trădeze vreun interes pentru cele auzite. Numai privirea, la mari răstimpuri, scânteia ciudat, dar imediat flacăra din ochi se stingea. Să spunem doar atât. În acest raport era vorba de patru puncte strategice: casa din colţul străzii Dauphine, palatul Angoulême, casa din strada Barrés şi tripoul din strada Ursins. Mai pomenea şi de patru persoane: ducele de Angoulême, Giselle, cavalerul de Capestang şi Marion Delorme.

După ce Laffemas termină de vorbit. Episcopul rămase tăcut, nemişcat, cu privirile arzătoare şi cu sprâncenele încruntate. În costumul său de catifea roşie, cu manşetele gălbui, cu atitudinea lui visătoare, cu vârfurile mustăţilor îndreptate în sus, Richelieu, în penumbra camerei sale, părea un Mefisto.

— Pe scurt, Monseniore, continuă Laffemas în primul rând — afacere de Stat — o mare reuniune va avea loc la palatul Angoulême. La o cină, cu prilejul căreia s-au strâns toţi prietenii prinţului de Condé s-a strigat: "Jos cu bara". Ceea ce dovedeşte că, deşi Prinţul îl sprijină pe Angoulême, lucrează pentru el însuşi. În aceeaşi ordine de idei, se pare că, în mare taină, doamna marchiză de Ancre s-a unit cu Angoulême. Soţul ei este îndrăgostit de fiica ducelui şi a poruncit să fie căutată. A doua afacere personală: am urmărit-o pe domnişoara Delorme. S-a întâlnit cu cavalerul de Capestang într-un tripou de pe strada Ursins. În ceea ce îl priveşte pe Capestang, pasiunea pe care Concini o nutreşte pentru Giselle trebuie legată de conversaţia pe care am surprins-o în castelul Angoulême între duce şi fiică-sa, discuţie care dovedeşte că această nobilă domnişoară are pentru domnul Capestang sentimente pe care tată-său nu le admite, ci le condamnă. Cât în ceea ce îl priveşte pe Cinq-Mars,

se pare cu tânărul marchiz a părăsit orice nădejde de a o recâştiga pe domnişoara Marion Delorme. În sfârşit, fiica ducelui de Angoulême locuieşte în strada Barrés. Asta-i tot.

Richelieu tresări. Se apropie de spion, îi puse mâna pe umeri şi îl răsplăti cu următoarele cuvinte:

— Foarte bine, dragă Laffemas. Ai putea fi admirabil prefect de poliţie.

Laffemas se înălţă în călcâie, încercând să-şi mărească statura, ca şi când ar fi vrut să ajungă la înălţimea postului promis. Faţa i se înroşi de mândrie.

— Bine, spuse Episcopul, să vii mâine dimineaţă la raport. Vei găsi pe căminul biroului meu de la parter un săculeţ conţinând o sută de pistoli şi un coş cu flori. Săculeţul este pentru tine. Coşul, îl vei trimite cu un valet la ospătăria "La cei trei Regi". Îmi veţi spune răspunsul ce ai primit. Du-te!

Laffemas dispăru. Richelieu, cu mersul lui mândru şi mlădios în acelaşi timp, ieşi din cameră, în curtea palatului, încălecă şi, urmat de un valet, se îndreptă spre strada Tournon. Ajunse curând la castelul marchizului de Ancre. Concini îl primi numaidecât, căci începuse să se teamă de acest preot cu faţa palidă şi cu privirile viclene. Atacul episcopului fu fulgerător.

— Domnule prim-ministru, spuse Richelieu, aşezându-se pe fotoliul arătat de Concini, înainte de a dezvălui lucrurile acestea în Consiliul de Stat, am ţinut să discut cu dumneata despre conspiraţia bastardului lui Carol al IX-lea şi despre măsurile pe care Statul trebuie să le ia.

Concini tresări. Până atunci, toată lumea vorbise despre această conspiraţie în mare şoaptă. Toată lumea — de la rege până la Luynes — se gândea la ea. Dar fiecare se ferea să o privească în faţă, sau se căznea, cel puţin, să pară că nu-i acordă prea mare însemnătate. Pentru Concini, aşadar, cuvintele episcopului erau ca nişte lovituri de ciocan simţite în moalele capului. Totuşi rămase surâzător.

"Şuieră, vipero!" gândi prim-ministrul.

— Domnule Episcop, spuse Concini cu glas puternic, ascunzându-şi adevăratele gânduri, demersul dumitale mi-este o nouă şi preţioasă dovadă a prieteniei pe care mi-o acorzi. Din pricina acestei conspiraţii — ei, pe Dumnezeul meu! — nici nu mai mănânc, nici nu mai dorm...

— Într-adevăr, spuse Richelieu pironindu-şi privirile lui

limpezi asupra mareşalului, aţi slăbit, sunteţi palid... Dacă nu aş şti că afacerile Statului vă rod... de grijă din pricina lor... aş spune că sunteţi bolnav, bolnav de inimă, de pildă.

Concini deveni livid,

— Inima mi-e sănătoasă, tună el. Să nu aveţi nici o grijă. Cât despre ducele de Angoulême...

Concini se opri. Gâfâia. La pomenirea acestui nume gândul său zbură spre Giselle. Durerea care-l cuprinse îl făcea să tremure. Broboane de sudoare îi apărură pe frunte. Pieptul i se umflă de un suspin.

— Moartă! Moartă!, horcăi el. Ce însemnătate are restul?

— Hotărât, spuse Richelieu, trebuie să vă îngrijiţi inima. L-aţi consultat pe Hérouard?

— Să trecem peste aceasta, propuse brusc Concini, stăpânindu-se. Cât despre conspiraţie, domnule episcop, ea s-ar mărgini la un joc de copii, dacă am putea pune mâna pe duce. Toată greutatea stă în acest, fapt. Iar după cum v-am spus, tot gândindu-mă la asta îmi pierd foamea şi somnul. Mi-aţi putea da vreun sfat bun? Cât de recunoscător v-aş fi!

— Am ceva mai bun decât un sfat să vă dau, spuse Richelieu cu glas gingaş, care ascundea o înspăimântătoare ameninţare, tot aşa după cum degetele catifelate ale tigrului, ascund ghiare sfâşietoare.

— Ce? întreba Concini răsturnându-se pe spătarul fotoliului său.

— În primul rând, domnule marchiz, îngăduiţi-mi să vă spun că trebuie să reacţionaţi repede. Dacă nu, invidioşi ca alde Luynes, sau limbuţi de talia lui Ornano ar putea spune că, în taină, îl sprijinim pe conspirator. Iar atunci am risca pur şi simplu capul nostru.

"Ştie! gândi Concini. Ştie că Léonora a vorbit cu ducele. Sunt pierdut!"

Concini aruncă în jurul lui priviri rătăcite. Cu un gest prompt, Richelieu se asigură că avea zalele pe piept şi ascuţitul său pumnal, la brâu. Dar, în pofida zalei şi a cuţitului, dacă Rinaldo ar fi intrat în acel moment, Episcopul s-ar fi putut socoti un om pierdut.

— Nebunie! Iluzii! bâlbâi Concini. Ce interes aş avea eu... eu... care datorez totul regelui... şi reginei...

Izbucni într-un râs nervos,

— Dar eu nu am spus "dumneata", reluă Richelieu, nepăsător ca un judecător şi înspăimântător ca un călău, am spus "noi". Ba aş spune chiar "eu". Să presupunem că din întâmplare mă îndrăgostesc de fiica celui pe care trebuie să-l arestez, pe care trebuie să-l predau securii sau spânzurătorii... dar înţeleg îndrăgostit la nebunie, atât de îndrăgostit încât să-mi pierd minţile, atât de îndrăgostit încât să risc dizgraţia puterii regale care a făcut din mine, om de nimic, personajul cel mai temut al întregului regat... bineînţeles, după dumneata. Să presupunem aceasta, d-le prim-ministru. Şi să ne mai închipuim că lucrul este ştiut. Nu credeţi că atunci aş putea fi învinovăţit că sprijin planurile conspiratorului? Nu credeţi că din acea clipă regele va trebui să mă aresteze pe mine?

Concini simţea că se sfârşeşte. Capul îi vâjâia. Sângele îi împurpură fruntea iar firişoare roşii apărură în albul ochilor. Printr-o sforţare furioasă, el reacţionă. Deodată, se ridică:

"Ali! Preot blestemat! strigă el în gândul său, în timp ce, printr-o minune, buzele sale mai surâdeau încă; soarta mea este în mâinile tale, vina mea atârnă de voinţa ta! Ei bine, atunci să mori!"

Era cât p-aci să-şi scoată cuţitul din teacă. Era cât p-aci să se năpustească asupra Episcopului.

În această clipă, Richelieu, tot mai palid, dar menţinându-şi calmul, îi zise:

— Fără să mai puneţi la socoteală faptul că se va încerca asasinarea mea. Din fericire port zale care şi-ar fi râs chiar şi de cuţitul lui Jacques Clément şi al lui Ravaillac, chiar şi de pumnalul compatriotului dumitale Castruccio. Eu am adus-o de la Toledo. Dar dumneata, domnule marchiz?

Concini respiră greoi ca un taur prins sub spada toreadorului. Apoi liniştit, stăpânindu-se singur, se aşeză şi spuse:

— Pe Sfânta Trinitate, scumpul meu episcop de Luçon, tot ce mi-ai spus dumneata acum, chiar eu îmi tot spun şi mă frământă ziua şi noaptea. Şi din această pricină, deşi nu mă pot învinovăţi nici de gândurile, nici de dragostea pe care o bănuiţi... pentru dumneata, nu pentru mine... am hotărât să-i arestez pe Angoulême. Dar cum? Asta-i greutatea; pe sângele lui Christ!

Şi Concini scrâşni din dinţi.

— Aş putea să-l arestez acum, din moment ce ea e moartă! suspină el în sinea lui...

— Domnule marchiz, spuse Richelieu, după cum v-am spus, eu vă aduc ceva mai bun decât nişte sfaturi cu care nu aţi avea ce face. V-am adus informaţiuni exacte, precise. Cunoaşteţi, desigur, palatul lui Angoulême, nu? Ştiu că ducele va fi acolo, astă-noapte. Mai precis! Va sosi la orele zece noaptea şi va intra prin portiţa din partea cheiului.

— Aşadar, este la Paris? întrebă Concini cu o surpriză minunat simulată.

— Da, este la Paris. Prin urmare, va fi destul ca astă noapte, între orele zece şi unsprezece să se înconjoare castelul şi să fie percheziţionat.

— Ah! domnule episcop, mi-ai redat astfel viaţa, adică pofta de mâncare şi somnul. Un astfel de serviciu nu poate rămâne nerăsplătit. Spuneţi-mi, ce doriţi?

Richelieu se prefăcu, de formă, că se gândeşte o clipă. Apoi, răspunse:

— Tânăra regină Anna de Austria nu are încă duhovnic...

— Bine, domnule, mâine voi supune semnăturii numirea dumitale: vei fi duhovnicul reginei.

"Culege, continuă Concini în sinea lui. Culege firimiturile bogăţiei şi puterii mele. Culege, popă mândru, popă cerşetor, până ce vei culege la colţul vreunei străzi un glonte de revolver, de care nici măcar zalele tale — cu toate că sunt din Toledo — nu te vor putea scăpa".

Richelieu tresărise de bucurie. Acest post de duhovnic al reginei, pe care acum îl obţinuse prin viclenie şi ameninţare, îl dorea de multă vreme cu o nespusă ardoare. Atribuirea lui însemna pătrunderea Episcopului în sânul familiei regale. El căută să găsească un mijloc de a-i mulţumi lui Concini şi de a-i face să uite că îl condusese până aproape de marginile prăpastiei terorii. Şi găsi acest mijloc de a-i mulţumi lui Concini şi de a-l face să uite.

— Mareşale, spuse el, informaţiunile mele nu se opresc aici.

"Oare ce nouă lovitură îmi va mai da", se gândi Concini, care, cu dinţii strânşi, cu faţa înflăcărată, se întreba dacă nu ar fi bine să-l strângă de gât pe acest teribil duşman.

— Domnule Prim-Ministru, după ce îl veţi aresta pe tată, ar fi poate bine... nu să o arestaţi, dar să o faceţi să dispară pe

fiică… căci ea este sufletul conspiraţiei.

Concini îşi ridică privirile spre Richelieu. Suferea. Preotul acesta îi vorbea de mai bine de o oră de Giselle, ca şi cum ea ar mai fi trăit încă. Dar ea murise! Murise asasinată de Marie de Médicis! Aruncată în Sena! Înecată de slujnicii reginei-mame.

— Ce spuneţi, domnule episcop? întrebă el cu voce stinsă. Cea despre care vorbiţi nu mai există.

— Vă înşelaţi, Mareşale, replică Richelieu convins că italianul încerca o ieşire. Cea despre care vorbesc, adică Giselle de Angoulême, nu numai că nu este moartă, dar e atât de sănătoasă încât a fost văzută ieri şi în zilele precedente.

Concini se ridică. Se clătina. Se apropie de episcop şi îi cuprinse mâinile pe care i le strânse cu putere. Bâlbâi:

— Repetă, te rog! Dacă sub zalele dumitale bate un suflet de om, repetă, te implor!

— Am spus, reluă episcopul, mirat de astădată am afirmat că Giselle de Angoulême trăieşte şi că o veţi găsi oricând veţi dori în strada Barrés, în casa Mariei Touchet. Trebuie să dispară. Nu arestată, mareşale, căci o astfel de faptă ar stârni scandal, o simplă sechestrare tainică… ei, dar te moleşeşti, d-le marchiz, ce ai?

Richelieu căută din ochi o sonerie, un semnal oarecare. Concini, ca trăsnit, căzuse pe spătarul fotoliului său, scoţând un ţipăt care semăna cu un strigăt sinistru, cu un geamăt lugubru, dar care era de fapt o intonaţie de bucurie. În acest moment, una din perdele se dădu în lături. Léonora Galigaï intră. Fără a rosti un singur cuvânt, îi dădu bărbatului său să respire un puternic reactiv. Concini deschise ochii şi o văzu pe Léonora. Dintr-o singură privire, îşi dădu seama că ea auzise totul.

— Erai acolo? întrebă el, într-un suflu de spaimă.

— Da, răspunse ea pe un ton aspru, rece, înfricoşător.

Obrazul ei de ceară nu mai avea nimic omenesc, în afară de ochii ei negri, în care Concini citi, ca într-o carte deschisă, condamnarea Gisellei. Ea aruncă spre Concini o privire în care se citea toată dragostea de care era frământată, toată voinţa ei sălbatică.

— Lasă totul în seama mea, spuse ea. Nu te mai ocupa sau nelinişti de nimic. Ai încredere în Léonora. Ştii de ce sacrificii este în stare dragostea ei. Pe Dumnezeul meu, pe sufletul acesta care se pârjoleşte pentru tine, îţi jur, Concini, că voi feri

viaţa acestei fete. După ce o voi aduce aici, în acest palat, vom discuta împreună asupra soartei ei. Du-te, Concini. Du-te şi odihneşte-ţi capul înfierbântat. Tu erai cât p-aci să mori de bucurie... eu, de durere.

Era admirabilă înfăţişarea ei.

— Domnule de Luçon, spuse ea întorcându-se spre Richelieu; bănuiesc că nu aţi terminat încă şi că mai aveţi una sau mai multe informaţiuni să ne daţi. Vedeţi că domnul mareşal este suferind. Vreţi să-mi faceţi cinstea să mă urmaţi în iatacul meu?

Concini nu făcu nici un gest ca să se împotrivească acestui aranjament. Trăia una din acele clipe în care totul dispărea, socoteli, ambiţii, forţă morală, trăia o clipă în care pasiunea se instalase ca o suverană în mintea omului, interzicând oricărui alt sentiment să pătrundă. Câteva minute mai târziu, Richelieu se afla în iatacul Léonorei, salon luxos, mobilat elefant şi îmbelşugat,

— Ce mai aveţi să-i spuneţi domnului mareşal?, întrebă ea semeaţă şi poruncitoare, căci astfel se purta cu toţi cei care se apropiau de ea.

Fruntea episcopului se întunecă! Tremură şi el dar nu de dragoste, ci de ură. Îşi dădu seama că tot ce spusese în biroul lui Concini, nu era decât pentru a-l aduce pe pragul să dea drumul la cele ce va spune de acum înainte. Vocea lui deveni aspră şi şuierătoare:

— Doamnă, sunteţi un mare politician şi veţi înţelege deci că adeseori soarta unui Stat atârna de o fiinţă foarte măruntă, că deseori cariera unor ilustre personalităţi este oprită, sfărâmată de unul din aceşti oameni prea jos puşi pentru a atrage atenţia.

Léonora tresări. Un val de ură îi umflă pieptul. Căci ea cunoştea ura din aceste fiinţe mărunte! Dintre aceşti oameni jos puşi cunoştea unul care, dacă nu i-o sfărâmase, cel puţin îi oprise de două ori ascensiunea.

"Capestang!... scrâşni în sinea ei. Dacă presimţirea mea nu m-ar înşela! Ah! dacă acest preot mi l-ar da legat pe acest blestemat aventurier! I-aş ierta că a înviat-o pe Giselle!"

Richelieu, cu privirea lui limpede, o cerceta pe Léonora. În această clipă, privirile scăpărătoare ale nevestei lui Concini se pironiră asupra lui. Iar el înţelese atunci că aveau amândoi

aceleaşi gânduri.

— Doamnă, spuse episcopul, arestarea lui Angoulême ar fi o mare lovitură. Dispariţia Gisellei ar fi necesară. Orice încercare a noastră... pentru a salva Statul s-ar nărui, dacă cel despre care vă vorbesc nu va fi făcut neputincios. Şi totuşi nu este nici prinţ cum ar fi Condé, nici duce cum ar fi Guise şi nici un favorit cum ar fi Luynes. Are însă o minte scăpărătoare. Are un suflet neîmblânzit şi o sabie necruţătoare! Se numeşte cavalerul de Capestang...

— Capestang!, murmură Léonora. Aşadar, îl cunoşti. Şi îl urăşti şi dumneata!

— Da, îl urăsc!

Strigătul lor fu izbucnirea a două suflete pline de ură până la gâtlej. În acea clipă, cei doi cumpliţi făţarnici dispreţuiră rolul de a se mai preface. Apărură unul altuia ceea ce erau în realitate: două fiare sălbatice năpustite asupra lumii, mânate de aceleaşi ambiţii, brute înzestrate cu aceeaşi voinţă unul în faţa altuia, arzători, înfricoşându-se, poate, unul pe altul, sau admirându-se.

— Marion este a mea!, se gândi Richelieu care, recăpătându-şi aproape numaidecât sângele rece, adăugă tare:

— Îl urăsc, doamnă, pentru că netrebnicul ăsta poate stingheri planuri însemnate. Mie personal nu mi-a făcut nici un rău, dar, poate cauză Statului multe rele prin îndrăzneala şi intrigile sale, dar mai ales prin influenţa pe care o poate exercita asupra Gisellei de Angoulême.

— Asupra Gisellei!, murmură Léonora, cutremurându-se de gândurile pe care le întrezărea. Ce influenţă?

— Ea îl iubeşte!

— Eşti sigur de aceasta? întrebă conspiratoarea.

— Ea îl iubeşte. Şi el o iubeşte, sau cei puţin se preface că o iubeşte, căci în realitate cred că sufletul şi mintea acestui aventurier sunt îndreptate în altă parte (Richelieu suspină mânios). Dar dumneata pricepi ce pradă însemnată poate fi Giselle de Angoulême pentru acest înfometat venit la Paris pentru a se îmbogăţi? Iar în ceea ce o priveşte pa ea, pasiunea ei este sinceră şi profundă. Într-o noapte, la palatul Angoulême, a fost surprinsă o discuţie în decursul căreia ea mărturisea dragostea-i tatălui, ducelui de Angoulême.

— Aşa! murmură Léonora, acum încep să văd mai limpede.

Preotul acesta se înşeală: Capestang o iubeşte pe Giselle! Pentru ea, pentru a o cuceri, îndeplineşte el atâtea minunăţii. Se iubesc! repetă ea, cu o bucurie înspăimântătoare. Acum pot să mă răzbun...

— Este vorba, reluă episcopul, ca să doborâm în primul rând această piedică. Doamnă, trebuie să-l omorâm pe Capestang!

— Cred că aveţi dreptate, răspunse rece Léonora. Voi pune să-l caute pe acest aventurier şi când îl voi găsi...

— L-am găsit, o întrerupse Richelieu. Poate fi prins oricând doriţi într-un han sărăcăcios din strada Vaugirard, o ospătărie ce se numeşte "La regele Henric".

Richelieu se înclină. Când se ridică şi îşi îndreptă privirile spre Léonora, o văzu atât de înfricoşătoare, încât se plecă din nou spre a-şi ascunde bucuria.

"Capestang poate fi socotit drept un om mort! Marion este a mea!", gândi el.

— Doamnă, spuse Richelieu cu glas tare, nădăjduiesc că sfaturile pe care un sărman episcop, aşa cum sunt eu, le-a dat doamnei marchize de Ancre, o admirabilă politiciană, vor fi primite cu bunăvoinţă.

Léonora cuprinse mâna ducelui de Richelieu şi îi spuse cu o voce puternică, care trăda bucuria de oare era cuprinsă:

— Concino v-a promis, pentru mâine, titlul de duhovnic al reginei. Mă întreb şi eu, de o clipă, ce aş putea să vă promit? Şi iată ce am găsit: Richelieu, înainte de împlinirea anului, vei fi Cardinal,

Episcopul păli. Se plecă deasupra mâinii Léonorei şi printr-un sărut respectuos, pecetlui pactul de tovărăşie, pactul ambiţiei, pactul crimei!...

Capitolul XII Corbul şi vulpea

În aceeaşi zi, spre orele patru după amiază, adică tocmai puţin după momentul în care Cinq-Mars, în urma acelei scene dramatice, se legase de Marion Delorme, declarându-i război lui Richelieu, tânărul marchiz părăsi hanul "Le cei trei Regi". Chiar

în acelaşi moment, cavalerul de Capestang părăsea la rându-i ospătăria "La Regele Henric". Mergea cu paşi semeţi busculând numeroşii trecători, răspundea cu o înjurătură furioasă observaţiilor, bolborosea blesteme şi învârtea mereu în mână mânerul spadei sale. Era tare palid, cu toată mişcarea pe care o făcea. În ciuda promisiunii pe care o făcuse în noaptea trecută lui Marion, el nu se îndrepta atât de mânios, sau mai bine spus, de disperat, spre hanul "La cei trei Regi".

În seara din ajun, dând ultimul pistol stăpânului său şi sfătuindu-l să se ducă la tripoul din strada Ursins, Cogolin rămase singur. Era convins că stăpânul-său nu se va mai întoarce în noaptea aceea. Socotind, desigur, că orice nouă încercare asupra maestrului Lureau ar fi rămas zadarnică, Cogolin, căruia îi era foame şi sete şi care, printr-un raţionament cât se poate de logic, admitea că dacă îi e foame şi sete, trebuie să mănânce şi să bea, ieşi afară, ferindu-se să facă cel mai mic zgomot. Iar când se află în mijlocul drumului, umezindu-şi degetul arătător, îl ridică în aer; după ce află astfel dincotro sufla vântul, Cogolin, care nu avea nici un motiv să se îndrepte mai degrabă spre apus decât spre răsărit, spre nord decât spre sud, mări pasul şi se îndreptă în direcţia dinspre care bătea vântul.

Valetul cavalerului străbătu astfel mai multe străzi, trecu Sena, se reîntoarse, o luă spre dreapta, o luă spre stânga, cu nările mereu umflate, cu ochii mereu zgâiţi spre toate ospătăriile, căci el pândea mâncarea. Sunară orele nouă, cârciumile şi tavernele se închiseră: afară, negura devenea din ce în ce mai deasă. Şi totuşi Cogolin nu-şi potolise setea, nici foamea. Profund vexat şi nespus de supărat, servitorul începuse tocmai să bombăne, când, prin dreptul unei fâşii de lumină care răzbătea de la o prăvălie, zări trecând o făptură majestuoasă, care îl făcu să tresalte.

Căci Cogolin era înzestrat cu o memorie specială, numită, "recunoaşterea stomacului".

Iată, îşi zise el tresărind, nişte umeri cu care îmi pare că am stat cândva la masă, iată o înfăţişare herculeană pe care am admirat-o printre mâncărurile, fripturile şi sticlele a căror amintire mă fac să plâng de înduioşare. Unde era acesta? Ei drăcie!... deşi stăpânul mi-a interzis această înjurătură. Dar acum am să profit şi eu de ea... căci el nu este, aici. Ei drăcie!

Am descoperit! Era "La cei trei regi", în ziua în care cavalerul de Capestang cina împreună cu marchizul de Cinq-Mars. Din moment ce stăpânii se înfrăţiseră, apoi şi valeţii nu puteau rămâne mai prejos. Hei, domnul meu... oare cum îl chema! Domnule Lampion, domnule Felinar... am găsit: domnule de Lanternă!

Cel strigat, care într-adevăr nu era altul decât lacheul marchizului de Cinq-Mars, se întoarse cu un aer de mândrie înnăscută şi lăsă să se zărească o faţă rotundă, îmbujorată, aurită, faţa unui adevărat lacheu de casă mare, care mănâncă de patru ori pe zi, fără a mai pune la socoteală suplimentele. Cogolin se aplecă şi îi vorbi cam astfel:

— Bună ziua, domnule de Lanternă. Eşti tot atât de sănătos? Ţi-ai păstrat acelaşi aer nobil? Ei, domnule de Lanternă, desigur că dumneata eşti prinţul lacheilor...

— Dar cine eşti dumneata, domnule, şi cum se face că mă cunoşti?, întrebă valetul cu vădită bunăvoinţă.

"Este al meu!" se gândi Cogolin, iar cu voce tare reluă:

— Dar cum, domnule de Lanternă, se poate că dumneata să nu recunoşti pe musafirul căruia i-ai dat mâncăruri atât de bune, provenite din resturile rămase de la stăpânii noştri? El, domnule de Lanternă, eu însă nu te-am uitat... şi de altfel cum ar putea fi uitat un om care cunoaşte manierele lumii elegante şi care primeşte cu o ospitalitate de nobil!?

— Îmi pare că sunteţi domnul Cogolin, nu? spuse Lanterne cu aceeaşi condescendenţă în glas, care ascunde în ea şi o urmă de dispreţ.

— Chiar el în persoană, domnule de Lanternă. Şi vă asigur că sunt foarte mândru de a,fi fost recunoscut de un om ca dumneata.

— Dar, întrebă lacheul marchizului de Cinq-Mars pe un ton de mirare şi modestie, pentru ce mă numeşti dumneata de Lanternă?

— Cum? M-am înşelat? Nu este acesta numele dumitale?

Lanternă înghiţi în sec cu oarecare efort şi zise:

— Mă numesc doar Lanterne...

— Doar? se miră Cogolin, împrumutând aceeaşi expresie de uimire pe care ar avea-o cineva aflând că regele nu se numeşte Bourbon. Pe legea mea, chiar azi de dimineaţă spuneam stăpânului meu. "Se vede treaba că domnul marchiz de Cinq-

Mars este dintr-o familie foarte nobilă, de vreme ce şi lacheii dumisale au titluri". Îmi cer iertare, domnule, dar înfăţişarea dumitale m-a indus în eroare.

— Nu m-am simţit deloc jignit, recunoscu simplu Lanternă. Dar să lăsăm acestea. Mă duceam tocmai la masă, domnule Cogolin. Şi pentru că ai păstrat o atât de frumoasă amintire despre prima noastră întâlnire în bucătăria hanului "Cei trei regi", te rog fă-mi plăcerea şi ia masa împreună cu mine şi astă seară.

— Ştiam! exclamă Cogolin.

— Mă rog? întrebă Lanternă.

— Nimic! Un strigăt din suflet! Din când în când, sufletul meu simte nevoia să strige! Tocmai vin de la masă, dragul meu Lanternă, dar pentru plăcerea şi cinstea de a fi comeseanul tău, voi cina de două ori la rând.

— Eu, spuse Lanternă, într-o seară am cinat de trei ori. Îţi voi povesti aceasta la masă, căci îmi plac tare mult poveştile frumoaselor isprăvi de arme.

— La dracu! Ştii că îmi lasă gura apă! Dar, fără să vreau să fiu indiscret: unde cinăm? Tot în bucătăria domnului de Cinq-Mars?

— Nu, răspunse Lanternă, care de câteva clipe se pusese în mişcare. Astă seară sunt în misiune şi chiar de aceea mănânc atât de târziu, lucru care de altfel este contrar obiceiurilor mele. Nu ştiu dacă şi dumneata eşti ca mine, dar mie îmi place regularitatea meselor.

— Dar eu?! Ador regularitatea! Atunci vom cina într-o tavernă adăugă Cogolin oarecum neliniştit. Toate s-au închis însă!...

— Da, recunoscu Lanternă, dar restaurantul la care mergem se va deschide pentru mine. Domnule Cogolin, vom cina la "Cârnatul de Aur" în strada Barrés.

Cogolin tresări.

— Ei, se gândi el, oare aceasta este urmarea aventurii pe care am avut-o cu domnul Laffemas? Strada Barrés? reluă el tare. Este departe? Eu nu cunosc Parisul atât de bine ca dumneata.

— Foarte exact, cunosc bine Parisul. Sunt aici de vreo lună. Căci, din cei cincizeci de servitori ai dumisale, bătrânul marchiz m-a ales tocmai pe mine să plec la Paris împreună cu fiu-său,

stăpânul meu. Dar... am ajuns.

Într-adevăr, câteva minute mai târziu, Lanternă ciocănea la poarta restaurantului "Cârnatul de Aur". Şi, aşa după cum spusese, nu numai ca poarta se deschise imediat, dar însăşi patroana, care părea să-l fi aşteptat, îl conduse la o masă şi îl întrebă ce vrea să bea.

— Să beau şi să mănânc, căci mi-e foame şi sete.

Cogolin era numai ochi şi urechi. Totuşi, în timp ce se întreba ce avea să afle nou în astă seară, nu pierdea din vedere că venise acolo mai ales pentru a cina.

— Ce să mâncăm? întrebă Lanternă care se aşeză în faţa lui Cogolin, care deja se instalase comod. Ce ai spune despre un pui rece dintre aceia care se văd aliniaţi acolo? (şi arătă cu degetul). Doamnă Léonarde, (Foarte bine! se gândi Cogolin. Caraghiosul acesta a mai venit pe aici), un pui şi două sticle de vin de Suresnes. Va fi o cină destul de bună.

— Ei, domnule de Lanternă, spuse Cogolin (valetul lui Cinq-Mars îşi ridică privirile spre gazdă ca şi când ar fi vrut să-i atragă atenţia că el fusese numit astfel), se vede bine că dumneata ai gusturi de nobil. Un pui rece şi două sticle de Suresnes! La dracu!

— Doamnă Léonarde, adăugă Lanternă care se umflase în pene de mândrie, vei adăuga la pui una sau două felii de şuncă, iar în loc de Suresnes, care este puţin cam acru, ne vei da trei sticle de Macon.

— Şuncă şi Macon! exclamă Cogolin. Ei drăcie! Hotărât că numai oamenii de viţă aleasă ştiu să mănânce şi să bea astfel. Eu aş fi cerut brânză şi cidru. Domnule de Lanternă, niciodată nu voi îndrăzni să mă ospătez din aceste lucruri destinate gurilor nobile.

— Oameni de viţă aleasă! murmură Lanternă. Dar şi noi suntem tot astfel. Doamnă Léonarde, mai spuse el aruncând lui Cogolin nişte priviri menite să-l sufoce de admiraţie, ne vei da şi din plăcinta ceea de pe scrin, ne vei da şi orez cu lapte, iar în locul vinului d-tale roşu, care este cam ordinar, ne vei servi vin de Anjou.

O oră mai târziu, Cogolin stăruia că Lanternă este, poate, un duce deghizat. În acest moment, şase sticle goale dovedeau mărinimia lui Lanternă care de altfel era beat turtă, căci din cele şase sticle musafirul său îl făcuse să bea cinci. Era atât de beat,

încât îi propuse lui Cogolin să-l ia în serviciul său. Cogolin care era atât de sătul încât ar fi fost în stare să suporte un post de trei zile, dacă i s-ar fi impus lucrul acesta — căci stomacul lui, întocmai ca la unele carnivore, se putea adapta la orice împrejurare — refuză oferta şi începu să-şi strige binefăcătorul doar Lanternă.

Valetul, coborât din înălţimea mărimii sale efemere, se pregătea să-l întrebe pe Cogolin care era pricina acestei lipse de respect, care-i aducea lacrimile în ochi, când uşa se deschise şi intră un om care şi el avea înfăţişarea unui lacheu de casă mare.

— Bună seara, Bourgogne, bună seara, bâigui Lanternă.

Omul fără să acorde nici un fel de atenţie lui Cogolin, pe care-l socotea, fără îndoială, drept vreun servitor de-al lui Cinq-Mars, se plecă la urechea lui Lanternă şi îi şopti:

— Îi vei spune domnului marchiz că totul s-a hotărât pentru mâine la orele cinci după amiază, iată cheia uşiţei, pe care i-o trimite monseniorul.

Apoi omul se retrase tot atât de repede pe cât venise, în timp ce Lanternă, deşi beat criţă, îşi puse cu grijă cheia în buzunarul vestei. Cât de încet vorbise Bourgogne, totuşi Cogolin îl auzise.

— Ce se va întâmpla mâine la orele cinci după amiază? Care este rostul acestei chei, domnule de Lanternă? murmură el.

— Prietenul meu! spuse Lanternă care, auzindu-se din nou "înnobilat", îşi şterse o lacrimă pricinuită de tăria vinului sau de mândria-i rănită, sau poate de amândouă laolaltă.

— Domnule de Lanternă, iată că se face târziu. Dacă îmi îngădui, te voi întovărăşi până acasă la dumneata şi-ţi voi oferi sprijinul umărului meu, căci nu se cade ca un om ca dumneata să meargă singur pe stradă la această oră.

— Ai dreptate, prietene, zise Lanternă, sculându-se. Şi apoi misiunea mea e terminată. Vino. Cogolin, Bună seara, doamna Léonarde.

— La revedere, d-le de Lanternă, făcu hangioaica, tare amuzată de manevra lui Cogolin.

Valetul marchizului se clătină.

Cogolin zgâi ochii şi o privi pe patroană. Majestuos, Lanternă se îndreptă spre uşă, forţându-se să meargă drept, ca

orice beţiv care ştie că orice clătinare în acele momente îi este interzisă.

— Aşadar, zise Cogolin când se aflară în stradă, astă seară, domnule de Lanternă, erai însărcinat cu o misiune specială, nu? Lucrul nu mă miră, căci dumneata trebuie să fii un bun diplomat. Şi de aceea ţi s-a încredinţat misiunea de a spune domnului marchiz de Cinq-Mars că lucrul va fi îndeplinit mâine la orele cinci.

— Exact! răspunse valetul, sprijinindu-se pe umărul pe care Cogolin îl oferea cu respect. Aşa a spus Bourgogne. La orele cinci. Dar mă gândesc, prietene, că se poate cu mâine să semneze contractul...

— Ei drăcie! se gândi Cogolin, un contract?

Lanternă se opri, mai mult din pricina faptului că vorbele nu puteau ieşi prea uşor din gâtlejul său. Cogolin ciuli urechile, curios să audă toate secretele Parisului,

— La dracu! continuă Cogolin, dacă mâine se semnează contractul, aceasta înseamnă că nunta va avea loc în curând, nu-i aşa?

— Curând? repetă Lanternă. Ah! Ah! Uite cum dansează casele.

— Pentru a se căsători, stărui Cogolin.

— Curând? repetă pentru a doua oară Lanternă, agăţându-se zdravăn de braţul lui Cogolin cu încăpăţânarea pe care ţi-o dă beţia. Se vede cât de colo, prietene, că nu eşti diplomat. La orele cinci contractul, la orele şase binecuvântarea preotului. Iată...

— Iată! La dracu! Asta înseamnă diplomaţie şi nobleţe. Şi vei lua parte la căsătorie, domnule de Lanternă? Desigur, mirele nu va voi să se lipsească de dumneata într-o astfel de împrejurare!

Lanternă se aşeză pe jos şi scormonea cu degetele pământul noroios.

— Ei drăcie! exclamă el cu severitate. N-ar mai lipsi decât asta, ca domnul marchiz de Cinq-Mars să se însoare fără ca eu să fiu de faţă. (Cogolin tresări). Dacă nunta va avea loc mâine, asta înseamnă că vom avea banchet. O nuntă fără banchet nu se mai cheamă nuntă. Şi atunci, atunci te invit, Cogolin, ţin foarte mult să vii şi tu. Dar aş dori ca în faţa lui Raimbaud, Bourgogne, în faţa acestei servitorimi a lui Angoulême, tu… eu...

adică...

— Te voi cinsti cu toate titlurile, fii pe pace, domnule de Lanternă.

— Cogolin, îmbrăţişează-mă, se rugă valetul lui Cinq-Mars.

— Mâine! răspunse Cogolin. Mâine! În faţa logodnicei care trebuie să fie grozav de frumoasă şi atrăgătoare, nu-i aşa?

— Nu ştiu! Nu am văzut-o niciodată pe domnişoara Giselle.

Cogolin, care se aplecase pentru a auzi taina, pe care o afla puţin câte puţin, se ridică, ca împins de un resort. Lăsă capul în jos şi murmură:

— Sărmane cavaler de Capestang. Aş fi vrut mai bine să nu aflu niciodată această treabă. În orice caz, el nu va şti de la mine. Ar fi în stare să-mi smulgă limba...

— Cogolin, mugi Lanternă, nu mă părăsi, prietene!

— Nu, nu, răspunse Cogolin, ajutându-şi prietenul să se ridice, fie pentru că nădăjduia să mai afle ceva, fie că îi era recunoscător pentru masa pe caic i-o oferise. Aşa! Sprijină-te de umărul meu. Dar spune-mi, dragă, de vreme ce mă inviţi la banchet, unde trebuie să vin?

— Ei la dracu! izbucni Lanternă în râs. Dar dacă ne-am duce chiar de acum? Am fi gata pregătiţi pentru mâine!

— Să mergem? Dar unde?

— Acolo! zise Lanternă care după două-trei încercări reuşi să arate cu mâna una din casele de pe strada Barrés.

— Dar aici s-a oprit trăsura pe care d urma Laffemas! se gândi Cogolin. Totul devine cât se poate de limpede acum! Sărmane cavaler de Capestang! Cât sânge rău ai să-ţi faci.

— Să intrăm, propuse Lanternă cu hotărâre. Am cheia uşiţei.

— Dă-mi-o! Voi deschide eu, spuse Cogolin fără cea mai mică mustrare de cuget.

Trecură câteva minute, în decursul cărora Lanternă căută zadarnic cheia pe care i-o încredinţase lacheul ducelui de Angoulême. Cogolin vru să-l ajute şi îl ajută atât de bine încât într-o clipă cheia trecu în buzunarul său, fără ca valetul lui Cinq-Mars să-şi dea seama de ceva.

— Trebuie să fi pierdut cheia, spuse atunci Cogolin. Şi apoi, crede-mă, e mai bine să te duci acasă la dumneata. Vei fi mai "în formă" mâine la banchet. Hai să mergem. Unde locuieşte stăpânul dumitale?

— Strada Saint Antoine... lângă... "Fiicele Crucii", bâigui Lanternă care se lăsă dus fără împotrivire.

Curând ajunseră la locul indicat, care se găsea la două minute depărtare de strada Barrés. Cogolin se poticni de o poartă joasă, care se deschise numaidecât. Lanternă voi să-l îmbrăţişeze pe Cogolin, cu orice preţ.

— Mâine, dragul meu prieten, spuse el, ştergându-şi ochit pe mâine,

— Da. Mâine sau... în altă zi.

Lanternă se pregătea tocmai, cu pasul lui semeţ, să treacă pragul porţii, dar, Cogolin îl reţinu, cuprinzându-l de braţ,

— Vrei să-ţi dau un sfat, pentru a termina cu bine această seară?

— Vorbeşte! Vorbeşte, dragul şi singurul meu prieten. Ai obţinut dreptul să mă sfătuieşti.

Lanternă se aplecă şi-şi puse mâna pâlnie la ureche pentru a auzi mai bine.

— Scumpul meu prieten, ascultă cu atenţie cele ce îţi spun: în viitor fereşte-te de oamenii care te numesc domnul de Lanternă. Oriunde există un prost pe care îl linguşeşti şi un om inteligent care linguşeşte, linguşitul plăteşte şi linguşitorul se îngraşă. Bună seara, Lanternă!

Capitolul XIII Logodna lui Capestang cu Giselle

Datorită precedentului capitol, pe care l-am copiat aproape textual din "Însemnări şi amintiri din viaţa mea", carte scrisă de domnul Cogolin (Amsterdam, 1628), cititorii vor înţelege pentru ce a doua zi, spre orele patru după masă, cavalerul de Capestang se îndrepta spre strada Barrés, furios şi disperat. Într-adevăr, după multă şovăire, Cogolin se hotărâse, văzând că se apropie ora indicată de Bourgogne lui Lanterne, să povestească totul stăpânului său.

Ce dorea Capestang? Nici el însuşi nu ar fi putut răspunde la această întrebare. Nu ştia. Pentru ce se ducea în strada Barrés? Nici măcar nu se întreba. Oare va pătrunde în casă prin uşiţa a cărei cheie o avea asupra-i? Îşi propunea să nu

procedeze astfel. Cu ce drept ar fi intrat acolo? Şi cu toate acestea mergea mereu înainte, fără să ştie pentru ce, nici în ce scop final... înainta ca o frunză dusă de vijelie. Capestang ajunse în strada Barrés cu capul în flăcări, cu sufletul însângerat. Se duse drept spre casa Mariei Touchet. Se ducea într-acolo, blestemându-se şi certându-se pe el însuşi.

— Pentru ce să mă duc până la această casă, zicea el sieşi, în care nu trebuie să pătrund?

Şi în timp ce îşi zicea acestea, ajunse în faţa portiţei. Puse cheia în broască, intră şi împinse uşa în urma lui, fără să o închidă însă complet. Nu ştia ce face. Îşi dădea, în mod vag, seama că acţiunea lui e nesăbuită, dar nu se putea împiedica să o ducă la îndeplinire. Zări o scară acoperită cu un covor. Cu aceeaşi hotărâre cu care se îndreptase spre strada Barrés, cu aceeaşi hotărâre fermă cu care pătrunsese în casă, începu să urce treptele. Ajunse în faţa unei uşi, o deschise. Se pomeni atunci într-un salon mare unde, ca într-un vis, îi apăru în faţa ochilor un portret al lui Carol al IX-lea, încadrat într-o ramă de aur.

Străbătu fără să se oprească acest salon unde văzu mai multe rafturi încrustate cu bronz, câteva dulapuri din lemn sculptat şi numeroase fotolii asemănătoare cu cele pe care le văzuse în camera lui Ludovic al XIII-lea.

"Dar ce, se gândi el, nici aici n-am să găsesc pe nimeni cui să-i vorbesc? Vreau s-o văd... să-i spun"...

Tocmai intrase în altă cameră, mult mai mică şi mai întunecoasă, care nu avea nici o ieşire. Se opri. Respiră profund. Şi în aceeaşi clipă îşi dădu seama, înţelese că făcuse un gest nebunesc. Desigur că va fi surprins. Va fi prins acolo şi se va crede că a venit să spioneze, trimis de rege. Şi aceasta cu atât mai mult cu cât aflase că ducele de Angoulême conspira, cu atât mai mult cu cât surprinsese mai multe taine în pivniţa casei de pe strada Dauphine. Broboane de sudoare rece îi apărură pe frunte.

— Ce-am făcut? se tângui el. Chiar dacă aş recunoaşte că gelozia şi disperarea m-au împins la aceste fapte, cine mă va crede? Nici chiar ea!

Iar la acest gând — că ea, tocmai ea — îl putea bănui de spionaj, ar fi vrut mai bine să moară.

În aceeaşi clipă se dădu înapoi, iar spaima pătrunse în

pieptul lui. Cineva intrase în salonul cel mare. Auzea vocile a două-trei persoane care discutau între ele.

Capestang care trecuse de acum de zece ori pe lângă moarte fără să tremure, începu de astădată să tremure din toată făptura lui şi murmură:

— Sunt pierdut!

Deodată, dintr-o singură schimbare de idei, cu care ştim că era atât de obişnuit, se înălţă cu privirile străfulgerătoare într-un gest de nebunesc eroism. Cavalerul de Capestang izbucni într-un hohot de râs şi pronunţă:

— Nu risc altceva decât să mă omor, Asta-i tot!

— Nu te vei omorî, se auzi un glas duios, dar şi poruncitor în acelaşi timp, în spatele lui.

El se întoarse pe călcâie speriat, şi se găsi în faţa unei femei care îl privea surâzând şi pe care de abia o zărea în întuneric. Şi deşi purta o rochie foarte elegantă, o recunoscu numaidecât.

— Zâna din Meudon! bâigui cavalerul.

Pe unde intrase oare? Prin ce uşă ascunsă? Nemaiştiind ce face, cu capul înfierbântat, Capestang ar fi admis uşor că irealul se realizase totuşi sub ochii lui. Duios, ea îl luă de mână şi cu un glas gingaş îi spuse:

— Dacă te vei omorî, cine îmi va apăra fiica şi cine o va salva?

— Fiica dumneavoastră! palpită cavalerul.

— Giselle! răspunse Violetta.

— Giselle! murmură Capestang uimit, fermecat. Şi spuneţi că trebuie s-o apăr? S-o salvez? Vă implor doamnă, explicaţi-mi...

— Tăcere! porunci Violetta. Ascultă...

Îşi duse un deget la buze şi din priviri arătă spre uşa care răspundea în spre salon. Într-adevăr, se vorbea. Capestang recunoscu vocile şi iată ce auzi:

— Ei bine! spunea vesel ducele de Angoulême, pentru că suntem cu toţii aici, viitorii soţi, martori şi părinţi sau reprezentanţii lor, citeşte-ne, te rog, domnule Prément de Prémentin, actul pe care l-ai scris. Apoi, acest salon, din birou de notar se va transforma în capelă, iar dumneata vei ceda locul vrednicului episcop de Saint-Paul, care se numără printre noi şi care a primit să oficieze aici.

— Căsătoria! răcni în sinea lui Trémazenc. Căsătoria dintre Giselle şi Cinq-Mars.

Notarul procedă la strigarea numelor diferitelor persoane strânse în salon. Pe rând, ducele de Angoulême, tatăl miresei, ducele de Guise, reprezentând pe tatăl mirelui, apoi martorii răspunseră la strigare, adeverind astfel prezenţa lor. Notarul, cu voce puternică, mai strigă:

— Mândră şi puternică domnişoară Giselle, unica fiică a monseniorului Carol, conte de Auvergne, duce de Angoulême!

— Iată-mă, domnule, răspunse cu glas tremurător Giselle.

— Henric de Ruzé, senior de Effiat, conte de Cinq-Mars!

— Iată-mă, domnule, răspunse glasul înăbuşit şi tremurător al logodnicului.

— S-a sfârşit! Totul s-a sfârşit! bâigui cavalerul clătinându-se.

În momentul acela, Violetta îi îndepărtă printr-un gest şi intră în salon, zicând:

— O asemenea ceremonie nu se poate îndeplini fără prezenţa contesei de Auvergne, ducesă de Angoulême, mama logodnicei. Iată-mă, dar, domnilor!

* * *

Uimire, nădejde, groază, nestinsă mirare în faţa unei frumuseţi atât de mari — toate aceste sentimente se oglindiră pentru o secundă pe feţele celor prezenţi. Violetta intrase cu un pas maiestuos şi mlădios. Era îmbrăcată într-o rochie de brocard alb, împodobită cu fire de argint. Purta cu o neasemuită nobleţe mantia cu guler mare, aşa cum se obişnuia pe timpul lui Carol al IX-lea. Pe cap îi strălucea coroana ducală, înstelată cu diamante, iar privirile ei rătăcite, surâsul său, înfăţişarea ei mlădioasă, dar şi bruscă totodată, îi dădea misterioasa frumuseţe a unei regine de vis.

— Mamă! murmură cu ardoare Giselle, iată ce mi-ai promis atunci când am împărtăşit sufletului tău durerile tainice ale sufletului meu.

— Marion! Scumpă Marion! palpită Cinq-Mars, cuprins de aceeaşi nădejde. Oare mi se vine în ajutor?

— Domnule, zise grăbit ducele de Angoulême notarului, te-am pus la curent asupra nefericitei stări a minţii ducesei.

Ducele de Guise şi martorii se înclinară în faţa Violettei cu acel respect de netradus care constituite cea mai perfectă expresie a admiraţiei bărbaţilor. Carol de Angoulême cuprinse mâna Violettei şi o conduse până la un fotoliu. O clipă, în timp ce se aşeză, el o contemplă cu acel orgoliu care este una din formele dragostei şi poate că una din scânteile dragostei atât de curate ce o avusese altădată pentru Violetta se reaprinse în sufletul lui. Dar la el, ambiţia era mai puternică decât orice alt sentiment. El socotea că această căsătorie stătea la baza întreprinderii sale, că bătrânul Cinq-Mars îl privea din depărtare, că l-ar fi putut uşor lipsi de sprijinul averii sale şi al influenţei de stăpânitor de pământuri pe care o avea. Se întoarse spre notar.

— Maestre, zise el pe un ton scurt, binevoieşte, te rog, şi citeşte actul...

— Scumpul meu stăpân, îl întrerupse Violetta, nu vrei mai întâi să mi-l prezinţi pe logodnicul fiicei noastre?

Ducele tresări. Cum de şi-a putut da seama nebuna atât de clar că este vorba de o căsătorie? I se păru atunci că vorba ei era mult mai cumpătată, că privirile ei nu mai erau atât de rătăcite.

— Da, continuă Violetta cu acelaşi glas gingaş, sunt nebună, nu-i aşa? O nebună este o moartă. Oare sunt trezite mamele culcate în mormintele lor, pentru a li se arăta pe cel care le va nenoroci copila? Demenţa este mormântul meu.

— Mamă! Mamă! strigă Giselle, înlănţuind cu braţele gâtul Violettei.

Ducele de Angoulême aruncă o privire fugară asupra martorilor acestei scene neprevăzute, ca şi când ar fi vrut să le ceară iertare pentru această întâmplare. Apoi, luându-l pe Cinq-Mars de mână:

— Doamnă, iată-l pe marchizul de Cinq-Mars care va face fericirea copilei noastre...

— Jur aceasta, doamnă! spuse tânărul nobil,

Violetta ridică spre el ochii săi albaştri şi-l privi lung. În salon se lăsă o tăcere apăsătoare. Şi atunci dementa spuse:

— Ce palid eşti! Pentru ce? Dă-mi mâna dumitale! Ştiu să citesc în liniile mâinii. (Izbucni într-un râs strident şi luă mâna marchizului). Mama mea m-a învăţat această. Dar cine era mama mea? Domnilor, ascultaţi, era o ghicitoare a destinului.

— Domnilor, domnilor, bâlbâi ducele îngălbenind de

spaimă, mama ei era o Montaigues... o ducesă! Fiul lui Carol al IX-lea nu s-ar fi căsătorit cu o ţigancă.

— Ţigancă, strigă Violetta. Ai spus cuvântul potrivit, iubitul meu Carol. Ce se vede în mâna dumitale, domnule?!, adăugă ea adresându-se lui Cinq-Mars. Nu o iubeşti pe fata mea! Iubeşti, da! Ţi-ai dăruit tot sufletul! Da, ţi-ai dăruit tot sufletul, toată viaţa, dar nu fiicei mele!

— Doamnă, vă jur... se cutremură Cinq-Mars.

— Sânge!, strigă ghicitoarea cu un glas înfricoşător, care îl făcu pe Cinq-Mars să întrevadă spectrul morţii. Ia seama, tinere! Ah! văd... Ah! văd foarte distinct eşafodul care se ridică şi capul lui Cinq-Mars care se rostogoleşte sub securea călăului.

Cinq-Mars se dădu înapoi, scoţând un ţipăt. Giselle gemu şi îşi acoperi faţa cu mâinile. Cei de faţă gâfâiau de curiozitate. Înspăimântat, ducele de Angoulême se îndreptă spre Violetta. Glasul lui tremura de mânie şi teroare.

— O dementă, domnilor! O dementă... din păcate!

Violetta îl opri printr-un semn. Se ridică. Cutele mantalei sale ducale o înconjurară.

— Ţigancă! repetă ea. Da, mama mea era o ţigancă. Pentru ce, atunci, eu, a cărei naştere a fost atât de înfricoşătoare, n-aş fi o ţigancă? Am fost ţigancă, Carol, scumpul meu Carol, atunci pe când mă iubeai. Şi totuşi pentru prima oară, tu m-ai văzut într-o căruţă de ţigan. Pe mama o chema Saizume, iar eu nu eram decât o mică cântăreaţă, Violetta. M-ai iubit, Carol, chiar atunci când ai ştiut că m-am născut la picioarele spânzurătorii de care avea să fie spânzurată mama mea.

— Oh! Mamă! murmură Giselle încercând s-o cuprindă în braţe pe Violetta, pentru ce mai aminteşti de acest trist trecut?

Ducele de Angoulême îşi şterse fruntea pe care şiroia sudoarea rece. Ceilalţi rămaseră tăcuţi, nemişcaţi, uimiţi.

— Spânzurătoarea! continuă Violetta, îndepărtându-şi fiica. Dar ce făcuse maică-mea? Nu ştiu! Nu-mi mai amintesc! Totuşi a fost dusă la spânzurătoare! Şi dacă a scăpat cu viaţă, dacă poporul adunat în piaţa Grève a implorat milă pentru ea, aceasta se datoreşte faptului că în clipa în care călăul îşi ridicase securea, mama fu cuprinsă de durerile facerii. Şi atunci m-am născut eu. Primele mele priviri se îndreptară spre spânzurătoare. Un om mă luă cu el şi mă crescu, un om mai milos decât toţi ceilalţi,

Violetta plecă capul şi cu o voce înăbuşită murmură.

— Sărmanul Claude! Îl chema Claude, domnilor! Era călăul...

— Ce grozăvie!, tună ducele de Guise.

— Ce grozăvie! repetă Cinq-Mars.

Giselle plângea. Ducele de Angoulême scrâşnea din dinţi. Îşi dădea seama că această mărturisire, făcută chiar de o dementă, putea dăuna prestigiului său, făcând ca numele său să capete o faimă sinistră.

— Carol, continuă Violetta cu o voce delicată, oare vreun blestem apasă asupra femeilor din neamul meu? Carol, nu vreau ca fiica noastră să sufere cum a suferit mama mea şi cum am suferit eu. Plecaţi, domnilor. Rupeţi actul, domnule notar. Vino. Giselle, Vino, fiica mea. Nu te tei căsători cu cel care este sortit călăului,

— Tată, murmură Giselle înspăimântată, o voi linişti... şi mă voi reîntoarce, fii liniştit!

Ducele de Angoulême încuviinţă din cap. Giselle ieşi dusă de maică-sa. Martorii, ducele şi Cinq-Mars se priviră atunci. Erau palizi şi tremurau, întocmai ca nişte oameni care pătrunseseră dintr-o singură dată misterele unui trecut înspăimântător şi tainele unui viitor înfricoşător. Angoulême, printr-o sforţare de voinţă, îşi recapătă primul sângele rece.

— Domnilor, zise el cu glasul tunător, care îmi veţi aduce jignirea de a acorda vreo crezare spuselor unei demente?

— Este evident, răspunse notarul Prément de Prémentin, că doamna ducesă de Angoulême nu este în toate minţile ei... după cum ne-aţi prevenit, monseniore.

— Căsătoria aceasta se va face. Trebuie să se facă. Marchizul de Cinq-Mars şi eu ne-am legat prin cuvânt. Am schimbat promisiuni solemne.

— Cât despre mine, monseniore, spuse Cinq-Mars, întăresc din nou cuvântul tatălui meu.

Aceste ultime cuvinte, deşi fuseseră rostite cu voce înceată, produseră asupra ducelui de Angoulême efectul pe care l-ar fi avut o rază de soare străpungând norii adunaţi asupra capului său. Respiră profund.

— Domnilor, reluă el cu forţă, scumpi prieteni, iată ce trebuie să facem: îmi pare că din cauza tragicei scene la care am asistat, va trebui să întârziem cu câteva ore ceremonia, pe

care totuşi nu vreau s-o amân pentru mâine. Astă seară, la miezul nopţii, dacă îmi sunteţi prieteni, ne vom aduna din nou, chiar în acest salon. Îmi trebuie acest răgaz, adăugă el, răspunzând astfel unui gest de nelinişte al celor de faţă. La miezul nopţii voi aduce dovada că mama scumpei şi nenorocitei Violetta se numea Léonora şi că era una din descendentele ilustrei familii Montaigues.

Câteva minute mai târziu, în salon nu mai rămăseseră decât ducele de Angoulême şi contele de Cinq-Mars.

— Dragul meu copil, i se adresă ducele complet liniştit asupra atitudinii lui Cinq-Mars, ai distrus hârtiile asupra cărora ţi-am atras atenţia?

— Da, monseniore, astă noapte am pătruns în palatul dumitale din strada Dauphine. Focul a mistuit toate hârtiile din cufărul a cărui cheie mi-aţi dat-o! Am ferit numai caseta de fier... aşa după cum mi-aţi spus.

— Această casetă conţine povestea vieţii mele şi toate actele care-ţi vor dovedi...

— Monseniore, nici nu mă îndoiesc!

— Mulţumesc, Henric. Vei fi fiul meu! Vei fi primit la curtea lui Carol al X-lea, aşa după cum am promis tatălui tău.

Cinq-Mars păli. Dar ducele, puternic emoţionat şi el nici nu luă în seamă paloarea lui. Şi chiar dacă o observă, o atribui bucuriei.

— Monseniore, reluă Cinq-Mars, îngăduiţi-mi să vă însoţesc până în strada Dauphine,

— Nu, copilul meu, răspunse cu vioiciune ducele. Simt nevoia să fiu singur... Du-te... şi fii aici la miezul nopţii.

— La miezul nopţii, monseniore! spuse Cinq-Mars care se înclină, apoi ieşi din casă.

"La miezul nopţii!" se gândi el când fu în stradă. Cine ştie ce se mai poate întâmpla de acum până la miezul nopţii.

— Singur, murmură la rândul său ducele de Angoulême. Da, am nevoie să fiu singur pentru a scotoci caseta de fier. Căci, îşi spuse ei tremurând din cap până în picioare, cine ştie ce vor gândi, ce vor spune, ce vor face Guise, Condé, Cinq-Mars, toţi cei care mă recunosc drept regele mâine, dacă ar şti; oh! dacă ar şti că Violetta a spus groaznicul adevăr!... Că ducele de Angoulême, viitorul rege al Franţei, s-a căsătorit cu nenorocită fiinţă născută la picioarele spânzurătorii!... Că aceea care are să

fie regina Franţei a fost crescută de un călău!…

Îşi plecă spatele, ca apăsat de greutatea unei catastrofe morale.

— Oh! greşeli din tinereţe, reluă el cu o întunecată amărăciune, cât de greu apăsaţi asupra destinului meu! Dragoste, pasiune oarbă, unde eşti oare? Da, am iubit-o, am adorat-o, aş fi murit dacă Violetta nu ar fi fost atunci a mea... iar acum... eu...

Cu un gest brusc, clătină din cap, se apropie de o torţă aprinsă, scoase din buzunarul tunicii o scrisoare şi o citi, sau mai bine spus, sorbi din ochi, pentru a suta oară, ultima frază a acestei scrisori. Iată această frază:

"*Veţi înţelege*, *din cele ce precedează*, *că nu pot lăsa să reuşească conspiraţia dacă nu vă respectaţi întocmai formele promisiunii date*. *Iartă-mă*, *dragul meu duce*, *dar cine îmi poate garanta că regele Carol al X-lea nu va uita jurămintele contelui de Auvergne? Deci*, *sau situaţia fiului meu la Curtea dumitale va fi asigurată printr-o excelentă căsătorie legală al cărei certificat trebuie să-l primesc în opt zile*, *sau*... *Sunteţi un diplomat prea bun*, *pentru a putea continua gândirea mea*.

Rămân, *dragul meu duce şi viitor rege*, *al dumitale devotat*.

Marc

hiz de Cinq-Mars".

— Iată momentul! Este tocmai timpul potrivit! suspină ducele. Dacă astă seară, la miezul nopţii, se mai întâmpla vreun incident… soarta mea se prăbuşeşte!

Arse scrisoarea şi, la rândul său, se repezi în stradă. Se îndreptă grăbit spre castelul din strada Dauphine.

Capestang asistase la toată această scenă, tot astfel după cum ar fi luat parte la un vis frumos, cu frica să nu se deştepte. Era drept ca ceremonia întreruptă de Violetta să fie reluată la miezul nopţii. Dar imaginaţia bogată şi promptă a cavalerului dotă pe zâna de la Meudon cu o putere fantastică. Ceea ce a împiedicat odată, va împiedica şi a doua oară! Capestang, încrezător în intervenţia Violettei, se întreba dacă trebuia să plece sau să rămână, când deodată, ea şi mai înainte, auzi o voce murmurând în spatele lui:

— Vino!

Şi de astădată, era tot Violetta. Îl luă de mână, îl conduse printr-o uşiţă ascunsă de nişte perdele şi îl duse, cu paşi repezi, prin două-trei încăperi cufundate în întuneric.

"Ah! se gândi Trémazenc, zâna se teme să nu fiu văzut, de aceea mă conduce ea singură până în stradă…"

Tocmai în acest moment al gândirii. Violetta deschise o uşă. Capestang se văzu în pragul unei încăperi scăldată de o lumină strălucitoare. Se opri. Avea acea paloare pe care o au oamenii înaintea morţii, iar inima-i fu cuprinsă de o mare nelinişte. Buzele îi tremurau, privirile îi rătăceau. Căci ea era acolo! Ea! Giselle!

O clipă, cavalerul o contemplă. Giselle, într-o atitudine de mândră demnitate, era în picioare, părea că-l aşteaptă. Se sprijinea cu o mână de spătarul unui scaun. Privirile ei sincere se ţintiră asupra lui Capestang. Atunci el intră, se apropie de ea, se înclină atât de adânc încât păru că îngenunchie şi spuse:

— Am intrat în această casă ca un netrebnic… am spionat… am ascultat la uşi... am auzit tot ce s-a spus... Doamnă, nenorocitul gentilom care vă stă în faţă merită să fie gonit de servitori.

— Ştiam că eşti aici, răspunse Giselle cu o simplitate care forma o minunată antiteză cu exaltarea lui Capestang. Iar din clipa în care mama mi-a adus la cunoştinţă vizita dumitale, am rugat-o să te aducă aici…

— Desigur, pentru a-mi spune, murmură cavalerul cu un glas plin de adâncă amărăciune, de disperare dezlănţuită, că nobila fiică a ducelui de Angoulême, nepoata de rege, în curând poate prinţesă regească, nu mai poate şi nu mai trebuie să întâlnească în drumul ei pe un păcătos ca mine. (Vocea lui, la început înăbuşită, deveni tunătoare mai apoi). Că nu stă bine logodnicei marchizului Cinq-Mars să se ciocnească de un aventurier despre care nu se ştie de unde vine (palpita, se îndreptă ţinându-şi mâna pe mânerul spadei), de un vagabond, de un drumeţ care se culcă sub cerul liber, cu capul pe o piatră, înfăşurat în mantia lui învechită. (Se lovi în piept, apoi pe frunte, cu un gest de superbă mândrie). Că n-am dreptul să port în pieptul meu o inimă, căci eu nu am decât o mizerabilă sabie pentru a mă susţine. (Se înălţă, privirile îi scăpărau). Că nu îmi este îngăduit decât să dispar, să mă fac uitat, să mă pierd în

mulţimea necunoscuţilor! Acestea voiaţi să-mi spuneţi? Doamnă, mulţumiţi-mi pentru că vă economisesc oboseala de a mi le aduce la cunoştinţă! Şi pentru aceasta, dispar înainte de a mi se porunci.

Mai strălucitor, mai disperat, mai furios, Capestang se înălţă şi mai mult şi făcu un pas înapoi. Atunci, cu aceeaşi simplitate hotărâtă şi mândră, Giselle răspunse:

— Cavalere, am rugat-o pe mama mea să te aducă aici pentru a-ţi spune, în faţa ei, că te iubesc!

Capestang rămase ca împietrit de uimire, i se părea că cerul i se prăbuşise pe cap. De pe buze îi scăpa un suspin slab. Se clatină. Urechile îi ţiuiau. Închise ochii ca şi cum ar fi fost ameţit de un vârtej. Un sentiment de mândrie îi străbătu toată fiinţa. Tremura din tot corpul. Era cât p-aci să cadă în genunchi, Cu un gest timid, vru să cuprindă mâna tinerei fete. Dar Giselle, cu o atitudine mândră, îl opri dintr-o singură mişcare.

— Cavalere, spuse ea, aceste cuvinte pe care le-am rostit liberă, cu toată ştiinţa mea, din tot sufletul meu, cu toată mândria mea, aceste cuvinte nu le voi mai pronunţa niciodată. Niciodată, nici dumneata şi nici alţii nu o vor mai auzi pe Giselle de Angoulême vorbind astfel. Dacă le-aş spune altuia, aş minţi. Iar dacă ţi le-aş repeta dumitale, aş comite o crimă, căci peste câteva ore mă voi numi marchiza de Cinq-Mars.

Clătinându-se, scos din fire, cu mintea înflăcărată, Capestang îşi scutură capul. Cuvinte frenetice se îngrămădeau pe buzele lui. Dar şi pentru a doua oară, printr-un singur gest, Giselle îl opri:

— Nici o vorbă. Dacă te-am făcut să vii până aici, cavalere, dacă ţi-am spus cu glas tare ceea ce nu am încredinţat decât Domnului în rugăciunile mele, este pentru că am socotit că ai suflet asemănător cu al meu, este pentru că te-am socotit destul de măreţ pentru a admite acelaşi sacrificiu pe care l-am admis şi eu, este pentru că mi-am dat seama — îmi dau şi acum — că eşti destul de mândru pentru a dispreţui plângerile. Trebuie să mă căsătoresc cu marchizul de Cinq-Mars, sau cel puţin trebuie să-mi unesc numele meu de al lui (Capestang tresări. Pieptul său se umflă). Tatăl meu, prinţii, mii de nobili şi-au legat viaţa de acţiunea pe care o cunoşti. Dacă mi-aş retrage cuvântul, dacă aş face ducelui de Angoulême afrontul de a trebui să-şi dezmintă promisiunea făcută, ar însemna, poate, să

fiu ucigaşa tatălui, meu.

O uşoară emoţie îi altera vocea, O clipă numai, sufletul ei de războinică se înmuia. Ceva asemănător cu un suspin îi umfla pieptul sculptural. Capestang o contemplă cu o admiraţie pasionată.

Erau în picioare. Unul lângă celălalt, palpitând. Lanţul privirilor lor îi unea mai puternic decât o îmbrăţişare de dragoste. Mâinile lor nu aveau de făcut decât un singur gest pentru a se cuprinde; şi totuşi, nemişcaţi, înmărmuriţi, împietriţi putem spune, erau despărţiţi prin voinţa lor, mai mult decât prin distanţele pe care nu le poţi străbate. Cu glas încet, fără a o scăpa din priviri, Capestang murmură:

— Daţi-mi poruncile dumneavoastră. Sunteţi stăpâna gândurilor şi vieţii mele. Sunt al dumneavoastră. Dispuneţi de mine. Orice mi-aţi ordona, chiar de a mă duce să mor departe de dumneavoastră, fără să vă mai văd vreodată, voi fi vrednic de voinţa dumneavoastră.

— Să trăieşti! răspunse ea cu o voce scăzută, dar fără să fie oprită de vreo şovăire. Să trăieşti şi să nu te depărtezi de Paris.

— Îmi porunciţi să trăiesc! gâfâi Capestang. Să trăiesc la Paris! Luaţi seama, doamnă! Luaţi seama, să nu aruncaţi în sufletul meu sămânţa unei nădejdi nesăbuite.

— Am vrut numai să-ţi spun acestea: presimt că se pregătesc să survină mai multe catastrofe. Întrevăd că soarta tatălui meu se întunecă. Atunci, cavalere, dacă viaţa mea va fi sfărâmată, atunci aş fi fericită să ştiu că undeva există un suflet care plânge împreună cu mine. Atunci când moartea va fi singura mea scăpare, cu câtă fericire, cavalere, te-aş chema pentru a-ţi spune: deoarece viaţa ne-a despărţit, să ne unim prin moarte!

Capestang îşi înăbuşi un strigăt de bucurie imensă. Se aplecă spre ciudata dar minunată fată, care cu glas simplu şi hotărât pomenea de acest viitor înnourat. Se înclină mândru, ca şi cum bucuria lui l-ar fi ridicat de la pământ ca şi cum nădejdea lui l-ar fi apropiat de cer. Şi cu glas tunător spuse:

— Jur, în numele Domnului şi pe sufletul meu, că voi şti să vă cuceresc. Orice s-ar întâmpla, Giselle, sunt al dumitale şi dumneata eşti a mea. Catastrofele n-au decât să se ţină lanţ. Sunt aici! Veghez asupra dumitale! Nenorocire pe cel care se atinge de dumneata. Eşti a mea! Adio! Iau ca un talisman care

mă va face de neînvins cuvintele pe care le-ai dăruit sufletul meu! Iar dumneata află aceasta: din acest moment, pornesc în cucerirea dumitale. Şi atunci când voi socoti că am făcut de ajuns, când faptele mele mă vor face egalul unui rege, voi veni la dumneata, voi depune la picioarele dumitale gloria mea, îl voi acoperi pe tatăl dumitale cu puterea mea, iar eu îţi voi spune: "Trebuie să ne unim în viaţă".

În acelaşi timp, cu un gest teribil de gingaş, o cuprinse pe Giselle, o îmbrăţişă, o lipi de pieptul său şi îi sărută cu ardoare buzele ca şi cum ar fi vrut să pecetluiască astfel jurământul făcut.

Câteva minute mai târziu, se afla în stradă.

Capitolul XIV   Léonora şi Concino

În după amiaza acestei zile în care Trémazenc avea să se îndrepte spre casa din strada Barrés şi tocmai în momentul în care se pregătea să se ducă într-acolo, Léonora Galigaï ieşea din apartamentul său şi pătrunse într-o mare anticameră ale cărei trei ferestre dădeau în strada Tournon.

— Belphégor!, strigă ea încet.

Nubianul nu răspunse. Totuşi era acolo. Una din cele trei ferestre era deschisă. Léonora îl zări pe Belphégor plecat peste pervazul ferestrei din stânga. Se apropie de terestra din mijloc, o deschise şi se plecă şi ea peste pervaz. Nimic nu scăpa ochiului vigilent al Léonorei. Intendenţii, valeţii, jupânesele, toţi servitorii seniorialului palat erau îndeaproape supravegheat. Aceasta era necesar pentru siguranţa lui Concini.

Léonora cercetă strada cu o privire fugară. Dar nu zări decât câţiva trecători care iuţeau pasul şi întorceau capul când treceau prin dreptul palatului. O clipă, marchizei de Ancre i se păru că aude blesteme înăbuşite.

— Răbdare!, murmură ea. Zidurile palatului în care Concino al meu va locui în curând vor fi destul de groase pentru a opri răsunetul strigătelor de ameninţare. Iar în jurul acelui palat vor fi destule gărzi, pentru că bărbatul meu să poată dormi liniştit... Pentru că acel palat se va numi Luvru.

Gândurile ei se întoarseră spre Belphégor. Nubianul, nemişcat, plin de admiraţie, privea ceva. Dar ce? Léonorei i se păru că privirile lui erau ţintite spre una din ferestrele ospătăriei "La cei trei regi". Părăsi fereastra la care stătea, se apropie de Belphégor şi îl bătu pe umeri. Dar nubianul nu se mişcă. Îl bătu atunci mai tare. Negrul fu zguduit de o tresărire puternică şi se întoarse brusc. Avea privirile rătăcite, ca şi cum ar fi fost smuls deodată dintr-un vis adânc.

— Sărmane Belphégor, spuse Léonora surâzând aspru, s-ar zice că eşti îndrăgostit...

Nubianul păli, aşa cum pălesc negrii: buzele lor se decolorează, iar feţele lor ca abanosul îşi pierd din strălucire şi devin spălăcite. Léonora îl cercetă o clipă.

— Sigur, murmură ea, că privea vreo fată de la han. Îmi pare că aceasta nu este primejdios...

Un matematician, făcând un calcul complicat, poate uita un mic semn. Un criminal, pe locul crimei, poate uita un obiect neînsemnat. O minte bogată, subtilă, cu orizonturi largi, poate neglija, dispreţui un amănunt fără de importanţă. Aceasta nu este primejdios? Probabil! Semnul fără importanţă învederează principiul erorii, care va face ca un calcul să se prăbuşească. Obiectul uitat va fi mărturia care va conduce la eşafod. Amănuntul dispreţuit este semnul atenţiei care lipseşte. Léonora continuă:

— Belphégor, trebuie să orânduieşti camerele de jos.

Nubianul redevenise impasibil. Se înclină în semn de ascultare.

— Toate camerele, mă auzi? repetă Léonora; dar de astădată vorbea cu glas şi mai scăzut. Toate! Chiar şi ultima, cea din fund.

— Carcera cu podeaua de fier?

— Da, răspunse rece Léonora, cea cu podeaua de fier! Hai, grăbeşte-te!

Şi fără îndoială că această cameră amintea lucruri îngrozitoare, căci însuşi Belphégor se cutremură. Realizatorul nemiloasei răzbunări a lui Concini îşi acoperi ochii cu mâinile, ca şi când ar fi voit să gonească departe de el o magică imagine de groază.

El scoase un suspin adânc, ieşi din anticameră, coborî o scară ascunsă şi pătrunse la parter. În sala unde se afla acum, o

sală mare, întunecată, boltită ca o criptă, deschise o uşă de fier. Acolo se termina o scară în formă de spirală, ce ducea spre măruntaiele pământului. Belphégor începu să coboare această scară.

* * *

Léonora se înapoie în camera ei de culcare şi începu să scrie mai multe scrisori, pe care le trimise rând pe rând prin diferiţi curieri. Se făcu seară. Apoi, noaptea se lăsă asupra Parisului. Orele nouă. Chiar în această clipă, prin palat, care devenise tăcut de vreo două ore, se auzi un zgomot neobişnuit. Léonora se ridică şi, printr-un gang tainic, care ducea spre apartamentul lui Concini, ajunse în biroul mareşalului de Ancre.

Mareşalul dădea ordine spadasinilor săi. Trupa fusese reînnoită în urma atâtor insuccese. Aceştia erau destul de cunoscuţi de parizienii care îi numeau "obişnuiţii lui Concini". Erau oameni înfricoşători, cărora li se atribuia, pe drept sau pe nedrept — dar mai curând pe bună dreptate — dispariţia a numeroşi nobili. La intrarea Léonorei, ascultând de un semn al stăpânului lor, spadasinii se retraseră.

— Te pregăteşti? întrebă Léonora.

— Sunt gata, răspunse Concini.

— Şi cu ce vei începe? Cu strada Dauphine sau cu strada Barrés?

— Nu înţeleg, murmură Concini.

— Şi totuşi sunt foarte limpede. Te întreb dacă ai de gând să începi prin arestarea tatălui său a fiicei. Ia seama, Concini. Trebuia să mă ocup eu de fată. Ai vrut să faci singur totul. Ţi-am admis. Dar la rândul meu pretind...

— Ce? tună Concini. Să vedem ce pretinzi?

— Să începi cu strada Dauphine, cu ducele de Angoulême. Restul nu are atâta însemnătate. Pe când, dacă ai începe cu Giselle... ei bine, dragul meu Concini, te cred destul de zăpăcit pentru a-l uita pe duce. Şi atunci... ce nenorocire!

— Numai atât! Pe Dumnezeul meu, ai dreptate, draga mea, spuse Concini, fericit să o vadă pe Léonora atât de bine dispusă. Voi începe cu strada Dauphine,

— Asta-i esenţialul, Concino. Probabil că de asta vor depinde capetele noastre. Trebuie ca peste o oră Angoulême să

fie la Bastilia. Restul nu mă interesează, adăugă ea cu glas nepăsător, care reuşi să-l convingă pe Concino. M-ai supravegheat toată ziua. Oare am schiţat vreun gest, oare am rostit vreun cuvânt care te-a făcut să presupui că nu-mi voi respecta cuvin tul dat? Îţi repet: nu mă interesează această fată. Numai că tu ai jurat să o aduci aici, aminteşte-ţi!!

— Da, da, spuse Concini, ascunzându-şi un surâs batjocoritor. Am jurat!! O voi aduce aici. Va fi sub supravegherea ta. Aceasta va fi Bastilia ei. Adio, draga mea, într-o oră, totul va fi sfârşit.

Rostind aceste cuvinte, Concini fremătă; Léonora Galigaï, deşi avea faţa acoperită de fard, păli. O străfulgerare de dragoste şi de gelozie înfricoşătoare scapără din ochii ei negri. Făcu o mişcare cu braţele spre Concini. Dar acesta tocmai trecea pragul.

— Ce fericit este! exclamă Léonora suspinând în prada unei teribile nelinişti. Cum tremură numai la gândul de a o vedea! Aşteaptă, dragul meu Concinetto, vei vedea de ce este în stare o femeie care iubeşte cum iubesc eu!

Se grăbi să ajungă, străbătând acelaşi drum, la apartamentul său. Acolo, palpitând, cu urechea la pândă, aşteptă vreo cinci minute. Un bărbat înalt intră.

— Ei?, întrebă curioasă Mareşala.

— Monseniorul a străbătut strada Tournon şi a pătruns în strada Neuves-des-Fossés. Este escortat de Rinaldo şi de ceilalţi însoţitori obişnuiţi.

Léonora tresări de bucurie.

— Bine! spuse ea. Se duce la palatul Angoulême. Sunt salvată!

Îndepărtă spionul printr-un gest poruncitor şi trecu în anticameră. Acolo o aşteptau doi nobili, unul vicontele de Lux, celălalt cavalerul de Brain. Erau înarmaţi până în dinţi: sabie, pumnal, pistol. Salutară respectuoşi pe marchiza de Ancre şi aşteptară liniştiţi.

— Sunteţi trimişi de regina Marie?, întrebă Léonora.

— Da, doamnă, răspunse Brain.

— Ce ordine v-a dat?

— Unul singur, spuse vicontele de Lux: în astă seară, să vă ascultăm pe dumneavoastră ca pe ea însăşi.

— Regina v-a spus despre ce este vorba!

— Majestatea Sa nu ne-a spus decât că trebuie să arestăm şi să conducem într-un loc sigur pe o tânără fată învinuită de a fi conspirat. Pentru rest, să ne referim la ordinele dumneavoastră.

— Domnilor, zise Léonora ţintind cu privirile pe cei doi bandiţi, cunoaşteţi această fată: se numeşte Giselle şi este fiica ducelui de Angoulême.

Cei doi oameni se înclinară fără să răspundă.

— Este, continuă marchiza, acea fată care, mai serile trecute, a părăsit Luvrul sub paza dumneavoastră şi căreia, lângă Pont-au-Change, i s-a întâmplat accidentul pe care îl ştiţi.

Cei doi oameni se înclinară din nou, nerăspunzând nimic.

— Ac-ci-den-tul, murmură Léonora apăsând pe fiecare silabă, nu a avut urmări, din fericire pentru ea şi din nenorocire pentru dumneavoastră. Se pare, adăugă ea deodată, cu un glas atât de tunător încât chiar şi cei doi asasini se cutremurară, că oamenii pe care Statul vă obligă să-i ucideţi sunt în perfectă sănătate. Am reuşit s-o liniştesc pe regină. Dar astă seară băgaţi de seamă să vă luaţi revanşa, căci altfel nu mai răspund de nimic.

— Ne,vom răzbuna noi astă seară, fiţi fără grijă. Ei, doamnă, dacă am fi ştiut că fata ştie să înoate.

— Bine, bine, îi întrerupse Léonora, ştiţi unde trebuie să vă duceţi?

— În strada Barrés, doamnă. Majestatea Sa ne-a dat acest detaliu.

— Mai aveţi şi alţi oameni cu voi?

— Doisprezece vlăjgani care ar fi în stare să dea foc întregului Paris, dacă am vrea, şi care ne aşteaptă pe malul Senei, lângă debarcaderul cerealelor, foarte aproape de strada Barrés,

— Mulţi, prea mulţi, domnilor. Astă seară, domnilor, nu e vorba nici să daţi foc, nici să deşteptaţi pe burghezii adormiţi. Trebuie să lucraţi în tăcere. Lucrul pe care îl faceţi nu trebuie să lase nici cea mai mică urmă. Lăsaţi-vă, aşadar, oamenii în stradă şi nu-i chemaţi decât dacă, întâmpinaţi împotrivire,

— Am înţeles, doamnă, spuse Brain, şi ne vom conforma. Dar după ce, fără cel mai mic tărăboi, o vom aresta pe conspiratoare, la ce închisoare de stat trebuie s-o ducem?

— Aici! porunci Léonora, cu o voce aţii de tăioasă, încât cei doi criminali se cutremurară.

Dar acest gen de emoţii nu-i stinghereau niciodată prea mult timp; căci reluându-şi înfăţişarea lor nepăsătoare şi aspră, se înclinară adânc în faţa marchizei şi se îndepărtară.

Ducele de Angoulême ajunse repede la palatul din strada Dauphine. Se urcă la primul etaj, străbătu mai multe camere întunecate şi ajungând în fine într-un fel de birou, aprinse o făclie. Deschise un cufăr şi scoase o casetă de fier pe care o puse pe masă în faţa căreia se aşeză. Deschizând caseta, el începu să cerceteze pe rând fiecare hârtie ce se găsea acolo, în faţa ducelui era o fereastră... cea la care Capestang, în noaptea trecută, zărise o lumină. La dreapta lui se afla un cămin plin de cenuşă neagră... cenuşa hârtiilor pe care le arsese Cinq-Mars. Iar în spatele lui era uşa pe care intrase şi pe care o împinsese numai.

Era foarte adâncit în lucrul său, care dură două-trei ore, poate şi mai mult. Punea la stânga, pe masă, hârtiile pe care voia să le păstreze. Mototolea în mână documentele pe care avea de gând să le distrugă, apoi le aruncă în cămin şi le aprindea cu ajutorul făcliei. Şi în profunda tăcere a palatului pustiu, devenită şi mai apăsătoare parcă prin tăcerea Parisului adormit, ducele nu auzea decât foşnetul hârtiilor pe care le mişca, nu percepea decât pârâitul ciudat, misterios, fantastic al hârtiilor arse. După ce îşi termină treaba, se sprijini pe masă cu capul rezemat în mâini şi se lasă pradă visării care trebuia fireşte să se încheie cu o admirabilă viziune a puterii regeşti.

— S-a isprăvit! exclamă el. Peste două ore, căsătoria dintre fiică-mea şi Cinq-Mars va fi fapt împlinit. Din acea clipă, prietenii bătrânului marchiz vor fi şi ai mei. Totul este pregătit, Guise şi Condé mă susţin. La Paris, trei mii de oameni nu aşteaptă decât semnalul meu. Complicitatea Léonorei Galigaï îmi asigură triumful. În două zile, totul va fi terminat. Voi fi regele Franţei! Rege!, adăugă el palpitând. Regele Franţei! Cel mai frumos regat al creştinătăţii va fi al meu! Ah? Presimt că voi face lucruri însemnate. Haide, este timpul să mă întorc în strada Barrés.

Vârî hârtiile pe care le păstrase într-un portofel pe care-l strecură într-un buzunar al tunicii. Se ridică şi stinse făclia. Dar, chiar în această clipă, ducele fu cutremurat de un fior de spaimă.

Suflase asupra făcliei. Flacăra se stinse şi totuşi biroul era puternic luminat. Ducele de Angoulême se întoarse brusc Păli şi

îşi înăbuşi cu greu un strigăt de groază. În birou, la cinci paşi depărtare, se afla un om, cu mâna pe mânerul sabiei. În spatele acestui om se mai aflau alţi şapte sau opt, tot înarmaţi. Unul din ei purta o făclie.

— Concini!, urlă ducele.

În acelaşi timp, apucă masa cu mâinile, o ridică deasupra capului — se părea că puterile i se înzeciseră dintr-o dată — o aruncă între el şi Concini, făcând din ea un fel de apărătoare şi îşi trase sabia.

— Domnule duce, spuse nepăsător Concini, în numele regelui te arestez!

— Mă arestezi!? Dumneata... dumneata, care...

— Puneţi mâna pe el! strigă Concini pentru a acoperi glasul ducelui.

Spadasinii se năpustiră. Chiar de la prima lovitură pe care o dădu, sabia ducelui se frânse. Câteva secunde de luptă, de suspine înăbuşite, de blesteme... apoi linişte.

Angoulême, legat, cu un căluş vârât în gură fu ridicat de zece braţe puternice şi dus, aruncat, în fundul unei trăsuri care staţiona în faţa castelului. Leşină. Când se deşteptă, se afla într-o cameră cu zidurile groase şi cu pereţii goi. O ferestruică străjuită de gratii lăsa puţin aer să intre în celulă. Ducele se repezi la fereastră şi îşi lipi obrazul de gratii. Părul i se zburli, inima încetă să-i bată pentru o clipă, şi din gâtlejul lut ieşi un strigăt disperat, teribil, care se pierdu în noapte:

— Bastilia! Bastilia!

Ieşind de la Bastilia, Concini şi însoţitorii lui se îndreptară pe jos spre strada Petit Musc, care răspundea în strada Barrés. Doi oameni fură însărcinaţi să conducă caii până la o mică piaţetă, aşezată între strada Barrés şi Sena, numită Piaţa Vaux. Un al treilea avea să conducă până în faţa casei Mariei Touchet trăsura care servise la arestarea ducelui de Angoulême.

Aşadar, Concini, cu paşi repezi, ajunse în strada Barrés, şi se opri în faţa casei mai sus pomenită. El tresări. Sălbatica pasiune care se deslănţuise în el îl făcea să tremure ca şi când i-ar fi fost frig, deşi noaptea era tare caldă, înstelată şi liniştită.

— Unde o vom duce? întrebă Rinaldo. La palatul Ancre?

— În casa mea din Reuilly, tună Concini, respirând greoi. Ascultă, Rinaldo, eu trebuie să mă întorc la palat. Căci prevăd pentru mâine evenimente care... în sfârşit, trebuie să fiu eu

primul care să vestesc regelui prinderea ducelui. Tu şi Montreval o veţi duce la Reuilly. Locul este sigur Nici chiar marchiza nu ştie că această casă îmi aparţine. O vei păzi, bunul meu Rinaldo...

Rinaldo se înclină şi mârâi:

— Uitaţi, Monseniore, că mai trebuie să arestăm pe cineva: pe blestematul de Capestang... Jur, monseniore, pe diadema de aur pe care aţi oferit-o Madonei de Piedigrotta — şi pe care mai bine mi-aţi fi dăruit-o mie — că dacă nu pun mâna pe netrebnicul acela, plec din serviciul dumneavoastră şi mă duc la Guise, la Condé, sau, şi mai rău încă, la micul Bourbon de la Luvru.

— Linişteşte-te, dragul meu Rinaldo, chiar de mâine vei fi scos din postul tău de pază, îţi promit că, până atunci, nu se va încerca nimic împotriva cavalerului de Capestang. Dar să ne apropiem de această poartă. Trebuie să o deschidem încet, fără a o face să scârţâie.

— Avem toate uneltele în trăsură. Ei, monseniore, nu trebuie să ştii decât cum să procedezi. Vedeţi dumneavoastră, porţile nu cer decât să fie deschise... mai ales, adăugă el deodată, mai ales...

— Ce? Ce s-a întâmplat?, întrebă curios Concini, apropiindu-se de Rinaldo, care cerceta cu luare aminte poarta.

— ...Mai ales când ele sunt întredeschise, spuse Rinaldo. Priviţi, monseniore.

— Deschisă! răcni Concini pălind.

Urmat de Rinaldo şi de însoţitorii lui, el se năpusti în interiorul casei. Se împiedică de primele trepte ale unei scări: o urcă din câteva sărituri. La capătul ei se afla o uşă. O deschise. Se găsi într-o sală mare unde ardeau câteva făclii. Luă una din ele.

Spumegând de mânie, cu capul înfierbântat, cu gâtlejul plin de suspine şi de blesteme, străbătu toate încăperile de sus şi de jos, din pod până în pivniţă. Dar nicăieri nu găsi pe cineva. Totul era pustiu. Singurătate şi tăcere! Casa, de sus şi până jos, era goală! Concini Concino zvârli cu putere la perete candelabrul de bronz pe care-i ţinea în mână şi înjură:

— Blestem!

— Pasărea a zburat!, glumi Rinaldo, punând piciorul peste lumânare, care tocmai aprinsese un colţ de perdea.

Fără a răspunde, Concini, urmat de Rinaldo, se năpusti în

stradă şi fugi până în Piaţa Vaux, sări pe un cal şi îi înfipse pintenii în burtă.

— Louvignac!, strigă Rinaldo, îndepărtându-se în galop. Du oamenii la castel. Aici nu mai este nimic de tăcut!

Un sfert de ceas mai târziu, Concini şi Rinaldo descălecau în faţa Palatului Ancre. Pe când străbăteau pragul porţii din stânga, în faţa căreia se găsea postul de gardă, doi bărbaţi, coborând scările, traversau curtea de onoare. Trecuseră tocmai prin fâşia de lumină care răzbătea prin fereastra postului. Când îl zăriră pe Concini, cei doi bărbaţi făcură o mişcare de întoarcere. Dar era prea târziu, Concini îi zărise şi fără îndoială că îi recunoscuse, deoarece faţa lui, înroşită de mânie se linişti deodată. Un surâs liniştit i se cuibări în colţul buzelor. Cu un gest îi opri.

— Domnule de Brain! Domnule de Lux! spuse el cu o voce mlădioasă. Oare ce îmi prilejuieşte, la o oră atât de înaintată, vizită a doi dintre cei mai credincioşi servitori ai Majestăţii Sale?

— Monseniore, răspunse Lux, Majestatea Sa ne-a însărcinat cu un mesaj urgent pe care l-am adus doamnei marchize.

— Minunat!, exclamă Concini cu glas blând. Şi eu trebuie să trimit reginei o scrisoare însemnată! Nădăjduiesc că veţi fi atât de amabili ca s-o duceţi la Luvru...

— Suntem la ordinele dumneavoastră, monseniore, răspunse Brain, privindu-şi tovarăşul cu o uitătură care trăda toată neliniştea de care ora cuprins.

— Foarte bine, domnilor! Numai să scriu câteva rânduri şi sunt al dumneavoastră. Vă rog să mă aşteptaţi aici.

Rostind acestea, deschise uşa postului şi din privirile lui devenite deodată înfricoşătoare — dădu un ordin ofiţerului comandant. Lux şi Brain priviră spre poarta dinspre stradă, îl zăriră pe Rinaldo, cu braţele încrucişate aşteptând într-o atitudine foarte nepăsătoare. Pătrunseră atunci în camera postului. Şi deodată, aşa, ca din întâmplare, cinci sau şase oameni se aşezară astfel ca ei să nu poată înainta nici spre uşă, nici spre Rinaldo.

Afară, Concini se duse drept spre Rinaldo.

— Tu, rămâi aici. Ucide pe oricine va încerca să treacă.

Pătrunseră în palat şi se îndreptă spre trecerea pe care până atunci nu o folosise decât Léonora. Era livid. Avea spume la colţul buzelor. Vine de sânge îi traversau ochii lui rătăciţi. Dintr-o lovitură de picior, deschise uşa în faţa căreia se oprise şi

se năpusti în camera soţiei lui, tocmai în clipa în care aceasta intră pe cealaltă uşă, Concini îşi trase pumnalul, se apropie de Léonora şi cu cealaltă mână îi cuprinse braţul stâng.

— Nu minţi! strigă Concini. Nu mă păcăli! Am nevoie de ea. În înţelegerea cu Marie (vroia să spună regina-mamă) ai răpit-o. Lux şi Brain mi-au mărturisit totul (Léonora tresări şi ridică din umeri). Răspunde-mi unde ai dus-o. Îţi spun că am nevoie de ea. Răspunde! Răspunde! Căci de nu, lovesc!...

Şi ridică pumnalul.

— Mii doare!, murmură Léonora cu un glas în care fremăta multă duioşenie.

— Răspunde!, tună Concini în delir. Nu vezi că vreau să te omor? Nu îţi dai seama că tot ceea ce pot face este să mai aştept o secundă până să te strangulez?!

Léonora suferea cumplit. Mai întâi sufleteşte, căci pentru prima oară bărbatul ei mărturisea, proclama, striga, dragostea lui pentru o altă femeie. Suferea de asemeni şi trupeşte, căci mâna lui Concini crispată de braţul ei strângea prea tare. Dar ea nu dădea nici o însemnătate acestor suferinţi. Plecă capul, două lacrimi i se prelinseră pe obraji şi cu o voce stinsă murmură:

— *O, mio amore!*...

Concini scrâşni din dinţi şi spuse cu glas aspru.

— Tu singură o vrei, Leonoro! Tu singură o doreşti! Ei bine...

Un gest al Léonorei Galigaï opri braţul prim-ministrului.

— Iar eu, răspunse ea, nu am decât a-ţi spune aceasta: omoară-mă. Concino! Dar voi lua cu mine taina mea, mă auzi? După ce voi muri, vei putea răscoli Parisul piatră cu piatră şi tot nu o vei găsi. Când voi muri eu, va muri şi ea. Acum omoară-mă dacă vrei! Prevăzusem aceasta. Prevăzusem trădarea acestor doi nătângi. Eu prevăd totul. Chiar şi aceasta: că voi muri de mâna celui pe care îl ador! Hai, Concino, oare ce aştepţi pentru a o lovi pe Léonora şi a omorî pe Giselle prin aceeaşi lovitură?

Concino aruncă pumnalul. Îşi muşcă pumnul. Scoase un geamăt lugubru şi căzu în genunchi. Lacrimile îi sfâşiau gâtlejul. Înţepenită în cutele rochiei sale negre, Léonora îl privea cu mila dispreţuitoare şi iubitoare totodată a sufletului său superior. Concino ridică pumnalul pe care îl aruncase.

— Léonora, bâigui el, eu voi muri, eu mă voi străpunge cu acest pumnal dacă nu îmi juri că ai să respecţi viaţa acestei fete.

— Linişteşte-te, îi spuse ea cu multă răceală. Dacă aş fi vrut s-o omor, o făceam demult. Vreau ca să trăiască şi îţi voi dovedi aceasta de îndată ce nu va mai fi primejdioasă pentru rezultatul evenimentelor care se pregătesc.

— Da, ai dreptate. Dar ce dovadă îmi vei da?

— Te voi conduce la ea! răspunse nepăsătoare Léonora.

Concini se ridică dintr-o săritură, o cuprinse în braţe, o acoperi de sărutări. Era zăpăcit de mânie, de disperare, de fericire. Îi jura că o iubeşte, că nu o iubeşte decât pe ea. Ea îl lăsa să-şi reverse toată pasiunea, îi surâdea: primea orice promisiuni de credinţă, mângâieri... În sfârşit după un ultim sărut înfocat, Concini ieşi grăbit.

— Dragostea mea născătoare de uri sălbatice! tună atunci Léonora găta să leşine. Ce răzbunare! Ce nemiloasă răzbunare îmi va trebui!

Între timp, Concini cobori în curte. Îl găsi pe Rinaldo acolo unde îl lăsase. Îi şopti ceva. Rinaldo surâse întocmai unei persoane căreia îi propui un lucru plăcut. Rinaldo surâse, iar în colţul ochilor îi apăru o mică strălucire roşie.

— Dacă strig *Santa Maria*, mă auzi? conchise Concini terminând cele ce avea de spus.

— *Santa Maria*, fie! repetă Rinaldo. Niciodată *Santa Maria* nu a fost atât de sărbătorită.

Concini deschise uşa postului şi făcu semn lui de Lux şi Brain să-l urmeze.

Toţi patru părăsiră palatul. Cei doi agenţi ai Mariei de Médicis, constatând că nu sunt urmaţi decât de doi oameni, se liniştiră. Concini mergea alaiuri de Lux, Rinaldo, alături de Brain.

— Domnilor, spuse Concini, gândindu-mă mai bine am ajuns la concluzia că trebuie să mă duc eu singur la Majestatea Sa. Lucrul este de mare însemnătate. Trebuie să vorbesc neapărat cu regele, cu toate că oră este târzie.

Lux şi Brain surâseră. Ei ştiau mai bine ca oricine că marchizul intra sau ieşea de la Marie de Médicis chiar şi la ore mai târzii. De câte ori nu păziseră trecerea pe care se îndrepta Concini spre a ajunge la regină şi pe care o numiseră *Puntea Dragostei!* Erau, deci, pe deplin asiguraţi. Ajunseră astfel la Pont Neuf. Deodată, Concini se opri.

— Oare aţi văzut ceva, Monseniore? întrebă Lux apucând mânerul spadei.

Locurile acelea aveau într-adevăr un renume foarte prost. Erau înţesate de borfaşi. Străjile de noapte nici nu îndrăzneau să se aventureze pe acolo. Iar Concini răspunse la întrebarea lui Lux:

— Da, domnilor, am văzut ceva: am văzut că sunteţi nişte impostori.

Lux şi Brain păliră.

— Monseniore, spuse primul dintre ei, luaţi seama: insultaţi pe doi servitori ai reginei.

— Chiar dacă aţi fi fost şi servitorii Papei, tot v-aş fi spus că aţi minţit... şi vă voi dovedi şi asta.

— Să vedem dovada, mârâi Brain.

Concini părea foarte liniştit. Rinaldo fluiera. Doi contra doi. Lux şi Brain nu aveau de ce să se teamă. De altfel, se simţeau apăraţi de titlul lor de servitori ai reginei... şi apoi aveau curajul acelor oameni care sunt obişnuiţi să-şi câştige titlurile şi bogăţia riscându-şi viaţa în fiecare zi.

— Iată proba, tună Concini. Marchiza, cu care am vorbit adineauri, m-a asigurat că nu i-aţi trimis nici un mesaj din partea reginei. Aşadar, aţi minţit. Şi mai adaug domnilor: sunteţi nişte laşi.

Concini îşi încrucişă braţele, Rinaldo se apropia nepăsător. Lux şi Brain se priviră unul pe altul şi izbucniră într-un râs strident. Atenţi, cu mâinile pe mânerul spadei, gata să se pună în gardă, nu se mirau decât de atitudinea prea liniştită a lui Concini.

— Ce spune monseniorul Concino Concini? întrebă batjocoritor Lux.

— Ei! dar ce, ai urechile astupate? Spune că suntem nişte laşi.

Din nou răsună râsul strident, ascuţit, dispreţuitor al celor doi bandiţi, care, dându-şi seama că această aventură nu se putea sfârşi decât printr-un duel de săbii, erau hotărâţi să meargă până la capăt, adică să-i omoare pe Concino şi Rinaldo. Într-adevăr, acest duel nu putea avea altă ieşire: învingători sau învinşi, dacă marchizul de Ancre scăpa cu viaţă, oasele le vor putrezi în cine ştie ce închisoare a Statului.

— Ei drăcie! exclamă de Lux. Se vede treaba că domnul prim-ministru se pricepe la laşitate.

— Nu numai atât, adăugă Brain, dar chiar şi în chestiuni de

curaj. Dovadă, iată bastonul lui de mareşal pe care l-a găsit sub cuverturile unui pat pe când alţii — nişte nebuni, desigur — se duc să-l caute pe câmpul de bătălie!...

Concino nu se mişcă, nici nu tresări. Rinaldo fluieră, apoi căscă.

— Ia spune-mi, Lux, îţi mai aminteşti de faimoasa ceartă dintre Bellegarde şi domnul Concino Cocini?

— Dacă-mi amintesc? Ei drăcie! Dar mai râd încă şi azi. Tot Parisul a râs şi vă mai râde mult timp încă.

— Parcă-l văd încă pe Bellegarde fugind prin Paris, căutându-l peste tot pe signor Concini, pentru a-l trage de urechi înainte de a-l străpunge cu sabia.

— Şi Bellegarde nu-l găsi pe signor Concini. L-a căutat opt zile, dar în zadar.

— Ei drăcie! Dar domnul Concino era ascuns în pivniţa palatului Rambouillet.

Lux şi Brain râdeau cu o poftă neînchipuită. Concini rămase nemişcat. Surâdea. Dar buzele lui tremurau. Când râsul celor doi oameni se calmă, spuse liniştit ca şi când nu ar fi auzit nimic.

— Domnilor, am spus că sunteţi nişte mincinoşi şi v-am dovedit aceasta. Am spus că sunteţi nişte laşi şi vă voi dovedi aceasta. Chiar în astă seară aţi pătruns într-o casă liniştită şi aţi răpit o fată fără apărare. Sunt şi mai precis chiar: lucrurile acestea s-au petrecut în strada Barrés. Iar tânăra fată se numeşte Giselle. Vedeţi, dar, că ştiu totul, domnilor.

Lux şi Brain râmaseră tăcuţi. Concini continuă (de data aceasta avea o voce înăbuşită, tremurătoare):

— Domnilor, am să vă fac o propunere, înainte de orice, îngăduiţi-mi să vă spun că sunteţi liberi să o primiţi sau să o respingeţi. Dacă o respingeţi, vă jur că voi uita întâlnirea noastră din astă-seară şi tot ce aţi spus până acum. Dacă o primiţi, vă iau în slujba mea, cu o leafă dublă decât aceea pe care v-o plăteşte sau nu regina, căci... cuierele ei sunt goale, pe când ale mele sunt înţesate.

— Să auzim propunerea, monseniore, spuse Brain.

— E mai mult o rugăminte: vă rog să-mi spuneţi în care parte a Parisului aţi dus-o pe tânăra fată pe care aţi răpit-o.

— Cu alte cuvinte, monseniore, zise de Lux, ne propuneţi o trădare?

— Da, recunoscu Concini scrâşnind din dinţi, dar o trădare

care vă îmbogăţeşte.

Lux şi Brain priviră unul la altul. O clipă părură să şovăie. Lui Concini, această clipă i se păru lungă ca o oră. Apoi, oftând, de Lux spuse:

— Eu refuz. Dar tu, Brain?

— Şi eu! adăugă Brain înclinându-se.

— Refuzaţi?!, strigă Concini, văzându-şi ultima nădejde spulberându-se. Gândiţi-vă bine. Sfătuiţi-vă. Voi aştepta. Gândiţi-vă la ce vă ofer.

— De prisos să ne mai gândim: refuzăm.

Concini îşi curbă umerii, ca şi un luptător care a primit o lovitură prea grea. Coborî capul copleşit în aparenţă. Se stăpânea cu greu. Îşi muşcă buzele pentru a-şi înăbuşi mânia care-l stăpânea. Privirile lui străluceau de o flacără de demenţă, vestitoare de crimă, tot astfel după cum fulgerul vesteşte tunetul.

— Domnilor, horcăi el, nici nu vă închipuiţi râul pe care mi-l faceţi. Ah! Sărmanul de mine! Sunt pierdut! Ah! *Santa Maria!*

În acelaşi timp se înălţă, se năpusti scoţând un strigăt de fiară sălbatică. Braţul său se întinse fulgerător, şi de Lux se prăbuşi fără să den cel mai mic ţipăt, cu gâtul spintecat. În aceeaşi clipă, la strigătul *Santa Maria*, Rinaldo se repezi asupra lui Brain, care încerca să tragă sabia. Prea târziu! Pumnalul îi străbătuse burta. Brain se prăvăli la pământ.

— Ajutor... bâigui el. Oh! Laşilor! Asasi...

Nu avu timp să termine. Rinaldo, printr-o a doua lovitură de pumnal în piept, îl omorî pe loc. Banditul se ridică mârâind ceva neînţeles, cu nările dilatate, cu buzele deschise, ca şi când ar fi adulmecat mirosul de sânge. Şi privindu-l pe Concini, zâmbi liniştit.

Concini îngenunchiat peste pieptul lui Lux, lovea la întâmplare. Furia sângelui se dezlănţui în el. Delira. Braţul lui se ridica şi cădea din nou. După fiecare lovitură, un geamăt prelung ieşea de pe buzele lui palide. Era plin de sânge. Capul îi vâjâia. Faţa cadavrului nu era decât o plagă sângerândă. În sfârşit, apucă cadavrul de păr şi-i trase până la fluviu. Apoi, dintr-o lovitură de picior, îl rostogoli în apă. Rinaldo îşi imită stăpânul târându-l pe Brain... Iar câteva secunde mai târziu, cele două trupuri pluteau alăturate, purtate de curentul apei: se înfundară o dată, apărură iar la suprafaţă, apoi dispărură cu

totul.

Reîntorşi la palatul Ancre, Concini şi Rinaldo, se grăbiră, în primul rând, să-şi schimbe hainele. Marchizul trăia, fără îndoială, clipe de mânie extremă, în care odihna este cu neputinţa, în care mintea, după acţiune, mai este încă tulburată de valurile tumultuoase, tot aşa după cum oceanul, după furtună, mai este frământat de hulă.

— Strânge oamenii!, porunci marchizul. Ei, drăcie! Bine spuneau acei bandiţi: mă simt în formă. Şi dacă am pornit-o... îmi mai trebuie o viaţă!

— Cum, se miră Rinaldo holbând ochii. Luptă? Împotriva cui?

— Ai uitat. Rinaldo!?, râse Concini. Într-adevăr, ura ta nu este atât de mare ca a mea. Ah! ah! Ai uitat...

— Capestang!, scrâşni Rinaldo, ale cărui priviri scăpărară de furie cumplită.

— Da! Vezi, dar, că de astădată avem nevoie de toţi oamenii. Du-te de-i adună şi trimite pe unul înainte spre ospătăria de pe strada Vaugirard, pentru a cerceta drumul.

Rinaldo se grăbi spre dormitorul "obişnuiţilor", unde oamenii lui Concini dormeau toţi laolaltă şi care se afla la al doilea etaj al palatului. Trecuse acum de miezul nopţii, dar de-abia reîntorşi din expediţia făcută în strada Barrés, spadasinii nu se culcaseră încă.

— La luptă, domnilor!, strigă Rinaldo pătrunzând acolo. Înarmaţi-vă bine! Este vorba de un vulpoi care a doborât pe mulţi dintre noi. Luaţi armele, domnilor! Montreval, pentru că eşti gata pregătit, pleacă înainte spre hanul "La Regele Henric" din strada Vaugirard şi vezi dacă vulpoiul este în vizuina lui.

— Bine, răspunse Montreval! Şi care sunt semnalmentele vulpoiului?

— Îl cheamă Capestang, răcni Rinaldo cu glas triumfător.

La auzul acestui nume, un freamăt străbătu rândurile ucigaşilor. Spadasinii strigară "ura!" şi se pregătiră de luptă, prevăzându-se cu pistoale, acoperindu-şi pieptul cu zale, agăţându-şi de brâie pumnalele, strângându-şi săbiile.

În câteva minute, fură gata pregătiţi. Fremătau, feţele lor erau palide de ură, aveau înfăţişarea unor tigri gata să se năpustească asupra prăzii. Rinaldo îi privi o clipă. Se bucură la vederea lor. Coborâră în curtea palatului. Acolo, aşezaţi în linie

de bătaie, nemişcaţi, tăcuţi, aşteptară sosirea lui Concini.

Montreval plecase să cerceteze locurile. Trecu vreun sfert de oră. Atunci apăru şi Concini. Era înarmat ca şi ceilalţi. Făcu un semn şi trupa ieşi pe poarta palatului. Cu paşi repezi, ea străbătu strada Tournon. Rinaldo, cu privirile străfulgerătoare, cu gâtlejul plin de blesteme, cu toată fiinţa lui pornită pe măcel, mergea în frunte. La colţul străzii Vaugirard, se ciocni de un om care venea din direcţia opusă. Era Montreval, care se apropia fugind.

— Ei?, tună Concini.

— Da, răspunse Montreval, blestemând de mânie, hanul este pustiu. Vulpoiul nu mai este acolo.

— Blestem pe noi!, tună Rinaldo.

— Omul acesta mă va ucide! spuse Concini.

Îngroziţi, se întoarseră la palatul Ancre, tăcuţi şi posomorâţi, ca şi când ar fi înmagazinat în ei sumedenie de dureri şi înfricoşătoare taine.

Capitolul XV Jos cu bara!

Era adevărat! Ospătăria "La regele Henric" nu mai exista. Firma, care arăta trecătorilor silueta regelui din Béarn, înconjurat de lauri şi golindu-şi cana cu vin cu un aer de mare bucurie, fusese scoasă. Sala comună era deşartă. Tigăile de cositor, strălucitoare, dispăruseră. Farfuriile de faianţă, vasele de flori, crătiţile de aramă, mesele, scaunele — toate, toate

fuseseră scoase de acolo. Peste tot era pustiu. Oare, ce catastrofă potopise ospătăria, care cu câteva ore mai înainte răsuna încă de strigătele vesele ale drumeţilor, de ciocnirile paharelor, de râsetele servitorilor?

Nu se întâmplase nici o catastrofă. O lovitură de Stat; mai bine spus, o lovitură a maestrului Lureau. Înţeleptul hangiu, mai chel ca oricând, victima glumelor nevestei sale şi a batjocurilor clienţilor, cărora doamna Lureau le povestise păţania cu pomăda, văzându-şi clienţii topindu-se ca şi untul pe maşina încinsă, plictisit să fugă de atâtea ori pe zi în faţa oglinzii pentru a vedea dacă nu cumva îi crescuse un fir de păr care să aducă triumful remediului lui Cogolin, aşadar, Lureau, plictisit, morocănos, avu deodată o idee năstruşnică.

Nemaiavând răbdare pentru han, se hotărî să-l desfiinţeze şi să se apuce de altă negustorie. De care? Vom vedea mai departe, îmboldit de nevastă-sa, Lureau se adresă unui confrate care, vreo cinci sute de paşi mai departe, ţinea ospătăria "La Buna întâlnire". Acestui confrate i se întâmplase tocmai contrariul celor petrecute cu Lureau. "La Buna întâlnire" câştigase, desigur, numeroşi clienţi care fugiseră de la "Regele Henric". De aici, nevoia pentru patronul primului han de a-şi mări localul şi de a-şi perfecţiona metodele de lucru, în timp ce Lureau nu se gândea decât la ceea ce în general s-ar numi o lichidare generală.

Iar această situaţie avu drept rezultat o convorbire foarte lungă şi foarte prietenească între cei doi negustori care, până acum, îşi doriseră toate relele de pe pământ. În urmă, Garo, stăpânul "Bunei întâlniri", veni să facă o vizită prietenului său şi, părând tare nepăsător, evalua, cântări, numără. Şi când termină toate aceste socoteli, Garo, suspinând, înşiră pe masă mai multe fişicuri de bani pe care Lureau, surâzând, le puse într-un săculeţ de piele.

Întorcându-se la hanul "La cei trei Regi", Lureau luă o scară şi scoase firma, nu fără a vărsa o lacrimă.

La început, doamna Lureau fusese înmărmurită de uimire. Mai apoi, însă, punându-şi mâinile în şold, începu să-l blesteme — aşa cum se pricepea ea — pe soţul ei, care, ca un soţ bine crescut ce era, obişnuia, la asemenea scene, să fugă din calea ei. De astădată, însă, nu fugi. O lăsă chiar să ţipe. Iar el, liniştit şi nepăsător, porunci celor câţiva clienţi care se mai aflau la han

să plece cât mai repede cu putinţă. Apoi, adună pe toţi valeţii, servitorii şi jupânesele, le plăti lefurile şi le spuse să se ducă cu toţii să-şi caute de lucru în altă parte. Ţipetele doamnei Lureau ajunseseră la un punct tragic, dar văzând că hangiul, pentru prima oară în viaţa lui, nici nu dădea semne de căinţă, nici nu se arăta măcar impresionat, se hotărî să leşine, având bineînţeles grijă să supravegheze cu coada ochiului mişcările soţului său.

În acest moment, două sau trei căruţe se opriră pe şosea, chiar în faţa ospătăriei. Mai mulţi oameni conduşi de Garo, pătrunseră în han. Şi începuseră să încarce în căruţe mesele, scaunele, tejghelele, butoaiele, sticlele şi toate vasele de bucătărie... într-un cuvânt, să ia tot ce forma averea maestrului Lureau.

Şi în timp ce se îndeplinea această operaţie — mai bine spus, această abdicare — două persoane priveau mirate totul; una părea oarecum interesată, cealaltă reflecta prin privirile ei o nelinişte crescândă. Primul era un străin. Al doilea era Cogolin.

— Ei, spuse valetul cavalerului, iată-ne fără locuinţă! Am avut o idee bună atunci când l-am trimis pe domnul Capestang la tavernă din strada Ursins. Cele o mie opt sute de livre o să ne prindă de minune. Dar, ce va spune dumnealui când se va înapoia?

Cogolin era frământat de aceste gânduri, tocmai în timpul în care Trémazenc străbătea strada Barrés. Valetul, dând din cap şi gândindu-se, nu fără oarecare părere de rău, că numai el singur era cauza acestei lichidări, se retrase în apartamentul stăpânului său, compus doar din camera lui Adhémar şi un mic cabinet pe care-l transformase ca un fel de odaie a lui. Camera şi cabinetul erau goale. Căci patul, masa, scaunele, fotoliile, toate fuseseră ridicate. Cogolin se aşeză pe podea, hotărât să-şi aştepte acolo stăpânul.

— Ei, bine, trebuie să pleci, se auzi deodată glasul lui Laureau, care, făcând pentru ultima oară înconjurul hanului, apăruse în pragul uşii apartamentului.

Cogolin clătină din cap.

— Cum! Te împotriveşti, strigă gazda. Dar am vândut ospătăria şi…

— Crimă de înaltă trădare, maestre Lureau. Ai vândut un rege. Pe însuşi tatăl regelui nostru!

Lureau rămase o clipă uimit. Dar, apoi, sigur de dreptul său

şi de cinstea gândurilor sale, adăugă pe un ton batjocoritor.

— Crimă sau nu, trebuie s-o ştergi. Fără a mai pune la socoteală că îmi datoraţi...

Cogolin scoase din buzunar un pumn de monede şi i le arătă lui Lureau, sufocat de mirare. Gazda îşi întinse mâna.

— Maestre Lureau, spuse Cogolin, retrăgând monedele, dar... dinte pentru dinte... Lasă-mă aici! Ce pierzi! Şi îţi plătesc dinainte.

Lureau îşi frământa creierii: pentru ce, oare, atunci când odăile fuseseră mobilate şi locuibile, Cogolin nu-şi plătise chiria şi pentru ce acum, când erau goale, se oferea să achite înainte? Dar, pentru că lucrul în sinea lui îl interesa foarte puţin, primi târgul, luă banii şi îi spuse lui Cogolin că putea rămâne în hanul pustiu.

— Totuşi, spuse el, banii ăştia pe care mi-i dai nu reprezintă decât un avans.

— Cum aşa? se miră Cogolin supărat.

— Nu este decât o parte din ceea ce îmi datorezi. Mai trebuie să-mi dai bani. Dar, linişteşte-le, nu vreau monede.

— Nu? Şi atunci cum vrei să-ţi plătesc?

— Repetându-mi cele trei cuvinte magice.

— Ei drăcie? Dar ştii că eşti îndrăzneţ? I-auzi... trei cuvinte care valorează o avere! Domnule Lureau, mai bine plec! Cu atât mai rău pentru mine şi mai bine pentru dumneata, dacă ai uitat cele trei cuvinte.

Cogolin se ridică. Lureau, care la auzul cuvântului "avere" tresări, îl prinse de braţ.

— Rămâi, domnule Cogolin, spuse el. Rămâi... te implor!

— Nu, nu, mă costă prea scump. Dacă vrei să rămân, dă-mi înapoi cei trei franci.

În mintea lui Lureau se dădu o luptă crâncenă. Rezultatul fu că cei treizeci de franci se reîntoarseră în buzunarul lui Cogolin.

— În schimb, spuse gazda întinzând valetului creion şi hârtie, îmi vei scrie cele trei cuvinte.

— Numaidecât, primi Cogolin; cu o singură condiţie, însă: să-mi plăteşti un pistol pentru fiecare. Deci, trei pistoli, maestre. Mai ieftin ca apa! Cuvinte care valorează fiecare câte trei mii de franci.

O nouă luptă interioară, un nou suspin şi, în sfârşit, triumful lui Cogolin, care nu numai că nu plătea nimic drept chirie pentru

trecut său viitor, dar chiar realiza un câştig însemnat. Judecând că nu va mai putea scoate nimic de la Lureau, luă creionul şi scrise:

— Parallaxis, Asclèpios, Catachrèsis.

Lureau luă hârtia, o împături cu respect şi o ascunse bine.

— Care este cel mai însemnat cuvânt?, îl întrebă el pe Cogolin.

— Catachrèsis!, răspunse valetul fără şovăire. Este numele unei divinităţi din Olymp.

— Catachrèsis?! Bine.

Şi după ce Lureau îi ură tot binele lui Cogolin, plecă surâzător.

Cogolin triumfase, aşadar; de fapt, avea oarecare remuşcări de a fi înşelat cu sânge rece pe hangiul acesta atât de încrezător. Chiar în acest moment, Lureau cobora scara care ducea spre salonul comun; frecându-şi mâinile de bucurie, murmură fericit:

— Sărmanul Cogolin! Cum l-am mai păcălit!

În han nu mai rămăsese nimeni în afară de acel străin pe care l-am văzut asistând cu un oarecare interes la mutarea ospătăriei. Avea o înfăţişare mândră. Se vedea cât de acolo că era de viţă nobilă, Lureau; cu pălăria în mână, se apropie de el.

— Domnule, vedeţi prea bine, închid. Nu aştept decât plecarea dumneavoastră, pentru a pleca şi eu.

— Cui îi aparţine cocioaba asta? întrebă necunoscutul, părând că nu auzise invitaţia lui Lureau.

— Chiar mie însumi! răspunse mândru Lureau. O cocioabă? Ce obrăznicie!

Dar străinul, fără să se sinchisească de hangiu, cercetă salonul şi murmură:

— Ospătărie părăsită şi închisă. Stradă pustie. Nici o casă învecinată. Salon spaţios, departe de marginea drumului. Cred că aceasta li va conveni de minune Alteţei Sale şi că nimeni nu se va sinchisi dacă ne întâlnim aici, nici asasinii lui Concini, nici spionii acelui făţarnic episcop de Luçon, nici chiar, adăugă el, surâzând, ducele de Angoulême. Condé trebuie să se hotărască odată! Jos cu bara! Bourbon împotriva Bourbonilor! Cât despre Angoulême, acum, după ce a îndeplinit cea mai mare parte din lucru, vom avea noi grijă să-i facem să tacă. În ceea ce-l priveşte pe Guise... mierlele Lorenei nu...

Gândurile nobilului care-l uitase pe Lureau fură întrerupte chiar de hangiu:

— Domnule, îmi pare rău, dar trebuie să vă vestesc că am de gând să închid cocioabă. V-aş fi foarte îndatorat dacă aţi binevoi să părăsiţi această cocioabă. Sau poate că v-ar place să fiţi închis înăuntru?!

— Ia spune-mi, omule, întrebă nobilul neluând în seamă ironia hangiului, ce venit îţi va produce de acum înainte dugheana?

— Nimic, domnule! Nimic! Cine mi-ar închiria o asemenea cocioabă, o atare dugheană? Cocioabă!, îşi spuse Lureau în sinea lui treacă-meargă. Dar dugheană… asta-i prea de tot. Încă un cuvânt şi… îi voi spune câteva...

— Ei bine, dacă vrei, spuse nobilul, am să-ţi închiriez cocioaba.

Lureau se înălţă întocmai unui cocoş înfuriat. Dar numaidecât se plecă, atât cât îi permitea rotunjimea burţii, făcând un salut respectuos. Nobilul impertinent scoase din buzunar o punguţă pe care Lureau o şi cântărise din ochi.

— Cinzeci de pistoli, spuse străinul. Pentru şase luni. Dublu decât ar valora cocioaba pe un an întreg. Ei, s-a încheiat târgul?

— Ce?, se miră Lureau. Cum îndrăzniţi... dar, în acelaşi timp apucă punga de bani. Mă duc să scriu contractul. Dacă aţi vrea să-mi spuneţi cum vă cheamă...?

— Nu este nevoie de contract. Dă-mi cheile. Şterge-o! Şi ţine bine minte că te jupoi de viu dacă îndrăzneşti să apari la bordeiul acesta înainte de trecerea a şase luni de zile.

— Monseniore, murmură Lureau, mă faceţi să plâng.

Şi, într-adevăr, hangiul îşi şterse ochii umezi. Dar ei însuşi nu ştia dacă plângea de fericirea de a avea în mână cincizeci de pistoli care îi căzuseră ca din cer, din pricina spaimei pe care i-o făcuse nobilul ameninţându-l că-l va jupui de viu, sau de ruşine că-şi auzise ospătăria calificată drept *bordei*. Totuşi, lacrimile nu-l împiedicară să asculte de dorinţa nobilului.

Adunând toate cheile, le legă împreună şi le predă necunoscutului. Acesta era cufundat în gânduri. Astfel că nu auzi salutările lui Lureau.

Hangiul ieşi din han împreună cu soţia sa şi se îndepărtă în grabă. Nu făcuse bine nici o sută de paşi şi deodată se opri, bătându-se cu palma peste frunte: îşi amintise că valetul

cavalerului Capestang, în baza ciudatului contract pe care-l încheiase cu el, se instalase în ospătărie — închiriată complet nobilului necunoscut — ca un adevărat stăpânitor. O clipă, numai, Lureau se gândi să se întoarcă pentru a-l da afară pe Cogolin. Dar se răzgândi repede, căci astfel ar fi riscat să fie jupuit de viu, de vreme ce jurase să nu mai apară pe pragul *cocioabei* decât după şase luni.

— Şi apoi, continuă Lureau ca pentru sine, acesta va servi drept învăţătură de minte acestui nobil obraznic. O cocioabă! O dugheană! Un bordei! Cea mai frumoasă casă de pe strada Vaugirard!

Nobilul care închiriase ospătăria era convins că în han nu se mai afla absolut nimeni. Aruncă legătura de chei într-un colţ şi nu îşi opri decât cheia de la poartă. Se retrase ducând cu el această singură cheie, înainte de a pleca, Lureau închisese toate ferestrele. Din acea clipă, hanul, lipsit de firmă, cu uşile şi ferestrele închise, luă înfăţişarea unei case nelocuite de mult timp.

Cogolin, din capătul scării interioare, asistase la perfectarea înţelegerii dintre hangiu şi nobil. La început, valetul blestemă pe acest colocatar, care la un moment dat putea deveni supărător. Apoi, se gândi că nobilul acesta nu va locui, desigur, într-un han care, chiar în timpurile lui de strălucire, nu era, de fapt, decât o cocioabă. Bănui, aşadar, că necunoscutul voia să transforme ospătăria într-un depozit de mărfuri de contrabandă. De aceea, nu se mai nelinişti.

Noaptea căzuse demult. Când valetul socoti că timpul reîntoarcerii lui Capestang se apropiase, coborî în curte pe scara exterioară, care mergea de-a lungul zidurilor casei şi deschise poartă mare, scoţând bara transversală.

Plimbându-se prin faţa hanului, îşi aştepta stăpânul. Se gândea chiar că nu se va mai întoarce în noaptea aceea, când îl zări venind în grabă. Iar Cogolin îl recunoscu încă de departe, căci el avea din însuşirile pisicilor, adică aceeaşi perfidie şi aceeaşi privire pătrunzătoare... Îşi dădu numaidecât seama că era Capestang, căci cavalerul părea mai impetuos că ori când.

— Domnule, strigă Cogolin, o să daţi peste mine. Domnule cavaler, nu vă mai recunoaşteţi necredinciosul grăjdar? (O fi câştigat iarăşi o sută de pistoli la tripou?). Domnule, sunt valetul dumneavoastră!

— Tu eşti, Cogolin? Te-am luat drept un prinţ urmărit.

— Domnul să vă binecuvânteze, domnule.

— Dar cum te numeşti astă-seară? îl întrebă Capestang foarte bine dispus.

— Eu (Oare a pierdut totul? Oare şi-a pierdut minţile?). Cogolin, domnule; Cogolin!

— Ba "Providenţă", neghiobule! Te numeşti "Providenţă". Ne numim "Providenţă"!

— Da, domnule? (A câştigat!) Am uitat, domnule; mă numesc "Providenţă"!

— Şi eu de asemeni, măi Cogolin.

— Totdeauna am susţinut că v-aţi născut într-o zodie fericită. Horoscopul dumneavoastră este categoric în această privinţă. Şi… fără indiscreţie... cât aţi câştigat astă-seară?

— Ce să câştig, netrebnicule?

— Pistoli, franci, ducaţi, ludovici!

Capestang ridică din umeri şi nu-i răspunse.

Cogolin îi povesti ce se întâmplase în lipsa lui, cu hanul "La regele Henric".

— Bine, spuse cavalerul. Pune şeile pe cai şi să mergem să căutăm o locuinţă vrednică de mine. Sufeream când vedeam cocioaba asta. Vom merge la "Ramura de Aur", vizitată numai de nobili, situată aproape de Luvru, unde voi avea treabă în curând. Regele mă aşteaptă. Ţi-am spus, oare, că regele nu mai poate trăi fără mine? Pe deasupra, suntem şi bogaţi, pentru că avem o sută optzeci de pistoli...

— O sută optzeci şi trei, domnule, îndreptă Cogolin. Maestrul Lureau mi-a plătit chiria: trei pistoli.

— Ei, şi eu care credeam că noi îi datorăm bani acestui hangiu chel, dar cumsecade.

— Ne înşelam. El ne era debitor... Dar, dacă aveţi încredere în mine, ar fi bine să ne petrecem şi această noapte în vechea locuinţă, unde sunteţi la adăpost de cearta prinţilor, ducilor, episcopilor şi altor şerpi veninoşi, geloşi pe norocul dumneavoastră actual şi viitor şi care vă doresc cele mai mari rele. Din paie şi din fân am instalat un dormitor în pod, cum nu veţi găsi nici la "Ramura de Aur" şi nici la Luvru. Dar, cine ne urmăreşte acolo?

— Unde? întrebă Capestang, făcând un gest care ar fi pus pe fugă şi zece atacanţi.

— Acolo! răspunse Cogolin. O umbră care se strecoară... iată că acum se caţără. Atenţie!

Capestang se repezi spre umbra indicată, pe care, timp de câteva secunde, o distinse foarte uşor. Dar nu întâlni nimic. Om, animal sau spectru, umbra intrase în pământ…

— Totuşi, a fost cineva, murmură Cogolin.

— Poate vreun nenorocit care căuta de mâncare, răspunse Capestang, sau vreun nobil care, pierzând la joc, îşi căuta averea pe stradă. Ar fi făcut tare bine să mă aştepte, i-aş fi dat mai întâi o lecţie de scrimă, apoi doi-trei pistoli.

Cogolin mormăi ceva neînţeles, în semn de protest, şi îşi trecu mâna pe deasupra pungii, pentru a se asigura că o avea la el.

Cogolin ţinea, doar, vistieria cavalerului.

Cei doi bărbaţi se îndepărtară. Atunci, un om se ridică de la pământ şi murmură:

— Am crezut că mi-a sunat ceasul din urmă! Mai sunt stăpânit de spaima morţii. De prisos să merg mai departe. Se îndreaptă spre han. Dar ce o fi căutat în casa Mariei Touchet? Cum de a intrat acolo?... Şi pentru ce a rămas atât de mult timp?... Vom afla, căci în astă-seară va fi arestat de oamenii lui Concini! În orice caz, Richelieu trebuie imediat pus la curent de acest accident.

Şi Laffemas, aruncând o ultimă privire în direcţia în care dispăruse Capestang, se îndepărtă pierzându-se în întuneric.

Cavalerul de Capestang era singur pe lume. Nu avea nici rude, nici prieteni. Nu-l avea decât pe Cogolin. Iar acesta era mai mult decât un servitor credincios. Cogolin era în stare să asculte cu atenţie povestirea lui Capestang. Căci Adhémar simţea nevoia să-şi împărtăşească fericirea cuiva. Aşadar, începu să istorisească. Şi Cogolin ascultă. După ce povesti astfel vreo două-trei ore. Capestang vru să-şi dezvolte planurile de viitor, dar tocmai atunci un ronţăit răsunător şi prelung îi explică pricina tăcerii lui Cogolin. Capestang nu se supără. Se mulţumi doar să-şi zgâlţâie valetul de pe maldărul de fân pe care dormea; căci am uitat să spunem că cei doi bărbaţi se aflau în podul fostei ospătarii.

— Cogolin, zise Capestang nepăsător, ce preferi: să asculţi, sau să fii târât de picioare până la geamlâcul de colo şi să te arunc pe fereastră!

— Dar, domnule... vă ascult cu mare atenţie, mormăi valetul trezindu-se.

— Am impresia că mă asculţi şi cu nasul, chiar, căci sforăi îngrozitor.

— Domnule, spuse Cogolin, atunci când pic de somn, ca în momentul de faţă, şi când tirania stăpânului mă sileşte să fiu treaz, ei bine, rămân treaz din respect; dar îmi dau iluzia că dorm, sforăind. Aşadar, ascult şi sforăi!

Explicaţia aceasta uimi pe cavaler şi, desigur, ei ar fi ripostat cu energie, dacă un zgomot ce venea din afară nu i-ar fi atras atenţia; o trăsură sau o căruţă, în orice caz un vehicul, se oprise în faţa porţii hanului. Scârţiitul auzit avu şi un alt efect; Cogolin sări ca ars din culcuşul lui.

Amândoi se apropiară de geamlâc şi văzură la lumina unei făclii pe care o ţinea un servitor, o căruţă grea acoperită de un coviltir pe care-l ridicau, de-acum, trei sau patru oameni.

— Grăbiţi-vă! porunci cel care ţinea torţa.

— Ei, exclamă Cogolin, bănuiam asta, iată-l pe nobilul care a închiriat hanul.

— Care nobil? întrebă Capestang.

Cogolin, în câteva cuvinte, îl înştiinţă pe stăpânu-său ce se întâmplase la plecarea maestrului Lureau.

— Cred, adăugă el, că nobilul acesta vrea să facă din ospătărie un depozit de contrabandă. Îi vedeţi? Oamenii aceia duc tot felul de mărfuri în sală.

Oamenii erau, într-adevăr, ocupaţi să descarce căruţa plină cu ceea ce Cogolin numea mărfuri de contrabandă. Totul se termină în douăzeci de minute. Nobilul încuie iar uşa de la intrarea ospătăriei. Căruţa întoarse şi se îndepărtă. Capestang observă, totuşi, că roţile ei erau înfăşurate cu paie. Câteva minute mai târziu, strada redeveni pustie şi tăcută.

— Să ne ducem să vedem contrabanda, propuse Capestang.

Cogolin aprinse o făclie. Şi iată ce văzu Capestang: lipite de zid se înşirau vreo cincizeci de puşti şi cam tot atâtea suliţi. La capătul fiecărei suliţi era fixat un pumnal, de patul fiecărei puşti era fixat un revolver.

Coborâră. Se iveau zorile. Dar, sala era încă cufundată în întuneric.

— Contrabandă de arme!, exclamă Capestang.

Într-un colţ erau îngrămădite numeroase costume, uniforme ale gărzilor regale.

Capestang cercetă o pavăză, un fel de apărătoare de piele care se îmbracă pe sub tunică cu anumite prilejuri, atunci când zalele de fier sunt prea grele.

— Război civil, murmură Capestang pălind.

Pe pieptul şi pe spatele apărătorii era brodat un L (Ludovic), deasupra căruia se afla o coroană regală înconjurată de două ramuri de laur.

— Insigna regală, murmură încă o dată Capestang.

— Drace! exclamă Cogolin, oare nobilul acesta contrabandist o fi vreun agent de-al regelui? Oare, Maiestatea Sa încearcă să fure propriile sale venituri?

Capestang nu răspunse. Se puse să numere costumele, apoi puştile; în urmă, suliţile.

— Cincizeci! Cincizeci de soldaţi!

— Niciodată Maiestatea Să nu va fi păzită mai bine! Dar... Cavalere, ce aveţi?

Capestang se plimbă de-a lungul şi de-a latul camerei. Câteodată, scotea strigăte de furie. Privirile îi scânteiau. Îşi rotea braţele deasupra capului, ca o morişcă.

— Dar, ce-o fi având? se întrebă Cogolin, ascunzându-se în spatele unui teanc de costume. Ei, domnule cavaler, sunteţi întocmai ca şi Fanfaronul pe care l-am văzut la bâlciul din Saint-Germain.

— Şi tu, acum? tună Capestang oprindu-se brusc.

— Cum "şi eu"? Fie-vă milă! Oare, vreţi să mă săgetaţi?

— Neghiobule! Nu-ţi dai seama că îi am în mână? Taci! Să ne suim în pod şi să fim atenţi. Să nu ne mai mişcăm. Nu mai ieşi decât pentru a te duce să iei de mâncare. Dar caii? Va trebui să le găseşti un loc unde să nu poată fi descoperiţi. Sau mai bine... ascultă: îi vei duce la ospătăria cea mai apropiată de aici şi îi vei lăsa acolo timp de opt zile. Cât despre noi... Cogolin, soarta este pecetluită!

— Bine, stăpâne. Dar mai bine să ne ducem să locuim la "Ramura de Aur", aproape de Luvru. Acolo, mâncărurile sunt foarte bune şi... deoarece suntem bogaţi!...

— Taci! strigă Capestang, care reîncepuse să-şi rotească braţele, să dea din picioare şi să la acea atitudine furioasă ca şi când ar fi luptat cu cincizeci de vrăjmaşi deodată.

Totul fu îndeplinit după pofta cavalerului. Caii fură duşi "La buna întâlnire", care se afla la cinci sute de paşi depărtare. Aşadar, pentru moment, erau scăpaţi de grija lor; iar dacă vor avea nevoie de ei, îi puteau găsi foarte uşor. Capestang şi Cogolin se instalară în pod, ca şi cum acolo ar fi locuit de când lumea! Valetul ieşea numai noaptea, ducându-se să cumpere de mâncare.

Trecură cinci zile. Cinci zile cât cinci secole, în decursul cărora Capestang se gândi de o mie de ori să părăsească postul acesta pe care singur şi-l impusese. În seara celei de-a cincea zi, Capestang, pierzând răbdarea, hotărî că a doua zi dimineaţa vor pleca de acolo. În acea noapte, cavalerul nu putu să adoarmă.

— Cinci zile pierdute! mârâi el. I-am promis Gisellei că pornesc să o cuceresc, că voi uimi întreg Parisul cu vitejia mea, că voi răscoli întreg regatul prin faptele mele... şi iată, cinci zile de când tot mă învârtesc pe un pat de paie. Sunt un Fanfaron! Un nenorocit de Fanfaron! (Capestang îşi muşcă unghiile).

...Era aproape orele unsprezece. Tăcerea era desăvârşită, întunericul era de nepătruns. Trémazenc îl zgudui pe Cogolin, care dormea, şi îi spuse furios:

— Du-te şi adu caii! Nu am răbdare să aştept până mâine!

În acelaşi moment, auzi scârţiitul unei uşi care se deschidea. Tresări. Cineva deschisese uşa hanului.

— În sfârşit!, exclamă cavalerul, iată-i că vin!...

— Cineva urcă spre pod, bâigui somnorosul Cogolin.

Şi trase pumnalul. Amândoi, aplecaţi, îşi concentraseră întreaga atenţie în auz. Într-adevăr, cineva urca scările. Capestang, clătină din cap, îl zgâlţâi pe servitor apucându-l de guler, îl trase în colţul cel mai îndepărtat al podului, îl sili să se culce pe podea şi se întinse el însuşi, adăpostindu-se în spatele unor grămezi de paie.

Podul fu slab luminat. Capestang ridică capul şi văzu silueta unui bărbat apărând în tocul ferestrei ce dădea în curtea din care începea scara exterioară.

Scara aceasta — ca la mai toate hanurile — deservea camerele. Începea din curte, trecea prin faţa unei ferestre a salonului şi ajungea într-o galerie care înconjura primul etaj. De acolo, trecea pe la o a doua galerie şi apoi, în mod abrupt, se urca până la geamlâcul podului.

Misteriosul vizitator pe care-l zărise Capestang sări în pod,

făcu câţiva paşi şi îşi îndreptă lanterna spre colţul în care se ascunsese Adhémar. Broboane de sudoare rece apărură pe fruntea cavalerului. Mâna i se strânse pe pumnal şi, întocmai unui trăsnet un gând năstruşnic îi străbătu mintea:

— N-are decât! Să mă descopere, doar... şi atunci să-şi ia rămas bun de la viaţă.

Din fericire pentru el – şi, desigur, şi pentru Capestang — nepoftitul musafir se opri în mijlocul podului, îşi plimbă lanterna prin toate colţurile şi apoi se retrase spunând:

— Nimeni! Foarte bine!

Capestang răsuflă uşurat.

Vizitatorul coborî din nou scara. Capestang, cu pumnalul între dinţi, se repezi spre geamlâc. În curte îl recunoscu pe cavalerul care însoţise căruţa cu armele. În jurul lui se aflau patru oameni, ţinând fiecare în mână câte o lanternă.

— În grajduri?

— Nimeni!

— În camere? Prin pod?

— Nimeni!

— În împrejurimi?

— Nimeni!

— Foarte bine! mai spuse cavalerul după acest sumar raport. Aprindeţi făcliile în sala cea mare. Închideţi cu grijă jaluzelele, astfel ca să nu se vadă nici cea mai mică fâşie de lumină din afară, Unul dintre voi să se posteze în faţa porţii şi să rămână acolo de pază. Ceilalţi trei, înşiraţi-vă pe şosea până la colţul străzii Tournon, pentru a arăta drumul Monseniorului, care trebuie să sosească curând.

După aceste porunci, cavalerul porni el însuşi pe şosea; desigur, pentru a ieşi în întâmpinarea celui care trebuia să sosească.

Capestang strânse braţul lui Cogolin, întocmai ca şi cum i-ar fi dat o poruncă foarte gravă şi alunecă pe scară până la primul cat. Pătrunse în culoar şi, întorcându-se, îl zări pe Cogolin lângă el. Totul nu durase decât câteva secunde.

— Ţi-e frică? îl întrebă Capestang reţinându-şi răsuflarea.

— Puneţi-mă la încercare! răspunse valetul.

— Ai fi în stare să-ţi rişti viaţa? Te previn că vom fi doi contra zece, poate chiar douăzeci. Dacă ţi-e frică, du-te. Nu vreau să fiu dezonorat de un valet tremurător. Dacă te simţi în

putere să priveşti moartea în faţă, urmează-mă.

— Vă urmez! spuse Cogolin cu o sublimă nepăsare.

Într-adevăr, indiferenţa lui era sublimă, căci, de fapt, lui Cogolin îi era frică şi drăcuia pe acest cavaler care se amesteca unde nu-i fierbea oala şi care vroia să lupte doi contra douăzeci.

— Ce trebuie să facem? întrebă Cogolin.

— Tot ce voi face şi eu, îi răspunse Capestang. Dacă nu mă mişc, nu te mişti nici tu; dacă mă năpustesc, năpusteşte-te şi tu: dacă mă las ucis, lasă-te ucis. Vino!

— La dracu! exclamă Cogolin în sinea lui. (Îl urmă, totuşi, pe cavaler pas cu pas). Mi-a sosit ultimul ceas! Cât despre el... a spus foarte bine: se va lăsa ucis!

Repede, sprinten, tăcut, Capestang se mişca cu acea îndemânare cu care felinele se aruncă asupra prăzii lor, în întunecimea junglei. Coborî scara interioară. Se opri la capătul ei. Cogolin îşi dete seama că se află în bucătăria ospătăriei, unde de atâtea ori îl văzuse pe maestrul Lureau, încins de focul maşinii, poruncind ajutoarelor sale spălarea vaselor. Bucătăria, întunecoasă, era despărţită printr-o uşă de sticlă de sala puternic luminată.

Opt sau zece bărbaţi erau strânşi acolo. Dar, în fiecare moment soseau alţii. În curând, fură treizeci la număr. Salonul era plin.

Capestang observă cum unul din nobilii aceia atârna de zid o pavăză de bronz ce reprezenta insigna prinţilor Condé-Bourbon, cu florile de crin şi cu bara transversală. Când acest conspirator se întoarse cu faţa spre el, Cogolin văzu că era gentilomul care închiriase hanul pentru şase luni. El se urcase pe o estradă pe care erau aşezate trei scaune.

Capestang se uită în sala chiar în momentul în care alţi doi nobili se suiseră pe masă şi luaseră loc pe scaune. Unul din aceşti trei bărbaţi era cel care închiriase hanul şi care adusese armele şi costumele. Al doilea era necunoscut lui Capestang. Iar al treilea era nobilul pe care cavalerul îl văzuse în ospătăria de la Meudon.

— Prinţul de Condé! exclamă el. Dar, unde este Guise? Dar ducele de Angoulême? Oare domnii aceştia se joacă de-a v-aţi ascunselea?

— Domnilor, spuse în acest moment prinţul de Condé ridicându-se, domnul de Rohan ne va spune în ce stadiu se află

lucrurile în acest moment şi ce putem întreprinde cu sorţi de reuşită.

Se făcu tăcere. Nobilul care închiriase hanul se ridică în picioare.

— Ei drăcie! exclamă Capestang întorcându-se spre Cogolin, eşti colocatar cu un Rohan... felicitările mele.

— Sar de la o cinste la alta, spuse Cogolin oftând amarnic.

— Domnilor, începu ducele de Rohan, deoarece nu putem socoti pe ducele de Angoulême (Capestang tresări. "Ce, gândi el, oare tatăl Gisellei, pretendentul la tron, a renunţat la funcţia lui"), pentru că ştim foarte bine că domnul de Guise, nerespectându-şi cuvântul dat, unelteşte în taină şi năzuie să se lipsească de ajutorul nostru, este drept şi logic ca şi noi, în ceea ce ne priveşte, să luăm măsurile necesare.

— Da! Da! Strigară conjuraţii, toţi deodată.

Numai prinţul de Condé păli. Rămase nemişcat.

— Domnilor, continuă Rohan, oare pentru ce ducele de Guise vreo să ne-o ia înainte? Pentru că a rămas tot un Guise! Pentru că el este fiul aceluia care a călcat peste cadavrul lui Coligny. Pentru că — de altfel că şi tatăl lui — este şeful partidului catolic; pe când noi, domnilor, convertiţi sau nu, nu suntem decât nişte hughenoţi.

— Da! Da! strigară conjuraţii cu glas furios.

— Dezbaterea care continuă azi nu este decât un nou aspect al dezbaterii care a dus la Saint-Barthélemy. Domnilor, — oare ne vom lăsa întrecuţi, oare vom suferi să fim îndepărtaţi de la viaţa politică, oare vom rămâne nepăsători în faţa măcelăririi — probabile — a oamenilor noştri? Atunci, domnilor, să ne încrucişăm braţele pe piept şi să-l lăsăm pe Guise să uneltească, în mai puţin de o lună va fi ce dorise tatăl său să fie: regele Franţei! Iar dacă Lorena va domni, domnilor, nenorocirea se va abate pe capul blestemaţilor de nelegiuiţi, convertiţi sau nu.

Un freamăt de ură străbătu toată adunarea. Discursul lui Rohan nu era decât reală şi puternica impresie a unei situaţii pe care fiecare din ei o cunoştea. Capestang văzu feţe înflăcărate, mâini care se îndreptau spre mânerele săbiilor, priviri care străfulgerau.

— Ei drăcie! îşi spuse el. Iată nişte oameni care s-ar lăsa omorâţi până la unul, dacă aceasta ar fi necesar. Oricum ar fi fost şi orice ar face, sunt adevăraţi bărbaţi.

— Domnilor, continuă Rohan, lupta dintre Guise şi Condé nu a încetat nici o clipă măcar. Pentru a isprăvi odată, pentru a ne uni forţele în scopul triumfului nobilimii împotriva pretenţiunilor exagerate ale monarhiei, partizanii lui Guise şi partizanii lui Condé, am ascultat sfaturile bâtlanului Cinq-Mars şi l-am acceptat, ca măsură mijlocie, pe ducele de Angoulême. Dar, pentru că Angoulême nu mai este cu putinţă (pentru ce, oare, se întrebă Capestang, tatăl Gisellei nu mai este cu putinţă?), pentru că astfel armistiţiul dintre Guise şi Condé s-a rupt, să tragem săbiile, aşa cum au făcut părinţii noştri la Jarnac şi la Moncontour! Să se năpustim primii, să doborâm Lorena; şi atunci, domnilor, Franţa va fi a noastră!

Un freamăt de nerăbdare dovedi oratorului că cei de faţă nu aşteptau decât să se năpustească. Se auzi un strigăt puternic:

— Jos cu bara! Jos cu bara!

— Domnilor, bâigui prinţul de Condé ridicându-se.

— Jos cu bară! Jos cu bară!

— Foarte bine! urlă Rohan. Da, domnilor: Jos cu bara! Trăiască regele!

Şi în acelaşi timp luă pavăza pe care o atârnase de perete şi pe care figurau insignele lui Condé. O întoarse pe dos şi o agăţă în acelaşi loc. Pavăza reprezenta aceeaşi insignă, dar fără bară. Bara, care deosebea ramura Condé de ramura regească, nu mai era. Astfel, pavăza reprezenta semnul regesc. Un ropot de aplauze izbucni în salon. Săbiile fură trase din teacă. Străluceau. Braţele înarmate se ridicară brusc, ca pentru o ameninţare sau ca pentru un jurământ. Iar feţele înfierbântate ale conspiratorilor reflectau violenţa sentimentelor care se dezlănţuiseră în aceste suflete. În acest timp, un strigăt răsună ca o detunătură de puşcă.

— Trăiască regele!

— Oh! Oh! se miră Capestang. Trăiască regele! Dar, care rege? Nu este vorba nici de Carol al X-lea, adică de Angoulême, şi nici de Ludovic al XIII-lea. Da, dar eu *sunt Cavalerul regelui!* Atenţiune, Capestang, iată prilejul de a face avere şi de a o cuceri pe Giselle!

În sală, liniştea se restabilise. Rohan continuă:

— Trebuie ca, în astă-seară, prinţul de Condé să se hotărască odată. Cât despre mine, domnilor, eu şi prietenii mei

vom părăsi Parisul chiar mâine, dacă din adunarea de astă-seară nu iese trăsnetul care să fărâmiţeze tronul.

Toate privirile se îndreptară spre prinţul de Condé care, livid cum era, cu fruntea plină de broboane de sudoare, nu înfăţişa deloc acea atitudine a unui pretendent hotărât să moară sau să învingă.

— Domnilor, spuse el, lupta dumneavoastră este şi a mea. Împreună cu ducele de Angoulême şi cu ducele de Guise am luat nişte hotărâri; care, însă, au fost zădărnicite prin trădarea lui Concini. Dacă bunul nostru prieten, ducele de Rohan, ne dovedeşte că există vreo şansă de izbândă, sunt gata să-mi risc viaţa.

Rohan surâse. Se înclină în faţa prinţului de Condé.

— Sire, spuse el.

Un ropot de aplauze sublinie acest cuvânt. Şi Condé însuşi simţi cum o flacără i se suia din piept spre frunte.

— Sire, spuse Rohan, iată hotărârile pe care le-am luat pentru a asigura lovitura de care depinde soarta dumneavoastră şi a noastră. Mâine, încă de dimineaţă, bandele vor parcurge oraşul...

— Cum? Chiar de mâine? întrerupse prinţul.

— Pentru ce să mai aşteptăm? Şi ce să mai aşteptăm, monseniore? O nouă trădare? Monseniore, trebuie să ştim pe cine şi pe ce ne putem sprijini. Momentul a sosit. Totul este gata.

— Continuă-ţi demonstraţia, zise Condé cu răceala.

— Voi continua. Aceste bande sunt organizate. Fiecare are şeful ei şi poruncile ei, în câteva ore, li se vor adăuga toţi nemulţumiţii. Şi nemulţumit este Parisul întreg. Aceste bande, acest fluviu de oameni, mărit astfel de o mulţime de torente, vor ataca principalele puncte de sprijin unde se găsesc forţele regelui: Bastilia, Arsenalul, Châtelet şi altele. Admiteţi să asediem aceste fortăreţe? Şi atunci, Luvrul va depinde de voinţa noastră.

— Probabil! spuse Condé. Continuă.

— Da, adăugă Rohan în mijlocul tăcerii care apăsa asupra adunării. La căderea nopţii, Parisul va fi în plină răzvrătire. Nici una din trupele regale nu se va putea îndrepta spre Luvru, unde nu se găsesc decât gărzile Palatului. Presupuneţi că în acel moment o companie de gărzi s-ar afla aici, împreună cu noi...

Un freamăt lung străbătu rândurile conspiratorilor,

— O companie de cincizeci de gărzi, continuă Rohan. Această companie va merge spre Luvru şi va intra în Palat fără să întâmpine vreo greutate. Se va îndrepta spre apartamentul regelui şi va posta sentinele la uşile Palatului. Iar noi care vom intra împreună cu aceste gărzi, vom fi stăpânii Luvrului, stăpânii regatului! Ce spuneţi despre aceasta, Monseniore?

În mijlocul rumorii stârnite de ultimele cuvinte ale ducelui de Rohan, Condé răspunse cu glas hotărât:

— Întăresc cele ce-am spus înainte: sunt gata la orice, dacă, într-adevăr, avem la îndemână o companie de cincizeci de gărzi, Dar, sunteţi sigur că această companie nu ne va trăda în ultimul moment? Sunteţi sigur că ea va părăsi Luvrul pentru a se alătura nouă?

— Compania este, de-acum, aici! strigă Rohan cu voce triumfătoare. Compania, monseniore, va fi alcătuită din toţi aceşti curajoşi gentilomi care ne înconjoară. Aici, în această ospătărie, se află cincizeci de costume, care poartă de-acum insignele regelui, precum şi armele respective…

Din toate piepturile izbucniră violente exclamaţii. Condé întinse mâna lui Rohan, care se plecă şi i-o sărută. Acest omagiu regal era menit să sporească entuziasmul conspiratorilor.

— Încă un cuvânt, spuse Condé după ce liniştea fu restabilită,

— Ei, murmura Capestang, din bucătărie, iată un prinţ de la care va trebui să iau lecţii de prudenţă.

— Avem o companie, spuse prinţul. Ea are costumele şi armele gărzilor regale. Foarte bine! Aşadar, ea va putea uşor să se apropie de marea poartă a Luvrului. Dar, acolo, pentru a trece, ne trebuie parola, Rohan, te-ai gândit la aceasta? Fără de acest cuvânt nu putem face nimic.

— Monseniore, răspunse Rohan, v-aş putea spune că şi fără acest cuvânt am putea da asaltul. Dar, liniştiţi-vă, vom fi aşteptaţi la Luvru. Cât despre parola care va fi dată mâine tuturor posturilor Palatului, o cunosc. Va fi: *Capestang!* Domnilor, mâine, la orele cinci precis, ne întâlnim cu toţii aici, pentru a ne transforma în gărzi regeşti. Iar în ceea ce vă priveşte, monseniore, pentru a-mi da ultimele porunci, vă voi aştepta aici la orele patru, adică un ceas mai devreme. Monseniore, încă un cuvânt: veţi veni aici, mâine, la orele patru?

O tăcere apăsătoare cuprinse întreaga adunare. Destinul regatului se juca în acest moment. Condé şovăi mai întâi apoi ridică braţul ca şi cum ar fi depus jurământ, şi spuse:

— Mâine, la orele patru, voi fi aici şi vom porni spre Luvru.

Capitolul XVI Prinţul de Condé

Trecuseră, de-acum, zece minute de când rumoarea stârnită de cuvintele lui Condé se potolise. După ce stinseră toate făcliile, toţi conspiratorii părăsiră hanul. Peste tot domnea o tăcere apăsătoare. În bucătărie, Cogolin era tare vesel. Îşi pipăia picioarele şi mâinile şi murmură:

— Nimic frânt! Cum? Visez? Mai trăiesc? Şi totuşi, am auzit totul, am văzut totul!

Aşadar, totul se isprăvise de vreo zece minute, dar Capestang nu se mişca încă. Orgoliul lui amestecat cu înduioşarea clipelor pe care le trăia, îl făcea să palpite, tot aşa, după cum palpită unii oameni mândri atunci când primesc vreo mare cinstire, vreo măgulire care le încălzeşte sufletele. Din toată această scenă la care asistase, din toată această măiastră conspiraţie care părea să-l condamne pe Ludovic al XIII-lea, fără putinţă de scăpare, Capestang nu reţinuse decât un singur cuvânt care mai vibra şi acum în mintea lui... un cuvânt rostit de ducele de Rohan. Dar ce spusese ducele de Rohan? Doar acestea:

"Cunosc parola data posturilor de la Luvru, Ea este: *Capestang!*"

Astfel, regişorul de la Luvru nu-l uitase pe cel pe care-l numise cavalerul său. Aşadar. Ludovic al XIII-lea, în momentele de mare primejdie, tot numele lui îl invoca!

— Ei drăcie! exclamă Capestang. Aici, toţi ducii, toţi prinţii, toţi nobilii sunt împotriva regelui. Regele nu-i are prieten decât pe cavalerul lui. Ei bine, jur pe amintirea mamei mele, pe gloria strămoşilor mei, care, după spusele mamei, au fost cu toţii nişte eroi, pe sabia mea, pe titlul meu de cavaler al regelui, că îl voi salva pe micul rege. Înainte, Capestang! Căci aceasta este parola: *Capestang*.

La porunca lui, Cogolin aprinse o făclie. Pătrunseră în sală, unde, după cum am văzut, fuseseră aduse cincizeci de costume ale gărzilor regate şi armele potrivite lor. Capestang ridică legătura de chei pe care Rohan, după ce-şi luase cheia de la poarta exterioară, o aruncase nepăsător într-un colţ. Fiecare cheie era etichetată. Astfel, Capestang găsi uşor cheia de la pivniţă. Luă mai multe tunici, jachete, cizme şi le duse în pivniţă, Cogolin îl imită. Făcură mai multe drumuri. În două ore, toate lucrurile aduse de Rohan fură coborâte în pivniţă. Capestang zăvorî bine uşa.

— Dar, ce dracu am făcut acum? întrebă Cogolin.

— Ei drăcie, doar vezi bine, am luat în captivitate o companie întreagă de gărzi.

Şi spunând acestea, Capestang se sui în pod, se întinse pe patul lui de fân parfumat şi începu să se gândească la a doua zi. Adormi în curând, şoptind numele Gisellei.

Când se deşteptă, soarele intra prin geamlâc, parcă spunându-i: "Bună-dimineaţa"!

— Iată momentul potrivit, îşi zise el. Dacă nici azi nu dau lovitură care să-mi schimbe soarta, atunci înseamnă că fiul domnului de Trémazenc este un prost, un mizerabil, un neputincios, un Fanfaron, aşa cum spun ei. Fanfaron! Ei drăcie! Eu...

Disperarea era cât p-aci să-l cuprindă, sângele i se urcă la cap; dar, tocmai în acest moment, privirile-i căzură asupra lui Cogolin, care orânduia cu grijă pe o ladă răsturnată elementele unui gustos prânz rece. La vederea "mesei", Capestang îşi dădu seama că are o foame de lup. Amândoi atacară cu elan şunca pe care valetul o găsise.

— Domnule, întrebă Cogolin, azi ne instalăm la "Ramura de Aur", care este singura ospătărie vrednică de numele unui Trémazenc de Capestang? Îmi pare că, până acum, am făcut destulă cinste acestui pod.

— Ai dreptate, dragă Providenţă. Dar, acum, "Ramura de Aur" îmi pare prea sărăcăcioasă. În astă-seară, Cogolin, ne vom culca la Luvru...

— La Luvru! exclamă Cogolin, orgolios. Dar...

— Dacă nu, la Bastilia sau la Temple. Sau, poate, chiar în vreun şanţ în care ne va arunca prinţul de Condé,

— La dracu! Aş prefera "Ramura de Aur" sau chiar acest

pod.

— Sau poate chiar în coşciugul nostru, mai spuse Capestang. Acesta este, poate, chiar cel mai bun han.

Lui Cogolin îi scapă din mână sticla pe care o ţinea şi din care se pregătea să tragă o duşcă. În sufletul valetului, orgoliul făcu loc groazei, iar groaza fu repede înlocuită de resemnare.

— Aşadar, domnule cavaler, spuse el cu glas tremurător, ne vom bate?!

— Cogolin, răspunse Capestang tăindu-şi o bucată de plăcintă, vom împiedica o răzvrătire a Parisului.

— Numai noi doi?

— Şi pentru ce nu? Numai eu singur! Mă înţelegi, Cogolin? Să fac să dispară acest conspirator, care tremură de frică, de altfel, şi care totuşi se crede foarte deştept; să-l nimicesc pe acest Condé, care nu năzuie decât să-l răstoarne pe micul Ludovic. Să susţin pe umerii mei un tron care ameninţă să se prăbuşească. Să iau coroana regală şi să strig asediatorilor porniţi la răscoală: "Nu vă atingeţi de ea! Vă interzic!".

— Da, recunoscu Cogolin, ar fi minunat, dar...

— Taci! îl întrerupse cavalerul, căci altfel am să încep să mă îndoiesc de deşteptăciunea ta. Nu regret decât soarta acestui Rohan, care mi se pare un nobil foarte cumsecade.

Spre orele trei, Capestang dădu servitorului său ultimele porunci. Apoi, aşezaţi în colţul podului, de unde, după părerea sa, cavalerul nu trebuia să iasă decât pentru a merge spre glorie, aşteptară liniştiţi momentul în care aveau să intervină. Capestang era calm, ceea ce pentru el era un semn înfricoşător. Cogolin începea pentru a douăzeci şi cincea oară "Tatăl nostru"...

Deodată, cineva pătrunse în ospătărie, urmat de un bărbat înalt... Aceşti doi bărbaţi erau ducele de Rohan şi prinţul de Condé.

Rohan şi Condé pătrunseră într-o odaie lăturalnică sălii, şi care, pe timpul strălucirii ospătăriei, servise drept birou particular.

— Duce, spuse prinţul pe un ton oarecum semeţ, te iert de faptul că ieri te-ai îndoit de mine. Şovăielile mele erau foarte naturale. Gândeşte-te că atât eu, cât şi regele de Bourbon suntem veri, că suntem din aceeaşi familie. Mai pune la socoteală şi sentimentul de răspundere care îmi incumbă, şi

atunci îţi vei explica şovăiala mea. Să nu mai vorbim despre asta, duce; soarta este hotărâtă. M-aţi rugat să vin aici înaintea tovarăşilor noştri, pentru a-ţi da ultimele porunci. Iată-le:

Gânditor, prinţul de Condé se întrerupse o clipă. Rohan, adoptând o atitudine de respect, aştepta liniştit. Cuvintele viitorului rege nu-l supăraseră defel; dimpotrivă, îl liniştiseră.

— Iată poruncile mele, reluă prinţul; dar, mai înainte de toate, spune-mi ce vrei pentru dumneata.

— Pentru mine, monseniore? Nimic!

— Peste două ore, voi fi rege. Atunci, voi fi înconjurat numai de cereri, de curtezani care nu vor ridica capul decât pentru a cere, pentru a cere mereu. Toţi tovarăşii noştri mi-au spus ce vor să fie. Numai dumneata, duce, refuzi, chiar atunci când eu îţi ofer. Aceasta, numai din mândrie. Iată deci, prima mea poruncă: vreau să ştiu ce doreşti după ce mă vei face rege.

— Nimic pentru mine, Sire!, strigă Rohan cu glas aproape violent.

— Atunci, vrei să mă părăseşti? Îţi predau căpetenia generală a Luvrului, cu rang şi drepturi de mareşal. Dacă primeşti, rămân. Dacă refuzi, plec.

— Primesc, Sire! răspunse Rohan, înclinându-se cu respect. Apoi îndreptându-se: acum, Sire, daţi poruncile dumneavoastră căpitanului general!

— Iată-le, spuse prinţul. Vom merge spre Luvru şi vom pătrunde în palat, în fruntea companiei. Îl vei conduce pe Ludovic al XIII-lea la Vincennes. Vei pune să se ocupe diversele puncte strategice ale Parisului. Luynes şi Ornano să fie duşi la Bastilia, iar Concini la Temple.

— Drumul de la strada Tournon până la Temple este foarte lung.

— Mă bizui pe dumneata! adăugă Condé. Opt oameni vor fi de ajuns pentru a-l duce pe prizonier. Iar dacă în cursul drumului se întâmplă vreo încăierare, dacă poporul vrea să se răzbune puţin... ei bine...

— Foarte bine, Sire, spuse Rohan, neputându-se împiedica să se cutremure.

— Iată, în ceea ce priveşte chestiunile mai presante. Iar acum, să trecem în sală pentru a îmbrăca costumul ofiţerilor de gardă, aşteptând ca mâine să-l îmbraci pe cel de mareşal. La Luvru, îţi voi spune şi restul. De altfel, prietenii noştri nu vor

întârzia să sosească.

— Mai avem cel puţin o jumătate de oră până atunci, spuse ducele, bucuros, îndreptându-se totuşi spre sală.

Pătrunzând acolo, aruncă o privire în jurul lui. Şi deodată păli. Privirile lui rătăcite căutară în toate colţurile sălii. Apoi, această privire plină de mirare, de groază şi de nelinişte fu ţintită asupra lui Condé. Un geamăt ieşi de pe buzele lui.

— Ei, întrebă prinţul, unde sunt cele cincizeci de costume ale gărzilor?

— Erau aici! bâigui Rohan.

— Puştile, săgeţile, pistoalele?

— Nimic! Nu mai este nimic! strigă Rohan furios.

Condé păli.

— Să le căutăm! propuse el. Să le căutăm! Poate vreunul dintre ai noştri le-a dus în altă încăpere...

— Poate... spuse Rohan clătinându-se. Cheile casei... le-am aruncat aici... în acest colţ... unde sunt acum...? Trădaţi, monseniore! Suntem trădaţi!...

— Domnilor, se auzi un glas în acea clipă, nu vă mai daţi osteneala să le căutaţi. Oricât v-aţi căzni, tot nu le veţi găsi.

Cei doi conspiratori, furioşi, ridicară capul spre scara interioară, care ajungea până în mijlocul sălii. Văzură un om coborând liniştit.

— Ei, tună prinţul, dar eu îl cunosc pe acesta. Este omul care ne-a spionat pe când ne aflam la Angoulême.

— Nu numai acolo, monseniore! spuse cavalerul.

— Capestang! Acesta este Capestang!, mârâi prinţul.

— Parola cu care se poate intra la Luvru, monseniore, zise Capestang punând piciorul pe ultima treaptă. Domnilor, am onoarea să vă salut, spuse el scoţându-şi pălăria.

— Aşa!, strigă Rohan. Acesta este Capestang? Acesta este Fanfaronul? Ei bine, d-le, aceasta va fi ultima dumitale trădare. Socoteşte-te mort!

Şi în acelaşi timp, Rohan se năpusti asupra cavalerului cu sabia în mână, strigând:

— Scoateţi sabia, monseniore! Să-l omorâm! Să-l omorâm!

Se auzi un ţipăt de mânie: sabia îi căzuse din mâini... Capestang, după ce salutase, îşi aruncase pălăria într-un colţ, îşi scosese sabia şi se pusese în gardă, cu braţul drept aproape întins, cu mâna stângă lipită de perete, strâns asupra lui însuşi.

— Domnule, spuse el ţintind sabia potrivnicului şi făcându-l s-o scape din mână, vă înşelaţi dacă vorbiţi de trădare. Dumneavoastră l-aţi atacat pe rege, pe regele dumneavoastră. Iar eu îl apăr cât pot mai bine. Dacă aş fi vrut să profit de tainele pe care, fără voia mea, le-am auzit, aţi fi fost demult la Bastilia sau sub securea călăului.

Rohan îşi ridică sabia şi se năpusti din nou asupra cavalerului. Condé se îndreptă spre uşa pe care venise. Închisă! Fugi spre cealaltă uşă. Închisă! Atunci, zăpăcit de furie şi de ruşine, mânios împotriva acestei piedici care îl oprea tocmai în momentul în care avea să pună mâna pe coroană, îşi scoase sabia şi se repeţi asupra lui Capestang. Chiar în acest moment, Rohan căzu, având umărul străpuns de sabie. Capestang striga:

— Cogolin, netrebnicule, nătărăule, Ghinion, unde dracu eşti? Nu vezi că monseniorul te aşteaptă. Am să-ţi rup urechile, am...

Cogolin apăru. Condé, văzându-l pe Rohan căzând, se opri pe loc.

— Monseniore, spuse Capestang, predaţi-vă! Nu vă veţi putea măsura puterile cu acelea ale Fanfaronului, (Condé gemu de ruşine şi se puse în gardă). Nu? Nu vreţi să vă predaţi? (Condé se fandă, Capestang feri lovitura). În acest caz, monseniore, vă atac… atenţiune! (ţinti sabia prinţului). Vă dezarmez! (Sabia îi scăpă din mână) şi... sunteţi prizonierul meu!

În acelaşi timp, îi puse mâna pe umăr şi sabia la gât. Condé se cutremură de mânie. Vârful sabiei pătrunse în carne Iar Capestang, înflăcărat, rosti cu glas puternic, mai înspăimântător decât atitudinea sa:

— Iată, domnule, nu mă sili să te ucid. Mi-ar părea tare rău!

Condé ridică asupra cavalerului privirile lui pline de blesteme şi bâigui:

— Foarte bine! Sunt dezarmat! Mă predau!

— Cogolin, ai grijă de domnul! La cea mai mică mişcare, la primul pas, omoară-l.

Valetul, cu pumnalul în mână, se aşeză lângă prinţ. Condé plecă capul. Pieptul i se umflă. Suspină întocmai unei fiare sălbatice prinsă într-o cursă. Un murmur înăbuşit şi neînţeles îi ieşi din gâtlej. Capestang îşi vârî sabia în teacă, îşi ridică pălăria pe care o păstra în mână şi se apropie de Rohan. În acest

moment, tocmai deschisese ochii. Încercă să se ridice. Dar, fie din pricina durerii, fie din pricina slăbiciunii, căzu din nou pe spate. Capestang se înclină, tot aşa după cum cei curajoşi se înclină în faţa vrăjmaşului învins.

— Domnule zise el, eu am distrus cele cincizeci de costume de gărzi pe care dumneata le-ai adus aici. Eu am distrus armele. Eu v-am rănit. Eu îl arestez pe Condé. Nădăjduiesc să-l pot salva şi pe Ludovic al XIII-lea. Ce mai vreţi? Dumneavoastră vă bateţi pentru Condé. Alţii se bat pentru Guise. Alţii, în sfârşit, pentru Angoulême. Dacă nu aş urmări decât interesul meu, poate că în aceste clipe aş fi alături de dumneavoastră. Poate că într-o zi vă veţi da seama că azi mi-am nesocotit nu numai interesele soartei mele, dar chiar şi sentimentele sufletului meu. L-am văzut pe micul regişor singur în fundul Luvrului, înconjurat de atâţi duşmani puternici, întocmai ca o pradă prea slabă pentru a scăpăra. Şi am fost tare emoţionat, am fost răscolit de milă pentru el. Şi atunci m-am hotărât să-l apăr pe rege. Dumneavoastră sunteţi cu miile. Eu sunt singur. Eu nu am nici prieteni, nici tovarăşi. Iată povestea mea, domnilor. Vedeţi, dar, că nu este aceea a unei trădări. De altfel, puţin îmi pasă cine domneşte. Dar nu vreau ca Ludovic al meu să plângă. El mi-a salvat viaţa. Şi-apoi, domnilor, atunci când, într-o împrejurare precară a vieţii sale, a dat o parolă, a ales numele meu. Sunt apărătorul Lui. Domnule, sunt CAVALERUL REGELUI. Vă dau aceste lămuriri pentru că îmi sunteţi drag. Rana dumneavoastră nu este prea gravă. Cel mult până într-o lună, nici nu se va cunoaşte. Iar atunci, domnule duce, dacă mi-aţi cere o revanşă, ar fi o cinste pentru mine să vă stau la dispoziţie. Până atunci, vă salut cu tot respectul; mai întâi pentru că sunteţi rănit, şi apoi pentru că sunteţi foarte curajos… Bună ziua! Cogolin, deschide uşa!…

Şi spunând acestea, îşi puse pălăria pe cap se apropie de Condé şi luându-l de braţ ieşi cu el din han. Mergea pe strada Vaugirard, cu spatele spre strada Tournon, tocmai în momentul în care vreo cincisprezece nobili se zăreau în depărtare. Era şi timpul!

Capestang o apucă pe strada Pont-de-fer, care răzbătea la încrucişarea Vieux-Colombier. Din depărtare se auzeau murmure înnăbuşite. Zgomot de voci venea din depărtările Parisului. Clopotele sunau. Auzind aceste zgomote de răscoală,

Condé tresări. Capestang îşi întredeschise mantia şi îi arătă un revolver.

— Monseniore, spuse cavalerul, vom trece prin inima pârjolului. Vă va fi foarte uşor să strigaţi după ajutor. Aş fi atunci numaidecât omorât. Dar, pe cuvântul meu de cinste, la primul strigăt vă ucid mai întâi pe dumneavoastră cu acest revolver pe care l-am împrumutat din colecţia de arme pe care aţi adus-o la ospătărie. Ar fi o mângâiere pentru dumneavoastră.

— Foarte bine, domnule, răspunse Condé cu glas scăzut şi trist. M-am predat. Voi tăcea. Un singur cuvânt, numai: unde mă duci?

— La Luvru! Să nu aveţi nici o teamă! Răspund pentru dumneavoastră, adăugă el încrezător.

Condé nu mai zise nimic. Era tare abătut. Îşi simţea sufletul pustiu. Nu-şi putea aduna gândurile. Capestang îl ţinea strâns de braţ. Se îndreptau spre acele murmure, care se întăreau şi scădeau în mod regulat. Se îndreptau spre inima răscoalei: spre Paris.

După ce străbătură încrucişarea Vieux-Colombier, pătrunseră în mijlocul mulţimii. Bande de burghezi înarmaţi se îndreptau spre centru strigând: "Trăiască Prinţul!". Bandele păreau perfect organizate. Vrând să-i prindă în jocul lor, burghezii strigau trecătorilor: "Gărzile sunt cu noi! Veţi vedea o companie de gărzi mergând cu noi!". Condé tremura. Capestang surâdea: el ştia prea bine ce se întâmplase cu compania de gărzi.

Câteva minute mai târziu ajunseră în strada Dauphine, la capătul căreia străjuia Pont Neuf. Acolo, drumul era barat; de burghezi înarmaţi cu tot felul de puşti şi care strigau:

— A sosit momentul! Compania de gărzi va sosi numaidecât! Vom merge spre Luvru! Trăiască Prinţul! Trăiască Condé!

Capestang înaintă spre pod, nădăjduind că-l va putea trece fără greutate.

— Opreşte!, strigară burghezii. Cine să trăiască?

— Blestemaţilor!, exclamă Capestang încercând să se retragă.

— Opreşte!, repetară burghezii. Opreşte! Şi răspunde: cine să trăiască?

— *Condé*, tună cavalerul.

Cuvântul îi scăpă singur de pe buzele strânse. Era întocmai unei străfulgerări neprevăzute, care lămureşte o întreagă situaţie. Cuvântul îi răsări în minte şi făcu explozie, fără ca el să-l caute. În acelaşi timp. Capestang îl ţinea pe Condé de braţ şi cu un gest repede îi arătă revolverul. Se îndreptă spre burghezi trăgându-l după el pe prinţ, care, uimit cum era, clătinându-se, nu avea putere să facă nici cel mai mic gest de împotrivire. Barajul burghezilor se deschise. Toată lumea strigă dintr-o dată:

— Treceţi, domnilor. Trăiască Condé!

Şi deodată, în jurul lor, se auzi o rumoare, apoi strigăte; în sfârşit un ţipăt lung de victorie. Fiecare se împingea să vadă mai bine.

— Prinţul! Este Prinţul! Trăiască Prinţul! Trăiască Condé!

— La Luvru! tună Capestang.

— La Luvru! La Luvru! Trăiască Prinţul! Trăiască Condé!

Un burghez îi recunoscuse pe Condé. Apoi doi. Apoi zece. Iar acum, această mulţime înarmată se orândui în spatele lui Capestang care înainta cu paşi mari şi care, plecându-se asupra prinţului, îi şopti:

— Monseniore, dacă doriţi, oasele noastre, ale amândurora, vor rămâne aici. Înainte de aceasta, însă, dumneavoastră, monseniore, trebuie să mă ascultaţi; căci de nu, vă ucid ca pe un câine. Strigaţi: "Prieteni spre Luvru!"

— Prieteni, prieteni, se supuse Condé, spre Luvru!

— Spre Luvru! Spre Luvru!, răspunse glasul furios şi tunător al răscoalei.

Atunci se îndeplini un lucru nemaivăzut, nemaiauzit, ciudat, comic şi tragic în acelaşi timp. Condé, prizonierul lui Capestang, conducea răscoala în pofida voinţei lui. Conducea răzvrătirea spre Luvru. Rumoarea cuprinsese toată mulţimea. Clopotele răsunau. Condé înainta ca şi cum ar fi mers la spânzurătoare. Capestang, întocmai ca într-un vis ciudat, în care îţi pierzi personalitatea, în care nu te mai poţi conduce singur, se lăsa dus de Fatalitate.

— Potriviţi puştile!, se auzi deodată un glas.

Mulţimea se opri. Se dădu înapoi. Se afla în faţa marii porţi a Luvrului. Iar în faţa acestei porţi, ale cărei poduri fuseseră coborâte, în faţa şanţului stăteau două companii de gărzi, gata să tragă; bătrânul mareşal Ornano, cu sabia în mână, gata oricând să moară pentru regele său, era acolo.

— Trăiască Condé! strigă mulţimea dându-se înapoi, tot aşa după cum s-ar fi retras şi o haită de câini.

Bănuiala trădării străbătea rândurile burghezilor. Se mirau văzând Luvrul atât de bine apărat. Se mirau că prinţul rămăsese singur, când ei ştiau că trebuia să fie în fruntea unei companii. Unde era această companie promisă, care trebuia să forţeze poarta Luvrului?

— Monseniore, strigaţi acestor oameni că veţi vorbi cu regele. Strigaţi-le aceasta; căci de nu, pe legea mea, socotiţi-vă mort!

Condé se întoarse spre mulţime. Era palid. În pâlpâirea serii, mulţimea Parisului îl vedea pe conducătorul suprem al răscoalei făcând gesturi disperate şi bâiguind câteva cuvinte, pe care nu le înţelese nimeni. Dar poporul îl văzu pe Condé îndreptându-se spre Ornano. Şi atunci, cu instinctul ei de a înţelege situaţiile tragice, mulţimea îşi dădu seama că prinţul vroia să mai parlamenteze pentru ultima oară cu regele. Izbucni o aclamaţie puternică: "Trăiască Condé"!

— Să-i crape fierea! tună bătrânul corsican.

Şi Ornano se pregătea tocmai să poruncească: "Foc"!, când îi zări pe cei doi cavaleri, unul ţinând de braţ pe celălalt întocmai ca doi prieteni — Castor şi Pollux — care plecau împreună la luptă.

— Opreşte! strigă Mareşalul.

Cavalerul făcu trei paşi grăbiţi şi rosti cu glas tare:

— Capestang!...

— Parola! murmură Ornano. Lăsaţi-i să treacă!

Cel pe care Trémazenc îl numea Ludovic al XIII-lea aştepta, în picioare, fremătând, cu urechile atente, încercând să înţeleagă murmurele îndepărtate care răscoleau Parisul. Se întreba cu groază dacă fiecare secundă care vine nu va fi aceea în care trăsnetul va cădea asupra Luvrului.

Era singur, numai cu medicul lui, Hérouard: vorbea mereu pentru a-şi ascunde tulburarea, dar şi pentru că nevoia de a perora şi a dogmatiza era mai puternică la el decât tăria groazei.

— Unde este maică-mea? întrebă Ludovic al XIII-lea, care de-abia îl asculta.

— Majestatea Sa este cu doamnele de onoare. Tocmai acum am părăsit-o. De altfel, în apartamentul dumisale se află

vreo sută de puşcaşi. V-am spus, Sire, că zorile acestei revoluţii vor răsări...

— Unde este Luynes? întrebă Ludovic îngrijorat.

— Probabil că în palatul lui. Dar dacă Majestatea Voastră... Sunteţi trist, Sire, şi cred...

Hérouard se pregătea să-i arunce săgeata. Regele se întoarse spre el şi îi spuse mâni os:

— Ci mai lasă-mă în pace cu medicina dumitale. Dacă trebuie să mor azi, lasă-mă să mor în pace!!...

Medicul se înclină profund şi ieşi mergând cu spatele, îndreptându-se spre anticamera apartamentului, unde Vitry, comandantul gărzilor, postase vreo cincizeci de puşcaşi gata să moară pentru rege şi pentru monarhie.

— Cred, îi zise Hérouard lui Vitry, că Majestatea Sa este bolnav. Refuză, însă, să se lase examinat.

— Hérouard, răspunse Vitry, bănuiesc că până într-o oră vom fi toţi bolnavi.

— Cum? se miră doctorul. Dar ce s-a întâmplat?

— Cum? Nu ştii? Ascultă!

Tot Luvrul era străbătut de un murmur de voci... Noaptea se lăsa încet, cuprinzând sub aripile ei întreg palatul. Negura devenea din ce în ce mai completă, iar printre umbrele care năpădeau imensele încăperi, staturile gărzilor, răspândite prin anticamere şi de-a lungul scărilor, se distingeau cu greu. Nemişcaţi, oştenii, sprijiniţi în capătul puştilor lor, aşteptau momentul luptei supreme care se va desfăşura chiar la picioarele tronului.

— Singur! Absolut singur! murmură Ludovic al XIII-lea aruncându-se într-un fotoliu.

Îşi cuprinse capul în mâini şi se lăsă pradă gândurilor, încercând să nu mai audă acele clopote care vesteau sfârşitul monarhiei. Alături de ei, rezemată de braţul scaunului, Îşi pusese sabia. Pe o măsuţă erau două revolvere. Micul rege îşi făcuse singur aceste pregătiri de apărare... Şi acum aştepta... Cu capul între mâini, gândea:

— Peste o oră, poate chiar peste câteva minute, totul va fi sfârşit. Luvrul va fi invadat. Vor pune mâna pe mine. Da, atunci voi ucide cât mai mulţi, iar ultimul voi muri şi eu. Să mor la cincisprezece ani! Dacă ar fi aici eroul acela ale cărui priviri făceau să renască în mine aripile gloriei, al cărui glas răsuna în

sufletul meu întocmai unei goarne care te cheamă la luptă!! Dar... Capestang mi-a salvat viaţa, iar eu l-am insultat. Nu va reveni. Sunt singur! Absolut singur! Arestarea lui Angoulême nu a făcut decât să grăbească desfăşurarea lucrurilor. Condé, şi nu el, trebuia să fie arestat! El triumfă! Pe el îl aclamă Parisul! Condé era duşmanul de temut. Mi-e frică de tot ceea ce mă înconjoară. Mi-e frică de Concini, de maică-mea, de Richelieu! Şi acest Condé care se va năpusti ca un vultur asupra mea!...

Ridică capul. Privirile lui rătăcite îmbrăţişară întreaga odaie.

— Frică! murmură el. Dar pentru ce, oare, să-mi fie frică, dacă tot voi muri? Să le arăt mai bine că fiul lui Henric al IV-lea nu este un laş! Să arăt isteriei că stema mea rămâne întotdeauna nepătată şi că cea a lui Condé va fi întotdeauna barată de pata vicleniei!

Murmurul crescu deodată. Se auzeau ţipete. Din depărtare veneau zgomote de paşi grăbiţi. Clinchetul armelor care se ciocneau ajungea până în camera regelui. Dintr-o săritură, Ludovic fu în picioare. Cu sabia în mână se îndreptă spre uşă. Era hotărât. O flacără de entuziasm îi pâlpâia în ochi. Cu un gest violent, Ludovic deschise el însuşi uşa camerei.

Şi în aceeaşi clipă, se dădu înapoi uimit scoţând un strigăt de bucurie, bucurie supraomenească, pe care o încerci atunci când într-o noapte de agonie te smulgi coşmarului morţii. Condé stătea în faţa lui. Era palid. Tremura. Părea umil. Iar cavalerul de Capestang, cuprinzându-l pe prinţ de mână, spuse doar atât:

— Sire, am cinstea să vi-l prezint pe prinţul de Condé, care vine să facă act de supunere Majestăţii Voastre!...

Ca într-un vis minunat, Ludovic al XIII-lea zări în spatele lui Capestang saloanele încăpătoare ale Palatului, care acum erau luminate de mii de făclii. Toată lumea alerga. Valeţii se grăbeau să aprindă strălucitoarele candelabre. Luvrul se gătea ca pentru o sărbătoare magică. Mulţimea se înghesuia. Gloata aceasta luase înfăţişarea victoriei. Şi palatul se cutremură din temelie de strigăte vesele:

— Trăiască regele! Trăiască regele! Trăiască regele!

Era Vitry şi gărzile lui. Era Ornano, care striga că oraşul s-a liniştit aflând ca prinţul se predase regelui. Era Richelieu, care apăruse acolo ca prin minune. Era Luynes, care venea în fugă din fundul palatului. Era Concini, care venea să sărute supus mâna regelui, Era Marie de Médicis, care-l îmbrăţişa pe rege. Era

o mulţime de nobili care nu fuseseră văzuţi de mult timp. O delegaţie a negustorilor se grăbi să jure credinţă regelui. Întreg regatul — care, pentru prima oară de la suirea lui pe tron, se plecă în faţa regelui. Timp pe două ore, Ludovic al XIII-lea cunoscu beţia victoriei, voluptatea măgulirilor, mândria vitejiilor.

"Eu sunt stăpânul acestora!"

Timp de două ore, anticamerele răsunară de strigăte puternice: "Trăiască regele! Trăiască regele!" Strigătele se răspândeau în tot Luvrul. Străbăteau zidurile şi porţile şi se împrăştiau în tot Parisul. Iar clopotele care mai adineauri lansaseră chemarea la arme şi la răzvrătire, vesteau acum triumful regelui. Timp de două oare, Condé cunoscu asprimea mâniei şi a umilinţei. Iar printre cei care acum îl acopereau cu batjocura lor, recunoscu pe cei care în ajun se grăbiseră să-l ridice în slavă şi să-i ceară cele mai însemnate slujbe, pentru atunci când va fi ales rege.

Într-un târziu, mulţimea plecă. Furtuna de veselie se potoli, aşa cum i liniştesc toate furtunile. Unii după alţii, curtezanii se retrăseseră. Dar Richelieu îl zărise pe Capestang şi pălise. Concini îl văzuse şi el pe Capestang şi îi făcuse un semn lui Rinaldo.

La un semn al regelui, toată lumea ieşi din camera sa, în afară de Vitry, de Ornano, de Lynes şi de Capestang. Până acum, Ludovic al XIII-lea nu se uitase încă drept în ochii cavalerului, dar nu-l scăpase o clipă din priviri. Tânărul rege se apropie de Condé, îi puse mâna pe umăr şi îi spuse:

— Bună ziua, vere; aşadar, se pare că ai vrut să mă detronezi!?

— Sire, răspunse Prinţul, nădăjduiesc că Majestatea Voastră nu va umili pe un învins...

— Învins?! se miră regele. Haida, de! Dar Compania aceea de cincizeci de gărzi? Ce-ai făcut cu ea?

— Sire, răspunse Condé, este prizoniera acestui domn.

Ludovic nu se întoarse. Nu avea nevoie să se întoarcă pentru a înţelege că gestul prinţului arăta înspre cavaler. Dar tresări. O flacără îi licări în ochi.

— Majestate, întrerupse Capestang, monseniorul exagerează; numai costumele...

— Tăcere! porunci regele. Bine, prinţe, nu te voi umili. Un Bourbon poate ucide pe un alt Bourbon, aşa cum ai vrut

dumneata să faci adineauri, dar nu să-l umilească. "Mi-aş trece sabia prin trupul aceluia care ar îndrăzni să umilească un Bourbon", zicea tatăl meu.

Condé tremura. Gândurile lui rătăcite îi aminteau de eşafod. Îl zărea pe Ornano care îl privea cu dispreţ. Îl vedea pe Vitry ţinând sabia în mână. Îl observă pe tânărul rege, care făcea o mare sforţare pentru a-şi stăpâni mânia. Toţi aceştia îi apăreau în spatele unei perdele roşii...

— Aşadar, continuă Ludovic al XIII-lea, dumneata nu vroiai să mă umileşti?

— Nu, Sire! răspunse Condé cu disperarea condamnatului.

— Nici nu vroiai să mă ucizi?

— Nu!

— Atunci ai vrut să mă alungi de pe tronul meu, aşa după cum a încercat să facă şi Henric al III-lea!

— Nu, Sire!

Ludovic al XIII-lea răsuflă greu. Se vedea limpede că lupta împotriva mâniei care se dezlănţuise în el şi că nu găsea, poate, cum să se exprime. Îl privi pe Ornano, apoi pe Vitry. Îşi îndreptă privirile aspre asupra lui Condé şi deodată izbucni în râs. Acest râs sinistru, lugubru, înspăimânta.

— Îl va ucide, se gândi Capestang. Şi eu nu am vrut aceasta. N-am vrut să-l dau pe mâna călăului.

— N-aş vrea să fiu în pielea lui, gândi Vitry,

— *Disgraziato!* Nenorocitul de el! gândi mareşalul.

Regele îşi şterse sudoarea care-i şiroia pe frunte. Obişnuit să trăiască singur, numai cu el însuşi, ferindu-se de orice şi de oricine, regele se iniţia acum în arta prefăcătoriei, cea mai însemnată însuşire a regilor, în special, şi a guvernanţilor, în general.

— Vere, zise Ludovic cu glasul şovăitor, te voi desfăta cu o poveste pe care o ştiu foarte puţini oameni şi pe care am aflat-o de la domnul Ornano, aici de faţă. Ştii că Mareşalul de Joyeuse îl întovărăşise pe tatăl meu în călătoria pe care acesta o făcuse la Rouen. Ştii, de asemeni, că Joyeuse fusese capucin şi că, părăsindu-şi mânăstirea, devenise unul din cei mal însemnaţi conducători ai Ligii. Îţi voi mai spune că nu a primit noua demnitate decât după ce s-a asigurat printr-un act scris că va căpăta bastonul de mareşal. Devenind mareşal în acest mod, veni împreună cu Henric al IV-lea la Rouen. Pâlcuri de oameni

ieşiseră din toate colţurile pentru a-l vedea pe marele rege. Joyeuse se afla lângă taică-meu. Era îmbrăcat într-o scurteică împodobită cu broderii de aur.

— "Domnule Mareşal, îl întrebă regele pe Joyeuse, pentru care motiv crezi că oamenii aceştia şi-au lăsat lucrul? Pentru a veni să-şi piardă timpul aici?"

— "Au venit, răspunse vesel Joyeuse, s-o admire pe Majestatea Voastră".

— "Te înşeli, îi spuse regele, au venit aici mai curând pentru a vedea un capucin caraghios în hainele unui mareşal". Ei, vere, ştii ce a făcut atunci Joyeuse?

— Aştept că Majestatea Voastră să-mi spună, zise Condé, răsuflând uşurat.

— Ei bine, Joyeuse dispăru numaidecât din fruntea companiei pe care o conducea şi în galopul calului se întoarse la mânăstirea lui, de unde nu mai ieşi niciodată, deşi Papa îl investise cu titlul de cavaler de Malta.

— Ei bine, Sire?, exclamă Condé cuprins din nou de nelinişte.

Surâsul lui Ludovic deveni şi mai aspru.

— În cazul acesta, îţi poruncesc: Alege între mânăstire şi Bastilia!

Condé se cutremură. Mâinile lui se împreunară într-un gest de implorare. Ornano îşi muşca mustaţa, Luynes era nepăsător, Capestang fu străbătut de un fior şi mârâi în sinea lui:

"Ei drăcie, ce-am făcut? Pe mâna călăului sau la Bastilia... e tot una, Sunt un nenorocit de Fanfaron! Un caraghios de Fanfaron! Numai pentru plăcerea de a-l aduce aici pe capul răzvrătiţilor, numai pentru plăcerea de a străbate Parisul revoltat m-am transformat în zbir. Sunt dezonorat!"

— Sire, bâigui Condé...

— Mânăstirea sau Bastilia!, tună regele.

Condé se înălţă falnic. Un fior de curaj îi străbătu toată fiinţa. Se întoarse spre Capestang:

— Iată cum răspunzi de viaţa mea.

Apoi întorcându-se spre rege:

— Închisoare pentru închisoare. Nimeni nu se va putea lăuda vreodată că a văzut un Bourbon călugăr.

Ludovic al XIII-lea aştepta acest strigăt. Gâfâind se întoarse spre Vitry, cu glas înfricoşător:

— Căpitane, arestează-l pe Prinţ!

— Sabia dumneavoastră, monseniore! spuse Vitry înaintând doi paşi.

Călăul negru

Capitolul I Norocul cavalerului

Astfel fu arestat Condé, chiar în mijlocul Luvrului, unde, cu câteva ore mai înainte, nădăjduise să fie primit ca un triumfător. Vitry îl predă marchizului de Thémines, care împreuna cu vreo douăzeci de gentilomi aştepta în anticameră. Thémines îl duse pe prinţ sub pază şi îl sili să se urce într-un cupeu închis. O jumătate de oră mai târziu, Henric al II-lea de Bourbon, Prinţ de Condé, nu era decât numărul 14 al unui turn din Bastilia.

Vitry ieşise aruncând o privire ciudată Cavalerului. La un semn al regelui, Luynes făcu acelaşi lucru, străfulgerându-l şi el pe Capestang. În privirile lor, Capestang putu citi toată invidia de care erau stăpâniţi şi pe care o stârnise. Bătrânul mareşal Ornano, care ieşise ultimul din cabină, îi murmură la ureche:

— Tinere, dacă atunci când vei pleca de aici nu vei fi cel puţin mare favorit, te sfătuiesc să părăseşti cât mai repede Parisul şi să-ţi depărtezi cam cu vreo sută de kilometri pieptul de pumnalele care se vor ascuţi.

Şi apoi întorcându-se spre rege:

— Sire, adăugă el, nu trebuia să-l arestaţi pe Prinţul de Condé.

— Aşa? Spune-mi, prietene, pe cine trebuia să arestez? Pe Guise?

— Nu. Sire. Pe Concini Concino!, răspunse rece mareşalul înclinându-se şi retrăgându-se încet, ca şi cum ar fi aşteptat, ca şi cum ar fi nădăjduit un strigăt, o poruncă.

Dar regele nu spuse nimic. Mareşalul ieşi ridicând din umeri. Pentru a doua oară Ludovic al XIII-lea şi Capestang se aflau singuri, faţă în faţă. Dar, de astădată, aventurierul era îngrijorat, iar regele vesel. Ludovic al XIII-lea mai auzea încă răsunetul acelor cuvinte pe care le strigase cu un glas ce-l uimise chiar pe el însuşi:

"Căpitane, arestează-l pe Prinţ!"

Prima afirmare a regelui. Prima întrevedere a puterii sale!

Astfel poruncise el. Şi fusese ascultat. Fusese de ajuns un singur strigăt al glasului său pentru ca un prinţ de sânge să fie arestat şi aruncat în închisoare. Fusese de ajuns doar un singur gest pentru ca Parisul răzvrătit. Parisul în fierbere întocmai unei mări dezlănţuite să se liniştească.

Cam aceste gânduri frământau mintea tânărului rege. Ele îl umpleau de trufie. Era întocmai ca şi un copii care primind o jucărie complicată, se miră atunci când o vedea funcţionând numai prin învârtirea unui resort şi se minună de rezultat fără a înţelege mecanismul. Ludovic ai XIII-lea îl privea pe Capestang cu aceeaşi recunoştinţă admirativă pe care o are copilul pentru acela care i-a adus jucăria.

— Mai întâi, spuse regele, vorbeşte-mi despre acea companie de cincizeci de gărzi, pe care — după spusele domnului de Luçon — vărul meu, prinţul de Condé, reuşise s-o înarmeze.

— Sire, spuse Capestang, prefer să vă povestesc faptele aşa cum s-au petrecut ele din momentul în care, pe strada Vaugirard, m-am întâlnit cu Cogolin.

— Cogolin? Dar, cine-i acest Cogolin?

— Servitorul meu. Sire... Iată, Majestate, povestea de la începutul ei. Ea s-a petrecut într-o ospătărie sărăcăcioasă de pe strada Vaugirard, care...

— Aşteaptă, Cavalere, îl întrerupse regele, bătând cu un

ciocănaş, de trei ori, într-un gong, poate că dumneata vei istorisi mai bine şi eu voi asculta mai cu atenţie dacă ne-am afla în sufragerie.

Ludovic al XIII-lea căuta, de câteva clipe, ce dovadă de prietenie putea să dea Cavalerului pe care îl insultase cu numele de Fanfaron şi care părea stingherit, ca şi cum n-ar fi uitat insulta adusă. Semnalul regesc era, de bună seamă, o poruncă obişnuită. În seara aceea, însă, el căpătă o interpretare cu totul specială.

Într-adevăr, după câteva minute, uşa se dădu în lături, iar Capestang, uimit, văzu intrând un ofiţer, în ţinută de gală, cu sabia în mână, strigând:

— Masa Majestăţii Voastre!

În spatele ofiţerului veneau patru halebardieri. În urma halebardierilor, patru ofiţeri "ai mesei" aduceau o masă. În urma mesei veneau alţi patru halebardieri. Cei patru ofiţeri aşezară masa în mijlocul camerei. Halebardierii se aliniară de-a lungul peretelui, nemişcaţi. Pe faţa de masă strălucitor de albă, şase lumânări de ceară, carafe de cristal înrobite de rubiniul vinurilor de Burgonia şi mai multe farfurii acoperite cu un fel de clopote de argint.

La vederea acestui lux. Capestang rămase uimit. Şi fără să vrea îşi aduse aminte de lada răsturnată pe care Cogolin, în fundul podului, îi servise o minunată pulpă de purcel, menită să-i dubleze foamea şi să-i tripleze setea. Totuşi, pentru că îi era tare foame, aruncă o privire pofticioasă spre masă, respiră adânc aromele mâncărurilor, suspină şi se gândi:

"Glorios şi minunat lucru mai este regalitatea. Dacă aş fi rege, aş putea să mă aşez la această masă şi să gust puţin din toate mâncărurile aduse, care trebuie să fie cu adevărat regeşti, de vreme ce sunt îmbrăcate în argint. Dar, eu nu sunt decât Cavalerul de Capestang... Dar... îl voi privi pe rege mâncând. Va fi o mare cinste pentru mine. Şi apoi această îmi va face poftă de mâncare."

Dacă Trémazenc era mirat, apoi mai era cineva şi mai uimit decât el: şi acest cineva era chiar regele. De obicei, când cerea dejunul sau cina, era condus într-o sufragerie şi aşezat în faţa unei mese destul de prost servite. O clipă. Ludovic al XIII-lea rămase gânditor în faţa acestei cinstiri cu care nu era deprins.

— Pentru ce mi se aduce cina aici?, întrebă el. Şi pentru ce

tot acest ceremonial?

— Sire, răspunse un glas linguşitor şi mângâietor, în calitatea mea de super-intendent al Palatului, chiar eu am dat poruncă să se aducă aici masa Majestăţii Sale. Cât priveşte ceremonialul, nu este decât acela care se foloseşte totdeauna faţă de marii regi.

Şi Ludovic al XIII-lea văzu înclinându-se în faţa lui pe acela pe care Ornano îl sfătuise să-l aresteze: Concino Concini. Capestang tresărise. Un fior de mânie îi străbătu tot corpul. Aproape fără de voia lui îşi duse mâna la sabie. Dar Concini, făcându-se că nu-l vede, ieşi mergând cu spatele, îndoit aproape. Mersul şi atitudinea lui formau o respectuoasă reverenţă. Când dispăru, regele făcu semn ofiţerilor şi halebardierilor să iasă şi ei.

— Sire, îşi îngădui să remarce ofiţerul de gardă, cine va servi pe Majestatea Voastră?

— Ei, domnule, răspunse Ludovic, voi face ca şi tatăl meu în seara unei bătălii celebre: mă voi servi singur! Domnule Cavaler, dumneata vei sta aici, în faţa mea. Trebuie să-ţi fie şi dumitale teribil de foame! În ce mă priveşte, îţi mărturisesc că încerc o senzaţie de leşin!...

Zvonul se răspândi numaidecât. Regele îl invitase prieteneşte, la masa lui, pe tânărul Cavaler de Capestang şi din clipa aceea numeroşi nobili începură să pândească plecarea noului favorit pentru a-i prezenta omagiile lor. Concini străbătu în grabă două-trei saloane. Era livid, iar buzele lui făcuseră spume, semn că era în culmea mâniei.

— Hai, tună el, hai nemernicule, intrigantule, netrebnicule, hai, mănâncă cu regele. Fanfaronule! Cinează cu regele, căci la noapte te vei afla la masa diavolului, mai marele tău!

La capătul scării îl găsi pe Rinaldo, care îl aştepta.

— Ai pregătit totul? întrebă Concini.

— Vă puteţi da singur seama de aceasta, monseniore. Montreval şi Bazorges, în anticameră; Louvignac, la capătul de jos al scării; Pontraille, în curte; iar eu, aici, pentru a supraveghea mai bine toate ieşirile. La poarta Luvrului, Chalabre, cu vreo douăzeci de vlăjgani, dintre care cel mai firav este la a treia sau a patra lovitură de pumnal. De astădată, l-am prins. Nu ne mai scapă!

Concini, printr-un semn al capului, încuviinţa această cursă

întinsă parcă unui fabulos uriaş. Iar în acest moment, cel care era ameninţat de aceste pregătiri, cei împotriva căruia Concini gândise că treizeci de asasini nu sunt prea puţini, se înclina, palid de mândrie, în faţa regelui.

Cavalerul — căruia tată-său îi povestise ca într-o zi avusese onoarea să-l privească pe rege mâncând — credea că visează un vis frumos de glorie şi de mărire. Sfârşi prin a se aşeza pe scaunul arătat de Ludovic. Şi atunci îşi înălţă capul, ca şi cum ar fi cucerit lumea întreagă, căci el gândea că nu-şi putea mulţumi mai bine gazda decât arătându-se vrednic de cinstea care i se făcea. Începu să înfulece cu poftă.

Ludovic al XIII-lea tăcea, asculta şi de-abia lua câte ceva, căci, sărmanul de el, suferea de stomac, cu toate îngrijirile lui Hérouard; sau, poate, chiar din pricina medicului. Cât despre Capestang, el atacă o pulpă de căprioară şi, în acelaşi timp, făcu o descriere strălucită, cu o mare bogăţie de cuvinte sonore, pe care regele o asculta cu care entuziasm. Aşadar, Cavalerul vorbi cât doi, mânca cât trei şi bău cât patru. Când cina fu isprăvită, când povestirea fu terminată, regele privi îndelung la aventurier, care, cu un ultim gest, sublinie sfârşitul istorisirii sale.

— Minunat!, exclamă regele într-un târziu. Minunată această plimbare prin Paris, cu prinţul Condé la braţ! Numele acestui Condé aruncat pradă burghezilor de la Pont Neuf! Şi apoi, îndoitul duel, acolo, în ospătărie! Şi spui că nu ai recunoscut pe nici unul din nobilii aceia care trebuiau să îmbrace costumele gărzii mele?

— Nu, Sire, pe nici unul, răspunse Capestang.

— Ce păcat! Dar partea cea mai frumoasă a acestei povestiri este tot ascunderea acelor costume în fundul pivniţei. Este tot atât de nostimă ca şi întâmplarea cu găleţile de vopsea!

— Nu-i aşa, Sire, că totul era bine plănuit?, întrebă naiv Capestang.

— Ah! Voi râde mult timp, numai când mă voi gândi la mutra descurajată a celor cincizeci de "gărzi".

— Dar eu, Majestate, eu râd de pe acum, zise Capestang surâzător. M-am gândit că Majestatea Sa se va bucura să găsească cincizeci de costume noi pentru gărzile Sale. Este o mare economie!

— Ţi le cumpăr, spuse într-un suflet tânărul rege. Fără discuţie, adăugă el, văzând uimirea Cavalerului, aceste costume

îţi aparţin, sunt prada dumitale de război. Ei bine, ţi le cumpăr!

Capestang se gândi o clipă, apoi răspunse:

— Fie, Sire! Vă vând costumele mele; sau, mai bine spus, vi le schimb.

— Şi ce pretinzi pentru ele în schimbul lor?, întrebă Ludovic surâzând.

— Un singur costum!, spuse serios Cavalerul.

— Cum?, strigă regele (îmi va cere un grad, gândi el; pe Dumnezeul meu că i-l voi da). Şi ce costum vrei să-ţi dau pentru cele cincizeci pe care mi le vinzi?

— Cel al prinţului de Condé, răspunse Capestang. (Regele încruntă din sprâncene). Dar, fiindcă eu vă dau cincizeci de costume pentru unul singur, este drept, Sire, ca împreună cu hainele să mi-l predaţi şi pe Prinţ pe deasupra. Ludovic al XIII-lea se ridică brusc, Capestang făcu la fel. Văd, Sire, că şovăiţi, că vă gândiţi. Totuşi, ceea ce vă cer este foarte puţin.

— Un prinţ! Ei drăcie!

— Un om, Sire! spuse Capestang, a cărui talie se înalţă majestuos. Un om ca şi mine.

— Şi ce vrei să faci cu el?, întrebă Ludovic mânios, uimit de ciudatul târg.

— Să-i redau libertatea, Majestate!

— Niciodată!, tună regele al cărui obraz palid se împurpură. Ai dobândit astă-seară dreptul recunoştinţei mele. Dar abuzezi. Cererea dumitale mă face să fiu cuprins de stranii bănuieli.

Bănuieli! Ludovic rostise marele cuvânt care avea să stăpânească toată gândirea lui. Toată viaţa lui nu avea să fie decât un lanţ continuu de bănuieli, iar el va deveni zeul bănuielii.

— Sire, spuse Capestang cu o simplitate care contrasta violent cu obişnuita lui abundenţă de gesturi, în ochii mei există ceva şi mai rău decât să mă bănuiesc pe mine însumi. M-aţi numit CAVALERUL REGELUI. Iar eu, ca un netrebnic ce sunt, am devenit un Cavaler de pândă. Sire, când l-am arestat pe Condé şi când i-am poruncit să vină la Luvru să vă facă act de supunere, m-a urmat de bună voie, pentru că i-am spus: "Să nu vă fie teamă de nimic! Răspund pentru dumneavoastră!" Prinţul este la Bastilia. Aşadar, nu m-am ţinut de cuvânt: redaţi-mi, Sire, prizonierul; sau, de nu, vă jur că voi dărâma întreaga Bastilie, pentru a-l scoate de-acolo.

Ludovic ridică din umeri, izbucni în râs şi pentru a doua oară murmură:

— Fanfaronule!

Şi de astădată Capestang se clătină sub insultă. Tot entuziasmul îi dispăru. I se frânseseră aripile. Se simţea ridicol. Vedea că provoacă râsul... el, care ar fi vrut să se tremure în faţa lui. Sărmanul Cavaler! Era minunat în naivitatea lui.

Văzându-l atât de abătut, micul rege se hotărî să-şi ducă şi mai departe de victoria şi, cu un glas răutăcios, continuă:

— Bastilia! Ia seama, să nu fii şi dumneata închis acolo.

Era lovitura de bici care înghemuieşte pe leu în cursă, cu botul deschis, cu ghiarele scoase, cu laba ridicată pentru a lovi, a sfărâma... Din doi paşi îl ajunse pe rege care se îndreptase spre uşă, ca şi cum ar fi vrut să dea un ordin, se plecă asupra lui ca şi când ar fi urmărit să-l facă să înţeleagă cât e de mic şi de neputincios.

— Maiestate, tună el, eu la Bastilia? îndrăzniţi! îndrăzniţi, Sire! Dacă vreţi, chiar eu singur deschid această uşă! Voi striga chiar eu însumi: "Domnilor, cine vrea să-l ducă la Bastilia pe cel care în astă-seară a salvat monarhia şi pe regele Ludovic al XIII-lea?"

Regele se dădu înapoi. Tremura de mânie. Bolborosea cuvinte neînţelese. Capestang continuă:

— Deschid uşa, Sire. Voi străbate anticamerele fără să mă grăbesc. Mă duc. Nu voi face un pas mai repede ca celălalt. Dumneavoastră sunteţi regele. Dumneavoastră sunteţi stăpânul... porunciţi să fiu arestat,

Şi, în acelaşi timp, deschise uşa; şi cu capul ridicat semeţ, cu privirile străfulgerătoare, cu buzele tremurânde, cu pumnul în şold, Capestang străbătu, cu paşi înceţi, mulţimea de curtezani care se dădeau în lături înaintea lui, înclinându-se în faţa noului favorit, salutând soarta norocoasă a lui Capestang.

* * *

Uşa camerei regale rămase larg deschisă. Ludovic al XIII-lea făcuse un pas înainte pentru a striga porunca... dar glasul i se înăbuşise în gâtlej. Îşi duse amândouă mâinile la gulerul de dantelă din jurul gâtului, ca şi cum această uşoară povară l-ar fi sufocat. Se dădu înapoi. Palid, cu privirile rătăcite, căzu într-un

fotoliu. În acel moment, în pragul uşii se ivi statura lui Concini. Faţa lui era tot atât de palidă şi contractată ca şi a regelui. Şi atunci, Concini, care îl văzuse trecând pe Capestang, Concini, care mirosi un eveniment grav, Concini, care auzise exclamaţii de glasuri, aruncă o lungă privire lui Ludovic al XIII-lea.

— Sfinte Dumnezeule, strigă el, regelui i se face rău!

Şi alergă spre Ludovic, în timp ce anticamerele se umpleau de un murmur neînţeles. Din doi paşi, el fu lângă rege, care tocmai deschidea ochii.

— Hérouard!, urlă Mareşalul. Chemaţi-l pe Hérouard! Sire! Sire! Ce aveţi? Ce s-a întâmplat?

— Omul acela... bâigui regele.

— Capestang!, exclamă Concini bucuros.

— M-a insultat! Să fie arestat!

— Insultat! A insultat regele! Ei bine, Sire, veţi vedea de ce este în stare Mareşalul de Ancre, atunci când regele este insultat.

— Arestaţi-l! Aduceţi-l aici, murmură regele, dar... să nu-i faceţi mei un rău!

Dar Concini ieşise de-acum. Şi, în timp ce murmurul curtezanilor, grăbiţi să-şi arate durerea lor, creştea, în timp ce Hérouard îşi pregătea lanţeta pentru a scoate sânge regelui, acesta gândea:

— Oare regina avea dreptate? Oare Concini este, într-adevăr, cel mal credincios dintre servitorii mei?

La auzul poruncii domneşti: "Să fie arestat!" vreo douăzeci de gentilomi, cu sabia în mână, se grăbiră în urma lui Concini. În anticameră, însă, acesta îi opri cu un gest furios,

— Netrebnicii aceştia, mârâi în sinea lui, l-ar aduce regelui, care nu vrea decât să-l ierte... Domnilor, zise el cu glas tare, băgaţi-vă săbiile în teacă. Nimeni să nu mişte! Afacerea aceasta mă priveşte numai pe mine. Nimeni în afară de mine nu poate pune mâna pe cel care l-a insultat pe rege.

Şi dispăru val-vârtej. Curtenii râmaseră uimiţi de atâta curaj şi devotament, în curte, aştepta Rinaldo.

— Ei? întrebă gâfâind Concini.

— Trece puntea. Oamenii mei nu-l pierd din vedere. Oare, să sunăm clopotele victoriei, monseniore?

— Nu, încă. Lasă-mă pe mine! La drum!

Şi aplecându-se spre Rinaldo, adăugă cu un calm sinistru:

— Orice s-ar întâmpla, am nevoie de el viu şi nevătămat!

Capitolul II "Regele Henric"

Cavalerul Capestang părăsise Palatul tocmai în momentul în care sunau orele 10. Înainta prin noaptea întunecoasă cu pas repede, clătinându-se din când în când, întocmai unui beat; uneori se oprea pentru a se bate pe frunte, încotro mergea? Nici nu ştia prea bine. Necăjit, cu părul zburlit, gâfâind, cu fruntea plină de sudoare, avea o înfăţişare înfricoşătoare. Deodată, pe o străduţă, se ciocni de cineva care-i striga:

— Banii sau viaţa!

Capestang îşi scoase furios punga din buzunar, care era plină de monede de aur, şi dintr-o lovitură îl ameţi pe borfaş, încât acesta se prăbuşi la pământ.

— Iată punga!, strigă Capestang. Ia-o! Du-te de bea! Îmbată-te! Cât despre viaţa mea, te binecuvântez dacă mi-o iei!

— Mulţumesc, monseniore, răspunse netrebnicul, care, desigur, mulţi ani de-a rândul, avea să se mire de această aventură, de această pomană regească cu care necunoscutul îl ameţise... moralmente şi fiziceşte.

Cu mintea puţin uşurată şi cu buzunarul uşurat de tot, cavalerul îşi continuă drumul murmurând:

— Ce încurcătură?! Netrebnicule! Neghiobule! Ei, drăcie!

Îşi adresa aceste cuvinte lui însuşi, nicidecum regelui sau borfaşului aşa după cum uşor s-ar fi putut crede. Era furios, exasperat împotriva lui însuşi.

— Trebuia să las lucrurile în voia lor. Puteam fi bogat. Mi-aş fi putut schimba soarta. Cum? Am avut norocul să-l duc la Luvru pe pretendentul pe care îl aclama întreg Parisul. Întâmplarea voise să facă din mine salvatorul monarhiei. Nu aveam decât să tac. Şi mâine aş fi fost cel mai mare în acest regat! Mâine m-aş fi putut prezenta tatălui Gisellei să-i spun cu tot curajul: "Fiica dumitale mă iubeşte şi eu o iubesc pe ea. Acum, când simt cineva, ia-o de la Cinq-Mars, care nu este decât un mic marchiz, şi dă-mi-o mie!"

Pe când rostea aceste cuvinte, deodată se opri fremătând.

Îşi dădu seama că se află pe strada Barrois, în faţa casei Mariei Touchet şi în faţa locuinţei Gisellei. Venise acolo condus de instinct, fără a-şi da seama că într-acolo mergea.

— Ce caut eu aici?, se gândi el. Oare, ea nu este-nevasta lui Cinq-Mars? Oare, căsătoria lor nu s-a celebrat la miezul nopţii? Este adevărat că ea mi-a spus că mă iubeşte! Este adevărat că nu-i va da lui Cinq-Mars decât numele ei! Fără îndoială că aşteaptă să-mi îndeplinesc promisiunea: s-o cuceresc prin luptă aprigă. Unde am ajuns? Ce mai pot nădăjdui, când nu ştiu să profit de prilejurile pe care mi le oferă soarta?

Nu, nu mai avea nimic de nădăjduit. Chiar regele în persoană era acum duşmanul lui.

Se ridică, se dădu câţiva paşi îndărăt şi, cu o descurajare de nedescris, privi casa. În întunericimea nopţii, de-abia se zărea. Era tăcută. Îşi continuă drumul. Rătăci astfel mai multe ore, îndreptându-se spre dreapta, luând-o spre stânga, întorcându-se... o adevărată epavă a soartei. Era tare nenorocit. Atât de nenorocit, încât se gândi să se omoare.

— N-aş face altceva, gândi el, decât să grăbesc cu câteva zile momentul fatal. Să mă duc să văd ce se petrece *ad patres!*

Se gândea la acestea, dar soarta, sau mai bine spus, Concini hotărâse cu totul altfel. Căci Montreval şi Louvignac îl urmăriseră încontinuu, decişi să-l urmărească până în momentul în care cavalerul s-ar opri undeva. Atunci, Montreval avea să facă de pază în faţa casei, în timp ce Louvignac se va duce să aducă pe ceilalţi zbiri, adunaţi la palatul Ancre,

Aşadar, pentru Capestang toată greutatea era să caute un fel de moarte care i se potrivea mai bine. Se gândi asupra tuturor morţilor posibile; apoi, deodată:

— Ah! Am găsit, de-astădată!

Gâfâind, fremătând de îndrăzneală, el se opri.

— Voi face ceea ce am spus regelui. Din pricina mea, un nobil a fost dus la Bastilia, îl voi scoate de-acolo. Şi pentru că în duelul dintre Bastilia şi mine, Bastilia mă va sfărâma, voi găsi ceea ce caut, adică moartea. Am jucat rolul unui zbir: şi merită să primesc pedeapsa, pentru că am arătat că n-am deloc onoare. Iată o idee minunată! O adevărată providenţa! S-a sfârşit cu ghinionul!

Şi rostind aceste două cuvinte – "ghinion" şi "providenţă" — se produse o logică legătură de idei. Continuându-şi drumul cu

un pas hotărât, murmură:

— Unde o fi Cogolin? Unde este netrebnicul acela? Nu e niciodată lângă mine atunci când am nevoie de el. S-o fi dus să mă aştepte la podul ospătăriei "Regele Henric". Să mă duc acolo!

Orologiul de la mânăstirea Carmilor suna orele cinci de dimineaţă, când, după această noapte înspăimântătoare, Capestang pătrunse în han. Avea tot curajul necesar să-şi pună în aplicare planul făurit.

— Cogolin, strigă el, adu caii de la hanul vecin. Dă-mi înapoi banii care ţi-au mai rămas, Cogolin!!... Unde eşti, netrebnicule? De ce mă laşi să răguşesc chemându-te? Cogolin!!!...

Dar servitorul nu se afla în han. Când Capestang îşi dădu seama de aceasta, se aşeză; sau mai bine spus, se trânti pe grămada de paie care-i servea drept pat de vreo câteva zile. Era obosit. Îşi dădea seama că somnul îl doboară... O rază de soare străbătu prin fereastră şi îi lumină obrazul. Afurisi şi deschise ochii. Privirea îi căzu spre geamlâc. Capestang tresări.

În acel moment, zări capul cuiva. Capestang îl recunoscu numaidecât:

— Rinaldo, răcni în sinea lui.

Dintr-o săritură, Capestang fu în picioare şi se îndreptă spre geamlâc; capul dispăruse. Cititorii îşi amintesc, desigur, că podul avea două geamlâcuri: unul care dădea spre curte şi la care se ajungea pe scara de lemn care deservea pe dinafară etajele; al doilea geamlâc dădea spre stradă: Rinaldo se arătase la acest din urmă geamlâc.

Aplecându-se, Capestang îl văzu coborând pe o scară agăţată de pervaz. Aruncă o privire pe stradă şi îşi dădu seama că hanul era înconjurat de vreo douăzeci de oameni. Din depărtare, trecătorii priveau uimiţi la cele ce aveau să se întâmple. Poarta ospătăriei era deschisă. Şase oameni stăteau de pază în jurul ei. Cavalerul fugi la celălalt geamlâc şi privi în curte: acolo se aflau vreo doisprezece oameni. Pe cei mai mulţi dintre aceştia îi recunoscu numaidecât: erau spadasinii, obişnuiţii Mareşalului de Ancre, iar printre ei se afla Concini însuşi.

Capestang, cu acea privire pătrunzătoare pe care o au oamenii curajoşi în momentul în care primejdia este cea mai mare, îşi plimbă ochii prin tot hanul căutând o ieşire, o gaură în

tavan sau în podea, o trecere, fie ea cât de strâmtă. Dar, nu văzu nimic. Atunci, cu puteri înzecite, cu sufletul stăpânit de un fel de bucurie neînţeleasă, cu nesăbuirea care-l cuprindea totdeauna când simţea lupta apropiindu-se, ridică în câteva minute o baricadă în faţa geamlâcului. Mai întâi, masa. În faţa mesei, o ladă. În faţa lăzii, trei sau patru scaune. În faţa scaunelor de stejar, două bârne care se încrucişau şi care susţineau, toată baricada.

În mâna stângă avea pumnalul. Cu un gest semeţ, îşi trase sabia, o ţinu câteva minute deasupra capului şi, cu călcâiele lipite, ca la paradă, cu capul sus, cu pieptul umflat, cu sufletul plin de răzvrătire, cu privirea înfricoşătoare, strigă cu glas răguşit:

— Capestang, la luptă!

Şi trecu prin geamlâcul care dădea în curte, arătându-se astfel la capătul scării. Un strigăt izbucni din toate piepturile la apariţia fantastică a Cavalerului, care, cu privirile lui străfulgerătoare, dispreţuia haita strânsă la celălalt capăt al scării. Concini ridică capul şi râse sinistru.

— Bună ziua, domnilor asasini cu plată!, îi salută Capestang.

— Iată-l! Iată-l, vociferară spadasinii.

Concini făcu un semn. Haita tăcu.

— În numele regelui, strigă Concini cu un glas pe care se căznea să-l facă poruncitor; în numele regelui, coboară!

— În numele meu, tună Capestang, în numele meu, rămân!

— Sabia ta!, strigă Concini.

— În pântecul tău!, urlă Cavalerul.

— Domnilor, sunteţi martori că este o răzvrătire cu armele în mână.

— Moarte lui! Moarte lui!, răcniră spadasinii.

— Afurisenia! Holera neagră! Moartea pentru voi!, răspunse Capestang.

— Trădător şi răzvrătit!, scrâşni Concini.

— Mişel şi netrebnic, răcni Capestang.

Se dispreţuiau, se batjocoreau prin gesturi, printr-o privire, printr-o atitudine, printr-o vorbă, printr-o replică.

Concini spumega de mânie. Spadasinii tropăiau de nerăbdare. Capestang era o insultă vie. În capătul scării sale, cu mâna strângând balustrada, plecat într-atât încât era cât p-aici

să se rostogolească, radios în lumina razelor de soare, părea ca un leu sălbatic, gata să se năpustească. Şi deoarece tot trebuia să moară, exagera şi mai mult atitudinea lui de luptător care dispreţuieşte o armată întreagă.

— Poftiţi!, strigă Concini cu glas înnăbuşit şi aspru.

Şi făcu un semn, Întocmai ca un vânător care-şi lasă în libertate câinii după iepurele de prins. Respectând o oarecare ordine, spadasinii se năpustiră. Instinctiv, stabiliseră o ordine a atacului. Rinaldo şi Pontraille erau în frunte: Bazorges, Louvignac, Chalabre şi Montreval veneau în urmă. Apoi, alţi vreo doisprezece netrebnici angajaţi în ultimul rang.

— Viu! Luaţi-l viu!, tună Concini.

— Afurisitul! Moarte lui! Netrebnicul!, urlau spadasinii, încurajându-se astfel.

Cu ochii sângerând, cu gurile larg deschise, asasinii urcau scara. Păreau întocmai unei săbii monstruoase prevăzută cu vârf de oţel. Liniştit, Capestang îi aştepta. Deodată, se auzi un tumult de înjurături, de ţipete, de insulte: spadasinii ajunşi la ultima treaptă se năpustiseră asupra Cavalerului. De jos, Concini văzu ciocnirea, şi uitând de porunca de a-l prinde viu, strigă cât îl ţinea gura:

— Ucideţi-l, omorâţi-l! Halal de tine, Pontraille! Bravo, Rinaldo! Moarte lui! Louvignac, Bazorges, arătaţi ce ştiţi! O mie de galbeni celui care-mi va aduce pielea lui! Laşilor! Laşilor!

Ce se întâmplase? Se întâmplase că în momentul în care asediatorii ajunseră la locul cel mai strâmt al scării, voiră cu toţii să se năpustească asupra Cavalerului. Atunci, Cavalerul, cu sabia lui lungă şi străfulgerătoare, cosise această grămadă de carne. Sângele izbucnise în acelaşi timp cu urletele sălbatice. Primii trei asasini, răniţi, voiră să părăsească lupta iar în coborârea lor de-a valma, traseră după ei, până la balustradă etajului, şi pe ceilalţi.

— Laşilor! Mormolocilor!, striga Concini din răsputeri. Înainte! Moarte lui!

Rinaldo, târât de ceilalţi, coborâse şi el până la etaj. Dar Rinaldo era curajos. Nu-i era teamă de o luptă,care ar fi putut avea drept urmare moartea. Şi-apoi, el era credincios stăpânului său. Îl ura, pe deasupra, pe Cavaler din tot sufletul. Se aplecă de aceea, şi strigă cu glas aproape liniştit:

— Răbdare, monseniore, vi-l aduc!

În acelaşi timp, ridică ochii, iar ceea ce văzu îl umplu de o bucurie formidabilă: Capestang nu mai avea sabie.

În clipa în care asediatorii urcaseră ultimele trepte ale scării. Capestang coborâse două. Braţul său se întinse. Sabia străpunse pieptul unui asasin. Repetă de vreo cinci-şase ori acelaşi gest, furios şi liniştit în acelaşi timp, dacă aceste două expresii pot traduce câtă frenezie şi metodă era în defensivă şi în curajul cu care se apăra. Deodată, însă, în timp ce spadasinii coborau scara, cavalerul îşi dădu seama că nu-i mai rămăsese în mână decât mânerul sabiei. Unul dintre spadasini, dintr-o lovitură norocoasă şi foarte puternică, îi frânsese spada.

O clipă, Capestang se socoti pierdut. Suspină de mânie şi de deznădejde. În aceeaşi clipă, auzi strigătul asasinilor:

— Este dezarmat! înainte! Moarte lui! Ucide! Ucide!

În acelaşi moment, îi văzu urcând. Păreau întocmai unei bande de lupi înfometaţi. Sosise sfârşitul!

Capestang se întoarse spre pod, cu acea mişcare cu care condamnatul, în momentul fatal, priveşte în jurul lui pentru a cere ajutor puterilor supranaturale. Tresări. Izbucni într-un râs violent… Cu un gest, ca iuţeala trăsnetului, se plecă şi ridică un obiect pe care-l sărise la intrarea podului, în faţa geamlâcului. Asasinii tocmai se năpusteau. Se auzi un strigăt înfricoşător:

— Rinaldo, la luptă!

Iar acestui strigăt, îi răspunse urletul lui Capestang:

— Henric al IV-lea, la luptă!

Şi atunci, Concini din curte, trecătorii sosiţi în grabă, cei vreo cinci sute de parizieni care se strânseseră în jurul hanului pentru a asista la prinderea netrebnicului — toţi aceşti oameni văzură un lucru minunat şi înspăimântător, asemănător acelor episoade antice care povestesc despre laptele glorioase ale semizeilor.

În vârful scării, Capestang, fără sabie, fără pumnal (îl aruncase), lovea în dreapta şi în stânga. Iar loviturile lui, răsunătoare ca şi bătăile unui clopot, doborau pe asasini. Se apăra cu un obiect mare, un fel de placă de fier, iar această placă era chiar firma ospătăriei pe care Lureau o pusese acolo, era imaginea regelui Henric, era Henric al IV-lea, care sfărâma craniile, deschidea piepturile, se ridica, lovea, buscula, şi finalmente respinse pe spadasini, care, înnebuniţi de spaimă, coborâră dea valma până la capătul de jos al scării.

Atunci, cu braţele întinse, Capestang ridică insigna ospătăriei, şi o arătă mulţimii care avea impresia că asistă la lupta unui titan. Şi cu o voce tunătoare, strigă:

— Trăiască Henric al IV-lea! Trăiască marele Henric!

Mulţimea, în delir, fremătând de entuziasm, se descoperi, aruncă pălăriile în aer şi strigă deodată:

— Trăiască marele Henric!

Concini îşi smulgea părul. Rinaldo se bătea cu pumnii în cap. Pontraille, Chalabre şi încă vreo zece îşi pansau rănile. Numai Capestang, acolo sus, în atitudinea lui de viteaz, de fanfaron, de erou, răcnea cât îl ţinea gura:

— Henric al IV-lea şi Capestang, luptaţi-vă! Trăiască marele Henric!

În momentul în care Concini pălea nu numai de furie, dar şi de spaimă, mulţimea adunată în strada Vaugirard începu să fugă înspăimântată, implorând milă. Se fărâmiţă, dispăru, se împrăştie întocmai valurilor năvalnice care se sparg de ţărm.

Dinspre strada Tournon, veneau vreo treizeci-patruzeci de cavaleri, răsturnând, lovind, doborând tot ce întâlneau în calea lor, maturând strada plină de vuiet. Timp de un minut se auzi o zarvă înfricoşătoare, timp de un minut fu o fugă furioasă prin străduţe, prin grădini, prin maidane, apoi deodată mercenarii se adunară în jurul ospătăriei.

— La asalt! Înainte!, urlă Concini arătând spre scară.

Capestang, văzând acest ajutor ce sosea, văzând pe mercenari alăturându-se "*obişnuiţilor*", fremătă de mândrie. Avea, acum, împotrivă o sută de oameni înarmaţi pentru luptă. Şi atunci, repezindu-se în interiorul podului, începu să baricadeze geamlâcul. Voia un asediu fabulos. Dorea o moarte de care să se vorbească în povestirile eroice. Mlădios şi furios, înghesuia la nimereală tot ce îi cădea în mână. Şi când isprăvi, îşi şterse fruntea de sudoare, îşi încrucişă mâinile pe piept, şi strigă:

— Hai, veniţi, mişeilor! La luptă! Dar, luaţi seama... nu sunteţi decât o sută!

Rostind aceste cuvinte, fu uimit de ciudata tăcere de-afară. Nu numai că porunca ministrului nu era executată, nu numai că nimenea nu pornea la atac, dar s-ar fi zis chiar că mercenarii şi spadasinii plecaseră de-acolo. Cavalerul fu cuprins de o mare nelinişte. Această tăcere, urmând zarvei de mai înainte, i se

părea ca o prăpastie.

— Se sfătuiesc, îşi spuse el. Plănuiesc; dar ce, oare? Ei, adaugă el deodată, cu ochii măriţi de spaimă.

Într-un colţ îndepărtat al podului se vedea ridicându-se în aer un nor de fum. Capestang rămase nemişcat o clipă. Se îndoia, încerca să se îndoiască. Spiralele albe ale fumului care se ridica din podea deveniră negre. Deodată, fumul gros şi acru acum, începu să se învârtoşească. Se auziră trosnete, fluierături, răpăituri. Apoi, din colţul acela izbucniră mai multe flăcări. Ospătăria era în flăcări. Asasinii strânseseră acolo crăci uscate, lemne. Dăduseră foc. Voiau să-l ardă de viu. Învinşii chemaseră focul în ajutorul lor.

— Laşilor! Laşilor! urlă Capestang privind în jurul lui, căutând o armă, o bucată de fier, un obiect oarecare.

Dar nu găsi nimic. Nu avea nimic altceva decât mânerul sabiei. Flăcările pâlpâiau, se învolburau, dansau în jurul lui. Zgomotele, insultele, strigătele de bucurie, înjurăturile de afară se amestecau cu şuieratul focului, formând o ciudată rumoare. În curte sau în stradă, spadasinii şi mercenarii, cu nasul în vânt, cu pumnii strânşi, cu feţele înfierbântate, îl provocau pe Capestang. Deodată, el apăru în capătul scării pe care începu să o coboare. Într-o mână, ţinea bucata de sabie care îi mai rămăsese, iar în cealaltă pumnalul. Părea întocmai unei fiare sălbatice care iese din ascunzişul ei arătându-şi ghiarele puternice.

Mânată de un neînţeles instinct, banda asasinilor se dădu înapoi. Căci omul hotărât să moară inspira un ciudat magnetism de forţă şi de curaj. Apoi, deodată, izbucni o rumoare înfricoşătoare, urmată în clipa următoare de o tăcere înspăimântătoare.

Oamenii râmaseră nemişcaţi, cu dinţii încleştaţi, Punând piciorul pe pământ, Capestang, scos din fire, cu gândurile sale furtunoase, văzu aceste feţe descompuse, aceste priviri înroşite, aceste guri strâmbate, braţele lor ridicate şi săbiile strălucitoare. Cu puteri îndoite, lovi aşa, la întâmplare. Sângele ţâşni în jurul lui, pe el. Lovea. Trupul lui, brăzdat de tăişul săbiilor nu mai simţea greutatea loviturilor. Era sfâşiat Era plin de sânge.

Deodată căzu.

Vreo zece oameni căzură peste el, îl legară şi, şovăind, îl urcară pe spinarea unui cal.

— Duceţi-l la palat! porunci Concini cu un glas răguşit, cu greutate.

Şi în timp ce era dus astfel, bine legat, înconjurat de vreo treizeci de mercenari, Concini şi cei din banda sa, văzându-se plini de sânge, văzând morţii şi răniţii, auzind vuietul incendiului, se priviră, palizi, gâfâind, rătăciţi, ca şi cum ar fi luat cu asalt vreun oraş, ca şi cum ar fi învins o armată întreagă.

Capitolul III Catachrèsis

În ajun, pe când Capestang străbătea Parisul răzvrătit, cu prinţul Condé de braţ, Cogolin îl urmărise pe stăpânu-său. El privise acel lucru neaşteptat: Capestang conducându-l la Luvru, pe capul răzvrătirii, care în loc să fie stăpân, ajunsese prizonier.

— Desigur, gândea el, că domnul cavaler va fi cel puţin aruncat în apă sau spânzurat. Şi dacă îl spânzură sau îl îneacă pe stăpânul meu, ce se va întâmpla cu mine atunci? Poate că voi fi jupuit de viu! Sărmanul de mine!

Trebuie, însă, să recunoaştem, spre cinstea lui Cogolin, că, deşi el se gândea că va fi spânzurat, supraveghea flecare pas şi fiecare gest al Cavalerului. Străbaterea podului, printre burghezii înarmaţi, strigătele mulţimii şi nerăbdarea oamenilor, sosirea la Luvru şi intrarea lui Capestang şi a prinţului de Condé — toate aceste imagini se perindaseră întocmai unor visuri fantastice. Iar când văzu că nu numai Capestang scăpase teafăr, dar că-l dusese chiar şi pe Condé, la Luvru, Cogolin rămase uimit, cu ochii zgâiţi şi murmură încet: "Ei drăcie!"

Că Cogolin îşi îngăduia să profere aceeaşi înjurătură ca şi stăpânul, aceasta însemna că era prea scos din fire. Nu-şi dădu seama cât rămase astfel acolo, muncit, pe de o parte, de uimirea de a se vedea trăind, iar pe de alta, de admiraţia pe care i-o inspiră Capestang. Şi când privi în jurul lui, observă că situaţia se schimbase în mod ciudat,

Cuvântul "trădare" alerga din gură în gură. Tumultul de glasuri se linişte. Dar neliniştea se schimbă în groază la vederea companiei de muşchetari, urmată de compania de puşcaşi, care îşi aprinseseră fitilurile flintelor lor. Iar când apăru

Mareşalul Ornano şi strigă că prinţul de Condé se supusese regelui şi că cele două companii vor deschide focul asupra răzvrătiţilor, toţi burghezii o luară la sănătoasa. Cogolin făcu ca şi ceilalţi. Şi când se opri gâfâind, se înălţă aşa cum îl văzuse făcând şi pe stăpânu-său şi spuse:

— Ei drăcie, izbânda este de partea noastră!

După ce îşi şterse fruntea de sudoare, se gândi că, fără îndoială, Cavalerul va petrece noaptea la Luvru. Un moment, chiar vru să se ducă să se prezinte la marea poartă a palatului. Nu avea decât să spună atât:

— Eu sunt Cogolin, valetul Cavalerului de Capestang.

Dar, după câţiva paşi pe care-i făcu în direcţia Luvrului, deveni nesigur asupra primirii ce îi va fi făcută şi asupra celebrităţii numelui său. Atunci, se hotărî să sărbătorească singur victoria. Se scotoci prin toate buzunarele şi îşi aduse aminte că punga de bani era la stăpânul său. Totuşi, mai avea asupra lui şase taleri. Cogolin se decise să mănânce şi să bea până la ultimul ban, convins că a doua zi va înota în aur, căci de bună seamă regele se va arăta darnic fată de cel care îl salvase.

Aruncând o privire fugară în jurul lui, observă că fuga îl condusese în apropierea închisorii Temple, al cărui turn tăcut se înălţa semeţ spre cerul întunecat. Atunci se întoarse şi se îndreptă spre centrul Parisului.

Ajungând la colţul din strada Chaume şi Quatre-Fils, rămase înmărmurit de spectacolul pe care îl vedea: din fundul Parisului veneau grupuri de trei-patru oameni, unii călări, alţii pe jos, ţinând în mână lampioane de hârtie care le luminau calea. Toţi aceştia se îngrămădeau spre poarta castelului din dreapta străzii, pe care Cogolin, ca un bun cunoscător al Parisului, îl recunoscu numaidecât:

— Palatul Guise, murmură el printre dinţi. Oare, toţi oamenii aceştia au venit aici pentru a sărbători, prin dans, izbânda regelui? Ei, dar iată nişte dansatori tare ciudaţi, cu feţe misterioase şi cu revolvere la brâu, precum văd. Oare ce se petrece astă-seară la palatul Guise?

— La o parte! strigă aproape de el un glas.

Cogolin zări o umbră mişcându-se şi auzi clinchetul unei săbii. Atunci, făcând încă o dată apel la picioarele lui lungi, se grăbi să se depărteze de cei care păzeau atât de bine palatul, ajungând astfel într-o străduţă cu renume destul de prost,

numită "Strada Maimuţelor". Să mărturisim că nu ştim deloc pentru ce strada aceasta fusese numită astfel. Dar, fapt sigur este că această stradă a maimuţelor era o adevărată cloacă atât moralmente, cât şi fiziceşte. Fiecare parter era un cabaret, fiecare cabaret avea o firmă, iar firmele se ciocneau şi scârţâiau la cea mai mică adiere de vânt.

Cogolin era înfometat, însetat. Dar era un om cumsecade... şi chiar ruşinos la acele ore. Se aşeză, deci, la o masă, îşi comandă două sticle de vin de Anjou, slănină prăjită, şunca pe ouă şi alte lucruri, dar îndepărtă cu modestie pe femeia fanată, sfrijită şi cu părul despletit care vru să se aşeze pe genunchii lui.

Cogolin începu, aşadar, să mănânce cu poftă şi să golească păhărelele de vin în cinstea lui Capestang şi a soartei lui fericite. Şi de aceea nu fii deloc surprins când, după a treia sticlă, văzu pe încăpăţânata femeie pe care o îndepărtase mai adineauri, aşezându-se pe genunchii lui. Şi astfel, valetul se dădu orgiei, lunecă pe panta beţiei şi a desfrâului. Şi se arătă a fi un beţiv învederat şi un muieratic neînfrânat. Iar ospăţul acesta, care avea drept scop să celebreze gloria stăpânului său, dură o bună parte din noapte.

Dezmăţul lui Cogolin dură până în momentul în care observă că femeia se depărtase fără să-şi ia rămas bun de la el. În acelaşi timp, gazda, sprijinită cu pumnii pe masă, îl măsura din priviri.

— Daţi-mi să beau!, porunci Cogolin.

— Mai întâi să plăteşti ce ai mâncat şi ce ai băut, până acum… căci, slavă Domnului, ai consumat destul. Datorezi până acum cinci taleri.

Cogolin surâse. Îşi amintea foarte bine că avea la el şase taleri. Prin urmare îi mai rămânea un taler pe care-l putea preface în mâncare şi băutură.

— Daţi-mi de băut!, repetă Cogolin. Am cu ce! Cu şase taleri poţi plăti cinci... cel puţin aşa cred. Daţi-mi vin!...

— Mai întâi plăteşte!, răspunse stăpâna cabaretului.

De altfel, Cogolin plătise de-acum. Ceea ce mâncase şi băuse făceau cam trei taleri. Iar ea primise din partea femeii (care, şterpelind cei şase taleri ai cavalerului, îşi luase pentru ea numai doi) patru monede. Desfrânata de adineauri nu avusese astfel decât un singur scop: să se asigure că valetul nu avea la el şi altă comoară.

Dar Cogolin se scotoci mult şi bine. Nu-şi găsi cei şase taleri. Rămase înmărmurit şi ridică spre patroană (care-şi pusese de acum mâinile în şold, semn preliminar potopului de înjurături) o faţă disperată, o privire împăienjenită de lacrimile ruşinii şi ale vinului.

— Nu mai am nimic, spuse el. Nu ştiu cum s-a întâmplat lucrul acesta, dar...

Cogolin nu avu timp să isprăvească cele ce avea de spus...

— Pungaşule! Golanule!, tună patroana. Borfaşule! Derbedeule! Bei şi nu plăteşti. Mânca-te-ar ciuma! Neghiobule! Nătărăule! Necioplitule!

La această grindină de înjurături, Cogolin ar fi rămas nepăsător, aşa cum se potriveşte virtuţii jignite, dacă nu ar fi urmat altă grindină: lovituri de pumni, de picioare administrate de patroană, de bărbatul ei şi chiar de chelner care sosiseră în fugă la strigătele stăpânei. Iar în mijlocul vociferărilor tumultului, gemetelor, Cogolin fu smuls de pe scaun şi împins spre uşă. Apoi, cu o ultimă sudalmă, fu aruncat afară. Valetul lunecă în mijlocul izvorului, aproape mort, zăpăcit, sângerând şi ţipând înspăimântător.

După ce gemu mai mult timp, fără ca cineva să-i vină în ajutor, Cogolin, dându-şi seama că nu va câştiga nimic strigând mereu: "Ajutor! foc! Ajutor, pe criminali!" se ridică şi se pipăi pe tot corpul. Constată cu plăcere că nu avea nimic frânt. Apoi, zăpăcit de vinul pe care îl băuse, uimit de dispariţia celor şase taleri, începu, târâş-grăpiş, să meargă.

Se îndreptă spre ospătăria din strada Vaugirard, nu în nădejdea de a-l găsi pe cavaler acolo, dar pentru a se culca în pod şi pentru a digera în linişte mâncarea, bătaia şi... restul.

— Începea să se crape de ziuă, în clipa în care Cogolin, primind o lovitură puternică în nas, se prăbuşi în mijlocul şoselei Vaugirard, unde ajunsese bodogănind mereu. Auzi vociferări furioase. Simţi în spate picioarele mai multor oameni care, fugind, călcau pe el, înnebunit, aiurit, zăpăcit, Cogolin reuşi totuşi să se retragă într-un colţ, unde ridicându-şi capul rămase înmărmurit în faţa celor ce vedea. Se afla în faţa hanului "Marele Henric", hanul lui. Ospătăria era înconjurată de o mulţime de oameni înarmaţi. Curtea era plină de gentilomi, cu săbiile scoase.

— Cum!? se miră Cogolin, eu am închiriat locuinţa aceasta!

Ce o fi vrând prea-cuviosul acesta, pe care-l recunosc prea bine?

Cogolin începea să se trezească. "Prea-cuviosul", despre care pomenise Cogolin, se apropie de Concini şi îi şopti ceva la ureche. Era Laffemas! Ca prin vis, Cogolin îl văzu pe Laffemas fugind într-un hambar şi ieşind de acolo cu mai multe făclii, cărora se pregătea să le dea foc.

— Foarte bine, domnule Laffemas!, urlă Concini.

— Laffemas? tună Cogolin. Laffemas, netrebnicul de la castelul Angoulême! Pentru ce, oare, vrea să dea foc ospătăriei mele? Mă voi plânge domnului Cavaler. Tocmai coboară scara. Pronie cerească!

Cogolin făcu o sforţare pentru a se ridica şi reuşi să se înalţe în genunchi. Şi, înspăimântat de groază, cu ochii holbaţi de spaimă, fu martor la ultimul episod al prinderii lui Capestang, îl văzu învins, îl văzu urcat pe spinarea calului, şi suspinând, porni în urma bandei, urmând-o de la distanţă. Zări pe toţi acei oameni care înconjurau pe stăpânul lui, patronând în palatul lui Concini.

— Sărmanul meu stăpân, te poţi socoti mort! Sărmanul meu Cavaler, eşti pierdut!

* * *

Trecuse aproape o lună de la incendiul hanului "Marele Henric", din acea dimineaţă în care Trémazenc fusese dus în palatul lui Concini ca într-o fortăreaţă de unde avea toate şansele să nu mai iasă niciodată viu (în cazul în care, totuşi, atunci când pătrunsese în curtea palatului, suit pe spinarea calului, mai trăia încă).

În ziua despre care vorbim acum, ploua. Şi ploua mărunt şi continuu. O ploaie ce părea să nu aibă nici un motiv de a se mai opri vreodată.

Un om mergea de-a lungul străzii Juiveries, dând din umeri şi ţinându-se sub streşinile dughenelor, pentru a se feri de apă care curgea de pe acoperişuri. Trebuia să fie un om însemnat, fiindcă, de îndată ce era remarcat, trecătorii se opreau pentru a-l urmări o clipă cu privirea. În piciorul drept purta o cizmă prevăzută cu un pinten de fier. În piciorul stâng, însă, purta o simplă sanda de călugăr. Pe deasupra tunicii, a cărei culoare, la început stacojie, se transformase în vişiniu, purta o mantie

găurită, cârpită, sfâşiată, peticită cu verde şi galben. Pe cap purta un fel de perucă, sau ceva care avea pretenţia să se numească perucă şi care, de fapt, nu era decât o bucată de cânepa fără nici o formă. Acest om nu era altul decât Cogolin.

Cât de jalnic era la înfăţişare! Cât de slăbit şi de mizer era! Pierzându-şi peruca cu prilejul învălmăşelii din strada Maimuţelor, îşi făcuse o alta din bucăţi de frânghie pe care le vopsise aşa cum se pricepuse.

Nasul i se lungea şi ochii lui priveau cruciş atunci când trecea prin faţa unei ospătării.

Pe când mergea astfel, trist, cu faţa aplecată, ud de ploaie, negândindu-se nici măcar să se adăpostească sub streşini, se ciocni deodată de spatele unui burghez oprit în mijlocul drumului.

— Lua-te-ar dracu! murmură burghezul.

— Iertaţi-mă, domnule, zise Cogolin, nu v-am văzut.

— Nu observi că pe aici nu se poate trece? Este totuşi destulă lume! Unde-ţi sunt ochii? Probabil că în buzunar!

Dar Cogolin nu mai auzi nimic, îşi deschise mări ochii — căci era învinuit pe nedrept — ţintindu-şi privirile uimite asupra unui lucru care i se părea tare ciudat.

— Ei, murmură Cogolin, oare ce vrea să însemne aceasta?

Pe şosea erau multe obstacole. Mai multe căleşti staţionau pe partea stângă, în timp ce partea dreaptă era înţesată de numeroşi gură-cască, cu nasul în vânt. Tot pe partea dreaptă a străzii, în faţa unei prăvălii spaţioase fusese ridicat un stelaj de scânduri. Pe ultima scândură, se ridicaseră doi oameni care gesticulau din mâini şi vorbeau mulţimii ce izbucnea la fiecare moment în hohote de râs. Pe estradă se mai aflau şi trei tablouri, unul în mijloc, foarte mare, celelalte două mai mici.

Tabloul din stânga înfăţişa o doamnă în veşminte de curte, completamente cheală. Deasupra tabloului fusese fixată o pancartă pe care seria doar acest simplu cuvânt: ÎNAINTE. Tabloul din stânga înfăţişa aceeaşi doamnă, îmbrăcată la fel, dar cu un păr care îi ajungea până la călcâie. Iar pe pancarta de deasupra scria doar atât: DUPĂ.

Cogolin îşi plimba privirile de la "ÎNAINTE" la "DUPĂ", de la tabloul din dreapta la cel din stânga, de la femeia cheală la doamna cu păr bogat. În urmă, privirile lui uimite căzură asupra tabloului din mijloc. Fremătă din tot trupul. Căci această pictură

reprezenta un fel de zeiţă sau de magiciană. Iar deasupra tabloului zeiţei, care arăta cu un deget spre un borcan cu alifie, Cogolin putu citi următoarele două cuvinte, menite să-i dea o uşoară nădejde: "ILUSTREI CATACHRÈSIS".

— Catachrèsis!, murmură în sinea lui Cogolin. Ei drăcie! Catachrèsis. Oare nu visez? M-aş ciupi cu plăcere să văd dacă nu cumva dorm, dar mi-e cu neputinţă, căci nu am decât oase şi puţină piele pe deasupra.

Privirile lui lunecară de la surâzătoarea Catachrèsis la cei doi oameni de pe estradă. Şi era cât p-aci să se prăbuşească de bucurie. Chiui vesel. Gura i se lărgi până la urechi. Râdea fericit. Plângea de emoţie.

— Lureau!, strigă el cu glas înnăbuşit. Maestre Lureau!

Căci unul din cei doi oameni nu era decât Maestrul Lureau, fostul stăpân al ospătăriei "Marele Henric". Sub pavăza tabloului lui Catachrèsis, vindea alifia pe care Cogolin, pentru a-i stoarce câţiva bani, câţiva pui şi câteva şunci, o recomandase drept remediul cel mai bun pentru creşterea părului. Lureau, prostit de valetul lui Capestang, făcea bani prostind, la rândul său, poporul Parisului. Prăvălia lui Lureau avea cea mai mare clientelă din tot cartierul Saint-Martin. Cu craniul împodobit de o minunată perucă despre care jura însă că este naturală, împărţea, fără întrerupere, borcănaşe umplute cu grăsime de bou amestecată cu seu. Gentilomii, burghezii şi meşteşugarii se înghesuiau în faţa prăvăliei.

Cogolin tropăi de bucurie. În acea clipă, cineva îl bătu pe umăr. Se întoarse. O caleaşcă foarte elegantă se oprise lângă el: în ea era o femeie de o frumuseţe răpitoare, care părea să-l privească pe Maestrul Lureau cu mult interes.

— Dar aceasta, exclamă Cogolin, este doamna care "La cei trei Regi" mi-a dat nouă taleri! Este cea care a venit să-l viziteze pe domnul Cavaler la "Marele Henric".

Şi, într-adevăr, această femeie frumoasă era Marion Delorme. Oare, ce vroia ea? Oare vroia şi ea să recurgă la şmecheria şarlatanului? Sau poate, întrebându-l pe Lureau, vroia să afle ce se întâmplase cu Capestang? Poate. În orice caz, nu ea îi făcuse semn lui Cogolin, ci un lacheu galonat şi majestuos care stătea în dosul caleştii şi care, plecându-se asupra lui, îi spuse:

— Oare nu mă înşel? Dumneata eşti domnul Cogolin?

Cogolin recunoscu numaidecât obrazul bucălat şi burta impunătoare a valetului lui Cinq-Mars.

— Domnul de Lanternă!, strigă el vesel înclinându-se până la pământ. (*Dumnezeu mi l-a scos în cale!*).

Lanternă roşi puţin, dar surâse. Cogolin observă acest surâs şi deduse că deşi Lanternă nu uitase lecţia pe care vulpea o dăduse corbului, vanitatea sa se complăcea, încă, cu măgulirile cu care se îmbătase înainte de a primi această lecţie. Dar Lanternă dorea, de asemeni, să se răzbune,

— Dar ce, domnule Cogolin, exclamă el cu dispreţ, mergi pe jos?

— Din păcate, da, domnule Lanternă. Trebuie să merg "pe picioare", cum spunea fostul meu stăpân, profesorul, în timp ce dumitale îţi trebuie, ca-să te mişti, o caleaşcă.

— Cum, adăugă Lanternă cu glas batjocoritor, ai ajuns atât de prost încât să mergi în zdrenţe, ca şi un cerşetor din bâlciul Saint-Laurent şi atât de slab, atât de slab...

— Ai crede că sunt străveziu...

— Desigur! Şi cum mergi într-un picior cu o cizmă şi în celălalt cu o sanda?

— Pentru că şovăi, neştiind dacă să mă fac soldat sau să mă dedic altarului.

— Şi cu o mantie plină de găuri?...

— Prin care străbate vântul, mizeria şi ploaia, în timp ce dumneata porţi o livrea de postav gros, împodobită cu galoane... S-ar crede că eu sunt o sărmană lună pe jumătate roasă şi că dumneata eşti soarele.

— Exact! Dar, cum de ai ajuns atât de prost, domnule Cogolin?

— Îţi voi spune tot adevărul, domnule de Lanternă. Acasă am, într-adevăr, şapte costume noi-nouţe, împodobite cu galoane, şapte pălării, şapte perechi de cizme...

— Ce?, se miră Lanterna zgâind ochii. Şi pentru ce tocmai şapte?

— Câte un echipament complet pentru fiecare zi a săptămânii. Dar am hotărât să mă plimb astfel timp de şapte zile, în semn de doliu.

— Cum aşa? Şi pentru cine porţi doliu, domnule Cogolin? Pentru tatăl dumitale, poate?

— Din păcate!, suspină Cogolin, fără să-şi poată împiedica

un gest de sinceră durere. L-am pierdut pe cel care era tatăl, fratele, vărul, prietenul meu, pe cel fără de care nu mai sunt în stare de nimic: pe sărmanul meu stăpân.

— Cum? Pe domnul cavaler de Capestang?

— Domnul de Capestang a murit acum vreo lună, spuse Cogolin cu glas lugubru.

Lanternă era cât p-aci să dea un strigăt de uimire, dar în acel moment o mână delicată şi înmănuşată îl cuprinse pe Cogolin de braţ. Marion Delorme apăru la fereastra caleştii. Faţa îi era răvăşită. Pălise şi tremura din tot corpul.

— Ce-ai spus, bâigui ea? Ce-ai spus? Domnul cavaler de Capestang a murit?

— Adică, doamnă... nu sunt prea sigur, răspunse Cogolin, mişcat de durerea unei femei atât de frumoase. Spuneam, numai, că l-am pierdut pe sărmanul meu stăpân.

— A murit!, murmură Marion disperată. Simt aceasta. Plângi! A murit! A murit!

Trântindu-se pe perna caleştii, Marion izbucni în lacrimi.

— Doamnă, stărui Cogolin, vă repet că nu sunt sigur...

— Atunci... pentru ce plângi? Dar, vorbeşte odată! Iată, ţine această pungă şi nu-mi ascunde nimic.

Cogolin, care nu mai mâncase din ajun, ai cărui dinţi clănţăneau de mizerie, al cărui trup slab dârdâia sub bătaia ploii, făcu un gest măreţ. Luă pungă şi o aruncă pe pernele caleştii.

— Nu voi da prilejul, doamnă, să se spună că am profitat de durerea mea şi de a dumneavoastră. Nu voi da prilejul să se spună că am făcut bani din nenorocirea întâmplată stăpânului meu, domniţi cavaler Trémazenc de Capestang.

— Ah! murmură Marion, se vede că ai fost la o bună şcoală. Dar vorbeşte! Te rog! Şi nu uita nici un amănunt! Trebuie să ştiu absolut tot!

Cogolin povesti pe scurt, dar fără să uite nimic, tot ceea ce văzuse: ospătăria înconjurată de oamenii lui Concini, incendiul aprins de Laffemas, lupta cavalerului, trupul lui Capestang dus pe spinarea unui cal spre palatul lui Concini.

Marion ascultă cu atenţie. Privirile ei erau pline de groază. Cogolin de-abia terminase, când ea se plecă în afara şi strigă vizitiului:

— Repede! Acasă!

Caleaşca se întoarse şi porni în grabă. Se opri în faţa castelului lui Cinq-Mars. Marion nu ştia ce făcea şi ce voia. Abia de îşi dădea seama ce făcea în acel moment. Trăia una din acele clipe care iasă urme pentru tot timpul vieţii. Plângea cu lacrimi amare, fără să se îngrijească să-şi şteargă ochii sau să-şi ascundă plânsul jupânesei care se învârtea în jurul ei. Se aşeză în faţa mesei şi scrise pe o hârtie următoarele cuvinte:

"*Te-am prevenit că*, *uneori*, *numai dintr-un capriciu neînţeles*, *voi simţi nevoia câtorva ore de libertate*; *te părăsesc*, *drag prieten*; *poate pentru o singură zi*, *poate pentru foarte mult timp*. *Orice s-ar întâmpla*, *fii liniştit*: *îţi jur că nu vei avea să mă învinovăţeşti de necredinţă*. *Nu încerca să afli nici unde sunt*, *nici ce fac*. *Fii sigur*, *însă*, *că*, *aproape sau departe de tine*, *Marion este destul de mândră pentru a-şi respecta îndatoririle*. *Adio*, *dragul meu*, *pe curând sau*... *pe niciodată*".

Puse scrisoarea în plic, îl sună pe Lanternă şi îi întinse scrisoarea:

— I-o vei da domnului Marchiz când se va întoarce acasă. Iar acum, ascultă bine, domnule Lanternă: dacă sufli un singur cuvânt despre cel cu care ne-am întâlnit în cartierul Saint-Martin, voi interveni să fii dat afară. Dacă vei spune că m-ai văzut plângând, voi face să fii bătut cu nuiaua. Iar dacă încerci să mă urmăreşti sau să mă spionezi, să ştii că vei fi străpuns cu pumnalul. Du-te acum!

Lanternă, cu faţa descompusă de spaimă, luă scrisoarea şi dispăru (în pofida burţii sale respectabile) cu repeziciunea unui curcan urmărit. Între timp, Marion îngrămădea aur şi bijuterii într-un geamantănaş pe care-l încredinţa jupânesei sale.

— Urmează-mă, Annette!

— Unde mergem, doamnă?

— Îmi voi relua, numai pentru câteva zile, răspunse Marion, apartamentul meu de la ospătăria "La cei trei Regi"... din faţa palatului lui Concini!

Cogolin, după ce urmărise din priviri câtva timp caleaşca care se îndepărta, scoase un suspin de durere, sau probabil de părere de rău — nu ştim prea bine — pentru punguţa pe care o refuzase. Apoi se întoarse spre estradă în momentul în care Maestrul Lureau saluta mulţimea:

— Cinstite doamne şi domni care mă ascultaţi! (arătă cu bagheta spre tabloul din stânga). Aici vă este reprezentată strălucita şi puternica ducesă de Mirliflon, o doamnă spaniolă care însoţi pe Majestatea Sa Regina când se căsători cu regele nostru Ludovic al VIII-lea, Domnul să-l păzească! După cum fiecare se poate convinge, această nobilă ducesă este cheală, căci ea şi-a pierdut tot părul în urma unei puternice emoţii. Aici vă este reprezentată înainte de a fi întrebuinţat minunata alifie preparată de neîntrecuta magiciană Catachrèsis pe care am onoarea să v-o prezint aici. Oare mai există cineva care să nege că doamna aceasta este completamente cheală?

Mulţimea făcu un semn de negaţie.

— Acum, continuă Lureau, lovind cu bagheta tabloul din dreapta, priviţi-o tot pe ducesa de Mirliflon după ce şi-a uns capul cu alifia preparată de admirabila Catachrèsis. Fiecare poate vedea şi chiar atinge tabloul. Priviţi portretul nobilei doamne. Părul ei este atât de lung şi de bogat încât se poate înfăşura în el ca într-o mantie. (Lumea admiră tabloul). Dar mă veţi întreba, domnilor şi doamnelor, tu, care vorbeşti, ne poţi spune locul unde se găseşte acea minunată alifie? Şi vă voi răspunde: da, domnilor! Ea nu se află nici în China, nici în Barbaria, nici la Pontoise, nici la Babillon — ci la Paris, chiar în strada Saint-Martin. Se găseşte chiar în această prăvălie pe care, din recunoştinţă, am pus-o sub protecţia lui Catachrèsis. (Mulţumire generală a celor de faţă). Dar, îmi veţi mai spune, domnilor şi doamnelor, cum se face că ai regăsit taina fabricaţiei minunatei alifii? Atunci, eşti un savant?! Domnilor, sunt un savant, este foarte adevărat! Dar eu sunt modest şi, orice s-ar întâmpla, vă mărturisesc: nu eu am regăsit această taină! (Toată lumea era înduioşată de această dovadă de modestie şi de sinceritate). Cel care a regăsit această taină domnilor, cel al cărui nume îl binecuvântez în fiecare zi (Cogolin ciuli urechile), cel căruia omenirea suferindă îi datorează această descoperire, este un savant, un bătrân venerabil, care a făcut de trei ori înconjurul pământului, este marele, sfântul, gloriosul domn Cogolin. (Lureau se descoperi. Mulţimea murmură. Cogolin rămase împietrit de uimire, cu gura căscată). Acest secret, continuă Lureau, oprind cu un semn muzica care întovărăşea cuvintele lui, l-am cumpărat eu, cu bani ghiaţă de la ilustrul Cogolin. Mi-am dat toată averea. Dacă el ar fi aici, ar

confirma aceasta. (Ce?, murmură Cogolin, toată averea?). Am plătit-o cu cincizeci de mii de taleri (Rumoare de admiraţie în rândurile mulţimii). Dar, îmi veţi mai spune încă: tu, care vorbeşti şi care spui că ai plătit cincizeci de mii de taleri taina lui Cogolin şi a lui Catachrèsis, tu ştii prea bine că noi nu suntem atât de bogaţi încât să putem cumpăra aceasta alifie, care trebuie să fie grozav de scumpă? Da, domnilor, alifia este foarte scumpă. Dar... liniştiţi-vă! Ca urmare a dorinţei pe care am exprimat-o în ziua în care mi-a crescut părul, eu nu vând alifia, o dăruiesc (Aplauze şi strigăte entuziaste). Fiecare poate să ia atât cât doreşte. Alifia nu costă nimic! Nici o leţcaie măcar! Dar... pentru a nu mă ruina completamente, îmi veţi plăti numai borcănaşul în care am pus alifia. O livră! Numai o singură livră! Cine nu are o livră cu care să cumpere un borcănaş înfăşurat în hârtia pe care stă scris rugăciunea de recitat şi cele trei cuvinte magice, cele trei talismane: *Parallaxis! Asclèpios! Catachrèsis?* Intraţi! Intraţi în prăvălia ilustrei Catachrèsis! Este pe gratis! Pe gratis! Intraţi! Muzica!

Flautele, viorile şi tobele începură să intoneze un marş războinic, în timp ce zece, douăzeci, cincizeci de nătăfleţi pătrunseră în prăvălia în care doamna Lureau împărţi borcănaşele cu unsoare. Iar atunci, Cogolin, asurzit de cele ce auzise, minunat de cele văzute, aiurit, nu prea sigur că nu era un savant, cu mintea rătăcită de mirare, nădăjduind să găsească cel puţin un dejun ca lumea, plin de admiraţie, spintecând mulţimea se îndrepta spre Lureau.

Maestrul îl zări de îndată. Şi păli. Fu cuprins de spaimă. Scrâşni între dinţi:

— Vrei să mă dai în vileag? Vrei să mă împiedici să fac avere? Îţi voi arăta de ce sunt în stare!...

În aceeaşi zi în care în cartierul Saint-Martin se petreceau aceste evenimente, Léonora Galigaï şi bărbatul ei se aflau în camera Mareşalei, faţă în faţă. Erau despărţiţi doar de o mică măsuţă încrustată cu argint, pe care stătea singura făclie ce lumina spaţioasa încăpere. Camera era astfel cufundată în semiîntuneric. Numai feţele celor doi erau puternic luminate de făclia de pe masă. Iar aceste două capete, palide, nemişcate din pricina intensităţii atenţiei, păreau întocmai ca acele statuete de marmoră, aşezate pe morminte, în fundul unei cripte.

Aşadar, stăteau faţă în faţă, cu coatele sprijinite pe masă, nemişcaţi, insensibili în aparenţă. Nu trăiau decât prin privirile lor ce se încrucişau. Privirile lui Concini trădau o ură dusă până la exces; cele ale Léonorei, dragostea ajunsă în pragul exaltării. Dar Concino nu observa deloc dragostea reflectată de Léonora, după cum nici ea nu simţea ura care-l frământa pe Mareşal. Concini se gândea s-o ucidă pe Léonora, iar Mareşala se gândea că ar fi mai bine să-l omoare, decât să fie lipsită de dragostea lui.

Iată ce îşi spuneau:

— Ai vrut să-mi vorbeşti, Léonora. De trei zile mă tot împotrivesc chemării tale. De o lună de zile am făcut astfel încât să nu te văd. Toate acestea le-am făcut numai dintr-un singur motiv: nu eram sigur dacă, văzându-te, m-aş fi putut abţine să nu te strangulez. În astă-seară se pare că sunt mai stăpân pe mine. Totuşi, am venit fără arme. Căci ştii, Léonora, cred că dacă aş avea pumnalul la brâu, te-aş înjunghia.

Léonora clătină trist din cap: un suspin înfricoşător îi umflă pieptul. Auzind aceste cuvinte rostite de singură fiinţă pe care o iubea pe această lume, aproape că-şi dorea ca aceste ameninţări să se traducă în fapt. Îşi înnăbuşi un suspin.

— Te-ai întrebat, oare, Léonora, ce s-a întâmplat cu cei doi oameni pe care i-ai trimis în strada Barrés, în ziua în care l-am arestat pe ducele de Angoulême şi când trebuia s-o răpesc pe Ea!, adăugă el suspinând amarnic. Ei, Léonora, cei doi vlăjgani, ţi-au adus un serviciu preţios! Dar unde sunt ei acum? Unde sunt Lux şi Brain? Caută-i în Sena! Întreabă undele apei, până unde a rostogolit trupurile lor însângerate!

Nu se mişcau, nici unul, nici altul. Feţele lor se atingeau

aproape. Concini scrâşni din dinţi.

— Ei, continuă el, m-ai obligat să vin aici, ce-ai vrut să-mi spui? Ascultă Léonora, mai întâi mi-ai răpit-o pe Giselle, adică tot ce iubesc mai mult. Apoi, mi l-ai smuls şi pe Capestang, adică tot ce urăsc mai mult. Te-ai purtat ca şi când ai fi fost duşmana mea de moarte. Tu ştii prea bine ce a însemnat căsătoria noastră: o unire pentru cucerirea bogăţiei şi măririi. Ne-am înţeles că niciodată eu nu te voi iubi pe tine şi tu nu mă vei iubi pe mine. Bineînţeles că trebuie să fim liberi. Niciodată nu am încercat să aflu dacă ai un amant. Nu-i aşa? Ţi-am cerut eu vreodată socoteală de ceea ce faci? Dar tu, pentru ce-mi ceri mie? Nu te uram. Dimpotrivă, admiram mintea ta fecundă, puterea sufletului tău, mă încredinţam în ambiţia ta, pentru a o dezvolta pe a mea. Dus de zborul ameţitor al aripilor tale, eram sigur că voi ajunge la culmea puterii... Pentru ce te încăpăţânezi să mă iubeşti?

O fixă cu privirile lui aspre, izvorâte din ochii săi înroşiţi de vine de sânge. Iar ea îl asculta. Asculta cum singurul om pe care-l iubea, pe care-l diviniza, îi spunea că iubeşte pe alta şi că nu se va simţi niciodată atras de ea. Două lacrimi se rostogoliră pe obrajii ei palizi. Se prelinseră căzură, apoi alte două izvorâră, căci Léonora plângea fără să se oprească,

— Ce-ai făcut cu Giselle?, întrebă Concini după o scurtă tăcere (care, totuşi, lor li se păru cât o veşnicie). Presimt, ghicesc, ştiu că nu ai ucis-o. O păstrezi pentru... nu ştiu ce. La început mi-ai spus că o voi revedea. Când? Unde? N-a sosit, încă, timpul? Oare pentru asta m-ai chemat? Blestemata! Blestemato! Mă vezi suferind, vezi că nu mai am viaţă liniştită, vezi ca această pasiune mă roade încetul cu încetul, vezi că merg drept spre nebunie, ştii de nopţile mele fără somn — înspăimântătoarele mele nopţi pline de suspine — căci asculţi la uşa camerei mele, ştii toate acestea, Léonora, spectru de gelozie, şi totuşi nu ţi-e milă! Dar, tocmai această te face puternică. Ştii că nu te pot ucide, atâta timp cât, o stăpâneşti...

Concini fu cutremurat de un suspin dureros. Léonora respiră adânc şi răspunse:

— Concino, o vei revedea.

Concini tresări. Privi îndelung acest obraz brăzdat de lacrimi. Clătină puternic din cap.

— Îţi jur că o vei revedea, adăugă Léonora Galigaï.

— Când?, gâfâi Mareşalul.

— Peste trei zile.

— Unde?

— Chiar aici. Tot peste trei zile îl vei revedea şi pe Cavalerul de Capestang.

— Trei zile? Încă trei zile!, tună Concini îngropându-şi capul între mâini. Şi totuşi, eşti sinceră. O văd. Nu mă înşeli. Trei zile, adăugă el cu un fel de beţie sălbatică în glas. Încă trei zile, şi atunci dragostea mea... ura mea... tot pentru ceea ce trăiesc... dar cine ştie dacă voi avea puterea să supravieţuiesc până atunci? Dacă am să mor până atunci?

Se opri gâfâind. De vreo lună de zile, Concini se schimbase mult. Nu mai era decât o umbră. Într-atât încât "boala domnului Mareşal" forma subiectul de discuţie atât la Curte, cât şi în oraş. Concini înnebunea de mânie... Dispariţia Gisellei şi a lui Capestang fuseseră pentru el două lovituri apăsătoare. Chiar în ziua în care îl adusese la castel, Capestang dispăruse fără urmă, fără ca Mareşalul sau paznicii prizonierului să ştie ce se întâmplase cu el.

Léonora spusese soţului ei doar atât:

— Pusesem mâna pe Giselle, voiam să-l am în puterea mea şi pe Capestang. Atunci când va fi momentul potrivit, îi vei vedea pe amândoi.

Léonora nu mai plângea. Printr-un tur nemaipomenit de voinţă, reuşii să-şi însutească o înfăţişare aproape nepăsătoare, deşi pasiuni felurite dezlănţuiau adevărate furtuni în mintea şi în sufletul ei. Îl pironi pe Mareşal cu o privire plină de milă.

— Vei vedea pentru ce te-am chemai. Mai întâi, Marie se gândeşte să te părăsească...

— Marie de Médicis n-are decât să facă, să spună sau să încerce tot ce va dori. Puţin îmi pasă! M-am săturat de comedia pe care o joc faţă de ea. Vreau să trăiesc, în sfârşit! Chiar numai câteva zile! Să trăiesc fără a fi obligat să surâd mereu! Fără a suporta sărutările acestei femei pe care nu o pot suferi.

Chiar nevestei sale, chiar faţă de aceea care se numea Mareşala de Ancre, Concini mărturisea adulterul lui.

Nu mai păstra nici măcar acea mască de respect, iar Léonora nu se miră de această risipă de sinceritate. Foarte liniştită, ea continuă:

— Da, dar astfel vei fi asasinat, dragul meu Concini

(Mareşalul tresări. Roti priviri rătăcite în jurul lui). Iar eu nu vreau ca tu să mori. Căci eu te iubesc! Ia seama, dacă Marie te părăseşte, regele îşi va arunca masca şi atunci haita duşmanilor se va năpusti asupra ta. Te poţi socoti un om mort! Nu te mai poţi preface, încă, câteva zile? Ascultă: ai ridicat vreo douăzeci de spânzurători prin Paris, pentru a pedepsi pe cei ce ar fi îndrăznit să vorbească rău despre tine. În fiecare zi, cineva este spânzurat. Foarte bine! Ştreangurile florentine, aşa după cum le numeşte lumea, au pus frâu glasurilor Parisului. Dar, ştii ce-am văzut atârnat, ieri, de spânzurătoarea pe care ai instalat-o în faţa Crucii Roşii? Efigia ta, Concino Concini, era spânzurată de furcă; iar de gât îţi atârna următoarea pancartă: "Trupul lui să fie aruncat la gunoi, sufletul lui Satanei"!

Concini fu cutremurat de un fior de groază.

— Nu-i aşa că încep să fiu interesantă, dragul meu Concini? continuă Léonora, atât de liniştită şi nepăsătoare încât părea un îmblânzitor care vrea să stăpânească o fiară sălbatică. Da, Parisul s-a săturat de noi. Uneori, chiar sub această fereastră aud strigăte de moarte; şi atunci am impresia că sunt înconjurată de o atmosferă plină de ură, îmi pare că văd deschizându-se în faţa noastră prăpastia în care ne vom rostogoli amândoi. Dacă şi Marie se plictiseşte de noi, dacă mâna ei protectoare se îndepărtează de noi, atunci totul s-a sfârşit. Curtea ne va sfâşia, poporul ne va ucide. Probabil că atunci spânzurătoarea va fi ridicată pentru tine şi pentru mine, adăugă Léonora, fremătând, cu privirile îndreptate spre colţurile întunecoase ale camerei, ca şi când şi-ar fi amintit de oarecare scene sângeroase.

Concini clănţănea din dinţi. Frica pătrundea în mintea şi în sufletul lui prin toate porţile pe care le deschidea Léonora. Teamă nu-i dădea pace. Nici nu încerca să şi-o ascundă. Uită chiar şi de Capestang, chiar şi de Giselle, închise pentru o clipă ochii şi întrezări spânzurătoarea despre care vorbea Mareşala. Şi de ea atârna nu efigia, ci trupul său. Vedea poporul furios târând corpul lui, tot aşa cum îl târâse şi pe cel al lui Coligny, până la colina Mont-Taucon.

— Nici nu putem fugi măcar, spuse Léonora ca şi cum ar fi ghicit gândurile Mareşalului. Este prea târziu, dragă Concino; am început să urcăm pe scara care duce la putere; trebuie sau să cădem, sau să urcăm până în capăt. Dacă vom cădea, ne vom

sfărâma capul, iar dacă vom ajunge până sus, vom stăpâni pentru totdeauna acest popor, care urlă la picioarele noastre şi care ne arată furcile cu care vrea să ne sfâşie.

— Să urcăm! Să urcăm!, tună Concini înfricoşat, dar şi încăpăţânat în acelaşi timp. Dar cum să urcăm? Oare Satana, care trebuie să-mi robească sufletul, nu-l apără pe micul Ludovic?

— Da, spuse Léonora, cu acea nepăsare sinistră pe care o au halucinaţii. Prima oară, calul lui a fost oprit. A doua oară, otrava a fost vărsată. A treia oară, dragul meu Concini, va fi şi ultima. De data aceasta, voi lua toate măsurile de prevedere. Bizuie-te pe mine! Nu-ţi cer decât să ai încredere în dragostea mea, până în ziua în care voi pune coroana pe capul tău adorat, până în ziua în care te voi face rege al Franţei. Iar atunci vei putea, cu ajutorul Papei, să rupi căsătoria noastră şi eu mă voi îndepărta mulţumită de opera mea, mulţumită să mor spunându-mi: Concini domneşte şi mie îmi datorează aceasta.

Cuvintele înfricoşătoare şi minunate în acelaşi timp. Léonora le rostea cu aceeaşi nepăsare. Le gândea. Era înspăimântătoare ca şi Moartea şi admirabilă ca şi Credinţa. Concini o privea cu groază, dar şi cu admiraţie. Nici o licărire de milă nu lumina acest suflet înlănţuit de egoism. Léonora reluă:

— Terenul este curăţat. Angoulême este la Bastilia. Condé este la Bastilia. Guise? Îi vom veni şi lui de hac oferindu-i sabia de Mareşal, încrede-te în mine! Te voi vesti când va suna ceasul destinului tău. Concino, învaţă-te să mă cunoşti: dacă am îndepărtat-o pe Giselle, dacă l-am ascuns pe Capestang, am făcut aceasta nu pentru a lipsi pe prima de pasiunea ta, nici pentru a feri pe celălalt de răzbunarea ta, ci pentru că soarta îţi interzice să fii în legătură cu aceşti oameni până în momentul în care vei călca pe treptele tronului. Iar atunci te vei ridica deasupra oamenilor, atunci vei fi atât de aproape de Dumnezeu, încât şi astrele vor trebui să asculte de tine. Concino, l-am pus pe Lorenzo să-mi facă horoscopul Gisellei şi al lui Capestang.

Concini nu se arătă deloc uimit. Ba chiar ascultă cu atenţie cele ce Léonora avea să-i spună despre horoscopul cavalerului de Capestang şi al Gisellei de Angoulême.

Căci pe atunci toată lumea, regii, prinţii, episcopii, popoarele, credeau în puterea demonilor, a fantomelor, dar mai ales a ştiinţei astrelor. Marie de Médicis era convinsă de

înrâurirea astrologiei. Léonora Galigaï, hotărâtă şi îndrăzneaţă, nu era susţinută în visele ei de mărire decât de prezicerile astrologilor. Cât despre Concino Concini, el admitea fără împotrivire tot ce admitea epoca în care trăia.

Léonora continuă cu voce stinsă:

— Lorenzo, ascultând de porunca mea, mi-a făcut horoscopul Gisellei şi al lui Capestang. Şi atunci eu, Concino, eu care nu mă tem decât de un singur lucru pe această lume — să nu ţi se întâmple vreo nenorocire — m-am cutremurat de spaimă.

Şi Mareşalul observă, într-adevăr că ea pălise şi că fusese cuprinsă de un tremur nervos.

— Şi ce ţi-a spus? bâigui el. Care e soarta acestui Fanfaron drăcesc şi a acestei fete neprihănite?

Léonora se plecă spre Concini:

— Iată vorbele lui, iată ce spun astrele: "cel care o va atinge pe Giselle de Angoulême va muri în trei zile. Cel care-l ucide pe Adhémar de Trémazenc, cavaler de Capestang, va muri în trei zile".

Concini se lăsă într-un fotoliu.

— Dar, atunci, se bâlbâi el plin de ură, de dragoste, de mânie, aceasta înseamnă că o voi pierde pe Giselle. Trebuie să primesc să mor. Ei bine...

— Taci!, îi porunci Léonora. Lorenzo a mai spus ceva.

Suferea îngrozitor. Cu o mână încerca să-şi înnăbuşe bătăile inimii, iar pe cealaltă o apăsa pe fruntea ei palidă. Aşadar, Concini o iubea într-atât pe Giselle, încât era gata să înfrunte moartea pentru ea.

Léonora trăia momentul cel mai Înspăimântător din viaţa ei, plină de ceasului amare. Se îndreptă, îşi şterse sudoarea rece careţi şiroia pe obraji. Concini, gâfâind, aştepta. Nu avea nici cea mai mică urmă de milă pentru această durere.

— Ce a mai spus Lorenzo? Vorbeşte! Vrei să mă omori tu însăţi?

— A mai spus, continuă Léonora, a mai spus acestea: "Numai un rege poate atinge aceste două fiinţe".

— Un rege!, murmură Concini clătinându-se.

Léonora se ridică. O linişte prorocitoare o cuprinse total. Atitudinea i avea seninătatea sacrificiilor împlinite până la capăt. Din ochii ei negri izvorau luminile unei dragoste absolute.

— Concino, spuse ea, mă cunoşti doar. Acum îţi dai seama cât valorează Léonora Galigaï. Acum ştii pentru ce i-am răpit pe Giselle şi pe Capestang. Numai un rege poate atinge aceste două fiinţe, fără primejdie de moarte. Nu vreau să mori, Concino. Şi pentru că ai muri dacă l-ai atinge pe Capestang, pentru că ai muri de asemeni dacă ai fi îndepărtat de Giselle, trebuie să fii rege.

Tăcu un moment. Rămase gânditoare. Mareşalul o privea cu respect.

— Du-te acum, Concino. Lasă-mă să lucrez pentru mărirea ta, adică pentru dragostea şi ura ta, Du-te. Lasă-mă, acum, căci sunt la capătul puterilor mele.

Concini, emoţionat, uimit, palid de bucurie, de groază şi de nădejde ne ridică şi încet se apropie de ea, căutând un gest de recunoştinţă. Dar ea îl opri şi îi repetă doar:

— Du-te!

El plecă, ca şi când ar fi ascultat de glasul poruncitor al unei magiciene. Se plecase din mijloc. Când ieşi pe uşă, Léonora căzu într-un fotoliu pe jumătate leşinată.

Concini se întoarse în spaţiosul său cabinet de lucru. Chemă un valet şi îi porunci să aprindă toate luminile. O bucurie neţărmurită îl făcea să tresalte. Şi murmură ca pentru sine:

— Am înviat din nou. Mă trezesc. Ies parcă dintr-un mormânt. De abia acum, în această clipă, pricep înţelesul cuvântului: fericire. Să o revăd! Peste trei zile! Dar chiar dacă nu aş revedea-o, ştiu că trăieşte… Şi acesta este singurul lucru însemnat. Léonora nu mă minte, Mi-o va preda… atunci când, fără nici o primejdie voi putea să pun mâna pe ea. După ce se aprinseră toate luminile, Concini porunci:

— Trimite-l aici pe Rinaldo!

Rinaldo veni numaidecât, îşi salută stăpânul cu acea familiaritate plină de respect care îi era caracteristică,

— Ce faci, Rinaldo? tună Concini. Ce fac Pontraille, Chalabre, Montreval, Bazorges, aceşti iluştri spadasini? Ce fac ceilalţi? Fără îndoială că-şi petrec timpul pentru a se găti şi a privi în oglindă. Între timp, sunt batjocorit de tot oraşul. Mai mulţi boieraşi au strigat în mijlocul pieţii Regale că mă vor biciui. Pentru Dumnezeu, voi fi silit să-mi provoc singur duşmanii la luptă?

Rinaldo surâse ironic.

— Să nu faceţi aceasta, Monseniore. Ar însemna să luptaţi împotriva întregii Curţi şi... zău, aceasta ar fi prea mult pentru un om, oricât de puternic ar fi el.

— Atunci, urlă Concini, poate vrei să mă las batjocorit, insultat, scuipat în obraz?

— Nu, nu Monseniore! Ne-am şi pus pe lucru. Eu însumi, în ultimile opt zile, am omorât trei, Chalabre unul, Louvignac doi. Ceilalţi au fiecare câte o întâlnire fixată. Piaţa Regală, Monseniore, este împăienjenită de oamenii noştri. Şi este de ajuns o panglică care nu ne place, o privire care nu ne convine, sau orice alt fleac care nu ne este pe plac, pentru a scoate sabia. Dar, ce dracu, nu putem ucide tot Parisul într-o singură zi! Boala voastră, Monseniore, a dezlegat limbile, este foarte adevărat, dar şi noi ne-am dezlegat braţele. Până într-atât încât s-a găsit un nou cuvânt pentru noi.

— Şi care este acest cuvânt, caraghiosul meu Rinaldo? întrebă Concini liniştit.

— Ei ne numesc acum: "Cei cu onoarea delicată". Fapt este că onoarea noastră a devenit atât de delicată şi sensibilă, încât are nevoie în fiecare zi de cel puţin un cadavru, fără de care se mânie grozav.

— Foarte bine, Rinaldo. Foarte bine! Mâine prezintă-te la vistiernicul regelui cu un bon de două sute de ducaţi, pe care să-i împarţi oamenilor noştri. Du-te, Rinaldo. Nu mai sunt bolnav, mâine vreau să merg în Piaţa Regală, pentru a vedea cum se petrec lucrurile.

— Atunci, exclamă Rinaldo retrăgându-se "Cei cu onoarea delicată" vor avea de furcă! Ei drăcie! Dacă Monseniorul vine acolo şi dacă onoarea dumisale este tot atât de delicată că şi a oamenilor săi... atunci deplâng Parisul. Numai două sute de ducaţi. Darul acesta, de asemeni mi se pare de o zgârcenie "delicată".

— Trimite-mi-l pe domnul Gendron, porunci Mareşalul valetului.

Gendron era intendentul palatului Ancre. Era veşnic îmbrăcat în haine negre, dar avea părul foarte alb, privirile pătrunzătoare şi inteligente; era înamorat de sărbătorile măreţe şi de înscenările grandioase.

— Domnule Gendron, i se adresă Concini, vreau să fac în curând o mare sărbătorire.

Intendentul se plecă până la pământ, ca şi cum i s-ar fi făcut o favoare personală.

— Vreau să fie o serbare foarte frumoasă, domnule Gendron. Vreau ca tot Parisul să mă invidieze pentru ea. Vreau ca lumea să plece de la mine îmbătată, uimită de un fast fără pereche. Mă înţelegi, domnule Gendron?

Privirile intendentului acaparară. Se ridică şi spuse:

— Monseniore, va fi aşa precum doriţi. Vă asigur că Parisul nu va dormi cel puţin două săptămâni.

— Foarte bine! Fă-mi chiar în astă noapte un plan amănunţit al acestei serbări şi dă-mi-l mâine de dimineaţă. Acum spune-mi câţi bani îţi trebuie pentru această serbare?

— Pentru ultima, Monseniore, am cheltuit şaizeci de mii de livre. Cred că, cu o sută de mii.

— Foarte bine! Şi câte zile îţi trebuie ca să pregăteşti totul?

— O lună. Monseniore. Nu ar fi prea mult…

— Vreau ca această sărbătoare să aibă loc peste trei zile, porunci Concini. (Gendron, obişnuit să facă şi imposibilul, nici nu clipi). Vreau ca ea să aibă loc peste trei zile. Şi deoarece vei cheltui mai mult, încercând să câştigi timp, urc la o sută cincizeci de mii suma de care ai nevoie. Du-te acum.

Intendentul dispăru, gândindu-se, cu imaginaţia lui înfierbântată, la fel de fel de minunaţii.

— Valetul meu de cameră, strigă Concini.

Fiorello, pe care cititorii l-au mai văzut de câteva ori, apăru aproape imediat.

— Vino să mă îmbraci, porunci Concini îndreptându-se spre apartamentul său.

— Ce costum?, întrebă Fiorello cu aceeaşi intonaţie cu care un general, pe câmpul de bătaie, şi-ar întreba statul major: ce armată trimitem în luptă.

— Alege orice costum îţi va place, răspunse el. Numai să mă faci frumos, elegant... Vreau să prezint respectele mele Reginei-Mame.

Capitolul V Neguţătorul de dragoste şi de moarte

Léonora Galigaï îşi reveni repede în simţiri. Se ridică şi privi îndelung uşa pe care ieşise Concini.

— Viaţa mea a atârnă de cele ce voi hotărî, îşi zise ea, vreau să spun viaţa dragostei mele, adevărata mea viaţă. Acum nu mai este cu putinţă nici o alta amânare. Trebuie sau să dispar umil, aşa cum îi spuneam lui Concini, sau să încerc lovitura supremă.

Ea adăugă:

— Să dispar! Eu!

Şi râse groaznic şi liniştit, aşa cum râdea probabil şi Carol Quintul când se gândise pentru prima oară, la abdicare. Îşi aruncă o mantie pe umeri, ieşi din palat pe o uşă tainică pe care nu o cunoştea decât ea şi se îndreptă grăbită spre Sena.

Léonora se duse direct unde trebuia şi bătu, într-un fel special, la uşa lui Lorenzo. Neguţătorul de ierburi deschise numaidecât. Oare ce căuta Léonora la acel care stabilise horoscopul lui Capestang şi ai Gisellei, la acel care, în numele puterilor supraomeneşti, declarase: "*Numai un rege îi poate atinge fără primejdie de moarte pe Giselle de Angoulême şi pe Cavalerul de Capestang*"? Léonora vroia să încerce ceea ce ea numea lovitura supremă, Léonora vroia să-l înşele pe Dumnezeu. Se juca cu astrele. Astrele vorbiseră. Dar ea încerca să înşele astrele.

— Fiţi binevenită, ilustră doamnă, spuse piticul după ce ferecă uşa.

— Lorenzo, întrebă Léonora aşezându-se, suntem singuri?

— Singuri? Vă mai îndoiţi oare? Singuri. Dar oare nu sunt întotdeauna singur! Îmi aparţin mie însumi. Sunt şi părintele meu şi prietenul meu şi servitorul meu.

Şi Lorenzo scoase un ţipăt ascuţit.

— Pentru ce îmi vorbeşte oare astfel? se gândi Léonora.

Apoi cu glas puternic:

— Lorenzo, am venit pentru tânărul şi tânăra despre care ştii.

Piticul tresări. O umbră de nelinişte îi trecu pe frunte, repede ca umbra unui nour.

— Ce vreţi să ştiţi mai mult decât cele ce v-am spus? întrebă el.

— Mi-ai promis că vei mai face o dată horoscopul, murmură

Léonora.

— L-am făcut de mai multe ori. Mereu acelaşi răspuns, doamnă.

Léonora păli. Ţinti spre pitic privirile ei deznădăjduite şi rugătoare, ca şi cum Lorenzo ar fi putut să schimbe cursul astrelor care oglindesc "ceea ce noaptea timpurilor cuprinde în tainele ei". Astrologul simţi această privire. Dar nu-şi ridică ochii. Părea gânditor.

— Doamnă, spuse ei după o clipă de tăcere, ar fi mai bine să renunţaţi la răzbunarea dumneavoastră împotriva acestor două fiinţe. (Vorbea cu vocea indiferenţă). Cred că destinul dumneavoastră va fi zdrobit, dacă veţi încerca să înrâuriţi soarta Cavalerului de Capestang sau a Gisellei de Angoulême.

Léonora scrâşni din dinţi.

— Aşadar, spuse ea, îmi propui, să aleg între două lucruri înspăimântătoare, între două prăpăstii. Dacă o ucid pe Giselle, mă omor pe mine însămi şi îl împing şi pe Concini la moarte. Dacă nu o ucid, va trebui să privesc neputincioasă la dragostea lui Concini pentru Giselle.

Piticul ridică din umeri, dar nu spuse nimic.

— Dar, întrebă deodată Léonora, cum de ţi-a venit tocmai acest gând de a stabili horoscopurile acestor doi tineri? Ce blestem? N-ai fi putut să laşi secretul destinului lor în prăpastia eternului astral?

Lorenzo zâmbi.

— Mărită doamnă, credeţi oare că dacă nu aş fi consultat astrele s-ar li schimbat ceva din mersul acestor lucruri! E ca şi cum aţi crede că mersul unei lungi boale s-ar fi putut schimba pentru că medicul nu a văzut pacientul.

— Adevărat! mărturisi Léonora.

— V-am spus, nu demult, că menirea mea este să privesc această desfăşurare de ură care stăpâneşte întreg pământul. Iată, doamnă: acum doi ani, pe când mă aflam într-o colibă în fundul unei păduri, fui surprins de o furtună de zăpadă. Pădurea suspina, trosnea, gemea, urla. Din cerul negru se prăvăleau fulgi rătăciţi, împinşi la întâmplare, înlănţuiţi în vârtejuri furioase. Aveam atunci impresia că privesc viaţa efemeră a oamenilor. Fără să-mi dau seama de ce anumiţi fulgi, deşi la fel cu ceilalţi, poate puţin mai strălucitori, mă interesau mai mult ca alţii. Vroiam să ştiu unde cad şi ce se întâmplă cu ei. Cădeau la fel ca

şi ceilalţi, dispăreau la fel ca şi ceilalţi, contopindu-se în acelaşi linţoliu. Doamnă, şi dumneavoastră sunteţi ca şi un fulg. Mă interesează să ştiu unde o să vă ducă vârtejul. De aceea, cercetez destinele ce sunt în legătură cu dumneavoastră. De aceea mi-a venit gândul să stabilesc horoscopul Cavalerului şi al tinerei fete. Mai întâi pentru aceasta şi apoi pentru că...

Lorenzo se întrerupse. Privirea lui străluci. Plecă capul şi suspină adânc.

— Termină, îl rugă palpitând Léonora, care ascultându-l pe acest neguţător de viaţă şi de moarte, devenea din ce în ce mai curioasă.

— Şi apoi, murmură Lorenzo, ca şi cum şi-ar fi vorbit sieşi, pentru ce să tac?... Aflaţi, doamnă, că tocmai în ziua în care mă rătăcisem în pădure, sosisem din Orléans. Minţile îmi rătăceau, eram tare îngrijorat, sufletul mi-era plin de dezgust. Aceasta vă explică pentru ce m-am lăsat în grija calului meu, şi pentru ce, surprins de furtună, am fost nevoit să mă refugiez în coliba unui pădurar. Lucrurile acestea s-au petrecut, aşa cum v-am spus, acum vreo doi ani, în ianuarie 1615, Acum, dacă vrei; să ştiţi pentru ce am fugit din Orléans şi pentru ce aveam sufletul plin de dezgust, va voi spune că săvârşisem o infamie; nu o crimă şi nici un omor, dar un vicleşug, o laşitate.

Lorenzo tremura. Ochii lui măriţi păreau să caute într-o îndepărtată visare elementele unei povestiri pe care o istorisea cu un glas monoton. Continuă:

— Poate că vă miră, doamnă, cele ce vă spun. Nu sunt decât un neguţător de ierburi, unele dau dragostea, altele moartea. Lumea vine să-mi cumpere unele sau altele. Eu nu am nici un amestec. Şi mie mi s-a întâmplat să ucid... pe propriul meu risc. Acesta este dreptul meu. Dar, în ziua aceea am fost viclean, am fost infam, şi deseori m-am întrebat dacă mai aveam dreptul să urăsc omenirea aşa cum o urăsc, din moment ce fusesem mai dezgustător chiar decât toţi cei pe care îi duşmănesc.

— Dar ce-ai făcut? întrebă Léonora.

— Veţi afla numaidecât. Un ecleziast a spus cândva: "*Împărtăşiţi-vă unii altora!*" Voi face întocmai, doamnă! În iarna aceea mă duceam prin împrejurimile oraşului Orléans pentru a intra în stăpânirea unui preţios talisman, un manuscris pierdut demult, care explica mai multe formule pe care le căutasem

zadarnic în cursul cercetărilor mele de până arunci. Nu am fost înşelat. Am găsit manuscrisul. Nu era altceva decât un capitol al faimosului tratat "*De vulgo incognitis*", scris în întregime de ilustrul Martius Galeotti. În afară de multe considerente asupra astrologiei judiciare am găsit acolo expunerea unor procedee interesante. Bucuros şi doritor de a încerca o aplicare practică a acelor formule, nu am mai avut răbdare să aştept până ce voi sosi la Paris. Am închiriat o casă din Orléans şi am început imediat lucrul. Nu ştiu cum s-a răspândit zvonul că în oraş se află un vrăjitor. În a noua seară a sosirii mele în acel oraş, pe când maşinile mele ardeau, iar eu eram aplecat deasupra unui recipient, uitând de restul lumii, casa mea fu, încălcată de o mulţime furioasă pornită pe ucidere. De abia avui timpul să mă pun la adăpost. Mulţimea neştiutoare se repezi asupra mea. În câteva secunde fui aproape mort. Tot corpul mi-era străpuns de lovituri. Urmărit, hărţuit de aproape, slăbit din pricina rănilor primite, fugeam aşa la întâmplare. Fui cuprins de frigurile morţii, o ceaţă deasă mi se lăsa pe ochi. În spatele meu auzeam urletele haitei. Gândeam că totul s-a sfârşit, când, deodată, o uşă se deschise. În prag apăru o femeie. Căzui leşinat la picioarele acestei femei. Iar când mă trezii, mă aflam culcat pe un pat alb, într-o cameră luxos mobilată.

Lorenzo începu să râdă. Iar în râsul lui era atâta amărăciune, încât Léonora se cutremură,

— Şi mai sunt, oameni, spuse piticul, care mai neagă faptul că destinele oamenilor se încrucişează după anumite linii voite şi hotărâte de o putere misterioasă şi atotputernică!

— În orice caz, eu nu neg acest fapt, bunul meu Lorenzo, se grăbi să afirme Léonora.

— Da, dumneata crezi pentru că eşti înzestrată cu o inteligenţă pătrunzătoare. Laşi oamenilor de rând misiunea de a nega. Fiţi atentă, doamna: casa în care am fost dus la Orléans era unul din cele mai frumoase castele din oraş, care totuşi număra numeroase şi splendide palate. Femeia care m-a salvat era stăpâna acelei case, iar respectul poporului pentru această doamnă era atât de desăvârşit, încât la cel mai mic semn al ei, mânia celor care vroiau să mă omoare dispăru, ba chiar se schimbă în milă.

— Dar cine era această femeie? întrebă mareşala curioasă. Şi care este legătura, mai adăugă ea gânditoare, dintre ea şi

soarta lui Concini?

— Veţi afla numaidecât. Timp de douăsprezece zile fui îngrijit de slugile "doamnei în alb". O numeam astfel pentru că mergea întotdeauna îmbrăcată într-o rochie de catifea albă. Ea însăşi venea în fiecare zi să se intereseze de starea sănătăţii mele. Astfel am putut observa gingăşia, bunătatea, dar mai ales tristeţea care părea să umbrească întreaga ei viaţă. În a treisprezecea zi, fui complect vindecat. Am coborât din pat pentru a mă deprinde din nou cu mersul. M-am hotărât să plec chiar a doua zi. Dar n-am trecut bine pragul porţii, când mă ciocnii de cineva care părea să cerceteze împrejurimile castelului. Recunoscui în persoana aceea un nobil şi puternic cavaler căruia avusesem prilejul să-i lac anumite servicii.

— Cine era omul acela? murmură Léonora.

— Veţi afla îndată. Deocamdată să-l numim "marchizul". Şi el mă recunoscuse. Păru foarte bucuros de întâlnire. Şi ca să fiu mai scurt, doamnă, vă spun acestea: Marchizul mă invită la palatul lui şi în timpul mesei îmi mărturisi că este îndrăgostit de doamna în alb. Mă rugă chiar să-i procur câteva plante îmbietoare la dragoste, aşa cum îi dădusem în trecut şi la Paris. Ce credeţi că i-am răspuns, doamnă? Cel din urmă borfaş, cea din urmă secătură ca acelea care mă urmăriseră, însuşi călăul ar fi răspuns: "Domnule, îmi ceri să te ajut să comiţi o fărădelege împotriva unei femei care mi-a salvat viaţa. Te rog să te adresezi altuia". Dar eu, doamnă, eu sunt născut pentru a urî. În vinele dumneavoastră curge sânge, în ale mele venin. La cererea marchizului începui să râd. Eram fericit gândindu-mă că voi putea face rău acelei gingaşe fiinţe, iată, dar, ce am răspuns: "Domnule marchiz, ierburile de dragoste sunt de prisos în cazul acesta. Locuiesc chiar în palatul doamnei în alb. Veniţi acolo la miezul nopţii. Veţi găsi deschisă poarta grădinii. Veţi înconjura castelul spre stânga. La a treia fereastră veţi găsi o scară pe care o voi înălţa eu. Nu veţi avea decât să vă urcaţi pe ea. Voi găsi eu mijlocul de a pătrunde în acea cameră şi de a vă deschide fereastra. Camera aceea este odaia doamnei în alb. Restul vă priveşte". Marchizul mă îmbrăţişă, mă numi "salvatorul lui" şi îmi dete 50 de ducaţi, pe care mă grăbii să-i pun în buzunar.

Lorenzo rămase câteva minute gânditor. Léonora, sprijinită cu coatele pe masă, cu capul între mâini, gândea şi ea.

— Totul se petrecu întocmai, continuă Lorenzo. Deschisei poarta grădinii. Aşezai scara. Reuşii să pătrund în camera în care dormea doamna în alb, şi exact la miezul nopţii deschisei fereastra. Somnul binefăcătoarei mele era tare neliniştit. Avui îndrăzneala să mă apropii de ea şi observai atunci că era pradă unui vis urât, căci printre pleoapele închise străluceau lacrimi. Aceasta produse o puternică impresie asupra mea. De atunci, în visurile mele nu o văd pe "doamna în alb" decât astfel: plângând cu ochii închişi. Deodată fereastra se deschise brusc. Mai multe ochiuri de geam se sparseră în ţăndări. Marchizul sări în cameră. Robit de contemplarea meat uitasem de ora stabilită, iar Marchizul pierduse răbdarea. "Doamna în alb" se trezi suspinând. Marchizul se apropie de ea pentru a o răpi. Eu începui să râd atunci. Şi chiar dacă m-ar fi tăiat tot nu m-aş fi putut împiedica să nu râd. Trebuie să existe un infern al diavolilor condamnaţi să râdă. Râdeam ca unul din aceşti diavoli. Căci vedeam groaza cu proprii mei ochi. Părul mi se zburlise pe cap.

Şi Lorenzo cu glas mai scăzut, adăugă:

— Într-adevăr, în faţa mea aveam două fantome. Spectrul infamiei şi spectrul groazei. Niciodată nu văzusem vreun obraz mai încordat ca acel al Marchizului în momentul în care îşi lăsă mâna pe umărul aproape gol al "doamnei în alb". Şi niciodată nu am văzut un obraz care să exprime mai multă groaza ea acel al salvatoarei mele. Deodată, marchizul se dădu înapoi. Dădu drumul victimei sale şi reveni în mijlocul camerei. Ce se întâmplase? Numai atât, doamnă: în momentul în care Marchizul pusese mâna pe umărul celei pe care voia să o răpească, "doamna în alb" mă privi o clipă. Iar în acea clipă observai cum figura ei se schimbă. Armonia trăsăturilor ei se frânse. Şi "doamna în alb" izbucni în râs, un râs prin care mă zguduia şi pe mine, un râs ca ecoul funebru al unui demon. Şi Marchizul murmură atunci cu o voce înfricoşătoare: *Dementă*. Acesta era tristul adevăr: "Doamna în alb" înnebunise. După cum v-am spus, Marchizul se dădu înapoi. Sări peste fereastră şi dispăru. Iar eu, cu privirile rătăcite, cu părul zburlit, fugii şi eu până la scară şi începui să cobor. Iar de acolo de sus auzeam mereu acel râs al dementei care mă îngrozea. Sării pe pământ şi fugii cât putui mai repede.

Lorenzo, cu un glas aproape liniştit, termină:

— Doamna în alb se numea Violetta, ducesă de Angoulême, iar Marchizul era chiar Mareşalul de Ancre, soţul dumneavoastră.

Léonora nici nu tresări, fie pentru că ghicise de acum numele personajelor din istorisirea lui Lorenzo, fie pentru că nu putea fi impresionată de o mârşăvie mai mult sau mai puţin a lui Concini, fie pentru că era destul de stă până pe nervii ei pentru a nu-şi trăda starea de spirit.

— Aşadar, murmură ea, Concini a iubit-o pe mamă înainte de a o iubi pe fiică.

— Şi neputând avea pe mamă, o vrea pe fiică, adăugă Lorenzo.

Piticul îşi ridică privirile asupra Léonorei Galigaï, ca şi cum ar fi vrut să-şi dea seama de influenţa pe care povestirea lui o avusese asupra ei. Dar Léonora era o fire greu de înţeles. Numai ea ar fi putut să spună dacă într-adevăr sufletul ei era sfâşiat sau dacă era cuprinsă de gelozie la gândul că Mareşalul o iubise pe mamă tot aşa cum o iubea pe fiică.

Ea întrebă numai atât:

— Asta-i tot, Lorenzo?

— Nu, doamnă. Tot ce v-am spus până acum, nu ar avea nici o însemnătate dacă nu v-aş spune sfârşitul. Ar fi un tablou care pentru dumneavoastră ar rămâne în umbră dacă nu îl voi explica. Iată, dar, lămuririle mele. Luaţi bine seama! Giselle de Angoulême, fiica celei care mi-a salvat viaţa, a fost aruncată în Sena, într-o seară. Poate că ştiţi lucrul acesta, nu?

— N-ar avea nici o importanţă, răspunse ea cu glas răguşit.

— Da, nu ar avea nici o importanţă! Iată totuşi un lucru foarte important: Giselle a fost salvată. Salvată de un om care nu o cunoştea, pentru că nu o văzuse niciodată până atunci. Pot adăuga chiar că a salvat-o fără voia lui, că nu a fost decât o unealtă. Acesta sunt eu, doamnă!

De astădată. Léonorei îi scăpă un murmur de blestem. Îşi ţinti ochii holbaţi de spaima spre Lorenzo, care continuă liniştit:

— În altă seară, doamnă, auzii sub fereastra mea clinchetul unor săbii care se ciocneau şi văzui un om atacat de vreo opt sau zece duşmani. Nu-l cunoşteam pe acest om. Nu-l văzusem niciodată. De o sută de ori asistasem, pe acelaşi pod, la scene asemănătoare. De fiecare dată întorsesem capul nepăsător. De astădată, însă, fără să-mi dau seama pentru ce, fără să mă

întreb ce forţă misterioasă mă împingea la un asemenea gest, mă repezii la uşă şi o deschisei tocmai în momentul când cel atacat era să se prăbuşească. Intră la mine. Era salvat. Două minute mai târziu am aflat numele lui chiar din gura acelora care voiau să-l ucidă. Iar aceştia, doamnă, erau oamenii Monseniorului, soţul dumneavoastră. Cavalerul pe care l-am salvat, doamnă, *fără voia mea*, este bărbatul pe care îl iubeşte Giselle de Angoulême... este Adhémar de Trémazenc, cavaler de Capestang.

Un geamăt prelung ieşi din gâtlejul Léonorei. Cu un gest semeţ, piticul întinse braţul şi puse mâna pe un ochean care se afla pe o masă lângă el. Murmură:

— Fatalitate sau providenţă, doamnă, cum vreţi s-o socotiţi! Puterea superioară care orânduieşte acţiunile, oamenilor! Dacă m-aş fi îndoit vreodată de adevărul veşnic al ştiinţei astrelor, aceste îndoieli s-ar fi risipit, aşa cum se risipeşte ceaţa care opreşte vederii anumite obiecte ce există totuşi în mod real. Căci, pentru ce eu, şi nu un altul am salvat-o pe tânăra fată şi pe cel pe care îl iubeşte? Înţelegi acum pentru ce m-am grăbit să stabilesc horoscopul Gisellei şi al Cavalerului?

Léonora Galigaï nu răspunse. Gândea. Da, ea, mai mult chiar decât Lorenzo, credea în această fatalitate care conduce fiinţele, care le îndreaptă într-acolo încotro voia ea. Da, Léonora era convinsă că destinul oamenilor era înscris pe bolta cerească. Da, ea ştia că destinul oamenilor era înscris pe bolta cerească. Da, ea ştia că este cu neputinţă să te împotriveşti poruncilor supranaturale. Dar, atunci cum rămâne cu liberul arbitru? Şi cine ar fi deosebit atunci fiinţa genială, generatoare de idei, cu orizonturi largi, de sălbaticul neputincios să se conducă? Oare acest liber arbitru nu înseamnă să pari că asculţi, dar de fapt să gândeşti după placul tău şi să procedezi conform intereselor tale?

— Doamnă, continuă Lorenzo, care privea cu atenţie faţa ei de sfinx, ştiţi doar cât de mult, mă interesaţi. Eu v-am prezis destinul. Eu mă grăbesc să vă previn de câte ori descopăr pe cer unele conjuncturi defavorabile planurilor dumneavoastră. De aceea v-am spus care sunt şi horoscoapele Gisellei de Angoulême şi Cavalerului şi Capestang. Şi de aceea, doamnă, refăcând cele două horoscoape, ajutat de amănunte şi mai precise pe care mi le-aţi dat personal dumneavoastră, vă spun

încă odată: Renunţaţi, doamnă, la ura împotriva acestor tineri.

— Să renunţ! murmură Léonora. Ar fi să renunţ la viaţa mea! Lorenzo, tu îl cunoşti pe Concini. El nu va renunţa! Atât timp cât va trăi Giselle, va dăinui şi pasiunea lui din ce în ce mai aprinsă. Dimpotrivă, dacă moare — ştii prea bine — după o izbucnire de disperare violentă, dar fugară, ca şi trecerea unui pârjol, Concini nu se va mai gândi la Giselle, aşa după cum nu se gândeşte la cele care sunt moarte. Trebuie, deci, ca Giselle să moară. Şi totuşi nu îndrăznesc. Spui că ai citit în stele.

— Am citit, doamnă, că oricine se va atinge de Giselle sau de Capestang va fi trăsnit, sfărâmat, nimicit.

— Da, spuse Léonora clătinând din cap. Şi tocmai această mă împiedică. De o lună de zile îi am în puterea mea... Dar ai mai citit că un rege poate, fără nici o primejdie, *să dea ordinul să fie omorâţi*, *cu o singură condiţie*: *ca nici o mână omenească să nu fie pricina directă a morţii lor*.

Piticul rămase înmărmurit. Îl uimeau cuvintele rostite de Léonora.

— De o lună de când sunt în puterea mea...

Lorenzo resimţea un fel de durere care îl miră şi îl umplu de uimire, în acelaşi timp. Pentru ce oare resimţea el această durere? Pentru că Giselle şi Capestang era în ghiarele Mareşalei?

— Şi la urma urmei, se gândi în sinea lui, ce mă interesează pe mine toate acestea? Îi cunosc? Oare menirea mea pe pământ nu este să mă bucur de tot răul care se săvârşeşte? Şi chiar dacă m-aş socoti obligat să repar infamia pe care am comis-o la Orléans, nu am făcut îndeajuns salvându-i pe cei doi tineri de la moarte? Acum, că sunt în puterea Léonorei Galigaï... să se împlinească soarta lor.

Dar în timp ce se gândea astfel, neguţătorul de ierburi îşi dădea seama — şi era îngrozit de lucrul acesta — că îi era cu neputinţă să nu încerce să-i salveze pe cei doi tineri. Pentru ce oare? Pentru ce piticul, destinat urei, îşi spunea în momentul în care se pregătea să lase pe cei doi eroi în voia soartei lor: "Cel mai bun mijloc de a-i salva este de a convinge pe Léonora că astrele o opresc să-i ucidă. Chiar de mâine voi încerca să-i smulg din ghiarele acestei femei!"

Pentru ce oare tocmai acest avorton al naturii, care ura întreaga omenire, se neliniştea la gândul că Giselle şi Capestang

ar putea muri? Era numai un gând de ispăşire a unei fărădelegi? Erau remuşcările faptelor care se petrecuseră la Orléans? Lorenzo, care salvase *fără voia lui* pe cei doi tineri vroia oare acum să-i salveze *cu tot dinadinsul?*

De când destăinuise Léonorei horoscopul adevărat sau nu, era frământat doar de un singur gând:

— *Dacă îi las să moară*, *nu voi mai obţine niciodată izbăvirea*. Voi avea tot dreptul să urăsc restul omenirii, dacă îi salvez pe aceştia doi.

Lorenzo răspunse prin urmare astfel întrebării Léonorei Galigaï:

— Nici o mână omenească nu poate pricinui în mod direct moartea lui Giselle şi a lui Capestang.

— Prin urmare, dacă vor fi străpunşi cu sabia, nu ar mai fi nici o primejdie.

— Vă înşelaţi, doamnă. Nu pot fi nimiciţi nici prin apă şi nici prin foc.

— Dar otrăviţi?

— De prisos... Nu vor muri nici de foame şi nici de sete.

— Dar dacă cineva poale porunci moartea lor, nu are îngăduinţa să întrebuinţeze nici o moarte care presupune ajutorul mâinii?

— V-am spus, doar, doamnă... Şi nu v-am minţit.

— Dar persoana care poate porunci moartea trebuie să fie neapărat un rege?

— Desigur, doamnă!, întări Lorenzo, convins că Ludovic al XIII-lea nu ar da niciodată o asemenea poruncă.

— Un rege!..., murmură Léonora cu glas scăzut, ca de vis. *Trebuie că gândul de moarte să pornească de la un cap încoronat*.

Lorenzo cufundat în gândurile lui răspunse distrat:

— Da, doamnă, *de la un cap încoronat*. Sunt convins că nici măcar înţelepţii Chaideei, cei care au formulat principiile ştiinţei divine, nu ar fi putut să tragă altă concluzie din conjunctura stelelor pe care le-am studiat eu.

Ochii negii ai Léonorei scăpărară. Obrazul ei palid îşi recapătă culorile, îşi apăsă mâna pe piept şi se ridică, ca pentru a-l împiedica pe astrolog să mai spună ceva. Aruncă pe masă o pungă plină cu galbeni şi spuse doar atât:

— Iată, Lorenzo, uite cincizeci de ducaţi. Aceasta este suma

pe care ţi-a dat-o Concini pentru a-l ajuta s-o ucidă pe Ducesa de Angoulême. Căci oare nebunia nu înseamnă moarte!?

— Întocmai doamnă, spuse piticul.

— Este aşadar drept, mai spuse Léonora, ca şi eu să-ţi ofer aceeaşi sumă ca răsplată pentru faptul că ai scăpat-o pe Giselle de Angoulême de toate felurile de morţi cunoscute şi că m-ai salvat şi pe mine însămi spunându-mi că numai un cap încoronat poate dă poruncă de moarte.

Şi rostind aceste cuvinte, ieşi grăbită, lăsându-l pe astrolog pradă gândurilor. Afară, scoase un suspin de bucurie furioasă şi murmură:

— Acum sunt chiar în puterea mea, de îndată ce ştiu *cum să-i fac să moară* fără nici o primejdie pentru Concini şi de îndată ce eu cunosc *capul încoronat* care va da porunca.

Capitolul VI Subteranele Palatului Ancre

Sunase de acum miezul nopţii. Dar poporul Parisului mai forfotea încă dea lungul străzii Tournon şi mai ales în jurul palatului lui Concini, luminat *a giorno*. Poporul tăcea. Privea. De fiecare parte a porţii de intrare fusese ridicată o fântână. Din minut în minut, fântânile aruncau limbi de foc, roşii, albastre şi verzi. De îndată ce focul înceta, pe gurile fântânii curgea vin, un excelent vin de Spania. Fiecare avea dreptul să se apropie şi să-şi umple paharul. Această mărinimie, această grijă de a face părtaşă şi mulţimea la serbarea pe care o dădea, însemna pentru Mareşalul Ancre un fel ele întrerupere temporară a urii poporului. Dar după anumite priviri, după anumite şoapte înăbuşite, după anumite frământări, oricine îşi putea da uşor seama că ura mocnea încet.

Să fim drepţi: într-adevăr, serbarea era o feerie. Domnul Gendron, intendentul general al palatului, era un regizor desăvârşit.

În tot timpul serbării, palatul fu luminat în interior cu opt sute de lumânări de ceară de diferite culori, iar în exterior de peste o mie de lampioane veneţiene. Pe măsură ce invitaţii urcau scara care suporta pe fiecare treaptă câte o statuie

împodobită cu fiori scumpe, îndată ce invitaţii puneau piciorul pe tinda scării, o fată tânără îmbrăcată în costum de nimfă înainta spre ei oferind fiecăruia câte un buchet de flori. Fiecare buchet avea în mijlocul lui un trandafir, iar în mijlocul fiecărui trandafir strălucea o picătură de rouă. Această picătură de rouă era de fapt un diamant.

Trei orchestre cântau, alcătuite flecare din douăzeci de instrumentişti: una pentru salonul în care se cină, alta pentru salonul în care se dansa, în sfârşit a treia pentru salonul de teatru. Salonul de dans, imens şi fastuos, împodobit cu tapiserii de Flandra, oferea musafirilor o noutate: băuturile răcoritoare nu erau servite de valeţi, ci de statui de marmură. Iar aceste statui erau de fapt fete tinere, foarte frumoase, cu trupuri sculpturale, care, cu ajutorul unor valuri şi măşti albe, fuseseră transformate în zeiţe marmoreene.

Nu mai spunem nimic despre cină, care nu putea fi asemuită decât cu un minunat poem gastronomie.

După dans, urma cina. După cină, teatrul. Se juca o farsă foarte la modă în acele timpuri, dar care, potrivit obiceiurilor comedianţilor de pe atunci, fu schimbată şi adaptată gusturilor măreţului amfitrion. Farsa se numea: "*Fanfaronul bătut*".

V-am povestit în câteva rânduri faptele cele mai de seamă ale serbării lui Concini. Dar cât de mult regretăm că nu putem înfăţişa saloanele vaste unde, în magia luminilor, în mijlocul parfumului îmbătător al florilor, şi sub vraja melodiilor, se mişca o mulţime care alcătuia un tablou de o mare eleganţă şi de un minunat colorit.

Şi toată puterea, toată soarta lui Concini se sprijinea pe această risipă necugetată, pe surâsurile lui promiţătoare pe care le acorda fiecăruia, pe luxul acesta revoltător, pe eleganţa acestui om care îşi găsea timp să adreseze câte un cuvânt binevoitor fiecăruia, câte o măgulire fiecăruia.

* * *

Afară, mulţimea privea din depărtare la această risipă şi, din timp în timp, lăsa să-i scape un murmur de ameninţare. Curtea era plină de gărzi. Spadasinii, înarmaţi până în dinţi, cu mâna pe tocul revolverului sau pe mânerul pumnalului, erau pregătiţi pentru orice. Şi în acest timp, dedesubtul acestei

apoteoze de triumf, în subteranele palatului, se desfăşura o dramă înspăimântătoare.

* * *

Cele mai multe dintre invitatele lui Concini purtau o mască atârnată de centură. Nu numai că ea era impusă de bunacuviinţă, dar era chiar cerută de exigenţele modei. Doamnele o puneau pe faţă sau o lăsau atârnată de centură, după cum doreau. Nimeni însă nu s-ar fi mirat dacă vreo femeie nu şi-ar fi scos masca deloc, probabil că nu-i convenea să-şi arate faţa.

În momentul în care invitaţii se grăbeau spre sala de teatru, pentru a râde de "Fanfaronul bătut", o femeie care încă nu-şi scosese masca de catifea roşie, aşezată în ultimele rânduri, îmbrăcată cu oarecare simplitate, se simţi apucată de braţ. Se întoarse şi văzu o doamnă tot mascată, dar cu o mască neagră, care îi făcu semn să o urmeze.

Tot timpul serii, doamna cu masca roşie nu încetase o clipă să-l Urmărească pe Concini, pe care nu-l pierdea din vederi. Fără îndoială că recunoscuse numaidecât pe doamnă cu masca neagră, căci se ridică şi o urmă.

Acestea se petreceau tocmai în momentul în care "Fanfaronul" înghesuit în fundul unui sac, primea o ploaie de lovituri de beţe, administrate de Pulcinello, Arlequin şi Pantalon. Era aşadar momentul în care galeria sălii de teatru — pe băncile căreia luase loc şi doamna cu masca roşie — răsuna de hohote de râs. Nimeni nu luă, prin urmare, în seamă cele două femei, care se depărtară, tăcute, întunecate, fatale, asemănătoare unor îngeri ai întunericului. Ajungând într-o cameră îndepărtată, îşi scoaseră masca.

Şi atunci se zări obrazul înfricoşător al Léonorei Galigaï şi faţa înfierbântată a Mariei de Médicis.

Cele două femei se priviră o clipă în tăcere. Şi poate că gândurile pe care fiecare din ele le citi în ochii celeilalte le înspăimântară chiar pe ele, căci amândouă în aceiaşi moment întoarseră capul. Încă de mai mult timp Marie aflase că Léonora ştia. Între ele se stabilise un fel de înţelegere care le îngăduia să trăiască una lângă alta fără să se urască şi să se privească fără să roşească. Marie se ferise întotdeauna să se gândească dacă

Léonora era geloasă sau dacă îşi iubea bărbatul. Léonora, cu mintea ei limpede şi hotărâtă, nu avusese niciodată curajul să asemuiască dragostea ei cu aceea a Mariei,

Iar în seara aceasta, în minutul acesta, în care melodiile armonioase le ajungeau până la urechi, ele îşi demascau sufletul, aşa după cum îşi demascaseră feţele. Fu o clipă înspăimântătoare. O monstruoasă simplicitate şi o tragică neruşinare.

— Léonora, spuse Marie, nu mai pot trăi astfel. Sufăr prea mult.

— Şi eu, Marie, sufăr, răspunse Léonora.

Era pentru prima oară când soţia lui Concini îşi numea astfel stăpâna; Marie, Regina, nu fu nici uimită şi nici supărată; sau, pentru a spune mai bine, ea nici nu băgă de seamă această intimitate. Nu mai era vorba acum de regină şi de doamna ei de onoare, era vorba de două femei... şi ce fel de femei!

— Cum, şi tu suferi?, întrebă regina. Aşadar, îl iubeşti?

— Tot atât de mult cât îl iubeşti şi tu, Marie. Numai că ţie dragostea îţi dă viaţă. Pe când dragostea mea mă omoară. Sufletul tău, prea mult timp gol, este plin de pasiunea care te frământă, pe când pasiunea mea îmi muşca, îmi răneşte, îmi sfâşie sufletul.

— Eşti geloasă pe mine!

— Nu, Marie.

— Pentru ce? Spune-mi pentru ce, Léonora?

— Pentru că el nu te iubeşte!

Urmă un minut de tăcere înspăimântătoare, în care cele două femei putură să-şi audă bătăile inimii.

— Nu mă iubeşte?! Doamne, Doamne, ce-mi spui? Nu mă iubeşte? Sfântă Fecioară Maria, Sfântă Patroană a vieţii mele, îndrumează paşii mei! Léonora, repetă-mi acest lucru înspăimântător. Este adevărat? Este oare cu putinţă? Fii sinceră! Voi şti să te răsplătesc! Spune-mi, nu vorbeşti astfel din pricina geloziei? Dar tu? Pe tine te iubeşte? Spune, te iubeşte?

— Pe mine? Eu îl îngrozesc. Cât despre tine m-am exprimat greşit. Am vrut să-ţi spun că nu te iubeşte acum.

— Capăt noi puteri de viaţă. Da, ai dreptate! Nu mai mă iubeşte de o lună de zile, de când nu a mai fost pe la mine. Spune-mi, Léonora, doreşte moartea mea? Pentru că nu pun la socoteală scurta vizită pe care mi-a făcut-o acum trei zile.

— Ştii oare ce piedica există între dragostea ta şi el? O piedică înspăimântătoare, Marie!

— Da, Giselle de Angoulême.

— Întocmai, Dacă a fost bolnav timp de o lună este tocmai pentru că i-am răpit-o pe Giselle. Iar dacă acum trei zile l-ai văzut plin de bucurie, este pentru că îi promisesem că în astă seară o va vedea pe Giselle.

— Iată, spuse regina cu buzele strânse, iată motivul, acestei serbări încântătoare.

— Prin această serbare necugetată, Marie, vrea să celebreze momentul ta care o va vedea pe Giselle.

Altă tăcere. Regina reluă:

— Dar tu, tu îl iubeşti?

— Din toată fiinţa mea, exasperată de dispreţul lui, cu toată gândirea mea pe care o stăpâneşte încă de la întâlnirea din Florenţa, cu tot sufletul meu al cărui idol este, cu tot sângele meu care clocoteşte la apropierea lui şi care înghiaţă atunci când se depărtează.

Regina se cutremură.

— Atunci, spuse ea, îl iubeşti fără nici o nădejde?

— Da, doamnă, fără nici o nădejde,

O a treia tăcere, foarte îndelungată de astădată. Din depărtare răzbăteau acordurile gingaşe şi uşoare ale orchestrei. Ca şi mai înainte, regina vorbi tot încet:

— Nu mă urăşti?

— Nu, Marie. Dimpotrivă. Îţi sunt foarte credincioasă. Sunt fericită să-l ştiu al tău, de vreme ce nu poate fi al meu. Tu eşti chezăşia soartei lui fericite, iată pentru ce privesc cu ochi buni dragostea ta pentru el.

— Acum te înţeleg. Léonora. Înţeleg viaţa ta. Ai un suflet minunat! Ai un suflet minunat! Cât despre soarta lui... fii liniştită. Ceea ce am făcut până azi, nu înseamnă nimic pe lângă cele ce am de gând să fac. Am planul meu. Va fi ca o adevărată lovitură de trăsnet asupra întregului regat. Spune-mi, eşti sigură că este îndrăgostit de păpuşa aceea? Mă asiguri că, fără de Giselle, mă va iubi numai pe mine? Atunci, în numele Domnului, să moară! Léonora, mă vei ajuta.

— Pentru aceasta sunt aici, Marie!

Urmă o destindere. Căci de îndată ce nu mai vorbiră despre ele, de îndată ce nu mai fu vorba decât de un simplu asasinat,

cele două femei se priviră faţă în faţă. Înfăţişarea reginei nu se schimbase prea mult (în afară de paloarea care se reflecta pe obrazul ei ca o pecete a crimei); în schimb, figura Léonorei era congestionată şi descompusă de efortul pe care-l făcuse. Şi după cum era firesc, reîncepu discuţia:

— Giselle de Angoulême se află aici, doamnă. Dar, dacă ar fi să ascultăm de horoscopul lui Lorenzo, nu o putem ucide nici prin otravă, nici prin sabie, nici prin foame şi nici prin sete; nici prin foc şi nici prin apă, într-un cuvânt prin nici o moarte care presupună intervenţia mâinii omeneşti.

— Şi probabil, spuse Marie de Médicis, că lucrul acesta este foarte adevărat, deoarece ea s-a salvat de la înec deşi a fost aruncată în Sena. Dar atunci cum să facem?

— Am găsit felul de moarte care i se potriveşte, care nu i se potriveşte decât Gisellei.

— Şi cum vrei tu ş-o omori?

— Prin DURERE, răspunse Léonora,

La auzul acestui cuvânt, regina tresări. O privi pe Mareşală aşa cum ar fi privit pe îngerul răului şi împreunându-şi mâinile murmură:

— Aceasta îmi pare groaznic, Léonora! Tu ştii prea bine că eu nu şovăi decât atunci când sunt la mijloc interese superioare. Am întrebuinţat pe rând otrava sau pumnalul. Eu am poruncit lui Lux şi lui Brian s-o arunce pe fată în Sena. Dar, ca să pricinuieşti moartea unei fiinţe prin durere... Îmi pare că furi armele rezervate Domnului.

Regina se închină şi murmură o rugăciune.

— Nu avem altă alegere, spuse Léonora rece şi hotărâtă. Astrele au vorbit. Aş crede mai curând că nu există soare pe cer, decât să bănuiesc că ştiinţa lui Lorenzo nu este adevărata. Am avut foarte multe dovezi până acum. Iar aceasta din urmă se adaugă celorlalte: Giselle a scăpat de la înec. Dar, doamnă, astrele spun că nu o putem omorî prin nici unul din mijloacele în care se întrebuinţează mâna omenească. Dacă nu am asculta de lucrul acesta, toată pacostea s-ar răsfrânge asupra lui Concini. Atunci, sau Giselle este ucisă printr-un mijloc obişnuit şi atunci moare şi Concini, sau nu moare deloc şi atunci Concini va fi pe vecie legat de ea prin dragostea care îl înlănţuieşte.

— Destul, Léonora! Destul! Trebuie să ascultăm de poruncile puterilor superioare. Dar explică-mi, te rog, cum va

putea muri această fată de durere şi ce fel de durere i-ai rezervat.

— Giselle de Angoulême nu poate muri în urma unei dureri fizice, ci numai a uneia sufleteşti. Din noaptea în care am răpit-o mi-am petrecut multe ore, ba chiar zile întregi, studiind-o. Ea se numără printre acele fete care nu se dăruiesc decât o singură dată în viaţa lor, dar atunci cu trup şi suflet, într-o bună zi, şi-a dăruit gândirea şi sufletul... pentru totdeauna. Iubeşte. Dar dragostea ei nu este ca a ta, ca a mea sau că a celor de o seamă cu noi, adică o parte din viaţa ei. Nu, este însăşi toată viaţa ei. Giselle nu trăieşte decât pentru un singur lucru: dragostea ei. Dragostea este tot reazemul vieţii ei. Când reazemul acesta se va prăbuşi, atunci şi viaţa ei va fi nimicită.

— Ce fată ciudată, Léonora!, spuse regina palidă de gelozie.

— Presupune că Giselle de Angoulême va fi pusă în prezenţa cadavrului celui pe care îl iubeşte, că îl va vedea mort.

Marie de Médicis tremură. Liniştită, Léonora continuă:

— Atunci şi Giselle va muri, doamnă! Sau inima i se va sparge în piept şi va cădea moartă deasupra trupului iubitului ei sau îşi va mai prelungi cu câteva zile o existenţă jalnică... dar nu, nu este sigur că ea va muri de îndată, lovită în inimă mai bine ca de un glonte de puşcă Şi ştiţi, doamnă: Cavalerul de Capestang se află şi el aici.

Marie de Médicis rămase gânditoare. Tremura din tot corpul. Omorul în sine nu-i producea nici o frică, dar gândurile Léonorei o făceau să se cutremure. Totuşi, ea clătină din cap, ca pentru a îndepărta aceste gânduri înspăimântătoare şi murmură:

— Dar oare Cavalerul de Capestang nu este supus aceloraşi influenţe ca şi Giselle? Lorenzo ţi-a spus doar: nu-l poţi omorî nici prin foc, nici prin apă, nici prin sabie, nici prin otravă, nici prin foame, nici prin sete, nici prin nimic, altceva care presupune folosinţa mâinii omeneşti. Dar, pentru ca ea să moară, trebuie să fie pusă în faţa lui Capestang, mort şi el. Cum îl vei ucide pe Cavaler?

Iar Léonora Galigaï răspunse:

— Prin SPAIMĂ!...

Léonora făcu un semn Mariei de Médicis. Regina se luă pe urmele ei. Capul îi vâjâia. Tremura toată. Privirile ei rătăcite se

ţinteau asupra Léonorei printr-o forţă magnetică. Galigaï i se părea ca un arhanghel al morţii, conducând-o până la o limită peste care nu se poate trece. Şi totuşi înainta. Ar fi dat orice să se poată reîntoarce şi să fugă. Dar ea mergea mereu...

Léonora pătrunse în camera ei de culcare, apoi în camera în care se îmbrăca de obicei, şi, coborând o scăriţă tainică, despre a cărei existenţa ştia poate numai ea, ajunse în acea curte mică despre care am mai vorbit, o curticică lată de abia trei stânjeni şi despărţită de celelalte curţi printr-un zid înalt. În zidul acesta se deschideau două porţi, una joasă de fier, care, judecând după rugina şi praful de pe ea, nu se deschidea niciodată şi care răspundea în fundătura Malabre, ce dădea în piaţa Garancière. Pe acolo trecea Léonora când părăsea pe furiş palatul. Cealaltă poartă, scoasă din ţâţâni, se deschidea spre o scăricică ce ducea într-o pivniţă strâmtă unde fuseseră înghesuite mai multe mobile vechi, aproape putrezite. Nimeni nu cobora în această pivniţă, care, strâmtă şi nefolositoare cum era, nu dădea nicăieri. Dar Léonora şi regina coborâră în această pivniţă.

Printre scaunele, printre fotoliile fără picioare, printre mesele putrezite, prin mijlocul acestor lucruri moarte şerpuia o cărăruie, trasată parcă de întâmplare, pe care porni Léonora. Ajunseră la un fel de dulap mare ale cărui uşi fură date în lături.

— Iată drumul nostru. Ar fi bine să-ţi pui masca, căci nu trebuie să fii recunoscută.

Regina ascultă în tăcere şi îşi acoperi obrazul cu masca roşie. Atunci, Léonora împinse fundul dulapului. Scândura se dădu la o parte şi lăsă un loc de trecere, cam pentru o persoană. De acolo începea o scară în spirală, tare strâmtă. Léonora cuprinse mâna reginei şi o trase după ea. Marie coborî prin întuneric Tremura din tot corpul. Îi era frică. Nici nu o mai zărea pe Léonora. Dar îi simţea mâna îngheţată care o strângea pe a ei. Deodată, o lumină vie o izbi în obraz. Făcură câţiva paşi mari, dea-lungul unui coridor şi pătrunseră într-un fel de odaie care părea o anticameră. Léonora privi ţinta pe regină şi îi spuse:

— Eşti hotărâtă?

Regina şovăi o clipă. Dar învingându-şi această nehotărâre — poate remuşcare — răspunse cu glas încet:

— Da!

— Aminteşte-ţi că numai un cap încoronat poate să dea porunca...

— Da, adăugă regina. Astrele m-au ales pe mine, căci eu sunt regină.

— Îţi aminteşti exact cuvintele pe care trebuie să le rosteşti? Acelea şi nu altele!

— Mi le amintesc, spuse regina, şi sunt pregătită să le rostesc.

Un surâs sinistru apăru pe buzele Léonorei. Surâs triumfător şi orgolios în acelaşi timp: căci ea era mai vicleană şi mai puternică decât astrele! Le înşela! Îi va ucide pe cei doi tineri fără să întrebuinţeze nici un fel de moarte pricinuită de mâna omenească. Şi atunci porunca de moarte va fi dată fără nici o primejdie pentru Concini. Un rege! spusese Léonora. Un rege! Un cap încoronat! Rege sau Regină!

Léonora Galigaï deschise o uşă. Cele două femei pătrunseră într-o încăpere mai mică, luminată de două făclii ce răspândeau o lumină tristă, în care se afla un pat, o masă şi un fotoliu. Din această cameră se deschideau trei uşi: una prin care intraseră ele, a doua în peretele din stânga, iar cealaltă în peretele din fund. În fotoliu era instalat un om, care la apropierea Léonorei se ridică respectuos. Acest om era nubianul Belphégor,

Trebuie să spunem din capul locului că numai Léonora şi Belphégor cunoşteau aceste ascunzişuri ale palatului.

Léonora Galigaï, fără a se sinchisi de Belphégor, se îndreptă spre uşa din stânga şi împinse o ferestruică, care, printr-un mecanism de gratii duble, nu putea fi văzută din interior.

— Priviţi!, spuse ea reginei reluând un ton mai respectuos.

Marie de Médicis se apropie şi, în mijlocul unei camere frumos mobilate, o zări pe Giselle de Angoulême. Fie din oboseală, fie în urma unei prea mari tensiuni morale, Giselle, aşezată într-un fotoliu adormise. Era palidă şi slăbită. Dar, cu tot somnul şi paloarea ei, obrazul fetei exprima aceeaşi neînfrântă mândrie caracteristică firii sale. Regina rămase mai mult timp sprijinită de pervazul ferestruicii, cercetând frumuseţea Gisellei pe care o asemuia poate cu a ei, atât de trecută. Căci deodată, cu un gest brusc, se depărtă, Léonora surâse: sigur că ea ghicise furia reginei. Se întoarse spre Belphégor.

— Te plictiseşti, nu-i aşa?, îl întrebă ea cu glas aproape bucuros. Ai puţină răbdare! Se va sfârşi şi asta. O vezi pe această doamnă cu masca roşie? Îţi va porunci ceva. O vei asculta că şi pe mine însămi.

Nubianul se înclină respectuos în faţa reginei şi îşi duse mâna pe piept.

— Ce face prizonierul? întrebă Léonora,

— Este blând ca şi un miel...

— Aşadar, a băut?

— Da. Acum vreo oră. De atunci am intrat de mai multe ori în camera lui şi nu a făcut nici cel mai mic gest de împotrivire. L-am putea duce chiar şi la abator. Tot nu şi-ar da seama.

Léonora se întoarse spre Marie de Médicis şi îi spuse:

— A sosit momentul potrivit...

— Belphégor, întrebă regina, mă vei asculta, oricare ar fi porunca mea?

Nubianul răspunse prompt:

— Desigur! De îndată ce stăpâna mea vrea astfel!

Marie de Médicis avu o ultimă şovăire. Privirile ei reci se tulburară. Stropi de sudoare îi apărură pe frunte. Îşi făcu semnul crucii şi — întocmai ca şi cum ar fi recitat o poezie — spuse:

— Ascultă, Belphégor: îl vei lua pe Cavalerul de Capestang, adică pe prizonier, în timp ce va fi sub influenţa elixirului pe care l-a băut, îl vei lega de o scândură şi îl vei coborî jos.

Un murmur de groază se desprinse de pe buzele nubianului, care îşi ridică privirile rătăcite spre Léonora. Dar Léonora nu-l privea nici pe Belphégor şi nu se uită nici la regină. Ea nu vroia să ia parte cu nimic la moartea celor doi tineri. Marie de Médicis continuă:

— Când va muri, îl vei întinde pe patul lui. Apoi te vei duce în camera Gisellei de Angoulême, adică a prizonierei, şi o vei conduce lângă mort fără să-i faci nici un rău. O vei lăsa acolo şi te vei retrage ferecând uşa.

Nubianul gâfâia. Totuşi se plecă şi murmură:

— Voi face întocmai!

Léonora îl privi cu un fel de gingăşie în priviri şi puse mâna pe braţul gol al negrului.

— În două ore îi spuse ea, vei fi liber! Şi gândeşte-te, dragul meu, că răsplata pe care o vei căpăta pentru aceste câteva zile de plictiseală îţi vă îngădui să nu mai serveşti pe nimeni, tot restul vieţii.

Nubianul clătină din cap. Şi atunci Léonora deosebi un fel de disperare în ochii lui.

— Nu există decât o singură răsplată pe care o doresc,

spuse el. Dar pe aceea nici dumneata, nici altcineva pe această lume nu mi-o poale da.

— Cine ştie?!..exclamă Léonora surâzând.

Înainte ca nubianul să-şi revină din uimirea ce-l cuprinsese la auzul acestor cuvinte. Léonora Galigaï o lua pe regină de mână şi o trase după ea. Cele două femei dispărură grăbite.

Când se întoarseră în camera Léonorei, cele două femei se priviră în faţă.

— Du-te, spuse regina, te voi aştepta aici. Dar cât timp vei zăbovi?

— Am mai încercat odată să ucid prin spaimă, spuse Léonora cu un glas care seamănă cu ecoul unui vis. O jumătate de oră este de ajuns. Să socotim însă o oră pentru Cavaler, care se pare că este foarte viteaz. Cel mult în două ore vom putea coborî din nou: vom găsi două cadavre...

Şi Léonora ascunzându-şi obrazul sub masca de catifea neagră, intră în saloanele în care se dădea serbarea, tocmai în momentul în care orchestra începea un vals vesel. Mulţimea se răspândise prin saloanele scăldate într-o lumină vie. Pietrele preţioase străluceau. Peste tot se auzea acel murmur care pare a fi suspinul bucuriei, respiraţia fericirii.

Léonora străbătu grupurile înfierbântate. Mergea tăcută şi semeaţă. Iar cei care îşi mai păstraseră sângele rece, se înfiorară la vederea acestui spectru omenesc, Léonora îl văzu în sfârşit pe Concini. Era îmbrăcat atât de luxos, încât întuneca tot luxul şi toată bogăţia celorlalţi bărbaţi. Era bucuros şi strălucitor. Era frumos. Era într-adevăr Dumnezeul acestei serbări. Când trecu pe lângă Léonora, ea îl prinse de braţ.

— Tu!, exclamă el. Ce vrei să-mi spui, Léonora? Cele trei zile au trecut. O voi vedea, în sfârşit? Spune-mi, o voi vedea?

— O vei vedea peste două ore, răspunse Léonora.

Şi se îndepărtă, lăsându-l pe Concini palid de bucurie, clătinându-se de fericire.

Capitolul VII Alunecarea spre spaimă

Când, după bătălia de la "Regele Henric", Capestang se

trezi, observă că fusese culcat într-un pat portativ. Vru să-şi ridice capul, dar el îi părea atât de greu încât credea că nu-l va mai putea ridica niciodată. Vru să întoarcă braţul, dar o închircire de durere îi atrase atenţia că aceasta era o încercare neîngăduită încă. Vru să-şi mişte cel puţin picioarele, dar un strigai de durere îi scăpă de pe buze. Atunci, cavalerul se mânie.

— Ei drăcie, dar ce... oare în timpul somnului mi-au pus un cap de plumb? Oare braţele mele sunt pline cu ace? Dar picioarele mele? Sunt sigur că mi-au pus lipitori pe picioare. O mie de lipitori. Ei drăcie!

Adevărul era însă altul: trupul cavalerului era plin de răni, nu prea primejdioase, ce-i drept, dar tare dureroase. Aventurierul delira chiar puţin. Febra îi creştea din ce în ce. Încercă să-şi orânduiască puţin gândurile şi amintirile ce-l frământau şi reuşi să reconstituie tot ce i se întâmplase din momentul în care îl dusese pe Prinţul de Condé la Luvru, până în clipa în care, afumat în podul ospătăriei, coborâse pe scară exterioară şi se năpustise asupra oamenilor lui Concini. Din momentul acela nu-şi mai amintea aproape nimic, în afară de faptul că îi era tare sete.

Totuşi, izbuti în fine să se aşeze în pătucul lui, cu spatele sprijinit de perete şi să privească pe rând zgârieturile care-i brăzdau trupul pe ici, pe colo. Fără să fie mare chirurg, se pricepea destul de bine la răni, pentru a-şi da seama, spre marea lui mulţumire, că nici una din ele nu era prea gravă.

— Doar nişte zgârieturi, exclamă el, gândindu-se cu dispreţ la potrivnicii lui. Ei drăcie! Loviturile mele nimeresc mai bine. Dar unde mă aflu oare? (începu să cerceteze camera mică şi joasă în care se găsea). Probabil că sunt la Châtelet sau la Temple, dacă nu chiar la Bastilia. Ce vrea cu mine ilustrul Concino Concini? Să mă dea în judecată pentru răzvrătire? Ei, în cazul acesta ar fi mai bine să mă socotesc mort de pe acum! Dar pentru ce oare nu au terminat definitiv cu mine, în timp ce eram în puterea lor?

Acest ultim gând îl făcu să tresară şi să arunce în jurul lui o privire cercetătoare: căută ulciorul sau recipientul cu apă pe care orice temnicer, oricât ar fi fost de hain, nu uita niciodată să-l pună lângă patul prizonierului. Camera în care se afla nu primea lumină decât printr-o mică ferestruică prevăzută cu gratii. Dar oricât de slabă era această lumină, ea i-ar fi îngăduit

totuşi să vadă ulciorul despre care vorbim. Dar el nu văzu nimic. Celula, închisoarea, camera — cum vreţi s-o numiţi — în care se afla era lipsită de orice mobilă, precum şi de orice instrument: în afară de cei patru pereţi nu se afla absolut nimic acolo, în afară de pat nu găseai nici o scândură, nici o masă, nici un scăunel. Absolut nimic, Capestang simţi în spate un fior care de astă-dată nu era pricinuit de febră.

— Ei, murmură el, am impresia că nu mă aflu într-o închisoare obişnuită. Dar atunci unde sunt? Unde m-au dus? Şi pentru ce n-au terminat definitiv cu mine, atunci când eram în puterea lor? Şi pentru ce nu există un ulcior cu apă în această cameră?

Setea arzătoare, febră, arsurile rănilor, slăbiciunea care-l răpunea, toate aceste simptome reunite îl lipseau de orice putere de judecată. Cavalerul căzu într-un fel de agonie.

Căzu într-un somn tare neliniştit, un somn ciudat pe care îl cunosc toţi răniţii, un somn în care puterile trupului, zdrobite, par să se refugieze în imaginaţia înzecită, însutită, în care viziunile se urmează, se încrucişează.

De la sine înţeles că toate aceste vise care frământau creierul tânărului cavaler se învârteau în jurul unui singur lucru: setea. Carafe străvezii, izvoare susurânde, pânze de apă, ploi torenţiale, flacoane, sticle de vin, toate aceste lichide apăreau în mintea înfierbântată a lui Capestang. De mai mult de zece ori, cavalerul văzu fiinţe care îi aduceau să bea şi care fugeau râzând ori de câte ori el se pleca să le ia paharul sau ceaşca pe care o ţineau în mână. Concini, regele, Laffemas. Condé, ducele de Angoulême şi chiar Giselle, îl chinuiau pe rând. Apoi văzu o femeie pe care nu putu să o recunoască pentru că era mascată. Se apropie de el cu un pahar în mână. Dar Capestang, bănuitor, se feri de ea.

— Ascultă, ticăloaso, murmură el. Vei plăti şi pentru ceilalţi!...

Şi făcu o asemenea sforţare pentru a prinde spectrul, încât un strigăt de durere îi scăpă de pe buze. Cavalerul căzu înapoi pe pat. Dar, spre mirarea lui, ceea ce urmă fu un adevărat deliciu. Spectrul nu dispăru, ca toţi ceilalţi. Femeia se apropie de el. Îl atinse şi duse la buzele lui arse de friguri un pahar de argint. Cavalerul bău! O băutură minunată. Sorbi până la ultima picătură, căci paharul nu conţinea doar cea mai răcoritoare

dintre băuturi, ci şi un amestec întăritor. Aproape numaidecât Trémazenc se simţi renăscând la viaţă.

— Doamnă, bâigui el, fiţi binecuvântată!

La auzul acestui cuvânt, necunoscută tresări. Se ridică încet.

— Cine sunteţi?, întrebă Cavalerul. Pentru ce îmi veniţi în ajutor?

— Eşti în stare să faci câţiva paşi? spuse necunoscuta ocolind răspunsul.

— Voi încerca. Dar unde vreţi să mă duceţi?

— Vreau să te salvez. Pentru ce? Cum? Poate vei afla acestea mai târziu. Deocamdată, adună-ţi toate puterile ca să poţi merge. La nevoie, te voi susţine. Şi apoi drumul nu este prea lung.

Cavalerul se ridică în picioare. Capul îi vâjâia. Făcu un gest ca şi cum va fi vrut să se sprijine de umărul doamnei cu masca de catifea neagră. Dar se îndreptă, îşi adună toate puterile înviorate de licoarea pe care o băuse.

— Ei drăcie!, exclamă el silindu-se să-şi recapete mândria sa obişnuită. Cum? Un Capestang va suporta oare să fie susţinut de o femeie? Mai curând moartea!

— Fanfaron! murmură necunoscuta printre dinţi, ridicând din umeri.

Dar Capestang nu auzise cuvântul şi nu observase gestul. Începu să meargă semeţ. El birui suferinţa şi îşi muşcă buzele pentru a nu urla de durere. Privirile i se împăienjeneau. Delirul îl cuprindea din nou. Îşi dădu seama că străbate o altă cameră, apoi o curte, coborî o scară şi pătrunse în sfârşit într-o cameră unde se trânti pe un pat...

Léonora Galigaï îndepărtase fără nici o greutate cele două gărzi pe care Rinaldo, aşteptând ca stăpânul său să ia vreo hotărâre, le postase în faţa încăperii în care fusese închis cavalerul. Cât despre motivul care o îmbia — nu să-l salveze pe Adhémar — dar să nu-l lase să moară de rănile pricinuite de spadasinii lui Concini, el se datora numai horoscopului pe care Lorenzo îl destăinuise cu câteva zile mai înainte. Concino ar fi fost pierdut dacă l-ar fi ucis pe Capestang prin sabie sau prin otravă, prin foame sau prin sete, prin apă sau prin foc.

* * *

Timp de mai multe zile, cavalerul de Capestang fu foarte îngrijit de doamna cu masca de catifea. Ea era ajutată de un negru tăcut ca şi un mormânt, dar tare îndemânatic. Doamna nu răspundea niciodată la întrebările cavalerului. Din când în când murmura doar atât:

— Ai răbdare!

Deodată ea nu mai veni deloc. Rănile începuseră să se vindece, iar nubianul putea singur să-i dea îngrijirile necesare. Un singur lucru uimi mult pe cavaler şi îi dădu de gândit: când venise pentru ultima oară, necunoscuta îl întrebase data exactă, locul, anul şi ziua, ora, ba chiar şi minutul naşterii sale.

— Lucru foarte uşor!, răspunse Capestang, se află un manuscris în care sunt trecute toate evenimentele mai de seamă ale familiei. Am văzut-o chiar pe mama mea când a scris acolo că m-am născut la 15 Martie 1594, la orele două dimineaţa precis.

Aceste informaţii fură transmise de Léonora astrologului Lorenzo, pentru ca acesta să poată reîncepe, bazat pe aceste date precise, un nou horoscop. Din acea zi, Capestang nu o mai văzu pe cea care îi îngrijise atât de bine. Dar pentru că era foarte bine îngrijit, pentru că era servit de trei ori pe zi eu prânzuri minunate, pentru că patul în care dormea sau fotoliul în care odihnea erau cât se poate de confortabile, cavalerul nu se nelinişti.

"Atunci când voi fi complet vindecat, mi se va da drumul, gândea el. Şi... nu va fi prea rău! Căci am început să uit cum arată soarele. Răbdare! Şi ea mi-a spus tot astfel. Dar cine este ea? Şi pentru ce se interesează atât de mult de soarta mea?"

Cam în a douăzecea zi, cavalerul era complet vindecat. Se ridicase din pat de câteva zile. Descoperise la căpătâi un costum de cavaler pe care se grăbi să-l îmbrace deoarece al lui era bucăţi-bucăţi. Mai trecură apoi trei sau patru zile. Cavalerul se simţea — şi chiar aşa era — tot atât de puternic ca şi înainte de luptă. Se exersa ridicând fotoliul cu un singur braţ. Făcea kilometri întregi mergând în jurul camerei. Gândul de libertate ajunsese aproape o obsesie pentru el. Nesiguranţa, încetul cu încetul, îl dispera. Căci nimic nu este mai chinuitor decât să nu ştii cât timp trebuie să fii închis într-un anumit loc.

Cavalerul simţea că se înăbuşe. Vru să-l descoasă pe

nubian, atunci când acesta îi aduse mâncarea. Dar fiindcă nubianul nu-i răspunse, el îl ameninţă că îl va strânge de gât, că îi va tăia urechile, că îi va jumuli de viu. Nubianul plecă. Capestang luă atunci o hotărâre eroică: când se va întoarce nubianul, în loc să-l ameninţe, îl va prinde de gât, îl va strangula puţin şi apoi va pleca liniştit. Numai că, începând din acea zi, nubianul nu se mai arătă.

La timpul prânzului, cavalerul văzu uimit deschizându-se în zid o mică ferestruică prin care nubianul, mai tăcut ca oricând, îi împinse mâncarea şi băutura. Capestang luă farfuriile, luă sticlele şi se repezi să-l prindă pe negru prin ferestruică. Dar atunci geamlâcul se închise brusc. Cavalerul, mânios, mânca şi bău. Apoi încercă să dărâme uşa. Zadarnic.

Din zi în zi, din ceas în ceas, mânia şi groaza lui creşteau. Cavalerul sfărâma patul şi fotoliile. Cercetă pereţii, încercă să desprindă podelele. Strigă şi ţipă. Debită întreg vocabularul de înjurături pe care-l auzise de la gărzi. Ceasurile de nebunie furioasă şi de tristeţe se succedau într-un ritm chinuitor. Până în cele din urmă, stăpânit de groază, îşi spuse că avea să-şi sfârşească zilele în cămăruţa aceea fără să ştie unde se află. Va muri acolo.

După unul din prânzurile menite să-i mai potolească mânia, începu să gândească profund. De cât timp era acolo? Nu ştia. Era ziuă? Era noapte? Dimineaţa sau seară? Mânia îl câştiga încetul cu încetul. Deodată, vru să se ridice pentru a se plimba de-a lungul camerei. Dar atunci îşi dădu seama că picioarele de-abia îl susţineau. Schimbă lumânarea gata să se stingă, cu una nouă. Avea o provizie întreagă. Apoi căzu într-un fotoliu,

— Ce dracu este cu mine? se întrebă nedumerit cavalerul. Nu-mi mai simt picioarele. Mâinile îmi sunt ca de plumb. Totuşi am mâncat şi-am băut ca de obicei. Îmi slăbesc puterile. Ei drăcie!

Printr-o sforţare viguroasă, reuşi să înfrângă ameţeala care îl făcu să se clatine.

— Dacă diavolul acesta negru ar intra acum! Ce bine m-aş simţi să-l strâng de gât!

Pe când se gândea astfel, Belphégor intră în celulă. Capestang mârâi de mânie şi se năpusti asupra lui să-l înhaţe. Dar căzu din nou în fotoliu. Vru să-l înjure, dar limba lui era ca şi paralizată. Belphégor îi luă mâna şi îi ridică braţul. Apoi îi dădu

drumul Braţul căzu greu în jos.

— Foarte bine!, spuse negrul, plecând tot atât de liniştit precum venise.

— Foarte bine!, mârâi Capestang în sinea lui. Nemernicul acesta crede că este "foarte bine"! Aşteaptă puţin, bezmeticule, ai puţină răbdare, nelegiuitule şi vei vedea dacă este "foarte bine". Dar ce se petrece oare în capul meu? Îmi pare că aud o muzică îndepărtată. Vreau să dorm. Am impresia că voi dormi opt zile la rând. Dacă aş putea dormi...

Dar nu putea. Simţea nevoia să doarmă şi îi era cu neputinţă să aţipească măcar. Mâinile îi îngheţară. Zgomote ciudate, reale sau imaginare îi împuiau capul. Uimirea îi paraliză gândirea. Apoi, în dosul acelei uşi pe care nu putuse să o deschidă, auzi şoapte. Toate puterile lui se concentrară atunci în urechi. Ascultă şi auzi. Un glas straniu ajunse până la el. Şi deodată sufletul lui se umplu de groază. Căci acest glas spunea:

— Îl vei lua pe cavalerul de Capestang, îl vei lega de o scândură şi îl vei coborî...

Nu prin cuvinte rostite, căci Adhémar nu era în stare să vorbească, dar prin gândirea lui înfierbântată, cuprinsă de ameţeală, Capestang îşi spuse:

— Are să mă ia? Are să mă lege de o scândură? Are să mă coboare? Ce fel de scândură?... SĂ MĂ COBOARE?... UNDE?...

În aceeaşi clipă intră şi nubianul. Se apropie de Capestang, îl luă de mână şi îi spuse:

— Vino!...

Cavalerul se ridică. Sforţarea de rezistenţă pe care o făcu ar fi sfărâmat şi lanţurile, dacă ar fi fost prins cu ele. Dar fiinţa lui interioară era înlănţuită. Fiecare muşchi, fiecare nerv, fiecare fibră îi era redusă la neputinţă. Se ridică cu toată puterea de care era în stare. Dar el credea că se ridică. Iar în acelaşi timp îşi spunea sie-şi: "Nu mu voi duce! Nu, nu! Nu vreau!" Totuşi se supuse. Se ridică şi merse. Îl urmă pe Belphégor,

Era mersul spre groază. Fiecare pas întruchipa groaza. Fiecare pas era o repetare a uriaşei sforţări de a nu merge, înainta. Şi groaza era tocmai că mergea, deşi nu vroia să facă un pas mai departe. Dar el, blând, se supunea. Unde era puterea lui? Nimicită! Ce era cu voinţa lui? Distrusă! Dar inteligenţa lui? Îi rămăsese tocmai atâta pentru a-şi da seama că se află sub influenţa unei băuturi ameţitoare, că mergea fără

să se poată împotrivi, că acolo unde-l duceau trebuia să fie groaznic.

Dar pentru ce oare scândura aceea trebuia să fie groaznică? Pentru ce oare coborârea aceea trebuia să fie înspăimântătoare? Ce putea fi înfricoşător într-o scândură, într-o coborâre?

Nu ştia. Dar ghicea, simţea, presimţea, vedea aceasta deşi nu zărea nimic. Glasul care dăduse porunca era plin de groază. Atitudinea nubianului era plină de groază. Şi însăşi împotrivirea trupului şi a minţii sale dovedeau că avea să urmeze ceva groaznic.

Deodată, se cufundă în întuneric adânc înţelese că străbătea un coridor. Apoi avu senzaţia cu urcă o treaptă, două, trei, mai multe. Vru să le numere, dar nu reuşi. Trebuia să fie o scară lungă. Cel puţin astfel credea. Şi apoi după scări, deodată pătrunse în lumină, o lumină slabă, palidă, tremurândă, de abia suficientă pentru a arăta umbrele îngrămădite în camera în care se afla.

În acelaşi moment zări scândura.

Era de fapt o planşă de fier. Măsura doi metri lungime, optzeci de centimetri lăţime şi zece centimetri grosime. Stătea în picioare, sprijinită de un fel de stâlp. Stâlpul era de formă rotundă şi avea un diametru cam de un metru. De marginile acestei planşe erau fixate nouă inele de fier de diferite circumferinţe. Fiecare din aceste inele se deschidea în două semicircumferinţe. Apropiind şi închizând aceste două circumferinţe, întocmai ca şi cele două părţi ale unui lacăt, se obţinea un cerc închis. Am vorbit şi despre un stâlp, care se afla exact în mijlocul rotondei (încăpere). Avea un diametru de şase metri. Am spus că planşa stătea în picioare, sprijinită de stâlp. În partea de jos era fixată de un fel de maţ de fier care înconjura stâlpul. Acest maţ forma o ieşitură cam de douăzeci de centimetri. Deocamdată el părea să formeze baza stâlpului.

Capestang văzu scândura. Cu fulgerătoarea intuiţie pe care mintea o capătă atunci când este pradă viselor bolnăvicioase, cavalerul îşi dădu seama, ghici că "scândura" era acea masivă planşă de fier. În acelaşi timp, văzu toate uneltele, inelele de fier, cleşti, deschise gata să înhaţe, planşa, maţul de fier şi stâlpul din mijlocul acelei camere rotunde ca un puţ. Chiar şi stâlpul, uriaşul, monstruosul stâlp era de fier. Poate că era chiar

de oţel, căci lucea. Avea reflexe grase, întocmai ca un cilindru uns cu ulei, al unei gigantice maşini. Ce rost avea această planşă, acest stâlp, acest maţ? Ce întrebuinţare se dădea acestor inele? Dar această cameră rotundă? Toate aceste întrebări se ciocneau în mintea lui Capestang. Fiecare din ele era ca şi o lovitură de ciocan dată în moalele capului. Pentru ce!? Pentru ce!? Şi tot el îşi răspundea: pentru îndeplinirea unei grozăvii.

Vru să fugă. Toată fiinţa lui se răzvrătea. Era stăpânit de acelaşi instinct pe care îl are orice animal când este dus spre instrumentele morţii. Auzea în sinea lui un fel de urlet prelung. În acelaşi moment, Belphégor îl împinse cu spatele spre planşă. Şi Capestang văzu cum două inele de fier se închiseră strângându-i gleznele picioarelor. În clipa următoare, auzi scârţiitul altor două inele: îi fuseseră prinse încheieturile mâinilor. Apoi coatele, genunchii şi în sfârşit al nouălea inel şi ultimul îi prinse gâtul. Grozăvia îl înlănţuia cu cele nouă braţe ale sale. Cei nouă cleşti îl înhăţaseră de glezne şi de genunchi, de încheietura mâinilor şi de coate şi în sfârşit de gât. Astfel nu mai putea face nici cea mai mică mişcare. Trupul lui se contopea cu scândura.

Iată dar gândurile care frământau, întocmai unor coşmaruri, conştiinţa pe jumătate adormită a lui Capestang. Ar fi primit, acum, cu bunăvoie, să sufere toate chinurile din lume, cu o singură condiţie însă: să poată cel puţin bolborosi, cu buzele lui paralizate, ceea ce îi spuneau glasurile ce răsunau în închipuirea lui. Apoi, chiar şi aceste noţiuni dispărură, închise ochii. Deodată simţi cum viaţa şi vigoarea îi pătrundeau, tumultos, în trup. Deschise ochii şi văzu cum nubianul îi ţinea înaintea nasului o sticluţă plină cu o licoare parfumată.

— Mă otrăveşte!, gândi cavalerul. În sfârşit moartea mă va scăpa de chinuri. Respiră profund. Deodată, îşi dădu seama însă că grozăviei i se adaugă altă grozăvie. Nu, nu era otrăvit! Îl trezeau numai din toropeala care-l cuprinsese tocmai pentru a-şi da mai bine seama de situaţia în care se afla. Trebuia să înţeleagă totul. Totul! Totul ce? Şi atunci simţi cum i se limpezeşte mintea, cum picioarele şi mâinile îşi recapătă mlădierea pierdută, cum limba i se dezleagă.

De abia atunci Capestang îşi dădu seama de adevăr. Sau cel puţin avu impresia că îl înţelege: fusese legat de planşă

pentru a muri astfel de sete şi de foame. El auzise pe mulţi oameni spunând că în felul acesta mor condamnaţii în diferite subterane. Atunci, groaza dispăru. De îndată ce fu stăpân pe gândirea lui, de îndată ce se aflǎ în prezenţa a ceva pozitiv, oricât de înspăimântător ar fi fost chinul lui viitor, cavalerul nu se mai temu de nimic. Şi cu un glas, aproape liniştit, i se adresă lui Belphégor:

— Blestematule, bănuieşti oare că un Capestang va tremura vreodată în faţa morţii? Vino aici, demone! Aşează-te în faţa mea! Priveşte-mă! Fii martor la agonia mea, oricât de lungă ar fi ea. Şi după aceea du-te de povesteşte înfricoşătoarei tale stăpâne că Adhémar de Trémazenc, cavaler de Capestang a murit tot astfel după cum a trăit: neînfricat.

Belphégor îl privi o clipă şi spuse doar atât:

— Foarte bine!

Acelaşi cuvânt pe care îl rostise atunci când venise să se asigure de neputinţa prizonierului. Apoi ieşi. Plecarea nubianului fu ca o lovitură de trăsnet pentru Capestang care bănui că negrul nu înţelesese probabil totul. Bâigui:

— Foarte bine! Cum foarte bine? A plecat? Nu vrea deci să asiste la agonia mea? Aşadar, nu voi muri aici?

Se scurseră câteva minute, scurte fără îndoială, dar destul de lungi pentru ca osânditul să poată privi tot ce era groaznic şi ce vă mai fi încă groaznic în această aventură.

Iar pe când se gândea, deodată îşi aminti de înspăimântătoarea poruncă:

— Îl vei lega de "Scândură" şi... îl vei coborî.

— Să cobor?, se miră cavalerul. Dar unde să cobor? Ce însemnătate are aici cuvântul "coboară"?

Chiar în acest minut, planşa începu să se mişte. Capestang se cutremură din tot corpul. Se propti, cu o ultimă sforţare, din, mijloc, din cap şi din picioare. Simţi cum muşchii se întind ca nişte frânghii, îşi auzi nervii trosnind, dar toată sforţarea lui fu zadarnică. Nici un inel nu se deschise. Gleznele lui, încheieturile mâinilor sale, coatele, genunchii şi gâtul său rămâneau puternic înlănţuite de planşă. El însuşi nu se putea desprinde de "scândură". Cavalerul înţelese atunci că începea să coboare. Cel puţin crezu că înţelege aceasta, i se păru că începuse să coboare. Dar spectrul groazei încuibărite în mintea lui îi spunea mereu:

— Mai aşteaptă! mai aşteaptă! Nu-i încă momentul! Nu ai început încă să cobori!

Capestang avea o voinţă încercată, o forţă sufletească anormală aproape, un spirit întreprinzător, o putere de îndurare a trupului care îi făcuse să spună de multe ori "probabil că sunt din fier şi oţel". Acum folosea această voinţă, această forţă sufletească, această îndurare fizică pentru a-şi spune mereu: "Nu mi-e frică! Nu vreau să-mi fie frică! Nu trebuie să-mi fie frică!"

Mişcarea planşei era înceată, uniforma, avea gingăşia inexorabilului. Planşa se depărta de stâlpul de fier, luneca sprijinită de două balamale mari. Se îndepărta în partea de sus, dar braţul ei rămânea fixat de maţul de fier. Planşa descria astfel în jurul bazei sale, un arc de cerc.

Prin urmare, capul lui Adhémar descria aceeaşi linie curbă, pe când picioarele rămâneau aproape în acelaşi punct, iar planşa din poziţia verticală trecu, fără nici o zgâlţâire, în poziţia orizontală. În sfârşit, Capestang se văzu într-o poziţie paralelă cu podeaua camerei în faţa acestei podele şi la o distanţă de mai puţin de un metru de această podea. Când "scândura" fu în poziţia orizontală, iar Capestang, strâns de cele nouă inele se afla cu spatele pe planşă şi cu faţa spre podea, totul se opri brusc.

— Voi rămâne mereu legat de planşă, se gândi cavalerul.

Dar nici nu isprăvi bine acest gând, căci fu cuprins de frică. Frica îi înlănţui mintea, sufletul, toată fiinţa. Niciodată, în viaţa lui, nu tremurase atât de tare. Podeaua camerei se deschidea, înainta, se dădea înapoi, pătrundea în zid. Dispărea. Numai atunci Capestang pricepu adevăratul înţeles al Grozăviei. Atunci simţi cum frica îl strânge de gât. Căci într-adevăr ceea ce vedea era înspăimântător: după ce dispăruse podeaua, după ce intrase în perete, Capestang se trezi atârnat deasupra unei prăpăstii fără de fund, cu faţa spre ea, prins de vârtej. Această prăpastie era un puţ. Şi oricât şi-ar fi forţat el vederea, oricât ar fi încercat să străpungă întunericul, tot nu putu să zărească fundul lui. Dar exista oare un fund? Şi ce se găsea pe acest fund? Întuneric! Numai întuneric!...

Stâlpul de fier se profila în întunericul acestui puţ, se înfunda mereu şi se pierdea în întunericul puţului. Stâlpul ocupa, aşadar, centrul puţului. Privirile rătăcite ale lui Capestang, din

pricina poziţiei orizontale, cu faţa spre prăpastie, ţinteau acest stâlp de care se înlănţuia maţul de fier, care el însuşi susţinea baza planşei. Deodată, fu zgâlţâit de un tremur de moarte.

Spaimei i se adăuga altă spaimă. Stâlpul acesta nu era de fapt un stâlp. Dar ce era atunci? Stâlpul era un şurub uriaş. Un şurub de fier sau de oţel, ale cărui şanţuri luceau ca şi când ar fi fost unse cu ulei. Un şurub care se înfunda într-o prăpastie,

Capestang, cu privirile aţintite, deosebi numaidecât maţul de fier care înconjura trunchiul central şi care cobora în spirală. Atunci văzu mal bine şi maţul de fier de care, prin balamale puternice, era legată planşa de fier. Şi atunci înţelese întreaga grozăvie a acestui mecanism: maţul de fier era, de fapt, matricea şurubului. Era de ajuns că matricea să se pună în mişcare pentru că planşa de fier de care era legat să înceapă să coboare în spirală. Pentru ce oare? Ce rost avea acest înspăimântător şurub? Oare cavalerul avea să fie stâlcit de cine ştie ce angrenaj înfricoşător?

Mecanismul se puse în mişcare în mod brusc.

Cobora învârtindu-se în jurul şurubului central. Picioarele îi erau prinse de maţul de fier, adică de matrice. Capul îi era cam la o depărtare de un sfert de metru de peretele circulant al puţului, iar faţa îi era îndreptată spre prăpastie.

Cobora şi se învârtea încet, o mişcare molcomă, uniformă, fără zgâlţâiri, fără zgomot, fără scârţiituri. Cobora în tăcere. Cobora în beznă. Mişcarea îi pricinuia un fel de ameţeală, de groază; ameţeala simţurilor nu putea fi nicicum asemuită cu ameţeala gândirii.

Gâfâia. O sudoare rece îi şiroia de-a lungul trupului. Încerca, cu toată puterea minţii sale, tulburată până la extrema margine, de unde începe nebunia, să găsească un mijloc de a se nimici, de a scăpa prin moarte grozăviei acestei coborâri. Ce putea să facă? Încercă să apese inelul care îl înlănţuia de gât, umflându-şi cât putea mai mult gâtlejul. Dar poziţia inelului fusese astfel calculata încât să împiedice o atare încercare? Cobora. Până unde, oare, avea să coboare? Cât timp, încă? Simţea lovituri puternice în tâmple. Era sângele care zvâcnea. Cobora mereu. În tăcerea apăsătoare a întunericului, mişcarea de cobori re în spirală continua neîntrerupt. Dar întunericul era mereu mai jos decât el. Căci, pe măsură ce cobora, pereţii puţului se luminau. O licărire slabă şi tremurândă, dar destul de puternică, totuşi,

spre a-i îngădui să vadă umbrele de sub el, să zărească prăpastia care îl atrăgea spre ea, în sfârşit pe el însuşi. Iar coborârea era fără sfârşit, fără oprire. Cobora şi se învârtea, cu capul prins de peretele şanţului. Cobora încet şi uniform, ca şi când coborârea avea să dureze secole întregi. Atunci, deodată, îşi dădu seama cum un simţ nou se naşte în el, cum se dezvoltă cu repeziciunea unui meteor, cum pune stăpânire pe celelalte simţuri ale lui şi pe gândirea care îi mai rămăsese.

Şi acesta era simţul SPAIMEI.

Capestang înţelese, în fine, crudul adevăr. Iar adevărul era că nu va fi niciodată sfărâmat, că era osândit să coboare mereu, fără sfârşit, fără să afle vreodată încotro coboară, spre ce funduri, nici ce se afla pe aceste funduri, în această tăcere, în aceste întunecimi. Cobora mereu spre moarte! Atunci, deodată, ca şi cum ar fi făcut o ultimă sforţare a disperării sale, încercă să închidă ochii, fără să reuşească însă. În acest moment auzi cum puţul se umplea de o rumoare ciudată, stranie, uriaşă. Erau strigăte ascuţite, puternice, aşa cum oamenii nu ar fi putut scoate niciodată. Era un urlet prelung, al cărui răsunet se spărgea de pereţii înspăimântătorului puţ. Erau strigătele groazei. Şi Capestang îşi dădu seama că aceste strigăte ieşeau din gâtlejul lui. Tânguiala aceasta era plângerea lui. Urletele acestea erau strigăte de el. Glasul acesta de groază era vocea lui.

Uniformitatea înspăimântătorului coşmar îl frământa cumplit. Matricea continua să se rotească în jurul înfricoşătorului şurub. Planşa de fier îşi urma coborârea în spirală. Capestang urla.

Urla în faţa morţii ca şi câinii care simt că turbează. Oasele, muşchii, nervii, gândirea, totul pârâia în trupul lui.

Cobora!

Groaznică, înspăimântătoarea coborâre spre moarte nu se oprea nici o clipă. Nu! Căci nu exista absolut nimic care să-l fi putut ucide! Şi înainta mereu spre ceva şi mai înfricoşător decât moartea. Căci aceasta era "Moartea prin Spaimă"!

Concini nu era singurul senior parizian care avea un nubian. Era o adevărata modă, tot aşa cum era şi moda papagalilor sau a maimuţelor, pe care femeile le plimbau cu ele pe stradă. Să ai în serviciul tău un negru era, pe acele timpuri, o chestiune de protocol monden.

De unde venea Belphégor? Nu ştim. Era un tânăr de vreo treizeci de ani, bine făcut, plăcut la înfăţişare şi a cărui piele neagră semăna cu luciul abanosului. Era tare viguros şi foarte gingaş în acelaşi timp. Fusese adus în Italia la vârsta de cinci-şase ani. Mai întâi fusese obiectul de distracţie, jucăria Mariei de Médicis, care, plictisindu-se de el, îl dăruise Léonorei Galigaï. De la sine înţeles că negrul îşi urmase stăpâna atunci când ea plecase în Franţa.

Fusese numit Belphégor, numele zeului desfrâului la vechii Moabiţi. Numele nu i se potrivea deloc, căci Belphégor era o fiinţă cumsecade. De fapt, nu era nici bun, nici rău. Dar dacă Léonora îi poruncea ceva, el executa întocmai ordinul chiar dacă şi-ar fi primejduit viaţa şi chiar dacă ar fi trebuit să ucidă. Execută poruncile sângeroasei stăpâne cu aceeaşi seninătate de conştiinţă cu care un călău îşi decapita "clienţii", convins de dreptatea şi de legalitatea acţiunii sale.

Belphégor era credincios Mareşalului. Dar pentru Léonora simţea un fel de fanatism, îşi iubea stăpânul pentru bogăţia şi dărnicia lui, dar îşi idolatriza stăpâna, care exercita asupra lui un fel de influenţa magnetică. Belphégor ar fi murit, mai curând, decât să-l trădeze pe Concini, chiar şi pentru o avere întreagă. Dar toate tainele pe care Mareşalul i le putea încredinţa, le trăda în folosul Léonorei.

Vorbea corect italiana şi franceză. Dar era o fire tăcută; de aceea, ori de câte ori putea să înlocuiască cuvântul printr-un semn sau gest, era tare mulţumit şi arăta această mulţumire printr-un surâs care lăsa să se vadă albeaţa strălucitoare a dinţilor săi.

Nu era, desigur, pentru prima oară când Belphégor punea în mişcare mecanismul pe care am încercat să-l descriem. De altfel, manevrarea lui era destul de simplă.

După ce îl legase pe Capestang de planşă, după ce îi dăduse să miroasă un parfum puternic, ca să-l trezească numai decât din toropeala care îl cuprinsese, Belphégor, după cum am

spus, ieşi din camera aceea urcând o scăriţa cam de douăsprezece trepte, pătrunse într-o încăpere asemănătoare cu cea în care se afla cavalerul.

Capătul superior al cilindrului pe care Capestang îl considerase mai întâi drept un stâlp, dar care era de fapt un şurub, se termina aici, ba depăşea chiar nivelul podelei. Aici, fie adaptate cilindrului de fier, fie adaptate pereţilor, se aflau mai multe pârghii... Belphégor apăsă pe patru din aceste pârghii... pentru a pune în mişcare planşa de fier din camera în care se afla Capestang, pentru a produce un gol dedesubtul său. Apăsă apoi pe pârghiile adaptate cilindrului... pentru a face să coboare matricea.

După ce puse mecanismul în mişcare, negrul se aşeză pe un scăunel. Timp de un minut, cu capul plecat, ascultă cu atenţie. Un fior îi zgudui tot corpul. Căci el ştia cât de mare era grozăvia celor ce aveau să se întâmple în camera de sub el. Dar, în curând, căzu pe gânduri. Uită totul, nimic nu mai exista pentru el, în afară de un singur cuvânt pe care îl rostise Léonora Galigaï; şi Belphégor murmură:

— Mi-a spus: "Cine ştie?" Am auzit foarte bine când mi-a spus aceasta. Atunci când mi-a pomenit de răsplată şi când eu i-am spus că nici ea şi nici altcineva pe această lume nu mă poate răsplăti, ea mi-a spus: "Cine ştie?" Cine ştie? Poate stăpâna mea bănuieşte dragostea care mă sfâşie? Oare dispune ea de vreun mijloc pentru a satisface pasiunea mea?

Clătină din cap cu disperare.

— Nu! tună el. Cine, oare, pe această lume ar putea-o sili pe Marion Delorme să-i fie milă de mine?... Stăpâna mea şi-a bătut joc de mine, sau poate că a vrut numai să obţină din parte-mi o ascultare pasivă, ca şi când m-aş fi împotrivit vreodată poruncilor ei. Marion! O fi observat ea cât de mult o iubesc? Ştie, cel puţin, că exist? Sau atunci când m-a privit de la fereastra sub care mi-am petrecut atâtea ore, i-am inspirat oare altceva în afară de batjocură şi de repulsie, ca şi tuturor celorlalte? Cine sunt eu? Un nubian. Adică o fiinţă fără gândire, fără suflet, ceva mai mult decât câinele care latră în curte. Un negru! Pielea mea e neagră! Iată crima mea! Eu nu am dreptul de a iubi sau de a fi iubit. Batjocorit, dispreţuit, nenorocit, eu am avut totuşi pretenţia să iubesc! Şi tocmai pe cine? Pe cea mai frumoasă! O doamnă nobilă a cărei servitoare, chiar, mi-ar râde

în nas dacă aş îndrăzni să-i spun că în acest piept negru bate un suflet de om.

Două lacrimi amare se prelinseră pe obrajii lui Belphégor. Sub el se petrecea o grozavă tragedie a morţii. Moartea prin SPAIMĂ. Belphégor nu se gândea cât uşi de puţin la ea. În mâinile Léonorei el nu era decât o maşină de ucis. Şi atunci, el ucidea. N-avea nici un fel de remuşcare. Îşi plângea numai dragostea.

Se asemuise cu un câine. În realitate, era ceva mai mult decât acea maşină care avea sarcina să-l asasineze pe cavalerul de Capestang. Din nenorocire pentru el, Belphégor era o maşină în stare de pasiuni. Această pasiune îl robise din prima clipă în care o văzuse pe Marion Delorme. O pasiune exagerată, sălbatică, aşa cum poate fi numai pasiunea fiarelor sălbatice în momentul împreunării animalice.

Belphégor nu găsise dragostei sale decât un singur deznodământ: ziua şi noaptea va dă târcoale ospătăriei "La cei trei Regi", până în momentul în care va găsi prilejul să se năpustească asupra aceleia pe care o iubea. Vie sau moartă, trebuia s-o aibă. Şi cu ochii pe jumătate închişi, petrecea ore întregi gândindu-se la acest lucru. Tocmai atunci, Marion Delorme dispăruse de la ospătărie. În acea zi suspină tot timpul, urlă chiar de durere. Şi pentru că o slujnică de la bucătărie îşi bătu joc de el, o muşcă atât de tare de umăr încât îi dădu sângele. Atunci, Belphégor îşi propuse s-o caute, să cutreiere întreg Parisul, să-şi petreacă tot restul zilelor, dacă va fi nevoie, pentru a o găsi. După trei-patru zile, îşi făurise un plan de acţiune.

Dar, tocmai atunci Léonora îi poruncise să coboare în subterane. Nubianul se supuse. Ar fi murit, mai curând, decât să nu asculte. Căci ei avea răbdarea pe care ţi-o dau numai pasiunile sincere. Avea toată viaţa înaintea lui, căci era sigur că va iubi toată viaţa. Astfel trecuse aproape o lună.

Şi, în sfârşit, sosise acea noapte de sărbătoare, dar şi de groază în care Concini minuna întreg Parisul în sălile palatului său şi în care Belphégor puse în mişcare mecanismul morţii prin SPAIMĂ. Sub el matricea se rotea în jurul uriaşului şurub, iar planşa de fier se învârtea coborând. Iar Belphégor, gândindu-se la pasiunea lui, plângea.

— Şi totuşi eu am un suflet de om în acest piept negru.

În acest moment în care lacrimile disperării îi şiroiau pe obraz, Belphégor auzi un zgomot în spatele lui. Se întoarse brusc şi rămase uimit, înmărmurit de fericire, de o fericire atât de desăvârşită, de o bucurie atât de puternică încât sângele i se sui la cap. Şi atunci Belphégor căzu în genunchi, îşi lipi fruntea de pământ.

Marion Delorme era în faţa lui!

După ce părăsise castelul lui Cinq-Mars, prevenind mai întâi pe Marchiz printr-un bilet pe care îl lăsase lui Lanternă, Marion, urmată de jupâneasa ei Annette, se îndreptase spre hanul "La cei trei Regi". Cu toate că îşi acoperise faţa cu un văl, gazda o recunoscu şi se grăbi să o conducă, făcându-i fel de fel de temenele şi mărturisindu-i tristeţea care îl stăpânise din clipa în care Marion părăsise ospătăria. Hangiul vru să-i dea apartamentul pe care îl ocupase mai înainte, dar Marion ceru o cameră la mansardă — oricât de sărăcăcioasă ar fi ea — care să dea spre stradă. Hangiul frânt de mijloc se ridică deodată. Faţa lui, care până acum fusese triumfătoare, nu exprima decât cel mai desăvârşit dispreţ.

— Decăzută din bogăţia în care trăia! gândi el. Nu mai are bani! Iată, zise el, deschizând uşa unei cămăruţe, aşezată aproape în pod.

— Foarte bine. Te vei îngriji să ne dai unul sau două fotolii confortabile, în care Annette să poată dormi lângă mine. (Nu ia nici măcar o cameră pentru servitoare, se gândi hangiul strâmbând din nas). În fiecare zi ne vei aduce de mâncare, la prânz şi seară, aici. Cât se poate de simplu pentru mine; în schimb, însă, Annette îţi va comanda ce-i va pofti inima. (Pâine şi brânză, se gândi hangiul sufocat de dispreţ). Acum, spune-mi, cât vrei pe această cocioabă?

— Cincizeci de franci... plătiţi înainte. Bineînţeles, fără a socoti mesele.

— Cât plăteam apartamentul pe care îl ocupam jos? Nu-mi amintesc.

— Da, Dar timpurile s-au schimbat, pretextă hangiul. Mi-aţi plătit o mie de livre, pe lună... tot fără să socotim mesele.

— Bine, zise Marion liniştită. Dacă apartamentul acela făcea o mie de livre, atunci cocioaba aceasta face două mii. Annette, draga mea, plăteşte domnului două mii de livre, din moment ce trebuie să plătim înainte. (Jupâneasa întinse pe masă o sută de

pistoli dubli; hangiul, uimit, se plecă până la pământ). Încă un lucru, mai spuse Marion: vreau ca dumneata singur să ne aduci mâncarea aici.

— Va fi aşa cum doreşte doamnă, bâigui hangiul cu un glas strangulat.

— Ţin să te mai previn că dacă nu-ţi ţii gura, că dacă vreun chiriaş sau vreun servitor de-al dumitale află de prezenţa mea aici, vei avea prilejul, dragul meu, să faci cunoştinţă cu celula Bastiliei. Acum, te rog să ne laşi singure.

Hangiul, după ce băgă în buzunar cele două mii de livre, ieşi deandăratelea, atingând podeaua şi dispăru bâlbâind jurăminte de discreţie, de credinţă, de respect — într-un cuvânt, toate acele sentimente care se pot naşte în sufletul unui hotelier cu prilejul unei ploi de arginţi. Marion se grăbi spre fereastră şi tresări de bucurie atunci când îşi dădu seama că se realizase dorinţa ei: plecându-se peste pervaz, zărea, peste zidurile palatului Ancre, tot ceea ce se petrecea în curtea castelului lui Concini. Toată ziua stătu de veghe. Dar, până seara târziu, nu-l văzu încă pe cel pe care spera să-l zărească.

— Annette, porunci ea, vei coborî şi vei intra în vorbă cu unul din acei nătângi care fac de pază la porţile palatului, întreabă unde se află Belphégor, nubianul acela care îţi producea atâta frică,

— Cum, doamnă? Negrul acela; demonul acela!

— Exact!, Orice s-ar întâmpla, trebuie să dai de el. Trebuie să vorbeşti cu el.

— Oare doamna este îndrăgostită de el?

— Poate! răspunse Marion cu un glas care o făcu pe jupâneasa să se înfioare.

— Şi ce trebuie să-i spun?, mai întrebă Annette.

— Tocmai ce mi-ai spus acum: că doamna sub ferestrele căreia a suspinat de atâtea ori, este îndrăgostită de el şi că vrea să-l vadă numaidecât. Du-te şi întoarce-te împreună cu el.

Annette ieşi clătinând din cap. După trecerea unei ore se întoarse; era singură.

— Ei, strigă Marion, pentru ce nu l-ai adus cu tine? Nu mă înţelegi, oare? Nu pricepi că vreau să-l salvez pe cavalerul de Capestang!

— Cum, domnul cavaler este prizonier în castelul acela?

— De vreo lună de zile. Dar, spune-mi, unde este nubianul?

Vine?

— Nubianul, doamnă, a fost trimis de stăpână într-o călătorie foarte îndepărtată. A plecat de vreo lună. Nimeni nu ştie dacă se va mai întoarce. Asta-i tot ce am putut afla.

Marion rămase înmărmurită. Se bazase pe dragostea pe care negrul i-o exprimase prin atitudinea lui, atunci când stătea ore întregi în faţa ferestrei ospătăriei "La cei trei Regi"... Dar Belphégor lipsea acum. Tot planul pe care-l urzise se prăbuşea. Marion plânse. Jupâneasa încercă s-o mângâie spunându-i că întâmplarea aceasta este şi un bine pentru ea, căci era o adevărată nebunie să iubească un cavaler sărac ca Iov, care ar fi îndepărtat-o de la îndatoririle pe care le avea faţă de un marchiz bogat, cum e Cresus.

— Nu mă înţelegi!, exclamă Marion. Nu-l mai iubesc pe cavalerul de Capestang.

Apoi, pe un ton mai calm, continuă:

— Pentru că ceea ce iubesc în ei este prima mea dragoste. Nu încerca să mă înţelegi. Ce să fac? Ce să gândesc? Unde o fi închis cavalerul? Unde o fi fost dus? În ce închisoare? Annette, nu-mi voi găsi locul până când nu voi afla tot adevărul, oricât de înspăimântător ar fi el. Dacă Adhémar a fost aruncat în vreo închisoare... eu îl voi scoate!

— Dar, doamnă, dacă nenorocitul este la Bastilia, va fi foarte greu să-i scoateţi de-acolo.

— Dacă aş vroi, continuă Marion cu glas înfierbântat, aş dărâma toate turnurile Bastiliei. Aş pune să se deschidă toate celulele. Aş porunci să se cerceteze toate subteranele. Ţi-am mai spus că deţin manivela prin care o femeie ca mine poate răsturna o lume întreagă,

— Şi care este această manivelă?, întrebă jupâneasa speriată de exaltarea stăpânei sale.

— Frumuseţea mea, Annette. Ştiu ce spun, fii pe pace. Crezi că Episcopul de Luçon este un personaj puternic? Crezi că mă iubeşte?

— Da, desigur, doamnă. Şi în locul d-voastră, între marchizul de Cinq-Mars şi ducele de Richelieu...

— Da, îmi dau seama că începi să înţelegi. Crezi că dacă m-aş duce la Richelieu şi dacă în schimbul dragostei mele i-aş cere să-mi trădeze numele prizonierilor de la Bastilia...

Se întrerupse numaidecât şi bătând din palme spuse:

— Dar nu am nevoie să merg până acolo, îl cunosc pe Concini, necruţător în răzbunările lui. Sărmanul meu cavaler a murit. Şi totuşi, vreau să ştiu. Atât timp cât nu ştiu că totul s-a sfârşit, nu voi avea odihnă.

În noaptea următoare, Marion nu închise ochii. Căuta, fără să găsească, însă, un mijloc de a pătrunde în palatul Mareşalului de Ancre. Dimineaţa îşi reluă postul de observaţie la fereastră. Deodată, Marion observă în castelul de peste drum o rumoare neobişnuită. Annette, trimisă pentru a doua oară, se întoarse cu răspunsul că domnul Mareşal pregătea a sărbătoare strălucită, a cărei taină o deţinea numai el şi că această sărbătorire va avea loc peste trei zile. Marion nu spuse nimic, dar ochii ei străluciră; iată calea reuşitei planului său. Plecă de dimineaţă de la ospătărie, poruncind jupânesei să supravegheze tot ce se petrecea la palat, în noaptea aceea nu se întoarse la han. Annette nu o văzu nici în dimineaţa următoare şi nici în a treia zi. Spre seară, cineva aduse nişte veşminte vrednice de o prinţesă.

De-abia spre orele şapte seara se întoarse şi Marion. La întrebările jupânesei, ea răspunse doar atât: "Îmbracă-mă!". Frumoasa Marion îşi petrecuse aceste trei zile mai întâi pentru a-şi face o rochie strălucitor de elegantă, apoi pentru a-şi procura o invitaţie la sărbătoarea lui Concini, (invitaţie pentru care, trebuie să recunoaştem, lumea se bătea şi care pricinuia mai multe dueluri). Spre orele nouă seara, când caleştile începură să se ivească în faţa porţii palatului, Marion, cu obrazul ascuns de o mască de mătase albastră, îşi făcu intrarea la braţul unui tânăr senior, cavalerul ei.

După ce lăsă pe toată lumea să-i admire îndeajuns eleganţa toaletei, chiar în momentul în care sărbătorirea era în toi, îşi îmbrăcă o mantie de satin albastru cu capişon şi spuse cavalerului care o urmă:

— Dragul meu, eşti un cavaler perfect şi trebuie să-ţi mulţumesc că m-ai adus la această strălucită sărbătoare. Dar acum... te rog să mă laşi singură. De prisos să te împotriveşti! Trebuie să-ţi spun din capul locului că aceasta este pentru mine o problemă de viaţă şi de moarte. Trebuie să-ţi mai atrag atenţia asupra unui lucru: m-ai condamna la moarte dacă ai trăda cuiva prezenţa mea în acest palat. În sfârşit, mai află ceva: dacă încerci să mă urmăreşti, dacă nu uiţi complet cine

sunt, îţi vei pricinui mari nenorociri.

Cavalerul lui Marion era un tânăr galant. Şi chiar dacă nu ar fi fost astfel, glasul ciudat şi grav al celei care îi vorbea îl impresionă profund.

— Doamnă, răspunse cavalerul, să nu pomenesc numele d-voastră îmi va fi foarte uşor; să nu vă urmez, îmi va fi tare greu; dar să uit prezenţa dumneavoastră aici, îmi va fi cu totul imposibil. Nu există decât un singur mijloc de a vă asculta: să plec de aici. În zece minute voi părăsi palatul!

Atunci Marion, majestuoasă ca şi o regină, îi întinse mâna să i-o sărute. Şi, într-adevăr, câteva minute mai târziu, cavalerul părăsi castelul lui Concini. Atunci, Marion colindă toate saloanele până ce o găsi pe cea care o căuta, adică pe Léonora Galigaï pe care o recunoscu destul de uşor.

Se apropie de ea. În clipa în care se pregătea să i se adreseze, Léonora se opri lângă o femeie destul de simplu îmbrăcată, al cărei obraz era acoperit cu o mască roşie. Léonora rosti câteva cuvinte pe care Marion nu le auzi. Femeia cu masca roşie răspunse. De astădată. Marion auzi foarte bine, căci ea vorbi destul de tare, fie pentru că bănuia că nimeni nu va înţelege rostul cuvintelor ei, fie pentru că nu era prea prevăzătoare.

Marion tresări şi, sub masca ei albastră, păli. În loc de a se apropia de Léonora, trecu mai departe, liniştită, întocmai unei femei care este în căutarea unei aventuri galante. Se pierdu prin mulţime. Răspundea binevoitor la saluturile cavalerilor care o fixau din priviri, bău două-trei pahare de şampanie şi păru că se distrează minunat. În realitate, însă, ea pândea fiecare mişcare a valeţilor care serveau pe musafiri.

În urmă, alegând pe cel care îi convenea, se apropie şi-i porunci s-o urmeze. Îl conduse într-o cameră mică cu mai multe ferestre şi cu perdelele trase.

— Prietene, spuse Marion, ştii încotro este apartamentul doamnei Mareşal?

— Ştiu chiar foarte bine, căci eu însumi fac parte dintre servitorii doamnei marchize.

— Foarte bine, prietene. Vrei să mă conduci până la acest apartament?

— Cu plăcere, doamnă.

— Da, dar, te rog, înţelege-mă bine, trebuie să pătrund în

acest apartament.

— Cu neputinţă, doamnă.

— Să mă faci să pătrund acolo, fără să ştie nimeni, nici măcar Marchiza.

— Cu neputinţă, doamnă.

— Pentru ce? Sunt sigură că dacă ai vrea, ai găsi un mijloc de a-mi împlini dorinţa. Am auzit spunându-se că doamna Mareşal are o pomadă minunată, a cărei taină nu vrea s-o dezvăluie nimănui. Prietene, du-mă până în camera de toaletă a stăpânei dumitale.

— Cu neputinţă, doamnă. Voi fi alungat.

— Şi care ar fi păcatul?

— Păcatul, doamnă?, se miră servitorul. Dar nu ştiţi că am o leafă de opt sute de livre pe an, din care economisesc şase sute? Că am, de acum, patru mii de livre puse deoparte? Că peste zece ani voi avea zece mii de livre şi că atunci mă voi putea retrage din serviciu şi-mi voi cumpăra o prăvălie în centrul oraşului, unde voi putea trăi ca un burghez chiabur? Chiar dacă mi-aţi oferi zece, o sută de pistoli, aşa cum mi s-a oferit într-o zi, tot nu aş trăda tainele doamnei Marchize.

Marion îşi duse amândouă mâinile la gât, apucă şiragul pe care îl purta şi trase puternic de el. Câteva picături de sânge îi apărură pe ceafă, dar şiragul se desprinse.

— Ţine, ia aceasta!, spuse ea.

Valetul holbă ochii şi începu să tremure. Era un şirag alcătuit din două rânduri de perle minunate prin apele, prin culoarea şi mărimea lor.

— Valorează ceva mai mult, spuse Marion, dar oricât de mare cămătar ar fi cel căruia îi vei duce acest şirag, garantez că îţi va da cel puţin optzeci de mii de livre pe el.

Servitorul, cu ochii holbaţi, cu fruntea îmbrobonată de sudoare, mârâi ceva neînţeles, clătinându-se din picioare.

— Ia-l, nătângule, şi condu-mă unde îţi poruncesc!

Valetul cuprinse şiragul, îl vâri în buzunarul hainei şi, aruncând o privire plină de spaimă în jurul lui, murmură:

— Urmaţi-mă de la distanţă!

După o jumătate de oră de ocoluri continui, pe care Marion nu se putu împiedica să nu le admire, valetul, fără să atragă bănuiala nimănui, fără a fi observat, pătrunse într-un culoar în care Marion, care-l urmă ca o umbră, îl ajunse curând. Era

culoarul tainic de care se serveau numai Léonora şi Concini. Pentru a pătrunde acolo, valetul forţă o uşă.

— La capătul acestui gang, spuse servitorul gâfâind, veţi da de camera de toaletă a doamnei Marchize.

— Nu risc să mă întâlnesc faţă în faţă cu vreo servitoare?

— Nu. Când doamna marchiză nu este în apartamentul său, nimeni nu are voie să pătrundă înăuntru.

Marion se înfiora. Oare, cine era această Marchiză de Ancre care lua măsuri atât de straşnice? Ce secrete formidabile ascundea apartamentul ei? Pătrunse într-o încăpere spaţioasă, al cărei lux — ca o cunoscătoare ce era — trebuia să-l admire. Deschise uşa din stânga mesei de toaletă. Dădea spre un strălucitor dormitor, fără îndoială odaia de culcare a Léonorei. Şovăi o clipă înainte de a se hotărî unde să se posteze. Apoi se ascunse în dosul mesei din camera de toaletă, a cărei oglindă de Veneţia o ferea de orice priviri. Nu-i era deloc frică. Reacţiona ca-ntr-un vis. În urechi îi mai răsunau încă vorbele pe care le surprinsese, acele câteva cuvinte pe care le rostise femeia cu masca roşie.

Marion ieşi pentru o clipă din ascunzătoarea sa şi atunci zări, de cealaltă parte a oglinzii, un dulap mare, pe care nu-l observase mai înainte. Bănuind că dulapul o va ascunde mai bine, se îndreptă spre el. Deodată, însă, rămase pironită locului. În camera învecinată, în dormitorul Léonorei se auzi un zgomot uşor, foşnet de mătase şi de paşi. Aproape numaidecât uşa se deschise. În camera de toaletă pătrunse acelaşi zgomot, Marion păli, inima începu să-i bată cu putere...

Cele două femei care se aflau acolo erau Léonora şi doamna cu masca roşie. Ele trecură întocmai unor umbre şi după aceea nu se mai auzi nimic. Tăcerea era profundă, mai profundă parcă decât înainte, Marion nu-şi auzea decât bătăile inimii. Se plecă şi privi spre oglindă. Cele două fantome dispăruseră. Pe unde?

Marion tresări de groază. Cele două misterioase umbre trecuseră prin dulapul din zid în care, cu câteva secunde mai înainte, voise să se ascundă. Marion îşi scoase din sân un mic pumnal pe care îl purta întotdeauna la ea şi se apropie de dulap. Zări o uşă pe care Léonora o lăsase, deschisă pentru înapoiere. De acolo începea o scară strâmta, care părea săpată în grosimea peretelui.

Marion se angajă pe acest drum şi ajunse în mica curticică pe care Léonora şi Marie tocmai o părăsiseră.

Marion nu mai era în stare să gândească. Nici nu mai trăia. Mergea împinsă de o forţă misterioasă. Zări deschizătura şi pătrunse în pivniţă, ajunse la dulap, condusă de întortocherile coridorului, plin de mobile vechi şi putrezite. Trecu prin dulapul despre care am vorbit puţin mai înainte şi începu să coboare, fără să ia aproape nici o măsură de prevedere. La capătul de jos al scării, luminiţa care o condusese pe Léonora îi îndreptă şi ei paşii. Înfierbântată, neliniştită, îngrozită, transportată într-o atmosferă de coşmar, într-o lume a lucrurilor ireale, Marion ajunse într-o cameră rotundă.

Aici, văzu o uşă întredeschisă. În spatele acestei uşi, Marion auzi răsunet de glasuri: mai bine spus, răsunetul unui singur glas.

Freamătul de groază care o zguduise de mai multe ori în această seară, îi străbătu trupul şi de astădată. Al cui era acest glas poruncitor? Unde mai auzise ea acest glas ameninţător şi înfricoşător? Pentru ce, oare, glasul acela îi amintea de ceva? Deodată, în mintea ei se făcu lumină. Şi atunci descoperi adevărul: într-o zi în care voise să cunoască Parisul în toate manifestările lui, asistase la o şedinţă solemnă a Parlamentului. Cu acest prilej îl ascultase pe Richelieu. Îl ascultase pe Concini. O ascultase pe regina-mamă. Da, glasul acesta era al Mariei de Médicis!

Regina! Aici! În această galerie subterană! Împreună cu Léonora Galigaï! Un tumult de gânduri înfricoşătoare se ciocniră în mintea lui Marion. Dar acest tumuli nu dură decât o secundă, ba chiar mai puţin. Căci ceea ce spunea regina, ceea ce auzea Marion îndepărta prima groază şi spaimă pentru a face loc unei groaze şi unei spaime şi mai mari. Regina i se adresa lui Belphégor! Regina rostea porunca de moarte pe care o învăţase de la Léonora! Regina poruncea ca Trémazenc, cavalerul de Capestang, să fie legat de planşă şi să fie coborât. Apoi, Giselle avea să fie adusă în faţa cadavrului.

Ciudăţenie! Prăpastie misterioasă a sufletului feminin: Marion Delorme. Coborâtă în acest infern, în căutarea cavalerului de Capestang; Marion Delorme, a cărei viaţă nu atârna decât de o întâmplare care o putea sili să se descopere în orice moment; Marion Delorme, care se convinsese că

Adhémar se afla acolo şi că va fi ucis, fu izbită în această clipă înspăimântătoare de un singur nume: Giselle de Angoulême.

Cine era Giselle de Angoulême? Era logodnica amantului său, era cea cu care Cinq-Mars trebuia să se căsătorească. Dar aceasta nu avea nici o însemnătate. Giselle era fata care îl iubea pe Capestang! Giselle era iubita cavalerului. Curiozitatea neîngrădită puse stăpânire pe sufletul lui Marion. Şi chiar dacă ar fi trebuit să moară alături de cel pe care voia să-l salveze, tot nu se putea împotrivi dorinţei de a o vedea pe iubita lui Capestang.

În acest moment foşnetul unor rochii de mătase îi atrase luarea aminte că Léonora şi regina se înapoiau. Avea să fie descoperită. Roti în jurul ei priviri rătăcite. Nimic! Nici măcar o perdea! Nici o mobilă. Absolut, nimic! Ba da! O uşă, a cărei cheie fusese lăsată în broască, Marion Delorme se repezi spre ea. O deschise. Intră. O închise în urma ei. Chiar în clipa aceea, Marie de Médicis şi Léonora Galigaï pătrunseră în cameră rotundă, trecură... se îndepărtară...

Dar Marion? Din dosul uşii, Marion, auzise foşnetul rochiilor celor care se îndepărtaseră... apoi când fu sigură că cele două înfricoşătoare femei erau destul de departe, se înălţa în vârful picioarelor. Şi atunci — un fior de spaimă furnicându-i în lungul trupului — zări o fată tânără care o privea cu semeţie, o tânără fată a cărei faţă reflecta o mare suferinţă morală, dar a cărei mândra atitudine rămăsese neschimbată. Iar ea, Marion, cunoscu numaidecât pe această fată pe care n-o mai văzuse niciodată. O privi! O admiră! Gânduri contradictorii şi violente i se ciocniră în minte. Pentru ce, oare, s-o salveze? Pentru ce, oare, să o redea cavalerului de Capestang? Ce-i păsa ei de Giselle de Angoulême? Dacă Marion ar fi privit puţin în fundul sufletului ei, nu ar fi găsit acolo decât un singur sentiment care le alunga pe toate celelalte, sau, mai bine zis, le înnăbuşea. Iar acesta era sentimentul geloziei.

Între timp, Giselle se apropie de ea şi o cuprinse de mână:

— Şi dumneata eşti o prizonieră, ca şi mine?, murmură ea. Şi dumneata eşti, ca şi mine, o victimă a urii şi a invidiei? Nu-ţi fie teamă! împreună vom fi mai puternice!

Marion tresări. Plecă capul şi cu voce înceată:

— Dumneata eşti Giselle de Angoulême?

— Da, sunt fiica ducelui de Angoulême, răspunse Giselle.

Ambiţia pricinuieşte numai mâhniri: fata este despărţită de tată. Eu sunt aici! Tar tatăl meu se află desigur în vreo celulă, aşteptând dezbaterile procesului său. Dar mama mea...

Glasul Gisellei tremură. Ochii i se umflară. Faţa îi păli. Marion se înfioră.

— Ai mamă?

— Sărmana de ea! Singură, răpusă de amărăciune, împinsă de necazuri până la demenţă; ce se va face ea fără de mine? Ce i s-o fi făcut? Cel puţin, dacă aş putea muri în locul ei!

Marion tremura. Durerea acestei fiice, atât de demnă în atitudinea ei, o copleşea.

— Nu fii atât de tulburată, mai spuse Giselle. Te voi apăra şi pe dumneata, tot aşa cum sunt hotărâtă să mă apăr.

Deodată. Marion ridică capul. O licărire de generozitate îi pâlpâi în priviri. Dar pe buze i se cuibări un surâs ciudat... expresia prefăcătoriei. Căci se gândi: "O pot salva fără s-o unesc cu Capestang".

— Nu, eu nu sunt prizonieră, spuse ea cu glas tare. O vei vedea pe mama dumitale. Am venit aici pentru a te elibera. Nu vorbi! Nu striga! Cine sunt eu? Nu e nevoie să ştii! Numele meu nu are nici o însemnătate; iar persoana mea, şi mai puţin (Marion râse nervos). Iată uşa. Ia-o spre dreapta. Vei da de o scară. Urcă. Vei ajunge într-o pivniţă plină cu lemne. Acolo vei găsi o altă scară, la capătul căreia vei da de o curticică. Spre stânga vei da de un zid mare şi o uşă mică. Treci pe acolo şi ajungi în curtea de onoare a palatului, plină de gărzi şi de valeţi. Cu această mantie şi această mască nimeni nu te va recunoaşte. Căci acolo este sărbătoarea celor care trăiesc. Aici, aici jos este sărbătoarea morţii. Hai, domnişoară, du-te! Drum bun, şi noroc!

Şi în timp ce vorbea, Marion, cu îndemânarea unei jupânese stilate, o înfăşură pe Giselle cu propria-i mantie albastră, îi puse masca pe obraz, îi trase capişonul pe frunte, o împinse spre cameră rotundă şi îi arătă drumul pe care trebuia să-l urmeze. Giselle, vru să murmure un cuvânt de mulţumire, dar ciudata necunoscută se depărtase de acum şi, cu paşi mlădioşi, dispăru în întunecimea camerei în care mai adineauri pătrunseră regina şi Léonora. Giselle, strângând în mână pumnalul pe care i-l dăduse Marion, hotărâtă să moară apărându-se, dacă va fi oprită în drum, se îndreptă pe calea pe care i-o arătase

salvatoarea ei.

La vederea celei pe care o iubea, atât, Belphégor, căzu în genunchi cu fruntea pe podea. Iar când se ridică, rămase minunat, uimit, cu mâinile încrucişate. Strălucitoare în rochia ei înstelată cu briliante, cu faţa palidă, aureolată parcă de emoţie, cu privirea pătrunzătoare, Marion îi apăru lui Belphégor întocmai ca acele madone pe care creştinii le preamăresc în bisericile lor şi pe care el, păgân, le găsea atât de frumoase. Iar buzele lui tremurânde murmurară:

— Oh, madona, ce frumoasă eşti!

— Ridică-te, spuse Marion.

— Nu, nu, la picioarele dumneavoastră mă simt bine! De câte ori nu m-am visat astfel, îngenuncheat în faţa dumneavoastră! Şi dorinţa mi s-a împlinit. Nu, nu este vis. Chiar dumneavoastră sunteţi în faţa mea, îl priviţi pe Belphégor fără să-l goniţi.

Cum de se afla acolo? Pe unde venise? Prin ce minune aflase tainele subteranei? Nici o clipă măcar mintea nubianului nu fu preocupată de aceste gânduri. Sufletul lui era fericit de bucuria neaşteptată care îl năpădise.

— Ridică-te! repetă Marion, cu puţină nerăbdare în glas, dar şi cu milă.

— Sfântă madonă, bâigui negrul cu vocea lui răguşită, lasă-mă să te ador! Oare, nu îngenunchezi pentru o madonă? Cu ce te poate stingheri aceasta?

— Aşadar, mă iubeşti!, spuse Marion.

Nubianul nu fu în stare să răspundă. Dar două lacrimi calde izvorâră din ochii lui şi încondeiară pe obrazul lui tuciuriu două brazde de dragoste. Marion îi întinse amândouă mâinile. El se năpusti asupra lor şi le acoperi cu sărutări înfocate. Iar când Marion, ea care-l silea să se ridice îl văzu în picioare în faţa ei, viguros, gâfâind, cu pupilele roşii, dar cu ochii albi, se cutremură de spaimă şi se dădu îndărăt.

— Unde este cavalerul de Capestang?, întrebă ea tremurând, retrăgându-se mereu.

Privirile nubianului căpătară un luciu sălbatic. Sufletul lui primitiv se răzvrătea. Se chirci. Era gata să se năpustească. Tirania trupului se oglindi sălbatic în privirile lui şi în respiraţia arzătoare a buzelor lui întredeschise. Făcu un gest şi înainta cu un pas. Un fel de mârlit sălbatic îi gâlgâi în gâtlej,

— Încă un pas, Belphégor, şi mă omor!...

Marion, albă ca ceara, cu privirile ţintite în ochii fiarei, întocmai unei îmblânzitoare, rostise aceste cuvinte cu o linişte de neînţeles. Riscă ultima posibilitate. Şi pronunţând această ameninţare, îşi duse la buze o sticluţă mică:

— Încă un gest, Belphégor, şi beau otrava!!

Cu privirile rătăcite, înmărmurit, cu mintea împăienjenită de furia instinctelor, negrul o privi lung. Ea tremură. Fu cuprinsă de o spaimă ameţitoare, întocmai ca îmblânzitoarea care vede fiara sălbatică năpustindu-se asupra ei. O clipă înspăimântătoare. Deodată, respiră adânc şi se încordă din toate puterile pentru a nu leşina. Se petrecuse un lucru nou, cu total contrariu celor de până acum; suspinând, întinzând mâinile ca pentru a implora mila. Belphégor, învins, îmblânzit, se prăbuşi la pământ. Marion îl cuprinse de încheietura mâinilor şi admirabil de întreprinzătoare, apropiindu-şi gura de buzele tremurânde ale negrului, şopti:

— Diseară, Belphégor, diseară, la mine, la hanul "La cei trei Regi". Voi fi a ta, numai a ta, dacă vei face ceea ce doresc acum.

Un mârâit înnăbuşit. Apoi un urlet, un tunet.

— Orice! orice! Mi-aş ucide chiar stăpânii! Aş da foc întregului Paris! Orice, numai să porunciţi!

— Unde este prizonierul tău?

— Aici! tună nubianul, bătând în podea cu piciorul.

— Ei bine, dă-i drumul! Adu-mi-l aici! Sau, mai bine, du-mă pe mine la el! Şi nu vei mai asculta porunci de moarte! Nu-l vei lega de planşă! Nu-l vei mai lăsa să coboare!

— Planşa! mârâi negrul. Planşa de fier?

— Cum?!, strigă Marion, aproape inconştientă. Cum mizerabile, şovăi? Dacă-l legi de ea — m-auzi bine — nu voi fi niciodată a ta! Nu mă vei mai vedea niciodată! Niciodată... Ce sunt aceste strigăte de spaimă? Cine ţipă astfel în faţa morţii?

Strigăte înnăbuşite, sinistre, neomeneşti, veneau din fundul puţului. Semănau cu groaznicele strigăte ale spectrelor. Iar acestea nu erau decât strigătele pe care "*moartea prin spaimă*" le smulgea gâtlejului lui Capestang,

— Planşa de fier? răgi Belphégor ducându-şi mâinile în părul lui creţ. Coborârea spre adâncurile puţului! Ascultaţi! Ascultaţi! El ţipă astfel în faţa morţii! Prea târziu! Am pierdut-o

pentru totdeauna! Pentru totdeauna!...

Nubianul tremura din tot corpul. Cuvintele pe care Marion le rostise cu puţin înainte mai răsunau încă în mintea lui: "Dacă-l legi de planşă, nu voi fi niciodată a ta". Iar el îl legase de-acum! Totul se sfârşise. O clipă, încă, mai luptă împotriva ameţelii, neliniştii şi a mâniei. Cum? S-o piardă? Când era atât de aproape de fericire?

Un ţipăt sfâşietor al femeii adorate:

— Dezleagă-l şi sunt a ta! Mai trăieşte! Ce ţipete înfricoşătoare!...

— Să-l dezleg!? Da, da!, răgi Belphégor.

Negrul fugi spre pârghii. Vru să fugă. Se împiedică. Se prăbuşi. Simţi că ceva se rupse în el. Pierduse orice putere. Nu se mai putea ridica. Îi era cu neputinţă să se ţină pe picioare.

— Nu mai pot! Nu mai pot! Manivela, aceea, de acolo!

— Manivela? strigă Marion năpustindu-se. Care? Aceasta? Bine!

— Ridicaţi-o! Ridicaţi-o atât cât se poate urca!

Cu mâinile ei înfrigurate, Marion ridică manivela. Era tare grea. Niciodată, în alte împrejurări nu ar fi putut s-o ridice. Dar, acum o apucă şi o săltă. Manivela scârţâi din balamale. De-abia o putea mişca.

— Mai sus! Mai sus! strigă Balphegor,

Se ridicase în genunchi. Se târa. Simţea cum puterile îi revin. Mâinile lui Marion sângerau. Sub ei, se auzi un scârţâit cu atât mai ascuţit, cu cât ridica mai sus manivela. Era şurubul care se învârtea în sens invers. Se urca. Marion nu spunea nimic. Gâfâia. Sudoarea îi şiroia pe frunte. De-abia îşi putea da seama de lucrul pe care îl făcea. Manivela devenea din ce în ce mai grea. Deodată, un zgomot înnăbuşitor; manivela se opri. Şi în zgâlţâirea ei, scăpă din mâinile curajoasei Marion. Totul se terminase: Matricea îşi reluase locul de la început, la capătul şurubului uriaş, Belphégor, în picioare, se repezi la altă manivelă şi o întoarse, în timp ce Marion îşi scotea inelele care i se înfipseseră în carne.

— Veniţi! strigă negrul.

Dacă ar fi sărit asupra ei, ea nu s-ar fi putut împotrivi în acest moment. Nu mai ştia nici unde se află, nici ce face. Căci ea trăia acum clipe de groază. Două secunde mai târziu, se găsiră în camera de sub încăperea în care se aflau manivelele.

Podeaua revenise la locul ei. Capestang era înlănţuit de cele nouă inele. Avea ochii închişi şi gura deschisă. Mort? Poate! Belphégor, prin lovituri înnăbuşite, deschise inelele unul după altul. Negrul prinse pe cavaler în braţe şi îl depuse la picioarele lui Marion. Aceasta se aplecă asupra lui şi îi puse mâna pe inimă. Apoi se ridică. Părea foarte liniştită. Doar un suspin adânc îi umflă pieptul. Iar cu ochii ţintiţi asupra cavalerului murmură:

— Trăieşte! Va trăi!

Se întoarse spre Belphégor:

— Cum să ieşim de aici? Palatul este plin de musafiri,

Nubianul se plecă asupra ei şi cu un glas în care nu se deosebea nimic omenesc:

— Vei fi a mea?

— Da, răspunse Marion.

— Când? întrebă el înnăbuşit.

— Astă-seară!

— Jură!

Marion întinse mâna deasupra frunţii livide a cavalerului de Capestang şi spuse:

— Belphégor, jur pe viaţa lui, căruia i-am dat sufletul meu, că-ţi voi dărui trupul meu.

— Bine, mârâi fiara sălbatică. Veniţi după mine; nu vă neliniştiţi de rest.

Se plecă. Îl cuprinse pe cavaler de mijloc. Îl săltă şi-l aruncă pe umeri. Porni. Ajuns în curticica, în loc s-o ia spre stânga, prin curtea de onoare, se îndreptă spre poarta de fier din dreapta, care răspundea în fundătura Maladre. O deschise. În clipa următoare, erau afară, în stradă.

Capitolul IX Începuturile a trei comedianţi celebri

Dacă nu ne înşelăm prea mult, am părăsit povestirea întâmplărilor lui Cogolin în momentul în care acesta; cu sufletul pe buze, covârşit de atâta politeţă, cu pieptul umflat de semeţie şi cu stomacul plin de nădejde, înainta spre maestrul Lureau, care tocmai mărturisise în faţa mulţimii că el era inventatorul

minunatei alifii a lui Catachrèsis; el, marele savant Cogolin.

— Oare a sosit ziua, gândea Cogolin, în care părăsind fatidicul nume de Ghinion, mă voi putea măguli cu armoniosul nume de Providenţă?

Şi gândindu-se astfel, valetul Cavalerului împingea cu coatele mulţimea care se înghesuia să cumpere miraculoasele borcănaşe cu unsoare.

— Intraţi! Intraţi! Urmaţi mulţimea! strigă Lureau făcându-se că nu-l vede pe Cogolin.

— Cum aşa? Nu mă mai recunoşti! Ei, maestre. Ei, domnule Lureau! strigă Cogolin surâzând mereu şi clipind din ochi: căci, pentru el, Lureau reprezenta bogăţia.

— Poftiţi! Poftiţi! Este pentru fiecare! Să dispară chelia, domnilor!

— Ei... dar eu?, strigă Cogolin scoţându-şi peruca. Dar ce, maestre Lureau, nu mai recunoşti pe fostul dumitale binefăcător, pe prietenul dumitale Cogolin?

— Să dispară chelia! tună Lureau. Poftiţi! Poftiţi, domnilor!

Cogolin, disperat că nu poate atrage atenţia maestrului, pătrunse în prăvălie unde doamna Lureau, surâzătoare, îmbrăcată aproape la fel ca magiciana Catachrèsis, zugrăvită pe tabloul de afară, împărţea clienţilor borcănaşele de unsoare, la care adăuga şi "modul de întrebuinţare". De-abia pătrunsese în prăvălie, că doamna Lureau, părăsindu-şi clienţii, veni către el şi îi spuse:

— Ce chelie minunată! Poftim, domnule. Veţi avea mai mult păr chiar şi decât Sfântul Abason. Vă costă o singură livră!

— Dar... doamnă, bâlbâi Cogolin uimit,

— Ce? Ce spune? Nu are bani? Ei bine, dumneavoastră, domnule, veţi primi unsoarea pe gratis. (Clienţii intraţi în prăvălie, curioşi, înconjuraseră pe doamna Lureau şi pe Cogolin). Gratis!, repetă doamna Lureau. Gratis! Priviţi domnilor, nu aţi văzut în viaţa dumneavoastră un om atât de chel! Peste opt zile va avea, însă, atâta păr încât nu va mai putea trece pe această uşă. Poftim, domnule! Pe gratis!

În acelaşi timp, îl cuprinse pe Cogolin de cap, îl îndoi din umeri şi îl ţinu plecat peste puţină plină cu unsoarea neagră. La un semn al doamnei Lureau, un om mic şi gras, un bondoc, veni în fugă dinspre fundul prăvăliei, îşi înfundă mâinile în putină şi începu să ungă craniul nenorocitului... Cogolin se zbătea şi ţipa.

Bondocul freca mereu. Craniul, fruntea, obrazul lui Cogolin dispărură sub stratul de unsoare neagră. Până şi gura îi era plină de funingine.

În sfârşit, Cogolin reuşi, printr-un disperat efort, să se smulgă din mâinile călăului său. Mulţimea râdea zgomotos. Îşi şterse cât putu mai bine ochii. Prima figură pe care o văzu fu aceea a lui Laffemas; care recunoscându-l, probabil, îl privea bănuitor.

— La dracu! gândi Cogolin. Bine că cel puţin sunt negru. Tot este nenorocirea bună la ceva! Nemernicul nu mă va recunoaşte. (În acest moment, Laffemas dispăru spre fundul prăvăliei). Dar... doamnă, reluă Cogolin, nu mă mai recunoaşteţi? Eu sunt Cogolin! Prietenul dumneavoastră! Cogolin!

— Ce spune?, strigă doamna Lureau. Ei, maestre, iată un caraghios care pretinde că este ilustrul Cogolin.

Cumpărătorii, înveseliţi, crezând că înăuntrul prăvăliei continua comedia de afară, făcură cerc în dugheană. Laffemas privea cu atenţie,

— Ce? Ce s-a întâmplat? se interesă Lureau, alergând la strigătele soţiei sale.

— Târâie-brâul acesta, coate-goale acesta susţine morţiş că el este Cogolin!

— Dragul meu Lureau, bâlbâi Cogolin surâzând, uită-te la mine...

— Ei bine, mă uit. Ce spui? Ce îndrăzneşti să afirmi?

— Că eu sunt Cogolin!, strigă nenorocitul scos din fire şi plin de indignare,

— Ce ticăloşie!, mârâi Lureau.

— Ce obrăznicie!, bodogăni doamna Lureau.

Iar cei doi oameni, înarmaţi cu beţe începură să-l lovească pe Cogolin, ajutaţi fiind în această operaţie de câţiva clienţi, printre care cel mai zelos se arăta a fi Laffemas.

— Milă! Iertare! strigă Cogolin,

— Spune care este numele tău!, tună maestrul Lureau.

— Ghinion! Mă numesc Ghinion, suspină Cogolin.

Stâlcit în bătaie, cu faţa şi capul acoperit de unsoarea neagră, împins din mână în mână, Cogolin fu aruncat afară şi dispăru numaidecât.

— Lecţia aceasta, murmură Lureau, îl va învăţa minte să

mai vină să-mi ceară o parte din câştigurile pe care le am de pe urma lui Catachrèsis...

— Ghinion! exclamă Laffemas, înscriindu-şi numele într-un carneţel. Grăjdarul cavalerului se numeşte Ghinion. Bine! Stăpânul şi-a primit pedeapsa, vom avea grijă şi de servitor...

— Afurisit să fie!, murmura Cogolin fugind (şi când bodogănea această afurisenie, se gândea mai mult la maestrul Lureau decât la oricine altcineva). Iată, dar, masa care mă aştepta la el. Dar dacă îl afurisesc pe Lureau, cum să-l mai blestem atunci pe netrebnicul de Laffemas?! Cum mai lovea, banditul! Îi doresc o boală gravă care să-l răpună în două zile... Nu, nu aş avea nici un folos din asta. Îi doresc să trăiască până când vom avea prilejul să ne întâlnim numai noi doi, singuri; şi atunci...

Cogolin îşi termina gândirea printr-o rotire a braţului, care nu vestea nimic îmbucurător pentru spatele lui Laffemas. Bodogănind mereu, blestemând neîncetat, tot făcându-şi planuri de răzbunare, Cogolin ajunse la Sena şi, coborând pe malul fluviului, reuşi să se descotorosească de unsoarea cu care fusese frecat. Deşi în acea seară era mai înfometat ca oricând, sărmanul de el trebui să se mulţumească doar cu o coajă de pâine pe care o câştigă învârtind, la un restaurant, frigărui, timp de două ore!

Trecură patru zile în care ghinionul — întocmai unui camarad credincios, dar sinistru — se ţinu scai în urma lui. Cogolin se instală la capătul podului Bursei şi se năpusti — în nădejdea unui furt — asupra primului burghez care trecu pe acolo. Dar "burghezul! îl stâlci în bătaie şi îi luă tot ce mai avea la el: Cogolin nimerise un hoţ! În dimineaţa celei de a cincea zi, ieşind de la fosta ospătărie "La Regele Henric", unde dormea într-o cămăruţă, pe un pat de paie — valetul cavalerului se lovi peste frunte, ceea ce de obicei înseamnă că i-a venit o idee fericită; aceasta constă în a-l căuta pe Lanternă, valetul lui Cinq-Mars.

— Cum de nu m-am gândit până acum la el? se întrebă Cogolin tresărind de bucurie. Dacă îl voi numi domnul de Lanternă, voi căpăta de mâncare. Dacă îi voi spune "Monseniore", probabil că îmi va da şi un pistol. "Vanitatea omului nu cunoaşte margini", spunea fostul meu stăpân, profesorul.

Cogolin se îndreptă, deci, în grabă spre castelul lui Cinq-Mars; pătrunzând fără prea mare greutate, se găsi faţă în fată cu Lanternă, mai semeţ şi mai durduliu ca oricând.

Ajutat de un servitor, Lanternă se încălţa şi tocmai îşi îmbrăca o haină de călătorie,

— Eh, domnule de Lanternă, îl salută Cogolin, cu o voce tremurătoare; aşadar, te pregăteşti de plecare?

— Ei, da, domnule de Cogolin, răspunse Lanternă, dacă ai mai fi întârziat un singur minut, nu aş mai fi avut cinstea să te primesc.

Cogolin tresări dureros. "Pentru ce mă numeşte, oare, *domnule de Cogolin?* se gândi valetul. Poate nădăjduieşte să-l invit la masă? (Dar, ştii că ar fi o idee bună? Tot el o să plătească)."

— Atunci, mă bucur, domnule de Lanternă, spuse el cu glas tare, că am sosit la timp pentru a-ţi înapoia cinstea pe care mi-ai făcut-o în seara aceea când m-ai invitat la masă, la "Cârnatul de Aur". Nădăjduiesc că nu-mi vei face ocara să-mi refuzi tocană de pui, pulpa de berbec, plăcinta şi marmelada de mere pe care le-am comandat special pentru dumneata.

Lanternă îl măsură din cap până în picioare.

— Marmeladă de mere? spuse Lanternă mângâindu-şi bărbia. Asta-i slăbiciunea mea.

Şi Lanternă începu să coboare treptele.

— Ştiam! exclamă Cogolin, urmându-l.

Sărmanul de el! Tremura de emoţie!

— Domnule de Cogolin, spuse Lanternă coborând în curtea castelului, trebuie să-ţi spun că stăpânul meu a primit astă-noapte vizita unui cavaler care a venit din Effiat pentru a-l vesti că nobilul său tată este în agonie.

— Ei drăcie! În acest caz, va fi o cină de înmormântare. Iar în loc de vin alb, din care am comandai şase sticle numai pentru dumneata, vom bea vin roşu; care este atât de roşu, încât pare negru,

— Domnule de Cogolin, continuă Lanternă, urcându-se pe un scăunel pentru a încăleca un murg, afla că la primirea acestei triste veşti, domnul marchiz de Cinq-Mars a poruncit să i se pregătească caleaşca şi a plecat numaidecât, împreună cu doamna marchiză, care, din fericire, s-a întors astă-noapte la palat...

— Cum? Cu doamna marchiză? Ei bine, în cinstea doamnei marchize vom lua şi două castronaşe cu cremă, pe care patroana de la "Cârnatul de Aur" le prepară atât de bine!...

— Cremă?! strigă Lanternă suindu-se în şa. Mă dau în vânt după astfel de lucruri. Mai află, domnule de Cogolin, că domnul marchiz mi-a poruncit să plec în zori spre Orléans; de nu voi sosi acolo, îmi va smulge urechile! Încă un sfat, domnule de Cogolin: mănâncă cremă şi marmeladă în cinstea mea şi în amintirea lecţiei pe care mi-ai făcut onoarea să mi-o dai.

— Domnule Lanternă! strigă Cogolin disperat, văzând că valetul lui Cinq-Mars ieşea pe poartă.

Lanternă se întoarse şi spuse:

— Pe curând, monseniore!

Cogolin rămase înmărmurit la auzul acestui cuvânt, pe care-l socotise drept supremul argument care ar fi putut să măgulească vanitatea lui Lanternă. De necaz, se lovi cu pumnul în cap.

— Ieşi de aici!, strigă un paznic împingându-l în stradă.

Trecuse vreun sfert de ceas de când Cogolin văzuse închizându-se porţile castelului în urma lui: dar, el era tot acolo, întrebându-se dacă aceasta era tristă realitate sau dacă nu era pradă unui vis ucigător. Ultima lui nădejde dispăruse o dată cu plecarea lui Lanternă. În alte timpuri. Cogolin s-ar fi simţit desigur umilit să fie învins de Lanternă cu propriile lui arme. Nătângul acela îşi râsese de el, care avea totuşi destulă minte. Dar, Cogolin era prea înfometat în acele momente, pentru a se mai putea gândi la asemenea neajunsuri. Îi era foame! Tare foame!

Cuprins de o tristeţe de moarte se îndepărtă. Încotro mergea? Nu ştia! Ce va deveni? Spectru ambulant, imaginea vie a Foamei? Jalnic la vedere, tremurând în bătaia vântului de toamnă, îmbrăcat numai într-o haină ruptă, trăgând după el o cizmă de soldăţoi şi un papuc, Cogolin se aşeză pe o piatră, într-o stradă deşartă; şi, cu capul în mâini, cu ochii strălucitori de febră se gândea la nenorocirea lui. Desigur, rămase mult timp astfel aşezat pe această piatră. După ce se mai odihni puţin, scoase un oftat prelung şi făcu o mişcare pentru a se ridica.

— Te rog, nu te mişca, strigă un glas în apropierea lui, încă două linii şi eşti gata...

Uimit, Cogolin ridică capul şi, la o depărtare de vreo patru

paşi, zări un tânăr cam de douăzeci şi cinci de ani, cu un obraz fin, cu înfăţişarea nobilă, cu o privire pătrunzătoare şi cu o sabie la brâu, ceea ce dovedea că era de viţă nobilă. Tânărul era foarte elegant îmbrăcat, cu haine din postav gros. În mâna stângă, ciudatul necunoscut ţinea un caiet destul de mare cu scoarţe de carton. În mâna dreaptă avea un creion. Îl privea pe Cogolin o clipă, apoi mânuia creionul. În faţa acestei apariţii, Cogolin rămase înmărmurit de mirare.

— Doar câteva trăsături de creion, spuse necunoscutul, şi va fi gata. Nu mişca, te rog!

Necunoscutul îndepărtă caietul, ţinându-l cu braţul întins! Clipi din ochi, apropie din nou caietul, mai pictă puţin şi apoi murmură:

— Ce ticălos admirabil! Şi totuşi, foarte rar se întâmplă să te ciocneşti de asemenea, modele! Cum te numeşti, prietene?

— Ghinion, răspunse Cogolin. Din păcate, Ghinion!...

— Ghinion!, exclamă necunoscutul. Minunat! Admirabil. Nici un alt nume nu s-ar fi potrivit mai bine.

Tânărul înscrise numele "Ghinion" cu trăsături energice, ceea ce dovedea că era un bun cunoscător de lucruri şi de oameni. Apoi îşi închise caietul şi îl vârî într-un buzunar ce atârna de centură.

— Iată, prietene, spuse tânărul întinzând un ducat "minunatului ticălos"...

Cogolin văzu strălucitoarea monedă de argint. Tremură. Ochii i se împăienjeniră. O luă şi plecă capul plângând.

— Sărmanul de tine!, murmură tânărul.

— Domnule, spuse Cogolin, cum să vă mulţumesc? Îmi salvaţi viaţa.

— Dimpotrivă, eu trebuie să-ţi mulţumesc, răspunse necunoscutul. Este ruşinos că-ţi ofer atât de puţin, după prilejul pe care mi l-ai dat, de a face un desen atât de bun.

— Vă implor, domnule, spuneţi-mi numele dumneavoastră: ca să-l pot binecuvânta...

— Pe legea mea, chiar am nevoie de urări, spuse tânărul, caci plec într-o călătorie foarte lungă. Vin de la Nancy, din Lorena, şi mă duc până la Roma. Mi-ai spus numele tău, dragule, politeţea mă obligă să ţi-l spun şi eu pe al meu. Mă numesc Jacques Callot.

Făcând un gest prietenos lui Cogolin, viitorul autor al

"Ţigăncilor", al "Mizeriilor Războiului", al "Monstruoşilor" şi al "Ticăloşilor" se îndepărtă şi dispăru.

Strângând în mână ducatul, Cogolin intră în prima tavernă pe care o întâlni în calea sa. Această tavernă era situată pe strada Lombardiei, adică la încrucişarea dintre străzile Arcis şi Saint-Martin: prin urmare, în locul cel mai umblat al Parisului. Pe firmă era pictat un bărbat îmbrăcat în negru, ca un comisar, care lua un sac de ducaţi şi dedesubtul căruia erau înscrise aceste patru cuvinte:

"La Chiorul care primeşte"

Chiorul era comisarul. La stânga tavernei se afla un hangar care, din întâmplare, în acel timp era gol.

Cogolin se aşeză la o masă, puse în faţă ducatul care răspundea de cinstea intenţiilor sale, comandă pâine, vin; ouă şi şuncă; şi începu să înfulece cu lăcomie. După ce înghiţi ouăle şi şunca, Cogolin îşi dădu seama că-i mai este foame, şi, cu mult curaj, comandă un pui care se frigea la flacăra unui cămin. Dar după ce puiul fu redus în starea de schelet, Cogolin observă că-i este sete şi comandă o sticlă de vin de Beaugecy, pe atunci foarte vestit. După ce sticla fu băută până la ultima picătură, Cogolin socoti că foamea şi setea fuseseră potolite pentru moment, dar că din ducat nu-i mai rămâneau decât doi soli şi trei bănuţi.

Cogolin nu se sinchisi prea mult de aceasta; se afla în acea stare de beatitudine, în care stomacul nu mai crede foamei, în care gâtul nu mai dă crezare setei şi în care mintea nu se mai gândeşte la mizerie. Îşi îngădui, dar, luxul ca din cei doi soli şi trei bănuţi ce-i mai rămăseseră să fumeze dintr-o pipă. Iar pe acele vremuri, pipă era un lucru foarte nobil. Lipit de zid, învăluit în nori de nicotină, satisfăcut şi sătul, Cogolin privi în jurul lui şi ţinti trei personaje din faţa lui, care păreau să fie trei ucenici de brutărie.

Într-adevăr, toţi trei erau îmbrăcaţi în şorţuri albe. Primul dintre ei era mic de statură şi gras, avea nas ascuţit şi priviri pătrunzătoare. Al doilea era înalt şi slab. Glasul lui părea foarte melancolic. În sfârşit, al treilea avea o burtă cât un butoi, umeri ca un bou şi nas rumen. Cei trei întreţineau cu patronul de la "Chiorul care primeşte" o conversaţie foarte aprinsă. Gazda

părea să-i cunoască foarte bine şi le făcea dojeneli prieteneşti.

— Aşadar, spunea el, sunteţi hotărâţi? Vreţi să părăsiţi brutăria prietenului meu Lescot pentru a vă face comedieni? Nu ştiu ce v-a apucat!? Parcă aţi fi stăpâniţi de diavol!...

— Da, ne-am hotărât, spuse cel cu nasul ascuţit. Părăsim copaia pentru carul lui Thespis.

— Dar, dragul meu Legrand, mai gândeşte-te puţin!

— Nu mai există nici un Legrand. De acum înainte mă numesc Turlupin.

— Dar tu, scumpul meu Guéru, atât de gingaş şi de politicos, nu vrei să mai chibzuieşti oleacă?!

— Guéru a murit!, răspunse cel cu glasul melancolic. Mă numesc Gautier-Garguille. Jos cuptorul! Trăiască estrada!

— Dar dumneata, Robert, atât de paşnic, atât de...

— Nu mai există nici un Robert, spuse cel cu nasul lucios. Eu sunt Gros-Guillaume. Cred că aceasta se vede cât de acolo. S-a dus cu făina de pe obraz! Mie mi se potriveşte numai masca antică.

Patronul tavernei scoase un oftat adânc şi privi compătimitor pe cei trei tineri.

— Iată, exclamă Cogolin, trei băieţi care îmi sunt tare simpatici.

Tânărul cu nasul ascuţit, care părea a fi cel mai mare dintre toţi, adică Legrand, adică Turlupin, continuă adresându-se patronului tavernei:

— Dar, până să putem juca pe scena unui adevărat teatru, că domnii aceia din strada Mauconseil, avem nevoie de un loc acoperit pentru a putea da reprezentaţiile noastre. De aceea, scumpe Maestre, ne-am gândit la dumneavoastră...

— La mine?!, strigă patronul. Nu, nu, eu nu vreau să mă vând diavolului!

— Dar ai, spuse Turlupin fără să se descurajeze, un hangar care poate adăposti o sută de spectatori... fără a socoti estrada. Vrem hangarul dumitale. Şi-ţi vom da un sfert din încasări.

— Un sfert din încasări?, se miră patronul momit. Şi cât va trebui să plătească fiecare spectator?

— Pentru a asista la comediile noastre, fiecare va trebui să plătească doi soli şi şase bani. Socoteşte! Chiar dacă am avea în fiecare seară numai o sută de spectatori... te vei îmbogăţi repede.

Patronul socoti. Şi, desigur, găsi că suma promisă, fără să fie o adevărată avere, era destul de tentantă; căci, întinzând mâna, spuse:

— Bine, fie cum spuneţi voi!

— S-a făcut, strigară într-un glas cei trei tineri.

Şi astfel luă naştere echipa de teatru Turlupin, Gautier-Garguille, şi Gros-Guillaume; care în curând avea să devină atât de celebră, încât va nelinişti pe comedienii oficiali.

— Dar asta nu este tot, spuse Legrand-Turlupin, după ce cei patru oameni goliră o sticlă cu vin în cinstea viitoarelor lor succese; mai avem nevoie de un personaj, care, de altfel, va avea rolul cel mai uşor, căci nu are nimic de spus; Gautier-Garguille, Gros-Guillaume şi eu ştim destul de bine să desfătăm publicul. Din păcate, însă, nici unul din noi nu se pricepe destul de bine să primească lovituri. Ne trebuie unul care să ştie să se lase bătut zdravăn.

— Să primească lovituri, se miră patronul înmărmurit. Să nu vă bazaţi pe mine pentru rolul acesta.

În acest moment, Cogolin, care auzise întreaga discuţie, înaintă spre Turlupin, îşi puse mâna pe piept şi, cu faţa aureolată de un surâs îngeresc spuse:

— Eu, domnule! Eu ştiu!

Cei trei tineri priviră o clipă faţa acestui chel zâmbăreţ, înfăţişarea mizerabilă şi vrednică de milă a acestui trup îndoit din mijloc într-un salut respectuos.

— Bine!, spuse Turlupin!

— Foarte bine! adaugă Gautier-Garguille.

— Nici nu se poate mai bine!, exclamă Gros-Guillaume.

Cogolin salută respectuos şi se depărta de cei trei viitori comedieni. Stătea timid în faţa lor, ca şi când s-ar fi aflat în faţa a trei judecători. Turlupin îl privi mai cu atenţie şi îi spuse:

— Aşadar, prietene, ştii să primeşti lovituri?

— De vreo câteva zile fac exerciţii continue, răspunse Cogolin. Lovituri de băţ, pumni, lovituri de picior, zgârieturi de ghiare... vă asigur, domnilor, că ştiu să le primesc pe toate. Se pare că aceasta este menirea mea. Domnitor, am încercat toate meseriile, dar nici una nu s-a prins de mine. Se pare că numai loviturile mi se potrivesc. Domnilor, sunt în căutarea unei situaţii onorabile. Nu cer drept leafă decât mâncare şi locuinţă. Şi chiar m-aş putea lipsi de culcuş; am unul. Dar, pentru numele lui

Dumnezeu, vreau să fiu asigurat că voi mânca atunci când mi-e foame şi că voi bea atunci când mi-e sete. Puneţi-mă la încercare şi să mă spânzuraţi dacă n-o să vă mulţumească felul meu de a primi loviturile.

Prin aceste cuvinte, Cogolin obţinu tot succesul pe care-l dorise. Pe loc, fostul grăjdar al cavalerului de Capestang, fostul valet al astrologului, al profesorului şi al farmacistului fu angajat în societatea Turlupin în calitate de valet de comedie, chiar în condiţiunile pe care singur le pusese; adică, în schimbul hranei avea să primească lovituri.

Sărmanul Cogolin! în sfârşit, găsise o poziţie socială!

Capitolul X "Săgeata"

Cavalerul de Capestang pierduse cunoştinţa în momentul în care, legat prin cele două inele de planşa de fier, începuse să coboare spre fundurile nevăzute ale puţului. Puţul, fără fund vizibil, îi păru ca fiind locaşul Groazei. Strigătele lui îi răsunau în urechi întocmai ca şi ţipetele Spaimei care îl chema. Leşină.

Când îşi reveni în simţiri, se trezi într-un pat confortabil. Privi în jurul lui şi îşi dădu seama că se află într-o cameră împodobită şi mobilată cu simplitatea obişnuită dar costisitoare a încăperilor de mâna întâia, dintr-o ospătărie şi ea de mâna întâia, în faţa lui se aflau două ferestre; şi deoarece lumina străbătea printre perdelele întredeschise, fu cutremurat de o gingaşă tresărire, asemănătoare cu aceea pe care o resimţi la revederea unui spectacol emoţionant, pe care nu l-ai mai văzut de mai mulţi ani.

— Cum! se miră el. Soare?

Acesta fu primul său cuvânt şi prima lui impresie. Fără să se întrebe unde se află sau cum ajunsese acolo, contemplă mai mult timp razele soarelui.

— Ce dimineaţă frumoasă!, gândi cavalerul. Ei drăcie! Ce plimbare minunată îmi va prilejui admirabila mea "Săgeată"! Plimbarea îmi va alunga greutatea pe care o simt în cap! Oare, ce dracu' am băut ieri-seară?

Ridică puţin capul. Dar capul îi căzu imediat, ca şi cum ar fi fost legat de pernă. Rămase nemişcat, cu privirile aţintite spre imaginile care se perindau necontenit prin faţa ochilor, asemănătoare unor viziuni îndepărtate, spulberate de îndată ce apar. Revedea momentele mai însemnate ale bătăliei de la "Regele Henric"; apoi, tot cu destulă limpezime, închisoarea unde murise de foame şi de sete; apoi, mult mai vag, apariţia necunoscutei care îl îngrijise şi îl vindecase; apoi, şederea lui într-o cameră subterană, sub privegherea uriciosului nubian; în sfârşit... acum, imaginile se ştergeau din ce în ce mai mult. Umbrele se adunau în acest colţ al memoriei sale. Puţul, planşa de fier, şurubul uriaş, mecanismul acelor obiecte de fier care scârţâiau, toate aceste lucruri reînviau în amintirea lui sub forma unui vis înfricoşător, înspăimântător, iar imaginaţia lui încerca să reconstituie peripeţiile acestui vis...

— Ce coşmar, îşi spuse cavalerul. Dar ce, am ieşit din camera subterană? Dar doamna care m-a îngrijit... unde este? Ce s-a întâmplat cu ea? Oare şi ea a fost doar un vis? Dar diavolul acela negru?... Ei, dar cine sunt aceşti doi?

Căci, într-adevăr, în acel moment, doi bărbaţi intraseră în cameră. Se apropiară de patul lui. Unul era îmbrăcat într-o haină neagră, celălalt, îmbrăcat în alb, îşi ţinea boneta în mână. Primul era înalt, subţire, slab, palid şi purta ochelari pe nas. Al doilea era scurt, gros şi avea o faţă roşie, împreună alcătuiau o apariţie fantastică.

— Cine sunteţi?, strigă Capestang. Unde mă aflu? Cine m-a adus aici?

— Taci, îi porunci cel îmbrăcat în haine negre.

Şi îi luă mâna.

— Tăcere!, strigă celălalt aruncând spre uşă priviri speriate.

— Ei, dar ce, domnilor, strigă Capestang, sunt într-o casă de nebuni? Poate sunt nebun chiar eu însumi, nu? Cine sunteţi?

Aceste exclamaţii fură întovărăşite de o mulţime de înjurături. Cavalerul, privindu-l furios pe cel cu haine negre, continuă:

— Ai o mutră care ar putea să ucidă un om. Numai privindu-l prin ochelarii dumitale...

— Domnul şi-a recăpătat cunoştinţa, spuse bărbatul în haine negre. Medicamentul a făcut minuni! Să-i mai scoatem sânge de vreo câteva ori; şi... până într-o lună va fi complet vindecat. Febra scade mereu.

— Lua-te-ar dracu! ţipă cavalerul, încearcă, numai, să-mi scoţi sânge!... Nemernicule, acum nu mai mă mir pentru ce mă simt atât de slăbit. Ai profitat de ocazie pentru a-mi fura sânge!

Medicul — căci cel cu haine negre era doctor — îşi scotea de-acum instrumentele. Capestang ridicând perna i-o aruncă cu putere în cap.

Medicul se grăbi spre uşă, dar înainte de a trece pragul se întoarse şi strigă:

— Ţi se va lua sânge: dacă nu, îmi pierd boneta de medic!

— Caraghiosule! Am să te înjunghii ca pe un pui, am să te frig în propria-ţi zeamă, tună cavalerul.

Nu putem şti până unde ar fi mers disperarea cavalerului, dacă celălalt bărbat, după ce-l condusese pe doctor până la uşă, nu s-ar fi apropiat de pat şi nu i-ar fi spus lui Adhémar:

— Vorbind despre pui, domnule, nu cumva aţi vrea să gustaţi unul din claponii noştri?

— Aşa îmi placi, prietene! Cine este nemernicul care a ieşit acum de aici şi care vrea să mă asasineze?

— Un renumit medic.

— Dar dumneata cine eşti?

— Maestrul Gorju, patronul ospătăriei "La cei trei Regi".

— Minunat! Iată o meserie cu care nu trebuie să-ţi fie ruşine! Foarte bine, maestre, primesc cu plăcere un sfert de clapon; cu o singură condiţie, însă: să fie pus pe o plăcintă bine rumenită şi escortat de două sticle de vin de Anjou.

Patronul dispăru cu repeziciunea zborului unei rândunici, şi se reîntoarse curând împreună cu un băieţaş ce aducea o tavă încărcată. Îl ajută pe cavaler să se scoale şi să se îmbrace. Lui Capestang îi mai vâjiia capul, totuşi se simţea destul de puternic să pornească un viforos atac împotriva claponului. După ce închise cu grijă uşa, Gorju îl servi cu multă atenţie.

"Minunat!, gândea cavalerul, îmi pare foarte asemănător cu ospăţul pe care l-am găsit, în mod cu totul neaşteptat, în castelul de la Meudon."

Dar această amintire evocă multe alte gânduri. Imaginea Gisellei îi apăru în minte. Şi resimţi o nelinişte atât de mare încât îi căzu din mână pulpa de clapon pe care o ţinea.

— Doamne, Dumnezeule!, strigă hangiul, oare puterile vă slăbesc din nou?

— Nu, răspunse Capestang, oftând, mi-e sete...

Gorju se grăbi să umple paharul, pe care cavalerul îl goli dintr-o sorbitură. Iar pe măsură ce claponul dispărea şi nivelul vinului din sticle scădea, cavalerul simţea cum îi revin puterile şi cum mulţimea de gânduri trandafirii i se năpusteau în minte, întocmai unor zeiţe gingaşe care i-ar fi surâs.

— Şi acum, dragul meu prieten, se adresă Capestang patronului, afundându-se şi mai mult în fotoliul în care stătea, explică-mi, te rog, cum de mă aflu aici şi de când sunt la dumneata: explică-mi cum se face că am găsit la căpătâiul meu acest minunat costum pe care îl port acum şi această sabie care îmi face impresia că vine de-a dreptul de la Milano; explică-mi cum de am fost instalat în cel mai frumos apartament al uneia din cele mai elegante ospătarii din întregul Paris…

— Cea mai elegantă, domnule!…

— Fie! Aşadar, prin ce minune, eu, un sărman aventurier fără o leţcaie, merit atenţia unui om atât de însemnat ca dumneata.

— Domnule, răspunse patronul, sunteţi aici de şapte zile. Timp de cinci zile şi cinci nopţi aţi aiurat. Alaltăieri, febra a trecut. Ieri aţi dormit buştean. Iar azi sunteţi pus pe picioare. Să mulţumim lui Dumnezeu că sunteţi în stare să vă ridicaţi, să mergeţi, să... să…

— Şi să plec, nu?

— Apartamentul este plătit pentru o lună, domnule. Inclusiv mâncarea şi doctorul. Sunt obligat să vă spun acestea, adăugă Gorju înghiţind în sec.

— Ei drăcie! Dar cine m-a adus aici? Care diavol!? Care înger?

— Un bărbat, domnule. Un vlăjgan solid, pe legea mea!

— Un bărbat? Spune-mi, un negru? Un fel de maur sau de nubian?

— La drept vorbind, spuse Gorju stingherit, nu am putut observa culoarea pielii sale.

— Şi cine a plătit? Tot vlăjganul acela?

— Nu, domnule. O doamnă pe care nu o cunosc, adăugă Gorju tot atât de stingherit. V-a pus în patul acesta şi mi-a dat mai multe porunci, atrăgându-mi luarea aminte că dacă nu urmez întocmai ordinele ei, voi fi jupuit de viu.

— Tocmai pe dumneata, care ai obiceiul să jupoi pe alţii! O mică schimbare, deh!

— În orice caz, domnule, vlăjganul care v-a adus şi doamna care a plătit au dispărut atât de repede încât nu am mai putut afla nici cine sunt şi nici încotro s-au îndreptat. Iată, domnule, asta-i totul!

— Şi crezi că m-ai lămurit? tună aventurierul cuprinzându-şi fruntea în mâini. Aş lăsa să mi se ia sânge de douăzeci de ori — aşa cum m-a ameninţat caraghiosul acela — numai ca să pot înţelege ceva! Totul bâjbâie în întuneric, ca şi în puţul din coşmarul meu, adăugă Trémazenc tresărind. Ia spune-mi, prietene, susţii că timp de cinci zile am aiurat, nu? Nu cumva am vorbit de un puţ fără sfârşit, cu un şurub şi o planşă care se învârtea?

— Ba da, domnule. Vorbeaţi, în visele dumneavoastră, destul de tare. Ieri sau alaltăieri aţi pomenit de toate lucrurile acestea!

— Ştiam bine că era un coşmar, murmură cavalerul. Iar narcoticul pe care l-am băut pe când eram în camera subterană mi-a fost administrat tocmai pentru a putea fi transportat aici. Restul l-am visat, iar febra care a durat şapte zile mi-a fost pricinuită de narcotic.

De fapt, cavalerul nu credea nici un cuvânt din toată explicaţia aceasta. Dar, numai la gândul că şurubul Groazei ar fi existat în realitate, părul i se zburlea în cap, fruntea i se acoperea de broboane de sudoare rece, iar inima înceta să-i mai bată,

— Aşadar, continuă el, după câte îmi spui, mai pot întârzia aici încă vreo cincisprezece zile fără să fiu nevoit pentru aceasta să-mi desfac punga; lucru care mi-ar fi foarte greu, căci nu am deloc pungă.

— Exact douăzeci şi trei de zile, spuse Gorju suspinând. Şi veţi ocupa cel mai frumos apartament al ospătăriei. Veţi avea

mâncărurile cele mai scumpe şi vinurile cele mai bune. Doamna a spus: "ca pentru un prinţ". Astfel, douăzeci şi trei de zile veţi fi tratat ca un adevărat prinţ.

— Într-adevăr, spuse cavalerul îndreptându-se, insignele familiei mele valorează tot atât de mult ca şi ale unui prinţ.

— Nici nu mă îndoiesc, domnule! Aşadar, spuneam: douăzeci şi trei de zile.

— Nu, dragul meu, linişteşte-te, spuse cavalerul surâzând. Cele douăzeci şi trei de zile vor fi câştigul dumitale şi vrednica răsplată pe care o meriţi pentru îngrijirea mea la modul dezinteresat.

— Domnule, strigă Gorju entuziasmat, nu ştiu dacă aveţi insignele unui prinţ, dar aveţi desigur generozitatea unuia din ei! Domnule, sunt servitorul dumneavoastră prea plecat.

— Prietene, fără voia mea am fost adăpostit aici, în timp ce îmi pierdusem cunoştinţa. Nu se potriveşte că mândria unui Capestang să primească dărnicia unei necunoscute, atunci când poate merge pe picioarele lui şi când are un braţ care să-l apere.

— Aşadar, domnule, mă veţi părăsi?

— Chiar astăzi, prietene!

O luptă aprigă părea că se dă în mintea Maestrului Gorju. Îţi făcea impresia că este zgâlţâit de doi demoni, amândoi tot atât de înfricoşători: zgârcenia şi frica. Până la urmă, frica fu mai puternică.

— În acest caz, domnule, spuse el surâzând misterios, doamna necunoscută mi-a dat această pentru a v-o dă în ziua plecării dumneavoastră. Şi deoarece acea zi a sosit...

Patronul ospătăriei puse în faţa lui Capestang o pungă de mătase. Cavalerul o goli. Conţinea o sută de pistoli. Rămase un moment gânditor. Apoi, ridicându-se, îndepărtă monedele de aur şi îşi puse punga la piept.

— Păstrez punga, spuse el. Dumitale ţi se cuvin pistolii!

— Domnule, se bâlbâi Gorju, lucrul acesta a fost prevăzut de doamna. Voi fi trimis la Bastilia, dacă…

— Foarte bine, atunci dă banii neghiobului acela. Să fie pentru transfuziile pe care nu mi le-a făcut. Cât pentru cele pe care mi le-a făcut, îi voi plăti printr-o sută de lovituri de picior în burtă. Bună ziua şi mulţumesc, prietene!

Şi rostind aceste cuvinte, cavalerul îşi încinse sabia şi ieşi.

Gorju rămase atât de uimit şi de emoţionat, încât parcă el suferise de febră.

— Mai întâi să vedem ce s-a întâmplat cu "Săgeata", îşi propuse cavalerul când fu afară. Fără de el sunt ca fără o mână!

Cititorii au uitat, probabil, că cei doi cai — al lui Cogolin şi al lui Capestang — fuseseră adăpostiţi la hanul "La bună întâlnire", pe strada Vaugirard, situat puţin mai departe de "Regele Henric". Dar Capestang nu uitase.

Pentru a se duce la "Buna întâlnire" fără a trece prin faţa palatului lui Concini, Capestang nu avea decât să străbată Vieux-Colombier şi strada Pot-de-fer, să urce spre şoseaua Vaugirard. Dar Capestang s-ar fi socotit dezonorat dacă ar fi trebuit să procedeze astfel. De aceea, trecu prin faţa castelului de Ancre, către care se îndreptase atât de voios în ziua sosirii sale la Paris, dar care acum îi părea mai sinistru chiar decât Bastilia sau Temple. Şi cu toate acestea, el nu avea habar de ce se petrecea în acel palat unde, într-o cameră subterană, fusese prizonier timp de o lună şi nici nu bănuia măcar că în subterana acelui castel se afla îngrozitoarea realitate a coşmarului său.

După ce depăşiră marele portal al palatului înţesat de gărzi, doi gentilomi ce veneau dinspre palat mergând la braţ se opriră deodată zărindu-l pe Capestang, care, cu pasul măreţ, cu capul sus, cu mâna pe mânerul sabiei, cu atitudinea trufaşă, trecea de cealaltă parte a străzii,

— Uite-l!, strigă Chalabre. Am impresia că cu cât îl ucidem mai des, cu atât îşi râde mai mult de noi.

— Fanfaronul! exclamă Bazorges. Diavolul!

Păliră. Dar revenindu-şi repede din emoţia ce-i cuprinsese, îşi şoptiră câteva cuvinte. Bazorges se întoarse în grabă la palat. Chalabre se puse să-l urmărească pe Fanfaron la o depărtare de douăzeci de paşi.

Ajuns la intrarea hanului unde se afla adăpostit calul său, într-o curte mare, cavalerul văzu patru oameni, dintre care unul era servitorul grajdului, care plimbă un cal, iar ceilalţi trei priveau. De la primă privire, Capestang îşi recunoscu calul. Dintr-o a doua privire îl recunoscu pe Cogolin şi pe maestrul Garo, stăpânul ospătăriei "La buna întâlnire". Aruncându-şi ochii asupra acelor oameni îl recunoscu pe cel în faţa căruia Garo şi Cogolin porunciseră să fie plimbată "Săgeata" cu scopul de a o vinde. Era unul din spadasinii lui Concini, pe care îl chiorâse

dintr-o singură lovitură de sabie în ziua în care, după convorbirea lui cu mareşalul, riscase să fie asasinat de "obişnuiţi": era domnul Pontraille,

"Săgeata" avea un mers trufaş, ţinea genunchii ridicaţi şi coada învârtoşată. Era mlădioasă, nervoasă, minunată. Servitorul aduse calul în faţa grupului alcătuit din Pontraille, Garo şi Cogolin. Pontraille deschise gura calului, îi ridică pleoapele, îşi trecu mâna pe spinarea lui pentru a se convinge că nu este gâdilos, îşi roti pălăria cu pene prin faţa ochilor săi, pentru a vedea dacă nu este fricos; în sfârşit, supuse animalul la o cercetare amănunţită, aşa cum ar fi făcut orice călăreţ priceput în momentul în care ar fi cumpărat un cal, "Săgeata" se supunea cu blândeţe tuturor acestor cercetări. Pontraille puse să fie înşeuată, o încalecă, o sili să meargă deandăratelea, să înainteze în trap şi în galop, pe partea dreaptă şi pe cea stângă, să se învârtească în semicerc şi în cerc complet. În urmă descălecă în faţa lui Garo:

— Minunat animal zise el, îl cumpăr, dragule! Mi-l vei aduce mâine de dimineaţă la palatul Ancre. Şi-ţi vei lua cele cinci sute de livre pe care le ceri.

— Ceea ce reprezintă un preţ foarte mic pentru un asemenea giuvaer, spuse Garo frecându-şi mâinile.

— Exact! adăugă Pontraille, continuând să admire bidiviul pe care servitorul îl ducea în grajd.

În acel moment, plecat nu se ştie din ce parte, răsună un fluierat subţire. "Săgeata" ciuli urechile, ridică botul în sus, desfăcu nările şi, cu ochii strălucitori, începu să bată din picior.

— Ei, potoleşte-te! îi strigă servitorul trăgându-l de frâu.

Drept orice răspuns, "Săgeata" se înălţă pe picioarele de dinapoi, apoi se lăsă în jos, executând astfel o săritură minunată şi se slobozi din mâna servitorului, pe care îl aruncă la zece paşi de el. Garo se năpusti asupra lui cu multă energie, mai ales că voia să dovedească blândeţea animalului. Dar, atunci, la auzul unui al doilea fluierat, calul începu să salte brusc, să se ridice în două picioare, să fugă în cerc, să necheze…

— Ei, dar mi se pare că am mai văzut eu o dată nebunia asta! exclamă Pontraille. Da, da, acum îmi amintesc; în pădurea Meudon. Ei, drăcie! Dar acesta este calul Fanfaronului! Nu-i aşa?

Grăbit, palid, Pontraille părăsi curtea hanului, fără a lua în seamă pe Garo, care îi jura că niciodată... pentru prima oară...

Spadasinul se îndreptă în fugă spre castelul Mareşalului de Ancre. Garo, furios luă un bici şi se apropie de "Săgeata" care, liniştită acum ca un mieluşel, sforăia întocmai unui animal care şi-a învăţat bine lecţia. Garo ridică biciul.

— Ia seama! răsună un glas în spatele lui, vei fi omorât.

Garo se întoarse şi rămase înmărmurit de uimire, ca şi cum ar fi văzut capul Meduzei.

— Domnule cavaler! bâigui el palid.

— Domnul cavaler!, strigă Cogolin bucuros. Stăpânul meu! Iubitul meu stăpân!...

Sărmanul Cogolin nu putu să vorbească mai mult. Fie din pricina fricii, fie — mai probabil — din cauza prea marii bucurii, se clătină pe picioare şi căzu în genunchi aproape leşinat.

— Hai, ridică-te!, îi spuse Capestang întinzându-i o mână. Te iert de gândul ce l-ai avut când ai vrut s-o vinzi pe "Săgeata".

— Domnule, bâigui Cogolin, sunteţi chiar dumneavoastră? Niciodată nu am resimţit o asemenea bucurie, nici chiar în ziua în care m-aţi salvat de mâna aceea blestemată care mă strângea de gât...

— Ei drăcie! Dar, ridică-te o dată! Ai timp şi mai târziu pentru închinăciunile tale! Cum? Nu vrei să-mi iei mâna?

— Din respect, domnule cavaler! Din respect!

Capestang îl luă pe Cogolin de urechi şi îl ridică.

— De-abia acum, domnule, sunt convins că sunteţi chiar dumneavoastră în carne şi oase.

— Ei, stăpâne, strigă Capestang, ia dă-ne o sticlă de vin să-l înzdrăvenim puţin pe grăjdarul meu...

"Săgeata" se apropie şi-şi sprijini capul de umărul stăpânului său. Capestang o mângâie cu multă duioşie murmurând:

— Da, eu sunt... foarte bine... ne vom relua plimbările, vitejiile noastre... nu ai slăbit deloc... ai fost bine îngrijită... să nu ai nici o frică... nu te voi mai părăsi.

"Săgeata" fu dusă în grajd, iar Capestang intră în salonul hanului, urmat de Garo, care tremura, şi de Cogolin, care se rotea în jurul cavalerului ridicând braţele spre cer, zvârlindu-şi pălăria în aer şi prinzând-o în mâini; în sfârşit, făcând fel de fel de nebunii pe care le însoţea cu felurite exclamaţii şi strigăte de bucurie. Capestang era tare emoţionat, dar socoti că trebuie să se arate nepăsător. Iar după ce îl sili pe Cogolin să bea un pahar

plin, care într-adevăr îl întări mult, îi spuse:

— Acum explică-mi, neghiobule, trădătorule, nemernicule, pentru ce ai vrut să-mi vinzi calul?

Cogolin întoarse capul spre Garo, ca pentru a implora ajutorul lui, dar hangiul dispăruse.

— Domnule... nu eu... vă jur. Cea mai bună dovadă este faptul că în ziua în care v-am văzut dus de oamenii aceia, însângerat şi rănit, am uitat şi de calul meu şi de al dumneavoastră — atât de mare era durerea mea.

— Sărmanul băiat! exclamă cavalerul.

— Durerea, domnule, dar şi mizeria! Însă, ieri, domnul Turlupin…

— Turlupin?

— Da. Aşadar, domnii Turlupin, Gautier-Garguille şi Gros-Guillaume...

— Gautier-Garguille şi Gros-Guillaume! Dar, ce înseamnă toate aceste nume?

— Aceşti domni au format o asociaţie de comedieni, în care m-au angajat şi pe mine.

— Te-ai făcut actor de comedii acum?, întrebă cavalerul uimit.

— Da, domnule. În taverna "La chiorul care primeşte". Sunt băgat într-un sac şi nu am de primit decât o ploaie de lovituri… dar trebuie să vă spun din capul locului că domnii aceştia se îngrijesc să lovească pe de lături.

Cavalerul izbucni în râs.

— Ei, domnule, mai spuse Cogolin, care râdea şi el de bucurie, uneori loviturile îmi ating rinichii, dar nu-i nimic… sfat obişnuit. Cum spuneam acelor domni, m-am deprins; am învăţat. Aşadar, ieri, pe când domnii aceştia discutau între ei, au spus la un moment dat că au nevoie de nişte cai. Mi-am adus aminte atunci de roibul meu şi de doamna "Săgeată". Şi m-am gândit că, datorită preţului acestor două animale, v-aş putea înlătura o umilinţă!

— O umilinţă, mie? Vrei să-ţi smulg urechile?

— Domnule, spuse Cogolin, sunt grăjdarul dumneavoastră, nu? Ce-ar fi povestit istoria dacă ar fi aflat că grăjdarul unui Trémazenc de Capestang a fost nevoit să primească lovituri de băţ pentru a putea trăi?

— Ei, dar asta este foarte adevărat! Nu eşti prost deloc,

dragul meu! Bea paharul acesta şi continuă.

— Aşadar, reluă Cogolin după ce goli paharul întins de Capestang, mi-am spus că trebuie să-mi găsesc o situaţie în lume şi că voi găsi această situaţie datorită banilor pe care îi voi câştiga vânzând cei doi cai. Am venit aici. Mai întâi am vorbit cu Maestrul Garo, care a început prin a-mi cere o sută cinci livre pentru hrană animalelor, apoi mi-a promis să găsească un cumpărător dacă îi dau şi lui jumătate din preţul vânzării. Am consimţit. În salon se afla un cavaler care golea o sticlă de vin. Maestrul Garo i-a vorbit. Calul dumneavoastră a fost scos din grajd... restul ştiţi! Dar, trebuie să vă mai spun că eram foarte nenorocit că trebuie să vând bidiviul stăpânului meu, şi aceasta cu atât mai mult cu cât doamna "Săgeată" îmi amintea de acest stăpân pe care îl credeam mort.

— Mă credeai mort, sărmanul meu Cogolin?

— Credeţi, domnule, că fără această bănuială mi-aş fi îngăduit să vă vând calul?

— Desigur, te-ai putut înşela uşor, de vreme ce eu însumi m-am crezut mort. Dar acum... iată-mă. S-a zis cu loviturile de băţ... S-a isprăvit cu trupă de comedieni... Cogolin, îţi vei relua serviciul: vei fi grăjdarul meu!

— Domnul Cavaler poate fi convins că în momentul acesta aş fi în stare să primesc o sută de lovituri, atât de mare este bucuria de a vă găsi şi de a putea relua onorabila situaţie pe care am avut-o pe lângă dumneavoastră.

— Sărmane Cogolin, de azi înainte nu mă mai vei părăsi. Dar ai suferit chiar atât de mult?, întrebă Capestang înduioşat.

— Mizeria, domnule, strigă Cogolin ridicând braţele. Foamea, setea, frigul, căldura, febră, mm ia — am cunoscut toate lipsurile, domnule. Am văzut pe urmele mele toate aceste spectre. Respins, batjocorit de toţi, am fost renegat chiar de Maestrul Lureau, batjocorit chiar de imbecilul acela de Lanternă.

Lanternă, îi întrerupse cavalerul, mi se pare că am mai auzit de acest nume...

— Da, domnule, este valetul de încredere al domnului marchiz de Cinq-Mars.

— Cinq-Mars, murmură cavalerul tresărind.

— Acum, vă daţi seama cât de bine mi se potrivea numele de "Ghinion". Într-o dimineaţă, pe jumătate mort de foame, neavând decât pielea pe oase, care să mă deosebească de un

cadavru, mă dusei la Lanternă nădăjduind să găsesc la el jumătate, cel puţin jumătate de prânz, (pentru că nici eu nu eram decât o jumătate de om). Fatalitate! Am sosit tocmai în momentul în care Lanternă încăleca. Pleca la Orléans, pentru a se întâlni acolo cu marchizul şi marchiza Cinq-Mars... ei, domnule, dar ce aveţi?

Capestang oftă din adâncul sufletului. Palid ca un mort, se ridică, prinse mâna lui Cogolin, înmărmurit de groază şi, cu glas răguşit, strigă:

— Marchiza de Cinq-Mars? *Aşadar, există acum şi o marchiză de Cinq-Mars!* Ce spui? Repetă!

— Lanternă, domnule, Lanternă mi-a spus aceasta: că tatăl domnului marchiz de Cinq-Mars este pe moarte în domeniul său din Effiat. Atunci, domnul marchiz şi doamna marchiză au plecat numaidecât.

Capestang îi dădu drumul lui Cogolin, îşi duse mâna la frunte şi făcu de două-trei ori înconjurul camerei. Era tare mânios.

— Marchiza de Cinq-Mars! Ei drăcie! Aşadar, căsătoria a avut loc. Giselle! Giselle! Aşadar, este adevărat! S-a cununat cu Cinq-Mars! Dar eu, eu... ce se va întâmpla cu mine? Unde aş putea-o vedea, s-o cert pentru infidelitatea ei? Ei drăcie! I-aş spune, i-aş dovedi...

Nenorocitul cavaler se opri deodată. Un suspin îl înnăbuşi. Dar curând mânia şi gelozia deveniră mai puternice:

— Şi eu, care l-am ferit pe Cinq-Mars! Moarte netrebnicului! Fereşte-te, fereşte-te, fereşte-te…

Şi apoi apropiindu-se de Cogolin.

— De când au plecat?

— Exact de şase zile, domnule, răspunse valetul tremurând.

— Şi spui că se duceau la Orléans?

— Mai întâi la Orléans, apoi la Effiat.

— Bine, du-te şi înşeuează-mi calul!

Cogolin se supuse. Capestang se aşează pe un scăunel, în acest minut. Maestrul Garo, venind dinspre bucătărie, cu boneta în mână, salută şi spuse:

— L-am auzit pe domnul poruncind valetului dumisale să-i înşeueze calul.

— Ei...?, întrebă Capestang încruntând din sprâncene.

— Ei, răspunse Garo, salutând respectuos, îmi îngădui să

atrag luarea aminte domnului că îmi datorează pentru întreţinerea, păstrarea şi hrana cailor, pentru fân, ovăz şi alte lucruri, mai mult de...

— Ai să taci, odată neghiobule?, strigă Capestang cu un glas atât de ameninţător, încât hangiul se lipi cât putu mai strâns de perete. Află că acum nu am nici un ban la mine, continuă cavalerul; dar într-o bună zi voi face avere şi vei fi plătit cu de trei ori atât cât ţi se cuvine. Şi acum, nu-mi mai bate capul; căci de nu, îţi smulg urechile!

— Domnule, spuse Garo, galben de frică, dar încurajat de dreptul său; desigur că nu aţi vrea să ruinaţi pe un biet hangiu. Deoarece nu aveţi bani, vă propun o afacere în urma căreia, pe lângă că mă veţi plăti pe mine, vă va aduce şi un câştig. Lăsaţi-mi calul valetului dumneavoastră şi nu numai că vă scutesc de orice datorie, dar vă mai dau pe deasupra şi o sută cincizeci de livre, pe care vi le plătesc numaidecât.

— Iată o idee; dă-mi, te rog, cei cincisprezece pistoli.

— Domnule, zise Cogolin intrând, caii sunt înşeuaţi!

Garo numără cei cincisprezece pistoli şi-i puse pe colţul mesei. Capestang puse zece în buzunar şi întinse ceilalţi cinci lui Cogolin spunându-i:

— Dragul meu Providenţă, tu vei veni mai târziu; sau, mai bine, voi veni eu să te iau.

— Cum? Domnul nu mă ia cu dumnealui? Domnul mă concediază? Mă alungă? Îl pierd pe domnul tocmai în momentul în care am crezut că l-am găsit o dată pentru totdeauna? Ghinionul mă urmăreşte pretutindeni!

Şi Cogolin izbucni în lacrimi.

— Îmi sfâşii sufletul, spuse Capestang. Dar, oricât de repezi ar fi picioarele tale, tot nu mă vei putea urma pe jos. Longjumeau, Étampes, Orléans şi celelalte... gândeşte-te ce drum lung. Potoleşte-te! Mă voi întoarce curând! Unde vei locui?

— Din păcate, domnule, la colţul străzii Lombardiei, în taverna "La Chiorul care primeşte". Deoarece domnul mă părăseşte, sunt nevoit să mă întorc la Turlupin pentru a primi ploaia de lovituri...

Câteva minute mai târziu, aventurierul nostru încalecă pe "Săgeata", care zburda de nerăbdare şi se îndepărtă în galop, dispărând în fundul străzii Vaugirard. Cogolin, trist, se îndreptă spre strada Lombardiei. Iar Garo, intrând în salonul hanului, găsi

acolo pe Pontraille şi pe Chalabre, despre care ne amintim că-l urmărea pe cavaler încă din strada Tournon.

— Domnilor, spuse hangiul, a plecat spre Orléans, prin Longjumeau şi Étampes.

— Şi Bazorges nu mai vine cu întăririle!, tună Chalabre.

— Să-l atacăm numai noi doi, propuse Pontraille.

— Nu te preface tu singur în Fanfaron, dragul meu. Dacă vrem să prindem pe un asemenea diavol, trebuie să fim cel puţin doisprezece. Şi chiar atunci, după ce este prins şi omorât, revine. Să aşteptăm pe tovarăşii noştri, deoarece noi ştim pe ce drum se îndreaptă.

Capitolul XI "La coşul cu flori"

Era aproape două după-amiază când Capestang ieşi din Paris. Puţin înainte de orele cinci ajunse, pe o ploaie puternică, la Longjumeau şi descălecă în faţa ospătăriei "La Coşul cu Flori", unde se mai oprise într-o după-amiază însorită, cu trei luni înainte. Aventurierul se hotărâse să ajungă până la castelul din Effiat pentru a o învinovăţi pe necredincioasă... dar, de ce să o învinovăţească? Capestang înlătură orice întrebare care l-ar fi putut stingheri. Se hotărâse să o vadă pe Marchiza de Cinq-Mars, să-i vorbească cât mai curând posibil; în orice caz, să n-o lase până ce nu o va copleşi cu amărăciunea lui. Totuşi, nu se putuse împotrivi dorinţei foarte puternice şi duioase de a se opri la Longjumeau. După ce o duse pe "Săgeată" în grajd, începu să străbată ospătăria, amintindu-şi chiar şi cele mai mici amănunte.

Aici, în acest gang, Marion Delorme îl oprise pentru prima oară şi îi vorbise. Aici, în acest coridor, simţise pentru prima

oară privirile duşmănoase ale lui Cinq-Mars ţintite asupra lui. Şi aici, în curtea aceasta, o întâlnise pe Giselle. O apariţie de vis! Tulburat, el o salutase. Ea îl privise o clipă... îl privise ţintă în ochi. Din clipa aceea, începuse o nouă viaţă pentru el.

De atunci, numai pentru tot ceea ce îi putea fi scump ei susţinuse atâtea lupte, îşi sfâşiase trupul şi îşi vărsase sângele. Iar drept răsplată, ea se căsătorise cu Cinq-Mars!

Aventurierul mânca cu poftă. Era mânios. Privirile îi străluceau de furie. De câte ori se gândea la Cinq-Mars, scrâşnea din dinţi: încă unul pe care îl salvase! Apoi se retrase în camera sa şi se aşeză în faţa unei sticle de Saumur, căreia începu să-i povestească durerea şi mânia lui.

Se lăsase noaptea. Unul după altul, toate zgomotele încetară. Tăcerea somnului apăsa asupra lucrurilor şi fiinţelor. Capestang golise demult sticla. Tocmai suna orele unsprezece. Cavalerul se pregătea să se culce.

În această clipă, auzi bătăi în uşă. Deschise. Se trezi în faţa unei fete tinere, foarte palidă, pradă unei spaime care o făcea să tremure. Era o servitoare a ospătăriei. Era Margot. Cavalerul îşi aminti că, atunci când intrase pentru prima oară la ospătărie, Margot îl privise cu multă duioşie şi că, servindu-l la masă, cu câteva ore mai înainte, suspinase de mai multe ori.

— Domnule Cavaler, spuse fata clănţănind din dinţi, fugiţi cât mai repede, veniţi cu mine, v-am înşeuat calul, care vă aşteaptă în curte; poarta este deschisă. Nu aveţi decât să fugiţi.

— Bine! Dar pentru ce să fug? Spune-mi, copilo!

— Vor să vă omoare!, răspunse fata frământându-şi mâinile. Sunt opt sau zece strânşi în salonul cel mic. I-am auzit, înspăimântător!

Capestang îşi strânse centura şi îşi scoase sabia, pe care începu să o şteargă cu o bucată de postav.

— Linişteşte-te, micuţo! Să nu-ţi fie frică (Cavalerul îi înlănţui gâtul şi o sărută; Margot păli şi mai tare). Spui că sunt jos? În salonul cel mic? Opt sau zece? Ei drăcie! Numai opt sau zece? Ei bine, pentru că ţi-e frică, voi fugi. Eşti, într-adevăr, tare drăguţă. (O mai sărută o dată; Margot tremura acum mai tare decât adineauri, când fusese cuprinsă de spaimă). Doamne Dumnezeule! Pe legea mea! Voi fugi, de vreme ce tu mi-ai înşeuat calul! (Vorbea din ce în ce mai aprins. Privirile îi străluceau). Vino, draga mea, condu-mă până la micul salonaş.

Vreau să ascult şi eu puţin, şi apoi să fug. Draga mea săbioară, iată-te pregătită pentru dans, strălucitoare şi gingaşă! Doamne! Doamne!, cum mai tremuri, draga mea! Dar trebuie să fug!

— Veniţi! Veniţi!, strigă Margot suspinând.

Era frământată pe de-o parte de bucuria de a-l salva pe frumosul cavaler, pe de altă parte, de durerea că trebuia ea însăşi să-l îndrume b-o părăsească!

În salonaşul cel mic, în jurul mesei, erau opt sau zece; ba chiar doisprezece. Pontraille şi Chalabre sosiseră primii — spre orele opt — şi descususeră cu îndemânare pe patronul ospătăriei. Apoi sosiseră Bazorges şi Montreval, împreună cu alţi patru dintre obişnuiţii lui Concini.

Spre orele zece sosi şi Louvignac, însoţit de trei mustăcioşi cu săbiile lungi. Cei cinci şefi de secţie pretindeau pentru ei toată cinstea şi tot profitul. Erau de câştigat două sute de mii de livre. Concini fixase această sumă pentru capul cavalerului. Şi-apoi, fiecare din ei era tare furios împotriva Fanfaronului.

În jurul paharelor pline, la lumina fumegândă a unui opaiţ atârnat de un cui, se consfătuiau şi aşteptau momentul prielnic. Privirile lor străluceau, feţele lor exprimau ură. Iar pentru a se încuraja şi mai mult, îşi povesteau "vitejiile". De trei zile încoace, fiecare omorâse cel puţin un om sau doi! Povestirile lor respirau o atmosferă lugubră. Duhul morţii pogorâse în micul salonaş. Toţi aveau o înfăţişare sălbatică. Deodată, sunară orele unsprezece.

— Atenţiune! tună Louvignac. Să nu pierdem prilejui şi de data aceasta. Urcaţi pe această scară! Luaţi-o pe coridor! Uşa a treia, la dreapta! Patru din voi să rămână la capătul gangului şi să omoare pe oricine ar îndrăzni să intervină. Patru din voi să-i păzească pe hangiu, pe servitori şi pe ceilalţi locatari care ar putea face zgomot. Sunteţi patru pentru a-i stăpâni. De ajuns! Ceilalţi opt, pentru Fanfaron!

Blesteme înnăbuşite făcură înconjurul mesei.

— Forţăm uşa cu ajutorul securilor. Iată-le acolo, în colţ! Intrăm toţi opt. Ne năpustim de-a dreptul spre pat, cu pumnalele şi săbiile scoase. Îl străpungem, îl sfâşiem, îl ucidem!

— Moarte diavolului! Ei drăcie! Răzbunare!

Răgete. Respiraţiile greoaie ale unor animale care adulmecaţi sângele!

— Un moment!, strigă unul din ei golind un pahar. Cine îi va

duce lui Concini capul Fanfaronului?

— Eu! — Eu! — Eu! — Eu!

Toţi voiau capul lui. Îşi încrucişau privirile furioase, măsurându-se din cap până-n picioare, ameninţându-se.

— Să tragem la sorţi!, propuse Chalabre.

Chiar în aceeaşi clipă, tunetul căzu asupra lor. Uşa fu dărâmată dintr-o singură lovitură. În acelaşi moment, trei oameni căzură morţi: unul, lovit de mânerul sabiei; alţi doi, nimeriţi în cap cu nişte ulcioare. Chalabre, cu gura deschisă, se trânti la pământ. Iar ceilalţi opt din doisprezece, citi mai rămăseseră în picioare, erau înmărmuriţi de mirare, aşa cum poţi fi când suporţi lovitura unui trăsnet. Un braţ fu ridicat. Strălucirea unei lame. Pumnalul îi scăpă: încă un om la pământ! Atunci, cei şapte, toţi deodată, scoaseră un ţipăt înfricoşător. Capestang, în mijlocul lor, le răspunse prin răgetul unui leu; răcnetul fiarei care, cu nările tremurânde, cu ochii roşii, cu nervii şi muşchii încordaţi, se apropie de vânător:

— Capul meu! Cine vrea capul meu?

Nu mai era un glas omenesc, dar ei pricepură înţelesul răcnetului: înnebunise, era înspăimântător din pricina furiei care îl stăpânea, privirile îi străluceau, respiraţia lui pârjolea, părul îi era zburlit, toate fibrele fiinţei sale tremurau de mânie. Căci numai aceste ultime cuvinte ale spadasinilor îl mâniaseră peste măsură: "să tragem la sorţi". Fără de aceste cuvinte, ar fi trecut şi ar fi fugit. Timp de două minute, înfăţişarea furioasă a dementului fu iluminată de lampa fumegândă. Sângele gâlgâia. Lovituri înnăbuşite cădeau ca ploaia. Se auzeau horcăiturile oamenilor care mureau, în mijlocul acestui zgomot de tânguiri, de blesteme, în lumina strălucitoare a privirilor care luminau camera mai bine decât lampa din tavan, înainte ca să-şi fi scos pumnalele sau săbiile, înainte ca să aibă timpul de a se pune în gardă, alţi doi căzură; doi asasini deschiseră o fereastră, săriră prin ea şi dispărură în întuneric.

— Capul meu!, răgea nebunul. Capul meu (spumega de furie), cine vrea să-mi taie capul? Capetele voastre! Am nevoie de ele!

Doi dintre spadasinii rămaşi încercară să-l atace pe la spate. Le sfărâmă ţeasta dintr-o singură lovitură de cizmă. Ultimii trei care se mai puteau ţine pe picioare — Pontraille, Montreval şi Louvignac — palizi de teamă, îngrămădiţi într-un

colţ, cuprinşi de ameţeala groazei, îl priveau cu ochii plini de spaimă. Capestang se opri, privi în jurul lui, îşi înălţă, cât putu mai mult sabia şi străpungând tăcerea în care palpita duhul morţii strigă cu glas ascuţit:

— Cine doreşte capul Fanfaronului?

Îi zări atunci pe cei trei care mai rămăseseră. Se îndreptă spre el. Ei dădură ochii cu Moartea. Un singur gest să fi făcut aceştia — şi ar fi fost cu toţii morţi. Dar ei nu făcură nici un gest. Groaza îi pietrificase. Superstiţia îi paralizase. Credeau că era cu neputinţă ca acest om să fie ucis. Săbiile s-ar fi spart (ca şi când ar fi fost de sticlă) numai atingându-l pe cavaler!

— Mă predau!, strigă Louvignac, aruncându-şi sabia.

— Nu mă atinge! Cruţă-mă! adăugă Pontraille, aruncându-şi şi el sabia.

— Lasă-mă cu viaţă!, se rugă Montreval, aruncându-şi sabia.

Erau palizi. Tremurau. Erau cât p-aci să cadă în genunchi. În acea clipă se auzi, străpungând tăcerea nopţii, dangătul unui clopot. Hangiul, speriat de înfricoşătoarea bătălie, fugise în curte şi bătea toaca.

Capestang nu avea nici o zgârietură, nici o rană. Demenţa lui se potolise. Îşi şterse sabia roşie şi umedă, o puse în teacă, deschise uşa şi strigă:

— Afară! Plecaţi!

Cei trei spadasini ieşiră lipiţi de zid... După ce trecură pragul uşii, începură să fugă. Urletele groazei care îi stăpânea se pierdură departe, în noapte. Capestang ieşi. La trecerea lui, patroana hanului căzu în genunchi, servitorii fugiră, în jurul casei se auzea clinchetul unor arme. Mai multe forţe se apropiau. Toaca răsuna. Străfulgerările armelor se încrucişau în noapte.

În curte, Capestang o cuprinse pe Margot şi o sărută pe amândoi obrajii. Fata se cutremură de groază şi de fiorii dragostei,

— Fugiţi! murmură ea. Burghezii sosesc înarmaţi. Sunt mai mult de cincizeci. Pe aici, prin poartă din dos,

— Deschide poarta cea mare!

Sărmana fată se supuse. Capestang încălecă. "Săgeata" necheză aşa cum făcea totdeauna în preajma unei bătălii. Cu sabia în teacă, Capestang ieşi şi trecu în trapul calului prin

mijlocul torţelor, prin mijlocul strălucirilor suliţelor. O rumoare înfricoşătoare. Apoi, o linişte apăsătoare. Cavalerul trecu. Nici o suliţă nu-i tăie calea. Rândurile burghezilor se dădură în lături în faţa trapului mândru al bidiviului (care, în această noapte brăzdată de străluciri roşietice, lua înfăţişarea unui animal fantastic). Fiecare se retrăgea, se lipea de ziduri. Ferestrele care se deschiseseră se închideau grăbite. Un minut mai târziu, semeaţă statură a lui Trémazenc se pierdu în întunecimea străzii.

Aventurierul înainta în pas de trap. Era încă furios. Sângele îi fierbea în vine. Bâiguia cuvinte neînţelese. Din când în când, un gest trufaş desemna în spaţiu un semn neînţeles. Din când în când, un ţipăt ascuţit izbucnea din pieptul cavalerului. Atunci, "Săgeata" începea să galopeze, încetul cu încetul, gândurile i se potoleau, încetul cu încetul, redeveni normal. Şi atunci, oprindu-şi brusc calul şi amintindu-şi tot ce se petrecuse, începu să tremure. Sudoarea îi şiroia pe frunte. Murmură:

— Este, oare, cu putinţă? Sunt eu acesta!? Mai trăiesc?

Ajuns la Étampes, trase la o ospătărie şi se culca îmbrăcat, pe un pat de paie. Dormi profund — un somn fără vise — până la orele opt de dimineaţă. Apoi porni din nou la drum; după amiază, după ce parcursese cincisprezece kilometri, ajunse la Orléans.

Se silea să îndepărteze din mintea lui întâmplarea din Longjumeau. Nici nu mai vroia să se gândească la ea. Din când în când, un glas îi tiuia în urechi. Atunci, clătina din cap şi strigă cu glas puternic:

— Doamnă marchiză de Cinq-Mars, să ştiţi că vă dispreţuiesc! Trebuie să mă bat cu soţul dumneavoastră. Săbiile să aibă cuvântul! Şi atunci poate că vă veţi aminti de clipa în care mi-aţi spus: "Te iubesc"!

Se îndreptă de-a lungul malului stâng al Loirei. A doua zi dimineaţă ajunse la Gien. După alte douăzeci şi patru de ore fu la Bourges. În a treia zi de dimineaţă străbătea pădurea Troncais, în a patra zi de dimineaţă era la Gamat. Trecând munţii şi văile, cu părul vâlvoi, cu sufletul îndurerat, dar mereu semeţ pe spinarea calului său, (care nu cerea un pic de răgaz), ajunse spre seară într-un sat străjuit, parcă, de un castel.

— Ce este acolo?, întrebă el.

— Castelul Effiat, răspunse ţăranul căruia i se adresase.

Numai în şapte zile parcursese cele o sută douăzeci de leghe care despărţeau Parisul de Effiat.

Capitolul XII Marchiza de Cinq-Mars

Capestang se îndreptă direct spre castel. Când nu fu decât la o depărtare de vreo cinci sute de paşi, descălecă în faţa unui han; pentru câţiva soli, reuşi să-şi adăpostească calul în grajd. Apoi, strângându-şi centironul, potrivindu-şi pălăria, cu marginea mantiei ridicată de mânerul sabiei, se apropie de marea poartă a castelului; străbătu puntea mobilă şi pătrunse în curtea de onoare, fără ca cineva să-l întrebe unde se ducea sau ce dorea. Ba, observă că, o dată cu el, mai multe femei şi mai mulţi bărbaţi pătrunseră în curte. Toţi aceşti oameni erau îmbrăcaţi în haine de sărbătoare, dar păreau foarte trişti sau... cel puţin se sileau să pară astfel. Clopotul bisericuţei începu să sune cântecul morţilor. Capestang, mirat, se ascunse în spatele unui grup de ţărani şi aşteptă. Curând, în fundul curţii se deschise o poartă şi o procesiune funerară ieşi din interiorul castelului. Duhovnicul marchizului mergea în frunte, fiind urmat de mai mulţi preoţi. Toţi intonau melodii funebre. În fruntea preoţilor venea un paracliser care ducea o cruce. Urmau doisprezece copii îmbrăcaţi în negru şi alb. Apoi, un halebardier ce ducea armele lui Cinq-Mars. În sfârşit, coşciugul, acoperit cu o cuvertură de catifea, dus de doisprezece lachei înveşmântaţi în mare doliu. În urma coşciugului păşea, mai întâi, Henric de Cinq-Mars; apoi, vreo douăzeci de nobili din împrejurimi; apoi, mulţimea vasalilor şi a ţăranilor... Procesiunea se îndreptă cu paşi înceţi, spre bisericuţa situată în aripa stângă a castelului. La fiecare zece paşi, un cântăreţ de biserică striga cu voce solemnă:

"Rugaţi-vă pentru sufletul venerabilului şi puternicului baron Ludovic-Henric Coeffier, stăpânul munţilor şi al câmpiilor, senior de Ruzé, senior de Effiat, Marchiz de Cinq-Mars!".

Capestang tresări gândindu-se că venise special la Effiat pentru a-l provoca pe fiul nobilului senior, la ale cărui funeralii

asista. Mânia care îl îmboldise în tot lungul drumului, dispăru deodată. La trecerea coşciugului îngenunchie, se plecă la pământ şi murmură:

— Cum? Să aduc în această casă, în care a apărut moartea, un doliu mai mare decât primul? Nu, niciodată! Dormi în pace, baron Ludovic-Henric, stăpânitorul munţilor şi al câmpiilor; iar dumitale, Marchiză de Cinq-Mars, îţi spun adio! Dacă ochii dumitale plâng, să ştii că nu eu am pricinuit această crimă.

Era palid. Tremura. Luase o hotărâre eroică. Aruncă în jurul lui o privire fugară în nădejdea de a o mai zări o dată pe cea pentru care venise de atât de departe. Dar în curte nu se mai afla nimeni. Toată lumea intrase în bisericuţă, unde coşciugul Marchizului avea să odihnească alături de mormintele străbunilor săi.

Se ridică şi plecă. Dar, tocmai când ajunse în dreptul porţii, un om îl opri, se înclină şi îi spuse:

— Doamna marchiză de Cinq-Mars îl aşteaptă pe domnul cavaler de Capestang. Dacă domnul cavaler vrea să-mi facă cinstea de a mă urma, îl voi conduce la doamna marchiză.

Capestang păli. În clipa aceea nu avu decât un gând: să fugă, să sară pe spinarea calului său şi să pornească în galop spre Paris. Da, avu acest gând. Dar, când omul porni, făcându-i semn să-l urmeze, el se supuse tăcut. Şi nici o putere pe această lume nu l-ar fi putut împiedica să nu-l urmeze. Se blestemă, dar îl urmă pe Lanternă. Căci Lanternă fusese cel care îi vorbise. Pătrunse undeva; urcă, fără să-şi dea seama, o scară; pătrunse într-un salon sobru şi neprietenos, ca toate saloanele de provincie. Zăpăcit, gâfâind, aşteptă. Deodată, zări o umbră albă. Instinctiv, zdrobit poate de emoţie, Capestang plecă capul, îngenunchie. Toată mânia lui, toate blestemele lui, toată amărăciunea lui dispărură pe dată. Nu era stăpânit decât de uimirea de a se afla în faţa ei. Ea, cu paşi repezi, uşoară întocmai unei păsărele care se apropie de lumină, îi cuprinse mâna şi murmură câteva cuvinte. Capestang, tresărind, se ridică, o privi şi, uimit, crezând că visează, bâigui:

— Marion! Marion Delorme!

— Ştiu ceea ce te uimeşte, spuse Marion cu glas trist. Te miră faptul că marchizul de Cinq-Mars a adus în castelul părintesc pe o femeie ca mine, tocmai în împrejurări atât de grave, tocmai în clipa în care părintele său îşi dădea sufletul.

Poţi să te miri, într-adevăr! Dar am făcut tot ce-am putut! M-am împotrivit! El, însă, îşi închipuia că dacă mă va lăsa în Paris, întregul oraş se va bate în duel pentru a mă răpi.

— Marion Delorme, murmură Capestang, cu glas încet.

De-abia auzea cele ce îi spunea ea.

Marion izbucni în râs, acel râs cristalin şi batjocoritor pe care el îl cunoştea atât de bine.

— Marchiza, pronunţă cavalerul aruncând o privire speriată în jurul lui. Marchiza de Cinq-Mars?

— Fii liniştit, îl asigură ea. Aici nu se afla nici o marchiză de Cinq-Mars, aici se afla doar Marion Delorme!

— Dar ea?

— Cine ea? Mi se pare, prietene, că ţi-ai pierdut minţile.

— Dar, spuse Capestang sfiicios, mi s-a spus "marchiza de Cinq-Mars vă aşteaptă".

— Neghiobul acela de Lanternă mă numeşte astfel... de ruşine, poate. Dar nu există nici o marchiză, prietene. De altfel, aceasta nu ar depinde decât de mine. Dacă aş vrea, ar exista numaidecât o marchiză de Cinq-Mars. Dar nu vreau. Mai întâi pentru acest marchiz; un om atât de darnic, încât chiar eu îi doresc numai binele. Apoi, pentru mine — care vreau, mai înainte de toate, să-mi păstrez libertatea.

O străfulgerare lumină deodată mintea aventurierului. Nu exista nici o marchiză de Cinq-Mars! Lanternă! Cogolin! Giselle! Giselle era la Paris! Căsătoria nu avusese loc. Cea pe care Cogolin şi Lanternă o numiseră marchiză... era Marion! Se clătină. Fu cuprins de ameţeală. Sufletul îi era plin de bucurie. Cuprinse mâna lui Marion şi i-o acoperi cu sărutări.

— Ei drăcie! Respir! Mă înăbuşeam!

— De fericire, exclamă frumoasa Marion, începeam să mă tem că ţi-ai pierdut minţile. Ştiu, acum, pentru ce ai venit la Effiat.

— Pentru ce am venit?, se miră Capestang ridicându-se.

Se transfigurase. Era de nerecunoscut. Strălucea de bucurie.

— Desigur, pentru a-mi săruta mâinile, pentru a-mi mulţumi de cele ce am făcut acolo. Aşadar, maestrul Gorju m-a trădat. Îmi va plăti aceasta!

— Maestrul Gorju?, întrebă uimit cavalerul, bănuind că pluteşte într-o lume de enigme.

— Desigur. Patronul de la "Cei trei Regi".

— Marion, d-ta m-ai dus acolo? D-ta m-ai salvat?

— Da, răspunse Marion cu glas tăios.

Cavalerul îngenunchie. Marion tremură în faţa acestui omagiu de recunoştinţă. Ea, care se aştepta la o mărturisire de dragoste... Palpita. O lacrimă fugară îi străluci în colţul ochilor. Se gândea la Giselle.

Acum, stăteau faţă în faţă. În atmosfera aceasta sobră, neprietenoasă, în mijlocul acestui salon cu mobile vechi, păreau întocmai unor statui. Capestang nu rosti nici un cuvânt de recunoştinţa, dar Marion îşi dădu seama că de acum înainte avea un prieten în stare de orice sacrificiu; chiar de jertfa vieţii.

În cele două ore, cât cavalerul rămase alături de Marion, ea nu rosti niciodată numele Gisellei. Ea dorea din tot sufletul fericirea tânărului cavaler; dar, ar fi însemnat să exagereze dacă el i-ar fi cerut ca ea să contribuie la această fericire.

La întrebările stăruitoare ale Cavalerului, ea îi povesti despre întâlnirea cu Cogolin în strada Saint-Martin, despre hotărârea pe care o luase, despre emoţia şi durerea ei. Apoi, despre sărbătorirea de la palatul lui Concini şi despre cele ce se petrecuseră în subteranele castelului. Capestang află astfel că fusese închis în castelul Mareşalului de Ancre şi că groaznicul lui vis cu planşa de fier era o tristă realitate. Simţea cum este năpădit de groază. Admiră curajul lui Marion. Tresări de spaimă când ea îi vorbi despre Belphégor.

— Şi ce s-a întâmplat cu acest negru, cu acest demon?

— Nu ştiu, răspunse Marion. I-am dat răsplata pe care i-am promis-o şi l-am îndepărtat. Fără îndoială că s-a întors la stăpâna lui, Léonora Galigaï.

— Îl va omorî! Bine-i va face...

— Nu. Mai are nevoie de el, îl va ucide, poate, mai târziu.

— Şi ce răsplată i-ai dat? întrebă Cavalerul.

Marion păli. Coborî privirile.

— L-am salvat de la disperare, răspunse ea surâzând.

— Lucru tare ciudat!, spuse Capestang. Desigur că pentru a corupe pe acest călău, a trebuit să faci ceva înspăimântător sau măreţ. Orice ai fi făcut, îţi datorez viaţa — singurul bun pe care îl am pe această lume. De aceea îţi voi cere un serviciu.

— Un serviciu? Mie?

Se înroşi de emoţie.

— Da, spuse Capestang. La Paris, m-ai lăsat să înţeleg că ai mulţi duşmani. Ei bine, dacă dumneata sau cineva pe care-l iubeşti va fi ameninţat vreodată, dacă va fi nevoie ca o fiinţă să moară pentru dumneata, cheamă-mă. Jură-mi că mă vei chema numaidecât.

— Îţi jur, cavalere!

— Mulţumesc, doamnă!

Îşi spuseră aceste lucruri în modul cel mai simplu, stăpâniţi de o emoţie gravă şi sinceră.

— Şi pentru că veni vorba despre duşmani, adăugă Capesang, dacă domnul Mareşal află că dumneata m-ai răpit din ghiarele lui...

— Nu va afla niciodată. Şi apoi, dragul meu, este altcineva cu mult mai înfricoşător decât el.

— Cine? Spune-mi şi mă întorc numaidecât la Paris pentru a-l provoca!

— Léonora Galigaï, Marchiză de Ancre.

— O femeie! Ei drăcie! Linişteşte-te, săbioară mea!

— Împotriva acestei femei îţi poţi scoate sabia fără ruşine. Concini nu este decât bubuitura trăsnetului: ea, însă, este trăsnetul care omoară. Ia seama, cavalere! Ia seama la valetul pe care îl ai! La pâinea pe care o mănânci! La aerul pe care îl respiri. Léonora te urmăreşte. Te urmăreşte ca şi umbra morţii. Te va ucide surâzând!

— Nu mi-e teamă de ea! Dar, oare, ce i-am făcut acestei femei?

Clopotul bisericuţei se auzi din nou. Vestea sfârşitul înmormântării. Henric de Cinq-Mars trebuia să sosească. Dar Marion ar fi preferat mai curând să se despartă de amantul său, decât să-i spună lui Capestang că prezenţa lui însemna o primejdie pentru ea. Din fericire, aventurierul înţelese singur acest lucru, căci se ridică şi spuse:

— Adio, doamnă! Am venit tare întristat, plec fericit. Un singur cuvânt şi un singur surâs de-ale dumitale au împrăştiat norii care apăsau asupra sufletului meu. Amintiţi-vă de promisiunea pe care mi-aţi făcut-o!

Marion se ridicase de asemeni. Un minut, doar, rămaseră astfel: ţinându-se de mână, ţintindu-se din priviri, faţă în faţă. Deodată, Marion izbucni în plâns. Cavalerul îşi apropie buzele de ochii ei şi îi sorbi lacrimile, ultimele ei lacrimi de dragoste.

— Adio, Marion! murmură el. Gândeşte-te că, acum, ai un frate!

Şi se îndepărtă. La uşa salonului îl aştepta Lanternă care îl conduse prin nişte ganguri întortocheate, prin nişte curţi interioare, până la o răscruce. De acolo, ajunse repede la hanul unde îşi lăsase calul. Şi pentru că mulţi nobili din împrejurimi sosiră acolo, cu prilejul înmormântării lui Cinq-Mars, nimeni nu-l băgă în seamă.

Capestang reluă drumul Parisului. De astă-dată, însă, nu se mai grăbea.

Iarna se apropia. Răbufniri de crivăţ şuierau prin pădure. Ploua. Capestang era ud până la piele. Până pălăriei sale se strânsese. Mantia îşi pierduse culoarea. Punga lui nu conţinea decât patru sau cinci ducaţi. Dar, cât de falnic mergea! Cât de vesel era! Numele Gisellei răsuna puternic în pieptul lui fericit.

…Nu se mai afla decât la o depărtare de câţiva kilometri de Paris, înainte de a porni la drum pentru o nouă etapă, se opri la un han de pe marginea şoselei. Ospătăria avea un aspect jalnic. Dar... pentru o pungă sărăcăcioasă, o ospătărie sărăcăcioasă! Capestang, care nu putea păstra niciodată la el mai mult de cinci-şase pistoli, cheltuia ultimii săi bani cu o zgârcenie uşor de explicat: erau banii "Săgeţii"! Capestang se putea lipsi uşor de mâncare, dar calul său îşi primea regulat porţia întreagă.

Ducându-şi, aşadar, calul în grajd, intră în salonul plin de fum, întunecos şi mizer al ospătăriei, care avea drept firmă doar doi-trei butuci de lemn atârnaţi de uşă. Salonul era foarte mic. Se aflau acolo doar două mese, înaintea cărora stăteau două bănci. Una din aceste mese era aproape de un cămin în care ardea un butuc; cealaltă era la capătul opus al odăii. În jurul primei mese erau aşezaţi doi nobili în faţa unei sticle de vin de care nu îndrăzneau să se atingă, îşi uscau mantiile pătrunse de ploaie.

La intrarea noului venit, nobilii se opriră dintr-o discuţie pe care o întreţineau cu glas scăzut.

Unul din ei, care în pofida cizmelor sale pline cu noroi, avea un aer semeţ, îşi acoperi grăbit faţa cu marginea pălăriei sale, pe care şi-o trase pe ochi. Capestang se apropie de foc. Salută pe cei doi necunoscuţi, dar aceştia nu-l luară în seamă. Aventurierul dădu din umeri, se duse să-şi ia un scăunel, îl aduse în faţa căminului, se aşeză şi bătu în masă cu mânerul

sabiei.

— Iertaţi, domnule, zise cu glas trufaş cel care îşi trăsese pălăria pe ochi, nu vedeţi că mă stingheriţi? Mai este şi acolo o masă! (îi arătă fundul camerei).

Capestang se uită în jurul lui, ca şi cum ar fi vrut să se asigure că aceste cuvinte, îi erau adresate lui.

— Dumitale îţi vorbesc, spuse nobilul cu glas şi mai poruncitor.

— Da? Eu, însă, nu vă vorbesc dumneavoastră, răspunse Capestang mânios; şi îşi întinse picioarele spre foc, cu un gest plin de îndrăzneală.

— Ei drăcie!, dar nu eşti deloc politicos!, spuse necunoscutul. Te voi învăţa eu să vorbeşti... şi mai ales să taci!

— Vă lăudaţi, domnule! Aceste lucruri nu se spun decât cu sabia în mână.

Şi în acelaşi timp, Capestang se ridică. Sângele i se suise în obraz, îşi ţinea mâna pe mânerul sabiei. Necunoscutul făcu la fel. Atunci, tovarăşul lui se aplecă spre el şi îi murmură:

— Ce faceţi, monseniore? Gândiţi-vă că sunteţi aşteptat la Paris! Nu vă mai aparţineţi dumneavoastră!

— Este adevărat! repetă monseniorul bătându-se pe frunte.

Această mişcare îi dezveli faţa, şi Capestang murmură:

— Ducele de Guise!

Capitolul XIII O lovitură măiastră

Guise, urmat de tovarăşul său, se apropiase de uşă. Cei doi cai erau legaţi de pervazul ferestrei ce răspundea în stradă. În momentul în care Ducele vru să pună mâna pe clanţă, Capestang, cu părul vâlvoi, cu pălăria îndreptată ca de bătălie, cu pumnul în şold, se aşeză drept în calea lui. Avea o atitudine semeaţă. Cavalerul vociferă:

— Aşadar, domnule Monsenior, credeţi că puteţi promite oamenilor să-i învăţaţi regulile politeţei şi apoi să fugiţi? Scoateţi-vă sabia, vă rog!

Guise privi o clipă pe cavaler. Faţa lui exprima un neţărmurit dispreţ.

— De-abia acum vă recunosc, spuse el în sfârşit. Prietene Montmorin, acesta nu este decât Fanfaronul!

— Ei drăcie!, mârâi Capestang. Dacă îl recunoaşteţi pe Fanfaron, înseamnă că l-aţi văzut la lucru!

— Da, răspunse rece Guise, l-am văzut spionând în pivniţele palatului ducelui de Angoulême, de unde şi-a salvat pielea doar graţie stăruinţelor unei femei.

Capestang, la auzul acestei insule, se clătină pe picioare şi păli.

— Fanfaronul!, repetă Guise. Un lăudăros, şi nimic altceva! Nu este bun decât pentru a fi cravaşat! Şi vei simţi greutatea cravaşei mele, dragul meu, dacă mi te mai pui în cale!, spuse ei uitându-se spre Capestang. Hai, Montmorin!

— Mânia Cerului!, strigă Capestang. Chiar şi diavolului, dacă mi-ar fi vorbit astfel, i-aş fi smuls coarnele!

Şi în acelaşi timp, cu repeziciunea unui trăsnet, îşi scoase sabia şi se puse în gardă. Dar Montmorin, chiar mai repede decât el, se năpusti spre uşă, o descinse brusc şi strigă:

— Plecaţi, monseniore, în timp ce eu îi voi da o lecţie de respect acestui caraghios.

Ducele de Guise ieşi, sări în şaua armăsarului său şi porni în galop. Capestang vru să se repeadă în urma lui, dar sabia lui Montmorin îi tăie calea. De-abia avu timp să se ferească pentru a zădărnici atacul advers, care l-ar fi ucis pe loc. Aventurierul tremură de mânie; şi-ar fi dat zece ani din viaţă să-l poată urmări pe Guise, dar în faţa spadei lui Montmorin se potoli. Tovarăşul lui Guise nu-l cunoştea pe Capestang şi credea că va isprăvi repede cu el. Căci Montmorin era unul din cei care, datorită sabiei sale, făcea "minuni" în Piaţa Regală. Inventase anume o "lovitură secretă" menită să-i asigure această mişcare "lovitura buricului", căci în acest loc ţintea el de obicei. Încercând puterile lui Capestang prin diferite manevre, strigă:

— Ei, tinere, se vede că nu mă cunoşti!

— Nu, domnule, răspunse aventurierul care, recunoscând superioritatea adversarului său, făcea adevărate minuni, căznindu-se să reziste adversarului său prin diverse mişcări, care ar fi părut adevărate măiestru celor ce cunoşteau marea lui ştiinţă în mânuirea spadei. Nu, domnule, nu vă cunosc, în schimb îl cunosc pe tovarăşul dumneavoastră şi vă asigur că-şi va aminti de această întâlnire,

— Ei, şi ce ai să-i faci, mândrul meu Fanfaron?, întrebă Montmorin, încercând un atac neprevăzut. Ai să-l ucizi?

— Da, dar înainte de a-l ucide, îl voi umili, răspunse Capestang apărându-se.

— Să-l umileşti? Poate că ar fi mai bine să-l duci la Bastilia, nu?

— Întocmai! Iată o idee minunată! Am să-l trimit pe Guise la Bastilia.

— Lăudăroşilor prea puţin le pasă de vorbele lor nesăbuite!...

Şi Montmorin se fandă.

— Nu mai mult faţă de loviturile de spadă.

Capestang înlătură lovitura.

În această clipă, cei doi adversari, în acelaşi timp, plecară săbiile pentru a se mai odihni puţin. Fiecare din ei recunoştea în celălalt un duelist de forţă. Se priviră cu ochi mai binevoitori. Atunci, tovarăşul lui Guise spuse:

— Domnule, eu sunt baronul de Montmorin.

— Şi eu cavalerul de Capestang... Montmorin!... dar am mai auzit de acest nume! Ei drăcie! Vă recunosc, de-acum: v-am zărit într-o zi, duelându-vă în apropierea Pieţei Regale. L-aţi ucis pe potrivnic. Chiar d-voastră aţi inventat "lovitura buricului", nu?

— Da, răspunse Montmorin mândru,

— Frumoasă lovitură. Felicitările mele! V-am văzut aplicând-o. Straşnică lovitură!

— Nu-i aşa?, adăugă Montmorin, înclinat la o împăcăciune.

Capestang izbucni în râs şi strigă:

— Spuneţi-mi, nu-i aşa că ar fi caraghios să vă ucid, chiar prin propria d-voastră lovitură?

— N-o cunoaşteţi. Nimeni n-o ştie, domnule Fanfaron!

— Totuşi este atât de simplă, încât şi un copil ar putea-o pricepe, domnule lăudăros.

— La dracu! Păzeşte-te, tinere, căci altfel nu vei ieşi de aici decât cu picioarele înainte!

Deodată, amândoi se puseră în gardă. De astă-dată, însă, atacă Capestang. Se mişca cu o iuţeală ameţitoare, iar gesturile lui erau întovărăşite de un potop de cuvinte, a căror volubilitate nu era mai puţin uimitoare. În acelaşi moment, un gentilom, venind dinspre Étampes, se opri şi-i privi.

— Domnule baron de Montmorin, v-am apus că am văzut

lovitura d-voastră şi vă voi dovedi aceasta. Atac prin două lovituri directe. O pregătesc şi pe a treia. Trag de două ori. O schiţez pe a patra, dar revin la a treia. Atac prin dreapta. Reiau cea de a patra lovitură, trec peste ea şi mă plec spre buricul domnului baron.

Acesta căzu pe spate.

Capestang se ridică. Înainte de a termina prin cuvinte demonstraţia lui, ea era isprăvită în fapt. Montmorin, lovit la buric, se lăsă greoi pe spate,

— Ura!, strigă necunoscutul gentilom care privise toată lupta.

— Sunt dezonorat, murmură Montmorin.

— Ei, nu-i aşa că aveam dreptate atunci când v-am spus că vă cunosc lovitura? Cât despre dezonoare... să nu vă neliniştiţi din pricina aceasta... sunteţi foarte curajos.

— Voi muri, spuse Montmorin, ai cărui ochi se împăienjeneau de-acum, Lovitura aceasta nu iartă.

Aventurierul îngenunche şi cercetă cu luare aminte rana. Între timp, patronul sărăcăciosului han şi nevastă-sa, veniră în fugă şi ridicară braţele spre cer.

— Ei bine!, strigă Capestang triumfător. Dumneavoastră, domnule, chiar dacă n-aţi fi dorit moartea mea, m-aţi fi ucis cu această lovitură. Eu, însă, am reuşit să-mi retrag braţul destul de repede. Nu veţi muri. Veţi fi doar, vreo lună, imobilizat la pat. Ei, voi de colo, spuse el, întorcându-se spre stăpânii ospătăriei; în loc să căscaţi gura, mai bine luaţi-l pe baron şi puneţi-l într-un pat bun. Bună ziua, domnule baron de Montmorin, voi încerca să-l ajung pe Ducele de Guise!

— Ei, bâlbâi baronul, îi veţi ucide chiar cu lovitura pe care eu însumi am inventat-o?

— Dimpotrivă, îl voi duce la Bastilia. Dumneavoastră singur mi-aţi dat această idee minunată.

Montmorin îşi pierdu cunoştinţa; de astădată, mai mult de uimire, decât de durere. Capestang se îndrepta spre grajd, îşi înşeua calul şi-l scoase în curte. În momentul în care se pregătea să încalece, gentilomul care asistase la duel se apropie de ei, îl salută şi îi spuse:

— Domnule, sunt contele de Montmorency Bouteville. Am o pasiune neînfrânată pentru nobilul sport al săbiilor. Am auzit de multe ori vorbindu-se despre această "lovitură a buricului". Aş

da şi două sute de pistoli pentru a o învăţa.

Capestang, uimit, îl privi o clipă pe gentilom. Înfăţişarea lui îi plăcu.

— Domnule, răspunse el, cuvintele dumneavoastră politicoase m-au impresionat plăcut. Vă voi învăţa numita lovitură.

— Când?, întrebă bucuros Montmorency.

— Chiar acum! Ei drăcie! Dar îngăduiţi-mi s-o fac neprimejdioasă.

Cei doi bărbaţi îşi acoperiră vârfurile săbiilor cu o pavăză de oţel, pe care orice duelist o purta la el, pentru a-şi putea transforma oricând spada în floretă de salon. În cinci minute, contele cunoştea la perfecţie "lovitura buricului": cunoştinţă şi întâlnire fatală pentru el. Căci tocmai această cunoştinţă avea să pricinuiască duelul în urma căruia, zece ani mai târziu, va fi trimis la eşafod.

Montmorency mulţumi călduros cavalerului şi începu să numere, pe un colţ al mesei, cei două sute de pistoli. Dar, atunci, Capestang îl prinse de braţ şi îi spuse:

— Domnule conte, eu nu sunt profesor de scrimă.

— Ce? întrebă Bouteville uimit.

— Domnule, eu sunt Trémazenc, cavaler de Capestang. Vreau să vă spun prin această că: sau vă luaţi banii, sau vă scoateţi sabia; de astă-dată, însă, fără pavăză.

— Ce om, domnule! Dacă nu te-aş fi văzut la lucru, aş crede că eşti un trufaş, un Fanfaron, cavalere, spuse el cu glas tare; îmi iau înapoi banii. Sunt atât de bucuros de această întâlnire, încât aş vrea să păstrez mereu amintirea ei. Iată sabia mea. Este o adevărată spadă de Milano, după cum te poţi convinge citind cuvântul care este gravat pe ea. Vrei să mi-o dai pe a dumitale, în schimb? Astfel, îmi voi aduce întotdeauna aminte de curajosul şi strălucitul gentilom care a purtat-o.

— Conte, ai rostit aceste cuvinte cu un aer de cavalerism care mi-a plăcut foarte mult. Mă voi simţi onorat să port sabia dumitale. Iat-o pe a mea! Nu ştiu nici ce valoare are, nici cine a călit-o, dar te pot asigura că nu a ieşit din teacă decât pentru a-mi apăra onoarea.

Schimbul fu repede făcut. Cei doi bărbaţi se îmbrăţişară, aşa cum era obiceiul în asemenea prilejuri. Apoi, Capestang sări pe spinarea "Săgeţii" şi porni în urmărirea lui Guise. Dar oricât

de repede fu galopul calului, urmărirea fu totuşi zadarnică. Eroul nostru pătrunse în Paris spre căderea nopţii, după o absenţă de douăzeci de zile. Intră în Capitală prin cartierul Saint-Honoré. În acelaşi timp un poştalion tras de patru cai pătrundea de asemeni în oraş. Un valet stătea în picioare în spatele caleştii. O clipă, doar, Capestang crezu că acest valet este Lanternă, majestuosul lacheu al lui Cinq-Mars. Dar înainte de a-şi da bine seama dacă nu se înşela, poştalionul dispăru în direcţia mânăstirii "Tinerele Fete".

Aventurierul îşi continuă drumul căutând din ochi un han oricât de sărăcăcios ar fi fost el. Tocmai trecea prin faţa Luvrului.

— Am, oare, cu ce plăti camera pentru astă-seară?, se gândi el.

Scoase pungă şi îşi numără averea. Avea în totul o livră, trei soli şi opt bănuţi.

— Nici măcar cu ce să mâncăm amândoi, "Săgeata" şi cu mine! Iată toată averea mea!, murmură el surâzând trist. Şi când te gândeşti că de zece ori până acum aş fi putut să fac avere! Şi când te gândeşti că înlăuntrul acestui zid se află un rege care îmi datorează de trei sau patru ori viaţa lui şi de trei ori tronul său. Dacă m-aş duce să cinez la Majestatea Sa Ludovic al XIII-lea? Cu neputinţă! Majestatea Sa m-ar trata drept Fanfaron! De fapt, eu mi-am propus să mă răzbun pe micul regişor şi, să-l scot din închisoare pe Condé, care nu mi-a tăcut nimic. Ei drăcie! Am să dărâm întreaga Bastilie! Voi ataca întreaga Bastilie!

Imaginaţia lui se înflăcărase de-acum. Se vedea scăpându-l pe prinţul de Condé. Deodată, însă, un răsunet lăuntric îl vesti de visele stomacului său: vise care nu admiteau nici un fel de compromis. Trist, îşi vârî punga, adică livra, cei trei soli şi cei opt bănuţi ai săi în buzunar şi aplecându-se spre stânga murmură:

— Pentru ce, oare, nu mai am câteva din acele diamante ale mamei pe care le-am vândut la Trémazenc? Căci, atunci...

Tresări. Rămase înmărmurit de uimire. Visul devenea o realitate. Visul strălucea, acolo, la stânga, pe mânerul sabiei sale. Spada pe care i-o dăduse contele Montmorency-Bouteville! Mânerul ei era împodobit — aşa după cum obişnuiau marii seniori — cu diamante! Capestang rămase câteva clipe ţintuit de uimire.

Şovăi câtva timp. Apoi, trăgându-şi sabia (la urma urmei era sabia lui, ce dracu!), scoase pietrele preţioase cu vârful lamei pumnalului său. Se îndreptă în galop spre centrul oraşului şi intră în prăvălia unui giuvaergiu.

Arătă diamantele negustorului. Acesta le cercetă cu luare aminte, le privi cu lupa şi numără pe un colţ al tejghelei trei sute de pistoli. Capestang îşi vârî tot acest bănet în buzunare şi se crezu bogat pentru cel puţin un an de zile. Dar de-abia îşi pusese în buzunare cele trei mii de livre, că faţa impunătoare a lui Bouteville îi apăru în minte. Şi îl auzi pe conte spunându-i cu glas nu prea plăcut: "Nu era nevoie să te ţii semeţ şi să nu primeşti cei două sute de pistoli, pe care ţi i-am oferit!"

Acest gând îl întrista mult pe cavaler, totuşi, numai până în clipa în care se văzu instalat în faţa unei mese strălucitoare, acoperită cu lucruri a căror înfăţişare singură îi fermecau vederea. De fapt, doar un singur lucru poate alunga tristeţea: aroma unor mâncăruri bine pregătite. Numai ameţeala unei sticle îndepărtează ameţeala amărăciunii. Capestang avea norocul să trăiască într-un timp în care se mânca cu adevărat... atunci când se mânca în fapt. Iar rezultatul acestui ospăţ fu că Adhémar îşi goni toate gândurile de amărăciune şi ca la a doua sticlă avu acest gând cu adevărat genial:

— Ei drăcie! Domnul de Montmorency-Bouteville poartă în momentul de faţă o sabie despre care a mers vestea în multe rânduri! Valorează cel puţin trei mii de pistoli. Aşadar, tot dumnealui îmi este dator.

Liniştit, cu conştiinţa împăcata, cu sufletul liniştit că Giselle nu se numea, încă, marchiza de Cinq-Mars, asigurat pentru viitor datorită celor trei sute de pistoli, uitând că pe această lume existau cel puţin doisprezece indivizi care ar fi fost în stare să-i sfărâme ţeasta dintr-o singură lovitură, aventurierul nostru pleacă spre strada Lombardiei, cu scopul de a-l căuta pe vrednicul său grăjdar, Cogolin.

"Căci, gândea el, pentru a cuceri Bastilia, trebuie să fim cel puţin doi!"

Acestea se petreceau cam pe la orele şase seara. Şi pentru că era de-acum iarnă, decembrie, întunericul se lăsase. De obicei, la această oră străzile Parisului deveneau pustii. Capestang, fu, dar, foarte mirat când văzu numeroase grupuri de oameni îndreptându-se — întocmai unor pâraie — în aceeaşi

direcţie. Aventurierul urmă unul din aceste grupuri şi ajunse la locul întâlnirii: Piaţa Grève.

Aici era adunată o mulţime imensă de burghezi, gentilomi, bărbaţi de rând şi femei din popor, care te asurzeau cu ţipetele şi exclamaţiile lor. Cei mai bucuroşi dintre ei erau desigur pungaşii de buzunare, care alergau de la un om la altul. Mulţi dintre cei prezenţi purtau lampioane de hârtie ceruită, alţii duceau torţe. Trubadurii intonau cântece împotriva lui Concilii, a lui Luynes şi chiar a Regelui. Capestang opri un burghez cu burtă mare.

— Domnule, spune-mi, te rog, ce aşteaptă toată lumea asta?

— Dar ce, dumneata vii din provincie?

— Desigur!

— Atunci află, domnule, că îl aşteptăm pe marele Henric, care a sosit tocmai acum la Paris şi care va trece pe aici pentru a se duce la castelul său.

— Pe marele Henric?, întrebă Capestang mirat, gândindu-se la ospătăria Maestrului Lureau.

— Desigur! Marele Henric de Guise! Dar pe ce lume trăieşti dumneata?

— Henric de Guise? Şi eu care credeam că se numeşte Carol!

— Aceasta nu schimbă cu nimic lucrurile; Liga va renaşte din cenuşa ei. Da, domnule, toţi duşmanii noştri vor fi îndepărtaţi. Pe tronul Franţei trebuie să domnească altcineva decât fiul unui eretic. Da, domnule, şi vom... vom... Guise! Guise!, se întrerupse deodată burghezul. Trăiască Guise! Trăiască Lorena! Moarte duşmanilor! Moarte Florentinilor! Trăiască Marele Henric!

— Guise! Guise! Moarte lui Concini! Moarte zbirilor poporului! Trăiască salvatorul! Moarte ereticului! Guise! Guise! Guise!

Strigăte. Vociferări. Un tumult nestăvilit, Feţe înroşite. Ochi strălucitori. Braţe întinse spre cer. Pălării, bonete, fulare aruncate în aer. Fluviul omenesc ajunsese la Primărie... Sosise Ducele de Guise! La lumina roşiatică a torţelor se vedea Ducele de Guise, care trecea prin mijlocul unei mulţimi de cavaleri, de seniori îmbrăcaţi în mantii de blană. Era fericit, surâdea; căci, desigur, Guise gândea: "Iată poporul meu, care mă aclamă!".

În seara aceea de iarnă, sub cerul cenuşiu, încărcat de ameninţări şi de tristeţe, semeţul cortegiu părea o viziune strălucitoare. Burghezii mergeau în frunte, unul din ei purtând un drapel împodobit cu o cruce: vechiul drapel al Ligii. Cincisprezece trompeţi, adunaţi în mare pripă, sunau fanfară. Vreo cincizeci de gentilomi făceau semn poporului să se dea la o parte. Mii de torţe răspândeau o lumină roşiatică, care străpungea întunericul nopţii. Iar Guise, Carol de Guise, fiul lui Henric, fiul sfântului creator al Ligii, moştenitorul glorioasei tradiţii războinice, politice şi religioase; Guise, la al cărui semn se dezlănţuia entuziasmul furios al mulţimii; Guise, aureolat de întunericul nopţii şi de lumina torţelor; Guise, majestuos, surâzător şi înfricoşător, trecea prin mijlocul uralelor îmbinate cu strigătele de ameninţare:

— La Luvru! La Luvru! La Luvru!!...

Guise păli. Soarta lui, soarta întregii Franţe atârna de aceste momente. Deodată, cu un gest nervos, îşi opri calul. Nu avea decât să întoarcă! Să meargă împotriva Luvrului! Dinastia Bourbonilor durase destul. De-acum, începe dinastia Guise. În această clipă, un glas tunător, numai la o depărtare de zece paşi de el, stăpâni mulţimea:

— O mie de gărzi franceze şi elveţiene tocmai au ieşit de la Luvru!

Mulţimea tresări.

— Gărzile! Iată gărzile!

— Să se salveze cine poate!

Guise pricepu că dacă va mai rămâne un singur minut în acel loc, va provoca război civil. Un război din care nu ar fi ieşit nicidecum învingător; căci în Paris, chiar regele se răzvrătea împotriva lui, chiar regele îşi trimitea gărzile împotriva lui,

— Înainte!, comandă el scurt.

Şi toată mulţimea se repezi spre strada Tisseranderie, pentru a ajunge cât mai repede la palatul lui Guise. Luvru! era salvat! Ludovic al XIII-lea era salvat! Dar, înainte de a se îndepărta, Guise aruncă o privire fugară asupra omului care dăduse acel strigăt: "*Iată gărzile regelui!*" Şi-l recunoscu pe aventurierul pe care îl întâlnise în dimineaţa acelei zile, îl recunoscuse pe Fanfaron.

Capestang izbucni în râs. Un râs dement, care îl făcu să tresară.

— Guise! Guise! Trăiască Marele Henric! Trăiască Guise!

— Trăiască fiul martirului!

Mulţimea se grăbi spre castel, spre fortăreaţa lui Guise, căci nu se făcuse nici o pregătire pentru bătălia de stradă, pentru o ciocnire cu gărzile Luvrului. În curtea fortăreţei, ducele descălecă în mijlocul celor mai vajnici tovarăşi ai săi.

— Coborâţi puntea! Ridicaţi stăvilarele!

În acest moment, un senior pătrunse grăbit în curte, descălecă şi se apropie de duce:

— Monseniore, trebuia să mergem spre Luvru. Nimeni nu a fost trimis împotriva dumneavoastră. Nici un om, nici o gardă nu a ieşit din curtea Palatului.

— Ne-am speriat de o umbră! tunară partizanii. Înainte! Înainte!

— Este prea târziu!, mârâi ducele, care, gândindu-se la râsul Fanfaronului, rosti un blestem înspăimântător.

Luvrul era cufundat în întuneric. Statura lui împrumuta din umbră întocmai înfăţişarea unui uriaş. Lumina palidă a câtorva ferestre străpungea prin noapte. Se părea că ele nu erau luminate decât pentru a arăta şi mai bine întunecimea înconjurătoare. Iar cei câţiva gentilomi credincioşi fiului lui Henric al IV-lea nu veniseră la Luvru decât pentru a se asigura de pustietatea lui. Într-una din aceste săli luminate stăteau, nemişcaţi, mai mulţi demnitari. Atitudinea lor amintea de oarecare fatalităţi misterioase.

În picioare, sprijinit de fereastră, palid, cu buzele strânse, stătea regele Ludovic al XIII-lea; privea spre cel care — după bunul lui plac — putea fi rege a doua zi. Majestatea Sa asculta exclamaţiile mulţimii. Fiecare din ele era ca o palmă pentru rege. În spatele lui, Albert Luynes privea şi el. Profilul lui de uliu se accentuase. Nasul i se încovoiase întocmai unui cioc de pasăre. Buzele lui parcă se subţiaseră. Din când în când se apleca spre tânărul rege şi îi spunea cu un glas arzător în care se oglindea ambiţia şi trufia:

— Sire, numai să vreţi! Ce vânătoare! Ce vânătoare îmbelşugată! Scoateţi gărzile dumneavoastră franceze, soldaţii. Corsicanii domnului Cyrano şi... la vânătoare!!! Eu însumi mă Însărcinez să gonesc fiara!...

— Sire, tună Ornano, învârtindu-şi mustaţa, setea bătăliilor se dezlănţuie. Oricând veţi dori, vom trage sabia!

Tânărul rege se întoarse pe jumătate. O străfulgerare luci în ochii lui. Poate că avea de gând să dea o poruncă!

— Nu. Sire, rosti un glas blând lângă el. A-l opri în astă-seară pe ducele de Guise, înseamnă renaşterea Ligii, reluarea războiului civil şi chiar baricadele... Fiţi liniştit. Sire, aveţi răbdare. Daţi dovadă de spirit politic. Într-o zi, tot îl vom doborî noi şi pe trufaşul acela. Aşteptaţi, Sire! Aşteptarea înfăţişează puterea regilor. Iar puterea aceasta este întocmai ca şi aceea a Domnului, care are toată veşnicia de partea Lui.

Tânărul rege plecă capul, stăpânit de acest glas care-l va domina toată viaţa. Căci acesta era glasul lui Richelieu.

Luynes se retrase şuierând printre dinţi un marş de vânătoare. Ornano se dădu îndărăt cu câţiva paşi, proferând un blestem corsican. Richelieu, convins că este ascultat, se retrase cu un pas încet şi majestuos. Mlădios şi atent, el punea la cale proiecte îndepărtate, de tiranie, în anticameră se ciocni de un personaj îmbrăcat în negru, care se înclină în faţa lui spunându-i:

— Monseniore, Marion Delorme şi Cinq-Mars s-au întors la Paris.

Richelieu tresări. Păli. Orice gânduri de politică şi de ambiţie se spulberaseră.

— Vino, porunci el. Vino!

Şi amândoi, Episcopul şi omul în negru, Richelieu şi Laffemas, coborâră scara în mare grabă. La capătul scării se întâlniră cu un gentilom care se opri, îi salută, îi privi îndepărtându-se şi apoi începu să urce: era Rinaldo. Dar Rinaldo îl privise tare ciudat pe Laffemas. Căci norocul acestui spion îi întunecase destinul!

În afară de rege, de Ornano şi de Luynes, care se sprijineau de pervazul ferestrei, pentru a privi neliniştea mulţimii, se mai aflau, în acea sală, câţiva gentilomi.

Aproape de uşă, cu sabia în mână, în uniformă, şedea, nemişcat şi ţeapăn, Vitry, într-un colţ, tânăra regină Anne, zâmbitoare, fără nici o grijă de viitor, nu se neliniştea deloc de murmurele sinistre care pluteau deasupra palatului. Regina-mamă, rece şi semeaţă, aşezată la o masă, asculta cu atenţie zarva poporului. Dar, poate că în sufletul ei răsuna cu totul altă voce decât cea care stăpânea în momentele de faţă Parisul: căci, din când în când, privirea ei rece cădea asupra lui Concini,

care, în picioare, la dreapta ei, îi vorbea cu glas scăzut. Şi-atunci, privirile ei deveneau arzătoare. Regina îl recucerise pe Concini.

Concini surâdea. Mareşalul de Ancre înfăţişa adevărata imagine a omului fericit. Dar sub fardul care îi acoperea obrazul şi buzele, el era palid. Cum? Oare lui Concini îi era frică de aceste ţipete de moarte care răsunau sub ferestrele Luvrului? Nu! Lui Concini nu-i era frică. Dorea să moară, îşi mai juca rolul. Marie de Médicis profită de un moment în care nimeni nu asculta şi cu glas scăzut îi murmură:

— Repetă-mi, Concini, te rog, repetă-mi că mă iubeşti numai pe mine... pentru totdeauna.

Concini închise ochii şi cu o voce pătimaşă răspunse:

— Te iubesc, numai pe tine!

Dar înaintea ochilor săi apăru imaginea Gisellei de Angoulême! Aceste cuvinte de dragoste erau adresate Gisellei. Pieptul Mariei de Médicis palpită. Pentru a-şi ascunde tulburarea, se ridică şi dădu semnalul pregătirilor pentru cină. În acest moment, Léonora Galigaï se apropie de bărbatul său, rămas singur, şi îl cuprinse de braţ:

— Suferi? întrebă ea în şoaptă.

— Ca un posedat!

— Răbdare, Concini, răbdare, îmi voi respecta cuvântul dat: o vei revedea!

— Léonora! Lennora! Răbdarea mea e pe sfârşite... Sufletul mi-e sfâşiat...

— Răbdare, iubitul meu. Doar câteva zile. Îţi spun că o vei revedea. Ai încredere în mine. Nu provoca cerul împotriva noastră. Lorenzo m-a prevenit că acest cavaler de Capestang putea fi pricina morţii tale. Din noaptea aceea groaznică, lucrez necontenit pentru tine. Ştii prea bine! Şi până atunci află aceasta: azi l-am regăsit pe Belphégor. Prin el, voi da şi de Giselle!

Concini, clătinându-se sub greutatea nădejdii pe care i-o dădea Léonora, palpită până în adâncul sufletului, Léonora aruncă o privire ciudată asupra tânărului rege; apoi, încet, se îndepărtă pentru a o ajunge pe regină.

— Pleacă, demone, mârâi Concini. Du-te şi lucrează pentru mărirea mea! Du-te şi fă-mi astrele favorabile! Tot ceea ce îţi cer, demone, este să mi-o redai pe cea pe care mi-ai furat-o! Iar

apoi... nenorocire ţie, Léonora!

La rândul său, după ce îl salută pe rege, (care de-abia îi răspunse), pe Ornano şi pe Luynes, (care nu-i răspunseră defel), Concino Concini se îndepărtă urmărit un moment de privirile pline, de ură ale lui Vitry. În anticameră îl întâlni pe credinciosul său Rinaldo, căruia de-abia îi cumpărase comitatul Lérouilac.

— Ei, dragă conte? îl întrebă Concini.

Rinaldo îi dădu raportul cu glas scăzut. Apoi, îi spune:

— Mai am ceva, monseniore! Tocmai acum i-am văzut trecând pe Richelieu şi pe Laffemas. Nu vi se pare că, de câtva timp, Episcopul acesta ocupă prea mult loc? Dacă aş fi eu Mareşal de Ancre — pe legea mea! — m-aş descotorosi repede de el.

— Va veni şi rândul lui, conte, va veni şi rândul lui! Răbdare... cum spune şi draga de Léonora.

— Bine. Dar, până atunci, nu ar fi bine să ne descotorosim de acest Laffemas? El este sufletul demonului. O lovitură de pumnal între umeri...

— Pentru el va fi mai uşor. Mâine voi emite un ordin de arestare. Îl vei duce la Bastilia. Când va fi acolo, voi transmite guvernatorului fortăreţei o recomandaţie care va preţui mai mult decât zece pumnale între umeri.

Rinaldo se înclină întocmai unui om care recunoaşte superioritatea stăpânului său.

În salonul cel mare, Ludovic al XIII-lea rămăsese singur. Zadarnic i se atrăsese în modul cel mai respectuos atenţia că reginele trebuiau să cineze împreună cu el şi că Majestăţile Lor îl aşteptau. Regele voia să vadă şi să asculte până la sfârşit. Voia să bea până la fund potirul amărăciunii! Fereastra la care stătea dădea în strada Beauvais. Toate străzile înconjurătoare, strada du Coq, strada du Champ-Fleury erau întocmai unor fluvii de oameni, agitate de hulă. În depărtare sunau clopotele... nu se ştie pentru ce. Strigătele se înteţeau ca şi cum ameninţarea poporului ar fi vrut să forţeze intrarea Luvrului.

— Guise! Guise! Trăiască Lorena! Trăiască Marele Henric! Trăiască salvatorul poporului!

În faţa acestei răbufniri de aclamaţii ameninţătoare care veneau până la el, tânărul rege, palid, cu privirile rătăcite, cu fruntea îmbrobonată de sudoare rece se dădu înapoi şi un murmur asemănător unui suspin ieşi de pe buzele lui:

— Nici un strigăt de "Trăiască regele!" Nici unul...

În acest moment chiar sub fereastra lui, o voce tânără, răsunătoare, strigă parcă în dispreţul întregului Paris:

— Trăiască Ludovic! Trăiască regele!

O flacără de plăcere împurpura fruntea regelui. Acest strigăt, ajuns la urechile lui, acest strigăt care i se părea ca o mângâiere îl tulbură de recunoştinţă şi de emoţie.

— Trăiască regele! se auzi, repetând, aceeaşi voce tânără.

— Vocea aceasta... glasul acesta, bâigui regele, l-am mai auzit, îl recunosc.

— Trăiască Ludovic! Trăiască regele! continuă să strige vocea.

— El este! El este! Fanfaronul! Capestang! Cavalerul Regelui!

Capitolul XIV Strălucita izbândă a lui Laffemas

A doua zi de dimineaţă, Parisul nu se potolise încă. Un vânt de răzvrătire sufla peste întregul oraş. Ura nu încetase încă de la arestarea lui Condé. Timp de câteva zile, acea dovadă de energie a unei monarhii pe care fiecare o socotea răpusă înfrânase răzvrătirea şi potolise pe nemulţumiţi. Dar mâniile, înnăbuşite pentru un moment, izbucniseră din nou acum. Şi aceasta nu pentru că Parisul îl îndrăgea pe Condé. Nimeni nu se gândea la zgârcitul acela... nimeni — în afară de Capestang, poate.

Adevărul era altul: burghezii erau nemulţumiţi, pentru că ei trebuiau să plătească serbările lui Concini şi darurile pe care Mareşalul le făcea prietenilor săi. Adevărul mai era că poporul trăia într-o stare de mizerie cumplită. În sfârşit, trebuie să adăugăm un fapt: spre nemulţumirea partizanilor Ligii, calviniştii primiseră prea multe favoruri de la Henric al IV-lea.

Astfel fiind împrejurările, Guise unea în jurul lui pe feudali, care năzuiau la reîntoarcerea vechilor privilegii; pe catolici, care

nădăjduiau un nou Sfânt Bartolomeu; pe burghezi, care aşteptau o reducere de impozite; şi poporul, care aştepta de la noul regim, o bucată de pâine mai bună.

Iată pricina pentru care se vedeau grupuri întregi de oameni înarmaţi proferând când strigăte de moarte, când aclamaţii entuziaste. Guise va ieşi din castelul său! Guise va merge împotriva Luvrului!

Dar Guise nu ieşi deloc. Închis în palatul său, discuta împreună cu intimii săi. Şi tatăl său, în ziua în care trebuise să se arate şi să fie energic, discutase tot în acelaşi loc. În ziua aceea, pretendentul pierduse pentru totdeauna coroana. Şi în timp ce ducele de Guise şovăia, întreg Parisul îi striga:

— La Luvru! La Luvru!

Spre orele nouă seara, un om îşi făcu drum prin mulţimea care staţiona, care tropăia în piaţa Grève. Îl vom urmări pe omul acesta grăbit, care se îndrepta spre strada Saint-Antoine. Vom intra împreună cu el într-o tavernă deochiată. Şi atunci, îl vom recunoaşte pe spionul domnului de Richelieu: pe Laffemas.

În această tavernă se aflau şapte oameni. Şase din ei erau aşezaţi în jurul unei mese din fundul tavernei şi jucau zaruri. Se înjurau trivial şi loveau cu pumnii în masă. Al şaptelea stătea singur la o masă de lângă uşă. În faţa lui era o sticlă de vin.

Era un vlăjgan osos şi slab. Avea mustăţi mari şi nişte priviri înfricoşătoare, înfăţişarea lui era vicleană şi aspră. La sosirea lui Laffemas, se ridică, se descoperi şi salută, plecându-se până la pământ.

Laffemas se aşeză la masă. Vlăjganul luă loc în faţa lui. O clipă se priviră ţintă. Erau doi nelegiuiţi: dar, pe lângă înfăţişarea groaznică a lui Laffemas, vlăjganul avea o faţă îngerească. Cu glas încet avu loc următoarea discuţie:

— Oamenii tăi sunt pregătiţi? întrebă spionul lui Richelieu.

— Sunt gata! Unde sunt pistolii promişi?

— I-am adus, răspunse Laffemas.

— Bine! Când trebuie să intervenim?

— Numaidecât!

— Numaidecât!? Foarte bine. Şi-apoi?

— Va trebui să fiţi cu mare băgare de seamă şi să nu pricinuiţi nici cel mai mic rău fetei. Va trebui s-o duceţi în caleaşca aşteptată în colţul străzii Petit Musc.

— Orice s-ar întâmpla, o vom duce acolo. Apoi?

— Restul nu vă interesează. Dacă vreunul din voi încearcă să afle încotro se îndreaptă caleaşca...

— La dracu! Banii!

— Ei, exclamă Laffemas; jumătate acum, jumătate după aceea.

— Foarte bine! răspunse vlăjganul întinzând mâna.

— Unde-ţi sunt oamenii?, întrebă Laffemas neîncrezător.

— Dă-mi banii!

Laffemas scoase de sub mantie o pungă de piele. Împrăştie tot conţinutul ei pe masă. Numaidecât cei şase oameni din fundul tavernei încetară blestemele, înjurăturile, loviturile de pumni; ridicându-se toţi în acelaşi timp, se repeziră spre vlăjgan. Douăsprezece mâini se năpustiră pe masă.

— Ei, ei, nemâncaţilor! Nu vă mişcaţi! Cine încearcă să ia ceva... şase gloanţe în burtă! Îi vedeţi, domnule! Adevăraţii miei care n-au pereche în asasinarea burghezilor cu prea mulţi bani. Veţi fi bine servit! Fata va fi depusă în caleaşca din colţul străzi. Nu va avea timp să-şi sfârşească nici rugăciunea... atât de repede vom proceda.

O clipă mai târziu, toată banda dispăruse. Cei şapte oameni se năpustiră afară. Laffemas plăti consumaţia, apoi plecă şi el.

Spionul se îndreptă spre colţul străzii Petit Musc. Se adăposti sub o streaşină, se lipi de zid şi aşteptă nemişcat. La zece paşi de el, lângă o poartă scundă, stătea o caleaşcă cu portiera deschisă. Vizitiul călare pe calul din faţă era tare atent. Strângea hăţurile, îşi potrivea pintenii. Laffemas gândea:

"Prin această îi fac Monseniorului un serviciu de nepreţuit. De aceea nici nu mă gândesc să cer ceva. Nu, Monseniore, nu vreau bani. Lucrurile acestea nu se plătesc. Mai târziu, când veţi fi stăpânitorul ţării, Laffemas îşi va cere plata."

În ascunzătoarea lui, Laffemas se înălţă pe picioare: un surâs mândru îi înflori pe buze. Trecuse, de-acum, vreo jumătate de ceas de când se afla acolo. Laffemas începu să se neliniştească puţintel.

"Dacă vlăjganii aceia mai aşteaptă, marchizul de Cinq-Mars se va întoarce acasă. Se va isca o luptă care poate să ducă la înfrângerea noastră. Pentru ce nu am eu, oare, destul curaj să intervin singur? Dacă aş fi fost mai îndrăzneţ, aş fi..."

Zări umbra unui om. Un bărbat înalt se plecă respectuos în faţa lui.

— S-a făcut, Monseniore! spuse liniştit acesta.

Laffemas îl recunoscu pe şeful nelegiuiţilor. Tresări.

— Cum aşa? Ce, îţi baţi joc de mine? N-am auzit nici un zgomot?

— S-a făcut! Plătiţi!

— Nu am văzut nimic, caraghiosule. Poate vrei să...

Vlăjganul îl luă pe Laffemas de gât şi îl împinse până la caleaşca. Laffemas, pe jumătate ştrangulat, aruncă o privire fugară în interiorul caleştii. Destul pentru a vedea o femeie cu mâinile şi picioarele legate. O recunoscu numaidecât: era Marion Delorme. Atunci, cuprins de admiraţie, se înclină cu respect în faţa vlăjganului. Şi în acelaşi timp îi întinse o altă pungă, asemănătoare cu cea pe care i-o dăduse în tavernă, în aceeaşi clipă, şase umbre apărură de după zid şi priviră punga cu privirile lor iscoditoare. Vlăjganul clipi din ochi şi murmură:

— Când doriţi, când aveţi nevoie de mine, sunt la dispoziţia dumneavoastră. Ştiţi unde... Haideţi, mieluşeilor, ne-am isprăvit treaba. S-o ştergem!

Banda se topi în noapte cu mare repeziciune şi tăcere. Laffemas rămase uimit. Apoi închise portiera caleştii şi vru să se urce pe capră.

Un cavaler se ivi la colţul străzii în clipa în care Laffemas se pregătea să dea ordin de plecare vizitiului; portiţa casei se deschise. Un glas puternic răsună:

— Ajutor! Foc! Pe criminali!

Laffemas se căţăra pe capră. Dar caleaşca se zgâlţâi pe loc. Spionul se simţi apucat de picioare şi tras înapoi cu violenţă. Fusese prins de cavaler, care la auzul strigătelor se apropiase în fugă.

— Porneşte!, strigă Laffemas.

Vizitiul îşi înfipse pintenii în burta calului şi caleaşca porni.

— Ajutor! Foc! Foc! se auzi acelaşi glas.

— Taci, neghiobule! strigă cavalerul, care-l cuprinse pe Laffemas de gât.

— Domnule Marchiz! Doamne, fereşte-mă!...

— Lanternă, dacă nu taci, te voi înjunghia! Explică-mi, mai bine, ce căuta aici această caleaşca, cine e omul acesta şi pentru ce strigi ca un nebun?!... Parcă ai fi un clopot...

— Ce bine ar fi fost să am cel puţin o toacă. Doamna Marchiză a fost răpită!

Henric de Cinq-Mars scoase un ţipăt ascuţit. În acel minut, caleaşca dădea colţul străzii Petit Musc, luând-o spre Arsenal. Cinq-Mars îşi dădu seama că singura posibilitate de a da de caleaşcă era să-l descoasă pe omul pe care îl ţinea de gât. Aşadar, nu dădu atenţie tumultului de cuvinte ai lui Lanternă şi strânse mai tare gâtul lui Laffemas.

— Să nu mă omorâţi! se rugă spionul. Vă voi spune totul.

Glasul lui era aproape liniştit.

Cinq-Mars slăbi strânsoarea şi puse mâna pe mânerul pumnalului. Laffemas îşi şterse o picătură de sânge de pe gât şi spuse:

— Liniştiţi-vă, nu i se va întâmpla nimic rău domnişoarei Marion Delorme.

— Cine a răpit-o? Unde va fi dusă? Vorbeşte! Îţi dau doar un minut — jur pe mormântul tatălui meu — dacă nu-mi spui absolut tot, te voi omorî ca pe un câine!

"Dacă îi mărturisesc totul, se gândi Laffemas, mă va ucide Richelieu. Dacă nu-i spun nimic, mă omoară el. Şi când te gândeşti... tocmai în momentul în care era să-mi pecetluiesc o soartă fericită! Nenorocire mie, lui Richelieu, lui Cinq-Mars! Să mor tocmai acum! Ce pacoste"

— Hotărăşte-te! strigă Cinq-Mars.

Ridică braţul. Oţelul pumnalului străluci în întuneric: dar strălucirea lui era mult mai puţin sinistră decât surâsul de adineauri al spionului.

— Nu pot să vă spun nimic!

— Bine! Atunci, vei muri chiar în locul acesta, blestematule!

— Dar, v-aş putea conduce, reluă Laffemas.

— Poţi să mă conduci?, întrebă curios Cinq-Mars.

— Vă pot face să pătrundeţi în casa în care se află şi Marion Delorme.

— Dacă, faci această, te îmbogăţesc! Mă auzi? Te îmbrac în aur!

— Veniţi cu mine! Aur? Pentru puţin aur am răpit-o pe cea pe care o iubiţi. Deoarece îmi promiteţi mai mult aur decât am primit, v-o voi înapoia.

Porniră, Cinq-Mars se clătină. Capul îi era tare înfierbântat. Nu ştia ce face. Nu-şi dădea seama încotro îl conducea Laffemas. Îi strângea cu putere braţul. Ajunseră şi se opriră în faţa unui castel.

— Aici! spuse Laffemas.

— Hai! îi spuse Cinq-Mars pe un ton poruncitor.

Marchizul, disperat cum era, ar fi intrat oriunde l-ar fi condus Laffemas, chiar într-o pivniţă. Spionul ridică ciocănaşul porţii care se deschise. Pătrunseră amândoi în vestibulul de la parter.

— Unde suntem? întrebă Cinq-Mars.

— La domnul Episcop de Luçon. Vedeai, dar, bine că domnişoara Marion nu este ameninţată de nici o primejdie.

Cinq-Mars scrâşni din dinţi.

— Richelieu! mârâi Cinq-Mars izbucnind într-un râs batjocoritor. Trebuia să bănuiesc! Du-mă la stăpânul tău. Hai! Nu şovăi! Căci de nu, vă ucid pe loc! Pe tine, mai întâi...

— Veniţi! spuse Laffemas. Monseniorul vă va primi numaidecât.

Deschise o uşă. Cinq-Mars intră. Nici nu făcuse bine doi paşi în camera în care pătrunsese şi auzi uşa închizându-se în urma lui. Se întoarse, Laffemas dispăruse. Cinq-Mars se năpusti spre uşă. O lovi cu pumnii, zdrelindu-şi mâinile, însângerându-şi unghiile, sfâşiind perdelele, lovind pereţii, scoţând ţipete disperate. Dar, curând îşi dădu seama că ţipetele lui erau zadarnice, că nu exista nici o deschizătură prin care să poată fugi, în afară de uşa mărginită cu bare de fier, pe care nu o putea doborî. Nenorocitul marchiz se zbătu astfel vreme de vreo două ore, plângând, rugându-se, trecând prin momente de mânie urmate de clipe de deznădejde cumplită: apoi se prăbuşi pe podea şi leşină murmurând:

— Marion! Draga mea Marion!

Capitolul XV Taverna "La chiorul care primeşte"

A doua zi, spre orele după după-amiază, Laffemas, după o convorbire aprinsă cu stăpânul său, ieşi din palatul de pe cheiul Augustin, unde erau închişi Marion Delorme şi Cinq-Mars. Un surâs palid îi înflorise pe buze. Obrazul lui, de obicei galben-verzui, se împurpurase puţin. Privirile lui, stinse de obicei, străluceau acum. Toată înfăţişarea lui trăda o mare bucurie.

— Iată-mă înălţat în grad. Bănuiesc că Monseniorul este încântat de serviciile mele. Afacerea de astă-noapte, prin care am dat două lovituri deodată, mi-a ridicat mult valoarea. O sclipire genială... Chiar aşa s-a exprimat Monseniorul... Acum, dragul meu Laffemas, trebuie să-l spionezi puţin pe netrebnicul, pe răzvrătitul, pe nesăţiosul acela care fuge mereu să dărâme regatul şi să nimicească coroana, pe Guise. La dracu! Lucrul este foarte greu. Dar... mi-s de ajuns doar două indicii şi îl trimit la spânzurătoare pe semeţul duce. De îndată ce Guise va fi spânzurat sau cel puţin închis la Bastilia, voi începe atacul cel greu. Concini? Ei! Cam grea bucăţică! Pare a fi balaur cu şapte capete. Voi vedea, voi găsi un mijloc. De fapt, Concini acesta este un mare nătărău, pe când eu...

Îşi dădea seama că cineva din urmă se apropiase de el. Necunoscutul îl apucă de umeri. Se întoarse, îl văzu pe Rinaldo, ale cărui priviri străluceau batjocoritoare. Rinaldo era întovărăşit de trei sau patru zbiri!

— Bună ziua, domnule de Laffemas, pe legea mea, o adevărată plăcere să mă întâlnesc cu dumneata.

— Domnule conte de Lérouillac, spuse Laffemas ironic, sunt servitorul dumneavoastră prea plecat,

— Ba, deloc! Dimpotrivă! Eu sunt al dumneavoastră, răspunse Rinaldo. Şi încă atât de supus, încât v-am aşteptat timp de trei ore pe cheiul Augustin. Şi de ar fi fost vorba de strălucitul meu stăpân, domnul Mareşal de Ancre, trebuie să vă spun că tot nu aş fi avut răbdare să stau trei ore...

— M-aţi aşteptat, domnule conte?, întrebă Laffemas neîncrezător.

Spionul lui Richelieu aruncă o privire fugară spre zbirii care

îşi mângâiau nepăsători mustaţa.

— Îmi faceţi o cinste prea mare, mai spuse el.

— Ei! Ei! Odată nu înseamnă întotdeauna, spuse Rinaldo.

— Desigur că aveţi să-mi împărtăşiţi o veste îmbucurătoare, zise Laffemas nepăsător.

— Minunată! Vroiam să vă spun că stăpânul meu, domnul Mareşal de Ancre, a observat zelul cu care îl serviţi pe domnul Duce de Richelieu. V-a văzut dând târcoale în jurul Luvrului, în interiorul Palatului, ba chiar în jurul castelului Concini. Peste tot nu v-a văzut decât pe dumneavoastră. De aceea, s-a gândit că aţi fi un spion neîntrecut. Vrea, deci, să vă ia în serviciul dumisale.

Rinaldo vorbea cu un ton foarte solemn. La auzul acestor vorbe, Laffemas se linişti. Un moment, spionul se temuse că nu cumva servitorul lui Concini să aibă gânduri duşmănoase faţă de el, îl salută umil.

— Domnule conte, spuse el, domnul Mareşal îmi face o mare cinste.

— Întocmai! Şi pe lângă această, o situaţie admirabilă: locuinţă, hrană, vă scapă de griji, veţi fi adăpostit de frig şi de căldură... Pe legea mea, demult râvnesc la o asemenea situaţie. Dar, Monseniorul şi-a aruncat privirile asupra dumneavoastră. Cei mari sunt, câteodată, tare capricioşi!

— Din nenorocire, spre marea mea părere de rău, sunt silit să renunţ la postul de încredere pe care strălucitul bărbat de Stat care îngrijeşte de destinele patriei vrea să mi-l ofere.

— Ei, domnule Laffemas, spuse Rinaldo cu glas supărat, aici nu mai suntem de aceeaşi părere.

— Ce vreţi să spuneţi, prin aceasta? întrebă Laffemas, străbătut din creştet până-n tălpi de un fior de spaimă.

— Vreau să spun că sunt însărcinat să vă conduc într-un palat minunat, unde veţi avea o locuinţă princiară şi o hrană întocmai ca aceea a unui Episcop. Domnule de Laffemas, cunoaşteţi pecetea regală?

Şi Rinaldo întinse lui Laffemas — palid ca un mort — un pergament prevăzut cu pecetea şi semnătura regelui. Era un ordin de arestare.

— Mă arestaţi?, bâlbâi Laffemas.

— Dar înţelegeţi cam greu, domnule Laffemas!... De o oră vă repet acelaşi lucru... Urmaţi-mă fără împotrivire!

— Bine, spuse spionul rotindu-şi privirile în jur. Unde mă duceţi?

— La Bastilia, dragul meu, întocmai ca şi pe prinţul de Condé. Sunteţi, într-adevăr; de plâns. Veţi fi... Ei... ei drăcie!... opreşte-te... opriţi-l!

Cu capul plecat, Laffemas se năpustise înainte, strecurându-se cu îndemânare printre trecători. Din depărtare. Rinaldo îl zări pătrunzând într-o casă în faţa căreia stăteau mai mulţi gură-cască.

Laffemas fugise cât putuse mai repede, cu paşi mari fiind îmboldit de acel sprinten sentiment care se numeşte frică. Privise în urma lui şi observase că Rinaldo şi ceilalţi zbiri se luaseră pe urmele lui. Privi apoi spre stânga şi văzu multă lume strânsă într-un fel de hangar. Şi atunci se gândi că ar putea să se piardă prin această mulţime. Fără să şovăie, intră în hangar. Scoase o hârtie şi scrise:

"*Concino vrea să mă ducă la Bastilia — Laffemas*."

Întinse hârtia şi un ducat unui băieţandru şi-i spuse:

— Du aceasta domnului Episcop de Luçon, pe cheiul Augustin. Vei căpăta de zece ori mai mult decât îţi dau eu acum.

Băieţandrul, uimit, plecă în grabă. Laffemas se amestecă cu mulţimea, în aceeaşi clipă, însă, zări capul lui Rinaldo. Privirile străfulgerătoare ale zbirului îl căutau!

Hangarul se afla la colţul străzii Lombardiei şi făcea parte din dependinţele tavernei "*La Chiorul care primeşte*". Era hangarul în care cei trei tovarăşi Turlupin, Gros-Guiliaume şi Gautier-Garguille, cărora li se alăturase Cogolin (al cărui rol era să primească lovituri), îşi dădeau reprezentaţiile. Iar mulţimea o formau spectatorii care asistau la desfăşurarea unei farse intitulată: "Soţul înşelat, bătut, dar mulţumit". Hohote de râs izbucneau foarte des.

Am spus că Laffemas zărise, în poarta hangarului, capul lui Rinaldo, în spatele căruia îi vedea pe ceilalţi zbiri. Un moment rămase înmărmurit, stăpânit de acea nelinişte pe care o resimţi când încerci zadarnic să scapi de un coşmar chinuitor. Dar groaza sfărâma chiar şi aceste cătuşe ale nemişcării. Laffemas, fofilându-se printre spectatorii care stăteau în picioare, se furişă trecând din rând în rând şi ajunse în apropierea străzii. Să fugă! Dar, unde să fugă? Cum să fugă?

Rinaldo intră în hangar şi se apropie de el. Mizerabilul îşi

ştergea fruntea pe care şiroia sudoarea. Bastilia! O vedea de-acum, în faţa ochilor săi: intrările subterane în care va fi aruncat. Se vedea de-acum murmurând în cine ştie ce ascunziş uitat de lume. Unde să fugă? Da, în colţul acela... Pe scara aceea?... Oare, unde ducea? Nu ştia. Puţin îi păsa. Laffemas se căţăra pe ea. Era tocmai momentul în care spectatorii tropăiau de veselie, la auzul scenei celei mai amuzante din toată comedia.

— Unde este domnul Géronte? Unde este… să-l altoiesc... să-l mângâi cu lovituri de mătură... ei drăcie!... aduceţi-mi-l pe netrebnicul acela.

Iar netrebnicul era Cogolin, băgat într-un sac. Şi sacul era adus în faţa publicului. Cogolin începea să ţipe. Bocetele lui stârneau hohotele de râs ale spectatorilor.

— Aduceţi-mi-l pe domnul Géronte!, striga Turlupin.

— Numaidecât! Iată-l! Netrebnicule! Neobrăzatule!, strigau în acelaşi timp Gros-Guillaume şi Gautier-Garguille.

Cogolin se pregătea să intre în sac. În aceeaşi clipă, zări o faţă palidă şi auzi un glas plângăreţ:

— Pentru numele lui Dumnezeu, ascundeţi-mă! Salvaţi-mă! Vor să mă ducă la Bastilia.

— Laffemas!, exclamă Cogolin cu ochii holbaţi de uimire şi bucurie.

— O mie de pistoli, dacă mă ascundeţi! Repede! Repede!

Cogolin ieşi din sac. Surâdea. Deschise larg marginea sacului.

— Intră aici! Nu vă vor vedea!

— Da! Da!, strigă Laffemas, plescăind din limbă.

Şi se vârî în sac. Cogolin strânsese sacul. În momentul în care avea să-l lege, Laffemas ridică privirile spre salvatorul său. Îl recunoscu şi scoase un geamăt înfricoşător:

— Ghinion! Sunt pierdut!

— Providenţă!, strigă Cogolin, închizând sacul şi legându-l strâns. Azi sunt Providenţă!

Laffemas leşină pe jumătate. Prins între Cogolin şi Rinaldo, îi mai rămânea doar curajul să se gândească la felul de moarte care îi era rezervat.

— Ei, strigă Turlupin. Trebuie, oare, să vă altoiesc pe toţi? Unde este domnul Géronte?

— Iată-l, iată-l, răspunse Gros-Guillaume şi Gautier-

Garguille.

— În sfârşiţi ţipară spectatorii în culmea veseliei.

— Atinge-i coastele! Fii îndrăzneţ, Turlupin! Mângâie-i rinichii! Ura, Gautier-Garguille! Frământă-i spatele! Pe el, Gros-Guillaume!...

Dar ţipetele râsetele sau îndemnurile mulţimii începură să se rărească, făcând loc unei nemulţumiri generale. Partea cea mai frumoasă a scenei, erau, într-adevăr, ţipetele şi gemetele celui care era bătut. Dar, oricât de tare loveau Turlupin, Gros-Guillaume şi Gautier-Garguille, oricât de tare strigau şi înjurau — din fundul sacului nu se auzea nici un fel de geamăt. Noi înţelegem pentru ce: cei trei comedieni loveau în lături, astfel că Laffemas nu primea nici o lovitură.

— Ei, Cogoline, mârâi Turlupin, nu ai de gând să ţipi o dată?... Căci de nu, zău, am să te lovesc de-a binelea...

— Nu este nimeni în sac! se auzi un glas din public.

— Am fost furaţi! Daţi-ne înapoi banii,

— Nu auziţi nimic?, strigă Cogolin năpustindu-se pe scenă înarmat cu un măturoi lung. Lăsaţi-mă pe mine! Mizerabile Géronte! Nemernicule! Netrebnicule! Încornoratule!

Coada măturii se plecă şi se ridică regulat — într-un ritm egal — deasupra sacului. De data asta se auziră adevărate urlete de durere. Spectatorii, bănuind că acesta era un adaos inedit la comedie, începură să bată din mâini, să tropăie din picioare. Mai lipsea foarte puţin ca să escaladeze şi să-i dea o mână de ajutor lui Cogolin.

— Fie-vă milă! Ajutor! zbiera Laffemas, jucându-şi rolul cu multă pricepere — aşa după cum uşor se poate înţelege — şi cu atâta naturaleţe încât niciodată gemetele nu vor fi mai bine imitate ca în această seară.

— Neghiobule! Netrebnicule! strigă Cogolin continuând să-şi chinuiască victima cu lovituri bine ţintite. Mi-a venit şi mie rândul! Aminteşte-ţi de cele ce a trebuit să sufăr din pricina ta în prăvălia Maestrului Lureau, Netrebnicule! Borfaşule! Tu eşti ăla care a vrut să-l trimită la moarte pe stăpânul meu! Mizerabile!

Cortina se lăsă în mijlocul unor aplauze frenetice. Aproape imediat apărură pe scenă Rinaldo şi oamenii lui. Cogolin desfăcu sacul şi Laffemas, învineţit de atâtea lovituri, dădu să iasă, proferând cele mai triviale înjurături.

— Mai încet. Ei drăcie! răspunse glasul batjocoritor al lui

Rinaldo.

Şi cât ai clipi din ochi, spionul lui Richelieu, uimit, zăpăcit de disperare şi de groază, înnebunit de mânie, fu luat de zbirii lui Rinaldo, care trebuiră să-l susţină, să-l ducă pe sus — căci Laffemas nu se mai putea ţine bine pe picioare.

O oră după aceea, fu dus la Bastilia.

Prizonierul din Bastilia

Capitolul I "Tigrul" îndrăgostit

În dimineaţa aceea, episcopul de Luçon avu o lungă întrevedere cu acel misterios călugăr capucin, care venea din când în când să-l spovedească — aşa se spunea — şi care nu era altul decât Părintele Josef. După ce călugărul plecă, Richelieu rămase mai mult timp tăcut şi gânditor.

— Şiretenie şi forţă, murmură el. Părintele Josef are

dreptate. Acestea sunt cele două arme ale guvernării. Mai întâi minciuna, pentru a stabili teoria; apoi securea călăului, pentru a o transpune în practică. Trebuie să-mi stăpânesc pasiunile. Din acest punct de vedere, părintele se înşeală, continuă Richelieu zâmbind. Oare un om lipsit de pasiuni poate guverna?

Privirile lui Richelieu căzură pe o hârtiuţă pe care episcopul o aruncase în faţa lui. Textul se reducea la un singur rând scris cu o caligrafie tremurătoare.

— Am primit, îşi spuse el, încruntându-şi sprâncenele, această înştiinţare din partea lui Laffemas, ieri, pe la orele patru după-amiază. De atunci nu l-am mai văzut. Oare Concini mă bănuieşte? Oare a început să se ferească de mine? Poate fi aceasta o provocare la luptă? Şi totuşi, adăugă el cu glas ameninţător, am nevoie de Laffemas...

Se plimbă câteva minute în lungul şi în laţul cabinetului său de lucru. Aşa umblă de obicei. Sabia îi atârna la brâu.

— Hai!, murmură el suspinând.

Îşi îmbrăcă mănuşile, se asigură că sabia îi era bine prinsă de centiron, îşi luă pălăria şi ţinând-o în mână se îndreptă cu paşi hotărâţi spre o cameră care se afla în fundul unui gang, cameră care nu avea altă ieşire decât o uşiţă foarte strâmtă; Marion Delorme se afla acolo. La intrarea lui Richelieu, ea se ridică şi se aplecă în faţa lui. Era tare palidă, dar surâdea. Iar zâmbetul ei, puţin batjocoritor, avea în el ceva eroic.

— Acest surâs mă va înnebuni, gândi Richelieu în sinea lui.

O clipă, o măsură din priviri. Dragostea străfulgera din ochii lui Richelieu, dar o dragoste dispreţuitoare, întocmai dragostei unui om superior pentru care femeia nu este decât o unealtă de plăcere. Marion Delorme surâdea.

— Alaltăieri, începu Richelieu fără altă introducere, v-am oferit un milion, o avere pe care nici Regina Franţei nu o are în caseta ei particulară. Am vrut să vă cumpăr un palat în Paris, pe care să-l mobilez princiar; şi domenii; să vă fac proprietara unei case pe care o posed în apropierea capitalei, în afară de aceasta, mă arătam dispus să vă cumpăr oricâte giuvaeruri veţi dori.

Marion izbucni în râs.

— Da, spuse aspru Richelieu, acesta a fost răspunsul dumneavoastră: un hohot de râs.

— Iertaţi-mă, domnule episcop, spuse ea râzând mereu —

râs într-adevăr eroic, căci în fundul sufletului ei era tare înspăimântată — dar vă exprimaţi ca un notar. Ceea ce îmi spuneţi dumneavoastră nu este o declaraţie de dragoste, ci un inventar. Osteniţi-vă să luaţi loc, Monseniore, continuă Marion cu glas mieros. Nu? Ei bine, atunci îngăduiţi-mi să ofensez. Majestatea divină pe care o reprezentaţi atât de bine şi să stau pe scaun, în timp ce duhovnicul stă în picioare.

Şi Marion se aşeză într-un fotoliu, în vreme ce Richelieu continuă:

— Ieri v-am prevenit că sunteţi amestecată într-un complot îndreptat împotriva siguranţei Statului. Am în mâna mea toate dovezile. Pe timpurile în care trăim, poporului trebuie să-i fie date exemple necruţătoare. Şi atunci, nici faptul că sunteţi femeie, nici tinereţea şi nici frumuseţea dumneavoastră nu vă vor putea scăpa de pedeapsă...

Marion izbucni din nou într-un hohot de râs.

Richelieu se simţi cuprins de mânie.

— Ei, Monseniore, alaltăieri mi-aţi făcut un inventar, ieri un rechizitoriu. Ce voi mai auzi, azi?

Richelieu se înălţă din călcâie, întinse mâna întocmai ca şi un tigru care ridică laba.

— Aveţi dreptate! Azi, însă, nu voi fi nici notar şi nici judecător.

— Atunci, călău?

Cuvântul era prea aspru. Richelieu se dădu înapoi. O clipă, plecă capul. Când îl ridică, înfăţişarea lui era groaznică. Marion, care era pe jumătate întinsă în fotoliu, se ridică. Spectrul fricii pătrunse în camera ei.

— Călău?, repetă Richelieu, strângând din buze. Şi pentru ce nu?

Marion era vitează. Ameninţarea — directă, de data aceasta — o întări. Flacăra răzvrătirii lucea în ochii ei. Richelieu se dădu înapoi. Ea, însă, înaintă.

— Fie, zise ea. Unde este securea, stăpâne? Să fiu liberă prin trupul meu? Prefer să mă plec sub greutatea fierului, decât să simt fierbinţeala buzelor ce m-ar săruta.

— Nu!, murmură Richelieu cu glas scăzut.

Dar exclamaţia lui rămase ca o bubuitură de tunet, în urechile lui Marion.

— Nu, nu tu vei fi aceea care vei urca pe treptele

eşafodului, ci cel pe care îl iubeşti! Amantul tău! Ascultă-mă: Cinq-Mars este în mâinile mele. Tu vei hotărî asupra soartei lui!...

Marion Delorme se cutremură... Îşi acoperi faţa cu amândouă mâinile şi murmură:

— Sărmanul de el! Dragostea pe care începeam s-o resimt pentru Marchiz nu-i va aduce noroc!

Richelieu o văzu pierzându-şi puterile şi strigă:

— Este în mâna mea... Ascultă, Marion, dumneata m-ai împins la disperare. Puţin îmi pasă! Urăsc pe amantul tău. Îl urăsc din clipa în care, pe când ne aflam în salonul palatului Ancre, ai venit, ţinându-l de mână, spre mine. Puţin îmi pasă! Sunt mai puternic! Cu acelaşi pas hotărât cu care am venit aici, mă voi duce la Luvru, voi intra la rege, îi voi denunţa conspiraţia Ducelui de Angoulême, îi voi dovedi că Marchizul de Cinq-Mars era unul din partizanii cei mai înfocaţi ai fiului lui Carol al IX-lea. Şi chiar în astă-seară, draga mea Marion, amantul dumitale, aşteptând judecarea procesului său, va dormi la Bastilia.

Richelieu îşi pironi privirile asupra lui Marion.

— Spune-mi, de astădată am vorbit tot ca un notar sau ca un judecător? Sau poate asta-i declaraţia de dragoste pe care o aşteptai?

Pentru a treia oară, Marion izbucni în râs. Dar, de astădată, râsul ei era înfricoşător, întocmai unui strigăt dureros.

— O declaraţie de dragoste? Asta? Spuneţi mai bine un raport, Monsienore. Vorbiţi ca un spion! Bănuiţi ce v-ar răspunde domnul Marchiz de Cinq-Mars dacă ar fi aici? V-ar spune ceea ce răspunde de obicei spionilor. Iar pentru că el nu este aici, iată acest răspuns!

Marion înaintă un pas. Ridică mâna. Şi mâna ei fină căzu cu zgomot pe obrazul lui Richelieu.

Ducele nu se mişcă. Căci palma unei femei este aproape o mângâiere. Numai surâsul său se înăspri. Ciudata strălucire a privirilor sale se stinse. Apoi, străluci din nou.

— Acum ieşiţi! strigă poruncitoare Marion.

— Ies, spuse Richelieu cu un glas atât de liniştit, încât Marion tremură de groază. Dar ascultă: chiar acum l-ai osândit la moarte pe Henric de Ruzé de Effiat, Marchiz de Cinq-Mars. Să-mi scape... dacă poate. Mâine, peste opt zile, peste un an, zece sau douăzeci, tot voi face să se execute sentinţa de moarte!

Se înclină şi ieşi. Pasul lui era mlădios şi înspăimântător, asemănător pasului fiarelor sălbatice care se pregătesc să se năpustească asupra prăzii. Când ajunse într-o cameră în care se afla singur, păli şi se datină.

— Cinq-Mars! tună el, palma aceasta va fi pieirea ta!

Coborî. La parter se opri în faţa camerei în care era închis Cinq-Mars, împinse o ferestruică şi se uită înăuntru. Mobilele erau sfărâmate, perdelele erau sfâşiate, iar într-un colţ al odăii, în genunchi, cu capul rezemat de un fotoliu, tânărul sta nemişcat.

Richelieu surâse. Apoi, sătul de această privelişte, împinse la lor ferestruica şi se îndepărtă. Un minut mai târziu încălecă şi porni spre Luvru. Pe drum, era salutat de gentilomi şi de burghezi, care începeau să-l cunoască şi să-l linguşească.

Richelieu îl găsi pe tânărul rege în curte, alături de maestrul său de vânătoare. Curticica aceasta era desigur cel mai umblat loc al Palatului. Valeţii se grăbeau la treburile lor, în mijlocul curţii fuseseră înălţate mai multe prăjini, din vârful cărora şoimii supravegheau pe cei care veneau sau care plecau. Luynes îl privi răutăcios pe Richelieu şi murmură:

— Iată un uliu care se va năpusti într-o bună zi asupra mea, ca şi cum aş fi un bâtlan. Opreşte-te, dragul meu şoim. Am citit limpede în privirile tale. Vei avea de-a face cu un vultur care nu se va lăsa doborât fără împotrivire.

— Bună ziua, domnule episcop, îl salută regele pe Richelieu, pe un ton politicos care se potrivea atât de bine tinereţii sale.

— Sire, spuse Richelieu, îmi pare rău că trebuie să distrag pe Majestatea dumneavoastră de la ocupaţiile dumisale. Arta vânatului este cea mai nobilă care poate exista pe acest pământ. Domnul de Luynes ştie desigur aceasta!

— Ei, ei, murmură Luynes, poate că nu-i atât de rău pe cât mi-l închipui.

— Aşadar, îmi cereţi o întrevedere personală? întrebă Ludovic neliniştit.

— O audienţă, da, Sire... pentru binele Patriei.

— Foarte bine, domnule! În cinci minute voi fi în cabinetul meu şi voi aduna consiliul.

— Nu, Sire, spuse Richelieu cu glas scăzut. Ceea se vreau să spun Majestăţii Voastre este strict personal.

Şi spunând acestea, episcopul de Luçon se retrase şi se duse să aştepte în anticamera din faţa cabinetului regal. Nu după cinci minute, ci după un ceas (căci Luynes se îngrijise să-l întârzie pe rege), Richelieu fu introdus în cabinetul regal, unde regele se afla singur.

— Vă ascult, spuse Ludovic lui Richelieu, care aştepta un cuvânt din partea regelui.

— Sire, Parisul s-a liniştit. Furtuna a trecu. Cine ştie unde am fi fost astăzi dacă am fi încercat să ne împotrivim acestei răzvrătiri? Vedeţi, Sire: Dumnezeu v-a ferit, pentru că v-aţi împotrivit sfaturilor care vă împingeau la violenţă. Dar aceasta nu e totul. Cerul, care protejează fiinţele sale, vrea ca şi ele să se apere singure. Nu zadarnic a dat El regilor o parte din strălucirea puterii sale. Îmi pare, Sire, că a sosit momentul să reacţionaţi: nu aşa cum dorea domnul Ornano, care a vorbit ca un soldat încercat: nu aşa cum a vorbit domnul Luynes, care priveşte lucrurile ca un vânător de mare clasă; astfel cum ar fi reacţionat strălucitul şi nobilul dumneavoastră tată: cu şiretenie şi forţă în acelaşi timp.

— Bine! Oare acum mă vei sfătui să-l arestez pe ducele de Guise? întrebă regele curios.

— Ferească Dumnezeu, Sire! Poate mai târziu! Da, mai târziu veţi putea întrebuinţa numai forţa. Astăzi, însă — repet — Majestatea Sa are nevoie de şiretenie şi de forţă!

Ludovic al XIII-lea ţinti asupra sfetnicului privirile sale nevinovate şi bănuitoare în acelaşi timp.

În acest moment, uşa cabinetului se deschise şi un uşier anunţă:

— Majestatea Sa Regina!

Richelieu se plecă plin de respect. Ludovic al XIII-lea se duse în faţa Mariei de Médicis şi-i sărută mâna. Majestuoasă şi rece, Regina Mamă intră în cabinet. Rămase în picioare.

— Ce surpriză plăcută pentru mine să-mi văd mama, spuse regele.

— Sire, răspunse Marie de Médicis — şi cu un gest trufaş opri elanul fiului său — am venit într-adevăr pentru a vă vesti o surpriză pregătită de Mareşalul de Ancre. (Ochii Mariei străluceau). Este vorba de o serbare pe care o organizează în grădina noului Palat. Prima mea doamnă de onoare mă asigură că va fi o serbare măreaţă. Sire, am venit să vă rog luaţi parte la

această serbare.

— O serbare la domnul Concini? se miră regele, a cărui frunte reîncepu să se împurpureze,

— Nu, Sire, la mine, spuse regina pe un ton aspru.

— Şi când va avea loc această serbare?

— Chiar astăzi, Sire.

— Cu neputinţă, doamnă, adăugă regele. Azi lucrez afaceri de Stat.

— Ce păcat! spuse Marie de Médicis, pe acelaşi ton pe care ar fi spus "Mi-e egal!". Bună ziua, Sire. O iau cu mine pe tânără regină.

Şi Marie de Médicis plecă. Regina nu avusese pentru fiul ei nici un cuvânt nici o privire maternă... Căci sărbătoarea la care se ducea îi frământa mintea şi sufletul. Richelieu observase până şi cea mai mică intonare, chiar şi cel mai mărunt gest. Ludovic al XIII-lea oftă din adâncul sufletului, apoi aşezându-se într-un fotoliu:

— Ei, era odată... domnule Episcop.

— Unui păstor i s-a spus odată că un leu dădea târcoale prin munte şi că-i ameninţă turma. "Ia-ţi securea şi atacă leul!", îl sfătui un prieten. "Ia-ţi arcul şi săgeţile şi doboară-l!", îl sfătui un altul. "Iată văgăuna lui, îi spuse un al treilea. Acolo, la picioarele stâncii. Nu ai decât să astupi intrarea peşterii!". Păstorul îi ascultă pe cei trei sfătuitori, dar pentru că voia să-şi salveze turma nu urmă sfaturile nici unuia dintre ei şi făcu aşa cum îl tăia capul pe el. Aşteptă ca leul să adoarmă şi, pătrunzând în văgăuna lui, îi tăie o ghiară. Dar leul nu dormea: el observă foarte bine pe păstor. O singură ghiară înseamnă însă atât de puţin pentru el, încât se mulţumi să râdă în sinea lui. A doua zi, păstorul reveni şi îi mai tăie o ghiară. Nici de astădată leul nu se nelinişti: o ghiară mai mult sau mai puţin... Pe scurt, Sire, manevră aceasta dură mai multe zile, astfel că într-o bună dimineaţă leul observă că păstorul îi tăie ultima ghiară. Atunci începu să ragă: "Păstorule, vei fi pedepsit pentru îndrăzneala ta". Dar păstorul începu să râdă şi-l înlănţui pe leu, care într-adevăr nu se putu apăra. Iată fabula mea, Sire!

Ludovic al XIII-lea surâse şi spuse:

— Recunoaşte, domnule Episcop, că leul din fabulă era foarte binevoitor.

— Nu. Sire, numai vanituos. Toate aceste fiare nu sunt de

fapt decât nişte bestii sălbatice. Ducele de Guise nu poate fi doborât în văgăuna sa, dar dacă îi smulgeţi o ghiară, va crede că este foarte curajos dacă va râde. Câte o singură ghiară, Sire, şi peste trei luni veţi încolţi leul. Sire, am cinstea să vă propun să-l arestaţi chiar azi pe Marchizul de Cinq-Mars.

— Cel căruia i-a murit tatăl?

— Da. Sire. Este una din ghiarele leului. Cea mai uşor de smuls! Ducele de Guise nici nu-şi va da bine seama. Şi totuşi, Cinq-Mars este o ghiară, neapărat trebuie s-o tăiaţi.

— Mi s-a spus că Cinq-Mars este credincios.

— Cinq-Mars nu lucrează nici pentru Guise şi nici pentru Angoulême, ci împotriva regelui. Angoulême este la Bastilia. Atunci, Cinq-Mars s-a întors de partea lui Guise.

Ludovic al XIII-lea rămase un moment gânditor. Privea spre norul care trecea prin faţa ferestrei.

— Şi vor fi multe ghiare de smuls astfel? întrebă el cu glas scăzut.

— Nu, Sire, numai vreo douăzeci.

— Aşadar, trebuie să stabilim adevărate liste de proscrişi.

— Sire, ele au şi fost stabilite.

Richelieu spuse toate acestea cu o voce atât de hotărâtă, de limpede, de aspră, încât regele ridică privirile spre el. Dar, dacă privirile lui trădau admiraţie, sufletul lui de copil tremura de groază.

— Ei, murmură el, oare pentru ce l-am îndepărtat pe Capestang de lângă mine?! Singurul om în privirile căruia am putut citi dragoste şi milă. El ar fi mers drept spre leu... şi atunci, regele Franţei nu ar mai fi fost un temnicer... şi nici un călău.

— Sire, continuă Richelieu, nu este totul să-i lipsiţi pe duşmanii tronului de oamenii lor de încredere, care în ziua bătăliei ar fi soldaţii lor; trebuie, în acelaşi timp, să-i feriţi pe cei care vă servesc. Sire, fără ca să vi se ceară ordinul, unul din cei mai credincioşi servitori ai Majestăţii Voastre a fost dus la Bastilia. Sire, vă cer să semnaţi eliberarea acestui prieten al tronului.

— Îmi place mai mult această! exclamă regele. Şi cum se numeşte el?

— Sire, tatăl lui era un Beausemblant.

— Cum? Fiul valetului şi tapiţerului tatălui meu?

— Da, Sire. Acum a luat numele de Laffemas. Dar este tot atât de credincios Maiestăţii Voastre, pe cât de credincios era şi tatăl său regelui Henric al IV-lea.

— Şi spui că este la Bastilia?

— Da, Sire. Fără să fi comis altă crimă, decât de a se fi arătat credincios regelui său.

— Bine, spuse Ludovic, strângând din buze.

Şi deschizând un sertar, tânărul monarh scoase două pergamente gata pregătite, pe care nu avea decât să scrie numele şi să-şi pună semnătura. Unul era un ordin de arestare, celălalt un ordin de eliberare. Privirile lui Richelieu străluciră. Regele luă tocul.

— Majestatea Voastră să mă ierte, spuse Richelieu, oprindu-l pe rege printr-un gest, dar aş avea două observaţii de făcut.

— Spune-le! Am o încredere desăvârşita în dumneata, domnule Episcop.

Richelieu se înclină şi îşi duse mâna la piept, pentru a dovedi astfel cât de mare era credinţa sa.

— Sire, Laffemas a fost dus la Bastilia de oameni pe care nu îi cunosc, dar care desigur au vrut să vă lipsească de un servitor credincios. Politiceşte, ar fi mai bine să se creadă că Laffemas nu a ieşit din închisoarea sa. De aceea, este de prisos ca numele său să figureze în registrul de ieşire, de vreme ce trebuie să figureze în cel de intrare.

— Pe legea mea, domnule Episcop, dumneata te gândeşti la toate!, strigă Ludovic cu admiraţie.

— Da, Sire, absolut la toate. Şi din aceleaşi motive, ducele de Guise nu trebuie să afle că Marchizul Cinq-Mars a fost depus la Bastilia. Este, dar, de prisos ca numele Marchizului să figureze în registrul de intrări. Pentru Bastilia, Marchizul de Cinq-Mars nu trebuie să fie decât un număr.

Tânărul rege se cutremură. În spatele acestui motiv politic pe care îl invocă Episcopul de Luçon, el vedea un alt motiv şi mai înfricoşător. Richelieu nu vorbise de eliberarea fără nume a lui Laffemas, decât pentru a se asigura de arestarea fără nume a lui Cinq-Mars. Regele şovăi un moment, inima încetă să-i mai bată,

— Aveţi dreptate, spuse, în sfârşit. Ludovic. Nimeni nu trebuie să ştie că domnul Laffemas e liber. Nimeni nu trebuie să

afle că domnul de Cinq-Mars este prizonier.

Richelieu îşi muşcă buzele pentru a se împiedica să strige. Dar, în sufletul lui, chiuia de bucurie. Ludovic al XIII-lea aplecă tocul deasupra unui pergament în alb în josul căruia se vedea pecetea regală. Părea că şovăie. Cu glasul lui mieros. Richelieu murmură:

— Dacă Majestatea Voastră mi-ar îngădui, i-aş dicta eu însumi formula potrivită.

Ludovic al XIII-lea încuviinţă printr-un semn al capului. Richelieu dictă. Rostea, unul câte unul, cuvinte de ură, pe care regele le scria:

"*Ordin către domnul guvernator al Bastiliei*.

Domnul de Neuville, *guvernatorul fortăreţei noastre de atât*, *va remite în mâinile aducătorului acestor hârtii pe prizonierul care-i va fi desemnat*. *Prizonierul trebuie să iasă fără nici o formalitate de registre*. *Nici o gardă nu va trebui să asiste la ieşirea lui*.

Domnul de Neuville va primi din mâinile aducătorului prezentelor hârtii un prizonier pe care îl va închide numaidecât în celula cea mai tainică. *Este interzis guvernatorului*, *oricărei gărzi şi oricărui temnicier să stea de vorbă cu acest prizonier sau să-l întrebe asupra numelui său*.

Ordinele de fată vor fi executate imediat ce-i vor fi înmânate domnului guvernator de Neuville prezentele hârtii, *aduse de împuternicitul nostru*. *Cerem executarea întocmai a acestor măsuri*, *pentru că aceasta este vrerea noastră*.

Dat la Luvru, *în a nouăsprezecea zi din luna decembrie a anului de graţie 1616*."

LUDO VIC

Regele Franţei şi al Navarei

Regele scrisese şi iscăli. Apoi murmură:

— Bănuieşti, oare, domnule Episcop, că acestea sunt primele ordine scrise în întregime de mine?

— Sire, răspunse Richelieu, trebuie că Majestatea Voastră

să se deprindă a domni, a porunci, a guverna.

Şi luând pergamentele, plecă grăbit.

Reîntors în palatul său, Richelieu chemă un gentilom care îndeplinea funcţiunile unui ofiţer de gărzi. Căci fiecare senior mai păstra încă tradiţia feudală de a întreţine pe lângă el un oarecare număr de oameni înarmaţi.

— Domnule de Chémant, îi spuse el, te rog, citeşte acesta.

Tânărul luă pergamentul pe care îl întindea stăpânul său: era ordinul olograf al regelui. Citi fără să clintească, obişnuit fiind cu disciplina de fier pe care Episcopul de Luçon o impunea oamenilor din jurul său.

— Ai înţeles, Chémant?

— Da, Monseniore. Este vorba despre un prizonier care trebuie să fie eliberat, şi de altul care trebuie să fie încarcerat. Astfel, domnul de Neuville nu va pierde nimic.

— Foarte bine, dragul meu Chémant.

— Şi pe cine trebuie să-l eliberez? Trebuie să ştiu numele lui.

— Pe Laffemas, răspunse scurt Richelieu.

— Iar cel pe care trebuie să-l predau domnului guvernator al Bastiliei?

— Prizonierul care este închis în camera de la parter.

— Cum. Domnul de...?

— Prizonierul care este închis în camera de la parter, îl întrerupse Richelieu cu glas aspru. Chémant, citeşte bine ordinul. Nenorocirea se va abate pe capul celui care va încerca să afle numele acestui prizonier.

— Foarte bine, Monseniore, plec chiar acum.

— Nu! Diseară, când tot Parisul va dormi. Spre orele zece. Să nu se facă nici un zgomot. Să nu vă vadă nimeni. O caleaşcă bună. Vizitiul să fie unul din oamenii dumitale, bine înarmat. Dumneata vei sta alături de prizonier, cu revolverul întins. M-ai înţeles?

— Da, Monseniore, spuse gentilomul împăturind ordinul şi ascunzându-l în buzunarul de la piept.

Apoi se îndreptă spre uşă.

— Să-i spui domnului de Neuville, îi strigă Richelieu din urmă, că mâine dimineaţă voi trece pe la el pentru a-i da ordine în numele regelui, pentru noul său prizonier. Du-te acum!...

Rămas singur, Richelieu deveni foarte gânditor. Desigur că

plănuia oarecare sângeroase răzbunări. Apoi se duse în faţa uşii camerei lui Marion Delorme şi ascultă câteva clipe. Dar, neauzind nimic, nici un suspin, nici o răsuflare, se retrase. Era foarte palid. Tremura din tot corpul. Curând, un zâmbet îi apăru pe buze, zâmbet care l-ar fi înspăimântat chiar şi pe Concini:

— Să mergem să vedem serbarea domnului Mareşal de Ancre.

Capitolul II Numărul 14

Un şanţ lat, plin cu apă. O apă stătută, în care, vara, broaştele se bălăceau în voie. O apă stătută, în care peştii gemeau, în nopţile fierbinţi, ca şi cum plânsetele ce se auzeau ar fi ieşit de sub cine ştie ce ziduri înfricoşătoare. O punte ridicată. Un stăvilar cu dinţi de fier. Opt turnuri masive, strânse unele de altele, închizând un pătrat asemănător unui câmp de bătălie. Curţi umede, în care umbrele întunecoase se războiau victorioase cu razele soarelui. Grilaje de fier între curţi. Porţi întredeschise întocmai boturilor unor fiare sălbatice, gata să înghită. Scări ce coborau spre iadul din care nu ieşeai niciodată. O tăcere apăsătoare, întreruptă doar de pasul sacadat al patrulelor sau de glasul sentinelelor care-şi vesteau strigătele de veghe. Ferestre cu gratii, în dosul cărora apăreau uneori feţe palide.

Aceasta era Bastilia.

Numărul 14 din Turnul Comorii era o cameră înaltă şi spaţioasă, situată la etajul al doilea, de la fereastra căreia puteai vedea toată câmpia; în acest loc mai favorizat, o curte înconjura totalitatea clădirilor şi înainta în unghi spre strada Saint-Antoine, pentru a se termina prin poarta principală — se îngusta într-atât încât un prizonier din etajul al doilea sau al treilea al Turnului Comorii putea fi văzut, la nevoie, de trecători şi izbutea chiar să se facă auzit de ei. Punctul acesta era cel mai bine supravegheat: patru sentinele se plimbau la picioarele turnului; alte patru, plasate pe zidul înconjurător, aveau ordin să tragă asupra oricui s-ar fi apropiat.

După aceste explicaţii, putem pătrunde, în sfârşit în celula

numărul 14, luminată de o fereastră mare, prevăzută cu gratii groase, mobilată cu un pat, o masă, două scaune şi un fotoliu; şi a cărei pardoseală era acoperită cu un covor tare rupt, dar, totuşi, covor. De fapt, fără barele de la fereastră, fără acea uşă grea, zăgăzuită de bare de fier, camera aceasta s-ar fi potrivit chiar şi unui mic burghez, chiar şi unui mic gentilom.

Cavalerul de Capestang nu locuise niciodată într-o cameră util de elegantă ca aceea pe care o locuia Prinţul de Condé la Bastilia. Căci numărul 14 al Turnului Comorii era o celulă unde nu erau încarcerate decât persoanele nobile; ca Prinţul de Condé, spre exemplu.

În momentul în care cititorul pătrunde în celula numărul 14 a Turnului lui Comorii, regescul prizonier, aproape întins în fotoliu, gemea şi suspina gândindu-se la trista lui soartă, în timp ce un temnicer strângea resturile de la masa Prinţului. Judecând după resturile unei jumătăţi de pui, unei fripturi şi a unui crap, pescuit probabil în lacul de la Fontainebleau, soarta Prinţului nu era chiar atât de tristă pe cât vroia el să arate. În orice caz, probabil că tristeţea care acum i se citea pe obraz îl părăsea în timpul mesei, deoarece temnicerul, care, desigur, se desfăta cu resturile rămase de la Monsenior, murmură strâmbându-se:

— Ei drăcie, ce poftă!... Ei, monseniore, spuse el cu un glas familiar, (însuşire destul de des întâlnită la temnicer), nu vă mai frământaţi atât, ce Dumnezeu! În curând vi se vor deschide porţile coliviei.

— Ce vrei să spui prin aceasta?, întrebă Prinţul înciudat de aerul misterios al temnicierului.

— Vreau să spun că ieri s-a strigat prin Paris că au fost văzute bande de burghezi înarmaţi, că toate acestea semănau foarte mult cu începutul unei revoluţii şi că ar fi foarte posibil ca, de astădată, parizienii să nu se oprească la început.

Şi spunând acestea, mândrul temnicier, după ce stinse lampa care ardea pe masă şi după ce adresă un surâs gingaş musafirului său, plecă fără să mai spună ceva.

— Atunci, se gândi prinţul, cred că a sosit momentul să scriu o nouă scrisoare. Am auzit strigătele parizienilor. Desigur că mă aclamau. Cu siguranţă că cer eliberarea mea. Căci, pe cine altcineva ar putea să-l aclame? Desigur că nu pe bădăranul acela de Guise. Nici pe nenorocitul de Angoulême, care crezuse că e, de-acum, stăpân pe coroană. Ei drăcie! Regele Franţei

trebuie să fie un prinţ de sânge regal. Acesta nu sunt decât eu. Ei, bănuiesc că a sosit momentul să impun noi condiţiuni pentru pacea pe care vreau s-o ofer.

Înfierbântat de această idee, bucuros la gândul că Parisul îl aclamase, Condé luă un toc şi scrise. Apoi, se apropie de fereastră. Luna strălucea pe cer.

În timp ce privea astfel cerul scăldat de lumina razelor lunii, zări, de cealaltă parte a şanţului, statura unui om. Bărbatul acela, pe care sentinelele nu-l observaseră încă, privea cu atenţie monstrul de piatră, tăcuta şi întunecoasa Bastilie. Şi, deodată, prinţul avu un gând ciudat: acest om era acolo pentru el.

Scrise în grabă câteva cuvinte pe o bucată de hârtie. Negăsind, însă, nimic care să îngreuneze hârtia, înfăşură cu ea o monedă de şase ducaţi. Apoi fugi să deschidă fereastra. Omul acela mai era acolo. Condé scoase un strigăt ascuţit şi aruncă peste fereastră cei şase ducaţi înveliţi în hârtie. Hârtia căzu pe malul şanţului. Prinţul văzu cum omul acela se apleacă şi o ridică. În aceeaşi clipă se auziră două detunături: sentinelele trăgeau asupra nocturnului vizitator. Dar Condé îl văzu îndepărtându-se liniştit, fără să facă un pas mai repede decât celălalt. Focurile a două puşti străpunseră prin noapte, urmate de două detunături.

De astădată, Condé nu mai văzu nimic. Oare necunoscutul fusese ucis? Prinţul, cu mintea înflăcărată, cu sufletul palpitând aştepta. Deodată, zgomot de paşi pe scară: cineva suia, poarta carcerei se deschise... Zece sentinele înarmate, luminate de zece făclii, apărură în prag. Guvernatorul Bastiliei, ţinându-şi pălăria în mână, pătrunse în cameră.

— Ce am făcut? murmură prinţul de Condé cuprins de groază. Ce nebunie mi-a trecut prin cap!...

— Monseniore, spuse de Neuville, în ciuda regulamentului închisorii aţi comunicat cu un trecător. De prisos să mai negaţi. Monseniore, sentinelele au văzut totul.

— Da, domnule, răspunse prinţul mândru, nici nu mă gândesc să neg.

— Îmi pare rău, Monseniore, mai spuse de Neuville. O negare din partea dumneavoastră mi-ar fi îngăduit să amân măsurile pe care — fără voia mea — sunt nevoit să le aplic.

— Ce măsuri? întrebă prinţul, care regreta acum mândria

lui.

— Regulamentul este foarte precis, Monseniore. Sunt silit să vă schimb numaidecât celula. (Condé respiră uşurat). Domnule ofiţer, îl vei duce pe Monsenior în celula numărul patru. De acum înainte, va sta acolo. Camera aceea este rezervată prinţilor. Din păcate, însă, fereastra ei dă spre o curte interioară.

Condé, liniştit şi bucuros că scăpase numai cu atât, făcu un semn de indiferenţă.

— Dar, domnule, spuse ofiţerul, ştiţi bine că celula numărul patru este ocupată. Unde să-l punem pe prizonierul care stă acolo?

— Foarte simplu! Aici!

Condé coborî înconjurat de gărzi, străbătu mai multe curţi, aşteptă vreo jumătate de oră în camera unui corp de gardă, apoi urcă încă o scară. În sfârşit, fu închis într-o încăpere spaţioasă care semăna în totul cu odaia pe care o părăsise. S-ar fi zis două camere alăturate ale unei ospătarii. Numai că, în cazul de faţă, se numea Bastilia. Şi numai că, în loc să se bucure de priveliştea împrejurimilor Parisului, Monseniorul nu putea privi acum decât o curte strâmtă şi întunecoasă.

Fără a părăsi Bastilia, să revenim la celula numărul 14 din Turnul Comorii. Să privim la prizonierul care luase locui prinţului de Condé.

Era un om de vreo patruzeci şi cinci de ani, cu părul alb, privirea aspră, faţa palidă. Iar dacă vreodată atitudinea cuiva ar fi putut înfăţişa disperarea dusă până la nepăsare pentru tot ceea ce-l înconjura, apoi aceasta s-ar fi potrivit prizonierului despre care vorbim. Oare el îşi dăduse seama că i se schimbase celula? Aşezat la masă la care stătuse numai cu puţin mai înainte, prinţul de Condé, cu privirile aţintite spre flacăra gălbuie a lămpii, fără să facă nici cel mai mic gest, stătea nemişcat şi se gândea. La ce, oare?

Din când în când se ridica. Străbătea de două-trei ori celula şi atunci fata i se împurpura. Furtuna se dezlănţuise demult în sufletul lui. Ochii îi străluceau. Ridică braţele ameninţător. Buzele lui chircite de disperare se întinseră. Mânia lui se transformă într-un blestem. Un suspin îi umflă pieptul. Îşi acoperi ochii. De-a lungul degetelor se prelinseră lacrimi amare. Murmură:

— Fiica mea! Cine-mi va spune ce s-a întâmplat cu fiica mea? Copilul meu, am fost ridicat şi despărţit de lume tocmai în momentul în care mă pregăteam să întind mâna spre coroană... şi totuşi nu m-am omorât. Mi-am văzut visul spulberat şi totuşi nu m-am omorât. Nu trăiesc decât pentru tine!

Prizonierul îşi reluă locul la masă. Îşi ţinea capul între mâini. În depărtare răsună glasul strident al orologiului Bastiliei. Sunetul lui sfâşietor străpunse întunericul nopţii de douăsprezece ori.

Dar prizonierul nu auzi cele douăsprezece bătăi. Zilele, ceasurile se scurgeau totdeauna la fel. Nu-şi mai măsura viaţa decât prin accesele de mânie sau de deznădejde care îl cuprindeau. Lampa se stinse. Camera numărul 14 din Turnul Comorii fu năpădită de întuneric. Nu se auzeau decât suspinele prizonierului cu părul albit (desigur, într-o noapte de groază).

Capitolul III Al treilea duel dintre Capestang şi Cinq-Mars

Cavalerul de Capestang închinase o cameră la ospătăria Maestrului Garo "La buna întâlnire". În primul rând îl atrase firma hanului. "La buna întâlnire!". Titlul acesta i se părea foarte bine ales: era aproape o urare de fericire, Şi-apoi, trebuie să recunoaştem: Maestrul Garo era un hangiu de prima clasă. Ţi se făcea foame numai văzându-i bucătăria strălucind de curăţenie. Ţi se făcea sete de îndată ce pătrundeai în salonul ospătăriei, parfumat de cele mai îmbătătoare esenţe... în sfârşit, ruinele hanului "Marele Henric" erau foarte aproape. Căci Capestang avea un suflet care se lega de lucruri. Peisajul acesta care-i amintea de atâtea lucruri frumoase îi devenise cel mai bun prieten.

Capestang se duse în colţul străzii Lombardiei, unde îl găsi pe Cogolin, căţărat pe o scară, împlinind o ciudată modificare firmei tavernei "La Chiorul care primeşte". Turlupin, Gautier-Garguille, Gros-Guillaume şi patronul însuşi, cu nasurile în vânt, îl priveau atenţi pe cel care mânuia pensula. Bineînţeles că în jurul lor se mai strânseseră încă vreo cincizeci de gură-cască,

Capestang îi imită: privi şi el.

După ce îşi termină lucrul, Cogolin începu să coboare. Aruncându-şi ochii prin mulţime, îl zări pe cavaler. Strigă un puternic "Ei drăcie!" şi lunecă până în marginea drumului noroios. Se sculă fără să fi păţit nimic.

— Domnule cavaler, ce bucurie, ce noroc! Ei drăcie! Azi mă numesc Providenţă!

— Nătângule!, îi spuse Capestang luându-l de-o ureche, de câte ori ţi-am spus că nu ai voie să întrebuinţezi acelaşi strigăt că mine.

— Dar, domnule... din bucurie. Iar bucuria te face să-ţi pierzi minţile... cum spunea fostul meu stăpân Turlupin, aici de faţă.

— Cum "fostul"?, se miră Turlupin. Mă treci, acum, în starea de "fost"?

— Desigur! De vreme ce l-am regăsit pe domnul cavaler... Devii "fost", tot aşa ca şi farmacistul, astrologul sau profesorul. Pe legea mea, eu nu am decât un singur stăpân; se numeşte Adhémar de Trémazenc de Capestang.

Aventurierul, impresionat de spusele aceluia pe care îl numea grăjdarul său, pătrunse în salon şi desfată întreaga companie cu câteva sticle de Saumur, ceea ce impuse o mare stimă lui Turlupin, multă admiraţie lui Gautier-Garguille şi o sinceră prietenie lui Gros-Guillaume.

— Dar, reluă Capestang, adresându-se lui Cogolin, spune-mi ce făceai căţărat pe scara aceea?

— Vă voi spune numaidecât, domnule: firma reprezenta un poliţist chior, care, prin înşelăciune, storsese multe parale de la patronul tavernei. Supărat că se vedea astfel batjocorit, poliţistul a înapoiat ieri banii, punând o singură condiţie: să se schimbe firma. Stăpânul era tare încurcat, căci o firmă costă multe parale. Atunci, mi-a venit o idee: de a schimba puţin firma, de a-i aduce o modificare ce o va face mai potrivită adevărului; i-am schimbat numai câteva litere.

— Şi care sunt acestea? întrebă Capestang zâmbind.

— Am înlocuit prima silabă prin cuvântul "dar" şi am înlocuit pe "m" cu "u". Mai adineauri, taverna se numea "Chiorul care primeşte!", iar acum…

— Şi acum?

— Acum se cheamă "Chiorul care dăruieşte!"

— Şi chiar eu sunt cel care am descoperit lucrul acesta!, exclamă Gros-Guillaume.

— Da, murmură hangiul, dar acum comisarul se poate răzbuna trimiţându-mă drept la spânzurătoare. Ar fi o farsă pe care — trebuie să recunosc — aş găsi-o foarte distractivă, dacă nu aş fi eu victima.

— Ei, făcu Capestang, dacă vi se întâmplă o asemenea nenorocire, atunci urmaşii dumneavoastră vor putea să schimbe foarte uşor firma prin adăugirea unui "z" şi prin schimbarea lui "dar" în "drob". Iar atunci taverna se va numi "La Chiorul care zdrobeşte".

Gautier-Garguille era aproape să leşine de râs, Gros-Guillaume propuse "să se ude" aceste cuvinte şi comandă două sticle de Saumur, în contul Cavalerului.

În sfârşit, Turlupin strigă:

— Zău, domnule Cavaler, că vi s-ar potrivi de minune să jucaţi comedie!

— Dar, apuse Capestang foarte serios, eu joc comedie în fiecare zi.

— Şi ce rol îndepliniţi?

— Acela al Fanfaronului răspunse Adhémar golindu-şi paharul.

— Un coleg! strigă Turlupin cu entuziasm.

— Bănuiam aceasta! adăugă Gautier-Garguille.

— Şi eu, se grăbi să spună Gros-Guillaume. Numai din felul său de a comanda vin...

— Domnule, i se adresă Turlupin, oricând veţi dori, vă puteţi asocia cu noi. Aş fi bucuros să vă pot da replicile în vreo farsă scrisă de dumneata.

— Cinstea va fi pentru mine, recunoscu aventurierul. Domnilor, voi ţine seama de propunerea dumneavoastră şi, cu cel dinţii prilej, voi face apel la talentul dumneavoastră.

După ce Capestang desfată astfel pe cei din societatea Turlupin, după ce îi servi nu numai cu vin bun, dar şi cu vorbe binevoitoare, după ce dădu gazdei un ducat de aur, nemaipretinzând restul (lucru menit să îndepărteze pe dată tristeţea hangiului), porni spre strada Vaugirard, urmat la o depărtare de trei paşi — aşa cum îi poruncise — de Cogolin.

"S-a terminat cu teatrul, gândea servitorul. S-a terminat cu bătaia! S-a terminat cu Ghinion! Trăiască Providenţa! Desigur că

domnul cavaler a făcut avere şi, în sfârşit, voi cunoaşte şi eu bucuria a patru mese pe zi; bineînţeles, în afară de zilele de post, când voi mânca de cinci ori pentru a-mi răscumpăra timpul în care nu mâncăm decât o dată la două-trei zile."

Totuşi, când valetul observă că stăpânul său se îndreaptă spre ospătăria "La buna întâlnire" şi nu spre un hotel luxos, fu cuprins de o înfricoşătoare bănuială, care înnora minunatele imagini ce i se perindaseră prin faţa ochilor.

Adhémar de Trémazenc de Capestang se instală astfel la ospătăria "La buna întâlnire", aşteptând să se mute — aşa îi spunea lui Cogolin — într-un palat luxos, unde va pune să i se dăltuiască blazonul pe poartă.

— Căci atunci când am venit la Paris, spunea el, m-am hotărât să fac avere. Într-o bună zi voi ajunge un senior bogat şi puternic, iar atunci, tu, Cogolin, vei fi intendentul meu general. Momentan, însă, fii liniştit şi du-te să îmi înşeuezi calul.

Toată ziua aceea, Capestang colindă în căutarea Gisellei de Angoulême. Bucuria strălucitoare pe care o resimţise la Effiat începuse să se şteargă. Mai întâi i se păru că siguranţa de a nu o fi pierdut pentru totdeauna pe cea pe care o iubea îl va face fericit. Nu numai că Giselle nu era Marchiză, dar era aproape convins că ea nu va lua niciodată acest titlu. Dar Capestang, eliberat de teama lui Cinq-Mars, căpătase alte temeri care, din nenorocire, puteau să fie reale.

"Mă iubeşte? îşi zicea el. Sau poate că mi-a spus aceasta numai într-un moment de milă. O fi uitat, desigur. Este, oare, cu putinţă ca o fată atât de nobilă să devină soţia unui coate-goale ca mine? Nu. Ducele de Angoulême nu ar consimţi niciodată, şi nici ea însăşi..."

Aventurierul îşi termină gândirea printr-un gest de amărăciune. Totuşi, îşi menţinu hotărârea să o revadă pe Giselle şi pe ducele de Angoulême. Căci Capestang nu ştia că ducele este la Bastilia. Capestang căută în tot cursul zilei Dar, nici în strada Barrés, nici în strada Dauphine şi nici la Meudon nu găsi pe nimeni. Seara, când se întoarse la han, Capestang era totuşi bucuros că nu găsise pe nimeni. El nu avea nici un motiv să bănuiască că tânăra fată era în primejdie. Convins că în momentul în care o va vedea i se va spune că nu trebuie să se mai gândească la ea. Capestang era bucuros — deşi dorea cu toată ardoarea sufletului să o revadă pe Giselle — să întârzie cât

mai mult acest moment.

— Foarte bine!, se gândi Cogolin. Domnul cavaler pare foarte bine dispus. Probabil că s-a întâlnit cu Zeiţa Bogăţiei!

Trebuie să spunem din capul locului că eroul nostru nu se lăsa niciodată doborât de tristeţe. Iubea viaţa aşa cum era ea, numai pentru plăcerea de a respira.

La căderea nopţii, porni spre Bastilia. În naivitatea lui, se căia că pricinuise arestarea prinţului de Condé. Voia cu tot dinadinsul să încerce să-l libereze. Şi-apoi, ar fi dat o lecţie tânărului Ludovic. Ajuns la malul şanţului care înconjura fortăreaţa, începu să cerceteze cu atenţie poarta cea mare; dar, dându-şi seama că nu putea încerca nimic împotriva ei, porni să înconjoare închisoarea, căutând un punct slab pe unde să pătrundă în interior. Şi o dată acolo...

Dar, ce ar fi făcut când s-ar fi aflat în interiorul Bastiliei? Dumnezeu ştie... Ştia numai atât: voia să-l elibereze pe prinţul de Condé. Gândul cel bun îi va veni în momentul hotărâtor. Lăsându-l pe Cogolin de pază în apropierea porţii, se îndreptă spre dreapta. Calea îi era luminată de razele lunii. Pe măsură ce înainta, îşi dădea seama de greutatea întreprinderii. Un motiv mai mult pentru a se încăpăţâna.

Se opri în locul în care şanţul se apropia de turn. Se înălţă în călcâie, înflăcărat de gândurile ciudate care-i străfulgerau prin cap şi făcu un gest spre turn, care semăna mult cu gestul unui fanfaron ce dispreţuieşte un oarecare uriaş nepăsător. Deodată, tresări. Una din ferestrele turnului se deschise. Capestang zări ceva alb vâjâind prin aer şi căzând foarte aproape de el.

Un prizonier încerca, aşadar, să comunice cu el. Vreun nenorocit îi cerea ajutor! Capestang ridică obiectul. Era o hârtie în care fusese pus un ducat pentru a o îngreuna. În acelaşi moment, se auziră două detunături. Capestang simţi cum iarba din jurul lui se mişcă.

— Ei, murmură el, iată focuri de puşcă.

Se îndepărtă. Dispăru din văzul paznicilor care trăseseră, Strângea în mână hârtia pe care o ridicase. Reîntors la locul unde îl lăsase pe Cogolin, desfăşură hârtia.

— Domnule, îi spuse Cogolin speriat, am auzit focuri de puşcă. S-a tras împotriva dumneavoastră?!

— Nu, răspunse Capestang, puştile Bastiliei nu aruncă decât cu ducaţi. Am luat şi eu unul. Ţine!

Şi îi întinse moneda pe care o găsise în hârtie,

— Atunci, spuse Cogolin, dacă lucrurile stau astfel, vreau şi eu să se tragă împotriva mea.

La lumina lunii, cavalerul reuşi să descifreze hârtia. Iată ce conţinea:

"*Parizieni, veniţi în ajutorul prinţului de Condé, care se sfârşeşte de mizerie în celula numărul 14, din Turnul Comorii!*"

Capestang păli. Simţi o strângere de inimă.

— Piere din pricina mizeriei, într-o celulă! Şi sunt vinovat de toate acestea. Eu, numai eu! Aşadar, nu sunt altceva decât un zbir!! Iar nenorocitul acesta de prinţ nu mi-a făcut nimic. Dacă ar fi Guise! Guise m-a insultat... Pe el ar fi trebuit să-l duc la Bastilia. Ce nenorocire! Guise, care m-a batjocorit, este liber, în timp ce Condé piere de mizerie. Ei drăcie!

Vedea în faţa ochilor una din acele subterane despre care nu se vorbea decât în şoaptă, unde nenorociţii Care erau închişi acolo — aşteptând să-i scape moartea — nu se hrăneau decât cu pâine mucegăită şi cu apă stătută. Suferea pentru Condé, care se înveselea la gândul de a-l supune pe Guise la suferinţa lui, cel puţin pentru câtva timp, în acelaşi timp, cercetarea pe care o făcuse îi dovedi zădărnicia planurilor sale. Era cu neputinţă să pătrundă în interiorul Bastiliei

— Hai să plecăm!, spuse el deodată.

Se îndrepta cu paşi mari spre strada Saint-Antoine. Cogolin îl urmă. Ajunse astfel în colţul străzii unde se afla castelul lui Cinq-Mars. Cogolin, amintindu-şi şi el de anumite lucruri, murmură:

— Lanternă!! Mizerabile!

— Lanternă!!, se auzi în noapte o voce ascuţită. Ajutor! Ajutor, oameni buni!...

Capestang se opri pe loc. Glasul venea din interiorul unei caleşti, care se apropia cu repeziciune şi pe care o zări la vreo douăzeci de paşi depărtare de el. Era un glas mânios şi deznădăjduit. Era un strigăt de furie şi de agonie în acelaşi timp. Într-o clipă, caleaşca se află în dreptul lui Capestang.

— Ajutor! strigă acelaşi glas înnăbuşit. În ajutorul lui Cinq-Mars!

— Cinq-Mars!, murmură aventurierul. Ah!, Marion, chiar

dacă voi muri, acesta este momentul în care trebuie să mă achit de recunoştinţa ce ţi-o datorez. Înainte, Cogolin! Capestang, la luptă!

Se năpusti. Cât ai clipi din ochi, fu lângă cai şi se agăţă de frâurile lor.

— Biciuieşte! Biciuieşte! Neghiobule, se auzi o voce aspră din interiorul caleştii.

— Ajutor! Ajutor! Ajutor!, strigă Cinq-Mars cu un glas din ce în ce mai scăzut.

— Domnule Chémant, strigă vizitiul, suntem atacaţi de borfaşi.

— Aici, Cogolin!, tună Capestang.

În pofida loviturilor de bici, caii se opriră pe loc. Vizitiul sări de pe capră. Portiera caleştii se deschise şi se închise cu zgomot. Chémant se năpusti asupra lui Capestang, vizitiul asupra lui Cogolin. Glasul lui Cinq-Mars nu se mai auzea.

— Înapoi! strigă ofiţerul pe care Richelieu îl însărcinase să-l conducă pe Cinq-Mars la Bastilia. Înapoi, neghiobilor!

— Tu eşti neghiob! Dă-te înapoi, strigă Capestang scoţându-şi sabia.

— Ia seama, strigă ofiţerul văzând că are de a face cu un om înarmat. Sunt în timpul serviciului. Mă numesc domnul de Chémant. Sunt în serviciul Monseniorului Richelieu. Înapoi!

— Iar eu mă numesc Trémazenc de Capestang! Nu sunt în serviciul nimănui. Dar nu mă dau în lături.

— Ce vrei?, întrebă Chémant.

— Pe prizonier!

Chémant răspunse printr-un hohot de râs. Se năpusti asupra cavalerului. Săbiile scânteiară în noapte. Fiecare din cei doi bărbaţi — care de-abia se zăreau unul pe altul — căutau să lovească cât mai bine. Deodată, Chémant scăpă sabia din mână şi căzu în genunchi. Mârâi o clipă, apoi se prăbuşi într-o parte.

— Oare l-am omorât?, se întrebă cavalerul. La urma urmei, nu avea decât să nu mă facă neghiob! Nu am făcut-o într-adins! Ei, domnule! strigă el plecându-se.

Îi puse mâna pe piept. Îngenunchie şi simţi bătăile inimii rănitului.

— Cogolin, ajută-mă! Să-l ducem în colţul acela luminos.

Rănitul fu dus în partea stângă a străzii, inundată de lumina gălbuie a razelor de lună. Atunci, Capestang observă că ofiţerul

avea pulpa străpunsă de lama sabiei, rană foarte dureroasă, desigur, dar nu prea gravă. Aventurierul respiră uşurat.

Ridicându-se, bucuros că nu-şi ucisese potrivnicul, Capestang zări o hârtie pe care ofiţerul o purta sub centură. Capestang luă pergamentul, îl desfăcu, îşi aruncă privirile asupra lui, zări pecetea regească şi deduse că acesta trebuia să fie ordinul de arestare. Nepăsător, puse actul într-un buzunar al tunicii. Apoi se apropie de caleaşcă şi deschise portiera. Pe pernele canapelei îl zări pe Cinq-Mars. Legat de mâini şi de picioare. Sărmanul marchiz îşi pierduse cunoştinţa.

Capestang îl zări pe marchiz, deşi era întuneric, între timp, scena începea să se lumineze. Iată ce se petrecuse. În timp ce Chémant şi Capestang se duelau, vizitiul, cum am spus mai sus, se năpustise asupra lui Cogolin, care îşi dădea osteneala să ţină caii pe loc. Vizitiul era un fel de uriaş, ales anume pentru această expediţie. Mai mult, era foarte credincios lui Chémant şi foarte curajos, întocmai unei brute care nu preţuieşte prea mult viaţa. Mai mult chiar, era înarmat cu o rangă de fier. Vizitiul, aşadar, sări de pe capră, se năpusti asupra lui Cogolin şi, ridicând braţele, îi dădu o lovitură puternică. Valetul cavalerului se prăbuşi,

— L-am spintecat!, exclamă uriaşul râzând.

Se plecă: dar Cogolin nu mai era acolo.

În aceeaşi clipă, ceva îi căzu pe umeri. Simţi cum i se leagă o mască de obraz... da, nu putea fi decât o mască, o mască catifelată. Perii îi intrau în gură, înnăbuşindu-l; în ochi, orbindu-l. Uriaşul încercă să se zgâlţâie, să strige. În aceeaşi clipă, fiinţa care îi căzuse în spate se aşeză călare pe umerii săi. Uriaşul simţi zece degete care i se înfundau în gât. Apăsarea deveni din ce în ce mai mare. Timp de câteva secunde, vizitiul se zbătu, dar apoi se prăbuşi şi rămase nemişcat.

Cogolin, văzând rangă de fier care şuiera prin aer, se aruncase cu faţa la pământ. O frică chinuitoare îl făcea să-i clănţăne dinţii în gură. Dar chiar această frică îl făcuse să fie atât de curajos... curajul deznădejdii.

Fulgerător, Cogolin lunecă sub cai. Înspăimântat cum era, avu totuşi o idee năstruşnică: sări pe spinarea unui cal şi de-acolo pe umerii uriaşului. Îşi smulse peruca, pe care i-o înfundă în gură şi în ochi. Îi acoperi tot obrazul cu ea. Apoi i-o legă la ceafă. Începu să strângă cu putere gâtul vizitiului. Îşi dădu

seama că lunecă. Se trezi în mijlocul şoselei. Se cercetă numaidecât şi constată că nu era mort şi că nu-i lipsea nimic. În afară de perucă. Şi atunci, cu un glas tunător, strigă: "Izbândă!"

Se năpusti spre poarta castelului Cinq-Mars şi începu să bată cu putere din ciocănaş. Poarta se deschise. În prag apăru un soldat, urmat de Lanternă. Amândoi erau înarmaţi, amândoi purtau făclii. Cogolin îi duse până la caleaşcă. Lanternă rămase înmărmurit, văzându-şi stăpânul leşinat.

Între timp, Capestang îi tăiase legăturile. Marchizul fu luat pe umeri şi dus în castel. Capestang porunci să fie dus şi vizitiul, care începuse să-şi revină în fire. Uriaşul fu închis într-o cameră joasă, a cărei uşă fu bine ferecată.

Chémant fu de asemeni transportat. Iar pe când toată lumea se grăbea să-i dea îngrijiri lui Cinq-Mars, tot leşinat, Capestang reveni lângă Chémant, întins pe un pat.

— Domnule, te predai?, îl întrebă el. Căci de nu, cu toate că-mi va părea tare rău, voi fi nevoit să te omor. Dar dacă te predai, spune-mi cum de ţi-a dat domnul de Richelieu ordinul de a-l duce pe Marchizul Cinq-Mars la Bastilia?

Chémant privi faţa lui înfricoşătoare, înflăcărată de luptă. Citi pe ea osândirea sa. Dar Chémant era încă tânăr. Voia să mai trăiască. Şi de aceea murmură:

— Mă predau, domnule!

Capestang îşi băgă sabia în teacă, descoperi rana ofiţerului, o spălă, o pansă cu grijă şi apoi spuse:

— Vorbeşte, acum!

— Ce om mai e şi ăsta!, exclamă Chémant. Mai întâi vrea să mă omoare. Apoi mă îngrijeşte ca pe un frate. Eşti un mare curajos, un suflet nobil. Domnule, adevărul este foarte simplu: domnul de Richelieu şi domnul de Cinq-Mars iubesc aceeaşi femeie. Dar ea îl iubeşte pe marchiz... şi o înţeleg foarte bine, căci Cinq-Mars este un bărbat fermecător Domnul de Richelieu are un fel special de a se face iubit: a pus să fie arestat Cinq-Mars. Vrea să-l ducă la Bastilia, iar pe femeia iubită o ţine la el. Vedeţi, dar, ce simplu este totul!?

— Aşa!, apuse Capestang uimit de simplitatea lucrurilor. Şi zici că femeia iubită este la el?

— Da, domnule, pe cheiul Augustin La doi paşi depărtare de strada Dauphine.

Capestang porni în grabă, fără a asculta mai departe, se

repezi în camera joasă în care era închis vizitiul, îşi puse mantia pe umeri şi pălăria pe cap, porunci lui Cogolin să-l aştepte acolo şi se năpusti afară. Sări pe capră caleştii şi biciui caii.

— Monseniore, anunţă un valet pătrunzând în camera în care se afla Richelieu, caleaşca s-a întors.

— Foarte bine!, exclamă episcopul, făcând un gest de mulţumire; trimite-mi-l numaidecât pe Chémant.

— Se vede treaba că domnul de Chémant s-a oprit în drum pentru vreo treabă urgentă.

— Cum? S-a oprit în drum?, întrebă uimit Monseniorul Trimite-mi-l repede pe vizitiu. O să-l întreb chiar pe el.

— Aşa am gândit şi eu, Monseniore. Este chiar în faţa uşii.

Valetul ieşi. Vizitiul intră. Richelieu, pe un ton tăios, porunci:

— Vorbeşte! Ce i s-a întâmplat lui Chémant? Prizonierul a fost dus la Bastilia?

— Nu, Monseniore, răspunse o voce tăioasă. Domnul de Cinq-Mars se află la castelul său.

— Cinq-Mars... la castelul său, bâigui Richelieu îngrozit. Glasul acesta... ah, glasul acesta!

— Iar în ceea ce îl priveşte pe Chémant, Monseniore, tocmai i se pansează rana pe care i-am făcut-o.

Şi Capestang îşi scoase pălăria şi mantia, al cărei guler îi ferea faţa. Richelieu rămase înmărmurit de mii are.

— Vă voi explica, Monseniore, continuă Capestang. Mă plimbam tocmai pe strada Saint-Antoine, când auzii glasul domnului marchiz de Cinq-Mars, care striga după ajutor. Încă de foarte mult timp am de soluţionat o afacere cu domnul acesta. Mi s-a părut atunci momentul potrivit de a cunoaşte luciul sabiei sale. De vreo două sau trei ori până acum, l-am provocat la duel, dar totdeauna a trebuit să-l amân. Domnul de Chémant s-a împotrivit. Atunci m-am luptat cu el, în timp ce valetul meu se năpustea asupra vizitiului. Pentru a veni mai repede să vă dau raportul, am împrumutat caleaşca dumneavoastră, iată toată povestea!

Un suspin adânc umflă pieptul lui Richelieu. Uimirea îl paraliză, îndrăzneala acestui om, care concepea asemenea manevre — şi totodată le şi executa — îl înspăimânta. Cu ochii holbaţi privea spre Capestang, care se încumeta să-l înfrunte. În sfârşit, suspinând, episcopul murmură:

— Fanfaronule!

— Fanfaron!? întocmai, Monseniore! Luaţi seama, însă! Aceasta nu e o farsă ca aceea pe care o joacă comedienii domnului de Concini. Se spune că scrieţi tragedii, Monseniore. Un singur cuvânt insultător şi devin numaidecât colaboratorul dumneavoastră: sabia Fanfaronului va servi drept toc… dar noi vom acrie cu sânge!

Richelieu nu răspunse nimic Dacă ar fi existat ceva pe lume ca să-l fi înfricoşat pe Fanfaron, atunci această înfăţişare de tigru, aceste priviri întunecate din care străfulgerau lumini funeste, acest râs plin de ură care-i schimonosea gura, acest aspect înfricoşător al omului că vroia să ucidă l-ar fi făcut pe aventurier să se cutremure şi să dea înapoi. Richelieu, cu buzele tremurătoare, ridică mâna, întinse braţul spre Capestang, cu un asemenea gest de parcă ar fi fost un călău care vrea pună mâna pe osândit. Apoi, deodată, se apropie de masă, pe care se afla un gong şi un ciocănaş. Dintr-o singură săritură, Capestang se interpuse între gong şi Richelieu.

— Monseniore, spuse ei cu glas tunător, mă veţi obliga, oare, să vă omor?

Richelieu aruncă o privire tăioasă cavalerului.

— Ai îndrăznit să te atingi de un episcop, de un ministru ai regelui? De un ministru al Domnului?

— Şi chiar dacă aţi sta aşezat pe scaunul regelui, tot aş îndrăzni.

Cei doi bărbaţi erau aproape unul de altul. Amândoi erau palizi. Amândoi păreau înflăcăraţi. Şi atunci, Capestang făcu acelaşi gest pe care îl făcuse Richelieu mai adineauri. Numai că el merse până la sfârşit: mâna lui se sprijini pe umărul Episcopului, Richelieu se încovoie. Ridică obrazul spre acel care îndrăznise acest lucru înfricoşător: să-l atingă cu mâna. Iar, ceea ce văzu atunci, nimici răzvrătirea mândriei sale. Capestang, ţeapăn, aspru, cu faţa albă, cu o privire fulgerătoare, îi apăru înconjurat de o aureolă înspăimântătoare.

— Monseniore, spuse Fanfaronul cu un glas tăios, sunteţi un ministru al regelui, un ministru al Domnului: reprezentaţi, aşadar, tot ceea ce oamenii respectă şi adoră: puterea omenească şi puterea dumnezeiască. Mi s-a spus că regele vă socoteşte drept stâlpul de fier pe care trebuie să se sprijine monarhia. Eu, Monseniore, însă, nu însemn nimic sau prea puţin. Ce se va întâmpla mâine cu mine? Poate că voi fi şi eu un

prizonier care îşi aşteaptă moartea eliberatoare în fundul subteranei ir care mă veţi arunca! Poate voi fi un cadavru care se va gândi — dacă morţii pot să mai gândească — la securea care trebuie să-i reteze capul! Iată ce se va întâmpla cu mine în curând! Dar ce se va întâmpla cu dumneata, dacă se vor realiza cele ce se spun? Mai aproape de tron decât Mareşalul de Ancre însuşi, vă aşteaptă atotputernicia. Veţi fi acela în faţa căruia totul va tăcea şi se va pleca. Privindu-vă, am impresia că sunteţi una din acele fiinţe a cărei gândire însumează o voinţă nemărginită. Veţi fi acela care stăpâneşte. Şi atunci, mie — eu, care nu sunt mic — mi-a venit această idee: eu singur pot nimici doar printr-un gest această mândrie, acest despotism, această putere de astăzi şi de mâine. Aş putea face acest gest (Capestang scoase pumnalul)! Înainte ca să puteţi scoate un singur ţipăt de ajutor, înainte ca vreunul din servitorii dumneavoastră să poată pătrunde în această cameră, v-aş putea întinde mort la picioarele mele (Capestang lipi vârful pumnalului de gâtul lui Richelieu). Nu voi face aceasta, dar am să vă propun o înţelegere: vă las viaţa, iar dumneavoastră, domnule, în schimbul ei, adică în schimbul atotputerniciei, mi-o veţi înapoia pe Marion Delorme!

Capestang îi dădu drumul lui Richelieu şi se retrase cu un pas, ca şi cum, printr-un ultim gest de curaj ar fi vrut să-i dea prilejul să fugă, să strige sau să se gândească. Richelieu întoarse capul. Era palid ca şi cum Moartea ar fi intrat de-acum în camera în care se aflau. Dar nu la această moarte se gândea Ducele de Richelieu. Nici chiar numele lui Marion Delorme, rostit brusc de Capestang, nu-l făcu să tresară. Nici dragostea şi nici moartea nu ocupau gândirea lui. Richelieu suferea; mândria lui sângera.

Da! Într-adevăr. Episcopul părea întocmai unui leu prins în cursă. Privirile lui rătăcite se ţintiră din nou asupra lui Capestang. Se priviră o clipă! O clipă neuitată în viaţa de atotputernicie a lui Richelieu, dar şi în viaţa de aventuri a cavalerului.

— Învins!, mârâi ministrul ca pentru el însuşi. Învins de neghiobul acesta!

Capestang rămase nemişcat. Nici o cută a obrazului său nu mişca. Era înfricoşătoarea nemişcare a fiinţei gata să sară, gata să ucidă!

— Dacă fac o singură mişcare, se gândea Richelieu, dacă deschid numai gura să strig... adio visuri de mărire, de putere! Învins! Sunt învins!

Şi-atunci, trăsăturile feţei i se destinseră. Plecă capul. Două lacrimi, poate singurele lacrimi pe care le-a vărsat în viaţa sa, lacrimi arzătoare pe care numai umilinţa le poate cauza, i se rostogoliră pe obraz. Dar imediat fură uscate de fierbinţeala feţei sale.

— Vino!, murmură el.

Capestang privi ţintă în ochi pe episcop, şi îi spuse:

— Monseniore, m-aţi condamnat la moarte. Citesc aceasta în privirile dumneavoastră. Mi-aş putea asigura viaţa, îndepărtând pe judecător. Ei bine, îngăduiţi-mi să vă spun: nu mă tem de dumneavoastră! Ascultaţi doar un lucru: o singură greşeală în ceea ce faceţi, un singur gest mai mult sau un singur cuvânt rostit prea tare — şi vom muri amândoi. Acum, porniţi, Monseniore, vă urmez!

Şi Capestang îşi puse pumnalul în teacă.

Richelieu ieşi din cabinetul său. Printr-o sforţare eroică, reuşi să impună înfăţişării sale să nu exprime nimic altceva decât o absolută nepăsare, un absolut dispreţ, Cu paşi hotărâţi, se îndreptă — printr-un gang luminat — spre uşa camerei în care era închisă Marion Delorme. Episcopul deschise uşa.

Marion se afla acolo. Era îmbrăcată. Din clipa în care fusese dusă în odaia aceea, nu se dezbrăcase deloc. Îi văzu pe Richelieu! Îl văzu pe Capestang. Şi îşi dădu numaidecât seama de cele ce se petrecuseră. Se ridică şi fără să rostească un singur cuvânt — mândră şi fermecătoare — se duse şi îl luă pe cavaler de braţ.

— Monseniore, spuse Fanfaronul cu glas liniştit, deschideţi doamnei poarta palatului şi conduceţi-o până la chei.

Richelieu coborî.

— Doamnă, i se adresă apoi lui Marion, vă rog, deocamdată, să nu mă ţineţi de braţ. Am nevoie să mă mişc în voie.

Marion se supuse. Sufletul îi sălta în piept. Tremura din tot corpul poate din pricina groazei, care reieşea din această scenă înspăimântătoare prin liniştea ei. Tremura lângă aceşti doi bărbaţi atât de liniştiţi, care escortau moartea. Sau poate că tremura de dragoste şi de admiraţie. Un soldat se afla în

apropierea porţii. O privire fugară: Richelieu cercetă baraca soldatului. Nădăjduise că acolo... dar baraca sentinelei era goală.

— Deschide, spuse el scurt.

Oşteanul execută porunca, fără să bănuiască o clipă măcar că astfel lua şi el parte la o tragedie înspăimântătoare.

Richelieu mergea în frunte. După ce trecură podul, se opri.

— Până la Piaţa Grève, Monseniore!

Şi Richelieu merse până acolo. Acolo se opri din nou, Capestang se opri şi el. Se descoperi şi se înclină respectuos în faţa Episcopului:

— Monseniore, sunteţi liber. Îmi iau rămas bun de la dumneavoastră. Dar, înainte de a vă părăsi, mai lăsaţi-mă să vă spun ceva: vă admir. Monseniore. Credeţi-mă! Admiraţia unui om ca mine merită să fie preţuita de un om ca dumneavoastră. În viaţa de atotputernicie care vă aşteaptă, veţi avea, Monseniore, de împlinit multe lucruri înspăimântătoare. Poate că remuşcările vă vor tulbura vreodată somnul. Atunci, gândiţi-vă că într-o noapte aţi înapoiat o femeie celui care o iubeşte. Iar amintirea acestei nopţi în care mândria dumneavoastră a suferit atât, o să vă mângâie şi va alunga spectrele adunate în visul dumneavoastră.

Richelieu nu spuse nici un cuvânt. Semeţ şi mândru, îi privi pe Capestang şi pe Marion Delorme cum se îndepărtau în noapte. Oare ce gândea el? Nimeni nu a ştiut vreodată!

* * *

Capestang şi Marion Delorme ajunseră în curând la poarta castelului marchizului de Cinq-Mars. La toate întrebările lui Marion, aventurierul nu replică decât foarte şovăielnic şi numai cu răspunsuri imprecise.

— Acum, spuse el când se opriră în faţa porţii, puneţi să vi se înşeuze caii cei mai repezi la trăsura cea mai uşoară şi fugiţi. Atât timp cât între dumneavoastră şi Richelieu nu va fi o depărtare de cel puţin o sută de kilometri, existenţa voastră îmi va da de gândit.

— Să fug!, murmură Marion. Să fug din Parisul pe care voiam să-l cuceresc.

— Ei drăcie! Dar ăsta nu va fi decât un vicleşug, o

retragere. Veţi reveni când furtuna nu va mai răbufni asupra capetelor voastre. Doamnă, dumneavoastră care sunteţi atât de curajoasă la atac, fiţi fără de frică şi în retragere. Încă un cuvânt: trimiteţi-mi-l pe Cogolin, pe care l-am uitat la dumneavoastră.

— Adio!, spuse Marion tremurând. Vă voi revedea vreodată, oare?

— Cine ştie? Dar plecaţi. Plecaţi repede! Chiar în acest moment. Richelieu îşi strânge oamenii.

În bezna nopţii, Marion aruncă o privire spre cavaler şi murmură în sinea ei:

— Adio, prima mea dragoste... poate singura mea dragoste!

Deodată, îl cuprinse în braţe, îi apropia capul de ea şi îl sărută pe buze. Un sărut pătimaş... Apoi se îndepărtă în grabă. Aventurierul rămase înmărmurit de acest sărut.

Capestang traversă drumul şi se ascunse în umbră. Zece minute mai târziu, îl văzu pe Cogolin ieşind din castel şi îl striga. Valetul, mândru, începu să povestească lupta lui cu vizitiul.

Cavalerul îi porunci cu glas aspru să tacă, şi servitorul rămase foarte întristat.

În acest moment, poarta castelului se deschise. La lumina unei făclii pe care o ţinea portarul, se văzu un poştalion tras de doi cai voinici, Capestang îi zări, ca într-un vis, pe Cinq-Mars şi pe Marion strânşi unul de altul. Poştalionul porni repede şi curând se pierdu în depărtare. Capestang scoase un oftat adânc,

— Ah! murmură el, iată un bărbat fericit! Iată dragostea care trece! O fi oare adevărat că există unii oameni destinaţi fericirii şi alţii sortiţi tristeţii... Cinq-Mars a plecat cu cea pe care o iubeşte! Nu le doresc decât să fie fericiţi! Dar, pe mine... cine mă va face fericit? Cine mi-o va da pe cea pe care o iubesc?...

Se întrerupse. Izbucni într-un râs nervos.

— Giselle! Nepoata lui Carol al IX-lea! Hai, Fanfaronule, aceasta nu ţi se potriveşte ţie! Vino, Cogolin, vino prietene, să continuăm!...

— Ce să continuăm, domnule?

— Goana după bogăţie!

A doua zi după vizita Léonorei Galigaï care venise să se sfătuiască cu Lorenzo, piticul se plimba cu paşi mărunţi prin prăvălia lui de la parter. Aici îi plăcea lui să stea de obicei. Uşa care dădea spre pod era deschisă. Din când în când, un bărbat sau o femeie din popor intra înăuntru, făcându-şi semnul crucii, arunca prin toate colţurile o privire înfricoşată şi bănuitoare, apoi cerea ierburile de care avea nevoie, punea o piesă albă sau o monedă pe masă şi plecă în grabă.

Acest negoţ de ierburi era însăşi raţiunea de a fi a lui Lorenzo, era raţiunea lui socială, paravanul care ascundea groaznicul său negoţ cu otrăvuri. Piticul îşi servea toţi clienţii cu aceeaşi nepăsare, iar fiecărui cumpărător îi dădea câteva sfaturi gratuite.

Lorenzo tocmai vindea unui tânăr un praf menit să-l facă să-şi viseze iubita, când dinspre capul podului se auzi o mare zarvă. O femeie, cu faţa plină de coşuri se repezi în prăvălie şi începu să geamă:

— Ah! domnule Lorenzo, sunt pierdută dacă nu-mi dai ceva care să mă salveze: nebuna m-a nimerit în trecere.

— O nebună v-a atins?, se interesă Lorenzo deschizând un sertar.

— Sfinte Iisuse! Dumnezeule! Ai milă de mine! Aici, pe pod, mi-a atins mâna cu mâna ei. Cu siguranţă că voi face cangrenă. Scapă-mă, bunul meu Lorenzo!

— Linişţiţi-vă! Spuneţi-mi numele dumneavoastră de botez?

— Jehanne. Cum? Nu mă cunoşti?

— Jehanne? Foarte bine.

Şi scoase dintr-un sertar o frunză de verbină, care fusese aşezată sub multe frunze asemănătoare, pe deasupra cărora scria cu roşu: Marie, Huberta, Ana, Géranda, Luiza, Nicoleta — într-un cuvânt toate numele din calendar.

— Iată, spuse Lorenzo, o frunză de verbină culeasă pe timpul în care soarele străbate zodiacul Leului. Am scris numele Jehannei cu sânge de cioară. Poartă acest talisman la dumneata, şi vei fi la adăpost de orice nenorocire. Fiind vecină cu mine, nu plăteşti decât un singur ducat.

Femeia se grăbi să dea ducatul cerut, apucă cu respect

frunza de verbină pe care şi-o puse în sân şi ieşi tocmai în clipa în care zarva se făcu mai mare. Lumea striga mereu:

— Iată nebuna. Dar, acum nu ne mai este frică de ea!

Piticul ridică din umeri şi înainta în pragul prăvăliei. O femeie ciudat îmbrăcată, dar cu veşminte foarte frumoase, cu părul alb despletit şi căzându-i pe umeri, dar cu faţa tânără şi frumoasă, înainta cu mâinile împreunate, cu ochii plecaţi. Avea o atitudine foarte mândră. Dar, oare, vedea sau auzea pe ştrengarii care o urmăreau? Desigur că nu, căci înainta nepăsătoare, fără să întoarcă privirile nici la dreapta şi nici la stânga. Mersul ei înfăţişa toată durerea care o stăpânea.

Lorenzo o văzu apropiindu-se şi se cutremură.

Pe măsură ce ea înainta, neguţătorul de ierburi se dădea înapoi spre fundul prăvăliei. Numai în clipa în care trecu prin faţa porţii, piticul se înălţă în călcâie şi, cu faţa palidă, murmură:

— Ducesa de Angoulême! Remuşcarea mea, care trece!...

* * *

Lorenzo închise în grabă prăvălia şi se duse s-o urmărească pe dementă. Se ţinea la o mare depărtare. De unde venea? Unde se ducea? După ce trecu podul, Violetta o coti la dreapta, spre numeroasele poduri care constituiau în acel loc al Senei porturile de cărbune, de lemn, de cereale.

Banda de ştrengari o urmărea mereu. Femeile care treceau, îşi făceau semnul crucii. Altele se apropiau şi îi atingeau rochia, crezând că astfel vor atrage fericirea asupra lor. Nimeni nu se nelinişte a să afle încotro se îndrepta Violetta, căd fiecare ştia că nebunii au un ghid care le vorbeşte şi căruia îi răspund. Treptat, banda de ştrengari se risipi.

Violetta o luă pe strada Barrés şi pătrunse în ospătăria "La Cârnatul de Aur". Lorenzo aşteptă câteva momente, apoi intră şi el. Salonul era gol. Nu se afla acolo decât doamna Léonarde, care-şi orânduia borcanele, paharele, farfuriile. Ea îl cunoştea pe pitic, căci fusese de două-trei ori în prăvălia lui.

— Oare ce caută aici vrăjitorul acesta?, murmură ea tremurând.

Lorenzo îşi scotoci buzunarele, scoase un ducat de aur şi îl puse pe masă, în faţa Léonardei.

— Cu ce să vă servim, stăpâne?, întrebă grăbită femeia

uitând de frica ce-o cuprinsese.

— Acest ducat este pentru dumneata, spuse Lorenzo. Vreau să-mi dai numai câteva informaţii.

— Vorbeşte!, spuse Léonarde luând moneda de aur.

— Cunoşti pe femeia care a intrat aici puţin înaintea mea? Unde locuieşte de obicei? Cine este? Dacă-mi spui tot ceea ce ştii... mai am în buzunar şi alţi ducaţi asemănători pe care ţi-i voi da. Gândeşte-te, însă, că dacă mă minţi, eu pot afla aceasta şi mă pot răzbuna chiar din depărtare.

— Ştiu prea bine această. Dar cine mă asigură pe mine că această monedă nu se va schimba la noapte într-o frunză uscată sau într-o bucală de plumb, aşa cum s-a mai întâmplat multor oameni care s-au încrezut în sclavii Satanei.

Lorenzo surâse cu dispreţ.

— Zgârie pe faţa monedei o cruce, cu un vârf de cuţit, spuse Lorenzo. Dacă banul nu este decât un semn al diavolului, atunci nu poate suporta simbolul izbăvirii...

Léonora se grăbi să asculte. Şi constată cu bucurie că şi după ce săpase crucea, ducatul îşi păstra aceeaşi strălucire gălbuie. Atunci, ea îl rugă pe Lorenzo să se aşeze, luă loc în faţa lui şi ca o femeie bună ce era şi care nu cerea decât să vorbească începu:

— Doamna aceasta a intrat pentru prima oară în hanul meu acum o lună. Plângea cu lacrimi amare. Nu ara putut afla de la ea nimic altceva decât că îi fusese răpită fiica şi că ea însăşi nu mai vroia să se întoarcă acasă de frică să nu fie răpită. Mi-a spus că se numeşte Violetta şi că nu are alt nume...

Lorenzo dădu din cap. Aceste amănunte fie potriveau foarte bine cu cele ce ştia el.

— Sărmana doamnă, continuă Léonarda, plângea atât de înfocat, încât m-am hotărât să-i ofer găzduire, cu toate că nu avea bani şi chiar din cuvintele ei fără şir mi-am dat seama că este dementă. I-am dat o cameră la etaj şi în fiecare zi îi duc acolo tot ce are nevoie. În fiecare zi iese la aceeaşi oră, spunând că se duce la rege pentru a i se plânge şi pentru a-i implora mila. De fiecare dată revine şi mai tristă. Dar cine este ea? Nu ştiu! Desigur, o doamnă din lumea mare. Dar trebuia să-ţi spun că nu o voi putea ţine prea mult timp, deoarece cheltuiala ei a întrecut valoarea bijuteriei pe care mi-a dat-o.

Bijuteria era un lanţ de aur pe care Léonarda îl luase drept

chezăşie.

— Ştii, eu nu sunt bogată, se grăbi ea să adauge.

— Bine, spuse Lorenzo, nu mai ştii nimic altceva?

— Jur pe toţi Sfinţii!...

— Bine! Acum, ascultă-mă! O vei ţine aici pe această nenorocită atât timp cât va binevoi să cinstească ospătăria dumitale. Voi suporta eu toată cheltuiala. Mai mult chiar: atunci când va ieşi, vei pune pe unul din servitorii dumitale s-o urmărească, fie pentru a o apăra, fie pentru a-i îndrepta paşii dacă se rătăceşte cumva. Să ştii că este o femeie foarte nobilă şi că vei fi bine răsplătită pentru toate îngrijirile dumitale.

— Bine!, murmură Léonarda. Şi eu am fost de aceeaşi părere...

Şi femeia se pierdu în jurăminte de credinţă pe care Lorenzo le întrerupse prin răsunetul altui ducat de aur rostogolit pe masă. De astă-dată, Léonarda renunţă la dovada semnului crucii.

* * *

Reîntors în prăvălia lui. Lorenzo începu să se gândească:

"Fata este în mâinile Léonorei. Mama se sfârşeşte de supărare. Cavalerul de Capestang, singurul care le-ar putea scăpa prin nemaipomenitul lui curaj, este de asemeni prizonier. Tatăl este la Bastilia. Şi numai eu sunt pricina tuturor acestor nenorociri. Din ce cauză, oare, sufletul meu este cuprins de atâta milă, încât vrea cu tot dinadinsul să-i salveze pe toţi? Nu! Doamne, există o voinţă mai puternică decât a mea, care mă sileşte să repar răul pe care l-am făcut la Orléans! Care voinţă? O întâmplare miraculoasă a făcut din mine salvatorul Gisellei şi al lui Capestang! Acesta este — o simt foarte bine — evenimentul de seamă din viaţa mea. Aceeaşi întâmplare m-a scos în faţa ducesei de Angoulême, pe care trebuie s-o salvez. Dar cum să procedez? Léonorei îi impun destulă groază, pentru a o sili să cruţe viaţa Gisellei şi a lui Capestang! Dar, cum să fac ca cei doi tineri să fie liberi?"

În acest moment, auzi bătăi în uşă. Cineva bătea într-un fel cu totul special, aşa cum se înţelesese el cu unii din misterioşii lui clienţi.

Coborî scările, deschise şi tresări: vizitatoarea nu era alta

decât Léonora Galigaï.

Credincios obiceiului său, neguţătorul oferi un fotoliu mareşalei şi aşteptă ca ea să-i adreseze primul cuvânt. Dintr-o privire fugară, cercetă înfăţişarea ei şi observă că, de la ultima ei vizită, soţia lui Concini se schimbase foarte mult.

Faţa ei era tot atât de palidă, iar ochii ei negri străluceau tot atât de răzbunători. Dar trăsăturile ei înăsprite, faţa ei slăbită, cuta care îi brăzda fruntea şi surâsul de amărăciune care îi închircea buzele accentuau tot ce putea fi înfricoşător în această mască.

— Oare ce vrea să-mi ceară? se gândi Lorenzo. Prin ce aş putea-o influenţa îndeajuns ca să obţin eliberarea Gisellei şi a cavalerului?

— Lorenzo, începu Léonora, o mare nenorocire s-a abătut asupra mea; Giselle de Angoulême şi nemernicul acela de aventurier au fugit.

Piticul îşi muşcă buzele. Unghiile degetelor îi pătrunseră în podul palmei, dar nici o tresărire nu zgudui trupul său.

— Liberi! Liberi!, mârâi în sinea lui cu o bucurie nestăvilită. Oare mâna fatalităţii va înceta să mai apese asupra mea? Oare voi cunoaşte şi eu mulţumirea bucuriei, aşa cum am cunoscut suferinţa urii?

Dar privirea lui nepăsătoare nu trăda nici măcar mirare. Léonora, care-i cerceta cu luare aminte, clătină din cap.

— Lucrul acesta nu te mira deloc?, întrebă ea.

— Nu, răspunse Lorenzo, ştiam că Giselle şi Capestang vor scăpa.

Privirile Léonorei străfulgerară. Mâna ei căuta pumnalul pe care îl purta întotdeauna la centură. Lorenzo rămase nemişcat.

— Cum de ştiai?, mai întrebă Léonora. Şi dacă ştiai, pentru ce nu m-ai prevenit?

— Nu eram sigur, doamnă. Nu ştiam decât un singur lucru: în starea în care vă găseaţi, trebuia neapărat să comiteţi imprudenţe. Vă vedeam hotărâtă să vă bateţi joc de Ordinele superioare şi puteam bănui astfel că prizonierii vor scăpa. Doamnă, niciodată nu puteţi râde de Dumnezeu...

Léonora păli şi mai mult. Se înclină, se prăbuşi aproape în faţa acestui pitic care îi vorbise cu atâta semeţie şi asprime. Era uimită în faţa acestei noi dovezi a ştiinţei lui Lorenzo.

— Este adevărat. Voiam să-mi bat joc. Bunul meu Lorenzo,

de unde deţii această minunată ştiinţă a ghicitului?! Eu, atât de mândră şi puternică, mă umilesc în faţa ştiinţei tale. Da, am vrut să înşel destinul. Mi-ai spus că numai un rege poate porunci moartea Gisellei şi a lai Capestang. Dar nu şi o regină!

— Nu, doamnă, nu v-am spus *o regină*. Iar dumneavoastră aţi chemat-o într-ajutor pe Marie de Médicis.

— Am fost destul de aspru pedepsită pentru această intenţie.

— Doamnă, spuneţi-mi acum, cum de s-a întâmplat nenorocirea aceasta. Poate mai putem îndrepta răul!...

— Nu ştiu!, strigă Léonora frământându-şi mâinile. Tot ceea ce îţi pot spune este că regina a poruncit lui Belphégor să-l coboare pe Capestang în puţ. De îndată ce cavalerul ar fi murit, negrul ar fi dus-o pe Giselle în faţa cadavrului. Astfel, credeam că ascult întocmai sfaturile tale, căci tot un cap încoronat dădea porunca de moarte; pentru că, astfel, Capestang ar fi murit de groază şi Giselle s-ar fi sfârşit de durere; şi n-aş fi întrebuinţat nici sabia, nici otrava, nici apa, nici focul, nici foamea, nici setea. Lucrurile s-au întâmplat în timpul serbării lui Concini. Când am socotit că moartea şi-a desăvârşit opera, l-am chemat pe Concini. Toţi trei — el, regina şi cu mine — am coborât în subterane. Dar acolo nu am mai găsit pe nimeni, nici pe cavaler, nici pe Giselle şi nici pe Belphégor! Cu siguranţă că nubianul i-a eliberat şi desigur că şi el a ascultat de vreo poruncă a iadului. Tu cunoşti, doar, credinţa servitorului meu...

— Şi ce s-a întâmplat cu Belphégor?

— A dispărut. Am poruncit să fie căutat,

— Şi ce a spus domnul Mareşal de Ancre?

Léonora rămase gânditoare câteva clipe.

— Concini, spuse ea, mă va ucide: Am citit în privirile lui osândirea. Voi muri de mâna lui, Lorenzo.

— Şi îl mai iubiţi încă?

— Da!, răspunse Léonora cu o admirabilă simplitate.

— Ciudăţenie a sufletului femeiesc, gândi neguţătorul de ierburi, Cine ştie dacă i-ar iubi tot atât de mult pe Concini, dacă acesta ar fi îndrăgostit de ea. Omul acesta o urăşte, o dispreţuieşte, cu siguranţă că o va ucide... şi ea îl iubeşte totuşi.

— Da, spuse Léonora, ca şi când ar fi citit în gândul lui Lorenzo, mă va ucide. Dar nu înainte de a-i înlesni fericirea şi atotputernicirea. Atunci, voi muri fericită; da, fericită de a muri

pentru el şi prin el.

Exaltarea pasiunii aureola urâţenia Léonorei. Dragostea o schimba. Unui poet, unui artist i s-ar fi părut chiar frumoasă prin această credinţă care conţinea ceva înspăimântător şi duios în acelaşi timp.

— Aşadar, mă va ucide, spuse ea cu glas hotărât. Dar ştie că niciodată nu va putea atinge fericirea dragostei dacă eu nu-i voi da atotputernicirea realităţii. Numai atunci mă va ucide Concini. De aici înainte, Concini mi se va supune întocmai ca un copil. Momentan, s-a împăcat cu Marie de Médicis.

Un suspin adânc umflă pieptul Léonorei.

— Atunci, spuse Lorenzo, eşti încă hotărâtă să-l înscăunezi rege pe Concini?

— Pentru ce, oare, să-mi fi schimbat vrerea? se miră Léonora, înclinată întotdeauna spre bănuială. Oare nu chiar tu însuţi mi-ai spus că lucrul acesta e cu putinţă?

— Da, da, şi vi-l mai spun şi acum!

— Pentru aceasta lucrez, Lorenzo. Condé este la Bastilia. Angoulême este la Bastilia. A mai rămas Guise. De îndată ce voi scăpa de aceşti trei conspiratori, restul nu mai este decât un joc pentru mine. Am vorbit cu cei mai însemnaţi partizani ai lui Condé şi ai lui Angoulême. Ştiu care este preţul conştiinţei fiecăruia din ei. Când totul va fi pregătit, Concini va porni împotriva Luvrului şi îl vă aresta el însuşi pe rege.

— Atunci, nu mai vreţi să-l ucideţi?

— Nu! spuse Léonora. Moartea lui este nefolositoare şi periculoasă, *înainte*. Vom vedea *apoi*. Dar, Lorenzo, trebuie să pun din nou mâna pe Capestang, îl urăsc pe acest cavaler care mi-a zădărnicit toate planurile. Chiar dacă ar trebui să-mi risc viaţa — chezăşia puterii lui Concini — nu aş vrea să plec de pe această lume înainte de a-l vedea mort. Nu vreau, îndeosebi, s-o las pe Giselle în urma mea. Nu, aş muri prea nenorocită, Lorenzo, trebuie să mă ajuţi să-i regăsesc. Ştii câtă încredere am în ştiinţa ta. Voi face tot ce îmi porunceşti. Ei, nu-mi răspunzi? La ce te gândeşti?

Lorenzo părea cufundat într-o gândire profundă. Şi iată ce gândea:

"Trebuie să aleg între Giselle şi Léonora, între Capestang şi Concini, între binele care îmi călăuzeşte paşii de câtva timp şi râul căruia i-am închinat toată viaţa. Dacă aleg răul, nu numai

că ajung un personaj foarte puternic, dar asigur şi realizarea marelui vis de răzbunare şi de ură, care m-a susţinut toată viaţa, până în momentul în care am fost cuprins de remuşcări. Dacă aleg binele, totul se prăbuşeşte şi îmi risc chiar şi viaţa."

— Pentru ce nu îmi răspunzi? mai întrebă o dată Léonora.

Lorenzo rămase tăcut. Mintea îl era frământată de o mare luptă lăuntrică. Totuşi, faţa lui rămânea nemişcată, nepăsătoare.

— Să-i regăseşti?, murmură el într-un târziu, ca şi cum s-ar fi coborât pe pământ.

— Da, scrâşni Léonora printre dinţi: să-i regăsesc!

— Mă voi gândi, promise Lorenzo. Fiţi liniştită, doamnă!

— Iar până atunci voi pune să fie supravegheate îndeaproape casa din strada Barrés şi palatul din strada Dauphine, îmi juri că vei întrebuinţa toată ştiinţa ta pentru acest lucru?

— Vă jur, doamnă, spuse Lorenzo ridicându-se. Dar, amintiţi-vă bine cuvintele mele. Ele nu mai sunt o simplă presupunere, ci o afirmaţie hotărâtă. Puteţi socoti aceste cuvinte drept o prezicere care trebuie neapărat să se întâmple.

— Spune-mi-o!, îl îndemnă Léonora fremătând.

— Îi este interzis lui Concino Concini să se atingă de Giselle de Angoulême şi de cavalerul de Capestang, atât timp cât nu va fi rege.

— Dar, apoi?

— Apoi? Orice îi va fi îngăduit. Dar, dacă încearcă vreo violenţă împotriva lor înainte, nimeni şi nimic nu-l va mai putea scăpa de la moarte. Şi atunci, moartea lui va fi pricinuită chiar de mâna cavalerului.

— De a cavalerului?! tună Léonora.

— Dacă soţul dumneavoastră încearcă ceva împotriva Gisellei sau a cavalerului, va muri de mâna lui Capestang! Şi nimic pe această lume nu-l va putea scăpa...

Lorenzo rosti aceste cuvinte cu toată convingerea. Iar după ce Léonora (ducând cu ea promisiunea lui de a-i găsi pe cei doi fugari) se retrase, murmură în sinea lui:

— Cred că acum i-am scăpat de orice primejdie, până când Mareşalul va fi rege. Iar cât priveşte acel moment, voi face astfel ca ei să nu se întâmple niciodată!

Lorenzo îşi puse mantia pe umeri şi plecă în grabă. Vroia să-şi tină promisiunea: să-i găsească pe cei doi fugari.

— De vreme ce ea este liberă, nu s-a purul refugia decât în strada Barrés sau în strada Dauphine. Să mă duc mai întâi la palatul din strada Dauphine. Atunci când am salvat-o din Sena, mi-a spus: "în orice zi şi în orice moment vii, bate de cinci ori la poartă".

Cu paşi repezi, Lorenzo se îndreptă spre ospătăria din colţul străzii Mortellerie şi bătu la poarta ei până ce hangiul, deşteptat din somn, veni să-i deschidă. Îi vorbi în şoaptă şi patronul hanului părea să-l asculte cu mult respect.

— Va fi precum doriţi. Într-o jumătate de oră, o caleaşcă va fi la capătul Podului Bursei. Fiţi liniştit, stăpâne!

Lorenzo făcu un gest de încuviinţare şi plecă în grabă spre strada Dauphine. Ajuns în preajma palatului lui Angoulême, cercetă atent împrejurimile. Convins de singurătate, se apropie de poartă şi, cum îl învăţase Giselle, bătu de cinci ori cu ciocănaşul.

Se scurseră zece minute; Lorenzo tocmai se pregătea să pornească spre strada Barrés, când auzi poarta deschizându-se. Vrăjitorul pătrunse în interiorul palatului. Mai întâi nu văzu pe nimeni. Dar, în spatele lui, auzi poarta închizându-se. Un glas femeiesc murmură în apropierea lui:

— Dumneata eşti neguţătorul de ierburi, de pe Podul Bursei?

— Da, răspunse Lorenzo, şi am venit pentru că fiica Ducelui de Angoulême mi-a spus să mă adresez ei atunci când voi fi deznădăjduit.

— Vino!, îi răspunse glasul.

Lorenzo simiţi pe cineva prinzându-i braţul. Dar nu văzu pe nimeni. Prin întunecimea deasă, îşi urmă ciudata călăuză. Urcă o scară şi ajunse într-un gang foarte slab luminat. Atunci observă că aceea care-l conducea era o femeie cam de patruzeci de ani. Îl petrecu până la o cameră în care o zări pe Giselle de Angoulême. La intrarea piticului, ea se ridică şi veni în întâmpinarea lui.

— Domnule, binecuvântez clipa în care mă voi putea achita de binele pe care mi l-ai făcut. Îţi mulţumesc pentru faptul că ţi-ai amintit de lămuririle pe care ţi le-am dat. Ce aş putea face pentru dumneata?

Lorenzo nu răspunse.

— Din păcate, continuă Giselle — iar ochii i se umplură de lacrimi şi glasul deveni tremurător — posibilităţile mele sunt foarte mărginite acum. Tatăl meu este la Bastilia. Vestea am aflat-o de la servitoarea care te-a condus. Mama mea...

Glasul îi fu înnăbuşit de un suspin. Dar, înfrângându-şi slăbiciunea, reluă:

— Oricât de slabă aş fi, tot nu te voi lăsa să faci zadarnic apel la recunoştinţa mea. Am bani. Am prieteni cărora m-aş putea adresa. M-am şi adresat lor, de-acum, pentru a se îngriji de nenorocitul meu tată. Bani şi prieteni... dispune de ceea ce îţi pot oferi în aceste momente în care nenorocirea a pătruns în această casă atât de primitoare altădată...

Vorbea cu atâta măreţie, cu atâta linişte, întocmai unei regine care primeşte pe un datornic. Nu pomenea nimic despre propriile dureri. Lipsită de tatăl şi de mama ei, fugărită în acest moment în care visele de măreţie ale ducelui de Angoulême nu mai erau decât o dureroasă amintire, în care avea nevoie de tot sângele rece, de toată energia pentru a-şi găsi mama, pentru a-şi salva tatăl şi pe ea însăşi, Giselle nu lasă să se vadă decât grija pe care o acorda vizitatorului său.

— Doamnă, răspunse Lorenzo cu un glas care i se păru lui însuşi tare ciudat (căci, pentru prima oară în viaţă, vocea îi tremura de emoţie), nu am venit nicidecum să vă amintesc promisiunea pe care aţi binevoit să mi-o faceţi în ziua în care întâmplarea, mai mult decât voinţa mea, v-a îndrumat să căutaţi adăpost în sărăcăcioasa mea casă.

Giselle, mirată, îl întrebă din priviri.

— Nu, doamnă, reluă neguţătorul cu acelaşi glas duios, străbătut de suspine, nu, nenorocitul care se află în faţa dumneavoastră nu poate avea pretenţia la recunoştinţă. Dimpotrivă, el vă datorează recunoştinţă; de când aţi trecut prin cocioaba lui, ea s-a schimbat complet, s-a înviorat. Observ, însă, că vorbele mele vă miră; mai bine zis, vă înfricoşează. Desigur că în curând mă veţi înţelege. Dar chiar din această clipă să fiţi sigură că aveţi în mine un servitor care şi-ar da şi viaţa pentru a

o salva pe a dumneavoastră. Doamnă, am venit pentru a vă înştiinţa despre un lucru însemnat: casa aceasta şi cea din strada Barrés vor fi supravegheate. Mareşala de Ancre... Cum? Tremuraţi? Liniştiţi-vă! Este o viperă care încearcă să muşte, dar cred că am găsit antidotul otrăvii ei.

— Aceste cuvinte ciudate... murmură Giselle fremătând.

— Da! Toate aceste cuvinte vi se par ciudate. Dar ce însemnătate are faptul de a cunoaşte cum de am aflat că Léonora Galigaï doreşte moartea dumneavoastră, sau că Mareşalul de Ancre urmăreşte necinstirea dumneavoastră...

Giselle îl întrerupse printr-un gest.

— Niciodată o fiică a familiei de Angoulême nu a putut fi necinstită. Deoarece ştii atâtea lucruri, trebuie să fi aflat, desigur, şi despre încercarea celui pe care îl numeşti Mareşalul de Ancre. Dragostea lui respingătoare a distrus judecata mamei mele, dar...

— Doamnă, spuse Lorenzo, vă implor să nu-mi vorbiţi astfel.

Giselle îl privi pe pitic; şi pentru prima oară o bănuială îi răsări în minte. Clătinând din cap ca şi cum ar fi vrut să gonească gânduri înfricoşătoare, reluă:

— Prin urmare, palatul acesta şi cel din strada Barrés vor fi supravegheate?

— Da, doamnă, spuse Lorenzo recăpătându-şi sângele rece. Trebuie să plecaţi chiar în astă-noapte şi să părăsiţi Parisul, căci nu cunosc un singur colţ în care spionii lui. Concini să nu se poată furişa. Sunteţi pierdută, doamnă, dacă vă descoperă.

Giselle răspunse liniştită:

— Mă voi refugia la Meudon.

Lorenzo clătină din cap.

— Bănuiţi că palatul din Meudon nu va fi tot atât de bine supravegheat ca şi celelalte două?

— Nu mă voi duce la palat, ci voi trage la o ospătărie a cărei hangioaică este foarte credincioasă tatălui, mamei şi mie. Nicoletta ar muri, mai curând, decât să mă trădeze.

— Acolo unde se făceau adunările Ducelui de Angoulême?

— Da! Partizanii tatălui meu s-au strâns acolo de mai multe ori, deşi erau destul de numeroşi. Întotdeauna, taină a fost respectată.

— Atunci vă puteţi duce acolo. Taina aceea preţuia cel

puţin o sută de mii de livre. O cunosc pe Nicoletta. Îi plac foarte mult banii. Şi dacă ea refuză o sută de mii de livre pe care le-ar fi putut câştiga printr-un singur cuvânt, trebuie să vă fie desigur tare credincioasă. Nu mai şovăiţi, plecaţi imediat.

Giselle clătină din cap. O hotărâre de neînfrânt se citea în privirea ei.

— Voi pleca, spuse ea, dar numai după ce o voi găsi pe mama.

Tăcu o clipă, apoi continuă:

— O iubesc pe mama nu numai pentru că îmi este mamă, nu numai pentru că toată viaţa şi m-a înconjurat cu dragostea ei, dar şi pentru că a fost tare nenorocită. Domnule, nu ştiu dacă sufletul meu este prea plin de amărăciune sau dacă îmi inspiri o încredere pe care nu mi-o pot explica, dar îngăduie-mi, te rog, să plâng în faţa dumitale... Nu ştiu ce nenorocire cu mult mai înspăimântătoare m-ar putea lovi. Am suferit atunci când Ducele de Angoulême a fost dus la Bastilia. Am fost tare neliniştită când am aflat din nou că este prizonier. Alte sentimente ascunse în fundul sufletului meu m-au făcut să cunosc durerea. Dar mama mea, domnule...! Să ştiu că mama mea, în starea în care se află, rătăceşte fără ţintă, sau că este expusă insultelor; sau, ceea ce ar fi şi mai înspăimântător, este înconjurată de mila pe care mulţimea o resimte pentru cei care şi-au pierdut minţile!... Mama mea, sărmana fiinţă care nu a ştiut decât să iubească!...

Suspinele o întrerupseră, Lorenzo, palid, palpitând, privea lacrimile ei.

— Aşadar, spuse el cu glas întretăiat, bănuiţi că mama dumneavoastră este tare nenorocită? Şi dumneavoastră sunteţi nenorocită pentru că nu sunteţi lângă ea?

— Sunt sigură că, departe de mine, mama mea se sfârşeşte... Se sfârşeşte, domnule, simt această... Şi când voi afla că mama mea a murit departe de mine, fără mângâiere, nu cred că va mai exista vreo fericire pe această lume care să-mi dea puterea să uit şi să trăiesc!

Piticul mârâi. Începu să plângă. Pentru prima oară în viaţa lui, plângea. Şi erau tare impresionante aceste două fiinţe: fata, atât de mândră în durerea ei, şi avortonul naturii, al cărui obraz întunecat era luminat acum de aripile remuşcării.

— Mulţumesc, domnule, spuse Giselle. Îţi mulţumesc mai ales pentru aceste lacrimi pe care le verşi la auzul nenorocirii

mamei mele.

Era semeaţă vorbind astfel; semeaţă ca şi dragostea ei de fiică, dar şi fermecătoare. Surâsul buzelor ei palide era dureros de fermecător, Lorenzo părea să nu fi auzit cuvintele ei...

— Atunci, socotiţi că cel care vă va înapoia pe mama dumneavoastră va salva, în acelaşi timp, şi viaţa ei şi a dumneavoastră?

— Jur că aşa va fi!

— Repetaţi aceste cuvinte! Repetaţi aceste cuvinte care-mi eliberează sufletul şi care tî fac să urce spre înălţimile iertării...

Lorenzo îngenunchie.

Giselle rămase înmărmurită de mirare. Bănuiala care îi apăruse adineauri că o străfulgerare deveni acum şi mai puternică. Dar ea o alungă din sufletul ei. Giselle repetă:

— Da, am spus şi o repet: cei care ne va reuni, va salva viaţa mamei mele şi pe a mea însăşi.

Un moment, Lorenzo rămase plecat la picioarele fetei, iar Giselle, cu ochii măriţi în faţa celor ce întrevedea, nu auzea decât suspinele afurisitului închinat la picioarele sale. Când Lorenzo se ridică, Giselle, de-abia recunoscu trăsăturile feţei lui schimbate. Trăsăturile lui erau senine acum. Nu mai plângea.

— Copilul meu, îngăduie-mi să te numesc astfel cel puţin o dată în viaţa mea. Copilul meu, îngăduie-mi o întrebare: eşti bogată? Vreau să spun, ai destui bani pentru a nu trebui să suferi vitregiile existenţei? Căci bunurile tale vor fi, fără îndoială, confiscate şi...

— Domnule, să nu ai nici o grijă în această privinţă. Numai în pivniţa palatului, tatăl meu a ascuns trei sute de mii de livre de aur. În pivniţa ospătăriei despre care v-am vorbit mai adineauri se află cam tot pe atât. Iar în casa Mariei Touchet, de pe strada Barrés, se găsesc alte trei sute de mii de livre.

— Doamnă, strigă Lorenzo deodată, jur pe salvarea sufletului meu că nu veţi părăsi Parisul fără mama dumneavoastră.

Giselle păli şi scoase un ţipăt sfâşietor.

— Ştii... Ştii...

— Nimic! răspunse scurt Lorenzo. Dar nu mai puteţi rămâne aici nici o clipă măcar. Iată ceea ce ştiu. Nu veţi părăsi Parisul fără doamna Ducesă de Angoulême. Iată ce vă jur!

Giselle tremura. Îşi dădea seama, era sigură că omul acela

ştia mai mult dar că nu vroia să vorbească. Soarta ei era în mâinile lui.

— Da, să plecăm, spuse Giselle. Pentru a-i salva pe tatăl şi, pe mama mea; în primul rând, să-mi asigur libertatea. Să nu mai întârziem nici o clipă în palatul acesta.

Îşi puse repede o mantie pe umeri, strigă pe credincioasa servitoare care-i deschisese lui Lorenzo şi toţi trei părăsiră în grabă palatul Angoulême. Lorenzo mergea în frunte. La capătul Podului Bursei îi aştepta o caleaşcă.

— Urcaţi!, spuse Lorenzo.

Giselle avu o clipă de şovăială,

— Jur, spuse neguţătorul de ierburi, că nu aveţi pentru ce vă teme!

Fata se urcă în caleaşca.

Lorenzo închise portiera, sări pe capră alături de vizitiu şi dădu bice cailor.

Caleaşca se opri curând.

— Dar, doamnă, se miră servitoarea, am fost conduse în strada Barrés, la doi paşi depărtare de palatul dumneavoastră! Doamnă, aveţi prea multă încredere în acest pitic cu înfăţişarea de vrăjitor, care...

Portiera se deschise în această clipă.

— Vă rog să aşteptaţi câteva minute, se auzi glasul lui Lorenzo.

Şi neguţătorul de ierburi se duse să bată la poarta ospătăriei "La Cârnatul de Aur". Se deschise o fereastră. Se zări un cap cu părul vâlvoi. O voce groasă întrebă ce caută la o asemenea oră.

— Léonarda, vreau să-ţi dau cei zece ducaţi de aur pe care ţi-i datorez.

Fără îndoială că hangioaica recunoscu glasul piticului. Fereastra se închise. Paşi grăbiţi se auziră coborând scara. Poarta ospătăriei se deschise şi Léonarda apăru în prag, ţinând o făclie în mână. Lorenzo pătrunse în han şi rămase acolo vreo cinci minute, probabil pentru a-i da noi porunci Léonardei. Apoi reapăru şi, ca şi cum ar fi câştigat dreptul de a porunci, se apropie de servitoare şi îi spuse să intre în salonul ospătăriei şi să-şi aştepte acolo stăpâna. La un semn al Gisellei, femeia ascultă, deşi împotriva voinţei ei. Piticul se urcă în caleaşcă şi se aşeză alături de Giselle,

— Copilul meu, spuse el, caleaşca aceasta va rămâne toată noaptea la dispoziţia dumitale. Te vei folosi de ea pentru a te duce în locul pe care-l crezi potrivit, chiar la Meudon, după cum îmi spuneai adineauri. Aşteaptă! Nu mă, întrerupe. Ştiu foarte bine că nu vrei să părăseşti Parisul fără mama dumitale. Deci, este hotărât că vei avea aceasta caleaşca la dispoziţia dumitale, pentru a te duce acolo unde doreşti. Acum, copilul meu, îmi voi lua rămas bun de la dumneata. Este foarte probabil că nu o să mă mai vezi niciodată. Înainte de a te părăsi pentru totdeauna, ani să-ţi cer două lucruri...

— Vorbeşte! Dumneata te porţi cu mine ca un tată! Vorbeşte; continuă Giselle cu un glas tremurător de emoţie; şi dacă ceea ce îmi ceri este în putinţa mea, atunci socoteşte pretenţia dumitale împlinită,

— Aceste două lucruri sunt în puterea dumitale, copila mea. Jură-mi că le vei îndeplini pe amândouă!

— Jur pe viaţa mamei mele!, spuse Giselle.

Piticul păstră o clipă de tăcere şi o privi ţintă pe Giselle. Capul ei fermecător era slab luminat de lampa din interiorul hanului, a cărui uşă rămăsese deschisă.

— Iată primul lucru, spuse el atunci: presupune — nu este decât o simplă presupunere — că peste opt zile, mâine, poate chiar şi astă-noapte, în sfârşit, de îndată ce voi afla eu însumi, am să-ţi arăt unde o poţi găsi pe mama dumitale...

Giselle palpita. Sufletul ei tresălta.

— Şi atunci, trebuie să-mi jitii, continuă piticul, că cel mult o oră după ce te vei întâlni cu mama dumitale, vei părăsi Parisul.

— Ah, suspină Giselle, să ajung până la acel moment fericit — şi îţi jur că te voi asculta întocmai.

— Ar fi în joc viaţa dumneavoastră. Aşadar, după ce vă veţi găsi mama, veţi părăsi Parisul pentru a vă adăposti la Meudon. Jurământul pe care îl faceţi vă va împiedica să uitaţi ameninţarea care vă apasă. Acum, a doua rugăminte, spuse Lorenzo cu glas tremurător,

— Vorbeşte fără teamă, îl îmbie Giselle, care observă emoţia lui. Orice mi-ai cere, tot îmi voi respecta jurământul.

Lorenzo luă mâna Gisellei şi o sărută cu mult respect.

— Când vă voi părăsi, spuse el, intraţi în ospătărie şi spuneţi hangioaicei doar atât: "Conduceţi-mă". Acum, iată ceea ce vă cer: când o veţi găsi pe mama dumneavoastră, făceţi-o să

rostească un cuvânt de iertare pentru piticul care a trădat-o la Orléans.

Înainte ca Giselle să poată face un singur gest. Lorenzo sări de pe capră şi se îndepărtă strigând:

— Acum, intraţi! Mama dumneavoastră este acolo!...

Capitolul VI Furtuna

Zilele treceau. Lucrurile pe care le povestim aici — şi care urmează ordinea exactă în care s-au petrecut aceste aventuri — ne întorc la clipa în care Adhémar de Trémazenc, cavaler de Capestang, îl eliberă pe Marchizul de Cinq-Mars şi o scăpă pe Marion Delorme din ghiarele lui Richelieu.

Sfârşitul iernii nu fu prea fericit pentru cavalerul nostru. Undeva, în memoriile sale, el ne spune: "zilele acestea au fost cenuşii ca bolta pe timp de ploaie". În primele zile ale sosirii sale la Paris, după călătoria de la Effiat, îşi petrecu timpul cutreierând în căutarea aceleia pe care o socotea stăpâna gândurilor sale. Apoi, treptat, îl cuprinse deznădejdea şi încetă orice cercetări. Până în cele din urmă, sărmanul cavaler îşi zise că Giselle de Angoulême plecase cu tatăl său în vreun oraş de provincie, îşi spuse că, fără îndoială, de mult timp încă, ea nu se mai gândea la el. Şi nici el, chiar, nu se mai gândi la ea; sau, cel puţin, crezu astfel...

Dar iarna trecu şi primăvara sosi. Primele frunze împodobiră copacii. Cogolin se îngrăşase. Capestang îşi dădu seama că, odată cu zăpada, se topise şi punga lui. Cei trei sute de pistoli pe care îi avusese, datorită demonstraţiei făcute domnului de Botteville — pe care-l învăţase "lovitura buricului" — erau pe sfârşite. Cogolin, care era un spirit practic, atrase, într-o seară, cavalerului luarea aminte că nu mai avea decât vreo treizeci de pistoli.

— Cred că a sosit momentul, domnule cavaler, spuse el, să vă daţi osteneala să mai faceţi ceva "avere". Altminteri, eu, care de câteva săptămâni mă mândresc cu numele de Providenţă, voi fi silit să mă numesc din nou Ghinion.

— Este foarte adevărat, suspină cavalerul, că am venit la

Paris pentru a face avere.

— Dacă aţi fi vrut, domnule... Dacă mai vreţi, chiar acum...

— Ce să fac?

— Dar, domnul cavaler mi-a promis să-mi smulgă limba dacă mai îndrăznesc să vorbesc despre acele lucruri...

— Totuşi, vorbeşte. Astă-seară îţi îngădui să-ţi spui păsurile. Dar, umple-mi paharul.

— Iată, domnule, spuse Cogolin, umplând paharul stăpânului său. Vă mai amintiţi de norocul pe care l-aţi avut când aţi fost în tripoul din strada Ursins?

— Da. Dar, după sfaturile tale am fost acolo acum vreo cincisprezece zile şi am pierdut patruzeci de pistoli.

— Iată ceea ce aşteptam să-mi spuneţi, domnule. Atunci, însă, nu ştiam ceea ce am aflat acum.

— Şi ce-ai aflat?

— Într-o casă de pe Podul Bursei locuieşte un fel de vrăjitor care vinde un mijloc sigur de a câştiga bani. Mi s-a spus că, într-o seară, un gentilom a câştigat o mie de pistoli numai pentru că a murmurat nu ştiu ce rugăciune închinată Domnului sau Demonului.

— Podul Bursei!, exclamă Capestang.

Îşi aminti repede de acea seară în care, ieşind din tripou, fusese atacat de spadasini, şi de adăpostul pe care îl găsise într-o casă din mijlocul podului, din care ieşise sărind o fereastră ce dădea spre Sena.

— Da, domnule. Podul Bursei. Pe vrăjitor îl cheamă Lorenzo. Mă duc să-l caut şi...

— Taci!, îi porunci Capestang, întristat de aceste mărturisiri.

— Cu toate acestea, tot mă voi duce într-una din aceste zile să-l caut pe vrăjitor, bolborosi Cogolin. Ah!, dacă domnul cavaler ar vrea...

— Vrei să-ţi smulg limba, caraghiosule! Ai face mai bine să-mi ştergi pălăria, căci vreau să plec.

Şi aventurierul, prinzându-şi sabia de brâu, îl lăsă pe Cogolin la "Buna întâlnire" iar el plecă spre centrul Parisului, nu pentru a căuta un tripou, nici pentru a face avere; pur şi simplu, pentru a vedea ce se mai petrece. Mergea pe şosea cu paşi furioşi, privind chiorâş la trecătorii care păreau uimiţi la vederea lui, desfătându-se cu acele epitete defăimătoare cu care

obişnuia să se gratifice câteodată, blestemând soarta care nu vroia să-i surâdă, dau uitând de soarta care-l ajutase până acum să scape de ura lui Concini.

— Să fac avere! Am făcut, până acum, o frumoasă avere. Şi desigur că se va vorbi mult timp despre tine, Capestang, dar nu aşa cum vroiai tu. Când se va vorbi despre un lăudăros, despre un nătâng, despre un neputincios de a-şi ţine gura, despre un semeţ care ameninţă să înghită toată lumea, dar care nu este în stare să mănânce nici o bucată de pâine — atunci se va pomeni de Adhémar de Trémazenc, Fanfaron! Mizerabil fanfaron de comedie! Toţi ţi-au dat acest nume: regele. Concini, Rinaldo, zbirii, Angoulême, Richelieu, Guise, Condé, Cinq-Mars — toţi, absolut toţi. Pentru întreg Parisul nu eşti decât un Fanfaron!...

Oftă adânc şi dădu un ghiont puternic cuiva care-l atinsese în treacăt.

— Ei drăcie! Dar unde te uiţi, obraznicule?

Acel cineva se îndepărtă ridicând din umăr şi murmurând:

— Fanfaron!

Aventurierul, care-şi căuta de ceartă în seara aceea, se pregătea să se întoarcă pentru a cere socoteală necunoscutului pentru ridicarea lui din umeri. Dar cuvântul "Fanfaron" îl ţintui pe loc.

— Fanfaron! Chiar şi trecătorii nu mă numesc decât Fanfaron. Foarte bine! Nu-mi rămâne altceva de făcut decât să mă duc la domnul Turlupin şi să-l rog să-mi dea mie rolul Fanfaronului din farsele sale. Am jurat să-l eliberez pe prinţul de Condé, care piere de mizerie în celula numărul 14 a Turnului Comorii; dar sărmanul prinţ, arestat din vina mea deşi nu mi-a făcut nimic, este tot la Bastilia. Fanfaron vorbăreţ şi mincinos! Am jurat să-l apăr, să-l salvez, să-l ocrotesc pe micul nostru rege Ludovic al XIII-lea. Dumnezeu să-l păstreze! Căci dacă a rămas numai în apărarea mea, atunci... nu stă prea bine! Iar răzvrătirea bubuie din nou. În curând, mâine, poate, Guise va fi rege! Iată unul care m-a insultat grav. Am jurat să-l străpung cu sabia; sau, pentru a-i micşora puţin mândria, să-l închid pentru câtva timp la Bastilia. Dar Guise, ca şi tată-său, este regele Parisului. Peste tot se strigă: "Trăiască Guise!" Fanfaron! Nu sunt decât un Fanfaron! Un lăudăros!...

Iată care erau, în seara aceea, gândurile cavalerului. Fără îndoială că cititorul şi-l închipuie abătut, umil, necăjit. Nu!

Cavalerul de Capestang nu era nici abătut şi nici necăjit. Dar era tare prost dispus. Şi niciodată el nu era mai de temut decât atunci când i se înfierbântau urechile. Mai mândru ca oricând, îşi înălţă capul. Mersul îi deveni vioi şi sigur, înfăţişarea curajoasă şi bătăioasă. Ochii îi străluceau de voinţă şi de ironie. Gânduri ciudate i se ciocneau în minte. Mergea mereu... Unde?... Spre castelul Guise!

* * *

Am povestit mai sus aclamaţiile frenetice cu care Ducele de Guise a fost primit la sosirea în Paris. Două-trei zile, Ludovic al XIII-lea tremură de teama unei prăbuşiri. Apoi, fie că Parisul se plictisise, fie că un nou cuvânt de ordine fusese dat, oraşul se liniştise deodată. Ducele de Guise se duse în trei rânduri la Luvru, pentru a-şi mărturisi credinţa faţă de rege. Angoulême şi Condé fiind la Bastilia, Guise nemaifiind primejdios, se putea bănui uşor că furtuna se îndepărtase pentru mult timp din apropierea tronului.

Însă, cam prin acele zile în care ne-am întâlnit din nou cu Capestang. Parisul începu iar să se neliniştească. Pentru ce? Niciodată nu poţi şti pentru ce popoarele sau oceanele se mânie, Capestan, de mai multe zile, surprinsese murmure ciudate. Văzuse în acele zile foarte mulţi căpitani ai armatei burgheze mergând din poartă în poartă, probabil pentru a-şi aduna oamenii. Apoi, întâlnise numeroase bande ce cutreierau străzile.

În Paris se răspândi zvonul că Monseniorul de Guise era supărat din cauza mizeriei poporului şi de obrăznicia hughenoţilor. Prin urmare, Monseniorul trebuia să se ducă la Luvru, escortat de cinci sute de nobili, şi să înfăţişeze regelui dorinţele poporului. Iar această intervenţie trebuia să se petreacă în ziua următoare celei în care Capestang ieşise de la "Buna întâlnire" furios împotriva lui însuşi şi a întregii omeniri.

* * *

Capestang se îndrepta, prin urmare, spre castelul Guise. Nu-şi dădea prea bine seama ce dorea. Nădăjduia să pătrundă în această adevărată fortăreaţă şi să ajungă până la duce, care

era înconjurat de sute de oameni înarmaţi, să-l provoace la luptă şi să-l omoare.

Atât timp cât se ţinu pe malul stâng al Senei, Capestang nu observă decât acea rumoare pe care o remarcase şi în celelalte zile, de trei-patru seri. Dar trecând de-a lungul şanţurilor castelului lui Condé, zări o mulţime de gentilomi, înfăşuraţi în mantiile lor lungi, îndreptându-se spre poarta principală, îşi notă în memorie acest fapt. Dar după ce trecu podul, se trezi deodată în faţa oceanului vijelios.

Valurile lui se ciocneau cu zgomot, apoi urmau tăceri neliniştitoare, în depărtare, spre Luvru, străluceau făcliile şi armele gărzilor şi companiilor franceze, asemănătoare unor ziduri ridicate la intrarea palatului regal. Piaţa Grève, strada Mortellerie, Tissandrie, cheiul Poştei, strada Saint-Germain — toate acestea fremătau. Fluxurile mulţimii erau urmate de refluxuri bruşte. Priviri furioase străluceau în noapte. Strigătele sălbatice ale mulţimii se auzeau până în depărtare.

— Trăiască Guise! Trăiască eliberatorul poporului!...

— Moarte ereticilor!...

Capestang, prins în mulţime ca un pai luat de vânt, era împins înainte şi înapoi, cu ochii plini de uimire, cu capul vâjiind de clinchetele furioase. Dar se lăsa purtat ca într-un vis. Iar una din acele bande civil îndreptându-se spre strada Saint-Avoyye. Capestang se nimeri deodată în faţa castelului lui Guise. Aici vruse el să ajungă! Şi aici îl adusese valul mulţimii.

Mulţimea se retrase. Căci cei care veniseră să-l aclame pe Duce, observară că toate luminile fortăreţei — în care trei generaţii îşi petrecuseră viaţa conspirând — erau stinse. Castelul era cufundat în întuneric tăcut, sinistru. Desigur că Guise nu se afla acolo. Unde putea să fie? Poate prin rândurile mulţimii răspândită pe străzi. Şi atunci mulţimea îşi spuse că Ducele trebuie să fie prin împrejurimile Luvrului.

— Trăiască Guise! Marele Henric! Trăiască eliberatorul!

Răsunetele furioase ale aclamaţiilor se spărgeau de zidurile nepăsătoare ale fortăreţei. Iar banda viforoasă luă drumul Luvrului. Capestang observă că rămăsese singur la picioarele acestor ziduri care păreau să cuprindă o taină înfricoşătoare.

Dar Guise nu se afla în împrejurimile Luvrului. Nu se afla nici pe stradă. Se afla, pur şi simplu, în castel. În marea sală a armelor, unde tatăl său pregătise ziua Baricadelor, fiul pregătea

prăbuşirea lui Ludovic al XIII-lea. O sută cincizeci de reprezentanţi ai nobilimii franceze împărţiseră lucrul de a doua zi. Apoi se răspândiră în oraş pentru a împrăştia cuvântul de ordine.

A doua zi! Ce va aduce, oare, Ducelui de Guise? Ce trebuia să aducă, oare, regelui Ludovic al XIII-lea?

Guise rămăsese numai cu doi dintre cei mai credincioşi oameni ai săi. Rumorile şi aclamaţiile răsunau în marea sală de arme, unde toate luminile fuseseră stinse. Iar în faţa unei ferestre deschise. Guise, gâfâind, palid de ambiţie, asculta vocea Parisului, care-l făcu să freamăte chiar pe el. Într-un târziu, se întoarse spre cei doi tovarăşi ai săi şi cu o voce aspră:

— Haidem, acum! Dacă partizanii lui Condé au văzut şi au ascultat Parisul, s-au convins de-acum. Cât despre cei ai lui Angoulême... nici nu merită să mai vorbim,

— Întocmai. Monseniore!, spuse unul din cei doi gentilomi!... Cei mai însemnaţi partizani ai lor vă aşteaptă pentru a primi din partea dumneavoastră asigurările pe care le pretind.

— Monseniore, adăugă celălalt gentilom, sunteţi aşteptat la castelul lui Condé. Trebuie să vă duceţi!

— Tocmai mă gândeam la aceasta, domnilor! Să mergem, deci. Astă-seară, astă-noapte mai trebuie să întrebuinţăm vicleşugul şi să promitem. Mâine, vom vedea pe cine trebuie să ne sprijinim. Şi, în primul rând, mă gândesc să mă sprijin pe cei care, de la prima noastră întâlnire, prezidată de Angoulême, s-au alăturat nouă. Faţă de ei, promisiunile mele vor fi sfinte!

Guise rămase gânditor. Apoi ridică fruntea. O flacără de neîngrădită bucurie, cunoscută puţinor oameni, strălucea în ochii lui.

— Mâine!, tună el cu glas puternic. Mâine voi asculta de la Luvru aceste aclamaţii frenetice ale Parizienilor. Mâine se va realiza visul tatălui meu. Mâine, Casa de Guise va fi răzbunată. Mâine, insignele Lorenei vor înlocui crinul Franţei, care a început de multă vreme să se ofilească!... Mâine! Haidem, domnilor, la castelul Condé!

* * *

Capestang îi văzu pe cei trei gentilomi ieşind din castel. Îi

văzu îndreptându-se cu paşi grăbiţi spre castelul Parisului. Şi foarte uşor îl recunoscu pe Ducele de Guise. Îl recunoscu prin instinct. Îl simţi, mai bine spus. Îl recunoscu după statura lui înaltă, după felul semeţ în care îşi înălţase capul, după felul lui de a merge între cei doi gentilomi şi puţin înaintea lor; în sfârşit după atitudinea lui mândră pe care nu o poale înlătura nici un om care este ales drept conducător de către semenii lui.

Inima aventurierului începu să bată cu putere. În depărtare se auzea toaca. Inima lui Capestang suna în acelaşi timp toaca şi adunarea. Şi el simţea o flacără arzătoare cuprinzându-i fruntea. Şi el era stăpânit de o mândrie de neţărmurit. Gânduri curioase i se ciocneau în minte. Sufletul lui se înălţă până la măreţia tragică a evenimentelor care se desfăşurau. Avea gesturile unui minunat fanfaron. Şi el însuşi murmura:

— Dacă omul acesta se îndreaptă spre Luvru, îl ucid numaidecât în clipa aceasta, soarta regatului este în mâna aventurierului care nu are nici bani, nici casă, nici motiv să fie mulţumit. În această clipă, sabia Fanfaronului va întoarce fila istoriei Franţei!

Scoase un oftat adânc. Trăsăturile i se destinseră. Guise nu se îndrepta spre Luvru! Guise îşi croia drum prin mulţime şi, cu mantia trasa pe ochi, pentru a nu fi recunoscut, se apropia de pod. Cu paşi grăbiţi, cei trei gentilomi trecură podul, străbătură centrul, depăşiră strada Huchette şi o luară pe strada Haute-Feuille. Capestang se bătu pe frunte.

— Se duc la castelul lui Condé! murmură el. Umbrele pe care le-am zărit mai adineauri apropiindu-se de marea poartă a palatului nu erau decât ale prietenilor prinţului. Toţi aceştia se vor în toarce acum în jurăminte de credinţă!… Două-trei sute de săbii sunt, deci, de vânzare. Desigur că există mulţi cumpărători… Sărmane Condé, tu care te sfârşeşti de mizerie, nici nu ştii că în astă-seară vărul tău, ducele de Guise îţi ia deodată toată casa.

Aventurierul îi lăsase pe cei trei gentilomi să meargă câţiva paşi înainte. Strada era liniştită. În spatele lui, de partea cealaltă a Senei Parisul tuna. Iar el auzea răbufnirile furioase ale valurilor omeneşti. Cu toate acestea, tăcerea era desăvârşită. Avea impresia că se înfundă într-o catacombă a tăcerii… Capestang se întreba pe el însuşi:

— Ce am de făcut?

* * *

În clipa în care Guise, după ce trecuse piaţa Grève, păşea pe podul Notre-Dame, un trecător care-l urmărea de mai mult timp îl îmbrânci ca şi cum ar fi fost împins spre el de valurile înfierbântate ale mulţimii. O secundă, Guise îşi trase mantia, iar faţa lui rămase descoperită, luminată fiind de făcliile care străluceau în noapte. Necunoscutul îşi ceru iertare şi dispăru grăbit. Făcu un semn altor trei, care, ca şi primii, îşi acoperiră feţele, până la nas, cu mantiile pe care le purtau.

Banda se adună, străbătu centrul, îl lăsă pe Guise şi pe tovarăşii lui să pornească pe strada Huchette, se sfătui câteva clipe şi se îndreptă pe strada Harpe, urmărind astfel un drum paralel cu strada Haute Feuille care ajungea, însă, în acelaşi loc: castelul lui Condé. Banda aceasta era compusă din Rinaldo şi tovarăşii lui.

— Ce am de făcut? se gândea Capestang. Să-l atac? Ar fi mai bine să-l aştept până când iese din palatul lui Condé? Să-l atac? Ei drăcie!, ar însemna să mă grăbesc prea mult. Dacă nu aş risca decât viaţa mea!... Şi-apoi, nu sunt decât trei!... Dar nu este vorba numai despre un simplu duel, trebuie să prefac ziua de mâine! Vreau ca micul regişor să trăiască! Şi-apoi, vlăjganul acela m-a insultat! O lovitură de sabie nu ajunge pentru a răzbuna insulta. Vreau să-l pun în locul sărmanului Condé, care piere de mizerie. Vreau...

Dar monologul cavalerului fu întrerupt de strigăte, de înjurături, de clinchet de săbii.

— Ei, exclamă cavalerul căutând să străpungă cu privirile întunericul, iată-l pe Guise atacat. Ei drăcie! Ce repede merg băieţii aceia! Ce lovituri! Dacă i-aş lăsa în pace!? Totul ar fi sfârşit!...

În acelaşi timp în care spunea: "dacă i-aş lăsa în pace?", cu sabia scoasă, se năpusti ca o furtună asupra asediatorilor strigând:

— Curaj, Monseniore! Vin în ajutorul dumneavoastră...

Se auziră mai multe blesteme, mai multe înjurături.

— La dracu! răcni o voce.

— Pe legea mea! răcni o alta.

— Dar eu cunosc strigătele acestea! exclamă Capestang.

Recunosc glasurile acestea! Sunteţi voi, mieluşeilor? Ei, dar cu cât cădeţi mai mulţi, cu atât sunteţi mai numeroşi!...

Ţinea în mâna lama sabiei şi se servea de mâner ca de o măciulie. Patru oameni erau la pământ: doi din asediatori şi cei doi tovarăşi ai lui Guise.

Ducele, sprijinit de un zid, cu sabia în mână, tăcut şi sinistru, ferea loviturile celor patru spadasini care mai rămăseseră în picioare.

Fulgerătoarea intervenţie a cavalerului puse capăt încăierării în câteva clipe. Spadasinii bănuiau probabil amestecul unui demon a cărui morişcă făurea ducelui de Guise o baricadă de netrecut... sau poate se gândeau chiar că au de a face cu o trupă întreagă. Capestang îi văzu fugind, sângerând şi blestemând, iar el întovărăşi dezordinea lor cu un râs care semăna foarte bine nechezatului "Săgeţii".

Prima lui grijă fu să se plece şi să se cerceteze pe cei patru oameni întinşi la pământ; erau cu toţii morţi. Doi dintre ei erau gentilomii care ţi escortaseră pe Guise. Gâturile lor erau străpunse de pumnale. Ceilalţi doi nu aveau nici o rană. Fuseseră ucişi de morişca lui Capestang. Aceştia era Pontraille şi Bazorges. Cavalerul îi recunoscu numaidecât.

— Ei, dar Rinaldo nu este printre ei. Cu atât mai bine! Aş fi fost tare mâhnit să-l omor aşa, prosteşte, printr-o singură lovitură de măciucă. Caraghiosul acela merită mai mult decât atât! Îmi pare că şi la ospătăria "La coşul cu flori" am lăsat doi morţi din banda lui Rinaldo! Împreună cu aceşti doi, fac patru. Dacă nu mă înşel, mai am trei datorii de plătit. Cu timpul!

Guise îşi vârâse sabia în teacă. Un minut privi la cei doi camarazi morţi — două suflete credincioase, moarte pentru a-l apăra de loviturile hărăzite lui. Se cutremură de emoţie. Dar se stăpâni numaidecât: "Acestea sunt întâmplări neprevăzute! Să nu mă mai gândesc la ele!"

Şi apoi, cu glas tare:

— Domnule, vă datoresc viaţa. Nu voi uita niciodată. Dacă doriţi, veniţi cu mine în acest palat, unde sunt aşteptat. Voi fi fericit să vă pot plăti recunoştinţa la care aveţi dreptul.

Capestang simţi cum păleşte de umilire. Promisiunea aceasta de răsplata îi jignea mândria, îi jignea cele mai delicate fibre ale fiinţei sale. Dar, în aceeaşi clipă, un gând ciudat îi trecu prin minte. Tremură din tot corpul. Privirile îi străluciră de

batjocură:

— Monseniore, spuse el, nu-mi datoraţi nici o recunoştinţă, căci eu am fost pus aici pentru a aştepta sosirea dumneavoastră, ca să vă apăr la caz de nevoie şi pentru a vă conduce.

— Să mă conduci!?

— Da, Monseniore. Anumite ştiri au silit pe tovarăşii dumneavoastră să nu se mai adune aici. De aceea, s-au strâns la o ospătărie, în apropiere, unde vă aşteaptă.

La "Marele Henric"!, spuse Guise. Acolo obişnuiau să se adune oamenii lui Condé.

— Da, Monseniore, chiar acolo. Dacă binevoiţi să mă întovărăşiţi…

Ducele de Guise nu avea nici un motiv să se ferească de acest om care îi salvase viaţa. Schimbarea locului reuniunii era un lucru foarte normal. Chiar atacul oamenilor lui Concini dovedea că palatul era supravegheat. De aceea, Guise răspunse fără nici o şovăială:

— Să mergem şi să ne grăbim!

— Trăiască regişorul meu!, murmură Capestang în sinea lui, cu inima tresăltând.

Capitolul VII Cavalerul regelui

Cititorii nu au uitat, poate, că în timpurile sale de mare sărăcie Cogolin se mutase la ospătăria "Marele Henric", părăsită şi pe jumătate arsă.

Iar după ce se întâlnise cu Capestang, valetul se încăpăţânase să-i arate îmbunătăţirile pe care le adusese bucătăriei hanului.

— Dar, întrebă cavalerul după această vizită în cursul căreia Cogolin găsise mijlocul de a-l înduioşa şi de a-l face să

râdă în acelaşi timp, cum se face că maestrul Lureau, care este un om de ordine, îşi lasă aşa, în părăsire, hanul din care ar putea trage un profit?!

— Contractul de închiriere pe care l-a încheiat cu domnul duce de Rohan nu a expirat încă. Nobilul gentilom, însă, l-a ameninţat pe Lureau că îl va frige pe propriile lui cuptoare dacă va îndrăzni să se arate prin apropierea hanului înainte ca obligaţiunea lui să se fi terminat. Aşadar, acum sunt stăpânul absolut al acestui domeniu. Am cheile tuturor încăperilor, dar mă mulţumesc numai cu bucătăria.

Capestang aprecie mult gustul lui arhitectural şi, privind cheile atârnate de un cui, se gândi că, la nevoie, va veni şi el să se adăpostească la "Marele Henric". Capestang, care vruse să-l ducă pe duce la "Buna întâlnire", primi numaidecât ideea dată chiar de duce, adică de a merge la "Marele Henric". Întrebuinţând metoda pe care o învăţase de la credinciosul Cogolin, deschise poarta hanului, apoi uşa salonului care era cufundat într-un întuneric profund.

— Aşteptaţi, monseniore, spuse cavalerul închizând cu grijă uşa, după ce ducele pătrunsese înăuntru, voi face puţină lumină, căci trebuie să coborâm în pivniţă, unde prietenii dumneavoastră...

Capestang se întrerupse brusc. Un gând ciudat îi străfulgeră prin minte.

— Pivniţele!, murmură el fremătând. Pivniţele!...

— Grăbeşte-te!, strigă ducele, care deşi nu bănuia nimic, începea să simtă acea uşoară nelinişte venită nu se ştie de unde, de care se serveşte Misterul pentru a preveni pe oameni.

Capestang se duse în bucătărie, frecă două bucăţi de cremene şi aprinse luminarea care îi servea drept lampă şi lui Cogolin. Apoi reveni în salon, puse făclia pe o masă uitată acolo şi se întoarse spre ducele de Guise.

— Bună seara, Monseniore, mă recunoaşteţi?

— Fanfaronul, murmură ducele uimit, dar totuşi liniştindu-se la gândul că cel care îi salvase viaţa nu-i poate dori moartea.

Capestang clătină din cap şi spuse:

— Într-adevăr, Monseniore, Fanfaronul! Mai bine acest nume, decât un altul.

Glasul lui aspru, străfulgerarea privirilor sale, gesturile lui prea cutezătoare îi dădură de înţeles ducelui că situaţia era

ameninţătoare. Aruncă o privire fugară în jurul lui, se asigură că are pumnalul la el şi înaintând un pas:

— Haide, spuse el dispreţuitor, îndeplineşte-ţi misiunea cu care ai fost însărcinat. Condu-mă la întrunire!

— Monseniore, aici nu se ţine nici o întrunire. Nimeni nu mă poate însărcina pe mine cu vreo misiune. Eu însumi mi-am poruncit să vă aduc aici, şi iată că mi-am ascultat ordinul: căci iată-vă aici!...

Guise se înălţă, înfăţişarea lui avea acea majestuozitate, care era caracteristică familiei sale.

— O cursă!, tună el cu glas plin de trufie.

— O cursă!? Nu, Monseniore! Dacă v-aş fi dorit moartea pe care o presupune o cursă, i-aş fi lăsat în pace pe zbirii care v-au atacat; şi atunci, în momentul de faţă nu aş fi avut cinstea să stau de vorbă cu dumneavoastră.

De fapt, aceasta se potrivea foarte bine cu gândul ducelui: pentru ce l-ar fi salvat cavalerul, dacă i-ar fi dorit moartea!?

— Foarte bine!, exclamă el cu un glas aspru şi sinistru, care îi era caracteristic, ai vrut să ai cinstea unei audienţe particulare. Iar ca o răsplată a ajutorului curajos pe care mi l-ai dat adineauri, te iert de modul puţin obişnuit în care ai procedai pentru a-ţi procura această audienţă. Acum, spune-mi repede ce doreşti?

Capestang nu se lăsă impresionat de obrăznicia lui. Dimpotrivă, îl admiră pentru cutezanţa lui. Dar, hotărât să nu cedeze din nici un punct de vedere, adoptă o atitudine şi mai mândră. Şi înălţându-se în călcâie, cu un gest eroic:

— Monseniore, vă mai amintiţi de întâlnirea pe care am avut-o în acea sărăcăcioasă ospătărie de pe şoseaua Orléans-ului, unde v-am găsit împreună cu contele de Montmorin, pe care l-aţi părăsit în timp ce se lupta cu mine?

— Nu!, răspunse Guise cu glas batjocoritor. Nu-mi amintesc!...

Aventurierului i se ridică sângele în cap. Strânse pumnii.

— Monseniore, spuse el cu voce aspră, cu prilejul acelei întâlniri m-aţi insultat; pe mine, Adhémar de Trémazenc! Vă amintiţi că m-aţi insultat?

— V-am insultat?, întrebă ducele cu un aer mirat. Ei bine, nu!, nu-mi aduc aminte.

— Monseniore, eu însă îmi amintesc!, tună Capestang.

— Bine! Şi ce vrei?

— Ce vreau? Caraghioasă întrebare! Monseniore, dacă am omorât doi oameni pentru a vă scăpa pe dumneavoastră de la moarte, dac v-am adus aici pentru a vorbi singur cu dumneavoastră, am făcut-o pentru că mi-era cu neputinţă să trăiesc cu amintirea unei insulte nerăzbunate. Retrageţi-vă insulta, Monseniore, şi vă jur că vă voi reda libertatea!

Guise zâmbi batjocoritor.

— S-o retrag? Nu urmăresc decât asta. Dar cum să procedez?

Privi în jurul lui şi se convinse că într-adevăr în acea cameră se aflau numai ei doi.

— Şi asta-i tot ce îmi ceri?, mai spuse Guise ironic.

— Da, Monseniore. Să vă cereţi iertare. Şi apoi sunteţi liber...

Guise izbucni într-un râs zgomotos. În albul ochilor îi apărură mai multe firicele de sânge.

— Ei, spuse el, ridicând din umeri, nu m-am înşelat. Însuşi Fanfaronul se află în faţa mea!

— În acest caz, luaţi seama la Fanfaron!, strigă Adhémar, ducându-şi mâna la mânerul sabiei.

— Ajunge odată, nemernicule!, strigă Guise. Deschide-mi uşa!

Capestang trase sabia. Spada străluci în întunericul camerei.

— Duce de Guise, tună el cu un glas tremurător de mânie, chiar în camera aceasta sabia mea s-a încrucişat cu aceea a prinţului du Condé, care preţuieşte tot atât cât dumneavoastră, şi cu aceea a ducelui de Rohan, care preţuieşte mai mult decât dumneavoastră. Scoteţi-vă sabia şi apăraţi-vă, căci vă voi ataca!

Guise ridică din umeri şi-şi încrucişa braţele. Capestang scoase un blestem furios.

— Monseniore, strigă el, apăraţi-vă. Jur pe Dumnezeul meu că peste un minut vă fi prea târziu! Jur că veţi plânge lacrimi de sânge. Duce de Guise, îţi ceri iertare? Te aperi?

Ducele şovăi o clipă, în acel moment înspăimântător, în care se hotăra soarta lui, era stăpânit de acea mândrie a îmblânzitorului care vrea să răpună leul fiind şi mai cutezător şi mai provocator. Nădăjduia că printr-un singur cuvânt să-l învingă pe Capestang.

— Hai, curajosule, strigă el, desigur că vei putea să-l ucizi pe ducele de Guise, dar eu tot nu-ţi voi da prilejul să te lauzi că ţi-ai încrucişat sabia cu mine!

— Acesta este ultimul dumneavoastră cuvânt?

Guise înălţă din umeri. Capestang îşi vârî sabia în teacă.

— L-am învins!, mârâi Guise în sinea lui.

Capestang se apropie de Guise şi îi puse mâna pe umeri.

— Monseniore, spuse el, Dumnezeu mi-este martor că am vrut să vă feresc de Bastilia.

— Bastilia!, Bastilia!, răcni Guise.

Mândrul senior, doborât prin acest singur cuvânt, cu faţa răvăşită, cu privirile rătăcite, convins că avea de a face cu o trupă întreagă gata aresteze, bâlbâi:

— Ei bine, caraghiosule, pentru că ţii atât de mult să te baţi…

— Prea târziu, Monseniore, îl întrerupse Capestang cu glas aspru. Din acest moment, nu-mi mai aparţineţi. Duce, în numele regelui vă arestez!...

— Mă arestezi?, murmură ducele prins de vârtej. Dar, cine eşti dumneata? Dumneata, care vorbeşti în numele regelui!? Minţi, Fanfaronule!

— Nu mint, Monseniore, răspunse Capestang cu o voce răsunătoare, eu sunt Cavalerul regelui,

— Aşa? Tu eşti Cavalerul regelui! Şi mă arestezi? Atunci, mori!

Guise îşi scoase pumnalul. Dădu o lovitură puternică cavalerului. Dar lama cuţitului nimeri în gol: Capestang se aruncase la pământ. În clipa următoare. Guise îl văzu în picioare, la trei paşi depărtare de el, cu braţele încrucişate şi părând foarte liniştit. Guise se apropie de Trémazenc. Viaţa lui Adhémar atârna de această clipă. Dar rămase cu braţele încrucişate... ca şi Guise mai adineauri.

— Monseniore, spuse el, nu-mi mai aparţineţi. Nu mai am dreptul să vă străpung gâtul cu pumnalul pe care aţi dorit să-l înfigeţi în mine. Mă puteţi omorî! Dar luaţi aminte: omorâţi pe trimisul regelui Franţei!

Braţul lui Guise, care se ridicase de-acum, căzu greu în jos.

— Chiar dacă m-aţi ucide, tot veţi fi arestat de oamenii mei Guise rămase uimit.

— Şi va fi o răzvrătire pe faţă! continuă el.

Guise, clătinându-se, se dădu înapoi.

— Veţi fi decapitat, Monseniore.

Guise murmură câteva cuvinte neînţelese şi arunca pumnalul.

— Pe când, dacă vă predaţi de bună voie, veţi putea, odată ajuns la Bastilia, să vă înţelegeţi cu Majestatea Sa. Vă cunosc destul de bine pentru a-mi da seama că în opt zile veţi fi liber.

Guise îl privi aspru pe cel care îndrăznea să-i vorbească astfel. Un surâs palid îi răsări pe buze. Într-adevăr, şi el întrezărea posibilitatea de a-şi vinde supunerea, de a ieşi de la Bastilia mai puternic decât oricând în sfârşit, să reia conspiraţia din punctul în care o lăsase.

— Iată sabia mea, spuse el.

— Nu, Monseniore, păstraţi-o! Păstraţi-o! Este de ajuns să mă urmaţi.

Capestang deschise o uşă şi făcu semn ducelui să-l urmeze. Guise se supuse. În acelaşi moment, aventurierul închise uşa şi o încuie cu cheia. Guise era prizonier. Închis într-o cameră mică, fără ferestre, fără uşă! În depărtare se auzeau glasurile înnăbuşite ale mulţimii, care-l aclamau pe Guise, pe regele de mâine!

Capestang plecă în grabă, cu ochii scăpărători, cu capul înfierbântat!

Se îndreptă spre "Buna întâlnire", unde-l aştepta Cogolin. Capestang îşi înşeuă mai întâi calul, apoi îl trezi pe Cogolin. Un sfert de oră mai târziu, Cogolin, cu craniul lucitor, pentru că în graba de a-l urma pe cavaler îşi uitase peruca, încă adormit, păzea uşa din spatele camerei în care fusese închis Guise.

— Cogolin, îi spuse cavalerul, ţi-am ascultat sfatul, m-am dus să joc şi am câştigat. Averea este acolo, în spatele acestei uşi...

Şi cavalerul îi puse un ducat în mână.

— O sută de mii de ducaţi de aur! Auzi?

— Da, strigă Cogolin, ca şi cum i-ar fi căzut în cap un val de ducaţi de aur.

— Am silit pe patronul tripoului că mi-i aducă aici. Înţelegi, nu? Pentru ca netrebnicul acela să nu încerce să fugă cu banii, în timp ce voi căuta o ascunzătoare mai sigură pentru averea noastră, păzeşte-l tu! Spune-mi, înţelegi?

Cogolin îşi strânse mâna pe mânerul revolverului.

— Bine!, spuse Capestang ieşind afară şi aruncându-se pe spinarea "Săgeţii".

Orologiul mânăstirii călugărilor Carmi suna orele unsprezece. Capestang se grăbea spre Paris, străbătu centrul şi se îndreptă în galop spre strada Lombardiei. Burghezii, obosiţi de atâtea strigăte, se reîntoarseră la casele lor. Parisul dormea un somn neliniştit, înfierbântat, somnul care preveşteşte marile revoluţii.

Totuşi, aventurierul nostru bătu la poarta ospătăriei "La Chiorul care primeşte", sau, mai bine spus acum "La Chiorul care dăruieşte"... După ce pătrunse în salon, începu să vorbească cu patronul şi, strecurându-i cinci pistoli în mână, îi şopti ceva la ureche.

Patronul aşeză pe o masă trei sticle din cel mai bun vin al său şi în timp ce Capestang destupa sticlele umplând patru pahare, el se urcă pe o scară. Zece minute mai târziu apăru şi Turlupin. Apoi Gros-Guillaume şi Gautier-Carguille. Supărarea lor de a fi fost deşteptaţi aşa, fără pricină, în toiul nopţii, dispăru numaidecât la vederea cavalerului pe care-l ştiau atât de galant, dar mai ales la vederea celor trei sticle de vin. După ce sticlele fură golite şi câteva cuvinte de introducere rostite. Capestang spuse:

— Domnilor, când am avut cinstea să vă iac cunoştinţa, mi-aţi spus că aţi fi onoraţi să-mi daţi replică în vreo farsă a mea… farsă, comedie sau tragedie!

Turlupin tresări şi-l privi pătrunzător pe cavaler.

— La dracu!, strigă Gros-Guillaume, simt o mare prietenie şi admiraţie pentru dvs.

— Ei, patroane, strigă Capestang, nu vezi că sticlele sunt goale?!

Aruncă o nouă monedă de aur pe masă şi patronul se repezi în pivniţă ca şi cum ar fi avut aripi.

— Va fi o adevărată plăcere să dai replicile unui gentilom care face cinste corporaţiei noastre, spuse Gautier-Garguille.

— Dar, dumneata, maestre Turlupin, dumneata ce spui?, întrebă Capestang.

— Şi eu spun şi gândesc ca şi camarazii mei: cu o singură condiţie, totuşi: să-mi povestiţi subiectul piesei. Căci bănuiesc că este vorba de o mare afacere.

— Răspund pentru aceasta!, spuse Capestang cu un glas ce

răsuna ciudat. Eşti credincios Majestăţii Sale Ludovic al XIII-lea. Dumnezeu să-l păzească!?

— Da, da, sunt mai degrabă pentru acest regişor decât pentru netrebnicii şi trădătorii care râvnesc la domnie. Aceasta este şi meseria mea, domnule cavaler. În piesele noastre, comisarul iese bătut.

Capestang făcu un gest de bucurie.

— Daţi mâna!, spuse el. Ne vom înţelege! În piesa mea este vorba despre un cutezător care se crede de-acum stăpân, care vrea să dea foc întregului Paris, care ameninţă să omoare pe toţi.

Turlupin se apropie de cavaler, se înclină în faţa lui şi îndreptându-se apoi îi spuse privindu-l ţintă în ochi:

— Guise?

— Da!, afirmă cavalerul într-un suflu.

— Prea primejdios!

— Câtuşi de puţin! Dimpotrivă, multă glorie şi avere!

— Fă-mă să obţin un privilegiu asemănător celui al domnilor de la palatul Bourgogne şi vă socotesc achitat de rest, spuse Turlupin cu acel spirit de întreprindere, dar mai ales cu acea dragoste pentru necunoscut, pentru misterul care-l îndrumase să îmbrăţişeze meseria de comediant.

— Foarte bine... Se va face!

Gautier-Garguille şi Gros-Guillame beau nestingheriţi, neîncercând măcar să priceapă discuţia celorlalţi.

— Domnilor, spuse Turlupin, piesa domnului cavaler mi se pare vrednică de a fi jucată.

— Atunci, s-o jucăm strigară cu bucurie ceilalţi doi comedianţi. Pe când?...

— Numaidecât, răspunse Capestang.

— Cum? Fără a învăţa rolurile?

— Vom juca pe nepregătite, adăugă Turlupin. De altfel, nu cred că vom avea de spus mare lucru.

— Cel puţin, se interesa Gautier-Garguille, vom avea un public numeros?

Capestang luă paharul, ciocni cu ceilalţi, bău conţinutul dintr-o singură sorbitură şi spuse cu un glas care răsuna cam ciudat.

— În sănătatea d-voastră, domnilor! În cinstea succesului! Public? Veţi avea cel mai frumos public pe care l-aţi putea vedea

vreodată f Acest public va avea mii de priviri pentru a vă contempla şi a vă admira, mii de glasuri pentru a sărbători triumful piesei pe care veţi avea cinstea s-o prezentaţi.

— Dar, întrebă sfios Gros-Guillaume, unde să găsim o asemenea sală să încapă atâta public?

— Sala este de-acum găsită, domnilor, spuse Capestang. Sala va fi Parisul întreg. De altfel, tot acest public imens se strânge într-o singură persoană: o doamnă, domnilor, o doamnă...

— O doamnă? întrebă Gautier-Garguille. Şi cine este această doamnă fermecătoare, care ea singură va forma un public atât de numeros?

— Se numeşte ISTORIA, domnilor, răspunse Capestang.

Câteva minute mai târziu, cei trei comedianţi, călăuziţi de Capestang, care-şi lăsase, calul în grajdul ospătăriei, străbăteau în grabă Parisul adormit. Din când în când se auzeau murmure înnăbuşite. Cei patru oameni ajunseră în curând la "Marele Henric", unde aventurierul îl găsi pe Cogolin făcând de pază în faţa porţii. La vederea celor trei comedianţi, Cogolin se strâmba urâcios.

— Ei, Doamne fereşte, dar ce vin să ia aceştia din ducaţii de aur pe care domnul cavaler i-a câştigat? Lua-i-ar dracu!

— Urmaţi-mă, domnilor!, porunci Capestang întrerupând reveria grăjdarului său. Iar tu, Cogolin, mergi înainte şi luminează-ne calea.

Cavalerul luă legătura de chei atârnată de un cui, în bucătărie, şi coborî în pivniţă.

"Am înţeles, se gândi Cogolin, aici ne vom ascunde comoara!"

Capestang deschise poarta unei hrube în care se afla îngrămădită o mulţime de haine, de echipamente. Iar sprijinite de perete, străluceau în întuneric puştile şi săbiile. Aceste echipamente erau uniformele complete ale soldaţilor din garda regală. Iar hruba aceasta era pivniţa în care Capestang şi Cogolin ascunseseră costumele pregătite din porunca ducelui de Rohan. Acestea erau costumele celor cincizeci de gentilomi care, transformaţi în gărzi regale, aveau să-l conducă pe Condé la Luvru, chiar în seara în care aventurierul îl condusese pe prinţ în cabinetul regal.

— Aşa, cel puţin, vor fi de vreun folos, gândi Capestang.

Domnilor, aţi uitat să vă aduceţi costumele de scenă. Iată, îmbrăcaţi-vă! Dar să ne grăbim, domnilor, căci publicul se nelinişteşte.

În câteva minute, Turlupin. Garguille şi Guillaume se transformară în gărzi regale. Cogolin, zăpăcit, neînţelegând nimic, se travesti şi el, iar Capestang îşi îmbrăcă un costum de ofiţer; care, de altfel, îi stătea de minune. Fiecare din cele patru gărzi astfel transformate aveau pe umărul stâng o puşcă şi în mâna dreaptă o halebardă. Capestang încuie cu grijă uşa pivniţei şi toţi cinci urcară sus. La un semn ai lui Capestang Cogolin deschise uşa camerei în care se afla Guise.

— În sfârşit, murmură Cogolin, voi putea să admir comoara.

Guise era tare palid. Capestang înţelese din privirile ducelui drama care se dezlănţuise în sufletul lui. Pricepu numaidecât gândurile înfricoşătoare ale acestui om care-şi vedea spulberat orice vis de domnie. Orgoliul şi puterea lui erau încătuşate între cele patru puşti. Guise nu păru mirat să-l vadă pe Cavalerul Regelui în costum de ofiţer al gărzilor. Fără a crâcni, dând dovadă de o bunăvoinţă ciudată, se puse între cele patru gărzi. Plecară!

"Numai să nu avem şi morţi în ultimul act", se gândi Turlupin fremătând.

"Dar, ce farsă mai e şi asta?, se gândea Gros-Guillaume…

"Domnii de la Bourgogne nu au decât să se menţină!", gândea Gautier-Garguille.

"Şi sacii plini de aur!?", se gândea Cogolin.

"Giselle, uite-l pe Fanfaron jucând roiul regelui", murmură Capestang mergând şi trăind un vis fantastic.

Ciudata patrulă a comedianţilor, comandată de aventurier, străbătea străzile întunecate, escortând pe cel care a doua zi avusese intenţia să dicteze cuvânt de lege micului rege, pe care, cu o singură lovitură, l-ar fi aruncat de pe tron.

Deodată, drumul le fu barat. O voce se auzi în noapte:

— Opreşte!

Capestang tresări. Parcă ar fi căzut din cer, îşi şterse fruntea de sudoare şi ridicând privirile observă că se afla în faţa Bastiliei,

— Opreşte-te!, repetă glasul.

— Cavalerul regelui!, strigă Capestang, cu glas tremurător.

În spatele punţii mobile se auziră zgomote înnăbuşite de

paşi ce se apropiau şi se depărtau.

Apoi se auzi un alt glas; de astădată, al unui ofiţer:

— Şi pe cine escortaţi?

— Pe un prizonier al regelui, răspunse Capestang.

Guise murmură un blestem. Se înălţă în călcâie. Apoi se moleşi. Lanţurile începură să scârţâie. Podul începu să coboare şi în curând luă poziţie orizontală.

— Haide, Monseniore, şopti cavalerul la urechea lui Guise. Gândiţi-vă că astă-seară preţuiţi, poate, un milion de livre, dar că mâine veţi preţui zece. Supuneţi-vă regelui şi lăsaţi-l pe Ludovic al XIII-lea să domnească în pace.

O clipă mai târziu se aflau în interiorul Bastiliei.

Intrară mai întâi într-o sală joasă, unde se făceau de obicei formalităţile de intrare şi de ieşire a prizonierilor. Ofiţerul tare comanda marea poartă a închisorii avu curiozitatea să vadă cine este acest prizonier adus în mod atât de misterios, în miez de noapte, după o seară de răzvrătire. Ridică o făclie asupra prizonierului... Ofiţerul se dădu înapoi. Se întoarse spre Capestang şi murmură:

— Acum înţeleg! Regele a procedat admirabil!

Şi grăbit, fugi el însuşi să-l caute pe guvernator. Cei trei comedianţi şi Cogolin rămaseră afară, într-o curticică rece. Sprijiniţi în halebardele lor, tremurau de frig. În sală nu se aflau decât Capestang, visător, Guise, întunecat la priviri şi trei temnicieri care ferecau uşa. Curând apăru şi domnul de Neuville, zăpăcit, tremurând. Aruncă priviri rătăcite asupra ducelui, se înclină cu respect în faţa lui, fără să-şi dea prea bine seama ce face. Apoi, fugind spre aventurier:

— Majestatea Sa comite un lucru groaznic în astă-noapte, murmură el cu glas scăzut.

Capestang răspunse printr-un gest care voia să însemne: aceasta nu mă priveşte pe mine.

— Unde l-aţi arestat, domnule?, se interesă Neuville.

— Pe stradă, spuse Capestang cu glas tăios.

— Cum? Numai cu trei soldaţi?

— Ar fi trebuit să mobilizez o companie întreagă pentru a executa un ordin atât de simplu?

Neuville fremătă de spaimă şi de admiraţie şi spuse:

— Aveţi ordinul la dumneavoastră, nu?

— Iată-l, răspunse Capestang scoţând dintr-un buzunar al

tunicii un pergament împăturit.

Clipa aceasta fu, poate, momentul cel mai înspăimântător pe care îl cunoscuse aventurierul până atunci, deşi el străbătuse destule momente înspăimântătoare. Oricine ar fi putut citi gândirea lui, ar fi rămas plin de admiraţie faţă de liniştea şi nepăsarea atitudinii pe care o păstra în timp ce guvernatorul citea ordinul.

Ordinul acesta era pergamentul pe care îl scrisese însuşi regele, era ordinul dictat de Richelieu. Era pergamentul pe care aventurierul îl luase de la Chémant în ziua în care îl scăpase pe amantul lui Marion Delorme.

Trecuse mai mult timp de atunci. Dacă repede ar fi revocat acest ordin, dacă Neuville ar fi fost înştiinţat de aceasta, atunci el, Capestang, ar fi fost arestat pe loc şi aruncat într-una din acele celule ale căror ferestre cu gratii le cercetase, Inima cavalerului bătea cu putere. O mare nelinişte îl cuprinse.

— Scrisul regelui!, murmură Neuville.

Şi citi pergamentul cu atenţiune. Apoi îl reciti pentru a se asigura că-l înţelege întocmai...

— Domnul de Neuville, murmură el, va remite în mâinile aducătorului acestor hârtii prizonierul care îi va fi indicat. Domnul de Neuville va primi din mâinile aducătorului prezentelor hârtii... bine, foarte bine... aceasta îmi convine!

Strigă un ofiţer şi îi şopti ceva la ureche; apoi se descoperi şi se înclină în faţa lui Guise:

— Monseniore, iertaţi-mă, am să vă rog; să binevoiţi a urma pe aceşti oameni.

Capestang respiră şi-şi şterse fruntea. Opt oameni înarmaţi apărură în pragul uşii. Guise dispăru în mijlocul lor. Se îndepărtară. Capestang se repezi în curte pentru a respira în voie.

— Dar înscrierea în registre? întrebă temnicerul-şef pe guvernator.

— Taci, domnule. Nici o înscriere! Iar dacă ţii la capul dumitale... nici un cuvânt! Dacă l-ai recunoscut pe prizonier te sfătuiesc să-l uiţi!

— Nu-l cunosc!, bâigui temnicerul, pălind.

— Cu atât mai bine! Cel mai desăvârşit secret... m-ai auzit?

Şi Neuville se duse spre Capestang.

— Ordinul, spuse ei vorbeşte de o mare taină, dar nu-mi

indică cum trebuie tratat prizonierul. Mă voi informa mâine la Luvru.

— Poarte bine! Informaţi-vă mâine la Luvru, răspunse Capestang cu glasul lui nepăsător. Dar, până atunci — dacă vreţi un sfat folositor — trataţi-l ca pe un prinţ de sânge.

— Aceasta este şi părerea mea, răspunse guvernatorul. Dar, domnule, pergamentul regal mai prevede un ordin. Trebuie să vă predau un prizonier al cărui nume nu-l cunosc.

— Nume pe care nici eu nu-l cunosc şi pe care nu trebuie să-l aflu, răspunse repede Capestang,

— Atunci, cum aş putea...

— Regele mi-a spus doar atât: mi-l veţi aduce pe prizonierul din celula numărul 14 a Turnului Comorii. Vă ajunge atâta?

— Da!, afirmă Neuville lovindu-se la frunte, înţeleg foarte bine!

— Ce înţelegeţi?, întrebă Capestang neliniştit.

— Că regele vrea să opună... iată o politică desăvârşită, tinere. Aşteptaţi aici. Vi-l aduc numaidecât pe numărul 14. Dar vă previn să vegheaţi bine asupra lui.

— Fiţi liniştit,

— Vreţi să vă dau vreo zece din oamenii mei?

— Desigur că nu! Ei drăcie! Cele patru gărzi ale mele mi-ajung. Şi-apoi, regele vrea să se procedeze în cea mai mare taină.

Neuville se înclină, se îndepărtă câţiva paşi, apoi reveni:

— Sunteţi dintr-o nouă promoţie? Iertaţi-mă, domnule, dar nu am avut până acum cinstea să vă văd printre ofiţerii Luvrului.

— Da, sunt dintr-o promoţie care de-abia a fost constituită. Am fost numit cavalerul regelui.

— Felicitările mele, domnule... domnul...

— Adhémar de Trémazenc de Capestang, răspunse aventurierul cu aceeaşi simplitate cu care ar fi spus: Carol, prinţ de Joinville şi duce de Guise; sau Henric de Bourbon, prinţ de Condé.

Zece minute mai târziu, Neuville, împreună cu un ofiţer — căci toate gărzile şi temnicerii fură îndepărtaţi — se întorceau în curticica aducând cu ei pe prizonierul nr. 14 din Turnul Comorii. Misteriosul prizonier fu aşezat între cele patru gărzi, adică între Cogolin, Turlupin, Gros-Guillaume şi Gautier-Carguille. Mica trupă străbătu puntea mobilă care se ridică numaidecât.

— Opriţi-vă!, porunci Capastang, în momentul în care, după ce trecură de colţul străzii Saint-Antonie, ajunseră într-un loc din care se mai vedea întunecata fortăreaţă, unde ducele de Guise îşi plângea acum ambiţia zdrobită.

Îndepărtându-i pe Cogolin şi pe Gros-Guillaume, Capestang se apropie de prizonier. Întunericul era de nepătruns. De-abia zărea silueta prizonierului. Dar, faţa lui nu o zărea deloc. În această clipă, deţinutul din celula numărul 14, îi puse mâna pe umeri şi izbucni într-un hohot de râs.

— Domnule ofiţer, ştiţi cu ce mă îndeletniceam în clipa în care au venit să mă ia pentru a mă aduce la dumneavoastră, care vreţi, se pare, să mă duceţi în faţa regelui,

— Nu, domnule, răspunse Capestang, înspăimântat de glasul plin de amărăciune al prizonierului.

— Ei bine, eram ocupat cu ascuţirea acestei bucăţi de fier.

Şi Capestang zări, într-adevăr, în mâinile prizonierului un obiect care strălucea în noapte.

— Şi ştiţi pentru ce îmi trebuia acest fier pe care l-am ascuţit în formă de pumnal?

— Nu, Monseniore, răspunse Capestang, care simţea cum părul i se zburleşte în cap.

— Vroiam să mă omor!

— Să vă omorâţi?!

— Da! domnule ofiţer. Sunteţi un gentilom? Sunteţi un om de onoare? Aveţi o inimă care vă bate în piept? Vă rog, vă implor, cu siguranţă că ştiţi ce vrea regele cu mine?! Mă voi întoarce la Bastilia? Ei bine, atunci duceţi-vă şi spuneţi Majestăţii Sale că nu-i puteţi aduce decât un cadavru.

Cu un gest brusc, prizonierul îşi îndreptă spre piept fierul pe care îl ţinea în mână. Capestang îl prinse de mână, şi cu glas înnăbuşit:

— Monseniore, sunteţi liber!

Un strigăt înfiorător, aproape ea un urlet, scăpă prizonierului. Îşi cuprinse capul între mâini. Apoi răcni:

— Aţi înnebunit, domnule? Ce spuneţi?

— Îndepărtaţi-vă! porunci Capestang subordonaţilor săi.

Cele patru gărzi se depărta vreo douăzeci de paşi. Capestang însuşi se dădu înapoi cu vreo trei paşi.

— Liber! răcni prizonierul respirând adânc aerul rece al nopţii, liber! Oare, este adevărat? Oare nu visez?

— Adio, Monseniore, spuse Capestang cu glas gingaş. Sunteţi liber! Un singur sfat, însă: să nu abuzaţi de această libertate. Fie-vă milă de tinereţea, de lipsa de experienţă şi de tristeţea regelui nostru Ludovic. Cavalerul de Capestang îşi îngăduie să dea acest sfat nu ambiţiei dumneavoastră, ci sufletului care vă bate în piept. Adio!

Şi Capestang se îndepărtă în grabă, lăsându-l pe prizonier în mijlocul drumului.

— Sărmanul Condé! gândea cavalerul. Mizeria pe care a suferit-o l-a slăbit foarte mult. Ei, voi de-acolo, spuse ol apoi adresându-se celor patru gărzi, haideţi spre "Chiorul care... desfată". Căci, deşi nu sunt chior, vreau să vă desfăt cu un ospăţ regesc pentru a sărbători triumful piesei pe care am avut cinstea să o reprezentăm!...

Turlupin cuprinse mâna cavalerului şi îi spuse:

— Sunteţi admirabil!

— Da' de unde!, exclamă Capestang. V-am spus, doar, că joc foarte bine rolul de Fanfaron!

— Să fiu al dracului dacă înţeleg ceva din toată piesa asta, mârâi Gros-Guillaume.

"Ei, gândea Cogolin, domnul cavaler întemniţează şi eliberează de-acum pe cine vrea dumnealui. Intră şi iese din Bastilia când vrea. Dar ăsta e un mijloc de a face avere! Dacă am lua numai o mie de ducaţi pentru fiecare prizonier eliberat, într-o lună am fi prea bogaţi."

Miraţi şi uimiţi, întrebându-se dacă nu visau, cei trei soldaţi nu începură să se dumirească decât atunci când se văzură în jurul unei mese încărcată cu fel de fel de bunătăţi.

— În cinstea autorului!, strigă Turlupin, umplându-şi primul pahar.

* * *

Capestang eliberase pe prizonierul care îl înlocuise pe Condé în celula numărul 14 din Turnul Comorii, în noaptea în care se observase că prinţul comunica cu exteriorul prin ajutorul unor bileţele aruncate peste fereastră. Omul rămase pironit locului, cu picioarele moleşite, cu capul prins de ameţeli, cu un singur cuvânt pe buze; sau, mai bine spus, cu o singură gândire în minte:

— Liber!... Liber!... Liber!... în viaţă, tocmai în momentul în care mă pregăteam să caut libertatea în moarte!...

Încetul cu încetul, simţea cum îşi recapătă puterile. Sângele care îi zvâcnea la tâmple, îi circula acum cu mai puţină violenţă. Privi în jurul lui şi îşi dădu seama că eliberatorul său dispăruse. Apoi, strigând din fundul sufletului, strigăt pe care nu-l cunosc decât cei pe care o minune i-a scăpat de la moarte, cu un gest plin de demenţă, consecinţă directă a străzii Barrés, gândi:

— În primul rând, fiica mea! O voi revedea pe copila mea! Giselle! Copilul meu iubit!...

Şi prizonierul din Turnul Comorii, Carol de Angoulême, care în această clipă uitase totul pe lume, chiar şi numele salvatorului său, Carol de Angoulême izbucni în lacrimi în clipa în care se găsi în faţa casei în care spera s-o revadă pe Giselle!...

Capitolul VIII A doua zi, de dimineaţă

În acest capitol vom povesti întâmplările ce s-au petrecut în ziua următoare eliberării ducelui de Angoulême. Trebuie, însă, să istorisim mai întâi incidentul petrecut în seara acelei zile la ospătăria "Buna întâlnire".

Capestang rătăcise toată ziua prin oraş, curios să vadă atitudinea Parisului. Seara reveni foarte ostenit, destul de necăjit, chinuit de gânduri pe care se silea zadarnic să le alunge. Cavalerul avusese un fel de presimţire: nădăjduia că ziua în care salvase pe rege şi monarhia avea să-i aducă o răsplată aureolei deasupra căreia vedea faţa mândră şi gingaşă a Gisellei. Spre orele opt seara, aventurierul se întoarse acasă, nemulţumit de el însuşi, de Condé, de Giselle, de toţi — ceea ce dovedea că nu ştia cu cine să se ia la harţă mai întâi.

Capestang se trânti îmbrăcat pe pat sprijinindu-şi capul pe mâinile încrucişate la spate, cu ochii fixaţi la un păianjen care îşi ţesea pânză între două bârne ale tavanului. Mintea îi era frământată de gânduri mai mult sau mai puţin precise. Această reverie dură o oră. Foarte mult pentru el! Apoi sări în picioare:

— Un Saumur bun şi-mi va trece!, gândi el. Cogolin! Ei,

Cogolin! Ei, domnule caraghios! Sunt, de-acum, ceasurile nouă şi nu am cinat încă!...

Cogolin intră în cameră, aşternu masa fără să spună un singur cuvânt contrar firii sale, şi se duse să ceară cina stăpânului. Capestang, impresionat de această tăcere, începu să mănânce murmurând tot felul de înjurături.

— Ei, spuse el, după ce termină de mâncat, dar ce înseamnă aceste aere de tristeţe? Râzi, neghiobule; căci de nu, te voi face să plângi.

Cogolin râse, dar râsul lui semăna cu scârţâitul unei sfârleze.

— Taci o dată, nemernicule!, tună Capestang.

— Dar domnul cavaler mi-a poruncit să râd, cu toate că eu am poftă să plâng. Atunci, râd...

Şi cu gura larg deschisă, Cogolin începu din nou să scârţâie. Asta numea el râs.

— Îmi spargi capul cu râsul tău şi îmi înduioşezi sufletul cu lacrimile tale, îi spuse cavalerul. Pentru ce plângi. Cogolin? Spune-mi, te-a trădat iubita? Îţi creşte părul?

— Domnule, vă rog să mă numiţi Ghinion. Cogolin nu mai există. Pentru a vă spune adevărul... ei bine, nădăjduiam că domnul cavaler nici nu va mânca astă-seară!...

— De ce?, întrebă Capestang.

— Pentru că aceasta ar fi salvat ultimul nostru ducat domnule,

— Ei drăcie! Nu mă minţi?

— Ieri v-aţi golit punga jucând acea comedie pe care nu am înţeles-o deloc. Cina pe care aţi oferit-o noii companii a domnului Turlupin a costai unsprezece pistoli. Sunteţi ruinat! Domnule, este timpul să faceţi avere!

— Mă voi gândi, spuse Capestang nepăsător, mă voi gândi dormind. Dar gândeşte-te şi tu.

Douăzeci de minute mai târziu. Capestang dormea profund. Dar, dacă Adhémar dormea adânc, nu tot astfel era cu valetul lui, care, retrăgându-se în "cabinetul" său, vărsă pe un colţ al marmorei căminului conţinutul punguţei cavalerului, începând să râdă încet:

— Cinci pistoli! murmură el. Cinci pistoli!... Sărmani pistoli! Cât de greu mi-a fost să vă salvez; dar, în sfârşit, iată-vă scăpaţi! Voi sunteţi nădejdea lui Cogolin şi a domnului cavaler

de Trémazenc de Capestang. Dragii mei pistoli, vă veţi duce direct în punga vrăjitorului de pe Podul Bursei; în schimb, ne va da mijlocul precis de a câştiga întotdeauna la joc!

După cum se vede, valetul nu renunţase la gândul lui; de altfel, nu există om mai încăpăţânat decât jucătorul. După ce se convinse că stăpânul său dormea, îşi puse cei cinci pistoli în buzunar, se înfăşură într-o mantie, ieşi din ospătărie în cea mai mare linişte, având grijă să nu deştepte pe nimeni şi, iuţind pasul, cu gura lărgită până la urechi, se îndreptă spre centru. Cu inima palpitând, coti spre Podul Bursei. Câteva minute mai târziu, se opri în faţa casei vrăjitorului, adică în faţa casei lui Lorenzo.

Reluând, acum, povestirea acestei zile de la începutul ei, îl vom conduce mai întâi pe cititor la palatul Concini. Marea poartă a castelului era ferecată, puternic baricadată. În curte se aflau circa şaizeci de puşcaşi, grupaţi în trei plutoane de câte douăzeci de oameni fiecare.

De-a lungul scării celei mari, în anticamere, în toate camerele care conduceau la apartamentul domnului mareşal, erau împrăştiaţi "obişnuiţi" de-ai lui Concini, puşi sub ordinele directe ale lui Rinaldo, ajutat de Louvignac, singurul locotenent care îi mai rămăsese; Pontraille şi Bazorges muriseră în noaptea când se bătuseră în preajma palatului lui Condé, iar Montreval şi Chalabre fuseseră ucişi la Longjumeau, cu prilejul luptei de la hanul "La coşul cu flori".

Chiar şi valeţii, părăsindu-şi livrelele galonate, îmbrăcaseră nişte tunici de piele şi fuseseră înarmaţi cu pistoale. Ocupau diferite posturi strategice de apărare.

În această cameră mare în care am pătruns de-acum, Léonora Galigaï stătea în picioare. Cu mâna crispată ţinea perdeaua. Privirile-i erau ţintite spre strada deşartă, ale cărei prăvălii erau toate închise. Dar, Léonora nu vedea această singurătate înspăimântătoare, această singurătate care se întâlnea numai în zilele de nenorocire şi de bătaie. Căci Léonora privea în sufletul ei. Socotea, calcula, cântarea posibilităţile lui Guise. Dacă încercarea ducelui reuşea, Concini era pierdut.

Léonora spera că Guise va fi nimerit de un glonte. Nădăjduia că Guise va muri subit, răpus de cine ştie ce rău necunoscut.

Da! Da! Léonora spera într-o minune care va interveni în

momentul potrivit pentru a-l înlătura pe primejdiosul duce. Dar, cum se va produce această minune?... Nu ştia!...

Dacă toate acestea ar fi adevărate! Dacă Guise ar dispare! Dar, aceasta ar însemna triumful lui Concini! Pregătise totul. Avea două sute de gentilomi cumpăraţi cu bani sau cu promisiuni. Era ascultată de vreo zece oşteni din garda Luvrului. Oricând ar fi dorit, domnia lui Ludovic al XIII-lea s-ar fi încheiat, şi atunci ar fi făcut loc puternicei domnii a lui Concini. Privirea Léonorei se înflăcără la acest gând. Ea va prăbuşi visul lui Guise profitând de lovitura pe care ducele voia s-o dea monarhiei.

Un suspin adânc umflă pieptul Léonorei. Dădu drumul perdelei. Făcu un pas înapoi! Se întoarse şi rămase uimită. Un surâs tăios i se cuibări în colţul buzelor. Cineva se afla în acea cameră! Un om în genunchi, în momentul în care Léonora se întoarse, omul se prosternase în faţa ei.

— Belphégor! murmură Léonora.

Privirile îi scăpărară. În sfârşit, va şti ce s-a întâmplat cu Giselle, cu Adhémar. Înaintă trei paşi spre nubian şi porunci:

— Ridică-te!

Belphégor se supuse, Léonora îl privi cercetătoare o clipă. Nubianul slăbise. O umbră tristă împânzea privirea lui sălbatică. Şi el ridică pentru o clipă privirile asupra stăpânei, apoi plecă capul şi cu un glas ciudat de liniştit, spuse:

— Stăpână, după cele ce am făcut, n-ar mai fi trebuit să mă reîntorc: nu pentru că mă temeam că voi fi osândit de dumneavoastră (moartea ar fi o binefacere). Dar am aflat că sunteţi ameninţată, că vor să vă omoare. Am intrat prin uşa secretă şi am venit aici. Dacă tot trebuie să mor, vreau, cel puţin, să mor apărându-vă...

În faţa acestei credinţe, în faţa acestei deznădejdi întipărite pe faţa lui Belphégor, Léonora nu tresări. Belphégor îi aparţinea: era natural ca negrul să dorească să moară pentru ea. Se apropie şi mai mult de nubian, îi puse mâna pe umăr şi-l întrebă:

— Ce-ai făcut cu tânărul şi cu fata?

— I-am eliberat, răspunse Belphégor.

De astădată, Léonora fu străbătută de o uşoară emoţie. Această mărturisire simplă şi înspăimântătoare — când că se aştepta la minciuni şi la poveşti încurcate — o impresiona,

— I-ai eliberat?, murmură ea. Pentru ce?

— Pentru că un glas mi-a poruncit aceasta, răspunse

Belphégor cu aceeaşi voce liniştită şi nepăsătoare.

— Un glas... tresări Léonora. Un glas... repetă ea în gând. O fi, poate, glasul care-l inspiră şi pe Lorenzo? O fi glasul voinţelor superioare, de care eu, neputincioasă fiinţă pământeană, am încercat să-mi bat joc?! Un glas! Belphégor, al cui era acest glas care te-a făcut să nu mi te supui, care te-a hotărât să-mi faci poate cel mai mare rău, răul care mă va duce la moarte... Tu, care vroiai să mori pentru mine?!

— Un glas, stăpână! Este tot ceea ce vă pot spune. Chiar dacă mă veţi sili prin torturi, chiar dacă veţi porunci să fiu legat de planşa de fier...

Léonora rămase gânditoare. Era sigură că nubianul nu vroise să o trădeze, că fusese doar un instrument În mâna unei puteri nevăzute. Clătină din cap şi murmură:

— Lorenzo! Lorenzo! Ştiinţa ta e fără greşeală...

Belphégor continuă:

— Dacă nu vă pot spune al cui era glasul care mi-a poruncit să-i eliberez, pot, în schimb, să vă spun ce s-a întâmplat cu tânărul şi cu fata...

Léonora scoase un ţipăt înfricoşător. Îl cuprinse pe Belphégor de mână şi cu glas întretăiat spuse:

— Vorbeşte! Şi te iert pentru toate! Te şi îmbogăţesc!

— Nu am nevoie de bogaţii, spuse nubianul, clătinând din cap. Dar sunt mulţumit că mă iertaţi. Glasul mi-a poruncit să-i eliberez, dar nu altceva. Şi-apoi... şi-apoi... adăugă el suspinând, dacă, vorbind, aş putea să mă răzbun pentru batjocură pe care am suferit-o... Nu. Să nu mă mai gândesc la asta... Stăpână, o veţi găsi pe fată în ospătăria din Meudon.

În această clipă, uşa scârţii uşor. Dar Léonora nu auzi nimic. Atenţia ei era încordată la cuvintele nubianului. Belphégor, însă, auzise. Îşi întoarse capul, cu o privire neliniştită, spre uşă.

— Dar tânărul?, strigă Léonora. Cavalerul de Capestang?...

Belphégor coborî vocea şi răspunse:

— Mai întâi a părăsit Parisul, apoi s-a reîntors. L-am întâlnit într-o zi pe strada Lombardiei. Locuieşte pe strada Vaugirard, la "Buna întâlnire".

Léonora îşi acoperi faţa cu mâinile, ca şi când ar fi fost uimită. Când îşi descoperi obrazul, înfăţişarea ei părea atât de înflăcărată, încât Belphégor însuşi se dădu înapoi de spaimă. Dar Léonora, printr-o mare sforţare, se linişti.

— Foarte bine, spuse ea. Nu este acum momentul să aflăm a cui era această voce şi nici cărei porunci te-ai supus, cerului său iadului. Acum eşti aici... momentan, atât mi-ajunge. Mâine vom vorbi despre trecut. Mâine îmi vei povesti, minut cu minut, ce s-a petrecut în subteranele palatului. Astăzi — aşa mi-ai spus — vor să mă omoare…

Nubianul strânse pumnii şi-şi arată dinţii.

— Da, da, ştiu, vei muri pentru mine. Foarte bine, Belphégor, atunci înarmează-te cu un pumnal. În mâna ta, această armă este groaznică. Vino să mă aştepţi la uşa stăpânului. Mă vei urmări toată ziua. Să te ţii după mine. Unde mă voi duce, tu vei fi arma mea. Şi dacă prin vorbă sau prin gest îţi arăt pe cineva, loveşte fără milă.

Léonora, urmată de negru, se îndreptă spre o uşă pe care o deschise şi intră în anticameră. Se opri la celălalt capăt al camerei. Un pitic privea cu atenţie un tablou.

— Lorenzo, murmură fremătând Léonora.

O bănuială sinistră îi întunecă minţile. Nu prezenţa lui Lorenzo o uimea. Vrăjitorul venea destul de des în palatul Mareşalului. De altfel. Lorenzo o zărise pe Léonora. Veni spre ea şi se înclină.

— Doamnă, zise el, am crezut că într-o zi atât de nenorocită că aceasta, umilele mele sfaturi nu vor fi în totul de prisos... şi de aceea m-am grăbit.

Piticul ridică capul spre Léonora. O tresărire de spaimă zgudui întreaga fiinţă a Mareşalei: niciodată nu-l văzuse pe Lorenzo atât de palid... Cărui fapt se datora această paloare?

— Mulţumesc, bunul meu Lorenzo. Eram sigură că am să te văd astăzi. Nu mă vei părăsi. Mă duc la Luvru să o slujesc pe regină ca şi cum nici o primejdie nu ne-ar ameninţa. Vei veni cu mine.

Lorenzo îşi înnăbuşi un gest de împotrivire. Se înclină şi murmură:

— Astăzi şi în zilele următoare — întotdeauna, la dispoziţia Măriei Voastre.

— Foarte bine, răspunse Léonora aruncând o privire piticului. Credinţa ta va fi răsplătită.

Faţa vrăjitorului deveni din nou nepăsătoare. Léonora se plecă spre urechea lui Belphégor şi îi şopti:

— Dacă piticul încearcă să te părăsească, chiar pentru o

clipă, ucide-l cu pumnalul tău.

Şi apoi ieşi semeaţă, poruncind:

— Aşteptaţi-mă la uşa Mareşalului.

Auzind scârţâitul uşii, Mareşalul de Ancre tresări pe scaunul pe care era aşezat. Se gândea cu tristeţe că poate aceasta era ultima zi din viaţa sa, că poate va muri! Să moară... Lui Concini, care se temea de moarte, care tremura, care zădărnicise până acum toate loviturile de pumnal îndreptate împotriva lui; lui, ale cărui nopţi erau chinuite de spectrul asasinatului, lui Concini i se părea că există ceva şi mai înfricoşător decât moartea. Se temea că va muri fără să se răzbune împotriva lui Capestang! Se temea că va muri fără s-o vadă pe Giselle!!...

Pasiunile lui — ura şi dragostea — îi frământau întreaga fiinţă. Nu mai pricepea rostul vieţii departe de Giselle, la a cărei amintire, numai, îi clocotea sângele. Dar Fanfaronul? Cel care-i zădărnicise toate planurile. Ce bucuros ar muri dacă ar şti că se va prăbuşi peste cadavrul lui! Iată gândurile care îl frământau pe Concini în clipa în care Léonora deschidea uşa,

— Cine este? urlă el ridicându-se şi ducând mâna la pumnalul de la brâu.

Dar văzând-o pe Léonora, se potoli numaidecât.

— Dragul meu Concino, spuse ea cu glas plin de duioşie, sunt eu. Pentru ce te temi? Oare nu sunt aici?

Concini o privi îndelung pe această femeie care reprezenta pentru el credinţa extremă. Dar atitudinii ei de dragoste, de apărare, de credinţă, el îi răspunse printr-o atitudine plină de dispreţ.

— Dar eşti aici, tună Concini, întocmai ca şi piaza rea a vieţii mele. Ce ai să-mi vorbeşti? Pentru ce vii tocmai acum? Întotdeauna când o nenorocire s-a abătut asupra ambiţiei, minţii sau sufletului meu, am văzut aripile tale smolite desfăşurându-se asupra mea, ţi-am simţit suflul de ghiaţă trecând peste fruntea mea. Întotdeauna, odată cu tine, pe aceeaşi uşă, a intrat şi nenorocirea. Pentru ce-ai venit? Pentru ce nu respecţi înţelegerea noastră? Ne-am înţeles să nu ne vedem decât în public. Lasă-mă, cel puţin, să sufăr în tăcere.

Împinse cu putere fotoliul şi începu să străbată camera de la un capăt la altul, cu paşi mari. Iar Léonora gândea: "Se gândeşte la Giselle. Dar nu îndrăzneşte să rostească numele ei!..."

Concini se îndreptă spre ea făcând o sforţare pentru a se linişti:

— Ce vrei de la mine? întrebă el cu glas tăios.

— Concino, răspunse Léonora, cu glas liniştit şi plin de energie; Concino, trebuie să mergem la Luvru.

El ridică din umeri.

— Un sfat foarte bun! Admirabil! Să străbat acest focar. Dar nu auzi urletele răzvrătirii îndreptate împotriva mea?

— Nu, Concini, răscoala nu este îndreptată nici împotriva ta, nici împotriva regelui: răzvrătirea este pentru altcineva. Şi acest altcineva este ducele de Guise. Concini, Guise trebuie să se ducă la Luvru să-şi impună voinţa regelui. Concino, dacă totuşi Guise îndrăzneşte să se ducă la rege, în nici un caz ducele nu trebuie să mai iasă viu de la Luvru.

— Da, răcni Concini, dar el se va duce acolo înconjurat de o mie de gentilomi.

— Te înşeli! Cel puţin o jumătate din numărul acelor gentilomi, pe care el crede că se poate sprijini, te vor ajuta să-l ucizi.

Concini o privi pe Léonora cu uimire.

— Sunt cumpăraţi de mine! spuse ea cu nepăsare.

O clipă, doar, admiraţia îi înnăbuşi ura ce o resimţea pentru această femeie. Dar, apoi, clătinând furios din cap:

— Fie! Hai să admitem că astăzi toată nobilimea este de partea noastră... chiar dacă ne-ar omorî mâine. Ce reprezintă, însă, cei cinci sute sau o mie de gentilomi? Nu vezi ca întreg Parisul va merge la Luvru alături de Guise? Nu-ţi dai seama că trebuia să-i cumperi pe toţi cei trei sute de mii parizieni? Nu, Léonora! Nici furtuna şi nici mânia dezlănţuită a poporului nu poate fi cumpărată. Ascultă strigătele lor şi vei observa că ele se aseamănă cu o furtună...

— Foarte adevărat, recunoscu Léonora cu o voce care îl făcu să se cutremure, dar dacă trăsnetul trebuie să se abată asupra ta, crede-mă, Concini, că te va nimeri mai uşor aici, decât acolo. La Luvru, Concini, hai la Luvru! Aici, pentru a te adăposti, nu ai decât nişte ziduri vechi şi câteva puşti. La Luvru te vei adăposti în umbra tronului regesc.

Concini rămase gânditor. Ultimul argument al Léonorei îl birui.

— Bine, spuse el cu glas înnăbuşit, să mergem la Luvru. Îi

voi porunci lui Rinaldo să pregătească o escortă care va urma caleaşca noastră.

Léonora făcu un semn negativ cu capul.

— Nu? se miră Concini, care şi de astădată se lăsa influenţat de mintea maturii a Mareşalei.

— O escortă, spuse ea, oricât de numeroasă, ar fi împrăştiată într-o clipă, iar Rinaldo va veni mai târziu acolo împreună cu doisprezece oameni siguri, gata la orice. Nu te nelinişti. Am prevăzut totul. Hai, Concino puţin curaj! Puţin curaj, repetă ea cu un glas care, în ciuda sforţărilor ei, părea schimbat. Curaj şi încredere în aceea care-ţi va dărui întreaga ei viaţă, până la ultima suflare...

Şi luându-l pe Concini de braţ, îi trase după ea.

De îndată ce Mareşalul de Ancre sosi la Luvru, se convocă un consiliu la care luară parte, în afară de Concini şi de regina-mamă, Episcopul de Luçon, Vitry, comandantul gărzilor, şi Ornano. Îndrăzneaţă vizită a ducelui de Guise era anunţată pentru orele douăsprezece. Acum trebuia să se hotărască ce i se va răspunde, ce trebuia să se facă. Vitry propuse ca ducele să fie împiedicat de a pătrunde în palat, iar dacă se încăpăţâna să obţină o audienţa care avea să i se refuza, atunci să fie îndepărtat cu armele. Concini fu de părere să se trimită un sol la palatul lui Guise, care să ceară ducelui precizarea condiţiunilor lui pentru încheierea unei păci onorabile. Ornano voia ca Guise să fie lăsat să intre în palat, iar odată ce s-ar fi aflat acolo să i se facă ce i se făcuse şi tatălui său în castelul din Blois. Bătrânul Mareşal arătă că situaţia era aceeaşi şi că numai săbiile aveau căderea să vorbească. Tânărul rege, foarte palid, ascultă în tăcere toate sfaturile, ferindu-se să încuviinţeze sau să respingă vreunul.

— Dar dumneavoastră, domnule Episcop, ce ne sfătuiţi? îl întrebă el pe Richelieu.

— Sire, răspunse cel întrebat, cu un glas poruncitor, pe care şi-l adoptase de câtva timp, Maiestatea Voastră nu poate părăsi Luvrul: ar fi o abdicare. În ziua Baricadelor. Henric al III-lea ar fi trebuit să rămână în palatul regilor. Un rege care îşi părăseşte tronul înseamnă un rege care a renunţat la drepturile sale.

Ludovic al XIII-lea încuviinţă printr-un semn al capului. Apoi murmură:

— Poate că mă vor ucide. Dar asasinii trebuie să vină să mă

caute pe tron.

— Nici noi nu-l putem împiedica pe ducele de Guise să pătrundă în Palat, continuă Richelieu. Dacă îndrăzneşte să se prezinte cu cererile pe care le-am auzit şi în adevărul cărora nu pot crede încă, aceasta înseamnă că are în spatele lui cel puţin o sută de mii de parizieni. Cunosc poporul, Sire. Dintr-o singură lovitură, va prăbuşi toate barierele Luvrului… şi-atunci, Guise, în loc să intre ca un supus, va intra ca un învingător. De asemeni, nu putem trimite, aşa cum propune domnul Mareşal, un sol la el acasă; aceasta ar însemna o mărturisire de slăbiciune şi de teamă. Majestatea Voastră ţine stindardul monarhiei. El nu trebuie să se plece în faţa unor răzvrătiţi destinaţi eşafodului.

— Trăznească-l Sfântul, murmură Ornano. Le potriveşte bine caraghiosul ăsta!

Ludovic al XIII-lea îşi înălţă mândru fruntea şi, sprijinindu-şi mâna pe masă:

— Înainte de a pleca în faţa lui Guise fanionul pe care l-a încredinţat tatăl meu, mi se va tăia această mână!

— Sire, continuă Richelieu. Maiestatea Voastră va hotărî. Eu l-aş lăsa pe duce să pătrundă în Palat, nu pentru a-l ucide, aşa după cum a spus şi domnul Ornano. Tatăl lui a fost omorât la Blois… este foarte adevărat. Dar Jacques Clément a luat sabia care l-a ucis pe Guise şi şi-a făcut din ea cuţitul care l-a străpuns pe Henric al III-lea. Căci sângele cere sânge. L-aş lăsa, prin urmare, să intre, i-aş asculta cererile şi i-aş răspunde că voi convoca Adunarea Statelor pentru a hotărî asupra pretenţiilor sale. Majestatea Voastră poate fi sigură că numai vestirea convocării unei asemenea întruniri va linişti burghezii Parisului, care sunt cel mai mare sprijin al ducelui de Guise. Cât despre nobilime…

Richelieu îşi termină gândirea printr-un gest scurt. Ideea aceasta de reunire a Adunării Statelor făcu să tresare de bucurie pe toţi cei de faţă.

— Suntem salvaţi! exclamă Marie de Médicis bătând din palme.

Vitry, Ornano şi chiar Concini admiseră că inteligenţa politică a lui Richelieu era menită să-l salveze pe rege şi tronul. Ludovic al XIII-lea încuviinţă printr-un semn al capului. Şedinţa fu ridicată. Se aştepta sosirea lui Guise. Ornano şi Vitry se întoarseră în fruntea oamenilor lor.

În momentul în care Richelieu isprăvi de vorbit, o perdea a sălii se mişcă. O femeie aşezată în spatele acestei perdele, care ascultase totul, se dădu înapoi şi dispăru în fundul unui gang. Această femeie era Léonora Galigaï. Şi Mareşala murmură.

— Mâine, Episcopul acesta va fi în fruntea regatului! Este timpul să intervin! A sosit momentul!…

Iar tânărul rege, după ce adoptase hotărârea propusă, trecu prin anticameră îndreptându-se spre o sală mare de unde se putea vedea toată Piaţa Luvrului.

— Bine, bine, murmură el, dar toate aceste păreri sunt sfaturi de miniştri, de soldaţi, de preoţi. Nici unul din aceşti oameni nu a găsit, însă, o soluţie îndrăzneaţă, singura care s-ar fi potrivit unui rege falnic. Nici unul nu mi-a spus: "Sire, dumneata eşti stăpânul! Iar Guise nu este decât un răzvrătit. Daţi-mi poruncă şi îl prind pe Guise. Îl duc la Bastilia unde va aştepta ca regele să ordone instruirea procesului său". În toată lumea, continuă Ludovic, nu există decât un singur om destul de aventuros, destul de curajos pentru a îndrăzni o astfel de lovitură... dar eu l-am îndepărtat pe acest om.

Halebardierii îi dădeau onorurile, întorcând vârful suliţelor lor spre pământ. Regele îşi ducea la pălărie mânerul cravaşei sale, îl zări pe Luynes care venea în fugă. Faţa i se lumină.

— Căieşte-te!, spuse ei imitând accentul gascon al lui Henric al IV-lea. Căieşte-te, dragul meu Luynes. Am ţinut un consiliu şi tu nu ai fost printre noi.

— Da, Sire, dar voi fi aici, pre legea mea, când va trebui să prindem fiara!

— Bănuieşti, aşadar, dragul meu Luynes, că vom fi nevoiţi să ne batem?

— Priviţi, Sire...

Cu pasul lui nepăsător, Ludovic al XIII-lea se apropie de o fereastră. Şi ceea ce văzu îl făcu să tresară. Se înălţă pe vârfuri. O flacără ciudată îi scăpară în ochi. Cu un gest instinctiv îşi duse mâna la sabie şi, cu un glas arzător, spuse:

— Bătălie! Fie! Aceasta va fi bătălia mea! Aici...

Gânduri cavalereşti îl frământau mintea. Tremura din tot corpul. Se întoarse şi dintr-o singură privire îmbrăţişa întreaga sală a tronului, solemnă, grandioasă, amintindu-i timpuri de glorie şi de mărire, având viziunea şefilor iluştri ale căror priviri scăpărau acolo, în fundul tablourilor încadrate în rame de aur,

aşezate la vedere, pentru a primi pe cea mai aleasă nobilime din lume. Acolo, în fundul sălii, sub un baldachin de catifea albastră pictată cu flori de crin, pe o estradă ridicată, zări tronul de aur masiv, jilţul simbolic pe care numai el avea dreptul să se aşeze.

Şi cu privirile lui rătăcite pentru o clipă, zări că în sală se aflau vreo două sute de gentilomi, gâfâind de alergătură, cu mâna la sabie, îl văzu şi pe Luynes care-l încuraja, pe Concini, gărzile şi ofiţerii, o zări şi pe regina Anna, care, strălucitoare de frumuseţe, se îndrepta, liniştită şi gravă, spre el. Văzu doamnele de onoare care o întovărăşeau pe regină. Şi toate acestea îl înfierbântau — toată scena aceasta fastuoasă, războinică, elegantă şi înspăimântătoare dezlănţui în el mândria de comandant. Se simţea rege. Cu un glas răsunător, strigă:

— Domnilor, vom învinge sau vom muri aici!

— Trăiască regele!... Trăiască regele!... Trăiască regele!...

O aclamaţie răsunătoare, delirantă se dezlănţui întocmai unei furtuni asemănătoare cu furtuna care bubuia afară, în mijlocul Pieţii, Ludovic al XIII-lea se pregătea tocmai să se întoarcă spre această Piaţă: dar, în acelaşi moment, în spatele gentilomilor şi a ofiţerilor, în spatele reginei şi a doamnelor de onoare, în pragul uşii, zării o faţă palidă care-i arunca o privire ucigătoare. Faţa aceasta surâdea. Şi surâsul acesta îl făcu pe tânărul rege să se înfioare.

— Léonora Galigaï, murmură el cu glas scăzut.

Şi, deodată, fu cuprins de spaimă, în timp ce privea astfel spre Léonora, o voce murmură:

— Ea a îmbătat calul dumneavoastră! Ea a încercat să vă otrăvească! Ea vrea să vă ucidă cu ajutorul bărbatului său! Să luaţi seama, Sire! Să fiţi atent la această femeie! Căci ea întruchipează mai multă ameninţare decât toată această mulţime la un loc!... Sire, porunciţi să fie percheziţionată Léonora, şi veţi avea dovada!...

Tânărul rege păli. De unde venea această voce? Această voce, glasul care dezlănţuia în el spaima pe care numai moartea o poate linişti, venea de jos. La picioarele lui? Da, la picioarele lui! Se uită în jos şi zări un fel de avorton, un pitic care, furişându-se, se îndepărtă şi dispăru în mulţime fără ca el să se poată gândi la altceva decât la cuvintele înfricoşătoare ce-i fuseseră şoptite:

— Léonora Galigaï! Aceea care a încercat să vă ucidă! Care

vrea să vă ucidă cu ajutorul lui Concini...

Iar atunci când Ludovic ai XIII-lea reveni la simţul realităţii, atunci când vru să dea ordinul de a i se aduce acel pitic, avortonul nu mai era acolo. Regina, doamnele, gentilomii, gărzile se apropiaseră, îl înconjuraseră şi strigătele de glorie se răspândeau măreţe în cele patru colţuri ale imensei săli:

— Trăiască regele! Trăiască regele! Trăiască regele!

Ceea ce văzu Ludovic al XIII-lea, ceea ce îi arătă, cu un gest larg, Luynes, ceea ce îi provocă acele gânduri războinice, ceea ce îi trezi instinctele stăpânirii (care sunt pentru regi ceea ce instinctul libertăţii este pentru popoare), era acea mulţime deasă care se ciocnea de companiile lui Ornano, erau acele steaguri care fâlfâiau în bătaia vântului, erau acele vârtejuri din mijlocul cărora se ridica glasul tumultos al răscoalei, erau acele feţe palide, acele priviri ameninţătoare, acei pumni care se indicau spre Luvru. Şi ce spunea urletul poporului?:

— Trăiască liberatorul nostru! Trăiască Guise!

Erau orele douăsprezece. Ducele de Guise avea să sosească dintr-un minut într-altul. Trebuia, de-acum, să fi fost acolo, deoarece la douăsprezece avea să pătrundă pe porţile palatului. Ornano îl aştepta afară. Regele îl aştepta în sala tronului. Vitry îl aştepta în curţi. Poporul îl aştepta şi îl aclama în Piaţă. Şi, cu timpul ce trecea, tumultul devenea şi mai vijelios. Mişcări încete, legănări înainte şi înapoi, fluxuri şi refluxuri se produceau la intervale regulate. Mânia se dezlănţuia fără să se cunoască pricina ei...

— Domnilor, a sosit momentul în care trebuie să învingem sau să murim!

Şi chiar în acest moment se produse un lucru ciudat, un lucru menit să facă mulţimea să rămână pironită locului de uimire. Deodată, fără a se şti pentru ce, poporul care până acum se năpustise împotriva companiilor începu să dea înapoi... Prin mulţime se văzură oameni vorbindu-şi cu gesturi speriate. Un grup se strânse în jurul unui om care explica ceva, nu se ştie ce. Apoi alt grup, în jurul unui al doilea om, care şi el vorbea. Şi apoi, se zăriră o sută de oameni care explicau ceva neînţeles diferitelor grupuri.

Regele privea cu mirare această schimbare bruscă. Văzu cum marea de oameni se desparte; apoi, cum grupurile se fărâmiţau... Oamenii îşi aruncau cu mânie tunicile şi armele şi

plecau. Piaţa Luvrului se golea. Lucrul acesta dură cam o jumătate de oră.

În Piaţă nu se aflau decât două sau trei sute de oameni. Curând, nu fură decât o sută... decât cincizeci. Plecară şi ultimii. Din depărtare nu se auzeau decât răsunete înnăbuşite. Parisul se liniştea treptat.

— Domnul a făcut o minune! spuse Richelieu ridicând mâinile spre cer.

— Trăiască regele! strigară gentilomii adunaţi.

Zăpăcit şi bănuitor. Ludovic al XIII-lea se întoarse în cabinetul său. Spre orele patru, o tăcere înfricoşătoare, mai groaznică chiar decât tumultul de dimineaţă, apăsa asupra Parisului. Şi atunci, în cabinetul regelui se explică "lucrul ciudat". Se află pentru ce Parisul renunţase la răzvrătire. Ducele de Guise dispăruse... Ducele de Guise nu putea fi găsit nicăieri... Parisul credea că a fost trădat de idolul lui...

La Luvru, în cabinetul regelui, în jurul lui Ludovic al XIII-lea — orice ceremonial fusese îndepărtat — întrebările se înmulţeau... mii de întrebări neliniştitoare... mii de bănuieli imposibile... Regele tremura de spaimă... tocmai el, care nu se clintise în momentul bătăliei... întunecat, regele gândea ca toate acestea nu erau decât vicleşuguri de război, că Guise era acolo, poate într-un colţ al Palatului, că îl supraveghea... Poate că el se înţelesese chiar şi cu Léonora Galigaï, cea care vroise să-l ucidă...

Privirile lui se îndreptară asupra lui Concini. Mareşalul vorbea cu soţia lui. Şi îi văzu atât de palizi, încât ghici numaidecât că ei ştiau unde se află Guise. Bănui numaidecât ca Mareşalul conspira împreună cu ducele. Mâna îi tremură. Făcu un gest ca şi cum ar fi vrut să dea o poruncă. Dar, chiar în acea clipă, un valet îi anunţă vizita unui ofiţer venit de la Bastilia, cu un mesaj urgent. Cavalerul se plecă în genunchi în faţa regelui şi îi întinse o scrisoare.

— De la cine este această misivă? întrebă regele cu glas schimbat.

— De la domnul Guvernator, Sire.

Richelieu, Concini, Luynes, Ornano şi Vitry se apropiară. Mesajul adus în mod atât de ciudat şi sosit tocmai într-un astfel de moment li se păru un mesaj vestitor de nenorociri. Regele începu să citească.

Pe când citea, pălea din ce în ce mai mult. Se ridică. Îşi bătu palmele... Apoi se aşeză din nou. Reciti. Scrisoarea tremura în mâinile lui. O citi pentru a treia oară. Faţa lui, din palidă cum era, se împurpură. Era uimit. Apoi, faţa lui nu mai exprimă decât o admiraţie fără margini. Plecă capul. O lacrimă îi împăienjeni ochii. Şi, cu glas scăzut, murmură un nume pe care nimeni nu îl înţelese.

— Sire! Sire! Pentru numele lui Dumnezeu, dar ce s-a întâmplat?

— Sire! Iertaţi-ne neliniştea, dar acest mesaj care tulbură pe Majestatea Voastră...

Ludovic al XIII-lea îşi ridică privirile spre sfetnicii lui. Iar privirile lui străluceau de mândrie.

— Domnilor, spuse el cu glas tremurător de emoţie, în ciuda tuturor obiceiurilor şi a ceremonialurilor, vă voi citi această scrisoare. Căci această scrisoare, domnilor, merită să fie citită de un rege. Domnilor, ascultaţi ce-mi scrie domnul de Neuville, guvernatorul Bastiliei.

Se făcu o tăcere apăsătoare, plină de uimire. Ludovic al XIII-lea se ridică. Ludovic al XIII-lea se descoperi. Şi Ludovic ai XIII-lea, în picioare, ţinându-şi pălăria în mână, începu să citească scrisoarea cu glas solemn şi grav... iată cuprinsul scrisorii lui Neuville:

"*Binevoiască Maiestatea Voastră să-mi ierte marea libertate pe care mi-o iau*. *Conform ordinelor care mi le-a transmis domnul Trémazenc de Capestang*, *cavalerul regelui*, *taina cea mai mare trebuie păstrată în jurul prizonierului*. *Nimeni nu trebuie să afle măcar că el este la Bastilia*. *Fără de aceste prevederi*, *Sire*, *m-aş fi adresat domnului mareşal de Ancre sau domnului Episcop de Luçon pentru a-i întreba asupra felului în care trebuie să fie tratat ducele de Guise*. *Maiestatea Voastră va admite*, *bănuiesc*, *că domnul duce de Guise nu este un prizonier oarecare*. *Domnul Trémazenc de Capestang*, *care*, *din ordin*, *l-a arestat azi-noapte pe domnul duce*, *aducându-l numaidecât la Bastilia*, *nu a putut să-mi dea nici o informaţiune asupra felului în care trebuie tratat prizonierul său*; *sau*, *mai bine spus*, *al Dumneavoastră*. *Sire!*

În aceste împrejurări, *Sire*, *am cinstea de a ruga respectuos pe Maiestatea Voastră să-mi indice felul în care înţelege şi*

porunceşte ca domnul duce de Guise să fie tratat la Bastilia.

Majestatea Voastră mă va ierta că profit de această misivă pentru a-l felicita respectuos pentru acest act de îndrăzneală care şi-a arătat de acum foloasele, *deoarece Parisul*, *speriat*, *a renunţat la răzvrătire*. *Îngăduiţi-mi*, *Sire*, *să exprim toată admiraţia mea pentru cavalerul Dumneavoastră*, *Trémazenc de Capestang*, *care a avut destulă îndrăzneală pentru a executa această arestare*, *asemănătoare în totul cu un fapt de război de cea mai mare însemnătate*.

Binevoiască Regele să primească umilul omagiu din partea credinciosului Său servitor.

LUDOVIC-MARIE, *baron de Neuville*

Lynes, Richelieu, Concini, palizi, se priviră ca şi cum ar fi văzut mâna misterioasă a fatalităţii desenând înaintea privirilor lor rătăcite, cu litere de foc, acest nume care răsuna în minţile lor – Fanfaronul!

Capitolul IX Pocăinţa lui Lorenzo

Din noaptea în care Lorenzo a dus-o pe Giselle la Violetta, piticul începu să-l caute pe Capestang, singurul care în aceste împrejurări — ducele de Angoulême fiind la Bastilia — putea fi adevăratul apărător al mamei şi al fiicei. Mai multe zile în şir, Lorenzo cutreieră întreg Parisul. Zadarnic, însă!

Între timp, supraveghea atent pe Léonora Galigaï şi pe Concini. Veni în mai multe rânduri la palatul Mareşalului de Ancre. De fiecare dată se asigura că retragerea Gisellei la Meudon rămăsese necunoscută Léonorei. De fiecare dată îşi punea în joc toată ştiinţa, toată puterea de convingere pentru a întări gândul Léonorei: Concini nu putea, fără primejdie de moarte, să se atingă de Giselle înainte de a căpăta un fel de imunitate transcendentă, pe care numai tronul i-o putea asigura.

— Tronul, gândea Lorenzo, adică imposibilul!

Şi totuşi!... Oare, Léonora nu lucra fără încetare la realizarea visului său? Oare, Léonora nu-şi asigurase ajutorul unui mare număr din foştii partizani ai lui Angoulême, ai lui Guise, ai lui Condé? Oare ea nu avea spioni chiar în Luvru? Şi el ştia toate acestea!...

Când Lorenzo observă că Parisul începe din nou să fie cuprins de spectrul răscoalei, îşi dădu seama că Léonora va încerca să profite de tulburarea care zguduia monarhia.

Iar atunci când Lorenzo văzu dimineaţa acelei zile de răscoală, în care Guise era poftit la Luvru, în care lucrurile aveau să se hotărască, se gândi să urmărească paşii Léonorei, să-i supravegheze fiecare mişcare, să asculte fiecare cuvânt ce-l rostea; şi dacă nu avea altă cale de a împiedica o crimă, s-o lovească.

Lorenzo nu şovăia niciodată. Îşi legă de brâu un pumnal şi, străbătând grupurile ameninţătoare care se formau, de-acum, în stradă, ajunse la palatul de Anexe, pătrunse înăuntru datorită unei parole pe care însăşi Léonora i-o dăduse şi obţinu destul de uşor învoirea Marcelei de a o aştepta pe stăpâna în anticameră. Marcela, confidenta Léonorei, ştia că Lorenzo era întotdeauna binevenit.

Când fu singur, vrăjitorul se gândi la un motiv — ce trebuia să pară adevărat — ca să rămână toată ziua pe lângă Mareşală. În această clipă, auzi zgomot de glasuri în camera Léonorei. Se apropie de uşă şi ascultă. Urechea lui ajungea chiar în dreptul găurii de la cheie. Sângele îi îngheţă în vine, părul i se zburli. Căci Belphégor îi spunea Mareşalei că Giselle se află într-o ospătărie din Meudon.

Piticul ghici că nubianul avea să spună, de asemeni, unde se afla Capestang. Iar Capestang va salva, poate, pe Violetta şi pe Giselle. Toată voinţa i se concentra în auz... şi un blestem înfricoşător îi gâlgâi în gât. Belphégor vorbise atât de încet, încât piticul nu putu să prindă nici un cuvânt. Atunci se dete înapoi şi îşi şterse fruntea. Îşi făuri numaidecât un plan: va ieşi, se va duce în grabă la Meudon şi o va preveni pe Giselle. Dădu să plece. Prea târziu!

Léonora deschisese uşa. Se simţea pironit de privirea Léonorei. Dacă ar fi fugit, Mareşala ar fi avut de dat un singur strigăt şi ar fi fost arestat. Îi trebuia multă îndrăzneală. Trebuia să câştige timp. Lorenzo se opri pe loc şi, fără să se întoarcă

spre Léonora, întrebuinţându-şi toată energia pentru a-şi lua un aer de nepăsare, ridică privirile spre un tablou. Atunci, se întoarse şi se petrecu acea scenă pe care am povestit-o, o scenă tragică pentru Lorenzo, care ghici că Léonora îl bănuia. Iar o bănuială din partea acestei femei însemna moartea,

O oră mai târziu. Concini şi Léonora erau la Luvru. Belphégor şi Lorenzo îi urmăriseră şi pătrunseră în palat în aceiaşi timp cu ei. În timpul drumului, vrăjitorul vruse să se depărteze. Dar Belphégor îi apăsă mâna pe umeri şi, fără mânie, îi spuse:

— Stăpâna mea are nevoie de dumneata la Luvru. Te previn că dacă nu vrei să vii, îţi voi înfige pumnalul în spate.

— M-au prins, mârâi Lorenzo. Cele două femei sunt pierdute!

La Luvru, Léonora îi duse pe cei doi, pe Belphégor şi pe Lorenzo, într-o cameră vecină sălii tronului. Apoi se retrase poruncindu-le s-o aştepte acolo (făcând, din priviri, un semn înfricoşător nubianului). Piticul surprinse această privire, dar rămase nepăsător, în aparenţă. Se uită îndelung la Belphégor, care, în picioare, lângă uşă, îşi amintea de acea noapte de deznădejde şi de imaginea celei pe care o ţinuse în braţe şi pe care nu o mai văzuse de atunci... Marion Delorme!... Lorenzo se apropie de el şi-l cuprinse de braţ.

— Aşadar, spuse el, nu putem ieşi de aici?

Nubianul schiţă un gest de uimire.

— Stăpâna mea nu ne-a oprit să ieşim din această cameră, ci numai din Palat.

— Atunci mă pot duce să văd ce se petrece? spuse Lorenzo tresărind.

— Da, dar te voi urmări peste tot. Şi să ştii că sunt foarte hotărât să nu te las să ieşi din Palat.

— Fii liniştit, dragul meu. Sunt chiar mulţumit să fii lângă mine. Eu sunt slab, iar tu eşti puternic. Dacă mi s-ar întâmpla vreo nenorocire, m-ai apăra.

Belphégor încuviinţă printr-un semn al capului. Şi Lorenzo se duse să se aşeze într-un fotoliu, în dosul unei perdele care ascundea intrarea în altă sală. Ridică perdeaua şi văzu că acea încăpere era goală. Să încerce să fugă pe-acolo?

Dar Belphégor nu-l pierdea din vedere. Lorenzo nu mai avea nici pic de îndoială: era prizonierul Léonorei. Până când?

Poate până seara! Pentru ce? Oare ce bănuială o frământă pe Léonora? Timp de aproape două ore, Lorenzo se gândi la toate posibilităţile, fără să găsească însă soluţia potrivită problemei. Timpul trecea. Chiar riscând lovitura de pumnal a lui Belphégor, trebuia să încerce s-o prevină pe Giselle. În acest moment, îl auzi pe Belphégor care murmură:

— Dacă aş găsi-o... Poate cu bani?... Cu mulţi bani...

Lorenzo tresări. Se hotărî numaidecât. O clipă, îl străfulgeră pe nubian cu privirile.

— Belphégor, apropie-te, spuse el.

Nubianul se supuse. Peste tot, în jurul lor, se auzeau numai murmure. Auzeau glasurile ofiţerilor care dădeau ordine, pe acelea ale sentinelelor care-şi strigau consemnele de veghe, ca în timpul nopţii. În sala vecină, în camera aceea pe care Lorenzo o văzuse goală, se aflau acum două fiinţe care, apropiate una de alta, palide, cu urechile şi privirile aţintite, schimbau unele cuvinte rostite în şoaptă. De-abia dacă putea auzi ce-şi vorbeau cei doi: Léonora Galigaï şi Concino Concini.

Ea n condusese pe Mareşal în acea cameră, în momentul în care regele se îndrepta spre sala tronului. Léonora îl ţinea sub puterea ei. Concini se împotrivea. Încerca să reziste. Dar ea îl acoperea cu aripile ei şi-i transmitea nedezminţita credinţă pe care o avea în ea.

— Astăzi sau niciodată! Concino, nu trebuie decât să întinzi mâna! Coroana este a ta!

— Nu! răcni el, ştergându-şi fruntea. Ar fi o nebunie! Toţi gentilomii aceştia...

— Gentilomii aceştia care îl aclamă pe rege sunt ai tăi!

— Gărzile! spuse el clătinându-se.

— În momentul în care Vitry şi Ornano vor porunci "foc!", vor Cădea. Primele gloanţe sunt destinate lor.

— Regele! murmură Concini cu părul vâlvoi.

— Am eu grijă de el!, răspunse ea cu un glas energic.

Léonora se înălţă în picioare, privi în jurul ei şi, înlănţuind cu un braţ gâtul lui Concini, şopti ceva la urechea Mareşalului. Părea întocmai cu acele zeiţe ale infernului care şoptiseră gândurile lor la urechile Clytemnestrei:

— Am eu grijă de rege! Dar tu să ai grijă de Guise. Trebuie să sosească. Ascultă urletele mulţimii. Fii atent: Guise va pătrunde în palat, mulţimea o să vrea să-l urmeze, atunci se va

da bătălia. Ornano va cădea, Vitry va cădea. Gărzile vor căuta să împiedice poporul. Te vei repezi spre scară împreună cu Rinaldo şi oamenii lui şi...

— Tăcere!, tună Concini înspăimântat. Se vorbeşte... acolo!... aproape de noi.

— Da! Ţi-e frică, Concini! Hotărăşte-te! Astăzi sau niciodată! Nu trebuie decât să-l loveşti pe Guise!... Numai să vină acum!

— Taci, Léonora, pentru numele lui Dumnezeu! Se vorbeşte în spatele acelei perdele.

— Da! Da! Nenorocire pe capul acelora ce sunt acolo.

Gâfâind, pe jumătate plecaţi spre perdea, ascultară. Lorenzo vorbea. Cu un glas plin de îndoială, de nădejde şi de rugăminte spunea:

— Belphégor, în casa mea de pe Podul Bursei se află un cufăr. Te vei urca în pod. Vei deschide uşa din fund. Vei vedea cufărul. Vei găsi acolo zece mii de livre de aur, cam tot atâtea de argint şi mai mult de două sute de mii de livre în pietre preţioase. Totul îţi aparţine. Absolut totul. Cu aceasta îţi vei putea cumpăra femeia pe care o visezi. Şi ce îţi cer eu în schimb? Numai atât: să mă laşi să ies din Palat. Vei spune că ţi-am scăpat. Sau chiar, mai bine, nu voi ieşi deloc. Voi scrie câteva rânduri. Vei duce această hârtie la adresa pe care ai indicat-o azi-dimineaţă stăpânei tale, la Meudon, şi o vei preda Gisellei de Angoulême. Ne-am înţeles, nu-i aşa? Îţi va fi milă de această fată tânără. Nu eşti rău, Belphégor. Şi cu acest prilej te vei îmbogăţi...

Léonora Galigaï nu auzi mai mult. Nu auzi răspunsul lui Belphégor. În această clipă groaznică în care se hotăra soarta ei, în această clipă în care avea nevoie de toată energia lui Concini, chiar în această clipă Mareşalul se moleşi, doborât de bucurie că printr-o lovitură de pumnal; Léonora, scăpărând de mânie, rosti un blestem înspăimântător şi îl zgâlţâi, îl pălmui... Pentru prima oară la viaţa ei avu pentru Concini un gând care nu era unul de dragoste:

— Laşule!

Şi văzând că nu-şi revine în fire, îşi scoase pumnalul, cel cu lama foarte ascuţită, şi-l apăsă pe gâtul lui. Sângele ţâşni. Înţepătura îl deşteptă pe Concini, Mareşalul îşi văzu soţia cu pumnalul în mână. Şi el, căruia, pentru prima oară în viaţa ei,

Léonora îi spunea "laş", el, care toată viaţa se temuse de un asasinat, pentru prima oară în existenţa lui nu simţi nici un fel de frică. Léonora, regele, Guise, răscoala, conspiraţia, domnia, speranţe deşarte — toate acestea dispărură pe dată din mintea lui. Cu privirea fixă, cu glasul tremurând. Concini murmură:

— Meudon... Ospătăria din Meudon... Giselle!

— Da, tună Léonora, plecată asupra lui, da, se află acolo. Ia-o, du-o de-acolo când vrei... ţi-o dăruiesc!

— Léonora!

— Când vei dori. Mâine. Te vei duce mâine.

— Numaidecât! strigă Concini.

— Mâine! Astăzi îmi aparţii! Ascultă, dacă pleci astăzi, dacă mă părăseşti pentru un singur minut, mă duc la rege, mă trădez singură şi te trădez şi pe tine.

— Ce?, strigă Concini prinzând-o cu toată puterea de păr... dacă îndrăzneşti aşa ceva, te voi omorî!

— Mă vei omorî mâine! răcni Léonora cu glas sălbatic. Mă vei omorî mâine! Mâine te vei duce la Giselle! Căci mâine, mâine, Concino, vei fi rege! Du-te, du-te la cel care, încă pentru câteva ore, mai este în locul tău.

Şi, furioasă, dezlănţuită, cu puterile înzecite, îl împinse pe Concini până în sala tronului. Vru să se năpustească apoi spre camera în care se aflau Belphégor şi Lorenzo, dar, uimită, rămase ca împietrită în pragul uşii... Acolo, lângă ea, era Belphégor.

— Ce e cu Lorenzo?, strigă ea aruncându-i o privire ameninţătoare,

— Nu vă temeţi, stăpâna, îl supraveghez.

— A vrut să te cumpere, nu? Vorbeşte!

— Da, dar, eu nu pot fi cumpărat, stăpână! I-am răspuns negativ. Atunci, deodată, în spatele lui a ridicat o perdea... ca pentru a fugi. Dar s-a dat înapoi. Avea aerul unui nebun. Apoi, s-a liniştit, imediat, Ce, voinţă, stăpână! Mai straşnică chiar decât a dumneavoastră!

— Ei? Dar unde este? Vorbeşte, sclavule!

— Aici!, răspunse Belphégor întinzându-şi braţul.

Şi arătă spre mulţimea de gentilomi care îl înconjura pe rege. Léonora îl văzu pe Lorenzo furişându-se până la rege. Şi rămase pierdută:

"Mi-a ghicit gândurile. Ştie că l-am condamnat şi mă va

trăda", murmură ea.

Senzaţia aceasta înspăimântătoare dură câteva secunde. Deodată, respiră profund. Oare Lorenzo vorbise regelui? Nu, nu ar fi îndrăznit. Se întorcea strecurându-se prin mulţime... Atunci, Léonora cuprinse braţul lui Belphégor şi îi şopti:

— Vei aştepta până la noapte. Numai atunci vei părăsi Palatul. Îl vei întovărăşi pe Lorenzo până la el. Îl vei ucide şi îl vei arunca cadavrul în Sena.

Şi Léonora gândea: "Dacă, printr-o singură vorbă, a dat loc la vreo bănuială, dacă regişorul trimite după astrolog, nu trebuie să se găsească nici măcar cadavrul lui".

Se îndreptă şi dispăru.

Erau ceasurile nouă şi jumătate când Lorenzo şi Belphégor părăsiră Luvrul. Léonora, Concini, Luynes, Richelieu şi Ornano erau reţinuţi la Palat. Belphégor înainta cu pumnalul în mână. Lorenzo nu dădea nici o atenţie tovarăşului său de drum, deşi ştia, simţea că nubianul îl escorta pentru a-l ţine prizonier până a doua zi dimineaţa, pentru a-l împiedica să se ducă s-o vestească pe Giselle... pentru a-l ucide, poate. Vrăjitorul se gândea: "Un singur lucru este însemnat: regele să fi fost impresionat de cuvintele mele. Dacă Ludovic a simţit lovitura spaimei, dacă este convins de moartea care îl pândeşte, dacă este sigur că Léonora ţine în mână arma care îl va iovi, atunci totul încă poate fi salvat."

Nu încerca să fugă: ştia că, dintr-o singură săritură. Belphégor l-ar fi ajuns. Străzile erau deşarte, pustii, tăcute. Iar liniştea lor, alături de vociferările şi făcliile din ajun, forma un contrast izbitor. Totul dormea sau părea că doarme. Totul era tăcut. Belphégor şi Lorenzo ajunseră în faţa casei de pe Podul Bursei, la poarta căreia atârna o ramură uscată, menită să arate ce fel de negoţ se făcea în dugheană. Apropiindu-se, auziră lovituri violente date în uşa casei. Zăriră un om înalt şi slab care zgâlţâia uşa. Dar omul nu se mulţumi numai cu atât. Începu să strige:

— Ei, maestre Lorenzo! Ei, maestre vrăjitor! Dar, ce, ai murit? Ei drăcie, te asigur că am cu ce plăti. Cinci pistoli aproape noi! Cum, nu deschizi unui client care vrea să-ţi plătească o sută de livre? Ei drăcie!

— Iată-mă! iată-mă!, strigă Lorenzo. Oricine ai fi, eşti binevenit.

— Foarte bine strigă omul. Aş fi bătut şi până mâine dimineaţă.

— Intră!, spuse Lorenzo deschizând uşa.

Necunoscutul intră. Lorenzo îl urmă. Belphégor venea în urma lor Lorenzo aprinse lampa. Atunci, la lumina slabă a opaiţului se văzu faţa răvăşită a lui Cogolin.

Cogolin venea să cumpere, cu ultimii cinci pistoli ai stăpânului său, un mijloc sigur de a câştiga la joc. Cogolin fremătă la vederea acelui negru care se puse în faţa uşii, dar şi la vederea acestui pitic cu obrazul palid care îi surâdea. Cogolin, după cum i se spusese, îşi făcu semnul crucii. Apoi, ruşinos, puse cei cinci pistoli pe colţul mesei.

— Bunul meu Belphégor, spuse piticul, mă vei lăsa, cred, să-mi fac negoţul. O afacere de cinci pistoli nu se întâlneşte în fiecare zi!...

Glasul subţire al lui Lorenzo, batjocoritor, răsuna ca un râs sinistru:

"Ultima mea afacere!" gândea Lorenzo.

Nubianul rămase nemişcat, nici un cuvânt nu-i ieşi din gură. Pândea un moment prielnic pentru a se năpusti asupra lui Lorenzo şi a-l strânge de gât. Prezenţa lui Cogolin îl stingherea. Ar fi preferat ca omul acesta să plece.

— Ei, bâlbâi Cogolin, aruncând o privire înspăimântătoare spre cei doi eroi ai acestei scene, s-ar spune că Moartea a intrat în această casă...

Clănţănea din dinţi. Vru să se dea înapoi. Vru să plece. Cu un gest deznădăjduit. Lorenzo îl prinse de mâini şi, cu acea putere pe care ţi-o dau ultimele clipe de agonie, îl trase spre ei pe Cogolin şi îi şopti:

— Nu pleca! Omul acesta vrea să mă omoare!

Cogolin, uimit, pradă unei spaime de nedescris, clănţănind din dinţi, bâigui câteva cuvinte neînţelese, care nu ajunseră până la urechea lui Belphégor. În schimb, Lorenzo auzi aceste cuvinte. Ele răsunară în el ca şi bubuiturile unui tunet. O scăpărare de bucurie îi luci în ochi. Suspină, se clătină, iar în fundul conştiinţei sale strigă: "Acum, pot muri liniştit. Moartea! Ispăşirea! Pocăinţa! Domnul vrea să mor acum, pentru că nu are nevoie de mine pentru a o salva pe cea pe care am trădat-o... căci El mi-a trimis pe acest om!"

Căci iată ce-i spusese Cogolin:

— Maestre, nu este pentru mine, este pentru stăpânul meu, pentru domnul Trémazenc de Capestang.

Lorenzo slobozise mâinile lui Cogolin, care profită de acest lucru pentru a se retrage spre uşă. Şi atunci, începu o scenă cu adevărat sinistră şi comică în acelaşi timp, caraghioasă şi înspăimântătoare.

Cogolin voia să plece cât mai repede din această dugheană, din acest alcov unde simţea trecând suflul morţii. Iar Lorenzo trebuia să explice acestui om, pe jumătate mort de spaimă, că trebuia să-l prevină pe cavalerul de Capestang să plece la Meudon spre a o salva pe Giselle. Şi trebuia să spună toate acestea fără a rosti nici un nume, nici cel al Gi-sellei, nici cel de Meudon şi nici cel al cavalerului.

Căci privirea lui Belphégor apăsa asupra ambilor,

— Ia să vedem, dragul meu, strigă Lorenzo pe un ton vesel, ce doreşti dumneata pentru cei cinci pistoli ai dimii tale? Vorbeşte cu curaj ce Dumnezeu!

Surâdea. Înfăţişarea lui nu exprima decât gingăşie şi politeţe. Se uită la grămezile de plante care erau înşirate în rafturi, ca şi cum ar fi căutat pe cea pe care o dorea prietenul său. Cogolin se mai linişti puţin. La urma urmei, vrăjitorul păreţi un om ca oricare altul.

— Nu este pentru mine, repetă Cogolin, este pentru stăpânul meu, pentru...

— Taci!, porunci Lorenzo, străfulgerându-l pe Cogolin cu privirea.

Speriat, Cogolin se dădu înapoi clătinându-se. Strigă:

— Nu mai vreau nimic! Lasă-mă să plec!

— La dracu! Nu vei pleca! Crezi că sunt un hoţ? Mi-ai plătit! Vei lua marfa, sau, de nu, te voi gâtui chiar eu, ca să fii mulţumit pentru cei cinci pistoli ai dumitale.

Cogolin clătină din cap cu acea tristeţe caracteristică osândiţilor care nu pot scăpa de o soartă neînduplecată. Totuşi, spuse:

— Iată! Am un stăpân care şi-a risipit întreaga avere. Dar d-voastră ştiţi că stăpânul meu, care nu este decât…

Privirea piticului impunea respect valetului.

— Taci!, strigă Lorenzo.

Cogolin se duse să se lipească de perete, plecă capul şi scoase un geamăt dureros.

— Spune-mi, reluă Lorenzo, cu glas vesel, nu l-ai văzut de mult timp?

— Pe cine?, întrebă Cogolin uimit.

— Pe stăpânul d-tale, răspunse Lorenzo, ştergându-şi sudoarea de pe frunte. Pentru a-l vindeca pe stăpânul d-tale, trebuie să ştiu de când nu l-ai mai văzut.

— De două ore, spuse Cogolin liniştindu-se din nou. Apoi murmură ca pentru sine: "Ce vrăjitor o mai fi şi ăsta! Odată blând ca un miel, odată întocmai unui tigru furios!"

— Şi când ai să-l revezi? Nu minţi! Lucrul acesta este foarte însemnat.

— Când am să-i revăd? Dar, numaidecât! Să ajung acasă, în strada…

— Taci!, strigă iarăşi Lorenzo, aruncând o privire fugară spre Belphégor.

Cogolin căzu în genunchi şi bâigui:

— N-am să mai ies niciodată de aici! Blestemata idee am avut să vin aici. Sărman de mine! Sărman Ghinion!

Iar dacă cineva ar fi putut să citească în mintea piticului, desigur că l-ar fi privit cu multă admiraţie şi milă. Dar Belphégor era nepăsător la această scenă. Era acolo numai pentru a asculta porunca stăpânei sale: să-l ucidă pe Lorenzo şi să-i arunce cadavrul în Sena. Restul nu-l interesa. Aştepta numai ca muşteriul lui Lorenzo să plece.

— Prin urmare, trebuie să-ţi vezi stăpânul chiar în noaptea aceasta? mai întrebă vrăjitorul.

— Da, bâigui Cogolin, dacă îmi îngăduiţi…

Lorenzo fremătă şi ridică privirile spre cer.

— Ia seama, prietene, dacă vrei ca medicamentul să fie de folos, trebuie ca în această noapte chiar...

— Dar stăpânul meu nu este bolnav. Dimpotrivă... niciodată nu a fost mai sănătos. Dumneavoastră ştiţi că domnul...

— Taci!, urlă piticul.

Cogolin se întinse pe jos şi strigă:

— Lăsaţi-mă să plec numaidecât. Să se termine o dată!…

— Ridică-te, dragul meu, spuse Lorenzo. Eşti un servitor admirabil. Dar dacă stăpânul dumitale nu este bolnav, atunci pentru ce ai venit? Probabil că este îndrăgostit, nu?

— Nu... ba de fapt, da, bâigui Cogolin ridicându-se. Dar n-am venit pentru aceasta. Stăpânul meu, după cum v-am spus,

este ruinat. De aceea gândesc că va vrea să se ducă să caute averea în vreo casă unde se joacă. Deci, doresc... un talisman... pe care să i-l dau... pentru ca să câştige...

Lorenzo izbucni în râs. Un râs nervos. Un râs pe care nu-l putea împiedica. Un râs plin de bucurie. Un râs cu lacrimi. Râsul tatălui său al mamei când medicul le vesteşte că boala s-a depărtat de copilul lor. Râsul femeii iubite...

"Salvate!", mârâi în sinea lui.

Cogolin holbă ochii, temându-se, însă, că nu cumva să dezlănţuie iar mânia vrăjitorului. Se gândi să-l măgulească. Şi de aceea începu să râdă şi el. Şi căscă gura până la urechi. Belphégor începu să dea semne de nerăbdare.

— Numai atât? Ascultă, dragul meu, îţi voi da un talisman care va aduce o bogăţie regească stăpânului dumitale.

— Foarte bine!, exclamă Cogolin, a cărui frică dispăruse pe dată.

Belphégor ridică din umeri, gândind în sinea lui: "Dacă piticul ar ştii ce-l aşteaptă, nu s-ar mai căzni să câştige cinci pistoli".

— Un talisman?, repetă Lorenzo. Pentru ce nu mi-ai spus numaidecât? Nu l-aş fi făcut să aştepte atât pe acest cumsecade nubian, care are să-mi spună lucruri interesante. Nu-i aşa, Belphégor?... Un talisman pentru a câştiga bani! Ţi-l voi da pe cel mai bun! O rugăciune!...

— O rugăciune?, se miră Cogolin gâfâind de bucurie, după ce gâfâise de spaimă.

— Da, o rugăciune, adresată lui Mercur, zeul banilor.

— Da, da, chiar aşa... Fostul meu stăpân, profesorul... Dar, daţi-mi-o mai repede...

— Am să ţi-o scriu! Stăpânul dumitale trebuie s-o înveţe pe dinafară. M-ai înţeles?

— Pe dinafară, da, domnule vrăjitor...

— Chiar în această noapte! Căci se întâmplă să fim tocmai sub influenţa lui Mercur. Mâine, mă auzi? Mâine va fi prea târziu...

— Ei drăcie! O va învăţa într-o oră... cel mult.

— Eşti chiar atât de sigur?, întrebă Lorenzo liniştit.

— Tot atât de sigur, precum sunt sigur că vă vorbesc în această clipă. Îl voi deştepta, îi voi da rugăciunea. Şi-l voi împiedica să adoarmă până n-o va fi învăţat-o pe dinafară.

— Foarte bine!, spuse Lorenzo cu un glas tremurător de astădată.

Se aşeză. Luă un toc care era întotdeauna pregătit pe masă, lângă un teanc de pergamente împodobite cu felurite semne cabalistice, Aruncă o privire fugară spre Belphégor. Negrul căsca. Lorenzo scrise în grabă.

Scrise câteva rânduri. Uscă cerneala roşie (care, în anumite cazuri, trecea drept sânge), împături pergamentul, îl pecetlui şi i-l dădu lui Cogolin.

— Du-te!, murmură el, Grăbeşte-te! Stăpânul d-tale să înveţe astă-noapte această rugăciune... chiar astă-noapte. Du-te şi spune stăpânului d-tale că vrăjitorul de la Podul Bursei, trimiţându-i acest pergament, îi strigă din fundul sufletului: Dumnezeu să vă păzească şi să vă călăuzească!

Emoţionat, uimit de sinceritatea cu care piticul rostise aceste cuvinte. Cogolin murmură o mulţumire şi se grăbi spre uşa pe care Belphégor însuşi i-o deschise. O clipă mai târziu, valetul se pierdu în noapte. Nubianul tocmai fereca uşa. Atunci, Lorenzo se întoarse spre el şi îi spuse cu o voce răsunătoare:

— Acum, Belphégor, împlineşte porunca! Execută sentinţa Léonorei Galigaï!

* * *

Cogolin porni în fugă. Ducea cu el o avere întreagă: lucru menit să facă să crească picioare ologilor, braţe ciungilor şi minte tâmpiţilor. Iar Cogolin care nu era nici olog, nici ciung, nici tâmpit, îşi simţea puterile înzecite. În zece minute ajunse la "Buna întâlnire". Cu o făclie într-o mână, cu talismanul în cealaltă se repezi în camera lui Capestang. Cavalerul dormea:

— Nici nu bănuieşte ce-l aşteaptă!, murmură grăjdarul surâzând.

Cavalerul, deşteptat de lumina făcliei, deschise un ochi. Cogolin profită de acest fapt pentru a striga dintr-o singură suflare:

— Domnule cavaler, vă aduc bogăţia!

— Unde este? întrebă Capestang deschizând şi celălalt ochi.

— Vă voi explica, domnule cavaler. Este de ajuns să...

— Nu-mi explica nimic, îl întrerupse cavalerul. M-ai trezit tocmai când visam mai frumos. Scoţi nişte ţipete care mă

asurzesc. Ai merita să fii bătut. Dar, pentru că pretinzi că-mi aduci averea, vreau s-o văd. Arată-mi-o!

— Dar, domnule cavaler, am să vă explic ce trebuie...

— Arat-o!, strigă cavalerul scoţându-şi un picior de sub plapumă. Mi-ai spus: "Vă aduc bogăţia". Ai spus aşa sau nu, nătângule?

— Da, domnule şi o repet şi acum!, strigă Cogolin.

— Ei bine, arată-mi-o! Vreau s-o văd! Arată-mi-o, căci de, nu... păzeşte-te! Şi, ştii, eu nu dau pe de lături, aşa cum făcea Turlupin când erai în sac...

Cogolin se cutremură. Totuşi, cu îndrăzneala caracteristică deznădejdii, îşi luă inima în dinţi şi spuse:

— Domnule cavaler, vreţi să câştigaţi o avere? În cazul acesta, ascultaţi-mă un minut şi mă veţi lovi apoi...

Capestang sări din pat, îl apucă pe Cogolin de urechi şi strigă:

— Nu vreau să câştig avere, vreau să văd averea pe care mi-o aduci! Arată-mi-o!

Cogolin întinse pergamentul pecetluit pe care Capestang îl luă.

— Un talisman, domnule! Un minunat talisman pentru care am plătit cinci pistoli.

— Ultimii mei pistoli! Mizerabile! Ai merita.

— Ce însemnătate ar mai avea, domnule, răcni Cogolin, găsind în spaimă care îl sugruma curajul necesar pentru a-l întrerupe pe cavaler. Ce însemnătate ar mai avea, continuă el, când, mâine chiar, în orice tripou, datorită acestui talisman veţi putea câştiga o mie de ducaţi, o mie de pistoli, ba poate chiar o mie de galbeni!

Mânia lui Capestang se potoli. Cavalerul se culcă din nou, spunând doar atât:

— Idiotule!

— Pentru ce, domnule? Este foarte trist să te vezi tratat astfel de cel pe care ai vrut să-l îmbogăţeşti chiar cu preţui pierderii sufletului tău!

— Sărmane Cogolin!

— Spuneţi-mi, mai bine, Ghinion, domnule.

— Sărmanul meu Ghinion, spuse cavalerul, înţeleg doar un singur lucru: dacă într-adevăr s-ar putea câştiga o avere datorită acestui pergament, atunci cel care ţi l-a dat ar fi demult mai

bogat chiar decât Cresus şi nu ar mai sta să vândă talismane. Acum, du-te de te culcă!

— Domnule, mă aruncaţi în întunericurile deznădejdii, dacă nu citiţi numaidecât rugăciunea pe care v-a scris-o vrăjitorul,

— Ţi-am spus să te duci la culcare, răcni Capestang.

Şi, de astădată, îşi întovărăşi cuvintele printr-un gest atât de ameninţător, încât Cogolin se retrase în camera lui. După un minut, însă, crăpă uşa şi scoase capul:

— Domnule, se rugă el, luaţi seama, mâine va fi prea târziu, căci Mercur...

Capestang sări din pat. Cogolin nu avu decât timpul să se încuie în "cabinetul" lui. Cavalerul se culcă din nou. Bombănea supărat. Luă pergamentul, îl rupse, îl înghemui şi, mânios, îl aruncă într-un colţ. Apoi, întorcându-se pe o parte, închise ochii şi adormi.

Adormi fără să citească rândurile scrise de Lorenzo. Iată, însă, care era "rugăciunea" pe care i-o scrisese vrăjitorul:

"*Dacă vreţi să le salvaţi pe Giselle de Angoulême şi pe mama ei*, *fugiţi fără a pierde o singură clipă*, *la Meudon*, *la ospătăria unde tatăl fetei îşi ţinea adunările sale*. *Mâine dimineaţă*, *poate chiar astă-noapte încă*, *Léonora Galigaï şi Concini vor interveni*. *Fugiţi numaidecât*. *Şi după ce le veţi salva*, *spuneţi ducesei de Angoulême să-l ierte pe piticul din Orléans*, *pe vrăjitorul de pe Podul Bursei*."

În timp ce în camera cavalerului de Capestang se desfăşura această scenă comică, dar înspăimântătoare în ceea ce priveşte urmările, iată ce se petrecea în casa de pe Podul Bursei. Lorenzo era mic, slab, un pitic; Belphégor era mare, puternic, bine făcut, un uriaş. Trebuie să spunem, însă, din capul locului că nubianul nu resimţea pentru Lorenzo nici ură, nici mânie; Léonora Galigaï îi dăduse o poruncă; nu venise decât pentru a executa acel ordin.

După ce Cogolin ieşise din dugheană, Belphégor ferecă uşa.

Cuvintele lui Lorenzo nu-l impresionaseră deloc pe nubian. După ce împinse zăvorul, se întoarse liniştit spre vrăjitor:

— Maestre, o să vă explic ce a hotărât stăpâna mea în privinţa dumneavoastră. Iată: am primit poruncă să vă urmez aici şi să vă înfig pumnalul în spate. Apoi, trebuie să arunc

cadavrul dumneavoastră în Sena, cu o piatră de gât, astfel ca nimeni să nu afle ce s-a întâmplat cu neguţătorul de ierburi, de pe Podul Bursei.

Înspăimântătoarea nepăsare a călăului îl făcu pe Lorenzo să pălească şi să tremure mai tare decât atunci când fusese cuprins de teama morţii. Se uită o clipă spre Belphégor, cu o curiozitate care nu se resimte decât în faţa întâmplărilor neprevăzute.

— Foarte bine!, spuse el. Loveşte!!

Şi în aceiaşi timp, instinctiv, începu să se retragă spre scara de lemn care ducea la laborator. Cu repeziciunea pe care o dobândeşte imaginaţia atunci când eşti stăpânit de spaimă, Lorenzo făurise singurul plan care avea ceva sorţi de izbândă; să distrugă, pentru o clipă doar, atenţia nubianului, să se năpustească pe scară, să deschidă fereastra care dădea spre Sena şi să alunece până la suprafaţa apei de-a lungul frânghiei care atârna de pervaz.

— Loveşte!, spuse el.

Dar nubianul nu se mişcă.

— Loveşte! spuse Belphégor, repetând cuvântul piticului: iată ce trebuie să fac. Iată ceea ce trebuia, de-acum, să fie făcut. Trebuia să te ucid pe drum, când ne întorceam de la Palat. Totuşi, te-am lăsat să scrii o scrisoare. Te-am lăsat să spui tot ce ai dorit. Poate că te voi lăsa să trăieşti. Am trădat-o o dată pe stăpâna mea, adăugă negrul cu o voce murmurândă. Poate că am trădat-o şi a doua oară, când l-am lăsat pe omul acela să iasă de aici. Aş putea, prin urmare, să o trădez şi pentru a treia oară. Ascultă...

Lorenzo suise trei trepte. Se aşeză pe a patra. Îşi simţea picioarele moleşite. Inima îi bătea cu putere. După siguranţa că va muri, speranţa că va trăi îl dobora.

— Astăzi, continuă negrul, ai vrut să mă duci la cufărul în care ţi-ai ascuns averea. Dar am refuzat. M-ai crede dacă ţi-aş spune că eu însumi am mult, foarte mult aur? Dacă ţi-aş spune, nu numai că ţi-aş putea lăsa viaţa, dar chiar aş putea mări bogăţia ta şi aş putea deveni sclavul tău cei mai credincios?

Belphégor vorbea cu glas monoton. Plecase ochii. Privirile lui păreau să contemple o oarecare imagine. Lorenzo îşi dădu seama că o durere necunoscută frământa sufletul nubianului. Şi din clipa aceea fu sigur că are să triumfe.

— Dar, mai zise negrul, se spune că ştii să ghiceşti viitorul. Este adevărat?

— Lucrul acesta, spuse Lorenzo, coborând două trepte, este atât de adevărat încât adineauri, când mi-ai spus că va trebui să mor, nu ai putut observa la mine nici cea mai mică emoţie. Află, totuşi, că atunci când Moartea este în apropiere, orice fiinţă omenească tremură de spaimă. Dar eu nu am tremurat. Pentru că ştiam că tu nu mă vei lovi cu pumnalul acesta pe care îl ţii în mână.

Belphégor tăcu câteva clipe, gândindu-se ta cuvintele vrăjitorului. Lorenzo îl străfulgera cu privirile. Începuse să se îndrepte în salturi pe scară, spre laborator. Era sigur că ar fi putut să fugă. De prisos, însă. Acum era sigur că va triumfa asupra negrului,

— Se spune că ştii să citeşti şi în trecut. Este adevărat?

— Când vei dori, spuse Lorenzo, îţi pot povesti întreaga ta viaţă.

Belphégor coborî glasul şi continuă cu o voce gânditoare:

— Maestre, se spune că eşti vrăjitor. Este adevărat? Este adevărat că poţi vedea dincolo de ziduri, că poţi auzi prin spaţiu, că poţi urmări din priviri un om, oricât de departe ar fi el, că-l poţi regăsi... Este adevărat?

— La cine te gândeşti?, întrebă Lorenzo.

— La o... la o femeie, răspunse Belphégor tremurând,

— Numele ei?

— Marion Delorme.

Şi Belphégor se înfioră, ca şi cum acest nume, rostit cu glas tare, ar fi făcut să-i vibreze toate corzile dragostei şi deznădejdii sale. Lorenzo surâse. De-acum încolo, izbânda lui nu era decât un joc de copil.

— Vrei să ştii unde este Marion Delorme? întrebă piticul.

— Da, maestre, răcni Belphégor. Priveşte prin Paris, priveşte prin toată Franţa, priveşte în întreaga lume cu acei ochi necunoscuţi pe care îi ai. Priveşte cu acea lumină a sufletului care străbate misterele. Spune-mi: unde este iubita mea, şi sunt al dumneavoastră! Şi niciodată stăpâna mea nu va afla că în noaptea asta ai trimis o scrisoare. O scrisoare, mă înţelegi?

Obrazul nubianului se transfigura. Credinţa arzătoare îl transforma. Dacă Lorenzo i-ar fi spus în acea clipă: "Marion Delorme se află în cutare stradă şi în cutare casă". Belphégor s-

ar fi dus numaidecât la adresa indicată.

Când Belphedor pomenise despre scrisoarea pe care piticul i-o dăduse lui Cogolin. Lorenzo pălise şi se gândi: "Nubianul ştie. Nubianul a ghicit. Nubianul o va preveni pe Léonora".

Şi atunci vrăjitorul răspunse:

— Lasă-mă să socotesc. Întoarce-te mâine, la aceeaşi oră, şi vei afla unde se află Marion Delorme.

Lorenzo îşi dăduse perfect seama de cuvintele pe care le rostea, înţelesese că reuşise. Lorenzo voise să-i arate lui Belphégor că lui, vrăjitorului, îi era cu neputinţă să o găsească pe Marion. Şi reuşise! Nu avem decât să-l privească pe Belphégor pentru a-şi da seama de aceasta. Parcă suflase peste credinţa Nubianului şi o stinsese. Belphégor voise să ştie numaidecât locul unde se afla Marion, şi el venise cu o amânare!

Mâine! Socoteli! Socoteli necesare! Aşadar, nu era adevărat. Aceste priviri nu puteau dezlega mistere. Ochii acestui suflet nu puteau privi prin spaţiu! Socoteli! Prin urmare, piticul era un om ca toţi oamenii! Nu era un vrăjitor!

Iată gândurile care se ciocneau în mintea lui Belphégor. Credinţa se prăbuşi în el cu zgomot asurzitor. De vreme ce Lorenzo avea nevoie de o zi pentru a afla unde este Marion, asta însemna că el nu era vrăjitor, că nu putea vedea peste ziduri, că nu putea auzi dincolo de ele. Belphégor plecă umerii. Trăsăturile i se destinseră. Ochii lui însângeraţi îşi reluară expresia întunecată. Aruncă în jurul lui o privire curioasă, apei îşi ţinti ochii asupra lui Lorenzo. Fără zgomot, piticul urca scara deandăratelea.

Belphégor se năpusti. Clătina din cap, scotea suspine de deznădejde, scrâşnea din dinţi, mârâia blesteme înfricoşătoare. Nu mai era călăul nepăsător care execută o sentinţă fără ură şi fără mânie. Furia, furtuna de furie se dezlănţuise în el. Ardea de focul să-l ucidă pe falsul vrăjitor, pe omul care îi dovedise că visul lui nu era decât o himeră. Se năpusti cu pumnalul ridicat. Lorenzo surâse: "Vino!, murmură în sinea lui. Vino să mori! Scrisoarea!... Trebuie că scrisoarea mea să ajungă... fără ca Léonora să afle!"

Începu să urce scara în salturi, în momentul în care piticul ajunsese în faţa uşii laboratorului. Belphégor, cu o îndemânare diabolică, aruncă pumnalul în spate. Piticul se prăbuşi şi se

rostogoli pe scară.

— Moarte ţie!, urlă nubianul, cu glasul aspru al omului care redevine fiară sălbatică. Dar plecându-se, spre a-l mai lovi o dată pe pitic observă că lama pumnalului se spărsese. Observă că rană pe care ar fi trebuit să i-o facă lui Lorenzo, nu sângera. Şi mai observă că piticul se ridică şi dispăru în laboratorul său.

Lorenzo era îmbrăcat cu o zale: lovitura îl doborâse la pământ, dar nu-l omorâse. Dintr-o săritură fu lângă fereastră. Era deschisă. Lorenzo ştia aceasta.

La această fereastră deschisă spre Sena îl va atrage pe Belphégor. Fereastra deschisă spre moarte! Înspăimântător! Singurul mijloc de a-l împiedica pe Belphégor s-o vestească pe Léonora, adică singurul mijloc de a o salva pe ducesa de Angoulême şi pe fiica ei era să-l ucidă pe Nubian. Dar, cum Lorenzo era prea mic şi prea slab pentru a lupta a uriaşul, singurul mijloc de a-l ucide pe Belphégor era de a muri el însuţi şi de a-l trage pe acesta după el, ducându-l la moarte.

Lorenzo sări pe fereastră şi aşteptă o clipă înainte de aluneca în apă. Strigă de bucurie: căci Belphégor era la marginea ferestrei. Belphégor avea să-l prindă.

"Scrisoarea! murmură Lorenzo. Scrisoarea trebuie să ajungă fără ca Léonora să afle."

Surâse misterios. Ridică ochii spre cer pentru a privi stelele şi murmură:

— Mi-era scris! Iată urmarea dramei din Orléans!

În acelaşi timp îşi desprinse picioarele de scară pe care stătea, şi cu amândouă mâinile se agăţa de gâtul lui Belphégor. Blesteme, înjurături, un fel de tropăit. Nubianul lovea cu putere în capul piticului. Lorenzo îl strângea de gât, îl atrăgea... O cădere... Învârtoşarea rapidă a două trupuri în aer... Apoi, zgomotul apei care se deschise!

Câteva minute, Lorenzo şi Belphégor, strâns înlănţuiţi, se zbătură la suprafaţa apei. Câteva horcăituri aspre arătau că în apropierea Podului Bursei se petrecea un lucru înspăimântător. Lorenzo nu mai respira. Belphégor spumega încă. Lorenzo murise. Murise murmurând: "Orléans".

Dar mâinile lui Lorenzo, mâinile lui inerte, mâinile crispate de moarte rămăseseră înfipte în gâtul lui Belphégor. Belphégor se mai luptă cu cadavrul, cu spaimă, cu moartea... poate timp de un minut încă, Apoi, deodată, sub Podul Bursei nu se mai

auzi decât clipocitul undelor ce se izbeau de maluri. Belphégor şi Lorenzo se scufundaseră în adâncul apei.

Capitolul X Meudon

Să ne luăm pe urmele paşilor ducelui de Angoulême, pe care l-am părăsit când ieşise din Bastilia şi se îndrepta spre casa din strada Barrés, spre casa mamei sale, Marie Touchet. Eliberarea i se părea un vis ciudat.

Era tocmai să se omoare. În celula nr. 14 a Turnului Comorii simţise agonia sinuciderii. Ajunsese în praful momentului suprem, în care un singur gest desparte moartea de viaţă. Era tocmai să execute acest gest. Ţeava de fier ascuţită în formă de pumnal avea să-şi împlinească opera ei. Dar, în acel moment, temnicerii deschiseseră poarta celulei, un ofiţer îi poruncise să-l urmeze, fusese dus într-o curte, aşezat între patru gărzi, străbătuse puntea mobilă şi apoi omul care îi conducea îi spusese:

— Eşti liber!

Iar omul acesta era cavalerul de Capestang.

Da, toate acestea îi apăreau ca nişte închipuiri pricinuite de febră nădejdii. Dar după ce prima uimire îi trecuse, ghidul că îşi va vedea fiica îl făcu să uite restul. Căci fiica lui nu putea fi decât acolo unde o lăsase: castelul din Meudon era, desigur, supravegheat; şi cu atât mai mult casa din strada Dauphine. Ducele lovi puternic din ciocănaş, pronunţând cu glas scăzut numele Gisellei. În aceeaşi clipă, îşi dădu, însă, seama că poarta era întredeschisă. Pentru ce? Pătrunse înăuntru şi strigă: Giselle! Nu i se răspunse.

În câteva minute străbătu toată casa, ciocnindu-se de mobile, strigând şi ţipând; iar când îşi dădu seama de nenorocirea lui, rămase pironit, cu gândurile rătăcite. Un gând năstruşnic îl mai învioră:

— Cinq-Mars! Logodnicul, în lipsa tatălui, avea dreptul să vegheze asupra fetei!... Cinq-Mars o luase pe Giselle!

Fugi la palatul Cinq-Mars. Un valet, după multe tergiversări, îi deschise; recunoscându-l, îl salută cu respect. Din întâmplare,

valetul nu era chiar atât de prost ca domnul Lanternă. În orice caz, el nu ar fi spus "doamna marchiză", vorbind de Marion Delorme. Dar sosirea acestui musafir neaşteptat, pe care toată lumea îl credea la Bastilia, faţa lui răvăşită îl făcură pe servitor să tremure.

— Du-mă la marchizul de Cinq-Mars, spuse Ducele.

— Iertaţi-mă, Monseniore, la această oră?... Tatăl domnului marchiz şi-a dat sufletul...

— Mort!, murmură în sinea lui ducele. Cinq-Mars a murit!

Un moment se gândi că bătrânul Cinq-Mars era de fapt capul revoluţiei şi că fără de el... dar, mai întâi, fiica lui.

— Foarte bine, răspunse el, du-mă la stăpânul dumitale.

— A plecat. Monseniore. Palatul este gol.

— Plecat?, bâigui ducele deznădăjduit. A plecat... singur?, spune-mi adevărul!

— Singur, Monseniore, sau aproape singur, răspunse valetul.

— Aproape singur? Dar ce înseamnă aceasta! Ascultă, îmi faci impresia unui om cumsecade. Eu vin de la Bastilia. Mă înţelegi? Şi sunt în căutarea copilei mele. Desigur că stăpânul tău a plecat pentru a-şi pune logodnica în siguranţă, nu?

Servitorul clătină din cap. Angoulême îl cuprinse de braţ.

— Monseniore, spuse valetul, iertaţi-mi că sunt vestitorul unei ştiri proaste: nu am văzut-o deloc pe fiica dumneavoastră. Domnul marchiz nu a plecat cu fiica dumneavoastră.

— Dar, atunci, cu cine? Mi-ai spus: aproape singur. Cine îl întovărăşea? O femeie?

— Monseniore... dacă vorbesc, voi fi dat afară.

— Te voi lua în serviciul meu.

— Monseniore, îmi cereţi să-mi trădez stăpânul.

— Nu-ţi cer decât să ai milă de un tată! Vorbeşte acum, dragule. Îţi dau cuvântul meu de gentilom că, în turna celor ce ai să-mi spui, nu ţi se va întâmpla nimic rău.

— Foarte bine, Monseniore, iată adevărul: domnul marchiz a plecat împreună cu o femeie, numită Marion Delorme.

Ducele de Angoulême se clătină. Dragostea şi mândria lui de tată fuseseră jignite. Cinq-Mars, logodnicul Gisellei de Angoulême, să plece cu o femeie! Simţea că totul se prăbuşeşte peste el. Fără să mai ceară alte explicaţii, plecă.

— Laş! Laş!

Şi tot fugind, repeta neîncetat acest cuvânt insultător. Nu-şi dădea seama că nu era numai strigătul ambiţiei sale jignite, dar şi cel al dragostei lui de tată. Nu-şi dădea seama că se gândea tot atât de mult la conspiraţie, ca şi la fiica lui. Nu-şi dădea seama că se îndrepta spre castelul Guise.

La palatul lui Guise, nimeni nu ar fi bănuit că ducele se afla, în acel moment, la Bastilia! Căci cine şi-ar fi putut închipui aventura întâmplată celuia care era socotit stăpânul de mâine?

Ajuns acolo, Carol de Angoulême văzu cum toţi gentilomii care îl aclamaseră cu prilejul întrunirii de la ospătăria din Meudon se depărtau acum de el. Unul din ei, după ce îl felicită pentru eliberarea lui, îi spuse adevărul: fuseseră obligaţi să aleagă alt şef, pe ducele de Guise. Totul era pregătit pentru luptă. Ducele de Guise plecase spre palatul prinţului de Condé, ca să se înţeleagă cu ultimii partizani ai prinţului ce zăcea într-o celulă a Bastiliei. În sfârşit, a doua zi dimineaţă, ducele de Guise avea să se ducă la Luvru, în fruntea a o mie de gentilomi şi sprijinit de o sută de mii de parizieni.

Angoulême ascultă în linişte aceste veşti. Nu răspunse un singur cuvânt. Plecă tăcut, cu capul în jos, cu paşi mărunţi. Când fu afară, începu să plângă.

Se crăpa de ziuă. La lumina palidă a zorilor, se zăreau armatele burghezilor care începeau, de acum, să ocupe străzile. Carol de Angoulême nu putu suporta acest spectacol. Fugi să se închidă în palatul din strada Dauphine, acolo unde fusese prins de oamenii lui Concini şi, desigur, tot acolo unde, într-o bună zi, va fi arestat de gărzile ducelui de Guise, devenit regele Franţei.

Trădat de Cinq-Mars! Trădat de Guise! Pălmuit în ambiţia lui de tată. Batjocorit în ambiţia lui politică! Părăsit de partizani! Fără prieteni! Lipsit de fiică! Fără de nimic! Aproape că regretă Bastilia! Îi părea rău de clipa în care voise, fără să reuşească, să se omoare! Un fel de moleşeală îi cotropi creierul. Câteva ore nici nu mai ştiu dacă trăieşte sau nu, timp de câteva ore nu avu decât o singură mângâiere: nu mai gândea. Nici măcar amintirea fiicei sale nu fu în stare să-l readucă la simţul realităţii. Căci gândirea murise pentru el.

Trecură mai multe ore. Când ducele de Angoulême se trezi din toropeala care îl cuprinse, era, de-acum, noapte. Dar el nu aprinse nici o făclie; întunericul îi forma un fel de apărătoare împotriva impresiilor din afară. Rumorile Parisului se stinseseră.

Ducele îşi spuse:

"În minutul acesta, răzvrătirea care trebuia să se facă pentru mine s-a împlinit; dar, altul a tras foloase de pe urma ei. În acest minut, Guise, la Luvru, primeşte omagiul aceloraşi gentilomi care mi-au jurat întâi mie credinţă. Nemernicii!"

În această noapte groaznică, Angoulême îşi aminti de toată viaţa lui. Căută să-şi amintească momentele de fericire din anii de suferinţă. Şi în timp ce momentele de fericire îi reveneau în minte, vedea precizându-se faţa celei pe care o iubise atât de mult în zilele fericite ale tinereţii sale, dar pe care o părăsise, o dispreţuise, o uitase: Violetta, ducesă de Angoulême.

O mare duioşie îl cuprinse. Pe chipu-i începură să-i şiroiască lacrimi. Şi nu erau lacrimi de mânie, nici lacrimi pornite dintr-o ambiţie deznădăjduită; erau lacrimile înviorătoare ale căinţei şi ale dragostei care dominau în sufletul lui. Mintea i se linişti. Întrevăzu posibilitatea de a mai fi fericit!...

Să reînceapă o viaţă nouă. S-o reînceapă din momentul în care, de la dragoste, alunecase pe povârnişul ambiţiei!... Da, iată o soluţie limpede. Gândul acesta era întocmai unei raze de soare. Îi mai rămânea un milion de livre. Era bogat... Se va întoarce la Violetta, la Meudon. Împreună o vor căuta pe Giselle. Îi va uita şi pe Cinq-Mars şi pe Guise. Va uita şi domnia. Şi va trăi fericit în mijlocul familiei sale, împreună cu soţia şi copilul lui. Iată cel mai înţelept gând.

Spre orele trei de dimineaţă, ducele de Angoulême plecă spre Meudon. El nu se gândea că Giselle, pe care nu o găsise nici în strada Barrés, nici în strada Dauphine, se refugiase la Meudon. În schimb, era sigur că o va găsi pe Violetta, în acea cameră cu mobile antice, cu pereţii şterşi, care îi plăcea atât de mult...

Ajunse la Meudon spre orele patru şi jumătate. Îmboldit de instinct, înainte de a se îndrepta spre castel, se duse la ospătărie, sigur că vă afla de la Nicoletta tot ce se mai petrecuse în misteriosul castel, despre care cititorii au aflat la începutul acestei povestiri. Nicoletta, când îl văzu, scoase un strigăt şi îşi împreună mâinile. Angoulême privi surâzând pe această femeie care-i era atât de credincioasă.

— Ei, Nicoletto, spuse el, s-ar zice că prezenţa mea te miră!

— Şi am motive, Monseniore. Eraţi închis la Bastilia. Probabil că regele Ludovic v-a iertat.

— Nu, răspunse ducele scoţând un oftat, nu cred că Ludovic al XIII-lea va mai avea prilejul vreodată să elibereze şi să aresteze pe cineva. Acum, însă, nu este vorba de mine. Nicoletta. Vreau să ştiu ce s-a petrecut în lipsa mea, la castel. Vreau să ştiu dacă...

— Aşteptaţi, Monseniore, îl întrerupse Nicoletta, aşteptaţi un singur minut.

Şi lăsându-l pe duce tare uimit, se depărtă ridicând braţele spre cer.

— Femeia aceasta îşi pierde capul!, mârâi ducele, a cărui minte fu străbătută de o presimţire rea. Desigur că nu ştie că ducele de Guise este rege! Trebuie să mă duc de-a dreptul la castel. Dar, dacă nu este acolo?, adăugă el pălind. Dacă mi-este rezervată şi această nenorocire...

Se aşeză pe un scăunel, căutând un pretext.

— Desigur că este acolo! Dar ar fi mai bine ca Nicoletta s-o înştiinţeze de întoarcerea mea; minţile ei sunt atât de rătăcite... Sărmana de ea! Şi toate din pricina mea, din pricina egoismului meu... nu, nu din pricina egoismului meu. Violetta, o sărmană dementă!...

Şi deodată, scena de la Orléans, povestită de nenumărate ori de Violetta, şi încercarea lui Concini îi apărură în minte. Şi atunci pricepu toată grozăvia acelei tovărăşii pe care o acceptase, a acelui pact care, pentru un moment, numai, îl legase de Concini. Dorea să se răzbune. Mânia se dezlănţuia în el. Jură să nu-şi găsească odihnă până ce nu-l va pedepsi pe Concini...

În acel moment, uşa prin care ieşise Nicoletta se deschise. Apărură două femei. Carol de Angoulême fu străbătut de un fior de bucurie nebună.

Palid, cu braţele întinse se plecă înainte. În clipa următoare, ducele de Angoulême strângea la pieptul său pe Giselle şi pe Violetta. Nicoletta, cu colţul şorţului, îşi ştergea o lacrimă fugară. Urmă un ceas de adevărată fericire, în timpul căruia orice altceva fu uitat. După prima emoţie, începură miile de întrebări şi de răspunsuri. Apoi, planurile de plecare, expuse de duce. Despre Cinq-Mars nu se pomeni nici un cuvânt. Giselle, în ceea ce o privea, se gândea, poate, la Capestang, dar nu spuse nimic. Iar tatăl ei, când făcu aluzie la Cinq-Mars, îi spuse:

— Nu te necăji, copila mea, De-acum înainte, viaţa mea vă

aparţine. Voi căuta şi voi găsi un gentilom mai vrednic de tine decât cel care ne-a trădat...

— Tată, răspunse Giselle, am jurat să nu mă mărit decât cu singurul om care e în stare să ne răzbune împotriva lui Concini, care este în stare s-o răzbune pe mama mea.

— Aceasta este grija mea! răspunse ducele scrâşnind din dinţi. Mama ta va fi răzbunată, ţi-o jur! Sărmana femeie! Sărmana de tine, scumpa mea Violetta! Ce fericit aş fi dacă anii de dragoste şi credinţă i-ar putea reda raţiunea...

— Priveşte-o, tată! Priveşte ochii ei!

Până în acest moment, Violetta nu rostise decât foarte puţine cuvinte. Avea o atitudine ruşinoasă, aproape fricoasa, pe care se obişnuise de mult timp s-o aibe în prezenţa celui care, în tinereţea lui, o iubise atât de mult. Ducele cuprinse mâna Violettei şi, după cum îi spuse Giselle, o privi ţintă în ochi. Atunci, după o clipă de contemplare, începu să tremure.

Oare, ce schimbare se petrecuse în mintea Violettei? Ce zguduire misterioasă rupsese legăturile care înlănţuiseră gândirea ei? Nu ştia!... Dar ştia un singur lucru, vedea limpede un singurul lucru: ochii Violettei recăpătaseră limpezimea şi luciditatea pe care o dă raţiunea recâştigată, întunericul demenţei se destrămase. Ducele îngenunchie.

— Vindecată! strigă el sărutând mâinile nevestei sale.

Violetta îl ridică încet pe duce şi aruncând o privire spre Giselle, strălucitoare de fericire, murmură:

— Acum, neguţătorul de ierburi de pe Podul Bursei este iertat!...

Se făcuse ziuă. Erau orele şapte dimineaţa. Ducele de Angoulême, Violetta şi Giselle se pregăteau să treacă în palatul lor. Nu aveau decât să traverseze strada. Iar în momentul în care ducele oferea braţul Violettei, Giselle îi puse această întrebare:

— Tată, ne-ai spus cum ai scăpat de la Bastilia, dar nu ne-ai spus numele celui care te-a salvat...

Un nor întunecă fruntea lui Angoulême. De câte ori, în celuia lui, nu-şi spusese că Giselle îl iubea pe Capestang?! Şi tot de atâtea ori îşi jurase lui însuşi că fiica sa, odrasla celei mai nobile familii a regatului, nu poate fi soţia unui astfel de intrigant, unui astfel de lăudăros. Dar, acum, trebuia să mărturisească: cel care îl salvase era sărmanul Fanfaron! Dar,

nu! Niciodată!

— Da, stărui Violetta oprindu-se. Carol, care este numele acestui erou? Vreau să-i mulţumesc în genunchi...

Ducele de Angoulême păli. Privi pe rând pe Giselle şi pe Violetta. O clipă, şovăi. Apoi, clătinând din cap:

— Numele acelui om? Poate mai târziu nu acum!

Violetta fu uimită. Oare, pentru ce Carol vorbea cu atâta ură despre omul care îl salvase? Iar Giselle, tremurând, închise ochii. Prin minte îi trecu imaginea acelui care, într-o zi însorită de vară, în pădurea Meudon, o salvase din ghearele lui Concini. Iar în sinea ei, tânăra fată murmură:

— El este! El este cel care l-a salvat pe tatăl meu!

Nicoletta trebuia să se îngrijească de caleaşca care, de mai mulţi ani, fusese părăsită în magazia ospătăriei. Trebuia s-o pregătească pentru drum. La ora opt de dimineaţă, călătorii, după ce vor fi luat de la castel câteva acte preţioase şi banii care fuseseră ascunşi acolo, urmau să plece. Ducele, Violetta şi Giselle părăsiră hanul.

Este locul să spunem că poarta vechiului castel, cea care dădea spre stradă, era foarte rar folosită. Oaspeţii castelului — în afară de împrejurări speciale — intrau întotdeauna prin parc. Într-adevăr, în timpul conspiraţiei, fusese necesar ca palatul să pară părăsit. Poarta avea un secret, lucru care, în acele timpuri tulburi, se întâlnea destul de des. Trebuia apăsat pe un buton exterior; poarta se deschidea pentru a se închide singură, datorită unui resort foarte simplu.

Giselle, care mergea în frunte, se îndreptă spre această poartă. În urma ei, la o depărtare de câţiva paşi, veneau, mai încet, Ducele şi Violetta, pătrunşi, în această clipă de neuitat, de o fericire neţărmurită. În clipa în care Giselle se pregătea să apese butonul care declanşa resortul, auzi în spatele ei o rumoare ciudată, apoi un strigăt sfâşietor. Se întoarse şi rămase înmărmurită de spaimă.

Din toate casele de prin preajma hanului ieşeau oameni cu săbiile în mână. Erau mai mult de douăzeci. Păreau nişte umbre care se năpusteau tăcute. Giselle nu avu timp să scoată vreun ţipăt sau să facă vreo mişcare. În minutul în care se întoarse, ducele de Angoulême, încolţit de vârfurile săbiilor, fu prins şi aruncat într-o caleaşcă. Alt grup de asediatori o înconjurară pe Violetta şi o aruncară în fundul aceleiaşi căleşti. Înconjurată de

şapte sau opt cavaleri conduşi de Louvignac, singurul dintre spadasinii lui Concini care mai era în viaţă, trăsura se depărtă în galopul cailor. Giselle, dădu un ţipăt, vru să se năpustească în urma lor...

— La Luvru! strigase un glas în momentul în care trăsura se urnise din loc.

În aceeaşi clipă, Giselle văzu apropiindu-se de ea un grup în fruntea căruia mergea un om cu faţa schimonosită de un zâmbet triumfător.

— Concini! murmură Giselle clătinându-se.

Mareşalul nu era decât la o depărtare de trei paşi de Giselle. Se grăbea să o prindă. Dar spaima o întări pe Giselle, care se lipi de poartă.

— În numele regelui!, strigă Concini.

În acelaşi moment, scoase un ţipăt furios; poarta se deschise. Giselle dispăruse în palat, iar poarta se închisese.

— Butuci, ca să spargeţi poarta!, porunci Concini,

— Monseniore, se auzi lângă el glasul batjocoritor al lui Rinaldo, casa aceasta mai are o intrare, cea prin care am pătruns, dacă vă mai amintiţi, într-o seară. Voi pune să se dărâme poarta. Dar dumneavoastră, dacă nu vreţi ca şi de astădată fata să vă scape — şi poate pentru mult timp, acum — fugiţi prin parc, dar fugiţi, Monseniore.

Concini nu mai asculta. De la primele cuvinte înţelese. Fluieră. Acesta era semnalul lui: cei douăzeci sau treizeci de spadasini care îl înconjurau fugiră până într-o străduţă lăturalnică, de unde reveniră cu caii lor. Spumegând de mânie, Concini se urcă în şa.

— Jumătate din oameni să rămână aici, porunci ei. Ceilalţi, să mă urmeze!

Se năpusti, urmat de vreo cincisprezece cavaleri care, câteva minute mai târziu ocupară parcul: Rinaldo dădu numaidecât ordinele necesare. Fură aduşi mai mulţi butuci. Un zgomot înăbuşit se auzi la prima lovitură în poartă. Apoi, încă unul. La a zecea lovitură, poarta se mişcă. După douăzeci de lovituri, se prăbuşi cu mare zgomot.

— Înainte!, strigă Rinaldo, cu glas vesel. Pe Dumnezeul meu, vom prinde pasărea în colivia ei!

Banda se năpusti în interiorul palatului.

În acest moment, din curtea ospătăriei ieşi o caleaşcă cu

vizitiul pe capră. Acest om, un fel de uriaş, fără să se neliniştească de zgomotele auzite, executase ordinele primite. I se poruncise să pregătească caleaşca şi, după ce va înhăma caii, să iasă în stradă, gata pentru orice moment.

Iar acum, uimit de cele ce vedea, dar servitor credincios, aştepta acolo, aşa cum i se spusese.

Capitolul XI Înalta trădare

În timp ce se petreceau aceste lucruri, regele, înconjurat de sfetnicii lui, veghea la Luvru. Mintea tânărului rege, în această zi în care fusese ameninţat să-şi piardă tronul, primise două lovituri de trăsnet. Două evenimente însemnate se produseseră. Două evenimente groaznice, care aveau să lase urme profunde şi veşnice.

Primul era scrisoarea guvernatorului Bastiliei, povestind arestarea lui Guise de către Capestang. Al doilea era înştiinţarea pe care Lorenzo, în momentul cel mai primejdios al zilei, i-o murmurase.

Concini îl trăda...

De mult timp era sigur de aceasta. Simţea aceasta. Acum i se spunea cu siguranţă. Dar, în sufletul lui, se mai îndoise încă. De astădată, însă, era sigur, Concini era un trădător. Instinctul îi spunea că sosise momentul să intervină, dacă voia nu numai să-şi salveze tronul, dar chiar şi viaţa. Şi astfel îşi aminti de cuvintele răspicate ale lui Capestang care mai răsunau încă în mintea lui:

— Apăraţi-vă, Sire. Priviţi în jurul dumneavoastră. Analizaţi feţele. Cercetaţi conştiinţele; şi când veţi fi gândit, loviţi fără şovăire, loviţi cu repeziciunea fulgerului!

Da! Să se apere. Să atace! Să lovească!... Şi copilul acesta — în clipa cea mai însemnată a vieţii sale, clipa în care trebuia să dovedească că este un adevărat bărbat, gândea:

"Pentru ce, oare, l-am lăsat pe Capestang să plece? Pentru ce, oare, l-am insultat? Pentru ce nu este, oare, acum, alături de mine? Sprijinit de o asemenea spadă, ce n-aş putea întreprinde!?..."

Ludovic porunci mai întâi să se închidă toate porţile Luvrului. Era oprit oricui să iasă din palat. Dar chiar în acel moment, Lorenzo şi Belphégor părăsiseră palatul. Léonora Galigaï auzise ordinul şi se dusese în grabă la Marie de Médicis pentru a căuta un motiv, cu orice preţ, să părăsească Luvrul şi să fugă la castelul Ancre. Ea ghicise totul... Îl zărise, doar, pe Lorenzo vorbind regelui. Văzuse numaidecât că deasupra capului lui Concini se formă un nor întunecos. Tremura pentru ei. Dar cu toate acestea nu pierdea nimic din limpezimea minţii şi repeziciunea hotărârilor. Oare, ce argumente întrebuinţa Léonora? Oare ce-i spuse Mariei de Médicis? Fără îndoială că avură loc unele scene lungi şi groaznice, căci, de-abia pe la orele două de dimineaţă, regina-mamă se hotărî să o conducă pe prima ei doamnă de onoare la un geamlâc pe care îl deschise. Gărzile nu se putură împotrivi ordinului ei. De altfel, ele erau convinse că porunca regelui nu o privea chiar şi pe Marie de Médicis.

Doi oameni fuseseră impresionaţi puternic de scrisoarea lui Neuville, ce vestea arestarea lui Guise de către Capestang: Richelieu şi Concini. Aşadar, ei aşteptau cu mare nerăbdare sosirea guvernatorului, după care trimisese regele. De explicaţiile lui Neuville atârna soarta lui Capestang, socotit drept un duşman de moarte şi de Episcop şi de Mareşal. Totuşi, deşi fusese trimis un curier special. Neuville nu sosi.

Spre orele unu dimineaţă, regele se retrase împreuna cu Luynes în cabinetul său şi avu cu servitorul lui o lungă consfătuire. Fără îndoială că ei luară hotărâri însemnate, căci, ieşind de la rege, Luynes străbătu întreg Luvrul întrebând pe gărzi şi pe valeţi. Înspăimântat reveni în cabinet şi-i spuse regelui:

— Sire, bănuielile dumneavoastră erau întemeiate. Marchiza de Ancre a părăsit Palatul.

Regele îşi bătu mâinile.

— Ce să fac?, întrebă el. Să aştept până mâine?

— Fiţi mai energic, Sire! Vreţi să daţi răgaz vânatului să ne încurce drumul? Acum, sau niciodată!

Sinceritatea sfaturilor lui Luynes impresiona întotdeauna foarte mult pe tânărul rege. Şi fără îndoială că, de data aceasta, sfaturile lui se potriveau cu dorinţele regelui, căci Ludovic îl chemă numaidecât pe Vitry:

— Căpitane, îi spuse el, trebuie să pleci la bătaie!

— Împotriva cui, Sire? întrebă Vitry cu ochii strălucitori.

— Împotriva Mareşalului de Ancre.

— În sfârşit! mârâi Vitry.

— Ei, se miră Ludovic, s-ar zice, căpitane, că bătălia îţi convine!?...

— Dar cui nu i-ar place!?, spuse Luynes,

— Sire, răspunse Vitry, am o socoteală cu domnul Concini, care mi-a adresat într-o zi un cuvânt pe care nu-l pot şterge decât prin sânge; un cuvânt care cere "*vendetta*", după cum spune domnul Ornano. Sire, dacă îmi daţi poruncă să-l arestez pe Mareşal... tocmai este în sala cea mare.

Regele deschise gura ca şi când ar fi vrut să vorbească. Vitry şi Lynes îl ţintuiau cu privirile lor.

— Nu!, spuse deodată Ludovic, trecându-şi o mână peste fruntea palidă. Trebuie să fiu sigur, mai întâi!

— Să-l străpungem cu sabia! spuse Luynes.

— Tăcere!, porunci regele. Vitry, iată ordinul meu: te vei duce la palatul Ancre. Vei ajunge acolo în acelaşi timp cu doamna mareşal, care a părăsit acum Luvrul. O vei supraveghea. Vei face o minuţioasă percheziţie a palatului. Şi dacă vei găsi un singur act care să dovedească că bărbatul ei este un trădător, o vei aresta. Apoi, te vei reîntoarce la Palat. Acum, du-te!

Vitry se întoarse şi plecă în grabă, repede ca şi răzbunarea pe care o dorea, în aceeaşi clipă, un uşier intră şi veşti:

— Domnul guvernator al Bastiliei.

În mijlocul rumorii care se produse cu prilejul sosirii lui Neuville, plecarea misterioasă a lui Vitry, însoţit de cincizeci de gărzi; trecu neobservată. La un semn al lui Ludovic al XIII-lea, toată lumea intră în cabinet.

— Domnule conte, spuse regele, ai cam întârziat să-mi asculţi porunca.

— Sire, răspunse Neuville, serviciul m-a îndepărtat pentru câtva timp de la fortăreaţă. Dar când am aflat ordinul Majestăţii Voastre, am încălecat numaidecât şi m-am îndreptat în grabă spre Palat.

— Bine. Explică-ne, te rog, înţelesul scrisorii dumitale. Dă-ne amănunte. Nu uita nimic. Hai, începe. Te ascultăm.

Neuville aruncă o privire în jurul lui. Pe toate feţele deosebi

o curiozitate atât de mare, încât începu să bănuiască că se întâmplase ceva ciudat.

— Dar, Sire... spuse el, tremurând de nelinişte, scrisoarea mea este destul de limpede. Prizonierul care mi-a fost adus este un om de seamă; dar cavalerul dumneavoastră, Sire…

— Cavalerul meu?

— Da, Sire. Cavalerul dumneavoastră mi-a dat atât de puţine instrucţiuni în ceea ce-l privea pe acest prizonier, încât am crezut de cuviinţă să mă adresez direct Majestăţii Voastre.

— Aşadar, ducele de Guise este la Bastilia? tună Richelieu.

— Desigur, Monseniore, spuse Neuville uimit.

— Şi a fost adus de Capestang? întrebă Concini.

— Fără îndoială, domnule Mareşal, răspunse Neuville, care era din ce în ce mai mirat.

— Aşadar, iată adevărul, spuse Ludovic. Nu am visat. Lucrul acesta minunat s-a putut face şi s-a făcut!

— Sire, bâigui Neuville, dacă s-a comis vreo greşeală, eu nu sunt cu nimic vinovat. Am primit un ordin scris în întregime de mâna regelui.

— Un ordin! strigă Ludovic, ale cărui priviri de veniră strălucitoare, îl ai la dumneata?

— Iată-l! O adevărată inspiraţie a Providenţei m-a făcut să-l iau cu mine.

Ludovic luă, aproape smulse pergamentul din mâna lui Neuville şi începu să-l citească curios. Un surâs ciudat înflori pe buzele lui palide. Închise ochii şi murmură:

— Capestang! Curajosul meu Cavaler. Ce trebuie, oare, să admir inteligenţa sau curajul tău?

Şi întinse pergamentul lui Richelieu, care păli de mânie recunoscând ordinul pe care singur îl dictase regelui. Era ordinul menit să-l elibereze pe Laffemas şi să-l aresteze pe Cinq-Mars.

— Sire, spuse el cu o voce tăioasă, orice ar gândi Majestatea Voastră despre acest aventurier, nu este decât un hoţ. A pus mâna cu forţa pe semnătura regelui şi s-a folosit de ea fără ştiinţa noastră. A comis astfel o crimă de *lés-majesté*.

— O crimă? întrebă Ludovic al XIII-lea păstrându-şi surâsul enigmatic.

— Da, o crimă care trebuie pedepsită, Sire, Dar aceasta nu este totul Sire. Ordinul glăsuieşte să i se predea domnului de Neuville un prizonier al cărui nume nu este scris. Majestatea

Voastră ştie pentru ce; până aici, totul este bine. Dar, ordinul mai spune că domnul de Neuville trebuie să predea şi dumnealui un prizonier al cărui nume nu este scris. Domnule guvernator, ai remis vreun prizonier lui Capestang?

— Desigur, Monseniore, spuse Neuville înfricat. Nici nu puteam face altfel, după ce văzusem iscălitura Majestăţii Sale.

— Foarte bine! răcni Richelieu, cu un glas asemănător răgetului unui tigru, gata să sară asupra prăzii sale.

— Pace! porunci regele. Spune, domnule, care este numele prizonierului pe care l-ai eliberat?

— Dar, Sire. Acela care mi-a fost cerut, prizonierul din celula numărul 14 al Turnului Comorii.

— Adică?, întrebă regele.

— Adică, Sire, ducele de Angoulême!

— Ducele de Angoulême!, strigă regele pălind.

— Iată adevărul care iese la iveală, în sfârşit!, scrâşni Concini. Este limpede: mizerabilul, acela conspiră împreună cu ducele de Angoulême. A urmărit să dea o lovitură dublă: să-l elibereze pe cel mai înfocat adversar al Majestăţii Voastre şi să-l scape în acelaşi timp de un potrivnic Guise, la Bastilia — Angoulême eliberat! Niciodată primejdia pentru rege nu a fost mai mare. Căci atât timp cât Guise era liber, în ochii răzvrătiţilor influenţa lui şovăia între unul şi celălalt.

— Sire, adăugă Richelieu, nu mai este vorba de o crimă de *lés-majesté*; aceasta este o crimă de înaltă trădare împotriva siguranţei Statului şi a vieţii regelui.

Ludovic al XIII-lea nu spuse nimic. Aruncă o privire întunecată asupra celor doi bărbaţi, dintre care unul îi inspira, de-acum, un fel de groază înnăbuşită, iar celălalt era el însuşi învinovăţit, în mintea lui, de trădare. Privirile regelui se fixară numai asupra lui Concini. Oare, ce gândea Ludovic al XIII-lea în acest moment? Nimeni nu putea spune! Îşi amintea, poate, că acest Fanfaron, al cărui cap i se cerea acum, îl salvase de patru ori fără să-i ceară nimic. Se gândea, poate, că Adhémar nu apărea decât pentru a-l scăpa de la moarte şi de la prăbuşire, ca apoi să se reîntoarcă mândru la sărăcia lui, îşi dădea seama, poate, că niciodată nu văzuse o faţă mai cinstită decât a cavalerului şi nu auzise cuvinte mai nobile.

— Domnule Mareşal, întrebă regele deodată, ce crezi dumneata că trebuie să fac?

— Sire, răspunse Concini, chiar din astă-seară trebuie să punem mâna pe ducele de Angoulême şi pe Fanfaronul care a îndrăznit să-şi râdă de Majestatea Voastră. Trebuie să-l arestăm, Sire.

— Şi cine îşi va asuma această sarcină? Cine ştie unde s-au ascuns?

— Eu! răspunse Concini palpitând.

— Dumneata?, se miră regele.

Richelieu dădu înapoi, muşcându-şi buzele.

— Sire, daţi-mi ordinul şi în câteva ore vi-i aduc pe ducele de Angoulême şi pe Fanfaron, spuse Concini încrezător. Atunci, Majestatea Voastră va fi salvată.

Ludovic al XIII-lea şovăi o clipă, apoi spuse:

— Fie! Dar garantezi cu viaţa dumitale că-mi vei aduce vii pe cei doi arestaţi!?

— Unde să-i aduc Majestate? mai întrebă Concini a cărui frunte se întunecă de un nor.

— Chiar aici, la Luvru. Du-te, Mareşale! Parola de trecere este Meudon.

— Meudon! repetă cu glas înnăbuşit Concini, în mintea căruia acest cuvânt răsuna cu zgomot.

Într-adevăr, şi Concini bănuia că ducele de Angoulême trebuia să fie la Meudon, de vreme ce Giselle era acolo. Iar judecata lui era destul de adevărată. Cât despre Capestang; ştia că îi poate găsi la ospătăria "Buna întâlnire". Concini se grăbi să plece. Luynes se apropie de rege şi îi şopti:

— Sire, îi îngăduiţi să se salveze!...

— Dacă fuge, răspunse regele cu glas scăzut, ne scuteşte, în primul rând de intrigile lui; şi, apoi, se recunoaşte vinovat. Dar, dacă se întoarce cu cei doi prizonieri... ei bine, vom vedea atunci!

Întorcându-se spre Concini, regele zise:

— Pregăteşte-te de luptă chiar de-acum, şi i-aţi din Luvru atâtea gărzi câte socoteşti că-ţi sunt necesare.

— Sire, răspunse neprevăzătorul Concini, am în curtea Palatului toate gărzile mele.

Şi Mareşalul plecă.

Era adevărat. Vreo treizeci de spadasini orânduiţi în linie de bătaie îl aşteptau în curte, lângă caii lor. Erau comandaţi de Rinaldo şi Louvignac.

Concini părăsi Luvrul în fruntea acestei trupe. Privirile pe care i le aruncase regele, toate avertismentele Léonorei, porunca dată de rege de a se închide toate porţile Palatului, toate acestea îi dovedeau că Ludovic al XIII-lea se ferea de el şi că ceasul unei acţiuni hotărâtoare sosise. Totuşi, sufletul său le ignoră continuu. Sudoarea îi şiroia pe fruntea palidă. Un răget puternic gâlgâi în gâtlejul lui. Şi Concini oftă:

— Meudon! Meudon! Meudon!... nu înseamnă numai ducele de Angoulême. Meudon înseamnă Giselle, înseamnă dragostea. Iar de astă-dată... nenorocire pe capul Léonorei dacă mi se mai pune în cale. De astă-dată, Giselle nu-mi va mai scăpa!... Rinaldo!

Rinaldo, conte de Lérouillac, alergă spre Mareşal, se puse în rând cu el şi amândoi hotărâră planul de atac care poate fi rezumat în aceste câteva cuvinte: să-l prindă mai întâi pe Capestang, apoi să aştepte zorile pentru a se duce la Meudon şi să pregătească capturarea ducelui de Angoulême şi a fiicei sale.

Trupa înainta la pas. Spre orele trei şi jumătate dimineaţa, ajunse în preajma hanului "Buna întâlnire", Rinaldo luă numaidecât măsurile necesare... Un sfert de ceas mai târziu, hanul era înconjurat din toate părţile şi strada ocupată.

— Să atacăm, Monseniore?, întrebă Rinaldo.

Concini rămase tăcut câteva clipe, apoi răspunse:

— Regele îl vrea viu.

— Vă înţeleg, Monseniore, spuse Rinaldo. Dar — ce dracu! — un accident se poate întâmpla foarte uşor cu prilejul unei învălmăşeli. Cu atât mai mult cu cât caraghiosul se va apăra… ştiţi prea bine!

— Rinaldo, spuse Concini cuprinzând mâna spadasinului, nu numai Ludovic îl vrea pe Capestang viu, ci chiar şi eu.

— Atunci, spuse cu voce gravă Rinaldo, chiar regele porunceşte şi regele va fi ascultat.

Concini pricepu înţelesul acestor cuvinte. Apoi, clătinând din cap:

— Capestang nu poate fi omorât numai printr-o simplă lovitură de pumnal. Deoarece este învinuit de înaltă trădare, trebuie să vorbească. Şi ştii cum sunt făcuţi oamenii să vorbească! Iar pentru a-l sili pe Fanfaron să vorbească, vom fi trei: eu, tu şi călăul.

— Bine, Monseniore. Atunci, nu avem decât să intrăm în

ospătărie fără să facem nici cel mai mic zgomot.

— Numai să nu ne fi descoperit netrebnicul, de-acum! Mi se pare că văd o lumină...

Concini se întrerupse brusc şi tresări. În spatele uşii pe care i-o arăta lui Rinaldo, se auzi zgomotul unui zăvor tras.

— Cineva va ieşi, mârâi Concini.

Uşa se deschise. Un om ieşi. Se îndrepta cu paşi mari spre strada Tournon. Mareşalul deosebi mantia lui, pălăria lui cu pană, mersul lui mândru.

— Fanfaronul!, murmură Concini,

— Da!, tună Rinaldo.

— Atenţiune la fluier!

— Să-l lăsăm să ajungă până în dreptul oamenilor noştri...

Cel ce părăsise ospătăria făcuse vreo douăzeci de paşi. Deodată, liniştea fu străpunsă de un şuierat ascuţit. Cavalerul se opri. Din toate părţile se zăriră umbre tăcute. Concini şi Rinaldo se năpustiră înainte. Cavalerul îşi trase sabia.

— În numele regelui!, strigă Concini.

— Capestang, tună Rinaldo, dacă te împotriveşti, te poţi socoti un om mort.

— Foarte bine!, răspunse cavalerul, veţi vedea cum moare un Capestang.

Sabia străluci în noapte. Un ţipăt ascuţit. Un om căzu. Dar, în acelaşi minut, toţi spadasinii se năpustiră asupra aceluia care spusese: "veţi vedea cum moare un Capestang". Fu prins numaidecât de mâini şi de picioare, răsturnat, sabia îi fu frântă, fu legat; în gură i se puse un căluş.

— În sfârşit!, murmură Concini, strălucind de sudoare.

Ca şi după bătălia de la "Marele Henric", aventurierul fu aruncat pe spinarea unui cal, întocmai ca un sac.

— Opt oameni să-l conducă pe prizonier la Luvru!, porunci Concini. Domnule de Marsac, se adresă el unuia dintre ei, te numesc şeful celor zece, la comanda detaşamentului. Răspunzi de prizonier cu viaţa dumitale. Ajunşi la Luvru, îl vei duce în apartamentul regelui. Acolo îi vei dezlega picioarele, dar nu şi mâinile. Îl veţi înfăţişa regelui şi îi veţi spune: "Sire, domnul Mareşal de Ancre vi-l trimite pe Capestang, unul din cei doi învinuiţi de înaltă trădare. Cât despre ducele de Angoulême, pe el vi-l va aduce chiar domnul Mareşal, dimineaţa". Vei adăuga că prinderea acestui nelegiuit a mai costat viaţa a doi-trei

servitori credincioşi şi că eu însumi sunt rănit la mână. M-ai înţeles?

— Da, Monseniore!

O clipă mai târziu, detaşamentul luă calea Luvrului. Concini şi Rinaldo, cu paşi grăbiţi, astfel ca să ajungă în zorii zilei, în fruntea oamenilor lor, porniră spre Meudon. Rinaldo surâdea.

— Aţi auzit, Monseniore, cu ce glas trufaş ne-a spus "veţi vedea cum moare un Capestang?"

— Fanfaron! răspunse vesel Concini. Sărmanul de el, va muri ca un Fanfaron. Vom vedea noi, mâine, dacă o să-i mai ardă de şagă atunci când o să fie dat pe mâna călăului. Hai, spuse el respirând adânc. Ziua a început bine!

Capitolul XII "Pentru a fi frumoasă"

Léonora Galigaï părăsise Luvrul în felul în care l-am povestit, adică obligând-o pe Marie de Médicis să vină cu ea şi să poruncească sentinelei să deschidă poarta pe care consemnul regelui o închisese pentru oricine. Se îndreptă în grabă spre palatul Ancre, pătrunse înăuntru printr-o portiţă dosnică şi fugi spre camera ei. Dădu la o parte un portret care îl reprezenta pe Concini în mărime naturală, îmbrăcat în costum de Curte. Acest tablou se deplasa printr-un mecanism şi ea pătrunse în interior, ţinând o lampă în mână. În acest cabinet se afla o masă, un fotoliu şi un cămin, în faţa căruia era pregătită o grămadă de lemne. Léonora puse butucii pe foc şi încălzi câteva clipe mâinile la flacăra pâlpâindă. Apoi deschise un dulap mascat de nişte perdele. În dulap nu se aflau decât obiecte de toaletă, dar el avea un fund dublu, perfect invizibil. De acolo, Léonora scoase un pachet gros de hârtii pe care le puse pe masă. Apoi se aşeză în fotoliu.

Timp de un minut rămase cu ochii închişi, îşi ţinea o mână la frunte. Buzele ei strânse trădau toată amărăciunea de care era frământată. Şi astfel, în această atitudine, îmbrăcată în hainele ei negre ar fi putut înfăţişa, în ochii unui pictor sau poet, geniul neliniştii.

Era sigură că Lorenzo o trădase. Era sigură că regele ştia.

Era sigură că arestarea lui Concini nu mai putea întârzia. Léonora privea lucrurile în faţă şi le dispreţuia. Scurtă şi înspăimântătoarea ei gândire s-ar fi putut cuprinde doar în aceste cuvinte:

— Trebuie să intervin mai repede decât Ludovic. Trebuie să-l lovesc înainte ca el să lovească. O singură zi! Nu cer decât o singură zi!... şi Concini va fi stăpân.

Cu un ultim gest de ameninţare şi de dispreţ, vru să-şi îndepărteze gândurile de prisos. Liniştită, nepăsătoare, grăbită, începu să ardă hârtiile pe care le scotea din pachet şi asupra cărora arunca o privire fugară. Multe dintre aceste hârtii erau semnate. Nume vestite... dovezi îndestulătoare pentru a distruge întreaga nobilime a Franţei.

— Niciodată ei nu vor şti că aceste hârtii au fost arse, gândea Léonora, Oamenii pot fi ţinuţi la respect nu numai atunci când ştiu că ai o armă împotriva lor, dar chiar şi atunci când bănuiesc doar că ai această armă... chiar dacă ea nu mai este în stăpânirea ta.

Aceste hârtii erau acte formale, contracte prin semnătura cărora nobilii Franţei se angajau, pentru o răsplată anumită, să-l ajute pe Concini în vreo întreprindere nespecificată.

Léonora Galigaï era tocmai pe punctul de a-şi isprăvi lucrul. Nu-i mai rămâneau decât trei hârtii de ars. Toate trei erau scrise de mâna neguţătorului de ierburi, de pe Podul Bursei,

Prima conţinea o reţetă şi începea prin aceste cuvinte: "Pentru a fi frumoasă"...

A doua hârtie era acoperită de felurite semne şi înflorituri. Pe margini, mai multe cuvinte în neorânduire, mai multe fraze neterminate, nenumărate explicaţii incomplete. Acesta era horoscopul lui Concini. Şi din citirea lui reieşea dovada, o înspăimântătoare dovadă: se spunea acolo că Mareşalul va fi rege şi că va lua tronul unui Burbon sfârşit de o moarte violentă.

În sfârşit, ultima hârtie era de asemeni scrisă de Lorenzo. Cuprindea întreaga teorie a otrăvirii. Chimistul înfăţişa procedeul dedublării, expus cititorilor noştri în prima parte a acestei povestiri. Aşadar, din toate aceste hârtii pe care Léonora le scoase din fundul dublu al dulapului se desprindeau trei idei principale care aşteptau să se prefacă în evenimente istorice:

1. Horoscopul prevestind viitoarea domnie a lui Concini;
2. Otrăvirea lui Ludovic al XIII-lea;

3. Complicitatea multor nobili necesari acestei întreprinderi.

Pergamentele ce stabileau complotul, pergamentele ce trădau întreaga reţea, pergamentele ce înfăţişau păienjenişul aruncat asupra tronului erau mistuite de flăcări! Nu mai rămăsese decât horoscopul cu domnia lui Concini.

Léonora, cu fruntea îngreunată de gânduri ucigătoare, sta aplecată asupra acestor hârtii, Léonora era o soţie care-şi adora bărbatul, care-l iubea cu o pasiune supranaturală. Geloasă până la suferinţă, îşi înăbuşea, totuşi, gelozia. Deşi ştia că soţul ei, atunci când va fi ajuns în vârful piramidei, o va îndepărta, făcea tot ce-i stătea în putinţă, şi mai mult chiar, pentru a-l conduce pe Concini în frunte. Era, de altfel, hotărâtă să moară, dar dorea să moară după ce va fi văzut strălucirea încununată a omului iubit până la sacrificiu. Léonora strânse toate întâmplările petrecute în timpul zilei. Ea ştia că regele vrea să poruncească arestarea lui Concini. Ea ştia că palatul Mareşalului va fi percheziţionat. Ea ştia că cercetările vor avea loc chiar în noaptea aceea, poate peste câteva minute, numai. Ea fugise până la castel numai pentru a-l scăpa pe omul iubit, distrugând acele hârtii care acum erau în faţa ei. Lucrul era pe terminate: focul distrusese vreo trei sute de pergamente. Nu avea decât un singur gest de făcut — să întindă mâna spre cămin — şi îl putea salva pe Concini.

Dar Léonora Galigaï, în aceste minute înspăimântătoare, se cufundă în citirea unei scrisori. Care? Teoria otrăvirii? Nu! Horoscopul? Nu!

Léonora Galigaï citea, recitea rânduri pe care le citise de mii de ori, rânduri pe care le ştia pe dinafară. Léonora Galigaï citea o reţetă: "Pentru a fi frumoasă".

— Să fii frumoasă!, murmură în sinea ei Léonora. Sunt urâtă, prost făcută, umerii îmi cad. Mâinile, sărmanele mele mâini sunt prea slabe şi uscate. Nu îndrăznesc să-mi privesc gura în oglindă. Nu îndrăznesc să mă oglindesc decât pentru a-mi blestema urâţenia. Oare, pentru ce sunt atât de urâtă?! Şi pentru ce, dacă sunt urâtă, m-am încăpăţânat să iubesc?

Îşi sprijini capul între mâini. Un suspin adânc îi ridică pieptul slab. Uitase de horoscop. Uitase şi de celelalte hârtii. Uitase de tot, de întâmplările din timpul zilei, de Lorenzo care se apropiase de rege, de gândurile ei, de distrugerea hârtiilor învinuitoare — de tot, absolut de tot. Léonora murmură:

— Pentru a fi frumoasă...

În acest moment, un braţ se întinse deasupra umărului său şi luă pergamentul care cuprindea teoria otrăvirii.

Léonora scoase un ţipăt sălbatic. Cuprinse mâna şi o muşcă cu furie. Lupta necruţătoare dură doar o clipă, clipă de tăcere apăsătoare în timpul căreia Léonora încercă să smulgă pergamentul din mâna căpitanului Vitry. Dar mâna lui fu mai puternică.

Vitry ţinea acum strâns hârtiile învinuitoare.

Léonora, cu o mişcare bruscă, se îndreptă şi se întoarse. Avea faţa răvăşită, ochii însângeraţi. Zări un om în spatele căruia se strânseseră alţi şapte sau opt oameni. Dar ea nu vedea bine decât un singur lucru: omul acesta, a cărui mână sângera, ţinea pergamentele. Se năpusti, dar se împiedică de picioarele fotoliului. În aceeaşi clipă fu prinsă şi redusă la neputinţă. Şi atunci, aruncând asupra acelor oameni o privire deznădăjduită, recunoscu uniformele gărzilor regale. Îl recunoscu şi pe Vitry. Deodată, scoase trei strigăte sălbatice, trei ţipete, asemănătoare cu acelea ale unei fiare înjunghiate. Apoi, o tăcere apăsătoare se aşternu asupra acestei scene înfricoşătoare.

Vitry era palid. Sudoarea îi şiroia pe frunte. Tremura. Mărturisi, mai târziu,că niciodată nu mai auzise un astfel de strigăt omenesc sau un urlet sălbatic şi că numai amintirea feţei Léonorei din acea clipă îl făcea să tremure şi acum.

— Doamnă, spuse Vitry, Dumnezeu mi-este martor că vroiam să înlătur orice violenţă împotriva dumneavoastră. Vă iert de muşcătura de la mână. Am venit în numele regelui, doamnă, şi am ordinul să percheziţionez această casă.

În minutul acela. Léonora reuşi, cu o supremă sforţare, să pară liniştită, închise ochii. Apoi îi deschise şi îi ţinti asupra căpitanului. Şi cu o expresie hotărâtă, poruncitoare, spuse:

— Vitry, ştii că numai bărbatului meu îi datorezi gradul dumitale de căpitan?

— Foarte adevărat, doamnă.

— Vitry, acordă-mi doar o singură bunăvoinţă, una singură...

— Vorbiţi, doamnă.

— Vreau să vorbesc numai cu dumneata, între patru ochi.

Fără să şovăie, printr-un singur gest, căpitanul ordonă

oamenilor săi şi se îndepărteze. Apoi ascunse sub haină preţioasele hârtii pe care Léonora voise să i le smulgă. O ajută, o târî mai mult, până în faţa unui fotoliu, în care o aşeză; căci gărzile legaseră mâinile şi picioarele prizonierei.

Un mârâit gâlgâi înăbuşit în gâtlejul Léonorei. O secundă, cu gura spumegândă, cu ochii înroşiţi, se zbătu împotriva unei dureri de nesuportat. Şi numai după ce îl văzu pe căpitan îndreptându-se spre uşa spre a striga după ajutor, reuşi să se stăpânească. Şi atunci strigă:

— Vitry, fie-ţi milă! Milă pentru el! Vitry, ucide-mă pe mine, dar fie-ţi milă de Concini.

Căpitanul tresări. Se înălţă în călcâie. Părea aspru, neînduplecat, neîngăduitor.

— Doamnă, acolada domnului Mareşal a fost ca o palmă pentru mine. Mareşalul mi-a adresat un cuvânt care este mai mult decât o palmă. Doamnă, îi voi ucide pe Mareşal, de nu mă va ucide el pe mine.

Urmă un minut de tăcere sinistră. Deodată, Léonora, înălţându-şi capul, spuse:

— Vitry, am zece milioane. Cinci milioane pentru fiecare hârtie. Le vrei?

Căpitanul se clătină. Suma era, într-adevăr, fabuloasă. N-avea de ce să se îndoiască de sinceritatea Léonorei. Mareşala observă şovăiala lui. Un strigăt de bucurie i se desprinse de pe buze. Şi atunci, repede, cu voce scăzută, spuse:

— Vitry, aruncă acele hârtii în foc şi cele zece milioane sunt ale tale. Vei percheziţiona, mai apoi. Vei putea lua orice hârtie doreşti. Un pergament mai mult sau mai puţin... oamenii tăi nu-şi vor da seama de nimic.

Căpitanul îşi şterse sudoarea care i se prelingea pe frunte.

— Doamnă, răspunse el, voi cugeta un minut asupra propunerii dumneavoastră.

— Salvat! strigă Léonora în sinea ei.

Îl văzu pe căpitan ieşind şi îl petrecu cu privirile ca şi cum ar fi întovărăşit cine ştie ce apariţie cerească.

— Doar un minut, gândea ea. Peste un minut vă veni şi îmi va apune că primeşte propunerea mea. Un singur minut! Nu se va termina niciodată! Ne dăm, oare, seama de lungimea unui minut?

Scrâşnea din dinţi. Privirile îi erau ţintite spre uşă. Un singur

minut! Nu, niciodată ea nu va vedea sfârşitul acestui minut. Deodată, uşa se deschise. Opt gărzi pătrunseră înăuntru. Vitry nu se arătă. Numai opt gărzi. Cei opt oameni se aşezară în faţa uşilor camerei.

— Vitry! Vitry! Vitry!, strigă Léonora cu glas sfâşietor.

— Doamnă, spuse unul din cei opt oameni, domnul căpitan a plecat spre Luvru.

În ciuda legăturilor, Léonora se ridică. Deschise gura mare ca şi când ar fi vrut să adreseze cine ştie ce înspăimântător blestem. Dar gura ei nu rosti vreun blestem. Léonora se prăbuşi la pământ şi rămase nemişcată, cu fruntea pătată de rană pe care şi-o făcuse în cădere, cu obrazul plin de sânge.

Capitolul XIII Rugăciunea lui Mercur

Este absolut necesar, acum, să ne Întoarcem la sărmanul Cogolin, atât de prost primit de Capestang, căruia — cu o iuţeală atât de lăudabilă — îi adusese faimosul talisman care avea să-l facă să câştige o avere la joc, rugăciunea scrisă de Lorenzo. Cavalerul, după ce îşi sudui bine valetul şi după ce îi adresă toate ameninţările, pe care le poate găsi un om trezit din somn, preferă să adoarmă din nou.

Cogolin se retrase în "cabinetul" pe care îl ocupa, vecin cu odaia stăpânului său. Iar pe când cavalerul adormea din nou. Cogolin îşi freca craniul, căci din deznădejde îşi aruncase peruca într-un colţ.

— S-a mai văzut vreodată o asemenea încăpăţânare, un asemenea dispreţ pentru bogăţie? murmură Cogolin ridicând braţele spre cer. Cinci pistoli! Ultimii cinci pistoli! Pierduţi! Cheltuiţi pentru a cumpăra acel talisman. Ce ne vom face? Domnul cavaler nu mai are nici o leţcaie. Ce încăpăţânat! Cel puţin, dacă aş fi învăţat eu rugăciunea...

Astfel se tânguia Cogolin. Bineînţeles, el nu se gândea deloc la somn. Şi timpul trecea. O oră sau două se scurseră

astfel. Cogolin, nemângâiat, suspina încă după cei cinci pistoli daţi lui Lorenzo în schimbul rugăciunii lui Mercur — în clipa în care, în hanul adormit, auzi zgomot de paşi.

În acest moment, se bătu la uşa lui.

Cogolin se ridică în picioare. Deschise. Era Maestrul Garo, stăpânul "Bunei întâlniri". Şi iată ce-i spuse acesta:

— Deşteaptă-ţi numaidecât stăpânul. A venit un gentilom care vrea să-i vorbească numaidecât.

Mai prevăzător ca odinioară. Cogolin voi să tergiverseze, când deodată în spatele hangiului apăru un gentilom, înfăşurat până la ochi în mantia sa. Gentilomul nu spuse nimic. Dar, pe deasupra umărului lui Garo, îi întinse lui Cogolin o pungă plină cu aur. Aceasta era cel mai bun argument pentru servitor, care căpătă pe dată un curaj neînfrânat. Cogolin prinse punga, luă o lampă şi, plin de fericire, pătrunse în camera Cavalerului.

— Ei, domnule Cavaler, sculaţi-vă! Sculaţi-vă! S-a terminat cu Ghinion, sunt din nou Providenţa!

Capestang, deşteptat astfel a doua oară, nu spuse nimic, nu blestemă, dar sări jos din pat, luă un băţ şi-l năpusti peste umerii sărmanului grăjdar.

— Nu-l bateţi, domnule Cavaler, se auzi în acea clipă un glas. De astădată, eu am înfrânt consemnul.

Şi gentilomul care îi dăduse lui Cogolin punga cu aur, intră. Cogolin profită de acest prilej pentru a fugi şi a închide uşa în urma lui. Atunci, necunoscutul îşi scoase mantia în fata uimitului Capestang.

— Cinq-Mars! strigă cavalerul. (A venit să mă provoace!, gândi el). Un minut, domnule marchiz! Îngăduiţi-mi să mă îmbrac. Între timp vă rog, luaţi loc. Sunteţi binevenit, cu toate că ora ar fi mai potrivită pentru somn, decât pentru sabie.

Cinq-Mars se aşeză. Părea tulburat. Răspunse printr-un semn al capului la urarea cavalerului, care nu întârzie prea mult pentru a se îmbrăca din cap până în picioare, având grijă să-şi prindă şi sabia de brâu.

— Acum, zise el aşezându-se pe un scaun, vă stau la dispoziţie. Ce aveţi să-mi spuneţi? Trebuie să fie ceva foarte însemnat, de vreme ce aţi venit la asemenea oră.

Cinq-Mars tăcea. Capestang izbucni în râs.

— Vă amintiţi, marchize, de prima noastră întâlnire de la Meudon. M-aţi numit Fanfaron! Eram cât p-aci să ne străpungem

cu săbiile. Aţi venit, oare, pentru a relua aceeaşi discuţie? Să nu vă ruşinaţi. Fanfaron am fost, Fanfaron am rămas! Dacă vreţi, sunt al dumneavoastră, cu toate că sunt cam supărat pentru că m-aţi trezit din somn. Dar fără îndoială că aşa-mi fu scris: să nu dorm astă-noapte.

Şi rostind aceste cuvinte, Capestang deveni deodată gânditor. Întâmplările acestea care-i întrerupeau somnul căpătau o însemnătate misterioasa. Cavalerului i se părea acum că un glas îndepărtat îi striga: "Nu adormi! Fii treaz! Capestang, la luptă!"

Marchizul de Cinq-Mars, cu un glas tremurător îi spuse:

— Cavalere, am sosit la Paris la miezul nopţii. Am venit numaidecât aici, după ce mi-am lăsat calul la ospătăria "La Cei Trei Regi", căci nu voiam să fiu observat. Iartă-mă că te-am deşteptat. Dar eram tare grăbit. Şi aceasta, din trei motive: primul şi cel mai puţin însemnat este următorul: fugărit şi urmărit de agenţii domnului de Richelieu, nu puteam străbate străzile Parisului decât noaptea. Al doilea, trebuie să plec înainte de revărsatul zorilor. Iar al treilea şi cel mai însemnat este că ceea ce am să-ţi spun nu poate suferi nici o întârziere.

Capestang se înclină cu răceală. Cinq-Mars continuă:

— Cavalere, am avut bănuieli împotriva dumitale, în ceea ce o priveşte pe scumpa mea Marion. Ştiu, acum, că aceste bănuieli erau neadevărate.

— Ei! spuse cavalerul holbând ochii.

— Da, Marion mi-a dovedit nevinovăţia dumitale.

— Foarte bine! Să mă credeţi: îmi ridicaţi o piatră de pe inimă.

— Şi-apoi, mi-ai salvat viaţa atunci când am fost atacat în strada Dauphine, tocmai într-un moment în care puteai foarte uşor să mă socoteşti duşmanul dumitale.

— Fie! spuse Capestang mirat de întorsătura pe care o lua discuţia, să nu mai vorbim despre aceste lucruri. Vă rog! în locul meu, aţi fi făcut acelaşi lucru.

Cinq-Mars clătină din cap.

— Nu sunt prea sigur! în orice caz, eu nu am făcut-o. Cavalere, aceasta nu este totul. Dumneata m-ai scăpat din caleaşca care urma să mă ducă la Bastilia, pentru a fi aruncat în cine ştie ce celulă.

— Dar nu ştiam că sunteţi în ea. Aşadar, nu-mi datoraţi

nimic!

— Cavalere, mai spuse Cinq-Mars cu un glas din ce în ce mai tremurător, Marion mi-a povestit ieri despre încă un fapt care dovedeşte eroismul de care eşti în stare: dumneata ai smuls-o din ghiarele lui Richelieu. Dumneata ai dus-o până la palatul meu...

— Este adevărat, spuse cu simplitate Capestang.

Cinq-Mars se ridică. Glasul îi era înecat de emoţie.

— Cavalere, mi-ai salvat viaţa în trei rânduri. Pentru mine nu eşti numai un erou de neînvins, un exemplu de curaj şi de cinste, aşa cum se întâlneau numai pe timpul paladinilor şi, cum nu se mai pot vedea în mizerabila epocă de egoism pe care o trăim. Cavalere, atunci pe când eu eram duşmanul dumitale, dumneata ai fost pentru mine un prieten sincer şi preţios, care-şi dăruieşte fără gând de răsplata nuntea, sufletul, sângele.

Ochii marchizului se umplură de lacrimi. Pieptul i se umflă. Îl privea cu admiraţie pe cavaler. Iar în contemplarea lui era şi puţină spaimă.

— Cavalere, când Marion mi-a povestit scena eroică — de necrezut şi totuşi adevărată a sosirii dumitale la Richelieu, simţeam că m-aş fi înnăbuşit dacă nu aş fi venit la dumneata. Şi am fugit. Cavalere, îţi cer iertare pentru insultele pe care ţi le-am adresat pe când ne aflam în pivniţele palatului Angoulême...

— Marchize! spuse Capestang pălind la amintirea Gisellei,

— Cavalere, îţi cer iertare de a fi scos sabia împotriva dumitale în pădurea Meudon, îţi cer iertare pentru că am fost duşmanul dumitale. Şi acum te întreb: vrei să-mi faci cinstea de a mă socoti fratele dumitale? Îmi îngădui să fiu prietenul dumitale?

Drept orice răspuns, Capestang desfăcu braţele şi îl îmbrăţişă pe Cinq-Mars, care plângea...

După ce trecu prima emoţie, după ce prietenia fu pecetluită, Capestang îl strigă, pe Cogolin şi îi porunci să aducă câteva sticle de vin — din cel mai bun care se găsea în pivniţele Maestrului Garo, pui fripţi şi câteva plăcinte. Cogolin, nu fără să se strâmbe, îşi vârî mâna în punga pe care o primise. După scurt timp, cei doi prieteni se aflau în faţa unei mese îmbelşugate. Atunci, în faţa plăcintelor fumegânde şi a vinului, orice urmă de duşmănie dispăru. Fu un asediu în totul asemănător cu cel dat în ospătăria "Le Cei Trei Regi".

Într-un târziu, Cinq-Mars spuse că se va reîntoarce la hanul său, pentru a părăsi Parisul înainte de revărsatul zorilor. Iar când fu gata să plece, după ce se mai îmbrăţişară o dată şi după ce îşi făcură jurăminte reciproce de prietenie, marchizul se opri stingherit în pragul uşii ca şi când i-ar fi venit greu să vorbească.

— Dragă prietene, spuse ei, în sfârşit, cu glas înnăbuşit, mai am să-ţi cer un serviciu, poate mai greu decât cele pe care mi le-ai făcut până acum. Căci atunci nu era vorba decât de dragostea şi viaţa mea, iar acum este în joc onoarea mea...

— Spune! glăsui Capestang uimit. Vrei să-ţi fiu martor într-un duel?

— Nu, nu, nu este aceasta. Ascultă, Cavalere într-o bună zi, foarte curând, poate, te vei însura...

Capestang clătină puternic din cap.

— Desigur! adăugă Cinq-Mars. Eu văd mai limpede decât dumneata. Te vei însura cu o fată de suflet, foarte curajoasă. Îţi prezic aceasta.

— Niciodată, murmură Capestang.

— Totuşi, dacă aceasta se întâmpla... iată serviciul pe care vreau să ţi-l cer. Faţă de cea care-ţi este hărăzită, faţă de tatăl ei, purtarea mea a fost nevrednică de un gentilom. M-am purtat groaznic!

— Dar, bâigui Trémazenc, ştii că...

— Ascultă până la sfârşit, îl întrerupse Cinq-Mars. Acestei fete, tatălui ei, le vei spune că marchizul nu are decât o singură iertare: era orbit de o pasiune. Le vei spune că mă pun la picioarele lor. Le vei spune că eu însumi, în faţa dumitale, mă socotesc nevrednic de titlul de gentilom, atât timp cât nu mă iartă. Căci dumneata, Capestang, dumneata vei obţine iertarea ce o cer!

Capestang, uimit, cu privirile rătăcite, palpitând, asculta cu atenţie.

— În sfârşit, mai adăugă Cinq-Mars, numai ei îi vei mai spune acestea: Marchizului de Cinq-Mars îi e ruşine de purtarea sa. Dar este înclinat să se bucure totuşi de această purtare care îl dezonorează, pentru ca ea îngăduie Gisellei să se mărite cu cel mai nobil cavaler al timpurilor noastre.

Capestang scoase un strigăt, îşi acoperi faţa cu mâinile şi se aruncă pe marginea patului său. Cinq-Mars porni pe scară. Un minut mai târziu, părăsi ospătăria.

Cinq-Mars se îndrepta în grabă spre strada Tournon. Avea sufletul uşor. Surâdea viitorului. Zâmbea gândindu-se la Marion, a cărei imagine îl întovărăşea. Deodată, auzi un şuierat ascuţit. Umbre asemănătoare demonilor din tablourile primitivilor se iviră din toate părţile. Într-o clipă, Cinq-Mars fu înconjurat. Îşi trase sabia, hotărât să-şi vândă scump pielea. Gândul de a-l striga pe Capestang în ajutor îi străbătu mintea cu iuţeala fulgerului. În aceeaşi clipă, auzi o voce:

— Capestang, dacă te împotriveşti, socoteşte-te un om mort!

— Capestang! murmură Cinq-Mars în sinea lui. Îl caută pe cavaler.

Un suflu de devotament şi de eroism trecu deasupra marchizului. Fulgerător, se hotărî să mărească printr-un cuvânt oarecare bănuiala asasinilor că el era Capestang, să se jertfească măcar o singură dată pentru cel care se jertfise de atâtea ori. Şi-atunci, lovi la întâmplare strigând:

— Veţi vedea cum moare un Capestang!

Cititorii noştri ştiu care este urmarea acestei aventuri: Cinq-Mars, legat burduf, fu aruncat pe spinarea unui cal şi condus la Luvru, pentru a fi dus în faţa regelui.

Să ne reîntoarcem acum la cavaler, uimit şi îndurerat de ultimile cuvinte ale lui Cinq-Mars. Într-adevăr, nimic nu putea îngădui lui Capestang să aibă încredere în prezicerea noului său prieten.

— Cinq-Mars, îşi spunea el, a vrut doar să mă mângâie. Şi-a dat seama că o iubesc pe Giselle şi pentru că el este fericit în dragoste, nu vede în jurul lui decât oameni fericiţi. Ar fi mai bine să mă culc... pentru a treia oară în noaptea aceasta. Mâine trebuie să mă îngrijesc să găsesc bani. După cele ce spune Cogolin, suntem iarăşi ruinaţi. Nătângul acesta de Cogolin socoteşte ca un negustor. Nu este chip să scapi de socotelile lui... Neghiobul a aruncat în vânt ultimii cinci pistoli pe care îi mai aveam...

Privi nepăsător spre petecul de hârtie care zăcea în colţul odăii, spre rugăciunea scrisă de Lorenzo, spre rugăciunea lui Mercur. Apoi, ridicând din umeri se întinse îmbrăcat pe pat.

Desigur, numai datorită acestei uimiri, acestor gânduri, Capestang nu auzi zgomotul luptei din stradă. Dar Cogolin auzise şi deschise uşa, camerei stăpânului său chiar în

momentul în care Capestang închidea ochii încercând să adoarmă şi să nu se mai gândească la Giselle.

— Domnule, spuse Cogolin, îmi pare că se măcelăresc pe stradă.

Capestang deschise un ochi. Dar în acest ochi, îndreptat spre el, Cogolin nu deosebi, de astădată, decât resemnarea.

— Sunt morţi, domnule? întrebă Cogolin.

— Nătângule! spuse Capestang. Ei caraghiosule, ce înseamnă asta, îndrăzneşti să apari în faţa mea cu acest craniu lucios? Ai îndrăznit să pui din nou pe masă, petecul acesta de hârtie care mă costă ultimii cinci pistoli. Ieşi de aici, netrebnicule, sau de nu... păzeşte-ţi spatele.

Şi apoi, în timp ce servitorul ieşea:

— Dacă mai vii o dată aici fără să te chem, te ard de viu! Rămas singur, încercă să se culce.

— Nu voi putea dormi astă-noapte! se gândea cavalerul. Trebuie să ţie scris undeva. Nu trebuie să dorm în astă-noapte.

Se sculă, aprinse un lampion, ieşi în stradă, cercetă împrejurimile, constată că totul este perfect liniştit şi se întoarse în camera sa.

Şi Capestang se culcă din nou, fără să dea cea mai mică atenţie hârtiei, rugăciunea lui Mercur. Iar de astădată dormi adânc.

Se sculă în plină zi. Sorbi jumătate de sticlă cu vin de Spania, care mai rămăsese, şi îşi orândui hainele. Fără să ştie pentru ce, se simţea tare mulţumit. Îşi strigă grăjdarul care apăru numaidecât. Cogolin, văzând faţa bucuroasă a stăpânului, crezu că are o idee genială. Împreună mâinile şi spuse cu glas solemn:

— Domnule, poale că încă nu este prea târziu!

Prea târziu!? Ei, fii mai clar! Azi-dimineaţă îţi vreau binele.

— Domnul nu mă va bate?

— Nu, pe cinstea lui Capestang!

— Bine, domnule. Citiţi-o o singură dată, numai o singură dată. Poate că vă veţi hotărî atunci!

— Ce să citesc, nătângule?

— Rugăciunea! Rugăciunea lui Mercur! Rugăciunea care trebuie să vă facă să câştigaţi tot ceea ce doriţi! O avere regească, domnule! Căci vrăjitorul a spus: "O avere regească".

Atitudinea lui Cogolin îţi inspira atâta milă şi era atât de

nostimă, încât Cavalerul, emoţionat, nu se putu împiedica să nu izbucnească în râs. Luă hârtia boţită, o despături şi aruncă o privire ironică lui Cogolin.

— Atenţiune, iată averea! Deschide-ţi buzunarele. Cogolin, citesc!

Şi, într-adevăr, citi.

În aceeaşi clipă, Cogolin îl văzu clătinându-se şi pălind. Observă cum pergamentul tremura în mâinile lui Capestang. Trémazenc citi biletul până la sfârşit. Şi atunci scoase un strigăt înspăimântător.

— Mânia Cerului! urlă cavalerul ridicându-şi privirile spre cer.

Şi în aceeaşi clipă, îl îmbrânci pe Cogolin, care se prăbuşi uimit la pământ. Se năpusti pe scară. Făcu un singur salt şi fu în grajd; într-o secundă puse zăbala în gura "Săgeţii". Şi Capestang, fără să-şi mai înşeueze calul, se aruncă pe spinarea lui! Pentru prima oară de când călărea pe el, îi înfipse pintenii în burtă. "Săgeata" porni că vijelia răsturnând un valet care tocmai trecea pe acolo.

O clipă mai târziu se putea vedea pe şosea un fel de trombă, un fel de uragan. Era "Săgeata", apocaliptică, teribila "Săgeată", care fugea ca o vijelie spre Meudon.

Furios, palid, zăpăcit, Capestang, călărea pe calul lui, pe care îl îmboldea cu lovituri de pinteni, părea întocmai unui meteor. Spumega! "Săgeata" spumega! Amândoi nu erau decât o spumă şi o furtună! Iar în timp ce "Săgeata" fugea atât de vijelios, încât într-adevăr părea să aibă aripi, cavalerul tună:

— Prea târziu! Prea târziu! Prea târziu!

Capitolul XIV   Sfârşitul castelului fermecat

Primul gând al Gisellei de Angoulême, după ce pătrunsese în interiorul castelului de la Meudon, după ce închisese poarta cea grea a palatului, fu să fugă la ieşirea care dădea spre scara parcului părăsit. O ferecă numaidecât. La parter era o fereastră căreia îi lipsea geamul. Prin această fereastră pătrunsese Concini în noaptea aceea în care o răpise pe tânăra fată. Giselle

era tare şi curajoasă. De altfel, groaza îi înzecea puterile, nu spaima de moarte — frica de a nu încăpea din nou pe mâinile lui Concini. Ştia că până la urmă, Concini tot va reuşi să pătrundă în palat. Nu voia decât să câştige timp, numai un ceas, pentru a hotărî asupra soartei sale. Baricadă fereastra.

Şi atunci, cu o mare sforţare de gândire, războinica îndepărtă din mintea ei imaginea tatălui şi a mamei duşi cu caleaşca la Luvru, aşa după cum auzise strigându-se. Cu aceeaşi sforţare îndepărtă şi gândul lui Capestang, care o frământă în această clipă.

Şi începu să judece pentru a-şi lămuri toată problema:

— Cum să procedeze pentru a nu cădea vie în mâinile lui Concini?

Deodată, dinspre curte, auzi un zgomot. Concini şi cavalerii lui pătrundeau în parc. Îşi legară caii de nişte ulmi şi porniră la asedierea scării.

Dinspre stradă se auzeau lovituri înnăbuşite de butuci, lovituri sacadate şi regulate. Apoi prăbuşirea porţii. Giselle fremătă. Deodată auzi ciocănituri în poarta dinspre parc. O voce aspră, gâfâindă, duioasă şi ucigătoare în acelaşi timp, tună:

— Deschideţi! Pentru numele lui Dumnezeu, deschideţi!

Giselle tremura din tot corpul. Un strigăt ascuţit ieşi de pe buzele ei. Găsise! Era înspăimântător ceea ce găsise! Dar era, cel puţin, sigură: Moartea!

Cu paşi grăbiţi, Giselle reveni spre interiorul casei. Pătrunse în camera aceea în care Trémazenc găsise mai multe costume, dintre care luase numai unul singur. Camera aceasta nu era numai vestiarul conspiratorilor. Era şi arsenalul lor. Dulapurile erau pline de puşti. În odaia alăturată se aflau vreo douăsprezece butoaie cu praf.

Praf de puşcă! Iată ce găsise Giselle pentru a muri! Cu gândirea înfierbântată, cu sufletul hotărât pentru deznodământ, fiica ducelui de Angoulême trăia clipe de nebunie sau de... eroism supraomenesc. Cu mâinile ei delicate, cu mâinile ei însângerate de ţepuşele baricadei, Giselle ridică şi rostogoli trei butoaie. Într-un dulap găsi o secure. Şi atunci loviturilor asediatorilor le răspundeau loviturile securii cu care fata deschidea unul din cele trei butoaie. Pulberea se risipi peste tot. Peste această pulbere, aşeză celelalte două butoaie... Şi aprinse o făclie! Voia să aşeze făclia pe cămin. Trecu pe deasupra

pulberei care scârţâia sub picioarele ei. Pentru a doua oară, Giselle surâse. Nu avea decât un singur gest de făcut, pentru a primi moartea eliberatoare.

Clătinându-se, tânăra fată se sprijini de marmoră căminului. Gândirea ei se îndrepta spre Violetta. Erau ultimele clipe de dragoste pe care şi le îngăduia în viaţă.

Giselle era aproape de pulbere, aproape de făclie, aproape de moarte! Îşi scoase din sân o hârtie ghemuită acolo de foarte mult timp. Şi cu privirile pline de duioşie citi pentru ultima oară această hârtie pe care o citise atât de des şi care începea prin aceste cuvinte:

"*Eu*, *Adhémar de Trémazenc*, *Cavaler de Capestang*, *îmi ofer serviciile Frumoasei adormite în acest castel*"...

Într-un murmur duios, suspinul întregii sale nădejdi în dragoste, tânăra fată repetă ultimele cuvinte:

— Pentru farmecul acestei primiri misterioase, îi închin întreaga mea viaţă!

Hârtia tremură în mâna ei. Închise ochii. Între gene îi apărură două diamante care se rostogoliră încet pe obrajii ei catifelaţi. Departe de lume, departe de zgomotul bătăliei, departe de rumoarea asediatorilor, Giselle, transpunându-şi visul în realitate, murmură:

— Îi închin întreaga mea viaţă!...

În acea clipă, dinspre stradă se auzi un pârâit, o rumoare neînţeleasă; şi apoi, tropăitul paşilor unor oameni care se apropiau. Giselle tresări. Aruncă o ultimă privire spre scrisoarea lui Capestang şi o duse la gură. O sărută: era primul ei sărut din dragoste. Apoi, liniştită, puse hârtia acolo de unde o luase, în sân.

Luă făclia şi ascultă. Auzi chemări, stricate. Asediatorii colindau, una după alta, toate încăperile castelului. Înaintau. Se apropiau, îşi dădu seama că erau foarte aproape. Aveau să intre. Atunci se apropie de pulbere.

Un strigăt, o chemare, răsunătoare acoperi toate celelalte strigăte. Un glas delirant, un glas pe care nu-l putea auzi decât în vis. Şi această voce care o făcu să se ridice fremătând, această voce care îi străpunse sufletul, această voce care o făcu să scoată un ţipăt de nădejde, de dragoste, de mândrie, tună:

— Giselle! Iată-mă, Giselle! Giselle! Giselle!

— El! Capestang! Iată-mă! Ajutor!

Şi, fără să o stingă, puse din nou făclia pe cămin. Se năpusti spre uşa de intrare pe care o deschise şi, cu braţele întinse, mărturisindu-şi toată dragostea, strigă:

— Ajutor, Capestang!

— Iată-mă!

Bubuit de tunet. Şi-atunci Giselle, tremurătoare, hotărâtă să moară, agăţată cu o mână de clanţa uşii văzu un spectacol minunat:

Camera mare spre care îşi îndrepta privirile rătăcite, era plină de bărbaţi cu săbiile scoase. Erau vreo cincisprezece. Urlau, vociferau, înaintau, se dădeau înapoi, izbeau furioşi cu vârful săbiilor spre un om. Spre el! Spre Capestang!

Îl văzu înaintând. Era palid. Sângera. Cu ochii ţintiţi spre ea, părea înspăimântător şi minunat în acelaşi timp. Îl văzu venind spre ea cu paşi egali, ca şi când ar fi fost împins de o putere nevăzută, care nu are nevoie să se grăbească. Giselle simţi că va leşina.

Capestang se oprise în faţa ospătăriei din Meudon: "Săgeata" era plină de spumă şi de sânge. Capestang descălecă şi, dintr-o singură privire, cuprinse întregul decor.

În faţa hanului se oprise o caleaşcă. Vizitiul stătea pe capră. Pe scara din faţa ospătăriei, grupuri de oameni — femei şi bărbaţi — înspăimântaţi. De cealaltă parte a drumului, misteriosul castel. Castelul fermecat! Poarta cea mare era doborâră. Mai mulţi butuci, bara de fier şi securi căzuseră părăsite acolo...

Capestang pricepu numaidecât. Se îndreptă direct spre poarta prăbuşită. Nu scoase nici un cuvânt, nu întrebă nimic, nu scoase nici un strigăt. Dar privirile lui aveau o strălucire ciudată. Buzele se întredeschideau lăsând să se vadă un şir de dinţi ascuţiţi. S-ar fi zis, botul unui leu. Şi mersul lui, în salturi mlădioase şi furioase, semăna cu acela al unui leu.

Capestang nu-şi trase sabia. Cei care erau acolo, îl văzură plecându-se înainte de a intra. Nu-şi explicau deloc acest gest. Apoi dispăru în interior.

Capestang se plecase. În trecere, ridicase o bară de fier, pe care mai înainte o manevraseră doi oameni. Dar el nu simţea greutatea acestui fier. Fără îndoială, nici chiar dacă baia ar fi

fost de două ori mai grea nu ar fi simţit-o. În aceste momente înspăimântătoare, se împlineau lucruri de neînţeles. Înainta cu paşi potoliţi. Dar un suflu fierbinte îi ardea buzele. Iar din când în când din pieptul lui ieşea un strigăt furios: "Giselle! Iată-mă! Giselle!"

Spadasinii lui Rinaldo înaintau. Ţineau săbiile în mână. Numai Rinaldo şi-o păstrase pe a sa în teacă. El nu se grăbea, îşi mângâia mustaţa. Cu glas vesel, dădea felurite porunci oamenilor săi. Fluieră. Camerele erau cercetate pe rând. De câte ori dădeau peste un gang, Rinaldo posta o santinelă la capătul lui, pentru că nu cumva Giselle să poată fugi. Spadasinii ajunseră într-o sală de unde Rinaldo auzea loviturile date în poarta dinspre parc de către oamenii lui Concini. Şi atunci mârâi:

— Răbdare, Monseniore! Răbdare! Ce dracu! Vom prinde fata! O vom îmblânzi noi!

O lovitură îl făcu să se întoarcă. O lovitură înnăbuşită. Îşi văzu oamenii prăbuşindu-se cu capetele sparte cu creierii împrăştiaţi. În acelaşi moment, alţi doi se prăbuşiră. Timp de o secundă, Rinaldo rămase cu gura căscată, şi ochii holbaţi. Apoi urlă:

— Capestang!

Capestang înainta. Bara de fier se învârtea în mâna lui, întocmai unei morişti. Groaza care paralizase pe spadasini în primul moment se risipi. Blestemele se auzeau din toate părţile. Vociferând de mânie şi urlând, bandă se năpusti. Capestang fu înconjurat. Vârfurile săbiilor se îndreptau spre el. Şi în această strălucire a săbiilor, în această ciocnire a fiarelor împotriva barei de fier se produse o formidabilă învălmăşeală de urlete, de plânsete, de blesteme.

Fără să răspundă un singur cuvânt, numai cu strigătul său de chemare, groaznicul său "Iată-mă!, Capestang înainta fără să se abată din drumul său drept, cu privirile ţintite spre Giselle. La fiecare învârtitura a barei de fier cranii erau sfărâmate, braţe erau frânte, piepturi erau zdrobite. Capestang era cât p-aci să ajungă lângă Giselle.

Rinaldo, palid, spumegând, furios, se aruncă în viitoare vrând să-l spintece pe Capestang cu sabia, de jos în sus. Dar Capestang nu făcu nici o mişcare pentru a se depărta de linia de sânge, de spaimă, de groază pe care o urmă. Iar atunci când îl

observă pe Rinaldo târându-se pe podea, ridică în sus piciorul.

Un mârâit scurt. Rinaldo se chirci. Apoi se îndreptă din nou. Era mort. Capestang, dintr-o singură lovitură de picior dată cu toată puterea fiinţei lui, îi sfărâmase craniul, întocmai ca şi cum ar fi sfărâmat un melc.

Sări peste cadavru. Şi cu o mişcare largă, aruncă bara de fier în spatele lui. Iar în timp ce se auzeau încă răsunând blestemele supravieţuitorilor, el, Capestang, o prinse de braţ pe Giselle. Simţea cum fata tremura din tot corpul. Şi în acelaşi timp împinse uşa.

Şapte oameni, printre care şi Rinaldo, zăceau — morţi sau răniţi de moarte — pe podeaua salonului, plină de sânge. Sfărâmături de creier pătaseră pereţii. Gemetele, ţipetele de mânie, strigătele de ajutor umpleau camera... o nemaipomenită atmosferă de groază!... Mai rămăseseră însă nouă oameni care nu aveau nici o rană. Se sfătuiră din priviri. Şi în ochii fiecăruia se putea citi acelaşi sentiment de ură. Să moară pe loc! Da, să-l doboare! Să-l ucidă! Să-l jupoaie de viu!

Doi spadasini mai voinici ridicară bara de fier. Alţii izbiră cu umerii, cu capul, cu braţele în uşă. Lucrul acesta nu dură decât două minute. Două minute de tăcere sinistră în care nu se auziră decât vaietele celor ce mureau şi zgomotele celor ce voiau să dărâme uşa.

Apoi, izbucni un urlet fioros de triumf. Se năpustiră toţi deodată. Căci, acum, el nu mai avea morişca. Acum, el nu mă era decât un om ca toţi ceilalţi. Se năpustiră urlând sălbatic, întocmai unor fiare care se reped asupra prăzii. Se năpustiră. Şi deodată se auzi o rumoare înspăimântătoare. Vârtejul fricii. Apoi, o tăcere apăsătoare. Feţe înmărmurite. Ochi care nu mai aveau priviri omeneşti. Şi în mijlocul acestei tăceri, o pârâitură, o flacără. Pulberea! O flacără lungă, mlădioasă, întocmai unui şarpe, se urca spre butoaie.

Sfârşitul. Totul ardea! Totul urma să sară în aer!

De-abia intraseră. De-abia văzuseră. De-abia schiţaseră un gest de fugă! Explozia se produse! Un zgomot asurzitor zgudui atmosfera. Pereţii se prăbuşiră. Zidurile castelului se despărţiră. Focul cuprinse totul. Iar în salonul cel mare, mâini şi picioare înnegrite cădeau o dată cu sfărâmăturile plafonului. Bubuituri înăbuşite, glasul lucrurilor care mor!

* * *

Capestang o luase pe Giselle în braţe. O luase ca pe un bun cucerit după o luptă aprigă şi o dusese într-o cameră lăturalnică. Nici nu-şi dădea bine seama ce voia. De fapt, nu vedea nimic. Nu gândea nimic. Şi dacă totuşi gândea, gândurile lui erau foarte violente. Şi fu chiar înspăimântător ceea ce făcu. După ca o dusese pe Giselle în cameră, reveni din două salturi în odaia pe care o ferecase. Pulberea! O văzuse! Trecând, o privise cu coada ochiului.

Izbucni într-un râs cu neputinţă de calificat printr-un epitet oarecare. Cu mâna strânse pudra într-o dâră lungă; care se prelungea de-a lungul celor trei camere deschise. Apoi se întoarse să ia făclia şi se îndepărtă. Judecă şi mergea întocmai unui robot. Numai un singur gând era limpede în mintea lui, dar de o limpezime strălucitoare: s-o salveze pe Giselle.

În trecere, o luă pe Giselle în braţe şi plecă cu ea. Ajuns la capătul dârei de pulbere, se plecă şi aruncă făclia: pudra începu să pocnească, Capestang coborî scara la capătul căreia se afla uşa care dădea spre parc. Nici nu simţea greutatea Gisellei. Cobora în salturi mari. Era sigur că va ajunge în parc înainte de a izbucni explozia.

Deodată se ciocni de această uşă. Şi un urlet de furie, de groază ieşi de pe buzele lui palide: uşa era încuiată. Iar de cealaltă parte a ei se auzeau glasurile unor oameni, a unei alte bande. I se păru că totul era în zadar acum, căci dincolo, în spatele acestei uşi, în spatele singurei scăpări, vociferările se auzeau din ce în ce mai tare. Cavalerul recunoscu glasul lui Concini.

Capestang se opri. Avea privirea rătăcită. Pe frunte, îi şiroiau dâre de sudoare rece. Un surâs de deznădejde îl rătăci, timp de o secundă, doar, pe buze. Privirea lui duioasă se aţinti asupra Gisellei. În aceeaşi clipă, ea deschise ochii şi surâse.

În aceeaşi clipă, se auziră bubuiturile exploziei. Capestang avu o senzaţie ciudată: i se păreai că se cufunda în interiorul pământului. Zidurile se clătinau. Uşa, scoasă din ţâţâni, fu aruncată departe de curentul de aer. Dărâmăturile începură să cadă. Şi, în această clipă, Capestang şi Giselle, în mijlocul acestor zgomote, în mijlocul acestor şuierături ale focului, acoperiţi de moloz; el, apărând-o cu trupul, cu braţele, cu toată

fiinţa lui; ea, surâzându-i duios, păreau minunaţi.

— Nu te teme, îi spuse Capestang cu glasul lui liniştit.

— Acum nu mă mai tem, răspunse Giselle.

Auzind explozia, Concini şi oamenii săi săriră scările din faţa casei. S-ar fi crezut că stratul de aer deplasat îi împingea întocmai unui val de furtună, în realitate, ei erau împinşi de frică. La o depărtare de douăzeci de paşi de acolo. Concini se opri. Un gând înspăimântător îi trecu prin minte. Dădu un strigăt de deznădejde:

— Moartă! A murit!

— Nu, Monseniore, priviţi aici, sub scări.

— Fata nu este singură! Un bărbat, un bărbat este acolo!

— Rinaldo! Rinaldo! Rinaldo tu eşti?

O răbufneală de vânt împrăştie fumul care înfăşură cele două umbre apărute pe scări, în faţa uşii scoase. Şi Concini îi văzu pe Giselle şi pe Fanfaron. Mai întâi, Mareşalul rămase uimit, năuc Se cutremură de groază. Capestang, pe care-l prinsese, pe care îl arestase, pe care îl trimisese la Luvru! Capestang! Înspăimântătorul Capestang!

— Mizerabilii! L-au lăsat să scape! Înainte! Moarte lui!

Uitase de porunca regelui de a i-l aduce viu. Nu-şi dădea seama că prinderea cavalerului şi a ducelui de Angoulême puteau însemna salvarea lui. Regele! Bănuielile lui! Léonora! Conspiraţia! Oare, toate acestea mai existau?... În momentul de faţă, nu exista decât Giselle. Era acolo, pe trepte. O va lua, o va duce cu el, se va salva, va părăsi totul! Iar pentru aceasta nu avea decât să-l ucidă pe Capestang. El era singur. Ei erau vreo douăzeci. Concini îşi trase sabia şi se năpusti! Ceilalţi îl urmară la asediul treptelor. Ţipau, ameninţau, insultau.

Capestang începuse să coboare treptele. Se urcă din nou şi scoase şi el sabia. Oţelul luminat de flăcările incendiului arunca o strălucire roşietică. Cu un gest gingaş o împinse pe Giselle şi înflăcărat, cu părul vâlvoi, înnegrit de fum, sângerând, se puse în gardă.

— Ne vom croi o trecere pe la parter. Numai etajul de sus mai arde.

— Bine, răspunse Giselle.

— Înaintează, domnişoară, şi arată-mi calea.

Dintr-o singură lovitură frânse o, sabie. Dintr-o altă lovitură sfâşie pieptul unui luptător.

— Ai găsit drumul, domnişoară?

— Da, răspunse Giselle.

Şi pătrunse înăuntru. Deasupra ei era adevăratul focar. Deasupra ei se auzeau pâlpâiturile flăcărilor. În jurul ei, fumul gros se învârtoşa în nori negri, luminaţi din când în când de o culcare purpurie. În jurul ei cădeau dărâmături, plafoanele se prăbuşeau, bârnele cădeau. Capestang dădu trei lovituri. Trei oameni căzură. Dintr-o singură săritură, trecu prin mijlocului focarului. Spadasinii, urlând, se năpustiră.

— Omor!ţi-l! Omorâţi-l! urla Concini.

— Va vedea el! Va muri aici! Să-l spintecăm!

Strigătele se amestecau cu răcnetele, cu insultele care detunau înspăimântător deasupra zgomotului focarului. Ciudate glasuri! Iar în vârtejul fumului era o mişcare de umbre fantastice.

Giselle străbătuse două camere. Era ca o nălucă. Dar cu Capestang lângă ea, aceste lucruri înspăimântătoare îi păreau gingaşe şi naturale. Se întorcea numai pentru a-l striga pe Capestang, numai pentru a-i îndrepta paşii. Iar el, ferindu-se când în spatele unui zid în flăcări, când în dosul unor dărâmături, se dădea înapoi, înainte, sărea, dădea câte o lovitură măiastră şi se retrăgea din nou...

Incendiul cobora întocmai unei păsări de pradă. Un singur minut, încă, şi va fi cu neputinţă să se mai poată respira, Numai un minut, şi focul avea să cuprindă parterul.

— Aici, strigă glasul răsunător al Gisellei.

Capestang dădu o ultimă lovitură şi dintr-un salt uimitor fu lângă Giselle, tocmai în clipa în care se prăbuşi tavanul camerei pe care o părăsea, lăsând să se vadă un cer înflăcărat, spre care se înălţau vârtejurile de fum. Concini şi cei zece sau unsprezece supravieţuitori reuşiră să se retragă la timp. Se regăsiră în parc, zdrenţuiţi, cu privirile rătăcite, spumegând de furie şi de groază, Concini se aşeză pe una din treptele casei, îşi cuprinse capul în mâini şi începu să suspine.

Capestang îşi aruncase sabia. Am spus că printr-o săritură uimitoare fu lângă Giselle. O cuprinse. O luă în braţe. Începu să meargă printre dărâmături. Radia. Mândria lucrului îndeplinit, a triumfului realizat în pofida incendiului, izbânda asupra acestei rumori de epopee dădea feţei lui o strălucire ciudată. Înainta. În urma lui, tavanele se prăbuşeau. Flăcările îi cuprinseră o parte

din păr, îşi aruncase mantia peste Giselle şi o înfăşurase întreagă.

Şi astfel ducând-o în braţe, cu hainele sfâşiate, cu trupul sângerând, fantastic, apăru în faţa porţii care dădea spre stradă. O aclamaţie puternică se ridică din mijlocul mulţimii care se adunase. Bărbaţii strigau "ura". Femeile se îmbrăţişau. O strălucire de bucurie apăru pe toate feţele. Nicoletta leşină. Privirile se îndreptă spre acel bărbat tragic şi sublim la înfăţişare. Un freamăt de admiraţie şi de respect străbătu mulţimea şi toţi deodată, ca la un semn, se descoperiră.

Capestang nu zări decât caleaşca. Pentru cine era pregătită ea? Puţin îi păsa. Caleaşca era acolo. Se va urca în ea. O puse înăuntru pe Giselle. Vizitiul îşi adună hăţurile. Trebuia să-l ducă pe Ducele de Angoulême. Acum, o va duce numai pe fata lui...

Şi atunci, Giselle, scăpată de Concini, scăpată de pârjolul flăcărilor, încetă să se mai gândească la ea. Un singur minut, doar, Giselle încetă să fie logodnica lui Capestang, Nu era decât fiica Violettei. Ea se plecă şi spuse;

— Cavalere, mama mea este la Luvru. Du-mă la Luvru!

— La Luvru! strigă Capestang, sărind în spinarea "Săgeţii".

Caleaşca se urni. Şi când fu văzut acest bărbat cu hainele sfâşiate, înnegrit de fum, înroşit de sânge, călare pe calul lui apocaliptic, fără şa, mergând lângă portiera caleştii, cu înfăţişarea impunătoare, cu obrazul mândru, cu privirile strălucitoare, mulţimea se dădu în lături şi din rândurile ei izbucni un murmur de admiraţie, care se asemănă, poate, cu glasul gloriei.

Un sfert de oră mai târziu, mai mulţi cavaleri străbăteau în galopul cailor Meudon-ul. Erau Concini şi oamenii lui. Cu moartea în suflet. Mareşalul nu pierduse încă întreaga nădejde. Capestang şi Giselle îi scăpaseră. Dar el mai deţinea încă puterea, iar după spusele Léonorei, datorită acestei puteri el îi va prinde totuşi, chiar dacă cei doi tineri s-ar fi ascuns cât de bine.

Şi Concini, după ce se încinse cu revolverul unuia dintre oamenii săi, se îndreptă în goană spre Luvru. În capul lui, îşi întocmise planul. El intenţiona să vorbească astfel regelui Ludovic:

— Sire, vi l-am trimis pe ducele de Angoulême, cel mai temut duşman al Măriei Voastre, pe care l-am făcut prizonier eu

însumi. Cât despre Fanfaron, afurisitul mi-a scăpat astă-noapte, N-am mai reuşit să-l prind de viu. Nemernicul! A trebuit să-l afum în vizuina lui ca pe un urs; şi a murit. Îmi cer iertare că nu vi l-am putut aduce viu. Sunteţi salvat, Sire! Trăiască regele!

Capitolul XV Fanfaronul

Era aproape zece dimineaţa, Ludovic al XIII-lea, palid din pricina gândurilor ce-l frământau, palid din pricina emoţiilor din ajun, palid din pricina acelei zile, în care, fără de Capestang şi-ar fi pierdut tronul şi viaţa, palid din pricina acelei nopţi albe petrecută în aşteptarea acelui semn pe care soarta îl face uneori oamenilor pentru a le arăta drumul ce-l au de urmat, stătea în faţa ferestrei, cu ochii ţintiţi spre curte şi spre poarta Palatului. Richelieu se afla acolo. Episcopul, cu buzele strânse, pândea şi el şi îşi plimba privirile rătăcite asupra oamenilor care îl înconjurau şi se întreba:

— Cine îl va înlocui pe Concini? Luynes?... Eu?...

Luynes se afla şi el acolo şi făcea fel de fel de giumbuşlucuri pentru a-şi amuza regele. Ornano aştepta şi el, cu acea seninătate a comandanţilor pregătiţi pentru orice eventualitate. Se mai afla acolo şi o sumă de curtezani gata să strige: "Trăiască Regele", dacă Ludovic ar fi avut curajul să-l aresteze pe Concini, sau "Trăiască Concini", dacă s-ar fi realizat zvonurile care se auzeau. Toată această mulţime zgomotoasă umplea sala tronului în care se închisese regele.

Toată lumea ştia că se pregăteau mari evenimente. Toată lumea ştia că tânărul Cinq-Mars, arestat în acea noapte, era închis într-o cameră lăturalnică odăii în care fuseseră închişi ducele şi ducesa de Angoulême, arestaţi în acea dimineaţă. Toţi ştiau că Vitry se întorsese spre orele trei dimineaţa, aducând veşti neştiute de nimeni şi că regele şi sfetnicii lui se strânseseră numaidecât într-o consfătuire ce durase destul de mult şi de la care nu transpirase nici o hotărâre. Din acel moment, Vitry şi cu douăzeci de gărzi aşteptau în curtea Palatului. Ce aştepta căpitanul? Nimeni nu ştia! Ce se petrecuse, oare, la palatul Ancre? Nimeni nu ştia şi nimeni nu se putea

duce să vadă, căci era oprit să ieşi din Palat. O nelinişte înspăimântătoare apăsa asupra Luvrului.

În sfârşit, trebuie să adăugăm că, spre marea îngrijorare a lui Richelieu şi a lui Lynes, regele acordase o audienţă prizonierei sale, Violetta de Angoulême. Această întrevedere durase mai mult de o oră. După aceea, ducesa se duse în sala în care era închis ducele. Regele se văzuse şi cu Cinq-Mars. Iar apoi, gânditor, se reîntoarse în sala tronului şi îşi reluase locul de lângă fereastră.

În momentul în care pătrundem în Luvru, era, după cum am spus, zece de dimineaţă.

Regele, în reveria lui tăcută, cu fruntea sprijinită în mâinile lui palide, gândea:

— Aşadar, voia să mă ucidă! Aşadar, Concini dorea tronul meu! El… Léonora a îmbătat calul meu atunci, pe şoseaua ce ducea la Meudon, El, ea, au vărsat otravă în paharul meu în noaptea în care cavalerul a pătruns la Luvru… noaptea găleţilor, adăugă el surâzând…

În acest moment, o rumoare de nedescris izbucni la poarta Palatului. Regele tresări şi îşi îndreptă privirile în direcţia aceea. Luynes, Ornano, Richelieu şi cei câţiva curtezani cărora le fusese îngăduit să rămână în preajma regelui se apropiară în grabă.

— Ce se întâmplă?, întrebă tânărul rege.

— O caleaşca s-a oprit în faţa porţii mobile, răspunse Ornano.

— O fată tânără şi un bărbat străbat poarta mobilă. Ce ţinută! De unde vine nenorocitul acesta?

— Sire, spuse Richelieu, mă duc.

— Nimeni să nu se mişte, îl întrerupse regele.

Rumoarea creştea. Gărzile opreau drumul bărbatului despre care am vorbit. Iar acesta era Capestang. Iar fata era Giselle.

— Înapoi!, strigă şeful de post.

— Ei, strigă Capestang, cheamă-l pe domnul Vitry şi spune-i că vin de la Meudon,

Îl zări pe Vitry, nemişcat în fruntea acelor douăzeci de oameni ai săi.

— Meudon!, strigă Capestang cu glas răsunător.

Căpitanul tresări şi, fără să se întoarcă, strigă:

— Lăsaţi-l să treacă!

Capestang şi Giselle pătrunseră în curtea palatului şi se îndreptară numaidecât spre uşa care ducea la apartamentul regelui. În aceeaşi clipă, în spatele lor se auzi un galop de cai. O întreagă trupă de cavaleri pătrunse în curte. Cineva spuse:

— Concini!

Giselle se întoarse, îl văzu pe Concini şi păli. Îl cuprinse de braţ pe Capestang şi îi spuse:

— Omul acesta a vrut să mă necinstească, Omul acesta a înspăimântat-o atât de mult pe mama mea, încât a fost nebună timp de doi ani!...

Capestang înainta spre Concini, îşi dete seama că aceasta era continuarea bătăliei din Meudon. El sau Concini, unul din ei trebuia să moară. Îşi duse mâna la sabie şi scoase un blestem înfricoşător. Sabia lui! O aruncase atunci când o ridicase pe Giselle. Dar Capestang, fără sabie, înainta mereu!

Într-adevăr, noul sosit era Concini. Descălecase. O rumoare neînţeleasă se abătu asupra Luvrului. Luvrul întreg înţelegea că marele eveniment se va petrece acum. Vitry, în fruntea oştenilor săi înainta spre Mareşal. Era palid şi părea şovăitor. Acolo sus, regele, Richelieu. Luynes priveau cu răsuflarea oprită.

Deodată, necunoscutul cu hainele sfâşiate, înnegrit de fum, sângerând, merse spre Concini. Mareşalul îi zări pe Capestang şi Vitry, care se apropiau de el.

— Capestang, răcni Concini. Înspăimântătorul Capestang.

— Capestang!, scrâşni Richelieu.

— Capestang! repetă regele gâfâind.

— Vitry! urlă Concini, te somez să-l arestezi pe omul acesta, sau, mai bine...

În acelaşi timp îşi trase revolverul de la brâu. O tăcere apăsătoare se lăsă asupra acestei scene. S-ar fi auzit şi zgomotul inspiraţiilor. Capestang privi în jurul lui, zări un revolver la brâul lui Vitry şi, cu un gest fulgerător, îl luă.

— Fanfaron! Mizerabil! Fanfaron! Vei muri, urlă Concini.

Cei doi bărbaţi se aflau la o depărtare de zece paşi unul de altul. Concini, nemişcat, împietrit, cu faţa frământată de ură. Capestang continuând să înainteze cu o nepăsare înspăimântătoare. Giselle privea. Nici o clipă ea nu-şi întoarse privirile. Concini ţinti cu atenţie şi trase. Aproape în acelaşi timp. Capestang, fără să ochească, trase. Cele două detunături se

contopiră. Iar când martorii acestui duel priviră, îl văzură pe Capestang înaintând mereu iar pe Concini prăbuşit la pământ.

— Concini, spuse cavalerul descoperindu-se; în numele Violettei, în numele Gisellei şi în numele meu, îţi iert tot râul pe care ni l-ai făcut... Mori liniştit, s-a făcut dreptate!

— Lorenzo a prezis aceasta, murmură Concini.

Sângele îi ţâşni pe gură. Apoi rămase nemişcat... pentru vecie.

Scena aceasta durase maximum trei sau patru secunde. Curtea se umplu de lume. Când oamenii îl văzură pe Concini prăbuşindu-se, un tumult izbucni în întreg Palatul. Atunci Vitry, luând un pistol, strigă:

— Pentru dreptatea regelui!

Şi trase. Cinci sau şase gărzi făcură la fel. Din toate părţile veneau în fugă gărzi, ofiţeri, curteni. Rumoarea creştea, se dezlănţuia, în timp ce câţiva oameni ridicară cadavrul pentru a-l duce în camera de gardă. Acolo sus, Ornano îl cuprinse în braţe pe tânărul rege, îl ridică şi îl arătă mulţimii strigând cu glas răsunător:

— Trăiască regele!

O aclamaţie puternică izbucni în curte: Trăiască regele! Trăiască regele!

Ludovic al XIII-lea, foarte palid, se întoarse spre sfetnicii săi şi spuse:

— Acum puteţi striga "Trăiască regele!" căci acum sunt rege.

— Trăiască regele! Trăiască regele! strigară curtezanii veniţi din sala tronului.

Când, după vreo oră, aclamaţiunile, felicitările, uralele de bucurie se liniştiră, Richelieu se apropie de rege, se înclină surâzând cu zâmbetul lui menit să facă să tremure pe oricine şi glăsui cu vocea lui liniştită:

— Sire, am poruncit arestarea lui Capestang. Trebuie să fie condus numaidecât la Bastilia!

— Nu, Nu numaidecât, răspunse regele. Mai întâi am să-l întreb ceva. Dumneata, domnule Episcop, dumneata Luynes, dumneata Ornano şi dumneavoastră domnilor, adăugă el adresându-se curtenilor, aşteptaţi-mă în sala tronului unde voi veni să împlinesc prima mea faptă de rege, pentru că sunt rege într-adevăr. Vitry, condu-mă până la prizonier.

Vitry se grăbi să-l conducă până într-o cameră apropiată în care erau strânşi Capestang, Giselle, Cinq-Mars, ducele de Angoulême şi Violetta. La intrarea regelui, toţi se ridicară în picioare, Angoulême şi Cinq-Mars erau palizi. Rămaseră înclinaţi. Giselle era mândră şi vajnică, Capestang era nerăbdător. Numai Violetta părea tare liniştită. Tânărul rege înainta până la Capestang şi se opri... Atunci, Angoulême, Cinq-Mars şi Giselle văzură un lucru nemaipomenit: regele se înclină în faţa lui Capestang şi îl salută...

— Sire, murmură cavalerul emoţionat.

— Capestang, spuse regele, am să-ţi cer o bunăvoinţă...

— Sire!

— Mi-o acorzi?

— Sire! Sire!

— Să te strâng în braţe, aşa înnegrit de fum, şi înroşit de sânge, cum eşti. Cavalere, îmbrăţişează-i pe rege şi dă-i acolada pe care Bagard, fără teamă, i-a dat-o lui Francisc I...

O flacără străluci în privirile cavalerului. Şovăi o clipă. Apoi deodată îl cuprinse pe adolescent, îl strânse în braţe şi îl ţinu lipit de nobilul lui piept,

— Acum, continuă regele, e rândul dumitale să ceri.

— Sire, spuse Capestang, vă voi cere două lucruri, două favoruri, pentru care voi fi recunoscător Majestăţii Voastre.

— Primul? întrebă Ludovic.

— Iertare pentru tratele meu, pentru prietenul meu, marchizul Cinq-Mars, aici de faţă.

— Acordată fără nici o condiţie! Marchize, să nu mai conspiri!

— Trăiască regele! strigă Cinq-Mars căzând în genunchi.

— Bine! Acum, a doua rugăminte, cavalere, spuse regele.

— Sire, răspunse Capestang, şi de astădată glasul lui tremură, iertare pentru ducele de Angoulême, aici de faţă.

— Acordată, spuse regele, dar cu o singură condiţie...

Şi apropiindu-se de Angoulême:

— Duce, te supui condiţiei?

— Da, Sire. Căci o condiţie pusă de Dumnezeu nu poate fi decât onorabilă şi vrednică de un gentilom.

— Iată condiţia mea, spuse regele.

Se apropie de Giselle, se plecă şi îi sărută mâna. Apoi puse această mână delicată în cea a lui Capestang. Cavalerul era

emoţionat, fremăta de fericite.

— Copiii mei! Dragii mei copii! murmură Violetta.

— Sire, spuse ducele de Angoulême, emoţionat şi el. Majestatea Voastră îmi aminteşte un lucru pe care l-am ştiut în tinereţe şi pe care nu-l voi mai uita niciodată. Dragostea este mai puternică decât ambiţia, mai strălucitoare decât domnia, mai mare decât divinitatea... Fiule, vino în braţele mele, spuse el îndreptându-se spre Capestang.

Tânărul rege asistă cu vădită satisfacţie la aceste scene emoţionante. Apoi îl luă cu sine pe Capestang, promiţând să-l trimită cât mai repede logodnicei sale. Pătrunse în sala tronului, plină de curtezani. Şi luându-l de braţ pe cavaler păşi drept spre tron.

— Domnilor, strigă el cu o voce răsunătoare, în mijlocul murmurului de uimire şi de pizmuire care salută soartă fericită a lui Capestang, vi-l prezint pe Fanfaron. Vi-l prezint pe Cavalerul regelui! Vi-l prezint pe omul care mi-a salvat viaţa de două ori şi tronul de trei ori. Domnilor, vreau să folosesc acum privilegiul meu domnesc, care este de a vorbi primul, de a saluta cel dinţii pe omul care a dovedit lumii întregi că puterea sufletului, nobleţea şi curajul sunt armele cete mai înspăimântătoare care au fost puse la îndemâna omenirii; Domnilor, regele Franţei strigă: "Trăiască Fanfaronul!"

Şi regele, coborând de pe tron, îl conduse pe Capestang ţinându-l de braţ, prin toată sala tronului, în timp ce pălăriile erau aruncate în aer, în timp ce vreo douăzeci de gentilomi, trăgând săbiile, prezentară armele, în timp ce o mare aclamaţie izbucni şi, străbătând ferestrele, se răspândi pretutindeni, peste întreg Parisul:

— TRĂIASCĂ FANFARONUL!

Ne mai rămâne, acum, să spunem câteva cuvinte despre Cogolin. În dimineaţa zilei în care îl văzuse pe cavaler plecând ca o furtună, făcu un gest ca şi cum ar fi vrut să-şi smulgă părul din cap, constatând că stăpânul său, în loc să se grăbească spre vreun tripou, aşa cum nădăjduise un moment, se depărta de Paris. Se mai mângâie, totuşi, când numără pistolii care mai rămăseseră în punga pe care i-o dăruise Cinq-Mars. Din nenorocire pentru el, după ce îşi petrecu toată ziua aşteptându-şi stăpânul (care nu se reîntorsese la han), ieşi la lăsarea nopţii în căutarea cavalerului. Ajungând în colţul străzii Dauphine, fu

atacat de o bandă de pungaşi, care îi furară punga şi-l milostiviră cu câteva lovituri în spate.

A doua zi dimineaţa se pregătea tocmai să părăsească ospătăria pe care, pe bună dreptate o numea "La Jalnica întâlnire" când Maestrul Garo veni la el şi îl angaja să-i spele vasele. Cogolin primi numaidecât, socotind că prin slujba lui însăşi va locui în bucătărie. Spre prânz, Cogolin spăla vasele în bucătărie. Maestrul Garo veni la el şi îl vesti că un cavaler vroia să-i vorbească. Cogolin, ruşinos şi bănuitor, înainta spre un ofiţer regesc care pătrunsese în curte.

— Dumneata te numeşti Cogolin? întrebă ofiţerul cu glas aspru.

— Da, Monseniore, răspunse Cogolin tremurând. Iată Ghinionul, gândea el, iată ghinionul care vine să mă doboare. Oare domnul cavaler a făcut iarăşi vreo năzbâtie? Desigur că sunt învinuit de complicitate. Voi fi spânzurat.

— Urmează-mă la domnul cavaler al regelui, mai spuse ofiţerul.

— Am ghicit! murmură Cogolin în sinea lui. Sărmanul Ghinion!

Îl urmă pe ofiţer. Fu condus în faţa palatului din strada Barrés şi fu silit să intre în acel palat a cărui cheie o furase de la Lanternă. Deodată, se simţi tras de urechi. O voce îi strigă:

— Cum se face, domnule caraghios, că nu te-am văzut de trei zile? Vei fi întotdeauna la fel? Ei drăcie! Întotdeauna vei trage cu urechea şi vei visa verzi şi uscate, în loc să-mi perii hainele şi să-ţi iei bani?

— Domnule cavaler! strigă Cogolin trecând brusc de la mâhnire la bucurie.

— Da, dragul meu Cogolin. Hai, grăbeşte-te să-ţi iei banii care sunt în acest cufăr şi pe care ţi-i dau ţie şi apoi leagă cufărul în spatele caleştii care se află în curte. Grăbeşte-te, căci peste o oră plecăm la Orléans.

— Ducaţi! Un cufăr întreg! strigă Cogolin.

— O avere regească! spuse Capestang săltând un sac care se afla pe masă.

— Ei, făcu Cogolin, înnebunit de fericire la vederea atâtor galbeni, rugăciunea lui Mercur v-a făcut să câştigaţi atâta bănet?

— Da, răspunse Capestang cu glas grav, şi iată partea ta.

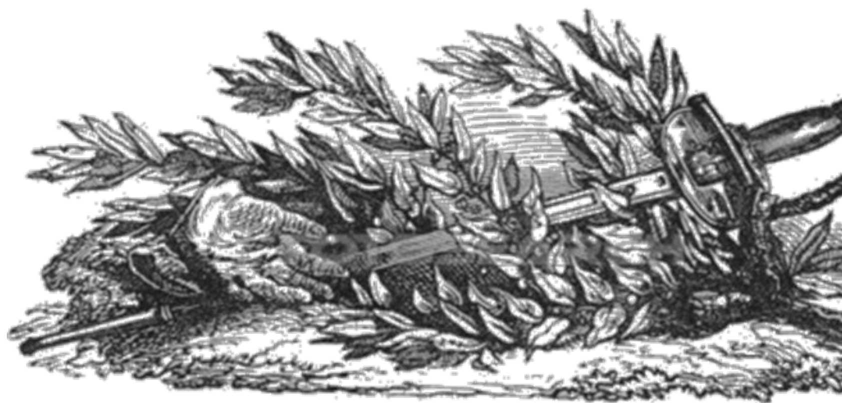
— Trăiască Providenţa! urlă Cogolin.

Şi începu să numere. Află astfel că partea lui se ridică la douăzeci şi cinci de mii de livre. Dacă Cogolin nu înnebuni, aceasta se datoră unui singur fapt: în fundul sufletului avea o mare filosofie care este totodată cel mai bun remediu împotriva soartei fericite sau nenorocite, împotriva norocului şi-a ghinionului...

Escortat de credinciosul lui valet, eroul acestei povestiri se îndreptă spre Orléans unde-i găsi pe ducele de Angoulême, pe Violetta şi pe Giselle adăpostiţi la palatul lor. O lună mai târziu, Capestang se căsători cu fiica ducelui de Angoulême.

Sfârşit

* * *

* * *

Michel Zévaco

Cavalerul regelui

BlankCd